नामन्द्रा-देवनागरी-पानि-गन्द्रमानाग

विनयपिटके

पाचित्तियपाि

भिक्खुविभङ्गे दुतियो भागो भिक्खुनीविभङ्गो च

पधानसंसोधको भिक्ख जगदीसकस्सपो

बिहारराजकीयेन पालिपकासनमण्डलेन पकासिता

THE PÄCITTIYA BHIKKHU-VIBHAÑGA- PART II BHIKHUÑI-VIBHNGA

General Editor
BHIKKHU I. KASHYAP

PĀLI PUBLICATION BOARD (BIHAR GOVERNMENT)

CENERAL PREFACE

The teaching of the prophets is generally distorted by the beliefs of the world and the interpretations of the priests. If we wish to ascertain what the founders of great religions taught, we have to get back to the original

Buddhism in all its forms goes back to the life and teaching of the Buddha. While the austerities practised by him till he attained enlightenment appeal to the Hīnayāna, the Pāli, or the Southern school, his life of service and compassion for 45 years after the attainment of enlightenment is the authority for the Mahāvāna, the Sanskrit or the Northern school.

The religious quest springs from the consciousness of the imperfection and suffering of the world. The questions which worried Tolstoy in the fiftieth year of his life disturb all thinking men. "What is life? Why should I live? Why should I do anything? Is there any meaning in life that can overcome inevitable death?" Nijinzky summed up the whole problem in his Diary when he wrote: "The whole life of my wife and of all mankind is death." How can we be saved from the body of this death? This is the problem of religion.

The Buddha traces suffering to selfish desire. Suffering is the result of tension between a living creature's essential impulse to try to make itself into the centre of the universe and its essential dependence on the rest of creation. Craving is that which binds the individual to the creative process. The individual with selfish desire becomes the slave of the universe. We can overcome suffering only if we get rid of tṛṣṇā or taṇhā. To attempt to get rid of suffering through the various devices of self-deception is not to cease to suffer but to suffer in a different way.

The Buddha formulates the eight-fold path of morality which helps us to eliminate selfish desire and overcome suffering. When the Upanisads declare, "That thou art", tat toam asi, it is not a mere statement of fact. It is a call to action. Make thyself that which thou know thou canst be. Whereas the Hindu mind believes in a permanent element in the individual which can stand firm and unshaken in the midst of change, the Buddhist stresses the dynamic character of the self. No change is possible with an unchanging consciousness. We can achieve the possibilities in us by the exertion of the will rather

than by the play of the intellect. Religion is not a creed, but a vital process. It is no use railing against God or destiny when we are ourselves the authors of our disgrace. If few are chosen, it is because few choose to be chosen. The Buddha laid stress on the creative freedom of man. The Buddha did not encourage dependence on the supernatural. He could not conceive of a being capable of creating a world for the express purpose of its creatures praising him. The ten veramanis or prohibitions or abstinences called datatila or datatiksābada which the novices in the nath of Buddhism utter are given in these words: "I take upon myself the abstinence. (1) from destroying life, (2) from taking what is not given, (3) from leading an unchaste life, (4) from speaking untruth, (5) from giving myself to intoxicating drugs. (6) from eating at irregular hours. (7) from seeing musical and dancing performances and other shows and pageants, (8) from wearing garlands, perfumes, unguents and other bodily decorations. (9) from using high couches and seats, (10) from accepting gifts of gold and silver." The first five are the Buddhist pañcasila.

Pāṇātipātā veramaṇī sikkhāpadam samādiyāmi Adimādānā veramaṇī sikkhāpadam samādiyāmi Kāmesu micchācārā veramaṇī sikhtāpadam samādiyāmi Musāvādā veramaṇī sikhtāpadam samādiyāmi Surā-merayamajja-pamādaṭṭhānā veramaṇī sikhāpadam samādiyāmi

Conflicts in the world are conflicts in the human soul enlarged. If men were at peace within themselves, the outer conflicts between nations would inevitably cease. By practising the Buddha's paficasila we will develop patience, courage, love and unselfishness. The Buddha teaches us that even in an age of anxiety and violence, it is possible to gain and maintain inner harmony. which is not at the mercy of outward circumstance.

Nirvāṇain paramain sukham: Nirvāṇa is the highest bliss. It is not a negative state of annihilation but a positive state of joy, consciousness grown from an unhappy to a beatific one. The Buddha does not tell us that man is but a bubble on the turbulent surface of nature and that he has no destiny save to undergo dissolution. The Hindu affirms that man can realise his identity with Brahman, the ground of all being; the Buddhist says that man can live in a transfigured world where samṣāra and nirvāṇa are one. In Mahā-saccaka Sutta, the Buddha himself is reported to have described the supreme triumph of reaching the goal of his quest as follows:

"When this knowledge, this insight had arisen within me, my heart was set free from intoxication of lusts, set free from the intoxication of becomings, set free from the intoxication of ignorance. In me, thus emancipated, there arose the certainty of that emancipation. And I came to know: "Rebirth is at an end. The higher life has been fulfilled. What had to be done has been accomplished. After this present life there is no further for this or that. This last insight did I attain to in the last watch of the night. Ignorance was beaten down, insight arose, darkness was destroyed, the light came, inasmuch as I was there strenuous, earnest, master of myself." Thus ended the struggle of six long years.

The Buddha is said to be a physician. Even as the physician strives to restore to health a sick man, the Buddha tries to restore us to our normal condition. If our leaders become normal, we may be able to replace the present social order in which division, falsehood and violence prevail, by a new one in which humanity, truth and brotherhood will reign.

On the occasion of the 2,500th anniversary of the Buddha's parinirvāṇa, the Government of India decided to publish standard versions in Devanāgarī Script of the complete Pāli and the Sanskrit texts of the two schools, Southern and Northern, in the hope that some of the readers of these books may be impelled to love the good, to practise altruism and hold their spirit aloof from the desires and ambitions of the world.

S. Radhakrishnan

INTRODUCTION

1. The Pāli Tinitaka

After the passing away of the Buddha at Kusinārā, the disciples had assembled to pay their last homage to him. The Venerable Mahā Kassana the chief of the congregation, was delivering words of consolation to the bereaved assembly, reminding them of the declaration of the Buddha:-"It is the very nature of all things near and dear to us that we must divide ourselves from them." Subhadra, a monk who had received ordination in an advanced age, however, did not look gloomy. He took a perverted view of the situation and spoke:--"Do not gricve, brothers, for now we are definitely released from the restraint of the Great Teacher and his too rigid discipline. While the Teacher lived, we were constantly rebuked for failing to observe the hard rules; but, now we are at liberty to do as we please: therefore, do not grieve." These words sounded a note of warning against the future possible distortion of the Dhamma at the hands of faithless members of a similar category. The Venerable Mahā Kassapa felt an urgent need for convening a Grand Council of the leading Elders of the Sangha to make a full collection of the teachings, and also to adopt means for their right preservation and transmission to posterity. He addressed the Bhikkhus thus:-"Come, friends, let us chant together the Dhamma and the Vinaya..." The Venerable Mahā Kassapa drew a list of five hundred names of the topmost disciples to be appointed as members of the Council. At first, the name of the Venerable Ananda was left out in view of the fact that he had not attained Arhat-hood till then. But, as no one else in the Sangha had the privilege of listening to the Teacher so very closely and for such a long period of time, his participation was deemed necessary and important. He was, consequently, asked to go to a suitable abode and develop insight, so as to become an Arhat and be able in time to join the Council. King Aiātasattu made necessary arrangements for the accommodation and convenience of the convention at Rājagaha, a favourite resort of the Teacher himself. A spacious beautiful pavilion was raised for the meeting at the entrance of the Sattapanni cave, on the northern side of the Vebhara Hill.

Venerable Ananda made the best efforts to train himself in developing insight. He kept walking up and down for the whole night absorbed in deep meditation; and, early in the morning, as he was going to stretch himself on the bed, his feet had left the ground and the head had not reached the pillow, at that moment, as if by a flash of light, darkness was dispelled and the sublime light of sainthood dawned upon him. And, through his miraculous superhuman power of an Arhat, he appeared all of a sudden on his appointed scat in the hall, as if emerging out of the ground, exactly as the proceedings were going to be started.

With the permission of the Sangha, Venerable Mahā Kassapa asked Upāli questions on Vinaya, relating to the different monastic transgressions; the matter, the occasion, the individuals concerned, the principal rules (pañātti), the amended rules (anupañātti) and all other details about them. In this, the Vinaya text was agreed upon and settled. Then, again, with the permission of the Sangha, he asked Ānanda questions on the Dhamma; the occasion of a sermon and the person or persons with reference to whom it was preached.\(^1\)

The commentary, Aṭṭhakathā, of a much later date, assumes that the Abhidhamma Piṭaka was also included in the collection of the Dhamma, and that the Tipiṭaka, as it is available to us, was finalised at this very stage.²

A century after the passing away of the Buddha, a great controversy arose in the Sangha concerning the interpretation of some Vinaya rules. This necessitated the holding of the Second Council at Vesäli. Seven hundred leading Elders from distant parts of the country assembled to take part in it; and they had drawn up a new edition of the Scripture, resulting in the fixing up of the Pitakas, Nikāyas, Angas and Dhammakkhandhas*.

A century after, when King Asoka embraced Buddhism and gave patronage to its propagation, the richly furnished monasteries became centres of attraction even for the members of other sects. They donned the yellow robe, either by proper ordination or stealthily, and went about as Bhikkhus enjoying the privileges and honour given to them. They could not, however, leave their own inclinations behind, and began to twist and distort the Doctrine in their own ways. This led to a state of confusion, and it became difficult to distinguish the true principles from the coloured ones. The Elders

^{1.} Cullavagga, Chapter XI. 2. Sumangalavilāsinī, Nidānakathā.
3. Cullavagga, Chapter XI.

felt the necessity of safeguarding the purity of the Dhamma by affecting a total purge of the alien elements in the philosophical life of the Sańgha. This task was entrusted to the Venerable Moggaliputta Tissa, a saint, a thinker and a writer. He compiled a book called the Kathāvatthu, refuting all the foreign theories, which was adopted as a book of the Tipiṭaka at the Third Council held at Pāṭaliputta under his presidentship. After the council, Asoka despatched missionaries to the then civilised parts of the world for a wide propagation of the Dhamma¹.

Prince Mahinda and Princess Sanghamitta renounced the world and joined the Order to lead a mission to Sihaladipa (Ceylon). Since then, the island became a stronghold of Buddhism, and, even up to this day, has maintained the tradition of Pali Tipitaka with all relieious zeal*.

Up till then, the Tipiṭaka was traditionally handed down orally from teachers to pupils. The complete Scripture was compiled in the form of books for the first time in Ceylon in 29 B.C., under the patronage of king Vaṭṭagāmani Abhaya, with all the detailed classifications that are now obtained in the Pāli Tipiṭaka of the Theravāda School. This was done at the Council convened for the purpose, known as the Fourth Great Council*.

The Fifth Council, according to orthodox tradition, was held at Mandlay, Upper Burma, in 1871, under the patronage of king Mindon. In thus Council the entire Pālı Tipiṭaka was revised,re-edited and finally engraved on 729 marble slabs as follows'—

Vinaya: 111 slabs Sutta: 410 slabs Abhidhamma: 208 slabs

Now, in this present age, the necessity of bringing out an upto-date edition of the Tipitaka printed on modern machines was felt. This task was taken up by the Burmese Chattha Sangāyana, he Sixth Great Council, held in Rangoon, which opened on the 17th May 1954 in the artificially built Rock Cave, especially constructed for the purpose, at a little distance from the city. Two thousand and five hundred of the most erudite Bhikkhus, from all parts of the world, participated in chanting the Tipitaka together. A modern printing press was installed in a separate building and there the texts were printed as soon as they received the sanction of the Sangāyana. The

^{1.} Mahāvam'ra, chapter V. 2. Mahāvam'ra, op. cit. 3. Mahāvam'ra, hapter X-XXIII. 4. बीट वर्ष के २१०० वर्ष, १६१६, p. 35.

Council kept functioning for two years, and concluded on the fullmoon day. May 1956, synchronising with the 2500th Javanti of the Buddha.

In Ceylon, Burma, Thailand and Cambodia the principal religion of the people is Theravada Buddhism, that adheres to Pali Tinitaka as its Scripture. There, they have been having editions of it in their own scripts. Pali Text Society, London, has been able to complete the publication of a major portion of it in Roman characters. But, as yet, it is not fully available in any script of India.

It is with a view to removing this want that the Government of India and the State Government of Bihar have jointly sanctioned a scheme of editing and publishing the entire Pali Tipitaka in Devanagari, which will be complete in 40 volumes of about 400 pages each. This task has been entrusted to the Devanagari Tripitaka Publication Department, Nalanda, It aims at presenting a co-ordinated edition of the text based on the printed books in Roman, Sinhalese, Burmese and Siamese scripts.

The following chart will show the distribution of books in the literature:-

TIPITAKA

SUTTA PITAKA ABHIDHAMMA PITAKA VINAYA PITAKA

- Mahāvagga
- 2. Cullavagga
- 3. Pārājika
- 4. Pācittiva
- 5. Parivāra

- Dighanikāva
- Majihimanikāva
- Sanıyuttanikāva
- 4. Anguttaranıkāva
- 5 Khuddakanikāva.
- which contains the following lifteen
- 1. Dhammasangani 2. Vibhanga
- 3. Dhātukathā
- 4. Puggalapaññatti 5. Kathävattlur
- 6. Yamaka
- 7. Patthana

books: ---

- Khuddakapātha
- ii Dhammapada
- 551 Udāna
- iv. Luvuttaka
- v. Suttanināta
- vi Vimānavatthu
- vii. Petavatthu
- viii. Theragatha
- ix. Therigatha
- x. Tätaka
- xi. Niddesa

xit. Patisambhidāmagga

xiii. Anadāna

xiv. Buddhavamsa &

xv. Carivānitaka

2. The Present Volume : Its Place in the Tipitaka

The usual classification of the books of the Vinava Pitaka is as follows -

- KHANDHAKA Mahāvagga, Cullavagga,
- VIRHANGA Pārāijka. Pācittiva and
- 2. VIBHANGA Pārājika, Pācittiya and

The Mahāvagga and the Cullavagga present a history of the formation and development of the Saṅgha, divided in chapters, called *Khandhakas*. And, the Pārājika and the Pācittiya give an analytic explanation, called *Vibhaṅga*, of the Laws laid down by the Buddha for the cthical discipline of the Saṅgha, both of the Bhikkhus and of the Bhikkhunis. The following table will show how the subject matter has been distributed in these two books —

RHIKKHU - VIBHANGA

Pārāiika

Pārājika, Sanghādisesa, Anivata and Nissaggiva

Pācittiya, Pāṭidesaniya, Sekhiya, Adhikaranasamatha,

RHIKKHUNI - VIBHANGA

Pācittiva.

Pārājika, Sanghādisesa, Nissaggiva, Pācittiva

Patidesaniva, Sekhiva and Adhikaranasamatha

Ordinarily, the name 'Pārājika' suggests to a beginner that it deals with the offences of this group, both of the Bhikkhus and of the Bhikkhunis. But, this is not so. Instead of dealing with the Bhikkhuni Pārājika, it takes up the Sanghādisesa, Aniyata and Nissaggiya offences of the Bhikkhus themselves. Thus, this name suffers from both the logical defects of being too wide and too narrow. Similarly, the name Pācittiya too is not expressive of the contents of the book; for, at the same time, it deals with offences brought under heads different from it. It would have been better if the contents were distributed clearly in two books—The Bhikkhu Vibhanga and the Bhikkhuni Vibhanga. Then, no doubt, another difficulty would have arisen. One book would have become too big and the other too small. Perhaps, it was in view of this that the tradition did not decide in favour of accepting this distribution. However,

to make it clear what the extents of the books are, we have mentioned within brackets 'Bhikkhu-vibhange Paṭhamo Bhāgo' under the name of Pārājika, and 'Bhikkhu-vibhange Dutiyo Bhāgo Bhikkhunī-vibhango ca' under the name of Pārcitiva.

3. The Present Volume : A Summary

We have seen that the Pārājika Pāli, the third book of the Vinaya Piṭaka, is the First Part of the Bhikkhu Vibhaṅga, which deals with the first four of the seven groups of the offences of the Bhikkhus. The remaining three groups have been dealt with in the first half of the present volume; and the entue Bhikkhuni Vibhaṅga has been comprised in the second half of it. The last chapter of both the Vibhaṅgas is 'Adhikaraṇasamatha', that lays down the seven ways of settling disputes in the Saṇgha

(A) Bhikkhu Vibhanga

The first chapter of Bhikkhu Vibhanga in this volume deals with the ninety two Pācititya offences of the Bhikkhus, such as-telling a deliberate lie, using abusive language, speaking ill of others, sleeping with a non-Bhikkhu in the same room, digging the ground, backbiting, leaving the articles of the Order outside carelessly, drinking water without straining it with a piece of cloth, going to give sermons to the Bhikkhunis without the permission of the Order, going out on a journey with a Bhikkhuni with previous consultation, to witness an entertaining show, drinking wine, making sports in the water, cutting jokes, killing a creature, beating and threatening other Bhikkhus.

The second chapter deals with the following four Pāţidesaniya offences accepting eatable from the hands of a Bhikkhuni, not related, allowing the Bhikkhunis to wait on the Bhikkhus while they are taking meals, begging alms at the door of a very poor lay disciple, and taking an eatable kept in an abode situated in a wild solitary place.

The third chapter, the Sekhiya Kanḍa, gives the seventy five rules laid down by the Buddha for disciplining the manners of the Bhikkhus, such as—to wear the robe properly covering the body all around, to behave decently in the village, not to laugh loudly, not to sway the limbs, not to put the hands on the hips while going, not to keep the head covered in the public, to receive the alms mindfully, not to bury the vegitable in the rice with the intention of taking more, not to make a hissing sound while eating, not to give a sermon to one who is holding an umbrella, not to preach the Dhamma sitting on a

lower seat to one who is sitting on a higher seat, not to ease himself while standing etc.

(B) Bhikkhuni Vibhanea

The Bhikkhuni Vibhanga deals with the groups of offences same as above, laid down by the Buddha in consideration of the life and limitations of the feir same.

The total number of Pārājika offences for the Bhikkhunis is eight. Taking the four meant for the Bhikkhus, the following four have been added—to take pleasure, out of passion, in being pressed by a man above the knee; to enter a lonely place, with desire, with a man; to follow a Bhikkhu turned out from the Order; and to keep hidden the Pārājika offence of another Bhikkhunī.

There are altogether seventeen Sanghādisesa offences for the Bhikkhunis, namely — to go about with a man, to give ordination to one who has been convicted for theft or murder, to go about all alone, to give support to a Bhikkhunī who has been turned out from the Order, to accept an eatable lovingly from the hand of a man with bad desire, to encourage another Bhikkhunī to accept it in the similar manner, to act as a go-between, to bring a baseless charge of Pārājika on a Bhikkhunī, to magnify the minor offence of a Bhikkhunī and bring the charge of Pārājika on her, to announce disloyality to the Buddha, Dhamma and Sangha, to talk ill of the Order, to live in an undesirable company, to encourage another Bhikkhunī to live in such a company, not to pay heed to the advice of others, and to corrupt the family of the laity.

The number of Nissaggiya offences for them is thirty. They are such as—to make a collection of begging bowls, to get the 'untimely obtained' robe distributed as if it is a 'timely obtained one', to go back on her words after having promised once to exchange her robe with another Bhikhuni, to demand some thing else after having once made a different demand, to ask for a warm wrapper worth more than four kansas, to ask for a light wrapper worth more than two and half kansas, to keep an extra robe for more than ten days, to ask a person for a robe who is not related to her, to keep robes more than the number allowed, to express her suggestion in the preparation of the robes even before it has been actually offered, to accept gold or silver or coins, to sell or purchase a thing, to discard a bowl before there are less than five repairs in it, to snatch away a robe from a Bhikkhunī after having once made an offer of it to her etc.

The total number of Pācittiya offences for the Bhikkhunis is 166, such as—to take garlic, to get the private parts shaved, to wait on the Bhikkhus while they are taking their meals, to get raw grains and to cook or fry it for herself, to throw dirt or rubbish on the other side of the wall, to go in the dark at night with a man, to warm herself with fire, to spin, to use harsh words, to get her wound of the private parts dressed by a man, to dig the ground, to take water without straining it with a piece of cloth, to take wine, to tickle others, etc.

(C) Style

The style of 'Vathu-pannatti-rubhanga' adopted in this book to explain these offences is the same as that of the previous book, the Pārājika. The 'vathu' narraters the particular story that presented an occasion for the Buddha to lay down a rule. The 'pañātiti' enunciates the rule, legally worded. And, if there was a fiesh occasion in the light of which it was necessary to amend the rule, the story of the same was narrated, as a 'vathu'; and the final form of the rule was laid down as an 'anupañātut'. At the end, the 'Vibhanga gives an explanation of each word of it in a legally technical manner.

4. The Present Volume: Its Importance

The importance of the present volume consists in the fulfilment of its purpose of providing a code for the discipline of the monastic life. In addition to this, the stories and the explanatory portions of it contribute veluable materials for the reconstruction of the cultural history of the period. With this end in view, the following facts may be presented for conjderation—

(A) Social

Caste-differences — The structure of the society was based on strong feelings of caste-difference. Cānḍāl, Vena, Neṣāda, Rathakāra, and Pukkusa were considered as low castes (Hina Jāti). The high castes (Ukkaṭṭha Jāti) were Khattiya and Brāhmaṇa.¹

Occupations — Sweeping and hard labour were regarded as occupations of low order. Cultivation, trade, cattle rearing etc were looked upon as respectful. Even then, it seems, the status of an occupation was not the same in all the provinces; for, it says — "an occupation should be regarded

^{1.} p. 10, 11, 12,

as low or high according to the attitude of the people towards it in a particular area."

Arts and crafts — There were feelings of low and high also in the different arts and crafts. Preparing articles with bamboo, pottery, weaving and shoe-making were considered as dishonoured crafts. Accountancy, scribing, appraising, recordkeeping were looked upon as respectful.

Names — Names such as Avakannaka, Javakannaka, Dhanitthaka, Savitthaka were considered as bad. Good names were those that were associated with the names of the Buddha, Dhamma or Sangha, such as — Buddharakkhita, Buddhappiya, Sugatadāsa, Dhammarakkita, Sangharakkhita.

Gottas — Similarly, as regrads the Gottas (family), Kosiya and Bhāradvāja were regarded as low. The high Gottas were — Gotama, Moggallāna, Kaccāvana and Vāsettha.

Diseases — So much so that such feelings prevailed even in consideration of the diseases. Leprosay, abscess, consumption, and epilepsy were regarded as disrespectful. Diabetes was considered as a respectful disease.

Poverty — There is a reference of a pious devoted poor labourer. He borrowed some money from his master and invited the assembly of the Bhikkhus for a meal. The Bhikkhus happened to take some thing in the morning, and when they went to the rouse of the labourer, they took very little. The poor man was pained at it. The Buddha admonished the Bhikkhus not to take any thing before going to receive alms at the house of a devotec.

There was a poor man very much devoted to the Buddha. Even at the point of starvation of his family, he did not hesitate in effering alms to the Bhikkhus. The Buddha advised the Bhikkhus to give a recognition of 'Sekkha Kula' to the poor family, proclaiming a ban on going for alms to their house.

Public menagement — There were public rest-houses called Avasathāgāra, giving fice accommodation and food to the travellers. Some Bhikkhus were staying at one of these and were receiving the food offered at it. The Buddha disallowed a Bhikkhu to stay and take food at an Avasathāgāra for more than one night, unless he is ill.

^{1.} p. 11. 2-3. p. 11. 4. p. 108. 5. p. 101,

There were government out-posts at the main approaches of the city to collect octroi duties from the businessmen leading caravans on the road. There were also cases of wrongful smuggling of the commodities; and the police (Kammika) remained very vigilant about it. Once a Bhikkhu happened to be caught by the police going in the company of such a batch of smugglers. ¹

Customes and beliefs — There existed a custom to prepare sweets and cakes to be sent with the girl going to her husband's house. The mother of the girl 'Kāṇā' prepared cakes for this purpose; but, distributed them all to the Bhikkhus arrived at the door for alms, This caused a postponement in the departure of Kāṇā. After some days, the lady made the same preparation to give a send-off to her daughter; and in the similar manner gave away all the cakes to the Bhikkhus, causing another postponement in the girl's departure. Being annoved at it, the husband of Kāṇā decided to marry a second wife.

The woman generally used to spin and get cloth prepared with it. A certain woman did not leave this practice even after becoming a Bhikkhuni. As it is not suitable to a monastic life, the Bhikkhinis were disallowed to spin.

A lump of dirt dropped by a Bhikkhuni from the other side of the wall happened to fall on the head of a Brāhmaṇa returning after his bath. This enraged him furiously. He was, however, passified when he was reminded that it was a very good omen, which indicated that it would bring a good luck on him. And, it so happened that he was successful the very next day in receiving a nich grant from the government.

A tree, commonly believed to be the abode of this or that spirit, was held in high veneration by the people Some one happened to wound a spirit dwelling on a tree by mis ake. He was, however, passified when another tree was allotted to him for his abode.*

Furniture -- There were four kinds of cots and chairs, namely --Masāraka, Bundikābadha, Kulīrapādaka and Āhaccapādaka.⁶

There were five kinds of pillows, namely — stuffed with wool, with rags, with bark, with straw, and with leaves.?

There were four kinds of mats, namely — made of bark, of Khasa roots, of grass, and of reeds.8

^{1.} p. 176. 2. p. 112. 3. p. 409. 4. p. 360 - 61. 5. p. 54. 6-7. p. 62. 8. p. 63.

Eatables — The following things were considered as dainty — Ghee, butter, oil, honey, molasses, rice, flour, meet, fish, milk, curd.¹

(B) Religious

Sectarian rivalry — Side byside with the organisation of the Budhist Sangha, there existed a number of similar religious institutions founded and run by homeless monks of different sects. Though the mutual relation between them was ordinarily quite normal, there did persist an undercurrent of rivalry and antogonism. They entered frequently in controversial discussion, only with the purpose of establishing one's own superiority over the other. Bhikkhu Hatthaka Sākyaputta took keen interest in it, trying to defeat others by fair or foul means.

There is a reference of Venerable Ananda falling a prey to such strained feelings. While distributing cakes to a multitude, one to each, he happened to drop two in the hands of a nun of a different sect, out of sheer mistake. This gave them a chance to bring a charge on him of showing partiality to her, with bad intention.

On a different occasion, a certain Bhikkhu gave some rice mixed with butter to an Ajivaka Sādhu. When he was enquired by other Ajivakas as to where did he receive it, instead of showing gratitude to the Bhikkhu, he used insulting words for him.

Groups in the Sangha —— In the Sangha itself several groups had come to exist of Bhikkhus having their own peculiar temperament and inclination. They lived and moved in companies engaged in common efforts with close cooperation. The group of six Bhikkhus, called '(habbaggiya' was the most prominent of all. They were clever in breaking the rule, without violating the words. They were rough, quarrelsome and devoid of a sense of proportion. They took delight in putting others to trouble and dishonour. Most of the Vinaya rules that the Buddha had to frame were necessitated by the situations created by them.

The group of seventeen Bhikkhus, called the Sattarasavaggiya, was week and timid in nature. Being vexed by the Chabbaggiya Bhikkhus, they began to weep like a child.

Mettiya-Bhummajaka Bhikkhus formed an unlucky group. The

^{1.} p. 117, 121, 124 etc. 2. p. 3. 3. p. 127. 4. p. 128. 5. p. 194.

offers that they received from the laity was always scanty and distasteful.

Even at the house of the most charitable rich merchant they got but disrespectful treatment.

Honour to the Sangha — The kings, out of their devotion to the Buddha, treated the Bhikkhus with great regards. Once, the Magadhan King Seniya Bimbisāra stood waiting for a long time while the Chabbaggiya Bhikkhus were taking their bath in the hot spring at Rājagaha. The king entered the spring only when the Bhikkhus had finished and come out.

The king of Kosala, Pasenadı, was a devotee of the Buddha. He used to go to listen to the sermons delivered by the Bhikkhuni Thullananda; and was so much impressed that he made a present to her of his personal costly shawl

Once the king was annoyed to see some Bhikkhus sporting in a childish way while taking their bath in the river Aciravati, not far from his palace. But instead of saying any thing to them himself, he arranged in a very humble way to bring it to the notice of the Buddha.

The Queen of Kosal, Mallikā Devī, was also a pious devoted lady. She used to arrange religious discourses in the palace for the benefit of the royal family. There is a reference of Venerable Ānand being invited for the same.

The Bhikkhus dwelt in magnificent monasteries, equipped with all amenuties of the day, donated by kings and merchants. But for the rigour and restraint of the discipline of the Order, they had nothing clse to worry about. This attracted the attention of the parents of Boy Upāli, while they conside red—"How can Upāli live happily and have no trouble after we have passed away"? They found that each of the occupations, even including scribing and accountancy, was fraught with this or that trouble. They thought—"These Bhikkhus lead an easy and carefree life. They take good food and sleep in closed chambers. Our son would certainly live happily and have no trouble after we have passed away, if he were to get ordained amongst them."

5. The Present Edition

This presents a co-ordinated edition in Devanāgarī of the fourth book of the Vinaya Piṭaka, the Pācitiya, based on the following versions of the text:—Burmesc-Chaṭṭhasaṅgāyana publication, 1956; Sinhalese - edited by Rev. Telwatte Shri Aryawansa Swami, 1928; Siamese - Maḥāmakuṭa Government publication, 1926; Roman - edited by Hermann Oldenberg, 1882.

For preparing our MSS, we have adopted the Chatthasangayana edition as our basic text, an edition that has been brought out by the efforts and sanction of an international Sangha constituting of the zealous holders of the orthodox Theravada tradition. Very often, we have agreed in selecting the readings and in paragraph-arrangement; but, we have broken new grounds by providing a system of headings and sub-headings, and adopting a method of punctuation, thereby making the text more useful for the modern reader.

(a) Headings

In the old-fashioned books, no headings have been given in the beginning of a section. Instead, it is at the end that we have words like ... nitthitam. But, to the modern reader, this presents a difficulty in forming a complete picture of the text as an organic unity. We have, therefore, ventured to provide headings, numbered and arranged, with the purpose of bringing to relief the order and sequence in the parts of it. As far as possible, the headings have been constructed with words picked up from the body of the text, the chief objective being to indicate at the outset what does the section contain. Our readers should note that they have been supplied by us and that they do not belong to the original text.

The principal headings have been printed in 16pt. Mono Black and are numbered, with the article sign. Notable heads contained in it have also been printed in 16pt. Mono Black, but have not been numbered. The sub-headings have been serially numbered either in figures or in letters, and have been printed in 14pt. Mono Black. Headings, still subordinate to it have been numbered and printed in 12pt. Mono Black. In the folio of odd pages, it is only the principal headings that have been mentioned, not the subordinate ones.

(b) Selection of readings

In selecting a reading for our text out of the variants available, philological justification, no doubt, has been the chief consideration; but, at the same time, we have not lost sight of the importance of the historical usage. When different forms are both grammatically correct and current in use, we have put one in the text and mentioned the others in the foot-notes. In such cases, selection of one form does not mean the rejection of others.

(c) Punctuation marks

Originally, no punctuation marks were used in Pali, except, perhaps, one for full-stop. The Siamese edition has followed the same tradition. But, as

the syntax of Pall is, at times, so very difficult and complicated, the use of the modern marks of punctuation is decidedly advantageous in making out the meaning explicit and in bringing out clearly the interconnections between the different constituent clauses and phrases, which, in their absence, would have remained obscure, if not misleading. We have, therefore, used all the modern marks freely, not in a mechanically rigid manner; but, only with a view to facilitating the correct understanding of the sentences. And in this, we have tried to be systematic and consistent.

The following marks have been used — full-stop of Devanāgari(i); comma (,); colon (:); semicolon (;); note of interrogation (?); note of interjection (!); hyphen (-); dash (-); double inverted commas (*''); and single inverted commas (*'');

In the first volume of this series, the Mahāvagga, we used inverted commas to denote a reported speech only where it was preceded by a reporting verb. But, now, we have decided to use hem even where the reporting verb has not been mentioned. The quotation of a principal reported speech has been indicated by the use of double inverted commas, whether preceded by a reporting verb or not; the quotation of a subordinate speech, contained in it, has been indicated by the use of single inverted commas, and, the quotation of speech or speechs contained even in that has been indicated not by inverted commas but simply by the use of a dash after its reporting verb. Fre h paragraphs occuring in the principal reported speech have been opened with double inverted commas; and, hose occuring in the subordinate speech have been opened with single inver ed commas.

(d) Abbreviations

In the foot-note, the abbreviation to stands for the Roman edition, the for the Sinhalese edition, the Siamese edition and no for the Burmese edition.

In the margin, the abbreviation 'R' stands for the Roman, and 'B' for the Burmese edition. They indicate that the page number put by its side begins from that line. Reference to the page numbers of the Roman edition will facilitate the use of the P. T. S. Pali English Dictionary, as well as other modern publications in or on Pali in which references are made to the books of the Roman edition.

(e) Corner reference

On odd pages of the book, the corner numbers refer to the Chapter, the

principal heading and the paragraph occurring at the end of the page; and on even pages they refer to those occurring at the beginning of the page.

(f) Spelling

About the mode of our spelling, it is necessary to note that we have generally treated the indeclinable particles va, pi and ti as independent words, as the initial vowels of eva, api and iti are very often dropped in Päli.

The Parasavarna combination has essentially been made when occuring in the same word, as—Sangha, Kinci, Panca etc. At other places, this combination has been generally avoided as - evain pi, kamman it etc. But, to show that the other forms are also grammatically valid, we have, on occasions, used this form also - evambi. kammanti etc.

Some western editors have accepted the same method of spelling; but, in cases where 'ti' is preceded by 'i' or 'pi' by 'a' they have applied the Sanskrit rule of sandhi — skah savarne dirghah; and have spelt the indeclinable particles together with the preceding words; as, desesti and tassāpi. But, in such cases also, we have spelt them separately as — desest it and tassāpi. The lengthening of the preceding vowels before ti and pi may well be explained by the rule—Byānjane digharassā (Moggalāna 1.33), which allows lengthening of a short vowel, if it precede: a consonant; as in — muni+care—muni care; Khanti-paramam=Khanti paramam Gotama+ti=Gotamā ti, Hoti+ti=Hotī ti.

The printing of the book was taken up, at its initial stage by Sri L. N. Tiwari, Editor; but he had to leave for another centre very shortly, entrusting the responsibility of completing the work to our able and vigilant Assistant Editor, Sri Birbal Sharma, M. A. with his batch of collaborators, Bhikkhu K. Kassana, Swami Dwaiika Das Shastri and Sri Iai Kumar Ram.

-Bhikkhu J. Kashyap.

आमुख

१. पालि तिपिटक

कुक्षीनगर में बुद्ध के निर्वाण के पश्चात् उनके शिष्यगण एकत्रित हो अपनी-अपनी श्रद्धाञ्चलि अपित कर रहे थे। उस समय सङ्घनायक ग्रायुष्मान् 'महाकस्सप' सभी को सान्त्वना देते हुए बुद्ध के उपदेश का स्मरण दिला रहे थे — "सभी वस्तुर्ये अनित्य है और उनमे वियोग होना अवश्यम्भावी है"। उस परिषद् में सुभद् नामक एक वृद्ध प्रवजित भिक्तु भी था, जो दु ली होने के स्थान पर बुद्ध के निर्वाण पर प्रसन्नता प्रकट करते हुए कह रहा या -- "भिक्षुमी, दुःखी मत हो । भव हम उस महाश्रमण के कठिन नियन्त्रण से मुक्त हो गये । वह बराबर कहता रहताथा--- 'यह करना तुम्हें विहित है और यह नहीं'। घब हम स्वेच्छा से जो चाहेंगे करेंगे और जो नहीं चाहेंगे नहीं करेंगे । अतः भाप लोग दः लीन हों"। 'सुमह' के इन शब्दों से चेतावनी सी मिली भीर भायुष्मान् 'महाकस्सप' ने इस ग्रावश्यकता का भनुभव किया कि प्रमुख भिक्षुश्रों की एक बैठक का श्रायोजन हो, जिसमें बुद्ध-वचन का प्रामाणिक सम्रह कर लिया जाय, जिससे अर्ग की सुरक्षा हो सके भीर भागामी पीढ़ियो में उसकी परम्परा श्रवाध-गति से चल सके । श्रतः उन्होंने निक्षश्रों को सम्बोधित किया---"श्रावसो, हम लोग 'धम्म' श्रौर 'विनय' का सङ्का-यन करें"। उन्होंने उक्त बैठक में भाग लेने के लिये सुयोग्य मिक्षुत्रों की एक नामावली तैयार की। पहले तो उन्होंने श्रायण्यान श्रानन्द का नाम उसमें सम्मिलित नहीं किया , क्योंकि तब तक वे ग्रहंत-पद को प्राप्त न कर सके थे। परन्त सम्पूर्ण सङ्घ में भगवान के निकटतम सम्पर्क में रहकर उनके वचन श्रवण करने का सौभाग्य ग्रायण्मान ग्रानन्द के ग्रतिरिक्त और किसी को नही प्राप्त हुआ था। ग्रत अन्त में ग्रायुष्मान् 'महाकस्सप' को उनका भी नाम सम्मिलित करना पड़ा । ब्रायुष्मान् ब्रानन्द भी पूरी श्रद्धा और वीर्य से ब्यानास्थास में तल्लीन हो गये, जिससे वे बैठक की तिथि के पूर्व ही ग्रर्हत्-पद की प्राप्ति करने में समर्थ हो सकें।

तत्कालीन मगध-मम्राट् ग्रजातशत्रु ने राजगृह के 'वेभार' पर्वत के उत्तर-पादवें में स्थित 'सत्तपण्णी' गृहा कं द्वार पर एक विस्तृत रम्य मण्डप का निर्माण कराया, जिसमें भिक्षुम्रों की उक्त बैठक प्रारम्भ हुई ।

उधर प्रायुक्तान् प्रानन्द को भी अपने प्रयत्न में सिद्धि-ताम हुमा । सारी रात वे ध्यानमन्न हो बर्ककमण करते रहें । प्रातःताल लेंहें ही वे हाध्या पर लेटने के लिये बेंठे उनके पैर मुमिसे उठ चुकें के और उनका धिर तिकिये तक पहुँचा भी न था कि इसी बीच उनका अज्ञानात्वकार नस्ट हो गया और उनमें परम ज्ञान की ज्योति का प्रावृक्तां हुआ। । उन्होंने प्रहृत्-यद को प्रान्त कर तिया । अपनी दिव्य शवित वे वे बैठक प्रारम्भ होने के क्षण ही मण्डप में अपने लिये निर्वारित स्नासन पर ऐसे विराजनान हुए मानो वे पृथ्वी के गर्म से उद्मृत हुवे हो ।

सङ्क की अनुमति लेकर आयुष्मान् 'महाकस्सप' ने उपालि से विनय के नियम पूछे और आयुष्मान् उपालि ने भी सङ्क को उन प्रस्तो का सविस्तार उत्तर दिया । फिर उसी प्रकार आयुष्मान् 'महाकस्सप' ने आनन्द से अनवान् बुढ के उपस्थित वर्ष पर प्रस्त किसे, जिनका उन्होंने पूर्णरूपेण उत्तर दिया । इस प्रकार इसमें निवनय' और 'बम्भ दोनो का संग्रह किया गया' । पर इस सङ्गीति के कई शताब्दी पश्चात् ले गये 'अट्टक्या-साहित्य' में यह उल्लेख मिलता है कि इसी पहली बैठक में ही 'अभियम्मपिटक' का भी संग्रह हो गया वा और जिस रूप में प्राव हमें 'तिपि-इस' साहित्य मिलता है, उसी रूप में उसका उसी समय निर्माण हुमा था'।

बुद्ध-निर्वाण के एक शताब्दी परचात् विनय के नियमों को लेकर एक बड़ा विचार खड़ा हुमा, जिस पर निर्णय करने के लिये वैद्याली में एक दूसरी बैठक बुनाई गई। इसमें देश के सुदूर प्रान्तों के चुने हुये विख्यात सात सी मिलु सम्मिलित हुये। इसी कारण यह द्वितीय सङ्गीति 'खप्तशतिका' नाम से प्रसिद्ध है'।

चुल्लवग्ग, ग्यारहवा 'खन्धक' । २. सुमञ्जलविसासिनी, निदान कथा ३. चुल्लवगा, बारहवां खन्धक' ।

इसके एक सी वर्ष बाद जब सम्राट् भ्रचोक ने वीढ-मर्ग ग्रहण किया और उसके प्रचार को राज्यार्थन प्रीप्त हुंचा, तब लाव देखकर प्रम्य मतावलत्यी भी बीढ-मिद्रारों की धीर माकुष्ट हुये । विधिवन प्रकच्या कहुन करके सम्बा चुपवार हुँ। पीले बहुन सारण कर वे प्रमु को बीढ-मिद्रा पेथित करके मिद्रा रेथे रहने को । किन्तु उनके लिय भाव प्राप्त के स्वार प्रमु के प्रमु कर हुई और वर्ष के उस्त-मन्द व्याक्या करती प्रारम्भ कर दी । फलत निश्च सङ्घ के बीढिक जीवन में एक उच्छे हुक ता प्रकट हुई और वर्ष के बास्त्रीवक स्वक्ष्य का निर्मय करता किन्त हो गया । युक्ते ने तिये एक तीसरी तक्ष्मी ने वर्ष की बुद्धता को विस्त्याची रखने के स्ववे वर्ष के प्रमु करता किन्त हो निश्च करता किन्त हो निश्च के निश्च के प्रमु के

राजकुमार महिन्दं भीर राजकुमारी सङ्क्षमित्तां ने वृहस्यागकर मिश्च-सङ्क्ष में प्रवच्या बहण की। उन लोगों ने विकाण में सुदूरलङ्का द्वीपकी यात्रा की भीर वहीं वे धर्म की स्थापना करने में सफल हुये। धाज तक बीढ 'पालि-तिपिटक' की परम्परालङ्का में प्रनप्राणित हो रहीं है'।

हैसा पूर्व २६ में राजा 'नट्टगामिनी प्रमय' के संरक्षण में एक चौषी सङ्क्षीति की बैठक हुई, जिसमें सम्पूर्ण 'तिपिटक' निषिद्ध कर तिया गया' । फिर स्पवित्वाद की मान्यता के प्रमुद्धार दमा देवा के माण्डले नामक नगर में 'स्थ्य दे के में राजा पिण्डन के संरक्षण में पाँचवी सङ्गीति का भागोजन हुआ, जिसमें सारे 'तिपटक' का सशोजन भौरसम्पादनिक्या गदाभौर जर्जेस कुनर्यर की पटियो पर इस प्रकार उस्कीर्ण कर दिया गया' —

> विनय १११ पट्टियाँ सुक्त ४१० पट्टियाँ ग्रभिश्रम्म २०० पट्टियाँ

लोग इस प्रावश्यकता का अनुभव कर रहे वे कि अब इस युग में झायुनिकतम यन्त्रो पर 'तिपिटक' का मुन्दर से मुन्दर सृतित सक्करण प्रकाशित किया जाय। बर्मा में होने वाले 'खटु-सङ्कायन' में इस प्रभाव की पूर्तिकरने का निक्ष्य किया गया। राजधानी रंगून ले कुछ ही दूर मुन्दर निर्मित पायाण-मुहा में १७ मई, १९४४ की सङ्कायन की बैठक प्रारम्भ हुई। ससार के विभिन्न देशों से सामन्त्रित ढाई सहस्र विदान भिजुषों ने मङ्कायन में भाग सिया। सङ्कायन हार स्वीहत सृत्र निर्मित कर जिया गया। १९५६ ई० की पच्चीसमीबी बुढ-न्यन्ती के विन सङ्कायन की बैठक पूरी हुई।

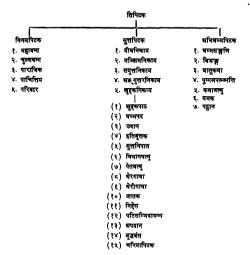
न क्का, नर्मा, याईलेण्ड धौर कम्बोडिया में राष्ट्रधर्म बीढ-स्थविरवाद है, जिसका सर्वमान्य प्रत्य है — 'पालि-विपिष्टक'। उन देखों में उनकी अपनी-सपनी निपियों में समय-समय पर दिविष्टक' के सुन्दर से सुन्दर संस्करण प्रकाशित होते रहेंहैं। लन्दन की 'पालि टेक्स्ट सोसायटी' ने भी 'तिपिटक' के अधिकाश का प्रकाशन रोमन विपि में किसा है। किन्तु प्रमी तक भारतवर्ष की किसी विपिय में यह समुख्य साहित्य उपलब्ध नहीं है।

हस प्रभाव की पूर्ति के उद्देश्य से केन्द्रीय तथा बिहार सरकार के संयुक्त प्रथरन से सम्पूर्ण 'पार्ति-तिपिटक' को देवनागरी निषि में सम्पादित तथा मुद्रित करने की योजना स्वीकृत की गई । प्रायः चार-चार सौ पृष्ठों बाखे चानीस बण्डों में यह प्रकाशन समाप्त होगा । इसे पूर्ण करने का भार नालन्दा के 'देवनागरी तिपिटक प्रकाशन

१. महावस, पांचवा प्राच्याय । २ महावस, वही । ३. महावस, प्राच्याय १०—२३ । ४. बीदायमं के २४००वर्ष, १६४६, पु०३४.

विभाव' को सौंपा गया है। इस प्रकाशन का मुख्य उद्देश्य रोमन, शिहकी, वर्मी तथा स्थामी तिपियो में मुद्रित ग्रन्थों के भाषार पर एक मामाणिक देवनागरी-संस्करण उपस्थित करता है।

'तिपिटक' के ग्रन्थों का विभाजन किस प्रकार है, यह निम्न तालिका से प्रकट होगा:--

२. प्रस्तुत ग्रन्थः तिपिटक में इसका स्थान

सामान्यतः विनयपिटक के ग्रन्थों का वर्गीकरण इस प्रकार है:--

- १. खन्धक -- महावाग, चुल्लवगा,
- २. विभक्त पाराजिक, पाचितिय भीर
- ३. परिवार

'महाबम्ग' भीर 'जुल्बव'ग' सञ्च के निर्माण भीर विकास का इतिहास प्रस्तुत करते हैं, यो 'सम्बक' नामक सम्यायों में विमक्त हैं। 'पाराजिक' भीर 'पार्वित्तय' निक्कृ और निक्कृणियों के सङ्घ के सम्बन्ध में बुढ़ डारा स्थापित नैतिक प्रमुशासन के नियमों की विश्ववेषणास्क व्यवस्था करते हैं, यो 'पीरफू' कहलाती है। निम्नास्क्रित सीमिकासे सक्ष क्षात होगा कि इन वोनों मन्यों में विश्वय का विभाजन क्षित्र मकार हमा है — मिक्सुविभक्त

पाराजिक, सङ्घाविसेस, पाराजिक

पाचितिय, पाटिदेसनिय, सेखिय, ध्रधिकरणसमय,

भागात्तव, गा भिक्छनीविभक्ड

पा**वित्तय** पाराजिक, सङ्कादिसेस,

निस्सम्बद्धः, पाचित्तियः,

पाटिहेसनियः सेखिय तथा श्रविकरणसमय ।

सामान्यत' 'पाराजिक' नाम से प्रारम्भिक सम्येता यह समझेगा है कि यह प्रन्य मिश्रु धौर मिश्रुधियों के 'दाराजिक' स्वराजों के स्वी वर्ग के प्रवासों से स्वीचन करने के स्वाम पर मात्र मिश्रुधों के 'सङ्कारिकेल, 'स्विनयत' तथा 'मिस्सिमिय सपराचों की व्याख्या करता सिवेचन करने के स्वाम पर मात्र मिश्रुधों के 'सङ्कारिकेल, 'स्विनयत' तथा 'मिस्सिमिय सपराचों की व्याख्या करता ही। इस अक्षार यह नामकरण स्वव्यापित और सतिव्यापित के दोषों से युक्त है। 'पांचितिय' नामकरण भी ऐसा ही है। इस अक्षार यह नामकरण स्वाचित और सामक्षर भी ऐसा ही है। इस सो मिश्रुसीयों की भी व्याख्या है। यदि यह मिश्रुसीयों, स्वोक्षित इसमें इससे नाम वीपनाचों में प्रत्याप्त सामे सामक्षर से मान्यों में प्रत्याप्त सामे सामक्षर से मान्यों में प्रत्याप्त सामे सामक्षर से मान्यों में प्रत्याप्त के सिवाचित कर दिया गया होता तो करावित मुख्त मुख्त होता। पर ऐसा करने से निस्तर्यह ही एक अन्य सिक्त कवा चौर इसर प्रयाप्त होता हो करा ना समझ से मान्यों में प्राप्त में के सामक्षर से मान्यों में प्रत्याप्त से स्वर्ग स्वर्ग से मान्य से प्रत्याप्त से इस विमाजन को स्वीकार करना मान्य सामक्षर से मान्य से प्रत्याप्त ने इस विमाजन को स्वीकार करना मान्य साम साम स्वर्ग में स्वर्ग से स्वर्ग से प्रत्याप्त से सामक्षर से

३. प्रस्तुत ग्रन्थ : एक रूपरेखा

हम देल चुके हैं कि विनयपिटक का तीसरा प्रन्य पाराधिक पालि निक्लुविगङ्ग का पहला भाग है, जिसमें सात प्रापत्ति-स्कल्पों के प्रमम नार की व्याख्या की गई है। उनके दोष तीन स्कल्पों की व्याख्या प्रस्तुत प्रन्य पाखिलिय पालि के प्रमाम में में की गई है, भीर, उत्तरामें में निक्लुनीविगङ्ग पूरा सम्मितित कर जिया गया है। दोनो विभङ्गो के श्रतिम काण्य प्रविकरणसम्म में है इसका निर्देश किया निया है कि तक्ष में उत्पन्न क्षराबे का नियदार कैसे हो।

(क) भिक्खुविभङ्ग

सन्य का पहला काण्ड भिक्षु के बानवे पाचितिस्त्र प्रपराधों की व्याख्या करता है। इन प्रपराधों के उदाहरण है-जानवृक्ष कर कुंठ बोलना, दूसरे को विख्ता, चुनती करना, किसी प्रतिश्व के साथ एक ही कमरे से सीता, असीन कीदना, वृक्ष करान, दूसरे की निन्दा करना, सङ्घ की चीवे वेपरवाही से बाहर छोड़ देना, विना छाने पानी पीना, सङ्घ की सम्पति के विना भिक्षुणियों को उपरेश करने के सिक्षे जाना, जुनते से कर भिक्षुणी के साथ यात्रा करना, नयात्रा स देखना, धाराव पीना, पानी में खेल करना, मखाक करना, बीन मारना, दूसरे सिक्षु को पीटना झीर प्रमकाना इत्यादि ।

दूसरे काण्य में चार 'पादिवेसतीय' प्रपराघो पर विचार किया गया है, जिनके दोषो के लिये यह धावस्यक है कि वह इसरे मिखुओं के सामने प्रपता धराय स्वीकार कर ले और भविष्य में ऐसा न करने का बचन दे । ये चार अपराध है—स्वत्यन्यों निक्शी के हाथ से खाने पीक चीज के जी का निक्स करते समय परोसते में निक्शी के हाथ सेंटाने वेता, सन्तु के द्वारा स्वीकृत निर्मन व्यवालुकृत में भिक्षा के लिये जाना, और भयावह निर्मन स्वात् में रहते आश्रम में रखी आपि में नी भी चीच कहण करता।

इसका तीसरा काण्ड है 'बिसिय काण्ड' । इसमें भिक्षु के लिये शिष्ट-व्यवहार-विवयक पण्डलर निवमों का विधान किया गया है । इनके कुछ उदाहरण है---धण्छी तरह बोहकर कपड़ा पहलना, गौव में डॅग के साथ उठना बैठना, कक्क्का व लगाया, हाय-पैर लहीं नवाना, कमर पर हाय रख नागे में नही जाना, सिर डके माने में न बाजा, निका सरकारपूर्वक ग्रहण करना, प्रमिक लेने के प्रतिमाय से तरकारी माजी को भारा से न डकेना, गाल कुलाकुलाकर न लाना, वरवप कर न लाना, हाय झाड़बाड़ कर न लाना, खाता नगाए पुरुव को वर्मोप्येश न करना, नीचे मासन पर बैठ केंचे मासन पर बैठ व्यक्ति को वर्मोप्येश न करना, खड़े बड़े मल-मुत्र त्यान करना हवादि ।

(स) भिनसनी-विभक्त

'मिस्सूनी-विभक्त' में भिसूजी के जीवन और भयांदा की दृष्टि से हत्ती आपत्ति-स्कर्णों का संकलन है। जूँ कि दी 'मिनवत अपराध' के अपराधी मिश्रु ही हो सकते हैं, मिस्सुनीविभक्त में इसका काष्ट है ही नहीं। जोप कार्यों में इष्टब्य बार्ते निम्न प्रकार हैं '---

मिक्युणी के लिये सङ्काविसेस अपरायों की कुल सक्या सबह है, वो निम्न प्रकार है—पुरुष के शाय पूमना, बारती को शीक्षा रेना, असेले पूमना, सङ्घ से निकाली मिक्युणी का साथ देना, धादकर ही धासक्य पुष्प के ह्या से खारी पंगी की जीव जीना, अस्य सासक्य मिक्युणी को वैसी जीव जीने के लिये उत्साहित करना, निर्माण, पुष्प के बीच कुटनी का काम करना, किसी मिक्युणी पर निर्मुल पाराणिक अमराय का आरोप करना, किसी छोटी बात को से किसी निक्युणी के अरद पाराजिक अपराय का आरोप करना, बुड-पर्य-सङ्घ का प्रत्याक्यान करना, सङ्घ की निन्दा करना, बुरे संसर्ग में रहना, बुरे ससर्ग में रहने के लिये दूसरी मिक्युणी को मेरित करना, दूसरे की सील ब्रहण न करना, और कुलो को विगाडना।

मिल्नुणों के लिये निस्त्रिणम प्रपराघों की कुल सक्या तीस है। उनके विषेष उदाहरण है — पानों का संचय करता, प्रकाल-वीदर को 'काल-वीदर पाने के साथ वीदर वहन कर मुक्त जाता, एक 'बोक के लिये कहू तुरुरों के लिये कहूने तथाता, 'का कि के साथ वीदर वहन कर मुक्त जाता, एक अंब के लिये कहू हुत्यरी के लिये कहूने तथाता, 'वालिक्त चीवर को स्वाद दिन से प्रियंक रहना, पित्रुणों की सम्मति के विकास के विदेश के स्वाद के सीयों कर रहना, धारिक्त चीवर को स्वाद दिन से प्रियंक रहना, पित्रुणों की सम्मति के विवाद की वीदर की रहित रहना, 'यह स्वस्त्र गृहस्थ से चीवर सीया, प्रियंक चीवर रख लेगा, दान मिलने के पहले ही चीवर की वीदर की तथारी में प्रपत्ती कि प्रकार करता, सीया-वीदी प्रकुण करता, घप्या पैसा रखता, कम-विकास करता, पौच टीके से कम के पान को खोड़ रथा पात्र ले लेगा, एक सप्ताह से प्रियंक पत्र को रख लेगा, किसी दूसरी मिश्रुणों को एक सार चीवर दान कर खीन लेगा, स्वय तुत मीग कर कपड़ा बुनवाना, दान मिलने के पहले ही चीवर की सिलाई में है-एकेर करता, सङ्घ के लाम में मोबी मारता।

मह्मूणी के लिये वाचित्तिय धपरायों की कुल संस्था १६६ है । इनके उदाहरण इस प्रकार है—लहसुन खाना, नुष्ठा स्थान का लोम बनवाना, मोजन करते समय जल था पंत्री से निम्मूणों की टहल करना, कच्चा अक्र मांग कर लाना और खाने के लिये तैयार करना, सूटे-कचरे को दीवार के बाहर फॅकना, माच-नाना में जाना, रात के घंचकार में पुरुष के साथ जाना, ह्रयरे को सरापना, मूरा कानता, हुवैचन कहना, मुक्क स्थान का थाय पुरुष से फोडवाना, जमीन खोदना, बिना खाने पानीपीना, सराब पीना, हुवरे को पूरावाना, माग वायना, मिब्गूणी को घनकाना, तंग करना हत्यादि ।

(ग) शैली

'पाराजिक' बन्य की तरह, 'पाचित्तय' अंच में भी घपरावों की व्यास्या' बत्व-पञ्जाति-विश्वज्ञ' की वीजी से की गई है। '...बत्यु' वीर्यक से उद क्या का वर्षन किया गया है जिस परिस्थिति में बुढ को प्रमुक नियम का विचान करना पढ़ा। फिर, 'पञ्जाति' धीर्यक से उसी नियम का स्वरूप प्रपने पारिभाषिक खब्दों में उपस्थित किया गया है। यदि कोई भीर नई परिस्थिति उत्पक्ष हुई जिसके प्रकाश में बुढ़ ने नियम के खब्दों में उत्तर-केर करना प्रावस्थक समझा तो उसका भी उल्लेख '... बर्र्यु' शोर्यक से कर दिया है; धौर, 'धनुषञ्जति' दीर्पक से नियम का संग्रोधित रूप उप-स्थित किया है। फिर, धन्त में 'विभञ्ज' वीर्षक से नियम के एक-एक शब्द की पारिभाषिक व्याख्या की गई हैं, जिससे समीच्द्र प्रजंसमान में कोई अम न रक्त जाय ।

४. प्रस्तुत प्रन्य : इसका महस्य

मन्य का महत्व इसके मपने इस उद्देश्य की पूर्ति में है कि भिश्नुणी-सङ्ख के माथार-व्यवहार का नियमन किस प्रकार हो । साथ ही यह तत्कालीन मारत की सामाजिक तथा वार्मिक स्थिति का महत्वपूर्ण प्रामाणिक परिचायक है । इस म्रावाय के क्षत्य में प्राप्त सामाणियों का संवय इस प्रकार कर सकते हैं.—

(क) सामाजिक

(१) क्रेंब-नीच के मेदमाय- उस समय समाज की मित्ति ऊँव-नीच के मेद-माव वाली जाति-व्यवस्था पर सही दी । चाण्डाल, नेत, तेसाद, रफकार कीर पुक्कुस सरमत्त हीन जातियां थी । अत्रिय कीर ब्राह्मण उत्कृष्ट जातियां थी । इस प्रकरण में वैदय, कृषक, गोप, आदि अन्य जातियां के नाम नही लिये गये हैं । इससे अनुमान होता है कि समाज में उत्कार माना स्वायक कीर्र का था ।

जाति ही की तरह, कमों में भी इस प्रकार के मेद-भाव थे। सकाई का काम करना तथा पीसना-कूटना हीन कमें समझे जाते थे। इपि, वाणिज्य, गोरक्षा जैसे काम उत्कार माने जाते थे। तो भी, कमों के ऊँच-नीच होने के भाव सभी कों में एक जैसे न थे। जो कसे एक प्रान्त में ऊँची दृष्टित से देखा जाया वा बही दूसरी जगह स्थम्मानित समझा जाता था। हीन कमें क्या है इसकी व्याख्या करते हुए कहा गया है — "तेसु तेसु वा पन जनपदेसु आंक्रानात इनिकंत परिस्तृत सर्वित्तीकतं, एसं हीने नाम कम्म"। उत्कृत्य कमें के विषय में मी ऐसी ही बात कहीं गई है।"

इसी प्रकार, शिल्प (हुनर) के विषय में भी हीन-उत्कृष्ट के भेद-भाव उपस्थित थे। बीस से बीजें तैयार करना, बरतन बनाना, करबा बुनना, जूटा बनाना, बाल बनाना, जैसे शिल्प हीन समझे जाते थे। और, उत्कृष्ट समझे जाने बाने शिल्प ये—निकता-पड़ना, हिसाब रखना, राज-रदबार में बस्तुओं का मृत्याकन करना हत्यादि। कर्म की तरह, शिल्प के भी जैस-नीच कीने के मेद-माव सभी जनह एक जैसे न से।

व्यक्तियों के नाम में भी हीन बीर उत्कृष्ट होने की आवना थी। धवकण्यक, जवकण्यक, घनिट्टक, सविट्टक जमे नाम हीन समझे जाते थे, भीर बुढरक्षित, बुढप्रिय, सुगतदास, धर्मरक्षित, सङ्क्वरक्षित जैसे आम उत्कृष्ट समझे जाते थें।

मोत्रों में भी ऊँच-नीच होने की मान्यतः थी । कोसिय योग भारताच गोव सम्मान की दृष्टि से नहीं देखे जाते थे । इसके विपरीत, गोयस, मोगण्लान, कच्चान थीन वाहेटु गोव उत्कृष्ट समझे जाते थे । कि के विषय में भी ऊँच-नीच की मानगा मिश्र-निक्स होने में सिक्पनिक्ष प्रकार को थी ।"

यहाँ तक कि रोगों में भी सम्मानित भौर असम्मानित होने की भावना उपस्थित थी । कोड़, ग्रपस्मार, क्षय जैसे रोग हीन समझे जाने थे । उल्क्रन्ट रोग समझा जानेवाला मचमेह का रोग था ।*

(२) दरिव्रता ---

तैतीसवें पाचित्तिय की क्या में एक श्रद्धालु निषंत्र मबहूर का उल्लेख मिलता है। उसने प्रपने मासिक से पेसे भौग कर पिन्नु सन्नु के साथ बुद्ध को भोजन के सिये प्रामंत्रित किया। भिज्ञुणों ने कर्ताचित् हस क्लियार से कि 'यह बरिद्ध क्या भोजन देगा' पहले ही कुछ जा पी तिया, प्रीर उसके यहाँ तैयार किया हुआ बहुत सामान बच गया। बेबारे मबहूर को दखेत बड़ा करू पहुँचा। बुद्ध ने विकाश दी कि निमंत्र में से माने के एक्ट्रों ही कुछ ला लेना प्रतुचित हैं।"

१. वेलिये - पृ०१०,११, २२। २. पृ०११।३-पृ०१८०। ४. पृ०२३७।

तीसरे पाटिबेसनीय की कवा में एक दिखा श्रद्धानु उपासक का उल्लेख माता है जो स्वयं कठिन परिस्थितियाँ में रहकर भी भिक्तुओं को दान देने में बड़ा उत्साह रखता था। बुद्ध ने प्रामादी कि ऐसे कुन को क्षेत्रक कुन की सम्मति देवी जानी बाढ़िये और सक्क को इसका निषेष कर देना बाढ़िये कि कोई मिस पिसार्थ उस कुन में न जाय।

(३) साक्षाण्य प्रबंध :---याना में निकले सर्वताधारण की सुतिधा के लिये जगह-जगह धर्मशालाएँ बनी रहती यो, जहीं जहाँ निवासस्थान के साथ ही निर्मृत्य भोजन भी दिये जाने का प्रबंध रहता था। इन्हें 'धावसखाकार' कहते थे। कुछ मिल किसी भावसथानार में रह सर्वत दियों तक भोजन करते रहे। युव हे देस प्रमृत्तित दताया, और शिक्षा दी कि राणावस्था को औड इस प्रसंद प्रावस्थानार का भोजन एक दिन से अधिक ग्रहण करना चाहिये।

राज्य की और से ध्रावागमन के मुख्य नाको पर जूंपी बसूल करने की चौकियों तैनात रहती थी, जो यात्रियों की तलावी वहीं ताल्यमानी से लेती थीं । विद्याकर कोई कुछ सामान पार न कर दे इसके लिये पुलिस (कम्मिक) सचेत रहती थीं। एक बार कोई मिश्नु कुछ यात्रियों के साथ पकड़ा गया जो चोरी से कुछ चीजें ले जा रहे थे। इस कारण उसे भी कट सहना पड़ा।

(४) प्रवास --- लड़की को ससुराल मेजने समय उसके साथ पक्तान मेजना प्रावस्थक समझा जाता था। 'काणा' की माँ ने उसे ससुराल मेजने के लिये पूत्रे पकाये। प्रिस्तुकों के धाने पर उसने सभी पूत्रे भिक्षा में दे दिये। 'काणा' का पतिसृह जाना कक गया। कुछ दिनो बाद फिर उस स्त्री ने वैसी ही तैसारी की। धीर इस बार भी उसने नमी पूत्रे भिक्षा में दे दिये। 'काणा' का पति ब बा दु ली हुमा धीर उसने दूसरा विवाह कर लिया। बुद्ध ने सिक्षा दी कि मिला ग्रहण करने में माझ का स्मरण रहे।'

स्त्रियाँ प्राय स्वयं सूत कातकर कपडे बुनवाती थी । कोई स्त्री भिक्षणी हो जाने के बाद भी सूत कातती रही । भिक्षणी-जीवन के नियं सार्थक न होने के कारण यह भिक्षणियों के लिये निषिद्ध कर दिया गया ।

आजकन की तरह उस समय भी शकुन और प्रपाकुत मानने की प्रचा थी। किसी निस्तृणी ने मैला कचरा दीवाल के बाहर फेंक दिया, जो स्तान से लोटते किमी ब्राह्मण के सिर पर जा गिगा। जब ब्राह्मण ने उसके लिये कुड़ हैं अगडा करना प्रारम्भ किया तो किसी ने उसे यह कहकर शान्त किया कि यह बहुत बढ़ा शकुन है, जो सूचित रहता है कि निकट भविष्य में उसे कोई बड़ा लाभ होने वाला है। दूसरे दिन गजदग्वार में ब्राह्मण की सफ्सून बड़ी सिद्धि मिली।

यह मानकर कि अमुक बुझ पर देवता निवास करना है उसकी बडी पूजा की जाती थी। स्यारहर्वे पाचित्तय की क्या में इसका उल्लेख मिनता है कि किसी ने बुझ की शाला काटते समय उस पर निवास करने वाले देवता के बच्चे का हाथ काट दिया। देवता बडा रुट्ट हुआ। । उसे समझा-बुझाकर निवास के लिये दूसरा वृक्ष दे दिया गया, जिससे उसका कीथ शान्त कुमा। "

(४) साम्राधियां '—चर में व्यवहार की जानेवाली कुछ सामग्रियों का भी उल्लेख प्राप्त होता है । जैसे— खाट भौर कुर्सियां चार प्रकार की होती थी—मसारक, बुल्दिकाबढ, कुलीरपादक भौर घाहच्चपादक ।

तिकये (भिस्ति) पाँच प्रकार के होते थे----कन भरा, गुवडी भरा, छाल भरा, घास भरा, . ौर पत्ता भरा ।

चटाई चार प्रकार की होती थी----छाल की बनी, खस की बनी, मूँज की बनी, भौर बब्बज की बनी ।

(६) भोचन.—ची, सक्लन, तेल, मधु, गुड़, भात, सस्, मछनी, मौस, दघ, दही के श्रेष्ठ भोजन माने जाने का उल्लेख मिलता है।

१. बेलियेपु०२३७। २.पू०१००-१। ३ पू०१७६। ४.पू०११२। ४.पू०४०६। ६.पू०३६०-६२। ७.पू०-४४। इ.पू०-६२। इ.पू०११७,१२१,१२४ सादि।

(ख) धार्मिक

(१) सम्बदाय---भिन्न-भिन्न सम्प्रदाय के सावृत्यों में परस्पर लखन-मण्डन होते रहते थे। कोई-कोई भिन्नु भी इसमें बड़ा रस लेला था। भिन्नु हर्सक शास्त्रपुत्र तो इस सिलसिले में बूठ ही कुछ का कुछ कह शासता था। बुढ ने उसे इसके लिए बड़ा फटकारा, और किसी भी प्रवस्ता में सर्थ न छोड़ने का उपरेश दिया।

साम्प्रवासिक क्यानक्या में एक वर्ग दूसरे से नदा सशक्क रहता था। प्रायुष्मान् भानन्व कुछ वर्ष पूर्व तोमों को बौट रहे थे। जेने वालों में दूसरे सम्प्रदाय के कुछ साब और लाधुनियां भी थी। संयोग से किसी साधुनी को एक के बदले दो पूर्व भिल गये। बस, इदी को लेकर वे हस्ला करने नये कि धायुष्मान् धानन्व का उस माधुनी के साथ अनुचित तस्वन्य है। फिर, किसी दूसरे सिश्च के साथ ऐसी ही घटना हो। गई। उसने बचा हुआ भात थी में अच्छी तरह सान किसी आजीवक साथु को दे दिया। जब उससे दूसरे भाजीको ने पूछा कि उसे नह भात केंद्री मिला तब उसने इन्तता प्रकट करने के बदसे मिश्चु के लिये अपमान के ही शब्दों का प्रयोग किया। इन वार्तों की दृष्टि से यह नियम बनाना पड़ा कि कोई निजा परने हाथ से किसी प्रन्य सम्प्रदाय के साथ को खाने-पीने की बीच न दे।

(२) भिष्यसङ्घ का सम्मान — दूढ के महान् व्यक्तित्व के कारण समाज में भिक्-मञ्च का सबसे बढ चढ़कर सम्मान होता था। उनके तिये बढ़े-बढ़े मठ बन गये थे, भ्रीर उन्हें भण्डा से भ्रम्छा भोजन प्राप्त होता था। उनके सुल भ्रीर सालित को देख उपाणि जातक के मौ- बागने विचार किया कि यदि हमारा पुत्र और कोई काम न कर भिक्-मञ्च में प्रवित्त हो जाय तो उसे किया प्रकार का हु ल न हो। उतने निश्चय किया — "ये शानयपुत्र अमण आराम से रहते हैं; सम्बे भोजन ला कमरे के भीतर सोते हैं। यदि 'उपाणि 'इन्हों के साज प्रत्रजित हो जाय तो हम लोगों के मरने के बाद वह समसे से देखें भीर उसे किया भ्रमा का करने के हो।"

ब्द्ध के प्रभाव से उस समय के बड़े-बड़े राजा भी भिक्षभो का सम्मान भीर गौरव करते थे । एक बार मण्यराज सैनिय बिम्बिसार राजगृह के गरम कुण्ड में स्नान करने धाये । उस ममय छुव्यगिय भिक्षु उसके भीतर नहा रहे थे । राजा नम्रता-पूर्वक बाहर खड़े रहें । कुछ देर भी हो गई । जब भिक्षु वाहर निकले तब उन्होंने स्नान किया ।

एक बार कुछ भिन्नु प्रीचरवती नदी में नहाते समय जलकीडा कर रहे थे। कोशलराज उन्हें ऐसा करते देख प्रजनसङ्ग्रहुए । किंतु, उन्हें स्वय कुछ न कह चतुराई से यह बात बृढ तक पहुँचा दी। युढ ने उन्हें बुलवा कर कटकारा और शिक्षा दी कि नहाते समय कीडा करना उचित नहीं है।'

कोशलराज प्रसेनजित् वर्मालु स्वभाव के व्यक्ति थे । वे स्वय भिल्ली युल्लनता के धर्मोपदेश सुनने जाया करते थे । उपवेश से इतनेश्रसन्न हुए कि एक बार उन्होंने प्रपनी निजी बहु मृत्य चादर भी भिक्षुणी को प्राप्त कर दी।

कोशन की पटरानी मिल्लका देवी भी बुद्ध की अबत थी । उनकी प्रेरण से घन्न पुर में धर्मापदेश करने के लिये कोई न कोई मिश्रु बुनायें जाने थे । एक बार जब झायुष्मान् धानन्य धर्मापदेश करने सीतर धाकर सहे हुए तब रानी ससावधानी की धनस्या में नेदी पढ़ी थी । बरब सम्हानती हुई वह उठ कढ़ी हुई । धानन्य ने यह बात बुद्ध से कही । बुद्ध ने सन्त पुर में प्रवेश करने के दीय बताये, और शिक्षा दी कि बिना पूर्व सुकता के भीतर नहीं आना चाहिये । "

(२) निक्तमों के कुछ पुट :—सङ्घ में एक एक स्वभाववाले भिक्षम्रों के कई गृट वन गये थे । वे प्रायः साथ रहते थे । परस्पर सहयोग से समान प्रयक्त में लगे रहना उनकी विद्योषता थी ।

छ मिशुर्यों का एक सुट 'झब्बन्सियं' सबसे प्राधिक प्रसिद्ध था। वे बड़े उद्ध स्वमाव के व्यक्ति थे। हूसरों को तग और अपमानित करने में उन्हें धानन्द मिलता था। भिशुषों के प्रनेक नियम उन्हीं के हुव्यवहार के कारण बनायें

१. देखिए — पु० ३। २. पु० १२७ – २०। ३ पृ० १७४। ४. पृ० १४६। ५ पृ० १४३। १. पु० ३४६। ७. पृ० २१० – २१२।

गर्मे । श्रव्यों की पूरी रक्षा करते हुए भी वे निवम तोड़ने का रास्ता निकाल लेते थे । इससे नई परिस्थिति उस्पन्न हो जाती थी. और उसके क्याल से निवम के रूप में संशोधन करना प्रावस्थक हो जाता था ।

सन्रहमिक्षुमों का एक दूसरा पुट पा, जो 'ससरस्विमार्य' के नाम से प्रसिद्ध था। वे बड़े वब्लू और भीव स्वभाव के व्यक्ति थे। खब्बिमाय निक्षमों के द्वारा तंत्र किये जाने पर वे बच्चों की तरह रोने लगते थें।

 मैसिय-मुम्मवक मिस्नुमों का गुट बड़ा धमाना था । उन्हें धम्ब्री चीच वाने की नतीब नहीं होती थी । धम्ब्री भोजन के लिये वे तरसते रहते थे । दानी श्रद्धाल् उपासकों के घर में भी उन्हें तिरस्कार और उपेक्षा ही प्राप्त होती भी ।

(ग) निष्कर्ष

पाठक को यह मूलना न चाहिये कि 'भिक्कु-भिक्कुनी-विभक्क' सक्क की 'धपराष-पुस्तक' (Penal code) है। मिलु-बात्तन के मानान के लिये सभी संभाव्य परिस्थितियों के धपराधों का संकलन कर देना इसका मूक्त वहंदर है। इस सिलिनिले में जितनी कथाओं का उक्लेल किया गया है तभी की पृष्टि यही रही कि धमूक प्रपाद गढ़ कि तमिल उत्तरिवतियां जा सके, जिससे तस्तरिवतियां जा सके, जिससे तस्तरिवतियां ने कि कारण कुछ विदानों ने लिखा है कि ये कथार्थ मिलु-समाज के नैतिक स्तन की धौतक है। यह तो बैसा ही हुधा कि कोई किसी देश की 'धपराय-पुस्तक' को देश वहाँ के लोगों के नैतिक स्तन की धौतक है। यह तो बैसा ही हुधा कि कोई किसी देश की 'धपराय-पुस्तक' को देश वहाँ के लोगों के नैतिक स्तन की धौतक है। यह तो बैसा ही हुधा कि कोई किसी देश की 'धपराय-पुस्तक' को देश वहाँ के लोगों के नैतिक स्तन की धौतक है। यह तो बैसा ही हुधा कि कोई किसी स्ता अपना क्षति है। यह तो बैसा है हिस्स के स्ता क्षति है। यह तो बैसा है हिस्स के स्ता कि स्ता की स्त

५. प्रस्तुत संस्करण

यह विनयपिटक की जीवी पुस्तक 'पाणितिय' का नया देवनागरी-संस्करण है। यह संस्करण इन पुस्तकों के भाषार पर तैयार किया गया है - वर्गी-संस्करण, बहु-सङ्गायन प्रकाशन (१९६६), सिबुसी-सन्दरण, भिश्न तेनवट्टे थी आर्यवंश स्वामी डारा सम्मादित (१९२५), स्यामी-संस्करण, महामकुट राज-कीय प्रकाशन (१९२६) तथा रोमन-संस्करण, श्री हरमन श्री-बेनवर्ग डारा सम्मादित (१८५६)

स्पविरवाद परम्परा के चुने हुये प्रतिनिधियों के धन्तर्रोष्ट्रीय सङ्ख के सोत्साह सम्मिलित प्रयत्न के तैयार किये गये 'छट्ट-सङ्कायन' सस्करण को हमने प्रपनी पहली पाण्ड्रीलिप तैयार करने के विये धाधार-स्वरूप प्रहण किया है। उसके पाठ और धर्मस्कर-मियोजन से साधारणत. हम सहमत रहे हैं। किन्तु, धाधुनिक इंटिट से धरने सस्करण को प्रविक्त उपयोगी बनाने के लिये हमने दो नये प्रयत्न किये हैं—(१) समूर्ण प्रन्थ में एक व्यवस्थित कम से विराम-चिद्वों का प्रयोग करना और (२) शीर्षक एवं प्रनुशीर्षक से सुराज्यित कर पाठ का एक साङ्गोपाङ्ग स्वरूप उपस्थित करना।

(क) शीवेंक

पुरानी पद्धति के पालि-मन्यों में किसी प्रकरण के प्रारम्भ में शीर्षक देने की अथा नहीं थी। इसके स्थान पर प्रकरण के धन्त में "निहेत" जैवें शब्द दे दिया करते थे। किन्तु इससे धाष्ट्रीतक एक को खारे प्रकरण का सार-तरेव इस कर प्रपने समक्ष वर्ष्य-विषय का एक समूर्ण विष्य उपस्थित करने में जिटिलता का मनुभव करना पढ़ता है। धन्तः उपयोगिता की दृष्टि से हमने यह प्रावश्यक समझा कि शीर्षक एव सनुशीर्षक के कम से सुशिज्यत करके ही पाठ को उपस्थित करना जन्तम होगा। इस शीर्षकों के निर्माण करने में हमने

१. देखिए - अनुक्रमणिका 'खब्बन्गिया भिवख' । २.प० ६७ । ३.प० ४६ ।

यथासम्मव अन्य के ही सब्दों का उपयोग किया है । स्मरण रहे कि ये शीर्षक हमारे प्रपने दिये हुये हैं को मूल-पाठ में प्राप्त नहीं होते ।

. प्रधान सीर्थंक १६ प्लाइण्ट मोनो काले टाइप में प्रकरण-चिक्क (\$) और कम-संख्या के साथ आपने गये हैं। उनके अन्तर्गत आने वाले इष्टच्या शीर्थंक बिना कम-संख्या के उसी टाइप में आपे गये हैं। अनु-सीर्थंक कम संख्या के साथ १४ प्लाइण्ट मोनो काले टाइप में, और उसके अन्तर्गत आनेवाले सोटे सीर्थंक कम-संख्या के साथ १२ प्लाइण्ट मोनो काले टाइप में मुदित किये गये हैं। पृष्ठ के ऊपर प्रधान सीर्थंको का ही उल्लेख किया गया है।

(स) पाठभेद-निर्धारण

पाठनेद-निर्वारण में शब्द की निर्वापित तथा ब्युत्पत्ति का विचार करने के साथ ही इस बात का भी ब्यान रखा बया है कि ऐतिहासिक दृष्टि के किन रूपों का प्रत्यपिक प्रचलन रहा । दोनों दृष्टियों से सिब बाद एक शब्द के एकाधिक रूप हुये हैं तो हमने एक को मूल-पाठ के साथ धीर दूसरे को पूठ की बाद टिप्पणी में देषिया है। यहीं एक के महण करने का यह सर्थ नहीं है कि हमने दूसरे रूप का बहिस्कार किया है।

(ग) विराम-चित्र

पालि की पुरानी पद्धित में पूर्ण विराम के प्रतिरिक्त अन्य विराम-विह्नों के प्रयोग करने की प्रथा नहीं भी। स्थानी-संकरण ने इसी प्राचीन पद्धित का अनुसरण किया है। लेकिन कही कही पालि की वास-य-योजना इतनी उनक्षी हुई पिनती है कि उसके अवों के पारप्पित सन्वयक्त को विराम-विह्नों के आगत संवक्त सक्तरण कठिन हो जाता है। अतः प्रस्तुत संकरण में हमने अन्य प्रावस्थक दिराम-विह्नों का निस्मङ्कोंच प्रयोग किया है। इन विराम-विह्नों का प्रयोग करने में हमारा यही उद्देश रहा है कि वाक्य का अर्थ अधिक से अधिक से अधिक स्वाप्त की समझी गई, बहाँ पर हमने उनका प्रयोग जीवत नहीं समझी गई, बहाँ पर हमने उनका प्रयोग जीवत नहीं समझी गई, बहाँ पर हमने उनका प्रयोग दिनत स्वाप्त का अपोग स्वाप्त स्वप्त स्वप

इस संस्करण में निम्मनिसित विराम-चिह्न व्यवहृत हुए हैं —-पूर्णविगम (1), ग्रथंबिगम (,), उपविराम (,), प्रश्नवाचक (?), विस्म्यादि-बोधक (!), ग्रुंग्या (-), रेसिका (–), मुख्य-उद्धरण (""), उद्धरण ('')

प्रधान उढरणों का बीप मुख्य-उढरण-चिह्न और उसके धन्तर्गत धानेवाने उढरणो का बीध उढरण-चिह्नों से कराया गया है। यदि कही उसके भी अन्तर्गत कोई उढरण थ्रा गया है तो उसका बोध किया के आगे रैक्किक चिह्न के प्रयोग से ही कराया गया है।

मुख्य उद्धरण के भीतर शाने वाले सभी नये 'पैराग्राफ' तद्वोधक विह्नो से प्रारम्भ किये गये हैं । और, उसके भी भीतर शाने वाले सभी नये 'पैराग्राफ' उसी भाति केवल उद्धरण बोधक विह्नो से प्रारम्भ होते हैं ।

(व) साङ्गीतक

श्रष टिप्पणी में रो०, मी०, स्था० तथा म० सङ्केत कमश रोमन, सिंहली, स्थामी तथा मरस्म (वर्मी) संस्करणों के लिये प्रयुक्त हुये हैं ।

्पूष्ठ के बगल में प्रयुक्त र प्रीर 8 सङ्केत कम से रोमन घीर वर्मी संस्करणों का बोघ कराते हैं। इन सङ्केतों के साथ दी हुई संख्या से यह सूचित होता है कि उन संस्करणों के उस पृष्ठ का प्रारम्भ उसी पद्मित्त से होता है।

en net eine beiten. Den fin

रीमन प्रत्य की पृंद्धकंच्यां हैं क्षांचुनिक याठक की कई सुनियान प्राप्त होंकी। पालि टेक्स्ट सोसाइटी के नृहत्यपूर्ण कीचों तथा प्रत्य बन्यों में रोमन की ही पुष्ट-संस्था का हवाला दिया गया है; इससे हुगारे पठक उन स्वकों को सरसता से बोज जैंवे। और, कुँकि वर्गील बहु सङ्गायन के सस्करण का एक घपना महत्त्व है, प्रतः उसकी पुष्ट-संस्था का मी उक्लीब कर देना प्रावस्थक समझ।

(च) वृष्ठीवरि-कोण में प्रयुक्त सन्द्रेत

कपर कोने में दी गई संख्यायें युग्मपृष्ठ में प्रारम्भ के तथा धयुग्म पृष्ठ में घन्तके काण्ड प्रकरण और पैरावाफ की खोलक है।

(छ) वर्तिनी

पालि में एव, व्यपि भीर इंति इन अध्ययों के प्रादि प्रकार का प्रायः लोप हो जाया करता है धीर उनके रूप व, पि, तथा ति रह जाते हैं। कुछ विद्वानों के मतानुसार इन लघु रूपों को स्वतन्त्र शब्द मान लेना प्रायक सञ्चत है। हमने भी प्रस्तुत संकरण में ऐसा ही माना है।

हमने एक ही शब्द के अन्तर्गत आने वाली परसवर्ण सन्यिका प्रयोग प्रनिवार्य रूप से किया है, जैसे — सङ्कृ, किब्निय इत्यादि, किन्तु जहाँ यह सन्यि दो पृथक् सब्दों में हुई है, हमने प्राय उसका प्रयोग प्रनावस्थक समझा है, जैसे — एवं पि, कम्म ति इत्यादि।

तुछ पावचारय सम्पावकों ने बिंतनी की इसी पद्धति को स्वीकार कर के भी 'इ' तथा 'घ' से परे 'सि' तथा 'पि' की साम्य प्रान्यासंक्य के की है। उन्होंने क्यांचिष्ट इन्हुयांनों में संस्कृत व्याकरण के 'प्रकः सबस्य तथा के प्रविच्या का प्रयोग करना प्रतिवर्ध समझा, जैवे—चैतेशि + इति च्वेतंशीति; तस्स + भाप = तस्सापि। किन्तु हमने उन्ह्रे प्रवग्ध होता व्याक्ति को च्वेत्वेतिनं, तस्सापि। वहां 'पित तथा 'पि' के पृत्रं काने वाले स्वरं ति तथा दीप होता पाति मोम्यत्कान व्याकरण के 'व्यव्यक्तेन दीपपरस्ता' (१।३३) भूत्र से सिद्ध हो जाता है। व्याकरण में इतके दूसरे उदाहरण भी विश्व में है, जैसे—चित्त + परमं = क्षत्री परस्तं, भोतमः + ति = मोतवा 'ति; क्रीति + ति = क्षीती कि दशादि।

खपाई का काम प्रारम्भ करने के बाद ही हमारे सम्पादक श्री लक्ष्मीनारायण तिवारी प्रन्य केन्द्र का काम सन्हालने वले गये । इसका भार सहायक सम्पादक श्री वीरवल सम्मी, एम० ए० ने उठाया, जिन्होंने प्रपने सहयोगी मिक्षु कुमार करुपप, स्वामी द्वारिकादास सास्त्री तथा श्री जयकुमार राम के साथ सकलतापूर्वक पूर्ण किया ।

भिक्षु जगदीश काश्यप

The Pāli Alphabet in Devanāgabī and Roman Characters

VOWELS

य अ सार्व दां दी उस कसे एट मोठ

CONSONANTS WITH VOWEL "A"

∓ ka	■ kha	Ψ ga.	₹ gha	₹ na
₹ ca	€ cha	⊽ja.	₩, ₩ jha	™ ña
ē ţa	ē ţha	∗ da '	₹ dha	W na
ਰ ta	ष tha	₹ da	ष dha	₹ na
ч ра	√s pha	₹ ba	ਬ bha	ч ma
य ya	₹ ra	स la	₹ va	₹ sa.
		s ha	æ la	tiam.

VOWELS IN COMBINATION

च ka चार्कि कि ki ची ki पुरेष क् ku के ke जो ko च kha चारेकि कि khi ची khi चु khu चु khû चे khe चो kho

CONJUNCT-CONSONANTS

₹# kka	1	ञ्च	ñca		€ dv	va		₽ m	ba	
क्स kkl	na	क्ख	ñcha	ष्य dhya			न्त्र mbha			
क्य kya	ı	কৰ	ñja	घ dhva			म्म mma			
िक kri		व्स,	म्क ñjha		न्त n	ta		म्य mya		
क्स kla		ट्ट,	g ţţa		न्तव 1	itva		枵 mi	ha	
क्व kva	t	ट्ठ, ह	ttha		न्य n	tha		≈ yy	a	
₹4 khy	a	₹, ₹	₹ dda		₹ ne	da		व्ह yha	a	
स्य khv	'a	₹, ₹	₹ ddha		₹ ne	dra		ल्ल lla		
म्म gga		e⊆ i	)ţa		चn	dha		ल्य lya	ı	
ग्वggh	а	ष्ठ १	pţha		न n	na		ल्ह lha	ı	
स्य gya		and i	ņļa		न्यn	ya	व्ह vha			
₹ gra		कर्मा १	ņņa		₹nl	ha		स्त sta	L	
🔻 ńka		न्ह ।	ņha		oq p	pa		स्य str	a	
a nkh	a	स t	ta		αs p	pha		स्न sna	a.	
क्र,ड्गां	iga	त्य (	tha		प्य p	ya		स्य sya	a	
₩ ṅgh	a	त्वt	va		प्य p	la		स्स ssa		
च्च cca		त्य t	ya		≖r b	ba		स्म sm	a	
™ cch	а	ৰ t	ra.		≈a p	bha		स्व sva		
ज्ज jja		€, कु	t dda		≅4 b	ya		a hn	ıa	
ज्झ, ज्झ	jjha	₹ d	ldha		₩ b	ra		ਫ਼ hv	a	
क्टा ñña	1	e d	lya		24 11	пра		≕g lh:	a	
₹ ñha	ı	₹ d	ra			npha		٠.		
r = ā;	f=	= i;	↑ = i;	.=	= u;	_= ü;	`=	: e;	) = o	
*	२	3	¥	ų	•	•	5	ę	•	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	υ	

---:o:----

पाचित्तियपाछि

(भिक्खुविभङ्गे दुतियो भागो भिक्खुनीविभङ्गो च)

सूची

	षिट्टक्क्षा	1	पहन्त
प्र. पाचित्तियकण्डं		(२) पञ्जात्त	२=
६ १. पठमपाचित्तियं	₹	(३) वन्चकुटियं राहुलस्स	
(मुसावादे)		सेय्य कप्पनवत्यु	₹€
(१) हत्यकसक्यपुत्तवत्थु	ą	(४) ग्रनुपञ्ञत्ति	ξo
(२) पञ्जत्ति	8	(५) विभङ्गो	30
(३) विभङ्गो	×		
६ २. दुतियपाचित्तियं	3	४ ६. छट्टपाचित्तियं	₹ १
(भ्रोमसवादे)		(सहसेय्ये)	
(१) छ्यब्बग्गियभिक्खुवत्यु	3	(१) कोसलित्थि-ग्रावसथागार	
(२) नन्दिवसालबलिवहकः	ग €	वत्यु	₹ १
(३) पञ्जत्ति	१०	(२) पञ्ञाति	₹₹
(४) विभङ्गो	१०	(३) विभङ्गो	₹₹
६ ३. ततियपाचित्तियं	૨૧	७. सत्तमपाचित्तिय	38
(पेसुङक्षे)	71	(मातुगामस्स धम्मदेसने)	
(१) छब्बग्गियभिक्खुवत्यु	२१	(१) उदायीभिक्खुबत्थु	₹8
(२) पञ्जत्ति	٠٠ .	(२) पठमपञ्ञत्ति	ą×
(३) विभङ्गो	२२	(३) उपासिकानं धम्मदेसना-	
४. चतुत्थपाचित्तियं	२६	याचनावत्यु	ąх
(पदसो धम्मवाचने)	``	(४) पठमानुपञ्जत्ति	₹
(१) छब्बिगायभिक्खुबत्यु	२६	(४) छब्बिग्गियभिक्लुवत्यु	3 €
(२) पञ्जत्ति	२७	(६) दुतियानुपञ्जात्त	₹
(३) विभक्तो	२७	(७) विभक्को	30
६ ५. पञ्चमपाचित्तियं	२६		
(सहसेय्ये)	7 "	६ द. अट्टमपाचित्तियं	३८
(१) धम्मसवनागतभिक्खुवर	90° DE	(भनुपसम्पन्नस्य भूतुत्तरिमनुस्सधम्मालपने)	
11) 3.404.0400444444	3 40	(१) वग्गुमुदातीरियभिक्खुवत्थ्	१२८

	-	-	
	पिट्ट मू ग	9	हक्का
(२) पञ्जति	٧0	(३) मेत्तियभुग्मजकभिक्खु-	
(३) विभङ्गो	¥٥	स्विय्यनवत्यु	Ę٥
६ ६. नवमपाचित्तियं	५०	(४) ग्रनुपञ्जित्त	ξo
(बनुपसम्पन्नस्स दुट्दुल्लापलिरोचने)	•	(४) विभङ्गो	६१
(१) उपनन्द-छब्द्रग्गियभण	डन-	६ १४. चोइसमपाचित्तियं	६१
वत्यु	χo	(सेनासननुद्धरणे)	
(२) पञ्जाति	¥ο	(१) श्रज्ङ्गोकासनीहटसेनासन-	
(३) विभङ्गो	५०	वत्यु	Ęę
s १०. दसमपाचित्तियं	५२	(२) पञ्जित	£ 3
(पथवीखणने)	• •	(३) ग्रटु मासे ग्रवस्सिकसङ्केते	
(१) नवकम्मकारकभिक्खुव	त्यु ५२	श्रनुजानना	६२
(२) पञ्जति	५३	(४) विभङ्गो	Ęą
(३) विभङ्गो	χş	६१५. पन्नरसमपाचित्तियं	६४
तस्युद्दान	xx	(सन्यरित्वा सेय्ये ग्रनुद्धरिते)	
११. एकादसमपाचित्तियं	४४	(१) उपचिकाखायितसेनासन-	٠.,
(भूतगामपातव्ये)	•••	वत्यु	६४ ६४
(१) स्वसदेवतावत्यु	४४	(२) पञ्ञात्ति (३) विभङ्गो	६४
(२) पञ्जति	ሂሂ	६१६. सोळसमपाचित्तिय	६६
(३) विभङ्गो	ХX	४ १६. साळसम्पाप्पाराप (ग्रनुपखण्जसेय्यकप्पने)	44
६ १२. बारसमपाचित्तियं	५६	(१) छन्द्रिमयभिक्ख्वत्थु	६६
(ग्रञ्जेनञ्जा पटिचरणे)	` ` `	(२) पञ्जात्त	ĘĘ
(१) ग्रञ्ञवादकछन्नभिक्	ब् त्यु५६	(३) विभङ्गो	ĘĘ
(२) पठमपञ्जत्ति	ধ ড	१७. सत्तरसमपाचित्तियं	Ę (y
(३) सङ्ख्यमञ्झगततुष्हीभूत-		(भिक्ख्निक्क्ट्रुने)	•
छन्नभिक्खुवत्यु	ধূত	(१) सत्तरसवग्गिय-छुट्वग्गिय-	
(४) ग्रनुपञ्जत्ति	४८	भिक्खुकलहवत्यु	६७
(५) विसङ्को	५८	(२) पञ्जत्ति	Ęs
१ ३. तेरसमपाचित्तियं	38	(३) विभङ्गो	Ęĸ
(भिक्स् उज्ज्ञापने)		६ १८. श्रद्वारसमपाचित्तियं	90
(१) मेत्तियभुम्मजकभिक्खुव	त्यु ५६	(आहच्चपादके मञ्चे श्रमिनिसीदने)	
(२) पठमपञ्जत्ति	Ęo	(१) उपरिवेहासकुटिवत्यु	60

•		1	
	विहुक्त		विहुक्का
(२) पञ्जति	৩০	(४) भ्रनुपञ्जत्ति	28
(३) विमङ्गो	७०	(४) विमङ्गो	58
६ १६. ऊनवीसितमपाचित्तियं (महल्लकं विहारं कारयमाने)	७१	६ २४. चतुवीसतिमपाचित्तियं (भिक्षुनोबादकथेरानुवंसने)	5 X
(१) छन्नभिक्बुविहारवत्यु	७१	(१) छन्वग्गियभिनस्रुवत्यु	5 X
(२) पञ्जाति	७२	(२) पञ्जत्ति	5 ¥
(३) विभङ्गो	७२	(३) विभङ्गो	55
५२०. वीसतिमपाचित्तियं (सप्पाणकउदकसिञ्चने)	৬ ই	 २५. पञ्चवीसतिमपाचित्तियं (प्रश्नातिकाय भिक्बुनिया चीवरदाने) 	50
(१) नवकम्मकारकभिक्खुव		(१) पिण्डचारी-पिण्डचारिर्ण	ì-
(२) पञ्जाति	७३	. वत्थु	59
(३) विभङ्गो	७४	(२) पठमगञ्ज्ञात्त	50
तस्सुद्दानं	७४	(३) पारिवत्तिकचीवरवत्यु	55
६२१. एकवीसतिमपाचित्तियं	७४	(४) ग्रनुपञ्जत्ति	55
(भिक्ख्नोवादकसम्मन्नने) (०) स्टब्स्टियारिकसम्बद्धाः		(४) विभङ्गो	55
(१) छ्रव्यग्गियभिक्खुवत्थु (२) पञ्जति	७४ ७६	६२६ छवीसतिमपाचित्तियं	58
		(भिक्खुनिया चीवरसिब्बने)	
(३) ब्रहुङ्गसमन्नागतो सम्म		(१) उदायिभिक्खुवत्यु	5.5
न्नितब्बो	७६	(२) पञ्जाति	6.9
(४) विभङ्गो	95	(३) विभक्तो	60
६ २२. बावीसतिमपाचित्तियं	८ १	३ २७. सत्तवीसतिमपाचित्तियं	83
(घत्य ङ्गते सुरिये ग्रोबाददाने) (१) चूळपन्थकइद्विपाटिहारि	in !	(भिक्खुनीहि एकतो ग्रद्धानमग्गप्पटिपन्ने)	c (
(१) पूळपण्यपश्चिताव्हाः वत्यु	<4- ⊏१	(१) छब्बिगयभिक्खुबत्य	83
 (२) पञ्जति	5 7	(२) पठमपञ्जात्त	٠.
(३) विभङ्गो	٦\. 42	(३) ग्रन्तरामगाचोरपीब्ब्त-	٠.
१२/ १२ श्रे तेवीसतिमपाचित्तियं		भिन्सुनीवत्यु	દર
४ ९२० राजासारा नगाचाराथ (भिक्कुनुपस्सवुपसङ्काने)	53	(४) ग्रनुषञ्ज्ञात्त	٤٦
(१) छन्नग्यिमस्युवस्य	53	(५) विभक्तो	£3
(२) पठमपञ्जाति	= ₹ ;	। १२८ घटुवीसतिमपाचित्तियं	83
(३) गिलानामहापजापति-		४ २८. अठुपासाराचाराचा (भिक्खुनिया एकतो नावाभिवहने)	6.0
गोतमीवत्यु	58	(१) छन्निगयभिन्सुनत्यु	٤x
पाचित्तियं		(1) am initially	

	पिट्टकुर	पिहु न्द्र ा
(२) पठमपञ्जलि	83	(३) ग्रनुपञ्ञात्ति–गिलाने १०३
(३) पच्छाउत्तरन्तीभि	क्खुनी-	(४) ग्रनुपञ्ञत्ति–चीवरदाने १०४
वत्थु	88	(४) श्रनुपञ् ~~ञात्ति-शीव~~ र-
(४) ग्रनुषञ्जत्ति	£ X	कारे १०४
(४) विभङ्गो	દય	(६) ग्रनुपञ्जात्ति – ग्रद्धान-
\$ २६. ऊर्नातसतिमपाचित्तिय (भित्रसुनिपरिपावितमोजने		गमने १०४ (७) ग्रनुपञ्जत्ति – नावाभि-
(१) थुल्लनन्दाभिक्खु	नीवत्यु ६६	रुहने १०४
(२) पठमपञ्जत्ति	8.9	(८) ग्रनुपञ्जत्ति – महा-
(३) ङ्यातिकुलागतभि	ाक्खुवत्यु ६७	समये १०५
(४) ग्रनुपञ्जात्ति	શ્ક	(१) ग्रनुपञ्ञात्ति – समण-
(४) विमङ्गो	٤5	भत्ते १०६
🛊 ३०. तिसतिमपाचित्तियं (भिन्तुनिया रहो निसज्जने)	33	(१०) विभङ्को १०६
(१) उदावीपुराणदुति	यिका-	§ ३३ तेतिसितमपाचित्तियं १०७ (पग्स्परभोजने)
वत्यु	33	(१) दलिद्दकम्मकारवत्थु १०५
(२) पञ्जति	33	(२) पठमपञ्जात्त १०६
(३) विभङ्गो	33	(३) ग्रनुपञ्जत्ति – गिलाने १०६
तस्सुद्दानं	800	(४) ग्रनुपञ्ञात्ति – चीवर-
६ ३१. एकतिंसतिमपाचित्तिः (झावसविष्डमोजने)	रं १००	दाने ११०
(१) छब्बग्गियभिक्यु	वत्यु १००	(४) ग्रनुपञ्ञात्ति – चीवर-
(२) पठमपञ्जाति	१०१	कारे ११०
(३) ग्रावसथसम्पत्तस	ारिपुत्त-	(६) भत्तपच्चासाय ग्रनु-
वत्यु	१०१	जानना ११०
(४) ग्रनुपञ्जत्ति	१०२	(७) विभङ्गो १११
(५) विभक्तो	१०२	४ ३४. चतुत्तिसतिमपाचित्तियं ११२
३३२. बातिसितमपाचित्तियं (गणमोजने)	१०३	(पूय-मन्थपटिग्गहणे) (१) काणदारिकाक्षस्थु ११२
(१) देवदत्तवत्थु	Fog	/ > >
(२) पठमपञ्जाति	803	/ ` ^ `
(1) 10:11:01(1)	104	(३) पञ्जास ११३

		• •	
•	विटुक्ट्रा		पिट्ट कू
(४) विभक्तो	868	(४) विभक्को	१२४
 ३५. पञ्चित्तसितमपाचित्तियं (श्वारिते पुन बादने) 	११४		१२५
(१) भुत्तावीपवारितभिक्खु	-	(१) पंयुक् लिकभिक्खुबस्यु	१२५
वत्यु	११५	(२) पठमपञ्जात्त	१२६
(२) यठमथञ्ज्ञात्ति	११५	(३) ग्रनुपञ्जात्त	१२६
(३) गिलानातिरित्तभोजन-		(४) विभङ्गो	१२६
वत्थु	११६	तस्मुद्दान	१२७
(४) ग्रनुपञ्जित्ति	११६	४१. एकचत्तारीसतिमपाचित्तियं (ग्रव्यातिस्थानं भोजनदाने)	१२७
(५) विभङ्गो	११६	(१) ग्रानन्दस्स परिव्वाजकार	7
६ ३६. छत्तिसतिमपाचित्तियं	११७	पूर्वदानवत्थु	१२७
(भुत्तावि पुन पवारणे)		(२) आजीवकस्स सप्पि-	
(१) ग्रह्वानमगप्पटिपन्न-		श्रोदनदानवत्यु	१२८
भिक्खुद्वयवत्यु	११७	(३) पञ्जत्ति	१२८
(२) पञ्जात्ति	११८	(४) विभक्को	१२=
(३) विभङ्गो \$ ३७. सत्ततिसतिमपाचित्तियं	११८ १२०	६ ४२. बाचतारीसतिमपाचित्तियं (भिक्सू उय्योजने)	१२६
(विकालभोजने)	``	(१) उपनन्दभिक्खुवत्यु	१२६
(१) सत्तरसवग्गियभिक्कु-		(२) पञ्जत्ति	१३०
वत्यु	१२०	(३) विभङ्को	१३०
(२) पञ्जात्ति	१२०	४३. तेचतारीसतिमपाचित्तियं	१३१
(३) विभङ्गो	१२१	(कुले ब्रनुपखज्ज निसज्जने)	
३८. ग्रहतिसतिमपाचित्तियं	१२१	(१) उपनन्दिभक्खुबत्यु	१३१
्र (सन्निषिकारे) (१) वेलट्टमीसथेरवस्थ्		(२) पञ्जाति	१३२
•	१२१ ।	(३) विभङ्गो	१३२
(२) पञ्जाति	१२२	\$ ४४. चतुचतारीसितमपाचित्तिय (मातुगामेन रहो निसज्जने)	१३३
(३) विभङ्गो	१२२	(१) उपनन्दभिक्खुवत्यु	१३३
३६. ऊनचतारीसतिमपाचित्तियं	१२३	(२) ४व्यान्यानमञ्जूनस्यु (२) ४व्यानित	
(पगीतभोजनविञ्ञापने) (१) छन्त्रग्गियभिक्खुबत्यु	१२३		\$\$\$
(२) पठमपञ्जात्त	१२३	(३) विभङ्गो	838
(३) गिलानभिक्खुवत्यु		६ ४५.पञ्चचतारीसतिमपाचित्तियं	१२४
	१२४	(एको एकाय रहो निसज्जने) (१) उपनन्दसक्यपुत्तवस्यु	१३५
(४) श्रनुपञ्जलि	१२४	(१) व्यवस्थानम् अस्यत्	144

	विष्टुञ्चा	!	पिट्ट स्ट्रा
(२) पञ्जिति	१३४	(४) ग्रनुषञ्जात्त	१४४
(३) विभङ्गो	१३४	(४) विभक्तो	888
§ ४६. छचतारीसतिमपाचित्तियं (कुलानि पिषवपासने)	१३६	६ ४६. ऊनपञ्जासमपाचित्तियं (सेनाय वासे)	१४६
(१) चपनन्दसम्बयपुत्तवत्थु	१३६	(१) छव्वग्गियभिक्खुबत्यु	१४६
(२) पठमपञ्जत्ति	१३७	(२) पञ्जत्ति	१४६
(३) ठपनन्दवत्यु	१३७	(३) विभङ्गी	१४७
(४) ब्रनुपञ्ञत्ति (४) ब्रनुपञ्जत्तिचीवर-	१३८	\$ ५०. पञ्जासमपाचित्तियं (ज्योधिकगमने)	१४७
े " दाने	१३८	(१) उग्योधिककण्डविद्ध-	
(६) ग्रनुपञ्जात्त-चीवर-		भिक्खुवत्यु	१४७
कारे	१३८	(२) पञ्जात्ति	१४८
(७) ग्रनुपञ्जत्ति – गिलान	े ३६१	(३) विभङ्गो	१४८
(८) विभङ्गो	१३६	तस्मुद्दानं	388
% ४७. सत्तचत्तारीसतिमपाचित्तियं (पच्चयपाबारणासादियते)	680	६ ५१. एकपञ्ञासमपाचित्तिय (मुरापाने)	38.8
(१) महानामभेसज्जपवारण		(१) सागतभिक्यु – नाग-	
वत्यु	१४०	सङ्गामवत्थु	१४६
चतुमासं	620	(२) सागतभिक्यु – कापोति	~~1~~ 4;-
श्रपरंपि चतुमासं	१४१ -	पानवत्थु	१५०
यावजीवं	188	(३) पञ्जत्ति	१५१
(२) छव्द्रग्गिय-महानाम-		(४) विभङ्गो	१५१
वत्थु	686	४२ द्वापञ्जासमपाचित्तियं	१५२
(३) पञ्जाति	१४२	(ग्रङ्गगुलिपतोदके)	
(४) विमङ्गो ५ ४८- श्रद्वचत्तारीसतिमपाचित्तियं	885	(१) छब्बिगाय – सत्तरस-	
(जय्युक्तसेनादस्सने)	(00	विगयभिक्खुवत्यु	१५२
(१) पसेनदिकोसलग्रब्मु-		(२) पञ्जाति (२) किञ्च	१५२
य्यानवस्य	888	(३) विभङ्गो	१५२
(२) पठमपञ्जति	188	 ४३. तेपञ्ञासमपाचित्तियं 	१५३
(३) सेनाय गिलानमातुल-		(उदके हसवस्मे) (१) पसेनदिकोसल–सत्तरस	v _
ब्रस्य	१४४	(१) पर्तनायकासल—सत्तरस् अग्गियभिक्खुदत्यु	
	120	याग्या स्यस् रवस्यु	१५३

		- ,	
	पिष्ठ क्रू	1	पिटुक्
(२) पञ्जास	१४३	(६) भ्रनुपञ्जत्ति – भ्रद	
(३) विभङ्गो	१५४	गमने	१६१
१ ५४. चतुपञ्जासमपाचित्तियं	१५४	(७) ग्रनुपञ्जत्ति- बातव्	
(भनादरिये)		(=) विभङ्गो	१६२
(१) छन्नभिक्खुवत्यु	१४४	६ ५८. ब्रहुपञ्जासमपाचित्तियं	१६३
(२) पञ्जात्त	१४४	(दुब्बण्णकरणे)	
(३) विभङ्गो	१४५	(१) चोरविलुत्तपरिस्वाज	क-
🕯 ५५. पञ्चपञ्जासमपाचित्तिय	ं १५६	भिक्खुवत्यु	१६३
(भिसापने)		(२) पञ्जत्ति	१६३
(१) छब्बिगाय - सत्तरसः	•	(३) विभङ्गो	१६४
विगियभिक्खुवत्थु	१५६	[।] § ५ ६. ऊनसट्टिमपाचित्तियं	१६४
(२) पञ्जत्ति	१५६	(चीवरविकप्पने)	• (-
(३) विभङ्गो	१५६	(१) उपनन्दसक्यपुत्तवत्यु	१६४
🕯 ४६. छपञ्ञासमपाचित्तियं	१५७	(२) पञ्जात्त	१६५
(जोतिविसिब्बने)		(३) विभङ्गो	१६४
(१) मुसिग्कट्ठजोतिवत्थु	१५७	§ ६०. सद्विमपाचित्तियं	१६६
(२) पठमपञ्जत्ति	१५७	(चीवरग्रपनिषाने)	
(३) गिलानभिक्खुवत्यु	१५७	(१) सत्तरसवग्गियछब्बग्गि	य-
(४) ग्रनुपञ्जत्ति	१४८	भिक्खुवत्थु	१६६
(४) ग्रनुपञ्जत्ति-तथारूप	- '	(२) पञ्जात्त	१६७
प्पच्चये	१४=	(३) विभङ्गो	१६७
(६) विभङ्गो	१५८	तस्सुद्दानं	१६=
१ ५७. सत्तपञ्ञासमपाचित्तियं (नहाने)	१५६	६१. एकसद्विमपाचित्तियं (मिठ्चिच्च पाणं जीविता बोरोपने)	१६८
(१) विम्बिसारतपोदानहानः		(१) उदायिकाकविज्झनवत्थ्	[१६=
वत्थु	329	(२) पञ्जत्ति	१६८
(२) पठमपञ्जलि		(३) विभङ्गो	१६६
(३) ग्रनुपञ्जत्ति – उगह-	१६०	§ ६२. द्वासट्टिमपाचित्त्वियं	१६६
समये	250 /	(सप्पाणक उदकपाने)	
(४) प्रनुप ञ्जत्ति-गिलाने		(१) छन्नगियभिक्खुवत्यु	१६६
(४) ब्रनुपञ्जित्त- नवकम्मे		(२) पञ्जात्त	१७०
(v) 4 % 1 11 /1 11 ddd+H	१६१	(३) विभङ्गो	१७०

	पिटुक्सा	1	पिहुक्रु
६३. तेसद्विमपाचित्तियं (ब्रधिकरणउक्कोटने)	१७०	। ६१. एकूनसत्ततिमपाचितियं (उक्तितसम्भोगे)	१८४
(१) छन्त्रिगयभिक्खुवत्यु	१७०	(१) छब्बिगिय – ग्ररिट्ट-	
(२) पञ्जत्ति	१७१	भिन्धुसंवासवत्यु	१८४
(३) विभङ्गो	१७१	(२) पञ्जत्ति	१८४
 ६४. चतुसिंहमपाचित्तियं 	१७२	(३) विभङ्गो	१८४
(बुट्ठुल्लापत्तिपटिच्छादने) (१) छवनन्द—भातुसद्धि-	• ,	 ७०. सत्ततिमपाचित्तियं (नासित्तकसामेणरसम्भोगे) 	१८६
विहारिकवत्थु	१७२	(१) कण्टकसमणुद्देसवत्थ्	१न६
(२) पञ्जत्ति	१७३	(२) पञ्जाति	१८५
(३) विभक्को	१७३	(३) विभक्को	१८८
६ ६५. पञ्चसद्विमपाचित्तियं	१७४	तस्सुद्दानं	१६०
(ऊनवीमतिवस्म-उपसम्पादने)	,	६ ७१. एकसत्ततिमपाचित्तियं (दुव्वचभूते)	१६०
(१) उपालिदारकवत्थु	१७४	(१) छन्नभिक्खुवस्यु	१६०
(२) पञ्ञात्ति (३) विभक्को	१७५	(२) पञ्जास	१८१
	१७६	(३) विभङ्गो	१६१
६६. छसट्टिमपाचित्तियं (वेय्यसत्येन मरगपटिपज्जने)	१७६	६ ७२. द्वासत्ततिमपाचित्तियं	१६२
(१) ग्रञ्जातरभिक्बुबत्ध्	१७६	(सिक्ख।पदविवण्णके)	161
. (२) पञ्जाति	१७७	(१) छव्विगियभिक्खुवत्यू	१६२
(३) विभङ्गो	१७७	(२) पञ्जात्त	₹3\$
६७. सत्तसद्विमपाचित्तियं	१७८	(३) विभङ्गो	₹3\$
(मातुगामेन मग्जपटिपज्जने) (१) भिक्खु-गामनिक्खन्त-	•	६ ७३. तेसत्ततिमपाचित्तियं (मोहनके)	१६४
इत्थिवत्थ	१७=	(१) छन्बिगियभिक्खुवत्यु	१६४
(२) पञ्जात्त	308	(२) पञ्जात्त	१६४
(३) विभक्तो	308	(३) विभङ्गो	१६५
\$ ६८. श्रट्ठसट्टिमपाचित्तियं (मिन्द्यादिट्टियं)	१८०	\$ ७४. चतुसत्ततिमपाचित्तियं (पहारदाने)	१६६
(१) ग्ररिट्टीभक्खुवत्थु	१८०	(१) छव्विमाय – सत्तरस-	
् (२) पञ्जाति	१८२	विगयभिक्खुवत्यु	१६६
(३) विभक्को	१८२	(२) पञ्जित्त	१६६

	पिट्ट कूर	1	पिह्यू
(३) विसङ्को	१६७	\$ ८१. एकासीतिमपाचित्तियं	२०६
🛊 ७५. पञ्चसत्ततिमपाचित्तियः	१६७	(चीवर दिन्ने खिय्यने)	
(तलसत्तिकउग्गिरणे)		(१) दब्बमल्लपुत्त-छब्बग्गि	4-
(१) छन्वन्गिय-सत्तरसवन्	गय-	भिक्खुबत्यु	२०६
भिक्खुवत्यु	१६७	(२) पञ्जत्ति	२०६
(२) पञ्ञति	१६५	(३) विसङ्गो	२०६
(३) विभक्को	9€=	🕯 ८२. द्वासीतिमपाचित्तियं	२०५
९ ७६. छसत्ततिमपाचित्तियं	339	(सङ्किकलामपरिणामने) (१) सावस्थिपूगस्स सचीवर	
(धमूलकानुद्वसने) (१) छब्बग्गियभि ~~व~~ खुवत्यु	339	भत्तपटिपादनवत्यु	- २०५
(२) पञ्जात्त	338	(२) पञ्जात्त	२०५
(२) विभक्को (३) विभक्को		(३) विभक्तो	
६ ७७. सत्तसत्ततिमपाचित्तियं	339	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	२०६
६ ७७: सत्तसत्तातमपााचात्त्वय (कुक्कुच्चउपदहने)	२००	तस्सुद्दानं	२०६
(१) छब्बग्गिय-सत्तरसवि	गय-	६ द्द३. तयासीतिमपाचित्तियं (राजन्तेपुरप्पवेसने)	२१०
भि ~~ग्~~ खुवत्यु	२००	(१) ग्रानन्द─मल्लिकादेवी-	
(२) पञ्जात्ति	२००	वत्यु	२१०
(३) विभङ्गो	200	(२) पञ्जत्ति	 २१३
💲 ७८. श्रटुसत्ततिमपाचित्तियं (उपस्युतिट्ठाने)	२०१	(३) विभङ्गी	२१३
(१) छब्बग्गियभिक्खुबत्थु	२०२	६ ८४. चतुरासीतिमपाचित्तियं (रतनउग्गहणने)	२१४
(२) पञ्जत्ति	२०२	(१) भिक्खुब्राह्मणथविकवत्यु	207
(३) विभङ्गो	२०२	(२) पठमपञ्जत्ति (२) पठमपञ्जति	२१४ २१४
🕯 ७६. ऊनासीतिमपाचित्तियं (कम्मपटिवाहने)	२०३	(२) पठमपञ्चास (३) विसाखा द्याभरण-	714
	2.2	भण्डिकवत्थु	२१५
(१) छब्दग्गियभिक्सुदत्यु (२) पञ्जात्ति	२०३	(४) ग्रनुपञ्जात्ति	२१५
. ,	२०३	(४) ग्रङ्गलिमुह्कावत्यु	२१६
(३) विभङ्गो	508	(६) ग्रनुपञ्जति	२१६
६ ८०. ग्रसीतिमपाचित्तियं (स्रन्दं श्रदस्ता गते)	२०४	(७) विमङ्को	280
(४) छुड्यगियभिक्खुवत्यु	204		
(१) ब्रज्यानयानयुवस्यु (२) पञ्जत्ति	208	६ ८५. पञ्चासीतिमपाचित्तियं	२१=
` '/	२०५	(विकालगामप्यविसने)	
(३) विभक्तो	२०४	(१) छञ्जमिगयभिक्खुबत्यु	२१५

	पिहुक्त	1	विद्वयङ्का
🤼 (२) पठमपञ्जत्ति	388	(४) ग्रनुपञ्जात्त	२२६
(३) सावस्थिगच्छन्त-		(४) विभक्तो	२२७
भि क्खुवत्थु	385	\$ ६०. नवृतिमपाचित्तियं	२२७
(४) धनुषञ्जत्ति	399	(कण्डुप्पटिच्छादिकारापने)	
(५) धनु पञ्जति – ग्रना	-	(१) छव्विगयभिक्खुबत्यु	२२७
पुच्छाय	३१६	(२) पञ्जिति	२२=
(६) ग्रनुपञ्जति – सन्तं		(३) विमङ्गो	२२⊏
भिक्लुं ग्रनापुच्छाय			२२६
(७) झहिदट्टभिक्लुवत्यु	२२०	(१) छन्बिग्गयभिक्खुवत्यु	२२६
(८) ग्रनुषञ्जति	२२०	(२) पञ्जात्ति	२२६
(६) विभक्तो	२२०	(३) विभङ्गो	२२६
६ ८६. छासीतिमपाचित्तिय (सूचिषरकारापने)	२२१	\$ ६२. द्वेनबुतिमपाचित्तिय (सुगतचीवरप्पमाणचीवरकारापने)	२३०
(१) दन्तकारपवारणावत्यु	२२१	(१) नन्दभिक्लुवत्थु	२३०
(२) पञ्ञत्ति	२२२	(२) पञ्जात्त	२३०
(३) विभङ्गो	२२२	(३) विभङ्गो	२३१
💲 ८७. सत्तासीतिमपाचित्तियं (मञ्चपीठकारापने)	२२३	तस्सुद्दानं	२३१
(१) उपनन्दसक्यपुत्तवत्यु	२२३	६. पाटिदेसनीयकण्डं	
(२) पञ्जाति	२२३	११. पठमपाटिदेसनीयं	२३३
(३) विभङ्गो	२२३	(भिक्खुनिहत्यता सादनीयगहणे)	
६ ८८. ग्रहासीतिमपाचित्तियं	२२४ :	(१) भिक्खु-भिक्खुनीवस्यु	२३३
(तूलोनद्धमञ्चपीठकारापने) (०) व्यवस्थान		(२) पञ्जत्ति	२३४
(१) छब्बिगयभिक्खुवत्यु	२२४	(३) विभङ्गो	२३४
(२) पञ्जात्ति (३) विभङ्गो	558	। दुतियपाटिदेसनीयं (पानकी केन्य्ये)	२३५
	२२४ :	(भिक्खुनी-कोसासने) (१) छब्दग्गियभिक्खुनीवत्थु	
इ.स.ट. जनगपुरतमयाचात्त्वय (निसीदनकारायने)	२२५	(२) पञ्जासा (२) पञ्जास	
(१) छन्त्रमायभिक्खुवत्यु	२२४	(२) विभक्तो (३) विभक्तो	२३६
(२) पठमपञ्जात्त	२२६		२३६
(३) महाकायउदायिभिक्खु-			२३७
वत्थु	२२६	(सहत्यासादनीयपटिग्गहणे) (१) सेक्खसम्मतकुलवत्थु	२३७

	•		
1	पिट्ट क्ट्रा	1	पिष्ट 📆
(२) पठमपञ्जासि	२३७	६ १६. सोळसमसेखियं	748
(३) सावत्यिजस्सववत्यु	२३८	१९७. सत्तरसमसेखियं	२४२
(४) ग्रनुपञ्जात्ति	२३८	⁸ १८. ग्रहारसमसेखियं	242
(४) गिलानभिक्खुवत्यु	२३६	🤰 १६. ऊनवीसतिमसेखियं	7 4 7
(६) ग्रनुषञ्जत्ति	२३६	§ २०. वीसतिमसेखियं	743 743
(७) विभङ्गो	२३६	§ २१. एकवीसतिमसेखियं	7 4 3
४. चतुत्थपाटिदेसनीय	२४१	§ २२. बावीसतिमसेखियं	748
(ग्रप्पटिसविदितसादनीयपटिस्गहणे)	, - 1	§ २३. तेवीसतिमसेखियं	२५४
(१) साकियदासकवत्यु	२४१	§ २४. चतुर्वी सतिमसेखिय	२५४
(२) पठमपञ्जात्ति	२४१	§ २५. पञ्चबीसतिमसेखियं	२४४ २४४
(३) ग्रारञ्ञिकाकगिलान-		§ २६. छ ब्बी सतिमसेखियं	744 744
भिक्खुवत्थु	२४२ '	§ २७. सत्तवीसतिमसेखिय	२४४ २४४
(४) ग्रनुपञ्जात्ति	२४२	१२८ ग्रहवीसतिमसेखिय	२४६
(४) विभङ्गो	282	§ २६. ऊनतिंसतिमसेखियं	२४६ २४६
. सेखियकण्डं		§ ३०. तिसतिमसेखियं	२५५ २५७
		§ ३१. एकतिसतिमसेखियं	२५७ २५७
५१. पठमसे स्कियं	२४५ :	§ ३२. इत्तिसतिमसेखियं	
^५ २. दुतियसे खिय	२४६	§ ३३. तेत्तिसतिमसेखियं	२४७ २४=
३ ३. ततियसे खियं	२४६	§ ३४. चतुत्तिसतिमसेखियं	२४=
अ चतुत्थसेखियं	२४६	§ ३५. पञ्चतिसतिमसेखियं	२५६
१५ पञ्चमसेखियं	२४७	§ ३६. छत्तिसतिमसेखियं	2×€
६. छट्टमसेखियं	२४७	§ ३७. सत्ततिसतिमसेखियं	२६०
७. सत्तमसेखियं	२४७	§ ३८. श्रद्वतिसतिमसेखियं	२६१
। द. श्रट्ठमसेखियं	२४६	१३६. ऊनचत्तारीसतिमसेखिय	२६१
६. नवमसेखियं	२४८	§ ४०. चत्तारीसतिमसेखियं	२६२
१०. दसमसेखियं	388	§ ४१. एकचत्तारीसतिमसेखियं	२६२
११. एकादसमसेखियं	२४६	§ ४२. द्वाचतारीसतिमसेखिय	२६२
१२. बारसमसेखियं	२५०	§ ४३. तेचतारीसतिमसेखियं	747 7 5 3
१३. तेरसमसेखियं	२५०	१४४. चतुचतारीसतिमसेखियं	२६३ २६३
१४. चुद्दसमसेखियं	२५०	§ ४५. पञ्चचत्तारीसतिमसेखियां	२५२ २६३
१५ पन्नरसमसेखियं	२५१	§ ४६. छचतारीसतिमसेखियं	799 75 8
		, ,	140

•	L	47.1
	पिष्टुंच्या	(पहन्नु)
४७. सत्तचतारीसतिमसेखियं	२६४	भिक्खुनीविभङ्गो
६ ४ ८. ग्रद्वचत्तारीसतिमसेखियं	२६५	_
§ ४६. कनपञ्जासमसेखियं	२६४	१. पाराजिककण्डे
§ ५०. पञ्जासमसेखियं	२६५	§ १. पठमपाराजिकं २ ५ ३
§ ५१. एकपञ्ञासमसेखियं	२६६	(परामसनसाविते) (१) सुन्दरीनन्दावत्यु २८३
६ ५२. द्वेपञ् ञासमसेखियं	२६६	(२) पञ्जत्ति २६४
🖇 ५३. तेपञ्जासमसेखियं	२६७	(३) विभक्को २०६
§ ५४. चतुपञ्जासमसेखियं	२६७	१२, दृतियपाराजिकं २ ५ ६
§ ५५. पञ्चपञ्जासमसेखियं	२६७	१५. पुरायनगर्गाजन (पाराजिकापसिप्पटिच्छादने)
§ ५६. छपञ्जासमसेखियं	२६=	(१) विजातासुन्दरीनन्दावत्थु २८६
६ ५७. सत्तपञ्जासमसेखियं	२६६	(२) पञ्जात्ति २६०
§ ५८. ग्रटुपञ्जासमसेखियं	२७०	(३) विभङ्गो २६०
५ ६. ऊनसिट्ठमसेखियं	२७१	§३. ततियपाराजिक २६२
§ ६०. सद्विमसेखियं	२७१	(उक्खितकभिक्खु – ग्रनुवत्तने)
§ ६१. एकसद्विमसेखियं	२७१	(१) थु ल्लनन्दा – ग्ररि ट्ट -
§ ६२. द्वासद्विमसेखियं	२७२	भिक्खुवत्यु २६२
§ ६३. तेसद्विमसेखियं	२७२	(२) पञ्जाति २६२
६ ६४. चतुसद्विमसेखियं	२७३	(३) विभङ्गो २६२
§ ६५. पञ्चसद्विमसेखियं	२७३	६ ४. चतुत्थपाराजिकं २६५ (हत्यग्गहणसादियने)
§ ६६. छसट्टिमसेखियं	२७३	(१) छव्वस्मियाभिक्खुनीवत्यु २९५
§ ६७. सत्तसद्विमसेखियं	२७४	(२) पञ्जत्ति २६५
§ ६८. प्र <mark>द</mark> ुसद्विमसेखियं	२७४	(३) विभङ्गो २६६
§ ६६. ऊनसत्ततिमसेखियं	२७५	२. सङ्घादिसेसकण्डं
§ ७०. सत्ततिमसेखियं	२७६	§ १. पठमसङ्घादिसेसो २६८
६ ७१. एकसत्ततिमसेखियं	२७७	(उस्मयबाद)
🕯 ७२. द्वासत्ततिमसेखियं	२७७	(१) उदोसितमाजनवत्यु २६८
§ ७३. तेसत्ततिमसेखियं	२७६	(२) पञ्जाति २६६
६ ७४. चतुसत्ततिमसेखियं	२७८	(३) विभक्को ३००
९ ७५. पञ्चसत्ततिमसेखियं	२७६	§२. दुतियसङ्घादिसेसो ३०१ (चोरि पब्बाजने)
द. ग्रिषकरणसमया धम्मा	२८१	(१) चोरीलिच्छवीइत्यीवत्यु ३०१

1	पिट्टक्या		व्हिन्द्रा
(२) पञ्जति	३०२	ç ७. सत्तमसङ्घादिसेसो	\$ \$ &
(३) विभङ्गो	३०२	(कुपितवाचायं)	•
§ ३. ततियसङ्घादिसेसो	₹0₹	(१) कुपिताचण्डकाळीवत्थु	当る尺
(एका गामन्तरगमने)	404	(२) पञ्जिस	BIX
(१) भद्दाकापिलानियग्रन्ते	-	(३) विभङ्गो	३१४
वासिनीवत्यु	३०३	६ ८. श्रद्धमसङ्घादिसेसो (कृषितवाचार्य)	३१७
(२) पञ्जाति	३०४	(१) पच्चाकताचण्डकाळी-	
(३) नदीतरणवत्थु	३०४	वत्यू	थ १ ⊊
(४) ग्रनुपञ्जत्ति	308	(२) पञ्जाति	38=
(४) मग्गप्पटिपन्नाभिवखुन	ft-	(३) विभङ्गो	388
वत्यु	χοş	§ ६. नवमसङ्घादिसेसो	३२१
(६) श्रनुपञ्जत्ति	₹0 X	(तथेव पग्गण्हिते)	
(७) वच्चपीळिताभिक्खुनी	-	(१) युल्लनन्दाश्रन्तेवासिका	-
वत्यु	३०६	वत्यु	३२१
(८) ग्रनुपञ्जत्ति	३०६	(२) पञ्जिस	३२१
(६) विभङ्गो	३०६	(३) विभक्को	३२२
§ ४. चतुत्थसङ्घादिसेसो (गणस्स छन्द मोसारणे)	७०६	६ १०. दसमसङ्घादिसेसो (तथेव पग्गण्हिते)	३२४
(१) चण्डकाळीभिक्खुनीवर	थ् ३०७	(१) थुल्लनन्दावत्थु	३२४
(२) पञ्जात्त	३०६	(२) पञ्जत्ति	३२५
(३) विभङ्गो	30€	(३) विभङ्गो	३२५
६ ५. पञ्चमसङ्घादिसेसो (पृरिसहत्यतो खादनीयगहणे)	३१०	३. निस्सन्गियकण्डं	
(१) सुन्दरीनन्दावत्यु	३१०	§ १. पठमनिस्सम्गियं	३३०
(२) पञ्जात्ति	३१०	(पत्तसिश्रचये)	
(३) विभक्को	₹ १ १	(१) छब्बिगियाभिक्कुनी-	
. ,,		वत्यु	330
§ ६. छट्टसङ्कादिसेसो (भिक्लुनी-उय्योजने)	३१२	(२) पञ्जति (२) ~~भिन्~~ रो	३३०
(१) सुन्दरीनन्दावत्थु	३१२	(३) विभक्ती	330
(२) पञ्जति	383	§ २. दुतियनिस्सग्गियं (चीवरभाजापने)	३३२
(३) विभक्तो	7 7 7	(१) ग्रकालचीवरवत्थु	३३२
(२) लगभू	२१२	। (१) अनगणमानस्यस्यु	444

	पिट्ट क्टू	1	विद्वस्त
(२) षञ्जिति	333	§ ८. अटुमनिस्सिमायं (झञ्जवस्यकेन परिस्तारेन झञ्जं नेतापः	385
(३) विभङ्गो	333		
§ ३. ततियनिस्सग्गियं	338	(१) यागुवा परिक्खारनि	विस्त-
(चीवरपरिवत्तने)		पनवत्यु	\$ 85
(१) युल्मनन्दामिक्खु नीवर	श्रु ३३४	(२) षञ्जात्त	383
(२) पञ्जासि	¥₹X	(३) विभक्की	३४३
(३) विभङ्गो	₹¥Х	§ ६. नवमनिस्सिग्ग्यं	388
§ ४. चतुत्थनिस्सग्गियं	३३६	्रिश्चा चेतापने) (१) पूगपरिक्खारनिक्खिप	न-
(ग्रञ्ज विञ्जापेत्वा ग्रञ्ज विञ्जापने)		बत्यु	388
(१) युल्लनन्दासप्पितेल-		(२) पञ्जात्त	\$88
विञ्ञापनवत्यु	३३६	(३) विभङ्को	३४४
(२) पञ्जाति	३३७	. , .,	, ,
(३) विभङ्गो	३३७	 § १०. दसमिनस्सिग्गियं (संगाचिकेन घञ्ञ चेतापने) 	३४६
§ ५. पञ्चमनिस्सग्गियं	३३८	(१) धम्मकथिकाथुल्लनन्द	T-
(ग्रञ्ञ चेतापने)		वत्थु	३४६
(१) थुल्लनन्दातेलसप्पिचेत		(२) पञ्जाति	३४६
पनवस्थु	₹₹⊏	(३) विभक्को	₹४६
(२) पञ्जत्ति	3 ₹ ₹	§ ११ एकादसमनिस्सग्गियं	३४७
(३) विभङ्गो	388	(गरुपाबुरणचेतापने)	·
§ ६. छट्ठ निस्सग्गियं	388	(१) पसेनदिकम्बलवत्थु	३४७
(ग्रॅंड्डा चेतापने)		(२) पञ्ञति	३४८
(१) परिक्खारनिक्छिपन-		(३) विभङ्गो	३४८
वत्यु	3 \$ \$	११२. बारसमनिस्सग्गियं	388
(२) पञ्जत्ति	380	(लहुपाबुरणचेतापने)	
(३) विभङ्गो	380	(१) पसेनदिखोमवत्थु	388
§ ७. सत्तमनिस्सग्गियं	388	(२) पञ्जत्ति	३५०
(संशासिकेन झञ्का बेतापने)	4.,	(३) विभङ्गो	३५०
(१) परिक्लारनिक्लपन-		४. पाचित्तियकण्डं	
वत्थु	386	§ १. पठमपाचित्तियं	३५२
(२) पञ्जत्ति	388	(लसुणसादने)	171
(३) विमङ्गी	385	(१) युस्लनन्दाभिक्खुनीवत्यु	३४२

		·- 1		
· /-\ -> ·	पिहरू	1	पिह कू	7
(२) सोवण्णहंसराजवत्यु	३५३	(२) पञ्ञत्ति	3 € 0	
(३) पञ्जाति	₹Х₹	(३) विमङ्गो	3 % 0	
(४) विभङ्गी	३५३	§ ८. ग्रद्वमपाचित्तियं	3 8 0	
§ २. दुतियपाचित्तियं	३५४	(तिरोकु डुछडुने)	***	
(लोमसंहरापने)		(१) गूथकटाहछडुनबत्थु	३६०	
(१) अचिरवतीनहानवत्यु	\$ X &	(२) पञ्जात्त	3	
(२) पञ्ञात्ति	ЯXЯ	(३) विभङ्गो	3 € 8	
(३) विभङ्को	३५४	§ ६. नवमपाचित्तियं	3 5 7	
^{\$} ३. ततियपाचित्तियं	३४४	(हरिते उच्चारखडुने)		
(तलघातके)		(१) यवलेत्तसामीबाह्मणव	त्यु३६२	
(१) ग्रनभिरताभिक्खुनीकर	थु ३४४	(२) पञ्ञत्ति	3 5 2	
(२) पञ्जात्ति	३४४	(३) विमङ्गो	3 5 3	
(३) विभङ्गो	३४४	§ १०. दसमपाचित्तिय	३६३	
४. चतुरथपाचित्तिय	३५५	(नच्चगीतवादितगमने)	, , , ,	
(जतुमट्ठके)	:	(१) राजगहसमज्जावस्थु	३६३	
(१) पुराणराजोरोधावत्यु	3 X X	(२) पञ्जात्ति	३६४	
(२) पञ्जात्त	३४६	(३) विभङ्गो	३६४	
(३) विभङ्गो	३५६	[§] ११. एकादसमपाचित्तियं	३६५	
१ ४ पञ्चमपाचितियं	३५६ :	(रत्तन्थकारे सन्तिद्विते)	117	
(उदकसुद्धिकमादियने)	!	(१) भद्दाग्रन्तेवासिनीवत्यु	३६५	
(१) महापजापतिगोतमीवत्य	ु ३४६	(२) पञ्जत्ति	३६५	
(२) पञ्जत्ति	३५७	(३) विभङ्गो	३६४	
(३) विभङ्गो	३५७	§ १२. बारसमपाचित्तियं	३६६	
§ ६. छट्टपाचित्त्यि	३५८	(पटिच्छन्ने सन्तिद्विते)		
(भोजनुपट्टाने)	i	(१) भद्दाग्रन्तेवासिनीवत्यु	३६६	
(१) महामत्तपुराणदुतियिका	-	(२) पञ्जत्ति	३६६	
वत्यु	३५८	(३) विभङ्गो	३६७	
(२) पञ्चात्त	३४८	§ १३. तेरसमपाचित्तियं	३६७	
(३) विभक्तो	3×5	(भज्झोकासे सन्तिद्विते)		
३ ७. सत्तमपाचित्तियं	3.8	(१) भद्दाग्रन्तेवासिनीवत्यु	३६७	
(ग्रामकथञ्जाविञ्जापने)		(२) पञ्जिति	३६८	
(१) द्वा रहुभिक्स ुनीबल्यु	388	(३) विमङ्गो	३६८	
	-	•	•	- (1

	पिहुक्रु		पिष्टुच्
§ १४. चतुद्दसमपाचित्तियं	378	§ २०. वीसतिमपाचित्तियं	₹ 198
(रविकादिसु सन्तिष्टिते)		(ग्रतान विधत्वा रोदने)	
(१) थुल्लनन्दावत्यु	3 € €	(१) चण्डकाळीरोदनवत्यु	३७व
(२) पञ्जत्ति	3 \$ &	(२) पञ्जत्ति	₹७₹
(३) विभक्तो	3७0	(३) विभङ्गो	३७६
§ १५. पञ्चदसमपाचित्तियं (पुरेभतः कुन्पसङ्कमने) (१) दासिया श्रासनपनिश्व-	३७०	§ २१. एकवीसतिमपाचित्तियं (नग्गनहाने)	30€
	•	(१) वेसिया उप्पण्डनवत्थु	30€
पनवत्यु	३७०	(२) पञ्जिति	30€
(२) पञ्ञात्ति (३) विभङ्गो	३७१ ३७१	(३) विमङ्गो	३८०
६ १६. सोळसमपाचित्तियं (पच्छाभत्तं कुलृपसङ्कमने)	३७२	§ २२. बावीसितमपाचित्तियं (उदकसाटिककारापाने)	३८०
(१) थुल्लनन्दावत्थु	३७२	(१) छव्बग्गियान उदक-	
(२) पञ्जात्ति	३७३	साटिकावत्थु	३८०
(३) विभङ्गो	३७३	(२) पञ्जत्ति	३८०
§ १७. सत्तरसमपाचित्तियं (विकाले कृत्यमङ्कमने)	४७६	(३) विभङ्गो	₹ = १
(१) ब्राह्मणकुले स्रोकास-		५२३. तेवीसतिमपाचित्तियं (चीवरविसिव्वने)	३८१
गहणवत्थु	३७४	(१) दुसिन्त्रितचीवरवस्थु	३८१
(२) थञ्जित्ति	३७४	(२) ५डङात्ति	३८२
(३) विभङ्गो	३७४	(३) विभक्को	३८२
§ १८. श्रद्वारसमपाचित्तियं (पर उज्झापने)	३७४	§ २४. चतुर्वीसतिमपाचित्तियं	३८३
(१) भद्दाग्रन्तेवासिनीवत्थु	३७४	(सङ्घाटिवारनिक्कमने) (१) चीथरनिक्खिपनदत्यु	
(२) पञ्जत्ति	३७६	•	३८३
(३) विभङ्गो	३७६	(२) पञ्जत्ति (२) ~~रिक्रान~~ ्टे	३८४
§ १६. ऊनवीसतिमपाचित्तियं	३७७	(३) विभङ्गो	३८४
(ग्रतान पर वा ग्रभिसपने)			३८४
(१) चण्डकाळिया भण्ड-		(चीवरसक्क्षमनीयधारणे)	
पुच्छनवत्यु	३७७	(१) अल्लचीवरवत्थु	३८४
(२) पञ्जाति	३७७	(२) पञ्जाति	३८४
्(३) विभङ्गो	३७७ ॑	(३) विभंङ्गो	१८४

	विहुक्	पिट्रकृत	
§ २६. छब्बीसतिमपाचित्तियं	३८६	§३२. द्वत्तिसतिमपाचित्तियं ३६४	
(गणलाभन्तरायकरणे)		(एकत्यरणपावुरणसुबट्टने)	
(१) चीवरदेश्यधम्मग्रन्त	r-	(१) एकत्चरणपावुरणावत्यु ३६४	
रायबत्यु	३≂६	(२) पञ्ञात्ति ३६४	
(२) पञ्जत्ति	३८६	(३) विभक्ती ३६४	
(३) विभङ्गो	३८७	§ ३३. तेत्तिसतिमपाचित्तियं ३६४	
३ २७. सत्तवीसतिमपाचित्तियं	३८७	(भिक्लुनिया ग्रफासुकरणे)	
(चीवरविभ ज्ञपटिबाहने)		(१) थुल्लनन्दा-भद्दाकापि-	
(१) चीवरभाजनवत्यु	350	लानीवत्यु ३६५	
(२) पञ्जित	३८८	(२) पञ्ञात्ति ३६६	
(३) विभङ्गो	३८८	(३) विभक्तो ३६६	
§२८. श्र ट्व ीसतिमपाचित्तियं (समण्यीवरदाने)	३८८	§ ३४. चतुत्तिसतिमपाचित्तियं ३६७ (सहनीविनीभ्रनुपट्टाने)	
(१) थुल्लनन्दाय नटान		(१) दुविखतासहजीविनी-	
चीवरदानवत्थु	३८८	वत्थु ३६७	
(२) पञ् ~~ञाति~~	३८६	(२) पञ्जात्ति ३६७	
(३) विभङ्गो	३न६	(३) विभङ्गो ३६७	
६२६. ऊर्नातसतिमपाचित्तियं (चीवरकालातिककामने)	980	९३५. पञ्चितिसतिमपाचित्तिय ३६८ (भिक्खुनीनिकडूने)	
(१) चीवरपच्चासावत्यु	360	(१) भद्दायुल्लनन्दावत्यु ३६८	
(२) पञ्जात्ति	980	(२) पञ्जासि ३६६	
(३) विभङ्गो	9€0	(३) विभङ्को ३६६	
§ ३०. तिसतिमपाचित्तियं (कठिनुद्धारपटिबाहने)	₹8	[§] ३६. छत्तिसतिमपाचित्तिय ४०० (सस्ट्रविहारे)	
(१) कठिनुद्धारवत्यु	93€	(१) ससद्वाचण्डकाळीवत्थ् ४००	
(२) पञ्जात्त	३६२	(२) पञ्जत्ति ४००	
(३) विभङ्गो	३६२	(३) विभङ्गो ४०१	
§ ३१. एकतिसतिमपाचित्तियं (एकमञ्चे तुब्हने)	इटइ	§ ३७. सत्ततिसतिमपाचित्तियं ४०२ (ब्रसस्विकाचारिकाय)	
(१) एकमञ्चे तुबट्टनबत्थु	€3€	(१) ग्रसत्यकाचारिकावत्यु ४०२	
(२) पञ्जत्ति	₹8₹	(२) पञ्जाति ४०३	
(३) विभङ्गो	388	(३) विभङ्गो ४०३	

भिद्वस्य	t	₹#]
\$ ३ त. अष्ट्रितिसतिमपाचितियं ४०३ (भ्राहेक्श्वान्तिस्यं ४१० (भ्राहेक्श्वान्तिस्यं ४१० (भ्राहेक्श्वान्तिस्यं ४१० (१० व्यञ्जाति ४०४ (३) विषमञ्जो ४०१ (३) विषमञ्जो ४०१ (३) विषमञ्जो ४०१ (३) विषमञ्जो ४०१ (१) भ्राहेक्तियाय ४०६ (३) विषमञ्जो ४०५ (३) विषमञ्जो ४१३ (३) विषमञ्जो ४०५ (३) विषमञ्जो ४०५ (३) विषमञ्जो ४०५ (३) विषमञ्जो ४१४ (३) विषमञ्जो ४१४ (३) विषमञ्जो ४१४ (३) विषमञ्जो ४१६ (४१६ (४०६ ४५६ ४५६ ४५६ ४५६ ४५६ (४०६ ४५६ ४५६ ४५६ ४५६ ४५६ ४५६ ४५६ ४५६ ४५६ ४५	पिद्वर	हा पिहुक्या
(२) पञ्जात ४०४ (३) विश्वज्ञो ४०४ (३) विश्वज्ञो ४०४ (३) विश्वज्ञो ४०४ (३) विश्वज्ञो ४०० § ३६. ऊनचत्तारीसितमपाचित्तयं ४०४ (१) पञ्जात ४०४ (१) पञ्जात ४०४ (१) पञ्जात ४०४ (१) पञ्जात ४०४ (१) विश्वज्ञो ४०४ (१) पञ्जात ४०४ (१) पञ्जात ४०६ (३) विश्वज्ञो ४१६	§ ३८. ग्रट्ट सिसतिमपाचित्तियं ४०	३ १४४. चतुचतारीसतिमपाचित्तियं ४१०
(३) विमञ्जो ४०४ § ३६. ऊनचत्तारीसितमपाचित्तयं ४०५ (१) प्रन्तोवस्तवारिकावल् ४०५ (२) प्रक्रञति ४०५ (३) विमञ्जो ४०५ (३) विमञ्जो ४०५ (३) विमञ्जो ४०६ (३) विमञ्जो ४१२ (३) विमञ्जो ४१२ (३) विमञ्जो ४१३ (३) विमञ्जो ४१६	(१) ग्रसस्यिकाचारिकानस्यु ४०	३ (१) मिहिबेय्यावच्चवत्यु ४१०
\$ ३ ६. ऊनण्चतारीसितमपाचित्तियं ४०४ (श. पञ्चावतारीसितमपाचित्तियं ४११ (श. पञ्चावतारा प्रवाद पण्डात ४०४ (२) पञ्चाति ४०६ (व. व. व	(२) पञ्ज्ञस्ति ४०	४ (२) पञ्जति ४१०
(भ्रजीवस्सवारिकावल् ४०४ (१) अन्तिवस्सवारिकावल् ४०४ (२) पञ्चाति ४०४ (३) विमञ्जो ४०४ (३) विमञ्जो ४०६ (३) विमञ्जो ४०६ (३) पञ्चाति ४०६ (३) पञ्चाति ४०६ (३) पञ्चाति ४०६ (३) विभञ्जो ४०६ (३) विभञ्जो ४०६ (३) विभञ्जो ४०६ (३) विभञ्जो ४०६ (१) पञ्चाति ४१३ (१) पञ्चाति ४१६ (१) पञ्चाति ११६ (१) पञ्चाति ४१६	(३) विभङ्गो ४०	४ (३)विश्रङ्गो ४१०
(१) अन्तोबस्तवारिकावल् ४०४ (२) पञ्चाति ४०४ (३) विमञ्जो ४०४ (३) विमञ्जो ४०६ (३) विमञ्जो ४०६ (३) विमञ्जो ४०६ (१) महन्वरिकावल् ४०६ (१) महन्वरिकावल् ४०६ (३) विभञ्जो ४०६ (१) पञ्चाति ४०७ (१) पञ्चाति ४०७ (१) पञ्चाति ४०७ (३) विभञ्जो ४०० (३) मिमञ्जो ४०६ (३) मिमञ्जो ४१६ (३) ममञ्जो ४१६		• • •
(३) विभक्को ४०४ (२) पञ्च्चित ४११ विभक्को ४१२ विभक्को ४१२ विभक्को ४१२ (३) विभक्को ४१३ (३) विभक	(१) ग्रन्तोवस्सचारिकावत्थु ४०	
	(२) पञ्जत्ति ४०	 ५) युल्लमन्दाभिवस्तुनीवत्थु ४११
(श प्राहृत्यरिकावत्यु ४०६ (१) प्राहृत्यरिकावत्यु ४०६ (३) पञ्जाति ४०६ (१) पञ्जाति ४०६ (१) पञ्जाति ४०७ (१) कोसलराज्ञविज्ञागर- वत्यु ४०७ (३) विभञ्जो ४०० (३) विभञ्जो ४०० (३) विभञ्जो ४०० (३) विभञ्जो ४०० (१) प्रावत्यरिकातमपाचित्तियं ४०६ (३) विभञ्जो ४०० (१) प्रावत्यरिकातमपाचित्तियं ४०६ (३) पञ्जाति ४०६ (३) पञ्जाति ४०६ (३) विभञ्जो ४१६	(३) विभङ्गो ४०	४ (२) पञ्ञात्ति ४११
(१) प्राहृत्वरिकावत्यु ४०६ (२) पञ्चाति ४०६ (३) विभञ्जो ४०६ (३) विभञ्जो ४०६ (१) पुरुष्पतन्वाभिक्षयुनीवत्यु ४१३ (१) कोसलाजविक्तायार- वत्यु ४०७ (३) विभञ्जो ४०७ (३) पञ्चाति ४१४ (३) विभञ्जो ४०७ (३) विभञ्जो ४०७ (३) पञ्चाति ४१४ (३) विभञ्जो ४१४ (३) विभञ्जो ४१४ (३) विभञ्जो ४१४ (३) विभञ्जो ४१६	§ ४०. चत्तारीसितमपाचित्तियं ४०	६ (३)विभङ्को ४१२
(३) विभन्नो ४०६ १ ४१. एकचलारीसितमपाचित्तंयं ४०७ (१) कोसलपार्जकतां स्वापार- वत्यु ४०७ (२) पञ्चित ४०७ (३) विभन्नो ४०० (३) विभन्नो ४०० १ ४२. द्वाचलारीमतिमपाचित्तियं ४०८ (यावित्यित्मित्मीवित्म ४०८ (श) ध्रमतिन्यल्ल द्वामोगबल्यु ४०८ (३) पञ्चित्र ४१६ (३) पञ्चित्र ४१६ (१) पञ्चित्र ४१६ (१) पञ्चित्र ४१६ (१) पञ्चित्र ४१६ (१) पञ्चित्र ४१६	(१) ग्राहुन्दरिकावत्यु ४०	
\$ ४१. एकचतारीसितमपाचितियं ४०७ (विवाधारवस्तं) (१) कोसलराजिवतायार- वत्यु ४०७ (३) विमञ्जो ४१४ (२) पञ्चित ४०० (३) विमञ्जो ४१४ (३) विमञ्जो ४०० (३) विमञ्जो ४१४ (१) पञ्चित ४०० (वार्तिक्वक्वोधावत्यु ४१८ (३) विमञ्जो ४०० (३) विमञ्जो ४१६		६ (१) शुल्लनन्दाभिक्खुनीवत्थु ४१२
(चितापारदस्तने) (१) कोसलराजिवतागार- वत्यु ४०७ (२) पञ्जात्त ४०७ (२) पञ्जात्त ४०० (३) विभक्को ४०० (आवित्यागियो) (१) आसन्दिपल्ल ङ्क्षणोगवत्यु ४०६ (१) पञ्जात्त ४०६ (भ) पञ्जात्त ४०६ (२) पञ्जात्त ४०६ (३) विभक्को ४०६ (१) छुब्बिणयाभिक्युनी- वत्यु ४०६ (२) पञ्जात्त ४१६ (२) पञ्जात्त ४१६ (२) पञ्जात्त ४१६	(३)विभङ्गो ४०	६ (२)पञ्ञात्ति ४१३
(१) कोसलराजिस्तागार- वत्यु ४०७ (२) पञ्जाति ४०० (३) विभङ्गो ४०० (३) विभङ्गो ४०० (३) विभङ्गो ४०० (३) विभङ्गो ४०० (१) पञ्जाति ४१४ (आवित्यागिगे) (१) आसन्यिपल ङ्कभोगवत्यु ४०६ (२) पञ्जाति ४०६ (३) विभङ्गो ४१६ (३) विभङ्गो ४१६ (३) विभङ्गो ४१६ (३) विभङ्गो ४१६ (१) व्रक्वात्यायाभिक्युनी- वत्यु ४०६ (२) पञ्जाति ४०६ (२) पञ्जाति ४०६ (२) पञ्जाति ४०६ (२) पञ्जाति ४०६		७ (३)विभङ्गो ४१३
(२) पञ्जात ४०४ (२) पञ्जात ४१४ (२) विभक्को ४०३ (२) विभक्को ४१४ ११४ ११४ ११४ ११४ ११४ ११४ ११४ ११४ ११		(भ्रावसवचीवरपरिभोगे)
(३) विभक्को ४०७ (३) विभक्को ४१४ § ४२. द्वाचलारीसितमपाचित्तिय ४०६ (भ्रावन्यगिभीन) (१) आसन्यरण्य क्क्षुमोगवत्य ४०६ (३) विभक्को ४१६ (३० विभक्को ४१६ (१० छडविष्यामिक्ख्नो- बत्यु ४०६ (२) पञ्चित्त ४१६ (१० छडविष्यामिक्ख्नो- बत्यु ४०६ (२) पञ्चित्त ४१६	वत्यु ४०	७ (१) थुल्लनन्दाभिक्खुनीवत्थु ४१४
\$ ४२. द्वाचत्तारीमतिमपाचित्तियं ४०६ (बार्यान्वरान्भोगे) (१) आसन्विपल्ल ङ्क्षमोगबत्यु ४०६ (२) पञ्जाति ४०६ (३) विभङ्गो ४१६ (विरच्छानीक्यापरियाप्राक्तियं ४१६ (विरच्छानीक्यापरियाप्राक्ते) (१) छब्विणायाभिक्युनी- बत्यु ४०६ (२) पञ्जाति ४१६	* * *	, ,
(शावन्यगिन्भोगे) (१) आसन्यग्ल ङ्कुमोगवत्यु ४०६ (२) पञ्जाति ४०६ (३) विभङ्गो ४०६ (१) छुब्बित्यायाभिक्युनी- बत्यु ४०६ (२) पञ्जाति ४०६ (१) छुब्बित्यायाभिक्युनी- बत्यु ४०६ (२) पञ्जाति ४०६ (२) पञ्जाति ४०६	(३) विभङ्को ४०	७ (३)विभङ्को ४१४
(२) पञ्जात ४०६ (२) पञ्जात ४१६ (३) विभङ्गो ४०६ (३) विभङ्गो ४१६ § ४३. तेचत्तारीसितमपाचित्तिय ४०६ (३, विभङ्गो ४१६ (१) छुब्बीमयाभिक्युनी- बत्यु ४०६ (१) छुब्बीमयाभिक्युनीवर्यु ४१६ (२) पञ्जात ४०६ (२) पञ्जात ४१७		६ ४८. श्रुट्टचत्तारीसतिमपाचित्तिय ४१५ (वारिकपक्कमने)
(२) विभङ्गो ४०६ (३) विभङ्गो ४१६ १४३. तेचत्तारीसितमपाचित्तिय ४०६ (धुनकन्तं) (धुनकन्तं) (शिरुक्वमियामिक्युनी- बत्यु ४०६ (२) पञ्चति ४१६	(१) श्रासन्दिपल्ल ङ्कमोगवत्थु ४०	द (१) थुल्लनन्दाभिक्क्वुनीवत्यु ४१५
६ ४३. तेचत्तारीसितमपाचित्तिय ४०६ (१) द्वनकत्तने) ६ १४६. ऊतपञ्जासमपाचित्तिय ४१६ (शुनकत्तने) (शिरक्वानीकजापरियापुणने) (१) छ्व्वामियामिक्बृनी- बत्खु ४०६ (२) पञ्जाति ४१६	(२) पञ्जाति ४०	^{न (२) पञ्} लाति ४१६
६ ४३. तेचत्तारीसितमपाचित्तिय ४०६ (युतकनते) (१) छुव्बिगायाभिक्युनी- बत्यु ४०६ (२) पञ्जित ४०६ (शे छुव्बिगायाभिक्युनीवत्यु ४१६ (२) पञ्जित ४०६ (२) पञ्जित ४१७	(३) विभङ्गो ४०	^६ (३)विभङो ४१६
बत्यु ४०६ (१) छस्यगियाभिक्युनीवत्यु ४१६ (२) पञ्जति ४०६ (२) पञ्जति ४१७	(सुत्तकन्तने)	
(२) पञ्जति ४०६ (२) पञ्जति ४१७	·	(१) छुब्यगिगयाभिक्लनीवत्य ४१६
	/- \ -	(=)
	(३) विभक्को ४१०	•

The second section of the second

	ſ	te]	
•	विद्वस्था		पितृक्का
§ ४०. पञ्जासम्पा ~~वि~~ त्तियं	४१७	(२) पञ्जत्ति	४२७
(तिरच्छानविज्ञाबाचने)		(३) विभङ्गो	४२७
(१) खब्बिगियाभिक्खुनीक (२) पञ्जति		§ ५६. छपञ्जासमपाचित्तियं	४२७
• •	४१=	(ग्रभिक्खुकावासे वस्सूपगमने)	-
(३) विसङ्गो	४१८	(१) सम्बहुलाभिक्खुनीवतः	यु ४२७
§ ५१. एकपञ्ञासमपाचित्तयं (बनापुच्छा बारामपवेसने)	४१८	(२) पञ्जात्ति	४२=
(१) भिक्खुनीवत्यु	४१८	(३) विभङ्गो	४२८
(२) पठमपञ्जात्त	388	§ ५७. सत्तपञ्जासमपाचित्तियं	४२८
(३) पठमानुपञ्जाति	388	(न पवारणे)	
(४) दुतियानुपञ् ~~ञाति~~	४१६	(१) वस्संबुत्याभिक्खुनीवत	थु ४२८
(५) विभक्तो	850	(२) पञ्जति	85€
६ ५२. बापञ्जासमपाचित्तियं		(३) विभङ्गो	856
४ ४२. जानञ्जातस्याचाराच (भिक्तु धक्कोसने)	४२१	१ ५ म. ग्रद्वपञ्ञासमपाचित्तियं	४२६
. (१) कप्पितक-छब्बग्गिया-		(१) छवग्गियभिक्खुवत्यु	V2.0
कलहवत्यु	४२१	(२) पञ्जत्ति	४२६
(२) पञ्जति	४२२	(३) विभक्को	830
(३) विभङ्गो	४२२	१५६. ऊनसद्विमपाचित्तियं	850
६५३. तेपञ्ञासमपाचित्तियं		(उपोसथपुच्छने)	४३०
(गणपरिभासने)	४२३	(१) भिक्खुनीबत्यु	830
(१) भण्डनकारिकाचण्ड-		(२) पञ्जात्त	४३०
काळीवत्थु	४२३	(३) विभङ्को	8 ई 8
(२) पञ्ञत्ति	४२३	§ ६०. सट्टिमपाचित्तियं	४३१
(३) विभङ्को	४२४	(पसास्त्रगण्डमेदापने)	-41
§ ५४. चतुपञ्जासमपाचित्तियं	४२४	(१) पसास्त्रगण्डवत्यु	४३१
(निमन्तितलादने)	- (-	(२) पञ्जात्ति	४३१
(१) त्राह्मणनिमन्तनवत्थु	४२४	(३) विभक्को	४३२
(२) प ~~ञ~~ ्जा ~~ति~~	४२५		833
(३) विभक्तो	४२५	(गब्भिनीबुट्टापने)	• • •
[§] ४४. पञ्चपञ्जासमपाचित्तियं	४२६	(१) गब्भिनीभिक्खुनीवत्यु	833
(कुलमञ्जेरे)	.,	(२) पञ्जात्त	¥\$\$
(१) कुलमच्छरिनीवत्यु	४२६	(३) विभक्तो	X33

§ ६२. बासद्विमपाचित्तियं (गयन्तीवृद्वापने)	वि हुन्तु । ४३४	(२) पञ्जित (३) विभक्तो	विद्व सू । ४४६
(१) पायन्तीभिक्खुनीबत्यु	४३४	1	880
(२) पञ्जाति	४३४	§ ६६. ऊनसत्ततिमपाचित्तियं (बुट्टापितपवत्तिनीयननुबन्धने)	780
(३) विभक्को	४३५	(१) बुट्टापितपवत्तिनीवत्यु	889
§ ६३. तेसद्विमपाचित्तियं	४३५	(२) पञ्जति	880
(भ्रसि ~~ञ्~~ चितसिक्खाबुट्टापने)		(३) थिमञ्जो	४४५
(१) छधम्मसिक्लावत्यु	४३५		
(२) पञ्जत्ति	४३७	§ ७०. सत्तनिमपाचित्तियं (श्रृवयकासे)	४४८
(३) विभक्तो	४३७	(१) थुल्लनन्दासहजीविनी-	
§ ६४. चतुसद्विमपावित्तियं	४३८	वत्थ	४४६
(धसम्मतं वृद्घापने) (१) वृद्घानसम्मृतिवत्थु	४३=	(२) पञ्जति	388
(२) पञ्जति	358	(३) विभङ्गो	388
(३) विभङ्गो	358	§ ७१. एकसत्ततिमपाचित्तियं	388
§ ६ x. पञ्चसट्टिमपाचित्तियं	880	(कुमारिभूतावुद्वापने)	***
(ऊनद्वादसवस्सबुद्वापने)		(१) ऊनवीयतिवस्सकुमारी	-
(१) ऊनद्वादसवस्सवत्यु	४४०	वत्यु	388
(२) पञ्जत्ति	880	(२) षञ्जिति	४५०
(३) विभङ्गो	888	(३) विभङ्गो	४४०
६६. छसट्टिमपाचित्तियं (ग्रमिन्खित्तिस्वावुद्वापने)	४४१	§ ७२. द्वासत्ततिमपाचित्तियं (कुमारिभृताबुद्वापने)	४४१
(१) ग्रसिक्खितसिक्खावत्थु	886	(१) छसिक्खासम्मृतिवत्यु	४४१
(२) पञ्जत्ति	885	(२) पञ्जाति	४५२
(३) विभङ्गो	883	(३) विभङ्गो	४५२
§ ६७. सत्तसद्विमपाचित्तियं (ब्रसम्मताबुद्वापने)	888	§ ७३. तेसत्ततिमपाचित्तियं (ग्रसम्मताबुद्दापने)	४५३
(१) बुट्टानसम्मुतिवत्यु	888.	(१) बुट्टानसम्मृत्तिवत्यु	४५३
. (२) पञ्जिति	888	(२) पञ्जत्ति	४५४ ४५४
(३) विभङ्गो	४४४	(२) विभङ्गो (२) विभङ्गो	
§ ६ द. श्रष्ट्रसिट्टमपाचित्तियं (सहजीवनीधनन्रगहे)	४४६		४४४ ४५६
(१) युल्लनन्दासहजीविनी-		(ऊनद्वादसवस्साबुद्वापने)	• 3 9
वत्यु	४४६	(१) कनद्वादसवस्सावत्यु	४५६

[88]				
	पिट्टब्रुग	1	पिट्टक्ट्रा	
(२) पञ्जित्ति	४५६	(२) पञ्जति	४६४	
(३) विभक्तो	४५६	(३) विभङ्गो	४६५	
§ ७५. पञ्चसत्ततिमपाचित्तियं (ध्रसम्मताबुद्धापने)	४५७	§ ८१. एकासीतिमप।चित्तियं (पारिवामिकखन्दवानेन बुट्टापने)	४६५	
(१) बुट्ठापनसम्मुतिबत्यु	४५७	(१) शुल्लनन्दाय देवदत्त-		
(२) पञ्जात्ति	४५५	पक्खगमनबत्थु	४६५	
(३) विभङ्गो	४४८	(२) पञ्जत्ति	४६६	
§ ७६. छसत्ततिमपाचित्तियं	४५६	(३) विभक्तो	४६६	
(खोयनघम्मापञ्जने) (१) चण्डकाळीवुट्टापनसम्म	रुति-	§ ८२. द्वासीतिमपाचित्तियं (ग्रनुवस्सं बुट्टापने)	४६६	
वत्थु	४४६	(१) ग्रनुवस्सं बुट्टापनवत्यु	४६६	
(२) पञ्जत्ति	378	(२) पञ्जात्ति	४६६	
(३) विभङ्गो	४६०	(३) विभक्तो	४६७	
§ ७७. सत्तसत्ततिमपाचित्तियं (भ्रवुट्ठापने)	860	§ ८३. तयासीतिमपाचित्तियं (हे बुट्टापने)	४६७	
(१) थुल्लनन्दाय उपसम्पद	π-	(१) भिक्खुनीवत्यु	४६७	
याचनवत्थु	४६०	(२) पञ्जत्ति	४६=	
(२) पञ्ञात्त	४६१	(३) विभक्तो	४६=	
(३) विभङ्गो	४६१	§ ८४. चतुरासीतिमपाचित्तियं	४६८	
§ ७८. श्रटुसत्ततिमपाचित्तियं (ब्रबुट्टापने)	४६१	(छत्तुपाहनघारणे) (१) छव्यग्गियाभिक्खुनीवतः	य ४६८	
(१) शुल्लनन्दाय उपसम्पद	т-	(२) पठमपञ्ज्ञात्ति	ु ४६६	
याचनवत्यु	४६१	(३) ग्रनुपञ्जति – गिलाने	338	
(२) पञ्जत्ति	४६२	(४) विभक्तो	४६६	
(३) विभङ्गो	४६२	६ ८५. पञ्चासीतिमपाचित्तियं	४७०	
§ ७६. ऊनासीतिमपाचित्तियं	४६३	(यानगपने)		
(पुरिसससट्ठाबुट्टापने)		(१) छब्बग्गियाभिक्खुनीवन	र ४७०	
(१) चण्डकाळीवुट्ठापनवत्य्	रु६३	(२) पठमपञ्जात्ति	४७०	
(२) पञ्जत्ति	४६३	(३) ग्रनुपञ्ञत्ति – गिलाने	800	
(३) विभक्को	863	(४) विभङ्गो	४७१	
§ ८०. ग्रसीतिमपाचित्तियं	४६४	६ ८६. छासीतिमपाचित्तियं	४७१	
(मननुञ्जाता बुट्टापने)		(सङ्खाणीघारणे)		
(१) शुल्लनन्दाभिक्खुनीवस	षु ४६४	(१) सङ्घाणीवत्यु	४७१	

	विहुक्ता	1	विद्वस्था
(२) पञ्जात्त	805 1.48.48.	(३) विभक्तो	χο≈.
(३) विभक्को	४७२	§ ६५. पञ्चनवृतिमपाचित्तियं	४७इ
६ ८७. सत्तासीतिमपाचित्तियं	४७२	(ध्रनोकासकतपञ्हपुच्छने)	-
(अलक्कारवारणे)	०७२	(१) भिक्खुनीवत्यु	४७८
(१) खब्बमियाभिक्खुनी	वत्यु ४७२	(२) पञ्जति	४७६
(२) पञ्जित	४७३	(३) विभज्जो	308
(३) विभङ्गो	४७३	§ १६. छनवृतिमपाचित्तियं	४७६
§ ८८. ग्रहासीतिम ाचित्तियं	४७३	(ग्रसङ्काच्छिकागामपविसर्व)	
(गन्धवण्णकनहाने)		(१) वातमण्डलिकावत्यु	308
(१) छन्द्रमियाभिक्खुनी		(२) पञ्जति	850
(२) पञ्जत्ति	४७४	(३) विमङ्गो	४८०
(३) विभङ्गो	४७४	५. पाटिदेसनीयकण्डं	
६ ८ . ऊनन्वुतिमपाचित्तियं	४७४	६ १. पठमपाटिदेसनीयं	४६२
(वासितकपिञ्ञाकनहाने) (०) जन्मक्रिक्ट		(सप्पिविङञापने)	
(१) छुड्बिगियाभिक्खुनी	-	(१) छव्वस्मियाभिक्खुनीव	त्यु ४८२
(२) पञ्जात्ति (२) ~~विकाले~~	४७४	(२) पठमपञ्जात्ति	४८२
(३) विभङ्गो	४७४	(३) ग्रनुपञ्जत्ति	४८२
§ ६०. नवुतिमपाचित्तियं (परिमद्दापने)	४७४	(४) विभङ्गो	४८३
(१) भिक्खुनीवत्थु	४७५	§ २. दुतियादिपाटिदेसनीयानि	४८४
(२) पञ्जाति	४७४	(तेलादिविञ्जापने)	
(३) विभङ्गो	४७६	(१) छब्बग्गियाभिक्खुनीः	त्यु ४८४
§ ६१-६३. पाचित्तियानि	४७६	(२) पठमपञ्जात्त	ጸደጸ
(उम्मद्दापने परिमद्दापने)		(३) ग्रनुपञ्जत्ति	ጸደጸ
(१) परिमद्दापनवत्थु	४७६	(४) विभङ्गो	४८४
(२) पञ्जात्त	४७७	६. सेखियकण्डं	
(३) विभङ्गो	४७७	§ १. पठमसेखियं	850
§ ६४. चतुनवृतिमपाचित्तियं	४७७	(२) पञ्जात्त	४५७
(भनापुच्छानिसीदने) (१) भिक्खुनीवत्यु	४७७	६ ७५. पञ्चसत्ततिमसेखियं	855
(१) पञ्जत्ति (२) पञ्जत्ति	४७५	७. ग्रधिकरणसमया धम्मा	
(1) 1001111	• • • •	७. क्राचकरणसम्बाधक्का	860

^{विनयपिटके} **पाचित्ति**यं

पाचित्तियपालि

(भिक्युविभङ्गे दुतियोभागो भिक्युनीविभङ्गो च)

प्र. पाचित्तियकण्डं

इमे खो पनायस्मन्तो द्वेनवति पाचित्तिया

धम्मा उद्देसं ग्रागच्छन्ति ।

६ १. पठमपाचित्तियं

(मुसावादे)

(१) हत्यकसक्यपुत्तवत्यु

१. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने म्रनाय-पिण्डकस्स म्रारामे । तेन खो पन समयेन हत्यको सक्यपुत्तो वादिक्खत्तो होति । सो तित्यियेहि सर्ढि सल्लपन्तो प्रवजानित्वा पिटजानाति, पिट-जानित्वा अवजानाति, प्रञ्जेनञ्ञां पिटचरित, सम्पजानमुसा भासित, सङ्कृतं कत्वा विसंवादेति । तित्थिया उज्झायिन्त खिय्यन्ति विपाचेन्ति – 5 "कथं हि नाम हत्यको सक्यपुत्तो ग्रम्हेहि सर्ढि सल्लपन्तो भ्रवजानित्वा पिट-जानिस्सिति, पिटजानित्वा अवजानिस्सिति, ग्रञ्जेनञ्ञां पिटचरिस्सिति, सम्पजानमुसा भासिस्सिति, सङ्कृतं कत्वा विसंवादेस्सती" ति !

श्रस्सोसु खो भिक्खू तेसं तित्थियानं उज्ज्ञायन्तानं खिय्यन्तानं विपा-चेन्तानं । श्रय खो ते भिक्खू येन हत्थको सक्यपुत्तो तेनुपसङ्कमिसु; उप- 10 सङ्कमित्वा हत्यकं सक्यपुत्तं एतदबोच्ं — "सच्चं किर त्वं, श्रावुसो हत्यक, तित्थियेहि सिंड सल्लपन्तो श्रवजानित्वा पटिजानासि, पटिजानित्वा श्रवजानासि, श्रञ्जेनञ्जा पटिचरसि, सम्पजानमुसा भाससि, सङ्कृतं कत्वा विसंवादेसी" ति ? "एते खो, श्रावुसो, तित्थिया नाम येनकेनचि जेतब्बा;

१. सल्लपेन्तो - रो० । २. खीयन्ति - सी०. स्या०. रो० ।

R. 2

नेव' तेसं जयो दातब्बी'' ति । ये ते भिक्ष् प्रप्यिच्छा सन्तुट्टा लिज्जिनो
कुक्कुच्चका सिक्खाकामा ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कयं हि
नाम हत्थको सक्यपुत्तो तित्थियेहि सद्धि सत्लपन्तो प्रवजानित्वा
पटिजानिस्सति, पटिजानित्वा प्रवजानिस्सति, प्रञ्जेनञ्ञां पटिचरिस्सति,

सम्पजानमुसा भासिस्सति, सङ्कृतं कत्वा विसंवादेस्सती'' ति ! श्रय' खो
ते भिक्ष

(२) पञ्जाति

श्रथ स्रो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे भिक्स् सङ्क सिक्षपाता-पेत्वा हत्यकं सक्यपुतं पटिपुन्छ् — "सच्चं किर त्वं, हत्यक, तित्यियेहि सिंध सल्लपन्तो अवजानित्वा पटिजानासि, पटिजानित्वा अवजानासि, अञ्के-10 नञ्जं पटिचरिस, सम्पजानमुसा भासिस, सङ्केतं कत्वा विसंवादेसी" ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरिह बुढो भगवा — "अननुच्छविकं, मोधपुरिस, अननुलोमिकं अप्पटिरूपं अस्सामणकं अकिप्पयं अकरणीयं । कर्च हि नाम त्वं, भोधपुरिस, तित्थियेहि सिंध सल्लपन्तो अवजानित्वा पटिजानिस्सिस, पट्जानित्वा अवजानिस्सिस, अञ्केनञ्जं पटिचरिस्सिस, सम्पजानमुसा अभासिस्सिस, सङ्केतं कत्वा विसवोदस्सिसं ! नेतं, मोधपुरिस, अप्पसन्नानं वा पसादाय, पसन्नानं वा भिय्योभावाय । अथ स्वेतं, भोधपुरिस, अप्पसन्नानं वो अप्पसादाय पसन्नानं वा शिक्योभावाय । अथ स्वेतं, भोधपुरिस, अप्पसन्नानं वेव अप्पसादाय पसन्नानं वा शिक्योभावाय । अथ स्वेतं, भोधपुरिस, अप्पसन्नानं

श्रथ को भगवा तं भिक्क्षुं श्रनेकपरियायेन विगरहित्वा दुब्भरताय दुप्पोसताय महिच्छताय श्रसन्तुट्टिताय सञ्जणिकाय कोसज्जस्स श्रवण्णं भासित्वा, अनेकपरियायेन सुभरताय ग्रुप्पोसताय प्रप्पिच्छस्स सन्तुद्वस्स सल्लेखस्स भृतस्स पासादिकस्स श्रप्ययस्स विरियारम्भस्स वण्णं भासित्वा, भिक्क्ष्नं तदनुच्छविकं तदनुलोमिकं धाँम्म कथं कत्वा भिक्क्ष् श्रामन्तेसि — "तेन हि, भिक्क्ष्ते, भिक्क्ष्मं सिक्क्षापदं पञ्जापेस्सामि दस अत्थवसे पटिच्च — सञ्चसुट्ट्रताय, सङ्घभासुताय, दुम्मङ्क्ष्म पुग्गलानं निग्गहाय, पेसलानं भिक्क्ष्मं पासुविहाराय, दिट्टिममकानं श्रासवानं संवराय, सम्परायिकानं श्रासवानं पटिजाताय, श्रप्यसन्नानं पसादाय, पसन्नानं भिक्योभावाय, सदम्पट्टितया, विनयानुग्गहाय। एवं च पन, भिक्क्षवे, इसं सिक्क्षापदं उहिसेय्याथ —

१. न - स्था॰ । २-२. एत्स म॰ पोरवके 'सथ को ते जिनस् हरयकं सक्यपुत्तं सनेकपरियायेन विगरहित्या' इति पाठी विस्सति ।

R. 3

25

२. "सम्पजानमुसावावे पाचित्तिवं" ति ।

(३) विभक्तो

३. सम्प्रजातभृसावाबो नाम विसंवादनपुरेक्खारस्स वाचा, गिरा, व्यप्पथो', वचीभेदो, वाचिसका विञ्ञाति, अट्ठे प्रनिर्यवोहारा — ग्रादिट्ठं विट्ठं मे ति, अस्सुतं सुतं मे ति, अमृतं मृतं मे ति, अविञ्ञातं विञ्ञातं मे ति, विट्ठं प्रविद्ठं मे ति, सुतं अस्सुतं मे ति, मृतं अमृतं मे ति, अ विञ्ञातं अविञ्ञातं मे ति ।

श्रविट्ठं नाम न चक्खुना दिट्ठं । श्रव्युतं नाम न सोतेन सुतं । श्रम्तं नाम न घानेन घायितं, न जिव्हाय सायितं, न कायेन फुट्ठं । श्रविञ्ञातं नाम न मनसा विञ्ञातं । विट्ठं नाम चक्खुना दिट्ठं । सुतं नाम सोतेन सुतं । सुतं नाम घानेन घायितं, जिव्हाय सायितं, कायेन फुट्ठं । विञ्ञातं 10 नाम मनसा विञ्ञातं ।

४. तीहाकारेहि "श्रदिट्ठं दिट्ठं में" ति सम्पजानमुसा भणन्तस्स ग्रापत्ति पाचित्तियस्स – पुब्बेदस्स होति मुसा भणिस्सं ति, भणन्तस्स होति मसा भणामी ति, भणितस्स होति मसा मया भणितं ति ।

्वत्हाकारेहि ''श्रविट्ठं विट्ठं मे'' ति सम्पजानमुसा भणन्तस्स श्रापत्ति 15 पाचित्तियस्स – पुब्बेवस्स होति मुसा भणिस्सं ति, भणन्तस्स होति मुसा भणामी ति, भणितस्स होति मुसा मया भणितं ति, विनिधाय विर्ह्ति ।

पञ्चहाकारेहि "श्रदिष्टुं दिट्टं में" ति सम्पजानमुसा भणन्तस्स श्रापत्ति पाचित्तियस्स – पुब्बेवस्स होति मुसा भणित्सं ति, भणन्तस्स होति मुसा भणामी ति, भणितस्स होति मुसा मया भणितं ति, विनिधाय दिट्टिं, 20 विनिधाय खाँन्त ।

छहाकारेहि "श्रविट्ठं विट्ठं में" ति सम्पजानमुसा भणन्तस्स श्रापत्ति पाचित्तियस्स – पुब्बेवस्स होति मुसा भणित्सं ति, भणन्तस्स होति मुसा भणामी ति, भणितस्स होति मुसा मया भणितं ति, विनिषाय दिद्विं, विनिषाय खर्नित, विनिषाय र्हाच ।

सत्तहाकारेहि "बदिट्टं विट्टं में" ति सम्पजानमुसा मणन्तस्स ब्रापांत पाचित्तियस्स – पुब्बेवस्स होति मुसा मणिस्सं ति, भणन्तस्स होति मुसा

१. व्यप्यत्यो – रो०; व्यप्ययो – सी०; व्यपयो – स्था० । २. रो० पोस्थके नरिय । ३. प्रमुतं – सी०,स्या०,रो० ।

B. 4

भणामी ति, भणितस्स होति मुसा मया भणितं ति, विनिधाय दिष्ट्रि, विनिधाय सन्ति, विनिधाय रुचि, विनिधाय भावं ।

तीहाकारेहि "अस्सुतं सुतं में" ति ...पे०... अमृतं मृतं मे ति
 ...पे० ... श्रविञ्ञातं विञ्ञातं मे ति सम्प्रजानमुसा भणन्तस्स आपित
 पाचित्तियस्स – पुब्बेवस्स होति मुसा भणितं ति, भणन्तस्स होति मुसा
 भणामी ति, भणितस्स होति मुसा मया भणितं ति ।

चत्हाकारेहि ...पे०... पञ्चहाकारेहि ...पे० ... छहाकारेहि ...पे० ...
सत्तद्दाकारेहि "म्रविञ्ञातं विञ्ञातं मे" ति सम्पजानमुसा भणन्तस्स
भापत्ति पाचित्त्वियस्स – पुब्बेवस्स होति मुसा भणितसं ति, भणन्तस्स होति

गुसा भणामी ति, भणितस्स होति मुसा भया भणितं ति, विनिषाय विद्वि,
विनिषाय खन्ति, विनिषाय र्शेच, विनिषाय भावं।

६. तीहाकारेहि "श्रिविट्ठं विट्ठं च मे गुतं चा" ति सम्पजानमुसा भणन्तस्स भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ...पे०... तीहाकारेहि "श्रविट्ठं विट्ठं व मे मुतं चा" ति सम्पजानमुसा भणन्तस्स भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ...पे०... तीहा-15 कारेहि "श्रविट्ठं विट्ठं च मे विञ्ञातं चा" ति सम्पजानमुसा भणन्तस्स भ्रापत्ति पाचित्त्यस्स ...पे०... तीहाकारेहि श्रविट्ठं "विट्ठं च मे मुतं च मुतं च गुतं च गुतं च तोहाकारेहि श्रविट्ठं "विट्ठं च मे मुतं च विञ्ञातं चा" ति ...पे०... तीहाकारेहि भविट्ठं "विट्ठं च मे मुतं च विञ्ञातं चा" ति सम्पजानमुसा भणन्तस्स भ्रापति पाचित्तियस्स ...पे०... ।

तीहाकारेहि प्रस्तुतं "सुतं च मे मुतं चा" ति ...पे०... तीहाकारेहि प्रस्तुतं "सुतं च मे विञ्ञातं चा" ति ...पे०... तीहाकारेहि प्रस्तुतं "सुतं च मे विञ्ञातं चा" ति ...पे०... तीहाकारेहि प्रस्तुतं "सुतं च मे मुतं च विञ्ञातं चा" ति ...पे०... तीहाकारेहि प्रस्तुतं "सुतं च मे मुतं च विञ्ञातं चा" ति ...पे०... तीहाकारेहि प्रस्तुतं "सुतं च मे मुतं च विञ्ञातं चा" ति ...पे०... तीहाकारेहि प्रस्तुतं "सुतं च मे मुतं च विञ्ञातं चा" ति ...पे०... तीहाकारेहि । स्सुतं "सुतं च मे मुतं च विञ्ञातं च विद्वं चा" ति ...पे०... तीहाकारेहि । स्सुतं पाचित्तवस्त ...पे०... ।

तीहाकारेहि ममुतं "मुतं च मे विञ्ञातं चा" ति ...पे०... तीहाकारेहि ग्रमुतं "मुतं च मे दिट्टं चा" ति ...पे०... तीहाकारेहि ग्रमुतं "मुतं च मे सुतं चा" ति सम्पजानमुता भणन्तस्स ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ...पे०... तीहाकारेहि ग्रमुतं

१. प्रसूतं - सी०, रो०।

"मुतं च मे विञ्ञातं च दिटुं चा" ति ...पे०...तीहाकारेहि प्रमुतं "मुतं च मे विञ्ञातं च सुतं चा" ति ...पे०... तीहाकारेहि प्रमुतं "मुतं च मे विञ्ञातं च दिटुं च सुतं चा" ति सम्पजानमुसा मणन्तस्स प्रापत्ति पाचित्तियस्स ...पे०... मे

तीहाकारेहि श्रविञ्ञातं "विञ्ञातं च मे विट्ठं चा" ति...पे०... 5 तीहाकारेहि श्रविञ्ञातं "विञ्ञातं च मे सुतं चा" ति...पे०... तीहाकारेहि श्रविञ्ञातं "विञ्ञातं च मे सुतं चा" ति सम्पजानमुसा भणन्तस्स श्रापत्ति पाचित्तस्स ... पे० ... तीहाकारेहि श्रविञ्ञातं "विञ्ञातं च मे विट्ठं च सुतं चा" ति ...पे० ... तीहाकारेहि श्रविञ्ञातं "विञ्ञातं च मे विट्ठं च सुतं चा" ति ...पे० ... तीहाकारेहि श्रविञ्ञातं "विञ्ञातं च मे विट्ठं च मुतं चा" ति ...पे० ... तीहाकारेहि श्रविञ्ञातं "विञ्ञातं च मे विट्ठं च सुतं चा" ति ...पे० ... तीहाकारेहि श्रविञ्ञातं "विञ्ञातं च मे विट्ठं च सुतं च मृतं चा" ति सम्पजानमुसा भणन्तस्स श्रापत्ति पाचित्तयस्स ...पे० ... ।

७. तीहाकारेहि विट्ठं "श्रदिट्ठं में" ति ... पे० ... सुतं "श्रस्सुतं में" ति ... पे० ... मुतं "श्रमुतं में" ति ... पे० ... विञ्ञातं "श्रविञ्ञातं में" ति सम्प-जानमुसा भणन्तस्स श्रापत्ति पाचित्तियस्स ... पे० ... ।

द्र. तीहाकारेहि दिट्टं "सुतं में" ति ... पे० ... तीहाकारेहि दिट्टं "मुतं में" ति ... पे० ... तीहाकारेहि दिट्टं "विञ्ञातं में" ति सम्पजानमुसा भणन्तस्स म्रापत्ति पाचित्त्त्यस्स ... पे० ... तीहाकारेहि दिट्टं "सुतं च में मृतं चा" ति ...पे० ... तीहाकारेहि दिट्टं "सुतं च में विञ्ञातं चा" ति ... पे० ... तीहाकारेहि दिट्टं "सुतं च में विञ्ञातं चा" ति सम्पजानमुसा भणन्तस्स म्रापत्ति पाचित्त्यस्स ... पे० ... ।

R. 5

तीहाकारेहि सुतं "मुतं में" ति ... पे० ... तीहाकारेहि सुतं "विञ्ञातं में" ति ...पे० ... तीहाकारेहि सुतं "दिट्टं में" ति सम्पजानमुसा भणन्तस्स भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ...पे० ... तीहाकारेहि सुतं "मुतं च मे विञ्ञातं चा" ति...पे० ... तीहाकारेहि सुतं "मुतं च मे दिट्टं चा" ति ... पे० ... तीहाकारेहि सुतं "मुतं च मे विञ्ञातं च दिट्टं चा" ति सम्पजानमुसा भणन्तस्सृश्चापत्ति पाचित्तियस्स 25

तीहाकारेहि मुतं "विञ्ञातं में" ति ...पे०... तीहाकारेहि मुतं "विट्ठं में" ति ...पे०... तीहाकारेहि मुतं "मुतं में" ति सम्पजानमुसा मणन्तस्स मापत्ति पाचित्तियस्स ...पे०...तीहाकारेहि मुतं "विञ्ञातं च मे विट्ठं चा" ति ... पे० ... तीहाकारेहि मुतं "विञ्ञातं च मे मुतं चा" ति ... पे० ... तीहाकारेहि मुतं अ "विञ्ञातं च मे विट्ठं च सुतं चा" ति सम्पजानमसा मणन्तस्स भापत्ति B. 6

25

पाचित्तियस्स ... ये० ...।

तीहाकारेहि विञ्ञातं "विद्वं में" ति ... पं० ... तीहाकारेहि विञ्ञातं "सुतं में" ति ... पं० ... तीहाकारेहि विञ्ञातं "मुतं में" ति सम्पजानमुसा मणन्तस्स ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ... पं० ... तीहाकारेहि विञ्ञातं "विद्वं च 5 मे सुतं चा" ति ... पं० ... तीहाकारेहि विञ्ञातं "विद्वं च मे मुतं चा" ति ... पं० ... तीहाकारेहि विञ्ञातं "विद्वं च मे सुतं च मृतं चा" ति सम्प-जानमुसा मणन्तस्स ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ...पं० ... ।

१. तीहाकारोहि चिट्ठे वेमतिको चिट्ठं नो कप्पेति, बिट्ठं नस्सरित, विट्ठं पमुट्ठो होति ...पे०... मुते वेमतिको मुतं नो कप्पेति, मुतं नस्सरित, मुतं पमुट्ठो होति ...पे०... मुतं वेमतिको मुतं नो कप्पेति, मुतं नस्सरित, मुतं पमुट्ठो होति ...पे० ... मृतं वेमतिको मृतं नो कप्पेति, मुतं नस्सरित, मृतं पमुट्ठो होति ...पे० ... विञ्ञातं पमुट्ठो होति ... विञ्ञातं नम् विट्ठं चा ति...पे० ... विञ्ञातं पमुट्ठो होति विञ्ञातं च मे मुतं चा ति ...पे० ... विञ्ञातं पमुट्ठो होति विञ्ञातं प मे मुतं चा ति ...पे० ... विञ्ञातं पमुट्ठो होति; विञ्ञातं च मे मृतं चा ति ...पे० ... विञ्ञातं पमुट्ठो होति; विञ्ञातं च मे चिट्ठं च मुतं चा ति ...पे० ... विञ्ञातं पमुट्ठो होति; विञ्ञातं च मे चिट्ठं च मुतं चा ति ...पे० ... विञ्ञातं पमुट्ठो होति; विञ्ञातं च मे चिट्ठं च मुतं चा ति ...पे० ... विञ्ञातं पमुट्ठो होति;
विञ्ञातं च मे चिट्ठं च मुतं च मृतं चा ति सम्पजानमुता मणन्तस्स झापत्ति पाचित्तयस्स ।

११. अनापत्ति दवा भणित रवा भणित । **दवा भणित** नाम सहसा भणित । **रवा भणित** नाम ग्रञ्जं भणिस्सामी ति मञ्जं भणित । उम्मतकस्स, प्रादिकम्मिकस्सा ति ।

१. पमुद्रो-सी०; सम्मुद्रो- रो० । २. ववाव - स्वा० । ३. रवाय - स्वा० ।

p. 5

R 7

५ २. दुतियपाचित्तियं (ग्रोमसवादे)

(१) खळागियभिष्युवस्यु

१२. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थयं विहरति जतवने प्रनाथ-पिण्डकस्स प्रारामे । तेन स्त्रो पन समयेन छुव्बनिगया भिनक् पेरालेहि भिनक्ष्हिं सर्धि भण्डन्ता' पेसले भिनक् प्रोमसन्ति – जातिया पि, नामेन पि, गोत्तेन पि, कम्मेन पि, सिप्पेन पि, ग्राबाधेन पि, लिङ्गेन पि, किलेसेन पि, ग्रापत्तिया पि; हीनेन पि श्रवकासेन खुंसेन्ति वम्मेन्ति । ये ते भिनक् श्रप्पिच्छा ३ ...पे०...ते उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – "कथं हि नाम छुट्बिगया भिनक्ष् पेसलेहि भिनक्ष्हि सिंद्ध भण्डन्ता पेसले भिनक्ष् श्रोमसिस्सन्ति – जातिया पि, नामेन पि, गोत्तेन पि, कम्मेन पि, सिप्पेन पि, ग्राबाधेन पि, लिङ्गेन पि, किलेसेन पि, ग्रापत्तिया पि; हीनेन पि श्रवकोसे नखुंसेस्सन्ति वम्भेस्सन्ती" ति !

श्रथ स्रो ते भिक्सू छ्रब्बिगिये भिक्सू श्रनेकपरियायेन विगरहित्वा भगवतो एतमत्थं ब्रारोचेस्ं ... पे० .. सच्चं किर तुम्हे, भिक्स्ववे, पेसलेहि भिक्सूहि सिद्ध भण्डत्ता पेसले भिक्सू श्रोमसथ — जातिया पि ...पे० ... हीनेन पि श्रक्को-सेन सुंसेथ वम्भेथा ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरहि बुद्धो भगवा ...पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, पेसलेहि भिक्सूहि सिद्ध भण्डन्ता 15 पेसले भिक्सू श्रोमसिस्सथ — जातिया पि ...पे० ... हीनेन पि श्रक्कोसेन सुंसेस्सथ वम्भेस्सथ ! नेतं, मोघपुरिसा, श्रप्यसन्नानं वा पसादाय ...पे० ... विगरहित्वा धर्मम कथं कत्वा भिक्स् श्रामन्तेसि —

(२)नन्दिवसालबलिबह्कया

१३. "भृतपुब्बं, भिक्खवे, तक्किसिलायं घट्टारस्स ब्राह्मणस्स नित्वविसालो नाम बिलबहो श्रहोसि । अथ खो, भिक्खवे, नित्वविसालो 20 बिलबहो तं ब्राह्मणं एतदवोच – 'गच्छ त्वं, ब्राह्मण, सेट्टिना सर्दि सहस्सेन अब्भुतं करोहि – मय्हं बिलबहो सकटसत अतिबद्धं पवट्टेस्सती'ति । अथ खो, भिक्खवे, सो ब्राह्मणो सेट्टिना सर्दि सहस्सेन अब्भुतं अकासि – मय्हं बिलबहो सकटसतं अतिबद्धं पवट्टेस्सती ति । अथ खो, भिक्खवे, सो ब्राह्मणो सकटसतं अतिबद्धं पवट्टेस्सती ति । अथ खो, भिक्खवे, सो ब्राह्मणो सकटसतं अतिवन्धित्वा निव्वविसालं बिलबहं युञ्जित्वा" एतदबोच – 'अच्छ', 25

१. मण्डेन्ता – सी०, री०। २. तत्कसीलायं – म०। ३ वलीवहो – म०; बलिवहो – सी०। ४. योजेला – सी०। ५. सम्ब्रु – स्था०; गण्डा – री०, म०।

H. 8

R. 6

15

20

कूट, वहस्सु, कूटा'ति । अथ खो, भिक्खवे, निन्दिविसालो बिलबहो तत्येव अद्वासि । अथ खो, भिक्खवे, सो बाह्यणो सहस्सेन पराजितो पज्झायि । अथ खो, भिक्खवे, निन्दिविसालो बिलबहो तं बाह्यणं एतदवोच — 'किस्स त्वं, बाह्यण, पज्झायसी' ति ? 'तथा हि पनाहं, भो, तथा सहस्सेन पराजितो' कि । 'किस्स पन मं त्वं, बाह्यण, अकूटं कूटवादेन पापेसि ? गच्छ त्वं, बाह्यण, सेट्विना सर्बि द्वीहि सहस्सेहि अब्भृतं करोहि— मय्हं बिलबहो सकटसतं अतिबद्धं पबट्टेस्सती ति । मा च मं अकूटं कूटवादेन पापेसी' ति । अथ खो, भिक्खवे, सो बाह्यणो सेट्विना सिद्ध द्वीहि सहस्सेहि अब्भृतं अकासि — मय्हं बिलबहो सकटसतं अतिबद्धं पबट्टेस्सती ति । अथ खो, भिक्खवे, सो बाह्यणो सेक्टसतं अतिबद्धं पबट्टेस्सरी ति । अथ खो, भिक्खवे, सो बाह्यणो सकटसतं अतिबद्धं पबट्टेस्सरी ति । अथ खो, भिक्खवे, निन्दिवसालो बलबहो सकटसतं अतिविद्धं पबटेसि ।

"मनापमेव भासेय्य, नामनापं कुदाचनं । मनापं भासमानस्स, गरुं भारं उदब्बहि । धनंचनं ग्रलब्भेसिं, तेन चत्तमनो ग्रहू ति ।।

(३)पञ्जाति

"तदा पि में, भिक्खवे, प्रमनापा खुंसना वम्भना । किमङ्गे पन एतरिह मनापा भविस्सति खुंसना वम्भना ? नेतं, भिक्खवे, ग्रप्यसन्नानं वा पसाटाय...पे०...।

"एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ –

१४. "ग्रोमसवादे पाचित्तियं" ति ।

(४) विभक्तो

१५. ग्रोमसवादो नाम दसिंह ग्राकारेहि ग्रोमसित – जातिया पि, नामेन पि, गोत्तेन पि, कम्मेन पि, सिप्पेन पि, ग्राबाघेन पि, लिङ्गेन पि,किलेसेन पि, ग्रापत्तिया पि, अक्कोसेन पि ।

जाति नाम द्वे जातियो^र – हीना च जाति उक्कट्टा च जाति । **हीना** ₃ नाम जाति– चण्डालजाति, वेणजाति^{*}, नेसादजाति, रथकारजाति, पुक्कुस-जाति । एसा हीना नाम जाति । **उक्कट्टा** नाम जाति – सक्तियजाति,

१. ब्रसामेसि - म०। २. किमञ्ज - सी०, रो०। ३. जाती - स्या०। ४. बेनजाति - म०।

R. 9

R.7

बाह्यणजाति । एसा उक्कट्टा नाम जाति ।

नामं नाम हे नामानि – हीनं च नामं उवकट्टं च नामं । हीनं नाम नामं – भवकण्णकं, जवकण्णकं, धनिट्टकं, सविट्टकं, कुलवड्ढकं, तेसु तेसु वा पन जनपदेसु भोञ्ञातं भवञ्ञातं हीळितं परिभूतं भवित्तीकतं । एतं हीनं नाम नामं । उवकट्टं नाम नामं – बुद्धप्यटिसंयुत्तं, धम्मप्यटिसंयुत्तं, ६ सञ्चप्यटिसंयुत्तं, तेसु तेसु वा पन जनपदेसु भनोञ्ञातं भनवञ्ञात महीळितं प्रपरिभृतं चित्तीकतं । एतं उवकट्टं नाम नामं ।

गोत्तं नाम द्वे गोत्तानि – हीनं च गोत्तं उक्कट्टं च गोत्तं। हीनं नाम गोत्तं – कोसियगोत्तं', भारद्वाजगोत्तं, तेसु तेसु वा पन जनपदेसु म्रोञ्ञातं म्रवञ्जातं हीळितं परिभूतं म्रविचाकतं। एतं हीनं नाम गोत्तं। उक्कट्टं 10 नाम गोत्तं – गोतमगोत्तं, मोग्गल्लानगोत्तं, कच्चानगोत्तं, वासिट्टगोत्तं ते तेसु तेसु वा पन जनपदेसु म्रनोञ्जातं मनवञ्जातं महीळितं म्रपरिभूतं चित्तीकतं। एतं उक्कटं नाम गोत्तं।

कभ्मं नाम हे कम्मानि – हीनं च कम्मं उक्कट्टं च कम्मं । हीनं नाम कम्मं – कोट्ठककम्मं, पुष्फछडुककम्मं, तेसु तेसु वा पन जनपदेसु मोञ्जातं 15 म्रवञ्जातं हीळितं परिभूतं म्रचित्तीकतं । एतं हीनं नाम कम्मं । उक्कट्टं नाम कम्मं – कसि, वणिज्जां, गोरक्खा, तेसु तेसु वा पन जनपदेसु मनो-ञ्जातं मनवञ्जातं म्रहीळितं स्रपरिभूतं चित्तीकतं । एतं उक्कट्टं नाम कम्मं ।

सिष्यं नाम द्वे सिप्पानि – हीनं च सिप्पं उक्कटुं च सिप्पं। हीनं नाम सिप्पं – नळकारसिप्पं, कुम्भकारसिप्पं, पेसकारसिप्पं, चम्मकारसिप्पं, थ नहापितसिप्पं, तेसु तेसु वा पन जनपदेसु भ्रोञ्ञातं भ्रवञ्ञातं हीळितं परिभूतं भ्रचित्तीकतं। एतं हीनं नाम सिप्पं। उक्कट्टं नाम सिप्पं – सुद्दा, गणना, लेखा, तेसु तेसु वा पन जनपदेसु ग्रनोञ्ञातं भ्रनवञ्ञातं भ्रहीळितं भ्रपरिभूतं चित्तीकतं। एतं उक्कट्टं नाम सिप्पं।

सब्बे पि श्राबाधा हीना, ग्रपिच मधुमेही ग्राबाघो उक्कद्वो । 25 लिङ्गंनाम द्वे लिङ्गानि – हीनंच लिङ्गं उक्कद्रंच लिङ्गं। हीनं

१. स्रोझातं – सी०। २. समितीक्तं - स्या०। ३. बृद्धपटिसंयुत्तं – रो०; बृद्धपटिसय्युत्तं – सी०। ४. सम्बर्धावेसंयुत्तं – रो०; सम्बर्धाटस्य्युत्तं – सी०। ४. सङ्खपटिसंयुत्तं – रो०; सङ्घ-सिदस्युत्तं – सी०। ६. स्या० पोरबकं नित्य। ७. कण्यायन० – रो०। ६. बासंद्रगोत्तं – सी०। ६. सनोआतं – सी०। १०. वासिक्या – रो०।

5

B 10

R B

नाम लिङ्कं – प्रतिदीघं, प्रतिरस्सं, श्रतिकण्हं, ग्रच्चोदातं । एतं हीनं नाम लिङ्कं ।

उक्कट्टं नाम लिङ्गं – नातिदीघं, नातिरस्सं, नातिकच्हं, नाच्चोदातं । एतं उक्कट्टं नाम लिङ्गं ।

सब्बे पि किलेसा हीना।

सन्या पि श्रापत्तियो हीना । श्रपि च, सोतापत्तिसमापत्ति उक्कट्टा । श्रवकोसो नाम इं श्रवकोसा – हीनो च श्रवकोसो उक्कट्टा च श्रवकोसो । हीनो न श्रवकोसो उक्कट्टा च श्रवकोसो । हीनो नाम श्रवकोसो – श्रोट्टोसि, मेण्डोसि, गोणोसि, गद्रभोसि, तिरच्छान-गतोसि, नेरिकोसि; नित्य नुय्ह सुगति; दुग्गति येव नुय्हं पाटिकह्वा ति; । यकारेन वा भकारेन वा, काटकोटिकाय वा । एसो हीनो नाम श्रवकोसो । उक्कट्टा नाम श्रवकोसो – पण्डितोसि, ब्यत्तोसिं, मेघावीसि, बहुस्सुतोसि, श्रममकथिकोसि; नित्य नुय्हं दुग्गति; सुगति येव नुय्हं पाटिकह्वा ति । एसो उक्कट्टो नाम श्रवकोसो ।

१६. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो बम्भेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो 15 हीनेन हीनं वदेति । चण्डालं वेनं नेसादं रषकारं पुक्कुसं – "चण्डालोसि, वेनोसि, नेसादोसि, रषकारोसि, पुक्कुसोसी" ति भणति । श्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचिनियसम् ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तृकामो हीनेन उक्कट्ठं वदेति । खत्तियं ब्राह्मणं — ''चण्डालोसि, वेनोसि, नेसादोसि, 20 रथकारोसि, पुक्कुसोसी'' ति भणति । श्रापत्ति वाचाय,वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकन्तृकामो उक्कट्टेन हीनं वदेति । चण्डालं वेनं नेसादं रयकारं पुक्कुसं – ''खत्तियोसि, ब्राह्मणोसी'' ति भणति । स्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वस्मेतुकामो मङ्कुकस्कामो
25 उक्कट्ठेन उक्कट्ठं वदेति । खत्तियं ब्राह्मणं — "खत्तियोसि, ब्राह्मणोसी" ति
भणति । श्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

१७. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्त्कामो हीनेन हीनं वदेति । प्रवकण्णकं जवकण्णकं घनिट्ठकं सविट्ठकं कुलवङ्गकं – ''ग्रवकण्णकोसि, जवकण्णकोसि, धनिट्ठकोसि, सविट्ठकोसि, कुलवङ्गकोसी''

१. व्यक्तांस - सी । २. मक्बूं क्लूकामी - रो ।

30

ति भणति । भ्रापति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं क्रुंसेतुकामो बम्भेतुकामो मङ्कुकस्कामो हीनेन उक्कट्टं वदेति । बुद्धरिक्सतं धम्मरिक्षतं सङ्क्षरिक्सतं – "ध्रवकण्ण-कोसि, जवकण्णकोसि, धनिट्ठकोसि, सिवट्ठकोसि, कुलवड्डकोसी" ति भणति । स्रापत्ति वाचाय, बाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वन्भेतुकामो मङ्कुकत्तृकामो उक्कट्वेन हीनं वदीत । म्रवकण्णकं जवकण्णकं घनिट्ठकं सविट्ठकं कुलवङ्गकं— "बुद्धरिक्खतीसि, घम्मरिक्खतीसि, सङ्घरिक्खतीसी" ति भणित । म्रापत्ति वाचायः वाचायः पाणिनियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं ख्ंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्त्वामो 10 उक्कट्ठेन उक्कट्ठ वदेति । बुद्धरिक्खतं धम्मरिक्खत सङ्घरिक्खतं – "बुद्ध-रिक्खतोसि, धम्मरिक्खतोसि, सङ्घरिक्खतोसी''ति भणित । प्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचिनियस्स ।

१८. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो हीनेन हीनं वदेति । कोसियं भारद्वाजं – "कोसियोसि, भारद्वाजोसी" ति 15 भणति । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुसेतुकामो वन्मेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो हीनेन उक्कट्ठ वर्देति । गोतमं मोग्गन्लानं कच्चानं वासिट्ठं – "कोसियोसि, भारद्वाजोसी" ति भणति । स्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो 20 उक्कट्ठेन हीनं वदेति । कोसियं भारद्वाजं – "गोतमोसि, मोम्गल्लानोसि, कच्चानोसि, वासिट्ठोसी" ति भणति । श्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्ति-यस्य ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्मेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो उक्कट्ठेन उक्कट्ठं वदेति । गोतमं मोगगल्लानं कच्चानं वासिट्ठं — "गोतमोसि, 25 मोगगल्लानोसि, कच्चानोसि, वासिट्ठोसी" ति भणति । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

१६. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्-कामो हीनेन हीनं वदेति । कोट्टकं पुप्फछडुकं – "कोट्टकोसि, पुप्फछडुकोसी" ति भणति । ब्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स । B.12

25

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्भतुकामो मङ्कुकत्तुकामो हिवेन उक्कट्ठं वदेति । कस्सकं वाणिजं गोरक्लं – "कोट्ठकोसि, पुप्फछड्डकोसी" ति भणति । स्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंतेतुकामो वम्मेतुकामो मङ्कुकस्कामो

उ उक्कट्ठेन हीनं वदेति । कोट्ठकं पुष्फछड्डकं - "कस्सकोसि, वाणिजोसि,
गोरक्खोसी" ति मणति । श्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्त्कामो उक्कट्टेन उक्कट्टं वदेति । कस्सकं वाणिजं गोरक्खं – "कस्सकोसि, वाणिजासि, गोरक्खोसी" ति भणति । स्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

२०. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकन्तुकामो हीनेन हीनं वदेति । नळकारं कुम्भकारं पेसकारं चम्मकारं नहापितं – "नळकारोसि, कुम्भकारोसि, पेसकारोसि, चम्मकारोसि, नहापितोसी" ति भणति । भ्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकन्तुकामो

हीनेन उक्कट्ठं वदेति । मुद्दिकं गणकं लेखकं – "नळकारोसि, कुम्भकारोसि, पेसकारोसि, चम्मकारोसि, नहापितोसी" ति भणति । श्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेनुकामो वम्भेनुकामो मङ्कुकन्तुकामो उक्कट्ठेन हीनं वदेति । नळकारं कुम्भकारं पेसकारं चम्मकारं नहापित – 2ण ''मृह्किोसि, गणकोसि, लेखकोसी'' ति भणति । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्मेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो उक्कट्टेन उक्कटुं वदेति । मुद्दिकं गणकं लेखकं – "मुद्दिकोसि, गणकोसि, लेखकोसी" ति भणति । म्रापत्ति वाचाय. वाचाय पाचित्तियस्स ।

२१. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं ख्ंसेतुकामो वम्मेतुकामो सङ्कुकन्तुकामो हीनेन हीनं वदेति। कुट्टिकं गण्डिकं किलासिकं सोसिकं अपमारिकं – "कुट्टिकोसि, गण्डिकोसि, किलासिकोसि, सोसिकोसि, अपमारिकोसी'' ति भणति । आपत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुसेतुकामो वस्मेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो

१. कसकं -- स्या० ।

R 19

हीनेन 'उन्कट्टं बदेति । मधुमेहिक' – ''क्टट्टिकोसि, भ्गण्डिकोसि, किलासि-कोसि, सोसिकोसि, भ्रपमारिकोसी'' ति भणति । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचिनित्यस्य ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेनुकामो वम्भेनुकामो मङ्कुकत्तुकामो उक्कट्ठेन हीनं वदेति । कुट्टिकं गण्डिकं किलासिकं सोसिकं प्रपमारिकं – ऽ "मधमेहिकोसी" ति भणति । आपत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वस्भेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो उक्कट्टेन उक्कट्टं वदेति । मधुमेहिकं – "मधुमेहिकोसी " ति भणति । भ्रापत्ति बाचाग्रः बाचाग्र पाचित्तिग्रस्स ।

२२. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खंसेतुकामो वम्मेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो ।० हीनेन हीनं वदेति । प्रतिदीघं प्रतिरस्सं प्रतिकण्हं ग्रज्वोदातं – "ग्रतिदीघोसि, ग्रतिरस्सोसि, प्रतिकण्होसि, श्रज्वोदातोसी'' ति भणति । श्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं संसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो हीनेन उक्कट्ठं वदेति । नातिदीघं नातिरस्सं नातिकण्हं नाच्चोदातं – "ब्रति- 15 दीघोसि, ब्रतिरस्सोसि, ब्रतिकण्होसि, ब्रच्चोदातोसी'' ति भणति । ब्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नोः उपसम्पन्नं खुसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो उक्कट्ठेन हीनं वदेति । प्रतिदीवं प्रतिरस्सं प्रतिकण्हं प्रच्चोदातं — "नाति-दीघोसि, नातिरस्सोसि, नातिकण्होसि, नाच्चोदातोसी'' ति भणति । प्रापत्ति 20 वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो उक्कट्ठेन उक्कट्ठ वदेति । नातिदीघं नातिरस्सं नातिकण्हं नाच्चोदातं – "नातिदीघोसि, नातिरस्सोसि, नातिकण्होसि, नाच्चोदातोसी'' ति भणति । म्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

२३. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुसेतुकामो वम्मेतुकामो मङ्कुकसुकामो हीनेन हीनं बदेति । रागपरियुद्धितं दोसपरियुद्धितं मोहपरियुद्धितं – "राग-परियुद्धितोसि, दोसपरियुद्धितोसि, मोहपरियुद्धितोसी'' ति भणति । आपत्ति वाचाय, वाचाय पाचिनियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वस्मेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो 30

25

हीनेन उक्कट्ठं वदेति । वीतरागं वीतदोसं वीतमोहं – "रागपरियुद्धितोसि' दोसपरियुद्धिनोसि, मोहपरियुद्धितोसी''ति भणति । भ्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचिन्त्यस्म ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्कामो ه. १ - १ - उक्कट्ठेन हीनं वदेति । रागपरियृद्धितं दोसपरियृद्धितं मोहपरियृद्धितं —
"वीतरागोसि, वीतदोसोसि, वीतमोहोसी'' ति भणति । ब्रापत्ति वाचाय,
वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं क्षृंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्त्कामो उक्कट्ठेन उक्कट्ठं वदेति । वीतरागं बीतदोसं वीतमोहं – "वीतरागोसि, ¹⁰ वीतदोसोसि, वीतमोहोसी" ति भणति । म्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

२४. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो हीनेन हीनं वदेति । पाराजिकं अञ्झापन्नं सङ्क्षादिसेसं अञ्झापन्न युल्लच्चय अञ्झापन्नं पाचित्तियं अञ्झापन्न पाटिदेसनीयं अञ्झापन्न दुक्कटं अञ्कापन्न पाटिदेसनीयं अञ्झापन्नं दुक्कटं अञ्कापन्नं उद्धापन्नं प्राचित्तं अञ्झापन्नं — "पाराजिकं अञ्झापन्नोसि, सङ्क्ष्मादिसेसं अञ्झापन्नोसि, युल्लच्चयं अञ्झापन्नोसि, पाचित्तियं अञ्झापन्नोसि, पाटिदेसनीयं अञ्झापन्नोसि, दुक्कापन्नोसि, दुक्कापन्नोसि, वि भणति । अपित्तं वाचाय. वाचाय पाचित्तियस्म ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो 20 हीनेन उक्कट्ठं वदेति । सोतापन्नं — ''पाराजिकं श्रज्झापन्नोसि ... पे०... दुब्भासितं श्रज्झापन्नोसी'' ति भणति । श्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तृकामो उक्कट्टेन हीनं वदेति । पाराजिकं ब्रज्झापन्नं ...पे०... दुब्भासितं ब्रज्झापन्नं – "सोतापन्नोसी" ति भणति । श्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं बुसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो उक्कट्टेन उक्कट्टं वदेति । सोतापन्नं – "सोतापन्नोसी" ति भणति । भापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

२५. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तु-कामो हीनेन हीनं वदेति । स्रोट्टं मेण्डं गोणं गद्रमं तिरच्छानगतं नेरविकं

१. पाटिदेसनियं - रो०। २. गोनं - सी०।

B 15

"ब्रोट्ठोसि, मेण्डोसि, गोणोसि, गद्रभोसि, तिरच्छानगतोसि, नेरियकोसि;
 नत्थ तुम्हं सुगति; दुग्गति वेव तुम्हं पाटिकङ्कां" ति भणति । आपत्ति वाचाय वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्तो उपसम्पन्तं खुसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो हीनेन उक्कट्टं वदेति । पण्डितं ब्यत्तं मेघावि बहुस्सुतं धम्मकष्यकं – "भ्रोट्टोसि, ⁵ मेण्डोसि, गोणोसि, गद्रभोसि, तिरच्छानगतोसि, नेरियकोसि; नित्य तुय्हं सुगति; दुग्मति येव तुय्हं पाटिकङ्क्षा" ति भणति । आपत्ति वाचाय, वाचाय पाविनिक्यस्य ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो उक्कट्ठेन हीनं वदेति । श्रोट्टं मेण्डं गोणं गद्रभं तिरच्छानगतं नेरियकं – 10 "पण्डितीसि, व्यत्तीसि, मेघावीसि, बहुस्सुतीसि, धम्मकथिकोसि; नित्य तुय्हं दुग्गति; सुगति येव तुय्हं पाटिकङ्का" ति भणति । श्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्त्कामो उक्कट्ठेन उक्कट्ठं वदेति । पण्डितं व्यत्तं मेथावि बहुस्सुतं धम्मकथिकं – 15 "पण्डितोसि, व्यत्तोसि, मेथावीसि, बहुस्सुतोसि, धम्मकथिकोसि; नित्य तुम्हं दुग्गति; सुगति येव तुम्हं पाटिकह्वा" ति भणति । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

२६. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वस्भेतुकामो मङ्कु-कत्तुकामो एवं वदेति । "सन्ति इधेकच्चे चण्डाला वेना नेसादा रथकारा २० पुक्कुसा" ति भणति । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय दुक्कटस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकन्तुकामो एवं वदेति । "सन्ति इषेकच्चे खत्तिया, बाह्यणा" ति भणति । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय दुक्कटस्स ।

२७. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्मेतुकामो मङ्कुकत्त्वामो 25 एवं वदित । "सन्ति इघेकच्चे प्रवकण्णका जवकण्णका धनिट्ठका सविट्ठका कुलबङ्का" ति भणति ।...पे०...। "सन्ति इघेकच्चे बृद्धरिक्खिता धम्म-रिक्खता सङ्करिक्खता" ति भणित ।...पे०...। "सन्ति इघकच्चे कोसिया भारद्वाजा" ति भणित ।...पे०...। "सन्ति इघेकच्चे गोतमा मोग्गल्लाना कच्चाना वासिट्ठा" ति भणित ।...पे०...। "सन्ति इघेकच्चे कोट्ठका पुप्प- 30 पार्वित्तवं - ३.

25

D 16

खड्डका" ति भणित ।...पे०...। "सिन्त इघेकच्चे कस्सका वाणिजा गोरफ्खा" ति भणित ।...पे०...। "सिन्त इघेकच्चे नळकारा कुम्भकारा पेसकारा चम्मकारा नहापिता" ति भणित । ...पे०...। "सिन्त इघेकच्चे सृदिका गणका लेखका" ति भणित । ...पे०...। "सिन्त इघेकच्चे सृदिका गणका लेखका" ति भणित ।...पे०...। "सिन्त इघेकच्चे मुन्दिका गणिक सोसिका स्रपमारिका" ति भणित ।...पे०...। "सिन्त इघेकच्चे मधुमेहिका" ति भणित ।...पे०...। "सिन्त इघेकच्चे मतिदीघा मतिरस्सा मतिकच्छा अच्चोदाता" ति भणित ।...पे०...। "सिन्त इघेकच्चे नातिदीघा नातिरस्सा नातिकच्छा नाच्चोदाता" ति भणित ।...पे०...। "सिन्त इघेकच्चे रागपरियुद्धिता दोसपरियुद्धिता मोहपरियुद्धिता" ति भणित ।...पे०...। "सिन्त इघेकच्चे नातिदीघा नातिरस्सा नाराजिक प्रकाणना ...पे०... दुक्मासितं प्रज्ञापना ।..पे०...। "सिन्त इघेकच्चे पाराजिक प्रकाणना ...पे०... दुक्मासितं प्रज्ञापना ।...पे०...। "सिन्त इघेकच्चे मोठु। मेण्डा गोणा गद्भमा तिरच्छानमता नेरियका, नित्य तेसं सुगिति, दुग्गति येव पाटिकङ्का" ति भणित । प्रापत्ति न नावाय, वाचाय दुक्कटस्स ।

२८. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो एवं वदेति । "सन्ति इधेकच्चे पण्डिता ब्यत्ता, मेधावी' बहुस्युता धम्मकथिका, नित्य तेसं दुग्गति, सुगति येव तेस पाटिकह्न्वा" ति भणति । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय दक्कटस्स ।

२६. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुसेतुकामो वम्भेतुकामो व्य मङ्कुकत्तुकामो एवं वदेति । "ये नून चण्डाला वेणा" नेसादा रथकारा पुक्कुसा" ति भणति । भ्रापत्ति वाचाय, वाचाय दुक्कटस्स ... पे० ... ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो एवं वदेति । "ये नून पण्डिता ब्यत्ता मेघावी बहुत्सुता घम्मकथिका" ति भणति । श्रापत्ति वाचाय. वाचाय दक्कटस्स ।

३०. उपसम्पन्तो उपसम्पन्तं खुंसेतुकामो वम्मेतुकामो मङ्कृकत्तुकामो एवं वदिति। "न मयं चण्डाला वेणा नेसादा रषकारा पुक्कुसा" ति भणित । ...पे० ...। "न मयं पण्डिता व्यक्ता मेघावी बहुस्सुता घम्मकथिका, नत्यस्हाकं दुग्गति, सुगति येव ग्रम्हाकं पाटिकङ्क्षा" ति भणित । ग्रापत्ति वाचाय, वचाय दुक्कटस्स ।

मेषानिनो – सी>, स्या० । २. वेना – म०। ३. एत्व 'वस्मकविका नित्व तेसं दुर्गित सुगति येन तेसं पाटिकङ्क्का ति अक्तरी' ति पाठो स्था० पोस्वके प्ररिय।

B 17

R. 11

३१. उपसम्पत्नो अनुपसम्पत्नं खुंसेतुकामो वम्मेतुकामो मङ्कृकत्तु-कामो हीनेन हीनं वदेति ... पे० ... हीनेन उक्कट्ठं वदेति ... पे० ... उक्कट्ठेन हीनं वदेति ... पे० ... उक्कट्ठेन उक्कट्ठं वदेति । पण्डितं व्यत्तं मेधावि बहुस्सुतं वम्मकथिकं-"पण्डितोसि, व्यत्तोसि, मेधावीसि, बहुस्सुतोसि, धम्मकथिकोसि; नत्यि तुम्हं दुग्गति; सुगति येव तुम्हं पाटिकङ्क्वा" ति भणति । म्रापत्ति उ वाचाय, वाचाय दुक्कट्टस ।

उपसम्पन्नो अनुपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो एवं वदेति । "सन्ति इषेकच्चे चण्डाला वेणा नेसादा रथकारा पुक्कुसा" ति भणति । ... पे० ... । "सन्ति इषेकच्चे पण्डिता व्यक्ता मेघावी बहुस्सुता घम्मकथिका, नत्थि तेसं दुग्गति, सुगति येव तेसं पाटिकङ्का" ति 10 भणति । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय दक्कटस्स ।

उपसम्पन्नो अनुपसम्पन्नं खुंसेतुकामो वम्मेतुकामो मङ्कुकनुकामो एवं वदेति । "ये नून वण्डाला वेणा नेसादा रथकारा पुक्कुसा" ति भणति । ... पे० ... । "ये नून पण्डिता ब्यत्ता मेघावी बहुस्सुता घम्मकथिका" ति भणति । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय दुक्कटस्स ।

उपसम्पत्नो प्रनुपसम्पत्नं खुंसेतुकामो वम्भेतुकामो मङ्कुकत्तुकामो एवं वदेति । "न मयं चण्डाला वेणा नेसादा रचकारा पुक्कुसा" ति भणित । ... पे० ... । "न मयं पण्डिता ब्यत्ता भेषादी बहुस्सुता घम्मकथिका, नत्यम्हाकं दुग्गति, सुगति येव अम्हाकं पाटिकह्का" ति भणिति । आपित्तं वाचाय, वाचाय दुक्कटस्स ।

३२. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं न खुंसेतुकामो न वम्भेतुकामो न मङ्कृकत्तुकामो, दवकम्यता हीनेन हीनं वदेति । वण्डालं वेणं नेसादं रथकारं पुक्कुसं – "वण्डालोसि, वेणोसि', नेसादोसि, रथकारोसि, पुक्कुसोसी" ति भणति । मापत्ति वाचाय, वाचाय दुरुभासितस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं न खुंसेतुकामो न वम्मेतुकामो न मङ्क्- 25 कत्तुकामो, दवकम्यता हीनेन उक्कट्ठं वदेति । खत्तियं ब्राह्मणं – "चण्डालोसि, वेणोसि, नेसादोसि, रयकारोसि, पुक्कुसोसी" ति भणति । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय दुब्भासितस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं न खुंसेतुकामो न वम्मेतुकामो न मङ्कृकत्। १० । कामो, दवकम्यता उक्कट्ठेन हीनं बदेति । चण्डालं वेणं नेसादं रखकारं २०

в. 19

पुक्कुलं – "खित्तयोसि, ब्राह्मणोसी" ति भणति । घ्रापत्ति वाचाय, वाचाय दुब्सासितस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं न सुंसेतुकामो न वम्भेतुकामो न मङ्कुकत्तु-कामो, दवकम्यता उक्कट्टेन उक्कट्टं वदित । स्रत्तियं ब्राह्मणं – "स्रत्तियोसि, ऽ ब्राह्मणोसी" ति भणति । प्रापत्ति वाचाय, वाचाय दृश्भासितस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं न खुंसेतुकामो न बम्भेतुकामो न मङ्कुकत्तु-कामो, दवकम्यता हीनेन हीनं वदेति ... पे० ... हीनेन उक्कट्ठं वदेति ... पे० ... उक्कट्ठेन हीनं वदेति ... पे० ... उक्कट्ठेन उक्कट्ठं वदेति । पण्डितं ब्यत्तं मेघावि बहुस्सुतं धम्मकथिकं – "पण्डितोसि, ब्यत्तोसि, मेघावीसि, बहुस्सुतोसि, ।० धम्मकथिकोसि; नित्य तुरहं दुग्गति; सुगति येव तुरहं पाटिकङ्क्वा" ति भणित । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय दुश्भासितस्स ।

३३. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नं न खूंसेतुकामो न वम्भेतुकामो न मङ्कृकत्तुकामो, दवकम्यता एवं वदेति । "सन्ति इधेकच्चे चण्डाला वेणा नेसादा त्थकारा पुक्कुसा" ति भणति । ... पे० ... । "सन्ति इधेकच्चे 15 पण्डिता ब्यत्ता मेधावी बहुस्सुता धम्मकथिका, नत्थि तेस दुगति, सुगति येव तेसं पाटिकङ्का" ति भणति । श्रापत्ति वाचाय, वाचाय दृब्सासितस्स ।

उपसम्पन्तो उपसम्पन्तं न खुंसेतुकामो न वस्मेतुकामो न मङ्कुकत्तु-कामो, दवकम्यता एवं वदेति । "ये नून चण्डाला वेणा नेसादा रथकारा पुक्कुसा" ति भणति ।...पे०...। "ये नून पण्डिता ब्यक्ता मेघावी बहुस्सुता धम्मकथिका" 30 ति भणति । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय दुब्सासितस्स ।

उपसम्पन्तो उपसम्पन्तं न खुंसेतुकामो न वम्भेतुकामो न मङ्कुकत्तु-कामो, दवकम्यता एवं वदेति । "न मयं चण्डाला वेणा नेसादा रचकारा पुक्कुसा" ति भणित ।...पे०...। "न मयं पण्डिता ब्यत्ता मेघावी बहुस्सुता धम्मकथिका, नत्यम्हाकं दुग्गति, सुगति येव भ्रम्हाकं पाटिकङ्क्षा" ति 25 भणित । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय दृश्भासितस्स ।

३४. उपसम्पन्नी अनुप्तसम्पन्नं न खुसेतुकामो न वम्भेतुकामो न मङ्कुकपुकामो, दवकम्यता हीनेन हीनं वदेति ...पे०... हीनेन उक्कट्ठं वदेति ...पे०... उक्कट्ठेन हीनं वदेति ...पे० ... उक्कट्ठेन हीनं वदेति ...पे० ... उक्कट्ठेन हीनं वदेति ...पे० ... उक्कट्ठेन उक्कट्ठं वदेति । पण्डितं व्यक्तं मेखावि बहुस्सुतं धम्मकथिकं – ''पण्डितोसि, व्यक्तासि, मेधावीसि, बहुस्सुतोश्वि धम्मकथिकोसि; नित्य तुम्हं दुग्गति; सुगति येव तुम्हं पाटिकक्क्का''
ति भणित । आपित्त वाचाय, वाचाय दुक्मासितस्स ।

R. 12

B 20

उपसम्यन्नो अनुपक्षम्यन्नं न खुंसेतुकामो न वम्भेतुकामो न सङ्कृकत्-कामो, दवकम्यता एवं वदेति । "सन्ति इघेकच्चे चण्डाला वेणा नेसादा रखकारा पुक्कुसा" ति भणति ।...पे०...। "सन्ति इघेकच्चे पण्डिता व्यत्ता मेवाबी बहुस्सुता थम्मकथिका, नित्य तेसं दुग्गति, सुगति येव तेसं पाटिकह्यु" ति भणति । श्रापत्ति वाचाय, वाचाय दुक्मासितस्स ।

उपसम्पन्नो धनुपसम्पन्नं न खुंसेतुकामो न वम्मेतुकामो न मङ्कुकत्तु-कामो, दवकम्यता एवं वदेति । "ये नून चण्डाला वेणा नेसादा रयकारा पुक्कुसा" ति भणति ।...पे०...। "ये नून पण्डिता व्यक्ता मेघावी बहुस्सुता सम्मक्षिका" ति भणति । स्रापत्ति वाचाय, वाचाय दृब्सासितस्स ।

उपसम्पन्नो प्रनुपसम्पन्नं न खुंसेतुकामो न वम्मेतुकामो न मङ्कृकत् 10 कामो, दवकम्यता एवं वदेति । "न मयं चण्डाला वेणा नेसादा रखकारा पुक्कुसा" ति भणित । ... पे० ... । "न मयं पण्डिता व्यक्ता मेघावी बहुस्सुता धम्मकथिका, नत्थम्हाकं दुग्गति, सुगति येव ग्रम्हाकं पाटिकङ्क्वा" ति भणित । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय दुब्सासितस्स ।

३५. श्रनापत्ति श्रत्थपुरेक्क्षारस्स, घम्मपुरेक्क्षारस्स, प्रनुसासनी- 15 पुरेक्कारस्स, उम्मत्तकस्स, वित्तचित्तस्स, वेदनाट्टस्स', श्रादिकम्मि-कस्सा ति ।

६ ३. ततियपाचित्तियं

(पेसुञ्जे)

(१) छब्बिगयभिक्खुबस्यु

३६. तेन समयेन बुढो भगवा सावत्थियं विहरित जेतवन मनाथ-पिण्डिकस्स मारामे । तेन खो पन समयेन छ्रव्बिगाया भिक्कु भिक्कुनं भण्डनजातानं कलहजातानं विवादापन्नानं पेसुञ्ञ्ञं उपसंहरिन्तः; इमस्स थ्र सुत्वा भ्रमुस्स प्रक्खायिन्त, इमस्स भेदायः; प्रमुस्स सुत्वा इमस्स भक्खायिन्त, ग्रमुस्स भेदाय । तेन म्रनुप्पन्नानि चेव भण्डनानि उप्पज्जन्ति, उपपन्नानि च भण्डनानि भिय्योभावाये वेपुल्लाय संवत्तन्ति । ये ते भिक्कु म्रप्पिच्छा ...पे०... ते उज्झायिन्ति खिय्यन्ति विपाचन्ति – "कथं हि नाम छ्रव्बिगया

१. वेदनटुस्स – सी०, ऱ्या०; रो०पोरयके नरिय । २. श्रीव्योभावाद्य – सी० । ३. सीयन्ति – सी०, स्वा०, रो०।

B.21

भिन्नसू भिन्नसूनं मण्डनजातानं कलहजातानं विवादापभानं पेसुठ्डां उपसंह-रिस्सन्ति; इमस्स सुत्वा प्रमुस्स प्रक्तापिस्सन्ति, इमस्स भेदाय; धामुस्स सुत्वा इमस्स प्रक्तापिस्सन्ति, प्रमुस्स भेदाय! तेन प्रनुप्पभानि चेव मण्ड-नानि उपपञ्जन्ति, उप्पन्नानि च मण्डनानि भिन्न्योभावाय वेपुल्लाय संवतन्ती" 5 ति। प्रष स्रो ते भिन्नस्न भगवतो एतमस्य प्रारोचेस् ।

(२) वञ्जति

प्रथ स्त्रो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे भिक्सुसङ्घं सिषपातापेत्वा ख्रव्विगये भिक्सु पिटपुच्छि — "सच्चं किर तुम्हे, भिक्सवे,
भिक्सुनं भण्डनजातानं कलहजातानं विवादापन्नानं पेयुञ्ञा उपसंहरथ ?
इमस्स सुत्वा अमुस्स भक्तायथ, इमस्स भेदाय ? अमुस्स सुत्वा इमस्स
10 अनसायथ, अमुस्स भेदाय ? तेन अनुप्पन्नानि चेव भण्डनानि उप्पज्जित,
उप्पन्नानि च भण्डनानि भिज्योभावाय वेपुत्नाय संवत्तन्ती" ति ? "सच्चं,
भगवा" ति । विगरिह बुद्धो भगवा ...पे ०... कथं हि नाम तुम्हे, मोषपुरिसा,
भिक्सुनं भण्डनजातानं कलहजातानं विवादापन्नानं पेयुञ्जं उपसहिरस्यथ !
इमस्स सुत्वा अमुस्स भ्रवसायस्सथ, इमस्स भेदाय ! अमुस्स सुत्वा
15 इमस्स अक्सायिस्सथ, अमुस्स भेदाय ! तेन अनुप्पन्नानि चेव भण्डनानि
उप्पज्जिन्त, उप्पन्नानि च भण्डनानि भिज्योभावाय वेपुत्नाय संवत्तन्ति ।
नेतं, मोषपुरिसा, अप्यतन्नानं वा पसादाय पसन्नानं वा भिज्योभावाय...पे ०...
एवं च पन, भिक्सुले, इमं सिक्सायुदं उद्दिसंय्याथ —

३७. "भिक्खुपेसुङ्गे पाखिलियं" ति ।

(३) विभक्तो

३८. पेयुङ्की नाम द्वीहाकारेहि पेयुङ्का होति – पियकम्यस्स वा भेदाधिप्पायस्स वा ति । दसहाकारेहि पेयुङ्का उपसंहरित – जातितो पि, नामतो पि, गोत्ततो पि, कम्मतो पि, सिप्पतो पि, झाबाधतो पि, लिङ्कतो पि, किलेसतो पि, आपत्तितो पि, अक्कोसतो पि!

आति नाम द्वे जातियो – हीना च जाति उक्कट्टा च जाति । हीना 25 नाम जाति – चण्डालजाति वेणजाति नेसादजाति रचकारजाति पुक्कुस-जाति । एसा हीना नाम जाति । उक्कट्टा नाम जाति – खत्तियजाति ब्राह्मणजाति । एसा उक्कट्टा नाम जाति ...ऐ०...?

१. एत्व 'निक्कू छम्बन्तिये जिक्कू धनेकपरियायेन विगरहित्वा' वि पाठो म० पोत्यके धरिष ।

D 19

B. 22

10

धक्कोसो नाम हे अक्कोसा - हीनो च अक्कोसो उक्कट्टो च अक्कोसो । हीनो नाम अक्कोसो - ब्रोट्टोसि, मेण्डोसि, गोणोसि, गद्रभोसि, तिरच्छान-गतोसि, नेरियकोसि; नत्यि तुर्व्हं सुगति; दुग्गति येव तुर्व्हं पाटिकङ्क्षा ति, यकारेन वा भकारेन वा काटकोटिवकाय वा । एसो हीनो नाम अक्कोसो । उक्कट्टो नाम अक्कोसो - पण्डितोसि, ब्यत्तोसि, मेघावीसि, बहुस्सुतोसि, अम्म- ऽ कथिकोसि; नत्यि तुर्व्हं दुग्गति; सुगति येव तुर्ग्हं पाटिकङ्क्षा ति । एसो उक्कट्टो

३१. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्ञां उप-संहरति – "इत्यन्नामो तं 'चण्डालो वेणो नेसादो रयकारो पुक्कुसो' ति भणती"' ति । म्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्त्यस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्जा उपसंहरति– "इत्यन्नामो तं 'क्षत्तियो ब्राह्मणो' ति भणती" ति । म्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाविन्तियस्म ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्जं उपसंहरति – "इत्यन्नामो तं 'ग्रवकण्णको जवकण्णको घनिटुको सविटुको कुलवड्डको' ति । भणती'' ति । श्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्ञां उपसंहरित— "इत्यन्नामो तं 'बुढरिक्खतो धम्मरिक्खतो सङ्घरिक्खतो' ति भणती" ति । म्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्त्यस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्जं उपसंहरति – १० "इत्यन्नामो तं 'कोसियो भारद्वाजो' ति भणती" ति । श्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुरुञं उपसंहरति – "इत्यन्नामो तं 'गोतमो मोग्गल्लानो कच्चानो वासिट्टो' ति भणती''ति । म्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्ञां उपसंहरति — "इत्यन्नामो तं 'कोटुको पुष्फञ्जडुको' ति भणती" ति । श्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसूञ्ञां उपसंहरति –

१. भणती ति मणति – रो० । २. कच्चामनी – स्वा० ।

15

в. 23

"इत्यन्नामो तं 'कस्सको वाणिजो गोरक्खो' ति भणती'' ति । ग्रापस्ति वाचाय, ज्यासम्बद्धाः पाविनियसम् ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुरूञं उपसंहरति – "इत्यन्नामो तं 'नळकारो कुम्मकारो पेसकारो चम्मकारो नहापितो' ति अकारो" ति । प्रापत्ति वाचाय. वाचाय पाचिनियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्ञां उपसंहरति – "इत्यन्नामो तं 'मृद्दिनो गणको लेखको' ति भणती" ति । भापत्ति वाचाय,

४०. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्ञा उप-गं संहरति – "इत्यन्नामो तं 'कुट्टिको गण्डिको किलासिको सोसिको अपमारिको' वि अणती" ति । ब्रापन्ति वाचायः वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुरुञं उपसंहरति – "इत्यन्नामो तं 'मघुमेहिको' ति भणती'' ति । श्रापत्ति बाबायः बाबाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्जा उपसंहरति – "इत्यन्नामो तं 'ग्रतिदीघो प्रतिरस्सो ग्रतिकण्हो ग्रज्वोदातो' ति भणती'' ति । ग्रापन्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुरुञ् उपसंहरति – "इत्यन्नामो तं 'नातिदीघो नातिरस्सो नातिकण्हो नाच्चोदातो' ति भणती" ²⁰ ति । प्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुरुञ्जं उपसंहरति – "इत्यन्नामो तं 'रागपरियृद्वितो दोसपरियृद्वितो मोहपरियृद्वितो' ति भणती'' ति । प्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेयुञ्जं उपसंहरति— 25 "इत्यन्नामो तं 'बीतरागो बीतदोसो बीतमोहो' ति भणती" ति । झापत्ति बाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुङका उपसंहरति — "इत्यन्नामो तं 'पाराजिकं प्रज्ज्ञापन्नो, सङ्घादिसेसं प्रज्ज्ञापन्नो, युल्लच्चयं प्रज्ज्ञापन्नो, पाचित्तियं प्रज्ज्ञापन्नो, पाटिदेसनीयं प्रज्ज्ञापन्नो, दुक्कटं प्रज्ज्ञा-50 पन्नो, दुक्मासितं प्रज्ज्ञापन्नो' ति भन्नती'' ति । भाषान्ति वाचाय, वाचाय क्रचिलियस्य ३

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुरवा उपसम्पन्नस्स पेसुरुञं उपसंहरति – "इत्बन्नामो तं 'सोतापन्नो' ति भणती''ति । आपत्ति वाचाय, वाचाय प्राविन्तवस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्जां उपसंहरति – ⁵ "इत्यन्नामो तं 'म्रोट्ठो मेण्डो गोणो' गद्रभो तिरच्छानगतो नेरयिको, नित्य तस्स सुगति, दुग्गति येव तस्स पाटिक**ङ्का'** ति भणती'' ति । म्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचिनियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्जं उपसंहरति —
"इत्वन्नामो तं 'पण्डितो ब्यत्तो मेघावी बहुस्सुतो धम्मकथिको, नित्व तस्स ध्व दुग्गति, सुगति येव तस्स पाटिकङ्का' ति भणती'' ति । स्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

४१. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्जां उप-संहरति – "इत्यन्नामो 'सन्ति इषेकच्चे चण्डाला वेणा नेसादा रथकारा, पुक्कुसा' ति भणति; न सो ग्रञ्जां भणति, तञ्जेव भणती'' ति । ग्रापत्ति 15 वाचाय, वाचाय दुक्कटस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्ञा उपसंहरति – "इत्यन्नामो 'सन्ति इघेकच्चे खत्तिया बाह्यणा' ति भणति; न सो ग्रञ्जा भणति, तञ्जेव भणती' ति । म्रापत्ति वाचाय, वाचाय दक्कटस्स ...पे०...।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्जां उपसंहरति – 20
"इत्यन्नामो 'सन्ति इधेकच्चे पण्डिता ब्यत्ता मेधावी बहुस्सुता धम्मकथिका,
नत्यि तेसं दुग्गति, सुगति येव तेसं पाटिकङ्क्षा' ति भणति; न सो ब्रञ्जां
भणति, तञ्जेव भणती" ति । ब्रापित्त वाचाय, वाचाय दक्कटस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्जां उपसंहरित — "इत्थन्नामो 'ये नून चण्डाला वेणा नेसादा रथकारा पुक्कुसा' ति भणति; 25 न सो ग्रञ्जां भणति, तञ्जेव भणती'' ति । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय दुक्कटस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुङ्गं उपसंहरति — "इत्यन्नामो 'ये नुन पण्डिता ब्यत्ता मेघावी बहस्सुता धम्मकथिका' ति

१. गोमो - सी॰। २. मवादी ति मणित - रो॰। ३. त्य चम्मकविका नित्य तेतं हुग्गति सुगति नेव तेसं पाटिकक्क्ष्म ति मचतीं ति प्रथिको पाठो सी॰, स्या॰ पोत्यकेसु विस्तति । पाचितिस्यं-४.

भणति; न सो अञ्जं भणित, तञ्जेव भणती''ति । आपत्ति वाचाय, वाचाय दुक्कटस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्ञां उपसंहरति — "इत्यन्नामो 'न मयं चण्डाला वेणा नेसादा रथकारा पुक्कुसा' ति भणति, ३ न सो ग्रञ्जां भणति, तञ्जेव भणती'' ति । श्रापत्ति वाचाय, वाचाय दक्कटस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्ञां उपसंहरति —
"इत्यन्नामो 'न मयं पण्डिता व्यक्ता मेघावी बहुस्सुता घम्मकथिका, नत्यम्हाकं
दुगाति, सुगति येव प्रम्हाकं पाटिकक्क्षा' ति भणति; न सो ग्रञ्ञां भणति,
क तञ्जेब भणती" ति । ग्रापत्ति वाचाय, वाचाय दक्कटस्स ।

४२. उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्जं उपसंहरति: श्रापत्ति वाचाय, वाचाय पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो उपसम्पन्नस्स सुत्वा ध्रनुपसम्पन्नस्स पेसुञ्ञां उपसंहरति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

उपसम्पन्नो अनुपसम्पन्नस्स सुत्वा उपसम्पन्नस्स पेसुञ्ञां उपसंहरति, आपत्ति दुक्कटस्स ।

उपसम्पन्नो भ्रनुपसम्पन्नस्स सुत्वा श्रनुपसम्पन्नस्स पेसुञ्ञां उपसंहरति, श्रापत्ति दक्कटस्स ।

४३. ग्रनापत्ति निपयकम्यस्स, नभेदाधिप्पायस्स, उम्मत्तकस्स, ग्रादि-²⁰ कम्मिकस्सा ति ।

६ ४. चतुत्थपाचित्तियं (वस्त्रो बम्बदाचने)

(१) खुम्बन्गियभिक्सुवस्यु

४४. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स आरामे । तेन स्रो पन समयेन छुव्विगया भिक्कू उपासके पदसो धम्मं बाचेन्ति । उपासका भिक्कूपु प्रगारवा प्राप्तित्सा प्रसक्षागवृत्तिका विहरिन्त । ये ते भिक्कू प्रपिष्ठ्या सन्तुद्धा लिज्जिनो कुक्कुण्डका सिक्साकामा, 25 ते उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "क्यं हि नाम छुब्बग्गिया भिक्कू उपासके पदसो धम्मं वाचेस्सन्ति ! उपासका भिक्क्सु प्रगारवा प्रप्यतिस्सा

B. 25

R. 14

20

स्रसमागवृत्तिका विहरन्ती" ति । श्रय को ते भिक्कू भगवतो एतमत्यं स्रारोचेस् ।

(२) पञ्जति

ग्रय स्रो भगवा एतिस्मि निदाने एतिस्मि पकरणे भिक्सुसङ्घ सिन्न-पातापेत्वा खब्बिग्गये भिक्सू पटिपुण्डि — "सच्च किर तुम्हे, भिक्सवे, उपासके पदसो धम्म बाचेय; उपासका भिक्सूसु धगारवा धप्पतिस्सा धसभागवृत्तिका व बिहरत्ती" ति ? "सच्च, भगवा" ति । विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, उपासके पदसो धम्म वाचेस्सथ ! उपासका भिक्सूसु ग्रगारवा अप्पतिस्सा धसभागवृत्तिका विहरिस्सिन्ति ! नेत, मोघपुरिसा, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय पसन्नानं वा भिज्योभावाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्सवे, इम सिक्सापदं उिहसेय्याथ —

४५."यो पन भिक्कु ग्रनुपसम्पन्नं पदसो धम्मं वाचेय्य पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्को

४६. **यो पना** ति यो यादिसी ...पे०... भिक्क् ति ...पे०... ग्रयं इमस्मि ग्रत्ये ग्रविप्पेतो भिक्कु ति ।

धनुपसम्पन्नो नाम भिक्खुं च भिक्खुनि च ठपेत्वा अवससी धनुप-सम्पन्नो नाम ।

पदसो नाम पदं, ग्रनुपदं, ग्रन्वक्खरं, ग्रनुब्यञ्जनं ।

पदं नाम एकतो पट्टपेंत्वा एकतो ग्रोसापेंन्ति । श्रनुषदं नाम पाटेक्कं पट्टपेंत्वा एकतो ग्रोसापेन्ति । श्रन्वक्करं नाम रूपं श्रनिच्चं ति बुच्चमानो, हं ति ग्रोपातेति । श्रनुब्यञ्जनं नाम रूपं श्रनिच्चं ति बुच्चमानो, बेदना श्रनिच्चा ति सहं निच्छारेति ।

यं च पदं, यं च ग्रनुपदं, यं च ग्रन्वक्खरं, यं च ग्रनुब्यञ्जनं — सञ्ज्ञमेतं पदसो नाम ।

थम्मो नाम बुढभासितो, सावकभासितो, इसिभासितो, देवताभासितो, ग्रत्यूपसञ्हितो, थम्मूपसञ्हितो ।

शाचेट्या ति पदेन वाचेति, पदे पदे श्रापत्ति पाचित्तियस्स । श्रवस्त्रराय 25 वाचेति, श्रवस्त्ररक्तराय श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

४७. ग्रनुपसम्पन्ने ग्रनुपसम्पन्नसञ्जी पदसो धम्मं वाचेति, श्रापत्ति

१. जिस्सू खब्बान्यया विस्त्रु भनेकपरियायेन विगरहिस्ता - म०: २. विहरन्ति - स्या०, रो०, म०। ३-३. रो० पोत्यके नस्यि। ४. रू - स्या०। ४. पदसी चम्मो - सी०, स्या०, रो०।

पाचित्तियस्स । प्रनुपसम्पन्ने वेमतिको पदसो धम्मं वाचेति, प्रापित पाचित्ति-यस्स । प्रनुपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी पदसो धम्मं वाचेति, प्रापित पाचित्ति-यस्स ।

उपसम्पन्ने श्रनुपसम्पन्नसञ्जी, प्रापत्ति दुक्कटस्स । उपसम्पन्न 5 वेमतिको, ग्रापत्ति टक्कटस्स । उपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी, अनापत्ति ।

४८. अनापति एकतो उद्दिसापेत्तो, एकतो सज्झायं करोन्तो, येभुय्येन पगुणं गन्यं भणन्तं ब्रोपातेति, ब्रोसारेन्तं श्रोपातेति, उम्मत्तकस्स, ब्रादि-कम्मिकस्सा ति ।

९ ४. पञ्चमपाचित्तियं (सहसेम्पे)

(१) बम्मसवनागतभिक्सुवत्व

४६. तेन समयेन बुद्धो भगवा श्राळिवयं विहरित ग्रग्गाळवे चेतिये।

गि तेन लो पन समयेन उपासका श्रारामं श्रागच्छिन्ति धम्मस्सवनाय । धम्मे

भासिते थेरा भिक्खू यथाविहारं गच्छिन्ति । नवका भिक्खू तत्थेव उपट्ठान
सालायं उपासकेहि सिद्धं मुट्टस्सती, श्रसम्पजाना, नग्गा, विकूजमाना , काकच्छ
माना सेय्यं कप्पेन्ति । उपासका उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कथं

हिनाम भवन्ता मुट्टस्सती श्रसम्पजाना नग्गा विक्ज्जमाना काकच्छ्रमाना

सिय्यं कप्पेस्सन्ती" ति ! श्रस्सोमुं लो भिक्खू तसं उपासकानं उज्ज्ञायन्तानं

खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । ये ते भिक्खू श्रप्पिच्छा सन्तुट्टा लिज्जिनो कुक्कुच्चका

सिक्खाकामा ते उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कथं हि नाम भिक्खू

ग्रनुपसम्पन्नेन सहस्ययं कप्पेस्सन्ती" ति ! श्रथं लो ते भिक्खू भगवतो

ग्रानम्यं ग्रारोचेसं ।

(२) पञ्जाति

ग्रथ खोँ भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे भिक्खुसङ्घं सन्नि-पातापेत्वा भिक्खु पटिपुच्छि —"सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खु ग्रनुपसम्पन्नेन सहसेय्यं कप्पेन्ती" ति ? "सच्चं, मगवा" ति । विगरहि बुढो भगवा —

R. 16 B. 27

20

१. गर्च - रो०। २. धारासचे - तौ०। ३ घम्मसन्ताय - रो०; घम्मसन्याय - सी०। १. सिकुक्यमाना - स्या०। १. ीयस्ति - ती०, स्या०, रो०। ६, धारूला - स्या०, रो०। ७. सीयल्यानं - सी०, स्या०, रो०। ६. एस्य 'विषयु ते नवके विषयु स्रवेश्वरियांकेन विगरहित्यां इति वाजे अ० रोलके स्रति।

"झननुष्क्रविकं, भिनस्वने, तेसं भोषपुरिसानं धननुसोमिकं प्रप्यटिरूपं धस्सा-मणकं झकप्पियं अकरणीयं । कथं हि नाम ते, भिनस्वने, मोषपुरिसा अनुप-सम्पन्नेन सहसेय्यं कप्पेस्सन्ति ! नेतं,भिनस्वने, अप्पसन्नानं वा पर्सावाय पसन्नानं वा भिय्योभावाय । अथं स्वेतं, भिनस्वने, अप्पसन्नानं चेव अप्पसावाय पसन्नानं च एकच्चानं अञ्ज्ञावत्ताया" ति ।

श्रथ स्तो भगवा ते भिक्सू धनेकपरियायेन विगरहित्वा दुब्भरताय दुप्पोसताय महिन्छताय ध्रसन्तुट्टिताय सङ्गणिकाय कोसज्जस्स ध्रवण्णं भासित्वा, अनेकपरियायेन सुभरताय सुपोसताय ध्रपिच्छस्स सन्तुट्टस्स सल्लेखस्स धृतस्स पासाविकस्स अपचयस्स विरियारम्भस्स वण्णं भासित्वा, भिक्कूनं तदनुच्छविकं तदनुचोमिकं धम्मि कथं कत्वा भिक्कू ग्रामन्तेसि – 10 'तेन हि, भिक्स्बनं, भिक्कूनं सिक्सापदं पञ्जापेस्सामि दस ग्रत्थवसे पटिच्च – सङ्घसुट्टुताय, सङ्घक्तासुताय, दुम्मङ्कूनं पुग्गलानं निग्गहाय, पेसलानं भिक्सूनं फासुविद्याराय, दिट्टधम्मिकानं ग्रासवानं संवराय, पेसलानं अपस्यानं प्राप्तावानं पटिच्यानाया, सद्यम्मदितया, विनयानुग्गहाय। एवं चपन, भिक्स्बवे, इमं 15 सिक्स्वापं उद्यिस्याय –

"यो पन भिक्खु प्रनुपसम्पन्नेन सहसेय्यं कप्पेय्य पाचित्तियं" ति । एवञ्चिदं भगवता भिक्खनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(३) वस्त्रकृटिय राहुलस्स सेय्यकप्पनवस्यु

५०. श्रथ खों भगवा माळवियं यथाभिरन्तं विहरित्वा येन कोसम्बी तेन चारिकं पक्कामि । अनुपुञ्जेन चारिकं चरमानो येन कोसम्बी तत्वसरि । 20 तत्र सुदं भगवा कोसम्बिरं विहरित बदरिकारामे । भिक्षू श्रायस्मन्तं राहुल एतदवोचं — "भगवता, श्रावुसो राहुल, सिक्खापदं पञ्ज्ञातं— 'न श्रनुपसम्पन्नेन सहसेय्या कप्पेतब्बा' ति । सेय्यं, श्रावुसो राहुल, जानाही" ति । श्रथ खो श्रायस्मा राहुलो सेय्यं श्रलभमानो वच्चकुटिया सेय्यं कप्पेसि । श्रथ खो भगवा रित्तया पच्चूससमयं पच्चूट्टाय येन वच्चकुटि तेनुपसङ्क्रिमः उपसङ्कः 25 मित्वा उक्कासि । श्रायस्मा पि राहुलो उक्कासि । "को एत्या" ति ? "श्रहं, भगवा, राहुलो" ति । "किस्स त्वं, राहुल, इभ निसिकोसी" ति ? श्रथ खो श्रायस्मा राहुलो भगवतो एतमत्वं श्रारोचेसि ।

१. झालवियं - रो० । २. वच्चकुटियं - सी० । ३. वच्चकुटी - सी०, स्था०, रो० । ४. निपन्नोसी - स्था० ।

B. 28

D 17

(४) प्रमुप्तकाति

प्रथ को भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे धम्मि कथं कत्वा भिक्कू मामर्त्तीस – "भनुजानामि, भिक्क्षवे, भनुपसम्पन्नेन दिरत्ततिरत्ते' सहसेय्यं कप्पेतं । एवं च पन, भिक्क्षवे, इमं सिक्क्षापदं उद्विसेय्याथ –

५१. "यो पन भिक्कु धनुपसम्पन्नेन उत्तरिविरस्तिरसं' इ. सक्र्सेच्यं कृष्येय्य, पाचित्तियं" ति ।

(५) विभक्तो

५२. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्क् ति ... पे० ... स्रयं इ.मर्स्सि ऋत्ये अविप्पेतो भिक्क ति ।

> **अनुपसम्पन्नो** नाम भिक्खुं ठपेत्वा अवसेसो अनुपसम्पन्नो नाम । **उत्तरिवरत्ततिरत्तं** ति अतिरेकदिरत्ततिरत्तं ।

सहा'ति एकतो'।

सेट्या नाम सब्बच्छन्ना, सब्बपरिच्छन्ना, येभुय्येनच्छन्ना, येभुय्येन परिच्छन्ना ।

सेन्यं कप्पेय्या ति चतुत्थे दिवसे श्रत्थङ्कते सुरिये, श्रनुपसम्पन्ने निपन्ने, भिक्खु निपज्जति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । भिक्खु निपन्ने, श्रनुप-।इ सम्पन्नो निपज्जति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । उभो वा निपज्जन्ति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । उद्गहित्वा यूनप्यूनं निपज्जन्ति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

५३. ब्रनुपसम्पन्ने अनुपसम्पन्नसञ्जी उत्तरिदिरत्तिरत्तं सहसेय्यं कप्पेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । श्रनुपसम्पन्ने वेमतिको उत्तरिदिरत्तिरत्तं सहसेय्यं कप्पेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । श्रनुपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी उत्तरिदिरत्तिरत्तं सहसेय्यं कप्पेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

उपहुच्छन्ने उपहुपरिच्छन्ने, आपत्ति दुक्कटस्स । उपसम्पन्ने अनुप-सम्पन्नसञ्जी, आपत्ति दुक्कटस्स । उपसम्पन्ने वेमतिको, आपत्ति दुक्कटस्स । जयसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी, अनापत्ति ।

५४. ग्रनापत्ति द्वेतिस्सो रत्तियो वसति, ऊनकद्वेतिस्सो रत्तियो वसति, द्वे द्वे रत्तियो वसित्वा ततियाय रत्तिया पुरारुणा निक्सिमत्वा पुन वसति , सब्ब-भ्रच्छक्षे, सब्बग्रपरिच्छक्षे, येमुय्येन श्रच्छक्षे, येमुय्येन श्रपरिच्छक्षे, श्रनुपसम्पन्ने

१. द्विरत्तिरतं – स्या०, रो० । २. उत्तर्रि विरतिरत्तं – सी० । ३-३. सहा ति सिंद्र – रो० । ४. सूरिय – म० । ६. एर्च 'वसित सम्बयम्बद्धने सम्बयपरिच्छ से येमूब्येन' ति पाठो स्वा०, रो०, म० पोरचकेषु दिस्सति ।

D 18

निपन्ने भिक्कु निसीदति, भिक्कु निपन्ने धनुपसम्पन्नो निसीदति, उभो वा निसीदन्ति, उम्मत्तकस्स, धादिकम्मिकस्सा ति ।

९ ६. **खट्ट**पाचित्तियं (सहक्षेत्ये)

(१) कोसलित्व प्रावसवागारवत्व

४४. तेन समयेन बढ़ो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन ग्रायस्मा ग्रनहडो कोमलेस जनपदेस' सावस्थि गच्छन्तो सायं ग्रञ्जातरं गामं उपगच्छि । तेन खो पन समयेन तस्मि गामे । ग्रञ्ञातरिस्सा इत्थिया ग्रावसथागारं पञ्जातं होति । ग्रथ को ग्रायस्मा ग्रनरुद्धो येन सा इत्थी तेनपसङ्क्षमि; उपसङ्कमित्वा तं इत्थि एतदबोच - "सचे ते. भगिनि. ग्रगरु. वसेय्याम एकरत्तं ग्रावसथागारे" ति । "वसेय्याथ, भन्ते" ति । ग्रञ्भे पि ग्रद्धिका येन सा इत्थी तेनपसङ्गीमसः उपसङ्कित्वा तं इत्थि एतदवोचं - "सचे ते, ग्रय्ये, ग्रगरु वेसय्याम एकरत्त ग्रावसथागारें'' ति । "एसो खो ग्रय्यो समणो पठमं उपगतो: सचे सो ग्रनजानाति, वसेय्याथा'' ति । ग्रथ खो ते ग्रद्धिका येनायस्मा ग्रनरुद्धो तेनप-सङ्क्ष्मिस्; उपसङ्क्षमित्वा भागस्मन्तं भनरुद्धं एतदवीचं - "सचे ते, भन्ते, ग्रगरु, वसेय्याम एकरत्तं ग्रावसथागारे'' ति । "वसेय्याथ, ग्रावसो'' ति । ग्रथ खो सा इत्थी ग्रायस्मन्ते ग्रनरुद्धे सह दस्सनेन पटिबद्धचित्ता ग्रहोसि । ग्रथ खो सा इत्थी येनायस्मा ग्रनरुद्धो तेनपसङ्क्षि ; उपसङ्क्षमित्वा ग्रायस्मन्तं अनरुद्धं एतदबोच - "अय्यो, भन्ते, इमेहि मनस्सेहि ग्रांकिण्णो न फास् विहरिस्सति । साधाहं, भन्ते, ग्रय्यस्स मञ्चकं ग्रब्भन्तरं पञ्जापेय्यं"' ति । अधिवासेसि खो आयस्मा अनरुद्धो तण्हीभावेन । अथ खो सा इत्थी आयस्मतो ग्रनरुद्धस्स मञ्चकं ग्रदभन्तरं पञ्जापेत्वा ग्रलङ्कतपटियत्तां गन्धगन्धिनी येनायस्मा अनुरुद्धो तेनुपसङ्कृमि; उपसङ्कृमित्वा ग्रायस्मन्तं ग्रनुरुद्धं एतदवीच --''ग्रय्यो, भन्ते, ग्रभिरूपो दस्सनीयो पासादिको, ग्रहं चम्हि ग्रभिरूपा दस्सनीया पासादिका । साधाहं, भन्ते, ग्रय्यस्स पजापति भवेय्यं'' ति । एवं वत्ते ग्रायस्मा

१. जनपरे - म०। २. उपपाञ्च - ची०। ३. गामके - ची०। ४. बसेस्यामि - स्या०। ४. एकरितं - स्या०। ६. फासू - सी०। ७. पञ्जपेस्यं - स०। द. तुम्ब्हिमानेन - रो०। ६. सम्बन्धत्पटिकता - म०।

B 30

D 19

भनरुदो तण्ही' महोसि । दुतियं पि खो ...पे o ... तितयं पि खो सा इत्थी भायस्मन्तं ग्रनुद्धं एतदवीच - "ग्रय्यो, भन्ते, ग्रभिरुपो दस्सनीयो पासादिको. ग्रहं चिन्ह ग्रिफिल्पा दस्सनीया पासादिका । साध. भन्ते. ग्रय्यो म चेव पटिच्छत सब्बं च सापतेय्यं" ति । ततियं पि स्त्रो ग्रायस्मा अनस्द्रो तण्ही 5 महोसि । प्रथ लो सा इत्थी साटकं निक्लिपित्वा ग्रायस्मतो भनरुद्धस्स परतो चक्कमति पि तिटति पि निसीटति पि सेय्यं पि कप्पेति । ग्रथ खो ग्रायस्मा ग्रनहटो इत्टियानि ग्रोक्सिपित्वा तं इत्थि नेव ग्रोलोकेसि न पि ग्रालिप । ग्रंथ को सा इत्थी - "ग्रच्छरियं वत भो । ग्रब्भतं वत भो ! बह में मनस्सा सतेन पि सहस्सेन पि पहिणन्ति । भ्रयं पन समणी - मया 10 सामं याचियमानो - न इच्छति मं चेव पटिच्छितं सब्बं च सापतेय्यं" ति साटकं निवासेत्वा ग्रायस्मतो ग्रनरुद्धस्स पादेस सिरसा निपतित्वा ग्रायस्मन्तं अनुरुद्धं एतदवीच - "अञ्चयी मं, भन्ते, अञ्चगमा यथाबालं यथाग्रकसलं याद्रं एवमकासिं। तस्सा मे. भन्ते. ग्रय्यो ग्रच्चयं ग्रच्चयतो पटिसाण्हात ग्रायति संवराया" ति । "तस्व त्वं" भगिनि ग्रन्थयो 15 ग्रन्चगमा यथाबालं यथामञ्हं यथाग्रकसलं या त्वं एवमकासि । यतो च खो त्वं. भगिनि, ग्रन्चयं ग्रन्चयतो दिस्वा यथाधम्मं पटिकरोसि, तं ते मयं पटिगगण्हाम । वद्धि हेसा, भगिनि, ग्ररियस्स विनये यो ग्रच्चयं ग्रच्चयतो दिस्वा यथाध्रसम् पटिकरोति सायति च संवरं सापज्जती" ति ।

श्रथ खो सा इत्थी तस्सा रत्तिया श्रज्ययेन श्रायस्मन्तं अनुरुद्धं पणीतेन
क्षादनीयेन भोजनीयेन सहत्या सन्तप्पेत्वा सम्पवारेत्वा, श्रायस्मन्तं अनुरुद्ध
भुक्तावि ओनीतपत्तपाणि श्रभिवादेत्वा एकमन्तं निसीति । एकमन्तं निसिश्नं
खो तं इत्थि श्रायस्मा अनुरुद्धो धम्मिया कथाय सन्दस्सेसि समादपेसि समुत्ते-
जेसि सम्पहंसेसि । श्रथ खो सा इत्थी — श्रायस्मता अनुरुद्धेन धम्मिया कथाय
सन्दस्सिता समादपिता समुत्तेजिता सम्पहंसिता — श्रायस्मन्तं अनुरुद्धं
प्रतद्वोच — "श्रभिक्कन्तं, भन्ते, श्रभिक्कन्तं, भन्ते ! सेय्यथापि, भन्ते,
निक्कुण्जितं वा उक्कुण्जेय्य, पटिच्छन्नं वा विवरेय्य, मूम्हस्स वा
मग्गं ग्राचिक्खेय्य, श्रन्थकारे वा तेलपज्जोतं" धारेय्य — वक्खुमन्तो रूपानि

१. तुम्ब्र् – रो०। २. सम्बटिष्ण्यु – स्वा०। ३. पहिनति – शौ०। ४. एवस्पमकार्षि --स्वा० । ४. पटिगम्ब्रु – रो०; परिमम्ब्रुतु – सी०। ६. इक्क् – स्वा०। ७. सं – शौ०, स्वा०, रो०। ८. वर्षि – स्वा०। १ - १. सादनियेन भोजनियेन – रो०। १०. तेतपञ्जोसं – स्वा०

R 31

25

दक्कली ति. एवमेवं ध्रुय्येन धनरुद्धेन धनेकपरियायेन धम्मो पकासितो । एसार्ट अन्ते तं अगवन्तं सरणं गच्छासि धस्यं च जिल्लासकं च । उपासिकं मं ग्रय्यो धारेत ग्रज्जतग्गे पाणपेतं सरणं गतं'' ति ।

ग्रथ को भायस्मा भनरुद्धो सावत्थियं गन्त्वा भिक्खनं एतमत्थं भारोचेसि । ये ते भिक्ख ग्रप्पिच्छा सन्तदा लज्जिनो कुक्कच्चका सिक्खा- 5 कामा ते उज्ज्ञायन्ति खिरयन्ति विपाचेन्ति – "कथं हि नाम ग्रायस्मा ग्रनहृद्धो मातगामेन सहसेय्यं कप्पेस्सती'' ति ! ग्रथ खो ते भिक्ख' भगवतो एतमत्थं ग्रारोचेस ।

(२) पडडाणि

ग्रथ खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे भिक्खसङ्कं सन्निपाता-पेत्वा ग्रायस्मन्तं ग्रनरुद्धं पटिपुच्छि - "सच्चं किर त्वं, ग्रनरुद्धं. मातगामेन 10 सहसेय्यं कप्पेसी'' ति ? "सच्चं. भगवा" ति । विगरहि बढ़ो भगवा ... पे॰ ... कथं हि नाम त्वं, अनुरुद्ध, मातुगामेन सहसेय्यं कप्पेस्सिस ! नेतं, ग्रनरुद्ध, ग्रप्पसन्तानं वा पसादाय. पेरु... एवं च पन. भिक्खवे इसं मिक्खापद उदिमेय्याथ –

४६. "यो पन भिक्ख मातुगामेन सहसेय्यं कप्येय्य पाचित्तियं" ति । 15

(३) विभक्तो

४७. यो पना ति यो यादिसो यथायत्तो यथाजच्चो यथानामो यथा-गोत्तो यथासीलो यथाविहारी यथागोचरो थेरो वा नवो वा मज्जिमो वा । एसो वच्चति - "यो पना" ति ।

भिक्ख ति भिक्खको ति भिक्ख, भिक्खाचरिय ग्रज्झपगतो ति भिक्ख, भिन्नपटधरो ति भिनल्, समञ्जाय भिनल्, पटिज्जाय भिनल्, एहि भिनल् 20 ति भिक्ख, तीहि सरणगमनेहि उपसम्पन्नो ति भिक्ख, भद्रो भिक्ख, सारो भिक्ख, सेखो भिक्ख, ग्रसेखो भिक्ख, समग्गेन सङ्केन ङान्चितत्थेन कम्मेन अकृष्पेन ठानारहेन उपसम्पन्नो ति भिक्ख । तत्र य्वायं भिक्ख समग्गेन सङ्घेन ञत्तिचतत्थेन कम्मेन अकृष्पेन ठानारहेन उपसम्पन्नो, अय इमस्मिं अत्थे ग्रधिप्पेतो भिक्ख ति।

मात्रगामी नाम मनुस्सित्थी, न यक्खिनी , न पेती, न तिरच्छानगता:

१. दक्खिन्ती - सी०, रो०। २. एवमेव - रो०। ३. खीयन्ति - सी० स्था०, रो०। ४. एत्य 'भिवस प्रायस्मन्तं धनस्त्वं धनेकपरियायेन विगरितत्वा' इति पाठो म० पोस्यके धन्ति । ४. यक्ती -- सीo. स्याo. रोo ।

R. 20

B 92

धन्तमसो तदहजाता पि दारिका, पगेव महत्तरी'।

सहाति एकतो।

सैम्पा नाम सब्बच्छन्ना, सब्बपरिच्छन्ना, येभुय्येनच्छन्ना, येभुय्येन-परिच्छन्ना ।

सेन्यं कप्पेन्या ति अत्यञ्जते सुरिये, मातुगामे निपन्ने भिनस् निपञ्जति, आपत्ति पाचित्तियस्स । भिनस्तु निपन्ने मातुगामो निपञ्जति, आपत्ति पाचित्तियस्स । उभो वा निपञ्जन्ति, आपत्ति पाचित्तियस्स । उद्गहित्वा पुनप्पुनं निपञ्जन्ति, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

र्. मातुगामे मातुगामसञ्जी सहसेय्यं कप्पेति, श्रापत्ति 10 पाचित्त्वयस्स । मातुगामे वेमतिको सहसेय्यं कप्पेति, श्रापत्ति पाचित्त्वयस्स । मातुगामे श्रमातुगामसञ्जी सहसेय्यं कप्पेति, श्रापत्ति पाचित्त्वियस्स ।

उपड्वच्छन्ने उपड्वपरिच्छन्ने, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । यक्खिनिया व पेतिया वा पण्डकेन वा तिरच्छानगतित्थिया वा सहसेय्यं कप्पेति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रमातुगामे मातुगामसञ्जी, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रमातुगामे 15 वेमतिको, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रमातुगामे ग्रमातुगामसञ्जी, ग्रनापत्ति ।

५६. धनापत्ति सब्बग्रच्छन्ने, सब्बग्रपर्रिच्छन्ने', येभुय्येन ग्रच्छन्ने, येभुय्येन ग्रपरिच्छन्ने, मातुगामे निपन्ने भिक्खु निसीदति, भिक्खु निपन्ने मातुगामो निसीदति, उभो वा निसीदन्ति, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ७. सत्तमपाचित्तियं (मातुगामस्स बम्मदेसने)

(१) उदायीभिक्खुवत्य

६०. तेन समयेन बुढो भगवा सावस्थियं विहरति जेतवने ध्रनाथपिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन आयस्मा उदायी सावस्थिय
कुन्पको होति, बहुकानि कुलानि उपसङ्कासित । श्रथ खो आयस्मा उदायी
पुड्यण्हसमयं निवासेत्वा पत्तचीवरमादाय येन ग्रञ्जातरं कुलं तेनुपसङ्कामि ।
तेन खो पन समयेन घरणी निवेसनदारे निसिन्ना होति, घरसुण्हा आवसयदारे
निसिन्ना होति । अथ खो आयस्मा उदायी येन घरणी तेनुपसङ्काम;

१. महत्त्ततरी - स्वा०। २. सुरिये - म०। ३. यश्विया - सी०, स्वा०, रो०। ४. एत्व 'धनापत्ति मव्यच्छन्ने सम्बद्धाने सम्बद्धान्य सम्बद्धान्य ति पाठो स्वा०, रो०, म० गोत्यकेतु दिस्सति । ४. उदायि - सी०, स्वा०, रो०।

R. 21

उपसङ्कामित्वा वरिणया उपकण्णके धम्मं देसेसि'। ग्रथ खो घरसुण्हाय एतदहोसि - "किं नुखोसो समणो सस्सुया जारो उदाहु ग्रोभासती" ति?

श्रथ को श्रायस्मा उदायी घरणिया उपकण्णके धम्मं देसेत्वा येन घरसुण्हा तेनुपसङ्क्रमाः उपसङ्क्रमित्वा घरसुण्हाय उपकण्णके धम्मं देसेति । श्रथ को घरपिया एतदहोसि — "िक नु को सो समणो घरसुण्हाय जारो उदाहु 5 क्रोभासती" ति ? श्रथ को श्रायस्मा उदायी घरसुण्हाय जपकण्णके धम्मं देसेत्वा पक्कामि । श्रथ को श्रायस्मा उदायी घरसुण्हाय उपकण्णके धम्मं देसेत्वा पक्कामि । श्रथ को श्रयणी घरसुण्हं एतदबोच — "हे जे, किं ते एसो समणो श्रवोचा" ति ? "धम्मं में, श्रय्ये, देसेसि"। "श्रय्याय पन कि श्रवोचा" ति ? "धम्मं देसेसी" ति । ता उज्झायन्ति क्रिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कथं हि नाम श्रय्यो उदायी मातुगामस्सै उपकण्णके धम्मं देसेस्सिति ! 10 नन नाम विस्सद्देन" विवटेन धम्मो देसेतब्बो" ति ?

ग्रस्सोसुं स्रो भिक्सू तासं इत्थीनं उज्झायन्तीनं स्विय्यन्तीनं विपा-चन्तीनं। ये ते भिक्सू ग्राप्पच्छा सन्तुट्ठा लिज्जिनो कुक्कुच्चका सिक्स्वाकामा ते उज्झायन्ति स्वय्यन्ति विपाचेन्ति – "कथं हि नाम ग्रायस्मा उदायी मातु-गामस्स थम्मं देसेस्सती" ति ! ग्रथ स्रो ते भिक्स् भगवतो एतमत्थं ग्रारोचेसुं। 15

ग्रथ खो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे भिक्खुसङ्कं सिन्न-पातापेत्वा ग्रायस्मन्तं उदायि पटिपुच्छि — "सच्चं किर त्वं, उदायि, मातु-गामस्स धम्मं देसेसी"ति ? "सच्चं, भगवा"ति । विगरिह बृद्धो भगवा ...पे० ... कयं हि नामत्वं, मोघपुरिस, मातुगामस्स धम्मं देसेस्सिसि । नेतं मोघपुरिस, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे०... एव च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं 20 उद्दिसेय्याथ—

> "यो पन भिक्खु मातुगामस्स धम्मं देसेय्य पाचित्तियं" ति । एवञ्चिदं भगवता भिक्खुनं सिक्खापद पञ्जात्त होति ।

(३) उपासिकानं धम्मदेसनायाचनावस्यु

६१. तेन खो पन समयेन उपासिका भिक्कू पस्सित्वा एतदबोचु — "इङ्खाय्या घम्मं देसेंथा" ति । "न, भगिनीं, कप्पति मातुगामस्स घम्मं 25 देसेतु" ति । "इङ्खाय्या छप्पञ्चवाचाहि घम्म देसेथ, सक्का एत्तकेन पि घम्मो ग्रञ्ञाातुं" ति । "न, भगिनी, कप्पति मातुगामस्स घम्मं देसेतु" ति ।

१. देवेदि – सी०। २. सो – सी०, स्या०। ३. सी०, रो०, म० पोल्यकेतु निर्स्य। ४. विस्सरवेन – रो०। ५ जीवन्तीन – सी०, स्या०, रो०। ६. मगिनि – सी०, स्या०, रो०।

K 22

R 34

25

कुक्कुच्चायन्ता न देसेसुं । उपासिका उच्छायन्ति खिप्यन्ति विपाचेन्ति —
"कथं हि नाम प्रय्या ग्रम्हेहि याचियमाना घम्मं न देसेस्सन्ती" ति ! ग्रस्सोसुं
को निक्कु तासं उपासिकानं उच्छायन्तीनं खिय्यन्तीनं विपाचेन्तीनं । ग्रथ को ते भिक्कु भगवती एतमत्थं ग्रारोचेस ।

(४) पठमानुपञ्ज्ञासि

म्रथ को भगवा एतिस्मि निदाने एतिस्मि पकरणे धिम्म कथं कत्वा भिक्कू ग्रामन्तेसि – "भ्रनुजानामि, भिक्कवे, मातुगामस्स छप्पञ्चवाचाहि धम्मं देसेतुं। एवं च पन, भिक्कवे, इमं सिक्कापदं उद्दिसेय्याथ –

"यो पन भिक्कु मातुगामस्स उत्तरिछप्पञ्चवाचाहि' धम्मं वेसेट्य, पाजित्तियं" ति ।

> एवञ्चिदं भगवता भिक्खूनं सिक्खापद पञ्जातं होति । (५) छन्निगिर्याभक्खवस्य

६२. तेन खो पन समयेन छव्यन्गिया भिन्यू — "भगवता अनुञ्ञातं मातुगामस्स छप्यञ्चवाचाहि धम्मं देसेतुं" ति ते अविञ्यु पुरिसविगाहं उपनिसीदापेत्वा मातुगामस्स उत्तरिछप्यञ्चवाचाहि धम्मं देसेन्ति । ये ते भिन्यू प्रप्रिच्छा ...पे०... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कथं हि नाम छव्यन्गिया भिन्यू अविञ्यु पुरिसविगगह उपनिसीदापेत्वा मातुगामस्स उत्तरिछप्यञ्चवाचाहि धम्मं देसेस्सन्ती" ति ! अथ खो ते भिन्यू भगवतो एतमत्यं आरोचेसं ।

(६) दुतियानुवञ्जाति

प्रथ स्त्रो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे भिवस्नुसङ्घ सिन्न-पातापेत्वा छब्बिगाये भिवस्नू पिटपुच्छि — "सच्चं किर तुम्हे, भिवस्त्रवे, प्रविञ्जु 20 पुरिस्रविगाह उपनिसीदापेत्वा मातुगामस्स उत्तरिखण्पञ्चवाचाहि धम्मं देसेया" ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरिह बुद्धो भगवा ...पे०... कथ हि नाम तुम्हे, भोषपुरिसा, ग्रविञ्जुं पुरिस्रविगाह उपनिसीदापेत्वा मातुगामस्स उत्तरिखण्यञ्चवाचाहि धम्मं देसेस्सथ ! नेतं, मोषपुरिसा, ग्रप्यसभान वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्स्त्रवे, इमं सिक्स्नापदं उहिसेय्याथ —

६३. "यो पन भिक्कु मातुगामस्स उत्तरिक्षणञ्चवाचाहि धम्मं देसेय्य, ग्रञ्जात्र विञ्कुता पुरिसक्तिगहेन, गांचित्तयं" ति ।

१. उत्तरिं खुप्पञ्चवाचाहि - सी०। २. उत्तरिखुप्पञ्चवाचाहि - सी०।

(**৬) বিমন্ত**ী

६४. **यो पना ति यो यादिसो ...पे०... त्रिक्लू** ति ...पे०... ग्रयं इमस्मि ग्रत्थे अधिप्येतो भिक्ल ति ।

भातुगामो नाम मनुस्तित्थी; न यन्धी न पेती न तिरच्छानगता; विञ्ञू, पटिबला होति सुभासितबुब्भासितं दुट्ठुल्लादुट्टुल्लं श्राजानितुं । उत्तरिख्यणञ्चवाचाही ति प्रतिरेकछप्पञ्चवाचाहि ।

धम्मो नाम बुद्धभासितो, सावकभासितो, इसिभासितो, देवता-भासितो', ग्रत्थुपसञ्हितो', घम्मुपसञ्हितो' ।

बेसेंग्या ति पदेन देसेति, पदे पदे ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रवस्तराय देसेति, ग्रवस्तरम्बराय ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

श्र×ञात्र विरुश्तना पृरिसविग्गहेना ति ठपेत्वा विञ्बं पुरिस- 10 विग्गहं । विञ्बू नाम पुरिसविग्गहो, पटिबलो होति सुभासितदुब्भासितं दुट्ठुल्लादुट्ठुल्लं आजानितुं ।

६५. मातुगामे मातुगामसञ्जी उत्तरिक्षप्यञ्चवाचाहि धम्मं देसेति, ग्रञ्जात्र विञ्जुना पुरिसविग्गहेन, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । मातुगामे वेमतिको उत्तरिक्षपञ्चवाचाहि धम्मं देसेति, ग्रञ्जात्र विञ्जुना पुरिसविग्गहेन, 15 ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । मातुगामे ग्रमातुगामसञ्जी उत्तरिक्षपञ्चवाचाहि धम्मं देसेति, ग्रञ्जात्र विञ्जुना पुरिसविग्गहेन, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

यिक्खया वा पेतिया वा पण्डकस्स वा तिरच्छानगतमनुस्सविग्ग-हित्थिया वा उत्तरिछप्पञ्चवाचाहि धम्मं देसेति, ग्रञ्ज्ञत्र विञ्चुना पुरिस-विग्गहेन, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रमातुगामे मातुगामसञ्जी, ग्रापत्ति 20 दुक्कटस्स । ग्रमातुगामे वेमतिको, श्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रमातुगामे ग्रमातुगामसञ्जी, ग्रनापत्ति ।

६६. ग्रनापत्ति विञ्चुना पुरिसविग्गहेन, छप्पञ्चवाचाहि धम्मं देसेति, ऊनकछप्पञ्चवाचाहि धम्मं देसेति, उट्टहित्वा पुन निसीदित्वा देसेति, मातुगामो उट्टहित्वा पुन निसीदित तरिंम देसेति, ग्रञ्ञास्स मातु- 25 गामस्स देसेति, पञ्हं पुज्छिति, पञ्हं पुट्ठो कथेति, ग्रञ्ञास्सत्थाय भणन्तं मातुगामो सुणाति, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति । B. 35,

१. देवमासितो – सी० । २. घरबूपसिङ्हतो – स्वा० ; घरबुग्सिहितो – रो० ; घरबुग्सिहितो – सी० । ३. वम्मूवसिहतो–सी० ; वम्मृवसिहतो–रो० ; वम्मृवसिङ्हतो – स्वा० । ४. वम्मृ देवेति-स्वा०।

B.36

R 24

६ द. **ग्रहमपावि**सियं

(अनुपतम्बन्नस्त भृदुत्तरित्रनुस्त्रधम्मालपने) (१) वस्तुमुवातीरियभिक्क्षुवस्यु

६७. तेन समयेन बुद्धो भगवा वेसालियं विहरति महावने क्टागार-सालायं । तेन को पन समयेन सम्बहला सन्दिद्रा सम्भत्ता भिक्ल वनगुमुदाय नदिया तीरे वस्स उपगच्छिस । तेन स्रो पन समयेन वज्जी दक्ष्मिक्सा होति -द्वीहितिका सेतद्विका सलाकावृत्ता, न सुकरा उञ्छेन पग्गहेन यापेतुं । श्रथ s स्रो तेसं भिक्खूनं एतदहोसि - "एतरिह स्रो वज्जी दुन्भिक्सा - द्वीहितिका सेतद्विका सलाकावत्ता, न स्करा उञ्छेन पग्गहेन यापेतुं । केन न खो मयं उपायेन समरगा सम्मोदमाना ग्रविवदमाना फासकं वस्सं वसेय्याम, न च पिण्डकेन किलमेय्यामा" ति ? एकच्चे एवमाहंस - "हन्द मयं, आवसो, गिहीनं कम्मन्तं ग्रधिदेम । एवं ते ग्रम्हाकं दातं मञ्ज्ञास्सन्ति । एवं मयं 10 समग्ग सम्मोदमाना ग्रविवदमाना फासकं वस्सं वसिस्साम , न च पिण्डकेन किलमिस्सामा" ति । एकच्चे एवमाहंस – "ग्रलं, ग्रावसो, कि गिहीनं कम्मन्तं अधिदितेन ? हन्द मयं, आवुसी, गिहीनं दूतेय्यं हराम । एवं ते अम्हाकं दातं मिञ्जास्सन्ति । एव मयं समग्गा सम्मोदमाना ग्रविवदमाना फासकं वस्स वसिस्साम, न च पिण्डकेन किलमिस्सामा" ति । एकच्चे एवमाहंस् – 15 "ग्रलं, ग्रावुसो; कि गिहीन कम्मन्तं ग्रिधिट्रितेन ! कि गिहीनं दूतेय्यं हटेन ! हन्द मयं, श्रावसो, गिहीनं श्रञ्ञामञ्ज्ञास्स उत्तरिमनस्सधम्मस्स वण्ण भासिस्साम - 'ग्रस्को भिक्ख पठमस्स झानस्स लाभी, ग्रस्को भिक्ख दुतियस्स झानस्स लाभी, ग्रमुको भिक्ख ततियस्स झानस्स लाभी, ग्रमुको भिक्ख चतुत्थस्स झानस्स लाभी, श्रमुको भिक्ख सोतापन्नो, श्रमुको भिक्ख 20 सकदागामी, असुको भिक्ख अनागामी, असुको भिक्ख अरहा, असुको भिक्ख तेविज्जो, प्रसुको भिक्ल छळभिञ्जो ति । एवं ते ग्रम्हाकं दातुं मञ्जि-स्सन्ति । एवं मयं समग्गा सम्मोदमाना श्रविवदमाना फासकं वस्सं वसिस्साम, न च पिण्डकेन किलमिस्सामा' ति । एसो येव खो, आवुसो, सेय्यो यो अम्हाकं गिहीनं ग्रञ्ञामञ्जास्स उत्तरिमनस्सधम्मस्स वण्णो भासितो" ति ।

ब्रथ खो ते भिक्खू गिहीनं ब्रञ्जमञ्जस्स उत्तरिमनुस्सधम्मस्स वण्णं भासिस् – "ब्रसुको भिक्खु पठमस्स झानस्स लाभी ... पे० ... प्रसुको भिक्ख

१. वसेच्याम – स्था० । २. खलमिञ्जो – सी० ।

ın

R 37

R 25

ळळिभिज्ञां" ति । ग्रथ खो ते मनस्सा – "लाभा वत हो, सल्द्रं वत हो, बेसं नो एवरूपा भिक्ख वस्सं उपगता । न वत नो इतो पब्बे एवरूपा भिक्ख बस्सं उपराता यथियों सीलबन्तो कल्याणधस्मा" ति । ते न तादिसानि भोजनानि ग्रसना भञ्जन्ति, मातापितनं देन्ति पत्तदारस्स देन्ति दासकस्य-करपोरिसस्स देन्ति मिलामच्चानं देन्ति आतिसालोहितानं देन्ति यादिसानि 5 भिक्सनं देन्ति । न तादिसानि खादनीयानि सायनीयानि पानानि असना पिवन्ति मातापितनं देन्ति पत्तदारस्य देन्ति दासकम्मकरपोरिसस्य देन्ति मित्तामच्यानं देन्ति ञातिसालोहितानं देन्ति, यादिसानि भिक्खनं देन्ति। ग्रथ स्त्रो ते भिक्स वण्णवन्तो ग्रहेसं पीनिन्द्रिया पसन्नमस्रवण्णा विष्यमञ्चलविवण्णा ।

६८. ग्राचिण्णं खो पनेतं वस्संवटानं भिन्खनं भगवन्त दस्सनाय उपसङ्क्षमितं । अथ खो ते भिक्ख वस्सवद्भा तेमासच्चयेन सेनासन संसामेत्वा पत्तचीवरं म्रादाय येन बेसाली तेन पक्किमस् । म्रनपूर्वेन येन बेसाली महावनं कटागारसाला येन भगवा तेनपसङ्घामसः उपसङ्घानत्वा भगवन्तं ग्रिभवादेत्वा एकमन्तं निसीदिस् । तेन खो पन समयेन दिसास बस्सवटा । भिक्ख किसा होन्ति लखा दब्बण्णा उप्पण्डप्पण्डकजाता धमनिसन्थतगत्ता । वग्गमदातीरिया पन भिक्ख वण्णवन्तो होन्ति पीनिन्द्रिया पसन्नमखवण्णा विप्पसन्नछविवण्णा । ग्राचिण्णं खो पनेतं बद्धानं भगवन्तानं ग्रागन्तकेद्वि भिक्खृहि सद्धि पटिसम्मोदित् । अथ खो भगवा वग्गमदातीरिये भिक्ख एतद-बोच - "कच्चि. भिक्खवे, खमनीयं, कच्चि यापनीयं, कच्चि समग्गा सम्मोद- 20 माना ग्रविवदमाना फासकं वस्सं वसित्थ. न च पिण्डकेन किलमित्था'' ति ? "खमनीयं भगवा, यापनीयं भगवा । समग्गा च मयं, भन्ते, सम्मोदमाना श्रविवदमाना फासकं वस्सं वसिम्हा, न च पिण्डकेन किलमिम्हा" ति । जानन्ता पि तथागता पुच्छन्ति, जानन्ता पि न पुच्छन्ति । कालं विदित्वा पच्छन्ति. कालं विदित्वा न पुच्छन्ति । ग्रत्थसञ्हितं विथागता पुच्छन्ति. 25 नो मनत्थसञ्हितं । भनत्थसञ्हिते सेतुषातो तथागतानं । द्वीहाकारेहि बृद्धा भगवन्तो भिक्ख पटिपुच्छन्ति – धम्मं वा देसेस्साम, सावकानं वा सिक्खापदं

१ यथायिमे - स्याः । २ मातापितुत्रं - मीः । ३ स्वादनियानि - रोः । ४ साय-नियानि - रो० । ५. वण्णवा - सी०, म० । ६ पीणिन्द्रिया - म० । ७. वस्स बत्थानं - सी०. रो०. स्या । ६. उपसङ्कामस् - स्या , रो । १ वण्णवा - म , मी । १०. अत्यसंहितं - सी ।।

10

20

25

पञ्जापेस्सामा' ति ।

(२) पञ्जाति

ग्रथ खो भगवा वगामदातीरिये भिक्ख एतदवीच - "यथा कथं पन तम्हे भिक्कवे समस्ता सम्मोदमाना ग्रविवदमाना फासकं वस्सं वसित्थ. न च पिण्डकेन किलमित्था" ति ? ग्रथ खो ते भिक्ख भगवतो एतमत्थं 5 ग्रारोचेसं। "कच्च पन वो, भिक्खवे, भृतं" ति ? "भृतं, भगवा" ति । विगरित बढ़ी भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, भिक्खवे, उदरस्स कारणा गिहीनं ग्रञ्जमञ्ज्ञस्य उत्तरिमनस्सधम्मस्य वर्णं भासिस्सथ ! नेतं, भिक्खवे. ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय पसन्नानं वा भिय्योभावाय । ग्रथ स्वेतं. भिक्खवे ग्रप्पसन्त्रानं चेव ग्रप्पसादाय पसन्नानं च एकच्चानं ग्रञ्ञायताया ति ।

ग्रथ खो भगवा ते भिक्ख भनेकपरियायेन विगरहित्वा दुब्भरताय दप्पोसताय महिच्छताय ग्रसन्तदिताय सञ्जणिकाय कोसज्जस्स ग्रवणां भासित्वा. ग्रनेकपरियायेन सुभरताय सुपोसताय ग्रप्पिच्छस्स सन्तद्भस सल्ले-खस्स धतस्स पासादिकस्स ग्रपचयस्स विरियारम्भस्स वण्णं भासित्वा. भिक्खनं तदनच्छविकं तदनलोमिकं धिम्म कथं कत्वा भिक्ख ग्रामन्तेसि - "तेन हि. 15 भिक्खवे, भिक्खनं सिक्खापदं पञ्जापेस्सामि दस ग्रत्थवसे पटिच्च - सङ्घ-सुट्ठताय, सङ्घकासूताय, दम्मङ्कृतं पूगालानं निग्गहाय, पेसलानं भिक्सनं फासविहाराय, दिद्धिम्मिकान ग्रासवान संवराय, सम्परायिकान ग्रासवान पटिघाताय, श्रप्पसन्नानं पसादाय, पसन्नानं भिय्योभावाय, सद्धम्मद्वितया, विनयानग्गहाय । एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ -

६६. "यो पन भिक्ख ग्रनपसम्पन्नस्स उत्तरिमनस्सधम्म ग्रारोचेटा भृतस्मिं, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

७०. यो पना ति यो यादिसो यथायुत्तो यथाजच्चो यथानामो यथागोत्तो यथासीलो यथाविहारी यथागोचरो, थेरो वा नवो वा मज्जिमो वा, एसो वच्चति - "यो पना" ति ।

भिक्ख्र ति भिक्खको ति भिक्ख्, भिक्खाचरियं ग्रज्झपगतो ति भिक्ख, भिन्नपटधरो ति भिक्ख, समञ्जाय भिक्ख, भिक्ख, एहि भिक्खू ति भिक्खु, तीहि सरणगमनेहि उपसम्पन्नो

१. पञ्जापेस्सामा – म० ।

R 26

ति भिक्खु, भद्रो भिक्खु, सारी भिक्खु, सेखी भिक्खु, असेखो भिक्खु, समगोन सङ्कोन ज्ञात्तिचतुत्थेन कम्मेन श्रकुप्पेन ठानारहेन उपसम्पन्नो ति भिक्खु। तत्र व्यायं भिक्खु समगोन सङ्कोन ज्ञात्तिचतुर्थेन कम्मेन श्रकुप्पेन ठानारहेन उपसम्पन्नो, ग्रयं इमस्मि प्रत्थे श्रष्टिप्पेतो भिक्खु ति।

ग्रमुपसम्पन्नो नाम भिक्खु च भिक्खुनि च ठपेत्वा, भवसेसो ग्रमुप- ठ सम्पन्नो नाम ।

उत्तरिमनुस्सधम्मो नाम झानं, विमोक्खो, समाधि, समापित, ञाण-दस्सनं, मग्गभावना, फलसच्छिकिरिया, किलेसप्पहानं', विनीवरणता चित्तस्स, सञ्जागारे प्रभिरति ।

झानं ति पठम झानं, दुतियं झान, ततिय झानं, चतुःथं झानं ।

विमोक्खो ति मुञ्जतो विमोक्खो, ग्रनिमित्तो विमोक्खो, ग्रप्प-णिहितो विमोक्खो।

समाधी ति मुञ्ञातो समाधि, ग्रनिमित्तो समाधि, ग्रप्पणिहितो समाधि ।

समापत्ती ति सुञ्ञता समापत्ति, ग्रनिमित्ता समापत्ति, ग्रप्पणिहिता ¹⁵ समापत्ति ।

ङ्गाणहस्सनंै ति तिस्सो विज्जा ।

मग्गभावना ति चत्तारो सतिपट्टाना, चत्तारो सम्मप्पघाना, चत्तारो इद्विपादा, पञ्चिन्द्रयानि, पञ्च बलानि, सत्त बोज्झङ्गा, ग्ररियो श्रट्टाङ्गको सम्मो ।

फलसच्छिकिरिया ति सोतापत्तिफलस्स सच्छिकिरिया, सकदागामि-फलस्स सच्छिकिरिया, अनागामिफलस्स सच्छिकिरिया, अरहत्तफलस्स^५ सच्छिकिरिया।

किलेसप्पहानं ति रागस्स पहानं , दोसस्स पहानं, मोहस्स पहानं ।

विनीवरणता वित्तस्सा ति रागा चित्तस्स^{*} विनीवरणता, दोसा ₂₅ चित्तस्स विनीवरणता, मोहा चित्तस्स विनीवरणता ।

सुञ्ञानारे स्रभिरती ति पठमेन झानेन सुञ्ञागारे श्रमिरति, दुतियेन झानेन सुञ्ञागारे श्रभिरति, ततियेन झानेन सुञ्ञागारे श्रभिरति,

१ किलेसपहानं – रो०, किलेसपहाण – सी०। २ ज्ञाणं – सी०, स्या०। ३ घरहत्तस्स – सी०। ४. पहाणं – सी०। ५. चित्त – सी०, रो०, म०। पाचित्तसं – ६.

P. 39

चतुरथेन झानेन सुङ्गागारे ग्रभिरति ।

७१. **आरोचेया** ति ज्ञनुपसम्पन्नस्स – "पठमं झानं समापाँज्ज" ति भणन्तस्य ग्रापनि पाचिनियस्य ।

द्यारोबेट्या ति ग्रनुपसम्पन्नस्स — "पटमं झानं समापज्जामी" ति 5 भणन्तस्स ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

भारोचेय्या ति श्रनुपसम्पन्नस्स — "पठमं झानं समापन्नो" ति मण-न्तस्स भ्रापन्ति पाचित्तियस्स ।

म्रारोचेय्या ति भ्रनुपसम्पन्नस्स -- "पठमस्स झानस्स लाभीम्ही" ति भणन्तस्स ग्रापत्ति पाचिनियस्स ।

ग्रारोवेय्या ति ग्रनुपसम्पन्नस्स – "पठमस्स झानस्स वसीम्ही³" ति भणन्तस्स ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

म्रारोचेय्या ति म्रनुपसम्पन्नस्स – "पठमं झानं सच्छिकतं मया" ति भणकस्य म्रापनि पाचिनियस्स ।

धारोचेय्या ति ग्रनुपसम्पन्नस्स — "दुतियं झानं ... तितयं झानं ... 15 चतुत्वं झानं समापिञ्ज, समापञ्जािम, समापन्नो, चतुत्वस्स झानस्स लाभीम्हि, वसीम्हि; चतुत्वं झानं सिन्छिकतं मया" ति भणन्तस्स ग्रापत्ति पाचिन्तिग्रम्म ।

श्वारोचेय्या ति श्रनुपसम्पन्नस्स — "सुञ्ज्ञातं विमोक्खं ... श्रनिमित्तं विमोक्खं ... श्रप्पणिहतं विमोक्खं ... सुञ्ज्ञात समाधि ... श्रनिमित्तं समाधि ... श्रपणिहितं समाधि समापिज्ज, समापज्जामि, समापन्नो; श्रप्पणिहितस्स समाधिस्स लाभीम्हि, वसीम्हि; श्रप्पणिहितो समाधि सन्ध्विकतो मया" ति भणन्तस्स श्रापति पाचित्तियस्स ।

श्चारोचेय्या ति श्रनुगसम्पन्नस्स — "सुञ्ज्ञातं समापत्ति ... श्रनिमित्तं समापत्ति ... श्रप्यणिहितं समापत्ति समापिज्ज, समापञ्जामि, समापन्नो; श्रप्यणिहिताय समापत्तिया लाभीम्हि, वसीम्हि; श्रप्यणिहिता समापत्ति सच्छिकता मया" ति भणन्तस्स श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

धारोचेय्या ति अनुपसम्पन्नस्य — "तिस्सो विज्जा समापिंजा, समा-पज्जामि, समापन्नो; तिस्सान्तं विज्जानं लाभीम्हि, वसीम्हि; तिस्सो विज्जा सच्छिकता मया" ति भणन्तस्स आपत्ति पाचित्तियस्स ।

१. लाभिन्ही – सी०, स्या०, रो०। २ वसिन्ही – सी०, स्या०, रो०।

भारोजय्या ति भ्रनुपसम्पन्नस्स — "चत्तारो सतिपट्टाने ... चत्तारो हृ.27 सम्मप्पधाने ... चत्तारो इद्विपादे समापिज्ज, समापज्जामि, समापन्नो; चतुन्नं इद्विपादानं लाभीन्हि, वसीन्हि; चत्तारो इद्विपादा सिच्छिकता मया" ति

द्यारोषेय्या ति श्रनुपसम्पश्नस्स — "पञ्चिन्द्रयानि ... पञ्च बलानि ⁵ समापिज्ज, समापञ्जामि, समापन्नो; पञ्चन्नं बलानं लाभीम्हि, वसीम्हि; पञ्च बलानि सच्छिकतानि मया" ति भणन्तस्स श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

ष्ट्रारोचेय्या ति अनुपसम्पन्नस्स – "सत्त बोज्ञञ्जे समापिंज, समापज्जामि, समापन्नो, सत्तन्नं बोज्ज्ञञ्जान लाभीम्हि, वसीम्हि; सत्त बोज्ज्ञञ्जा सन्व्यकता मया" ति भणन्तस्स ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

बारोचेय्या ति प्रनुपसम्पन्नस्स — "ग्ररियं ग्रट्टाङ्गकं मग्गं समापिज्ज, समापज्जामि, समापन्नो, ग्ररियस्स ग्रट्टाङ्गकस्स मग्गस्स लाभीम्हि, वसीम्हि; ग्ररियो ग्रट्टाङ्गको मग्गो सिन्छिकतो मया" ति भणन्तस्स ग्रापत्ति पाचि-नियस्म ।

श्चारोचेंब्या ति अनुपसम्पन्नस्स — "सोतापत्तिफलं ... सकदागामिफलं ... ध्र ग्रनागामिफलं ... अरहत्तफलं समापाञ्ज, समापञ्जामि, समापन्नो; श्वरहत्त-फलस्स लाभीम्हि, वसीम्हि; अरहत्तं सिच्छिकतं मया' ति भणन्तस्स ग्रापन्ति पाचिनियस्म ।

श्वारोचेंध्या ति श्रनुपसम्पन्नस्स – "रागो मे चत्तो ... दोसो मे चत्तो ... मोहो मे चत्तो, बत्तो, मृत्तो, पहीनो, पटिनिस्सट्टो, उक्खेटितो, समुक्खेटितो" 20 ति भणन्तस्स श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

ग्रारोचेया ति श्रनुपसम्पन्नस्स – "रागा मे चित्तं विनीवरणं ... दोसा मे चित्तं विनीवरणं ... मोहा मे चित्तं विनीवरणं" ति भणन्तस्स श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

श्चारोचेब्या ति अनुपसम्पन्नस्स — "सुञ्जागारे पठमं झानं ... दुतियं 25 झानं ... ततिय झानं ... चतुरथं झानं समापिज्ज, समापज्जामि, समापन्नो; सुञ्जागारे चतुरथस्स झानस्स लाभीम्हि, वसीम्हि; सुञ्जागारे चतुरथं झानं सन्धिकतं मया" ति भणन्तस्स झापत्ति पाचित्तियस्स ।

७२ **धारोचेय्या** ति धनुपसम्पन्नस्स – "पठमं च झानं दुतिय च झानं समापाँज, समापजामि, समापन्नो; पठमस्स च झानस्स दुतियस्स so R 41

R+ 28

च झानस्स लाभीम्हि, वसीस्हः, पठमं च झानं दुतियं च झानं सच्छिकतं मया" ति भणन्तस्स ग्रापत्ति पाचिनियस्स ।

श्चारोचेय्या ति अनुपसम्पन्नस्स — "पठमं च झानं ततियं च झानं ... पठमं च झानं चतुत्यं च झानं समापिंज्ज, समापज्जािम, समापन्नो; पठमस्स च झानस्स चतुत्यस्स च झानस्स लाभीम्ह, वसीम्हि; पठमं च झानं चतुत्यं च झानं सच्छिकतं मया" ति भणन्तस्य धापनि पाजिन्त्यस्य ।

धारोचेय्या ति अनुपसम्पन्नस्स — "पठमं च झानं सुञ्ञातं च विमोक्खं... अनिमित्तं च विमोक्खं... अप्पणिहितं च विमोक्खं... सुञ्ञातं च समाधि ... अनिमित्तं च समाधि ... अप्पणिहितं च समाधि समापिज्ज, समा-। पञ्जामि, समापन्नो; पठमस्स च झानस्स अप्पणिहितस्स च समाधिस्स लाभीम्हि, वसीम्हि, पठमं च झानं अप्पणिहितो च समाधि सच्छिकतो मया" ति भणन्तस्स आपत्ति पाचित्त्यस्स ।

श्वारोचेथ्या ति श्रनुपसम्पन्नस्स — "पटमं च झानं सुरुञ्जतं च समापत्ति ... श्रनिमित्तं च समापत्ति ... श्रप्पणिहित च समापत्ति समापिञ्ज, इसमापञ्जामि, समापन्नो; पटमस्स च झानस्स प्रप्पणिहिताय च समापत्तिया लाभीम्हि, वसीम्हि; पटमं च झानं श्रप्पणिहिता च समापत्ति सच्छिकता मया" ति भणन्तस्स श्रापत्ति पाचिन्त्रयस्य ।

आरोचेच्या ति अनुपसम्पन्नस्स — "पठम च झानं तिस्सो च विज्जा समापिंज, समापज्जािम, समापन्नो; पठमस्स च झानस्स तिस्सन्नं च 20 विज्जानं लाभीिम्ह, वसीिम्ह; पठमं च झानं तिस्सो च विज्जा सिच्छिकता मया" ति भणन्तस्य ग्रापिन पाजिन्त्यस्म ।

ग्रारोचेया ति अनुपसम्पन्नस्स — "पठमं च झानं चत्तारो च सति-पट्टाने चत्तारो च सम्मप्पधाने ... चत्तारो च इद्विपादे समापिंज्ज, समा-पज्जामि, समापन्नो; पठमस्स च झानस्स चतुन्नं च इद्विपादानं लाभीम्हि, 25 वसीम्हि; पठमं च झानं चत्तारो च इद्विपादा सच्छिकता मया" ति भणन्तस्स ग्रापात पाचित्तियस्स ।

श्चारोचेय्या ति ग्रनुपसम्पन्नस्स-"पटमं न झानं, पञ्च च इन्द्रियानि ...
पञ्च च बलानि समापिंज्ज, समापज्जािम, समापन्नो; पटमस्स च झानस्स पञ्चन्नं च बलानं लाभीिन्ह, वसीिन्ह; पटमं च झानं पञ्च च बलानि श्चिक्तकाािनं मया''ति भणन्तस्स भ्रापित पाचित्तियस्स ।

१. सच्छिकता - रो० ।

R. 49

भारोचेया ति भ्रनुपसम्पन्नस्स — "पटमं च झानं सत्त च बोज्झङ्गे समापाँज्ज, समापज्जामि, समापन्नो; पटमस्स च झानस्स सत्तन्नं च बोज्झ-ङ्गानं लाभीम्हि, वसीम्हि; पटमं च झानं सत्त च बोज्झङ्गा सच्छिकता मया" ति भ्रणन्तम्स भ्रापनि पाचिनियस्स ।

श्वारोचेय्या ति ग्रनुपसम्पन्नस्स — "पठमं च झानं ग्ररिय च श्र श्रद्धाङ्गकं मग्गं समापिज्ज, समापज्जामि, समापन्नो; पठमस्स च झानस्स श्ररियस्स च श्रद्धाङ्गकस्स मग्गस्स लाभीम्हि, वसीम्हि; पठमं च झानं श्ररियो च श्रद्धाङ्गको मग्गो सिच्छिकतो मया" ति भणन्तस्स ग्रापत्ति पाचिन्त्यस्स ।

श्वारोचेय्या ति अनुपसम्पन्नस्स — "पठमं च झानं सोतापत्तिफलं च... 10 सकदागामिफल च... अनागामिफलं च... अरहत्तफलं च समापिंज, समा-पज्जामि, समापन्नो; पठमस्स च झानस्स अरहत्तफलस्स च लाभीम्हि, वसीम्हि, पठम च झानं अरहत्तफलं च सिच्छिकतं मया" ति भणन्तस्स अपनि पानिन्यस्म

श्चारोचेय्या ति श्रनुपसम्पन्नस्स — "पठम च झानं समापाँज्ज, समा- ।॰ पज्जामि, समापन्नो . रागो च मे चत्तो .. दोसो च मे चत्तो ... मोहो च मे चत्तो, बन्तो, मुत्तो, पहीनो , पटिनिस्सट्टो, उक्खेटितो, समुक्खेटितो" ति भणन्तस्म ग्रापनि पाचिनियस्म ।

श्वारोचेथ्या ति श्रनुपसम्पन्नस्स — ''पठमं च झानं समापिंज, समा-पज्जािम, समापन्नो .. रागा च मे चित्तं विनीवरणं ... दोसा च मे चित्तं थि विनीवरणं .. मोहा च मे चित्तं विनीवरणं'' ति भणन्तस्स आपत्ति पाचित्तियस्स ।

७३. **ब्रारोजेय्या** ति श्रनुपसम्पन्नस्स — "दुतियं च झानं ततियं च झान ... दुतिय च झानं चतुत्थ च झान समापर्गिज, समापर्ग्जामि, समापन्नो, दुतियस्स च झानस्स चतुत्थस्स च झानस्स लाभीम्हि, बसीम्हि, 25 दुतियं च झानं चतुत्थं च झान सच्छिकतं मया" ति भणन्तस्स ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१ अरहत्तं – सी०, रो०, म०। २. पहीणो – सी०।

R 20

द्यारोचेय्या ति ग्रनुपसम्पन्नस्स — "दुतियं च झानं ... पे० ... मोहा च में चित्तं विनीवरणं" ति भणन्तस्स ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

श्वारोचेट्या ति अनुपसम्पन्नस्स — "दुतियं च झानं पठम च झानं समापिञ्ज, समापञ्जामि, समापन्नो; दुतियस्स च झानस्स पठमस्स च झानस्स 5 लाभीम्हि, वसीम्हि; दुतियं च झानं पठमं च झानं सिच्छिकतं मया" ति भणन्तस्स ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ...पे०...।

मूलं सङ्खितं।

श्वारोचेय्या ति श्रनुपसम्पन्नस्स — "मोहा च मे चित्तं विनीवरणं, पठमं च झानं समापिंज्ज, समापज्जािम, समापन्नो, मोहा च मे चित्तं विनीवरणं, पठमस्स च झानस्स लाभीिम्ह, वसीिम्ह, मोहा च मे चित्तं 10 विनीवरणं, पठमं च झानं सच्छिकतं मया"ित भणन्तस्स ग्रापित्त पाचित्तियस्स ...पे०....।

श्चारोचेंब्या ति अनुपसम्पन्नस्स – ''मोहा च मे चित्तं विनीवरणं, दोसा च मे चित्तं विनीवरणं'' ति भणन्तस्स आपत्ति पाचित्तियस्स ...पें°...।

15 श्रारोचेय्या ति अनुपसम्पन्नस्स — "पटमं च झान दुतिय च झान तितयं च झानं चतुत्यं च झान सुञ्ञात च विमोग्स अनिमित्त च विमोग्स अप्पणिहित च विमोग्स सुञ्जातं च समाधि अनिमित्त च समाधि अप्पणिहित च समाधि सुञ्जातं च समापित्तं अनिमित्तं च समापित्तं अप्पणिहितं च समापित्तं तिस्सो च विज्ञा चत्तारो च सत्तिपट्टाने चतारो च सम्मप्पधाने चत्तारो च इद्विपादे पञ्च च इन्द्रियानि पञ्च च बलानि सत्तं च बोज्झङ्गे अरिय च अट्टाङ्गिक मग्गं सोतापत्तिफलं च सकदागामिफलं च अनागामिफलं च अरहत्तफलं च समापिज, समापज्ञामि, समापन्नो, रागो च मे चत्तो, दोसो च मे चत्तो, मोहो च मे चत्तो, वन्तो, मृत्तो, पहिनित्ते, पिटिनिस्सट्टो, उनस्बंटितो समुक्सबंटितो, रागा च मे चित्तं विनीवरणं, दोसा च मे चित्तं विनीवरणं, मोहा च मे चित्तं विनीवरणं' ति भणन्तस्स आपित्तं पाचिन्तिस्स ।

१. एत्य स्था० पोत्थके पेय्यालो न दिस्सति । २ घरहत्त - सी०, रो०, म० ।

७४. **बारोजेट्या** ति मनुपसम्पन्नस्स — "पठमं झानं समापॉज्ज" ति वत्तुकामो "दुतियं झानं समापॉज्ज" ति मणन्तस्स पटिविजानन्तस्स झापत्ति पाचित्तियस्स, न पटिविजानन्तस्स झापत्ति दक्कटस्स ।

श्वारोचेय्या ति अनुपसम्पन्नस्स — "पठमं झानं समापिँज" ति वत्तुकामो "तितयं झानं, चतुत्वं झानं, सुञ्ञतं विमोचलं, अनिमित्तं विमोचलं, अ
अप्पणिहितं विमोचलं, सुञ्ञातं समाधि, अप्पणिहितं
समाधि, सुञ्ञातं समापत्तं, अनिमित्तं समाधि, अप्पणिहितं
समाधि, सुञ्ञातं समापत्तं, अनिमित्तं समापितं, अप्पणिहितं समापितं, तिस्सो
विज्जा, चतारो सितपट्टानं, चतारो सम्मप्पधानं, चतारो इद्विपादे, पिञ्चिन्द्वयाति, पञ्च बलानि, सत्त बोज्झञ्जे, अरियं अट्टाञ्चिकं मम्मं, सोतापित्तफलं,
सकदागामिफलं, अनागामिफलं, अरहत्तफलं समापिजंज; रागो मे चत्तो, दोसो 10
मे चत्तो, मोहो मे चत्तो, बन्तो, मुत्तो, पट्टीनां, पटिनिस्सट्टो, उक्खेटितो,
समुक्खेटितो; रागा मे चित्तं विनीवरणं, दोसा मे चित्तं विनीवरणं, मोहा मे
चित्तं विनीवरणं" ति भणन्तस्स पटिविजानन्तस्स आपत्ति पाचित्तयस्स,
न पटिविजानन्तस्स आपत्ति दुक्कटस्स।

ब्रारोचेया ति अनुपसम्पन्नस्स — "दुतियं झानं समापिज्ज" ति वत्तु- _{15 B. 46} कामो .पे० .. "मोहा मे चित्तं विनीवरण" ति भणन्तस्स पटिविजानन्तस्स ग्रापत्ति पाचित्तियस्स, न पटिविजानन्तस्स ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

श्रारोचेंय्या ति श्रनुपसम्पन्नस्स- "दुतियं झानं समापिञ्ज" ति बत्तु-कामो – "पटमं झान समापिञ्ज" ति भणन्तस्स पटिविजानन्तस्स ग्रापत्ति पाचित्तियस्स, न पटिविजानन्तस्स ग्रापत्ति दक्कटस्स ... पे० ... ।

मुलं सङ्खितां।

20

धारोचेय्या ति श्रनुपसम्पन्नस्स — "मोहा मे चित्तं विनीवरणं" ति वत्तुकामो — "पठम झानं समापिज्ज" ति भणन्तस्स पटिविजानन्तस्स म्रापत्ति पाचित्तियस्स, न पटिविजानन्तस्स ग्रापत्ति दुक्कटस्स ... पे० ... ।

श्चारोचेंच्या ति अनुपसम्पन्नस्स – "मोहा मे चित्त विनीवरण" ति वत्तुकामो – "दोसा मे चित्तं विनीवरणं" ति भणन्तस्स पटिविजानन्तस्स 25 ग्चापत्ति पाचित्तियस्स, न पटिविजानन्तस्स ग्रापत्ति दुक्कटस्स ... पे० ... ।

श्रारोचेम्या ति अनुपसम्पन्नस्स —''पठमं च झानं दुतियं च झान ततियं च झानं चतृत्यं च झानं...पे०... दोसा च मे चित्तं विनीचरणं''ति वत्तकामो B.45

20

25

- "मोहा में चित्तं विनीवरणं" ति भणन्तस्स पटिविजानन्तस्स भ्रापत्ति पाचि-त्तियस्स. न पटिविजानन्तस्स भ्रापत्ति दक्कटस्स ।

श्वारोचेय्या ति अनुपसम्पन्नस्स — "दुतियं च झानं तितयं च झानं चतुत्वं च झानं ...पे०... मोहा च मे चित्त विनीवरणं" ति वत्तुकामो — "पठमं आनं समापिंज्ज" ति भणन्तस्स पटिविजानन्तस्स आपत्ति पाचित्तियस्स, न पटिविजानन्तस्स आपत्ति दक्कटस्स ...पे०...।

७५. द्वारोचेय्या ति अनुपसम्पन्नस्स — ''यो ते विहारे विस सो भिवस्तु पठमं झानं समापिञ्ज, समापञ्जति, समापन्नो, सो भिवस्तु पठमस्स झानस्स लाभी, वसी; तेन भिक्सुना पठमं झानं सच्छिकतं'' ति भणन्तस्स झापत्ति विकटस्स ।

श्वारोचेट्या ति अनुपसम्पन्नस्स- "यो ते विहारे वसि सो भिवस्तु दुतियं झानं तियं झानं चतुत्यं झान समापिज्ज, समापज्जित, समापन्नो, सो भिक्स्तु चतुत्थस्स झानस्स लाभी, वसी; तेन भिक्स्तुना चतुत्थ झानं सच्छिक्तं" ति भणन्तस्स ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

श्रारोचेय्या ति अनुपसम्पन्नस्स — "यो ते विहारे विस सो भिवखु सुञ्जातं विमोवख प्रानिमत्त विमोवखं प्रप्पणिहितं विमोवखं सुञ्जातं समाधि प्रानिमत्तं समाधि समाधि समाधि अपणिहितं समाधि समाधिज्ज, समापज्जित, समापन्नो, सो भिवखु प्रप्पणिहितस्स समाधिस्स लाभी, वसी; तेन भिवखुना प्रप्पणिहितो समाधि सच्छिकतो" ति भणन्तस्स आपत्ति दक्कटस्स ।

श्वारोचेय्या ति श्रनुपसम्पन्नस्स — "यो ते विहारे विस सो भिवस् सुञ्ज्ञत समापित ...पे०.. श्रिनिमित्त समापित श्रप्पणिहित समापित्त समापिज, समापञ्जित, समापन्नो", श्रप्पणिहिताय समापित्तया लाभी, वसी; तेन भिक्खुना श्रप्पणिहिता समापित्त सिच्छिकता" ति भणन्तस्स श्रापित वक्कटस्स ।

श्वारोचेय्या ति श्रनुपसम्पन्नस्स — "यो ते विहारे विस सो भिवस्तु तिस्सो विज्जा ... पे० ... चत्तारो सितपट्टाने, चत्तारो सम्मप्पधाने, चत्तारो इद्विपादे, पञ्चित्तित्रयानि, पञ्च बलानि, सत्त बोझङ्गे, ग्ररिय प्रट्टाङ्गिकं मग्गं, सोतापत्तिफलं, सकदागामिफलं, अनागामिफलं, ग्ररहत्तफलं समापिज्ज ...पे० ... समापञ्जति, समापन्नो; ... पे० ... तस्स भिक्खुनो रागो चत्तो, दोसो

१. एत्य 'समापन्नो सो भिक्सु' इति पाठो सी० पोत्यके ग्रात्य ।

R. 30

वत्तो, मोहो चत्तो, वन्तो, मुत्तो, पहीनो', पटिनिस्सट्टो, उक्खेटितो, समु-क्खेटितो; तस्स भिक्खुनो रागा चित्तं विनीवरणं, दोसा चित्तं विनीवरणं, मोहा चित्तं विनीवरणं' ति भणन्तस्स ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

श्रारोचेय्या ति श्रनुपसम्पन्नस्स — "यो ते विहारे विस सो भिक्खु सुञ्जागारे पठमं झानं दुतियं झानं तितयं झानं चतुत्यं झानं समापिज्ज, अ समापिज्जति, समापिज्जों; सो भिक्खु सुञ्जागारे चतुत्वस्स झानस्स लाभी, वसी; तेन भिक्खुना सुञ्जागारे चतुत्वं झानं सिच्छिकतं" ति भणन्तस्स आपित्तं दक्कटस्स ।

श्वारोचेय्या ति अनुपसम्पन्नस्स — "यो ते विहारं परिभुठ्जि, यो ते वीवरं परिभुठ्जि, यो ते पिण्डपातं परिभुठ्जि, यो ते सेनासनं परिभुठ्जि, 10 यो ते पिलानपण्चयभेसज्जपरिक्खारं परिभुठ्जि सो भिक्खु सुञ्जागारे चतुत्वं झानं समापिज, समापज्जित, समापन्नो; सो भिक्खु सुञ्जागारे चतुत्वं झानंस्त लाभी, वसी, तेन भिक्खुना सुञ्जागारे चतुत्वं झानं सिण्छकतं" ति भणन्तस्स स्नापित दुक्कटस्स ।

७६ श्रारोजेय्या ति अनुपसम्पन्नस्स — "येन ते विहारो परिभुत्तो, 15 येन ते चीवरं परिभुत्तं, येन ते पिण्डपातो परिभुत्तो, येन ते सेनासनं परिभुत्तं, येन ते गिलानप्पच्चयभेसज्जपरिबखारो परिभुत्तो सो भिक्खु सुञ्जागारे चतुत्यं झानं समापिज, समापज्जित, समापन्नो; सो भिक्खु सुञ्जागारे चतुत्यस्स झानस्स लाभी, वसी; तेन भिक्खुना सुञ्जागारे चतुत्यं झानं सण्छिकतं" ति भणन्तस्स प्रापत्ति दुक्कटस्स ।

श्रारोचेय्या ति श्रनुपसम्पन्नस्स — "यं त्वं आगम्म विहारं श्रदासि, चीवरं श्रदासि, पिण्डपातं श्रदासि, सेनासनं श्रदासि, गिलानप्पच्चयभेसज्ज-परिक्खारं श्रदासि सो भिक्खु सुञ्जागारे चतुत्वं झानं समापिज्जि, समा-पज्जति, समापन्नो; सो भिक्खु सुञ्जागारे चतुत्वस्स झानस्स लाभी, वसी; तेन भिक्खुना सुञ्जागारे चतुत्वं झान सच्छिकतं" ति भणन्तस्स ग्रापत्ति 25 दक्कटस्स ।

७७. ग्रनापत्ति उपसम्पन्नस्स, भूतं ग्रारोचेति , ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

१. पहीणो – सी० । २. एत्य थो ते विहार परिभुक्तियं इति पाठो म० पोत्यके नित्य । ३. शिकानपच्यनमेसज्जपरिक्तपरं – सी०, स्या०, रो० । ४. झारोचेसि – स्या० । व्यक्तियं – ७.

R

B. 47

६ ह. नवमपाचित्तियं (बनुष्यस्पन्नस्य बृद्दुल्लापत्तिरोचने)

(१) उपनन्द - खब्बन्गियभण्डनवस्यु

७८. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने धनाधपिण्डिकस्स धारामे । तेन खो पन समयेन धायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो

खन्विन्यिहि भिक्खृहि सिंढ भण्डनकतो होति । सो सञ्चेतिनकं सुक्कविस्सिंट्ठ धापाँत धापिज्यत्वा सङ्घं तस्सा धापत्तिया परिवासं याचि । तस्स

सङ्घो तस्सा धापत्तिया परिवासं ध्रदासि । तेन खो पन समयेन सावित्ययं

भञ्जातरस्स पूगस्स सङ्घभत्तं होति । सो परिवसन्तो भत्तग्गे धासनपरियन्ते

निसीदि । खब्बिग्गया भिक्खू ते उपासके एतदवोचुं – "एसो, धाबुसो,

प्रायस्मा उपनन्दी सक्यपुत्तो तुम्हाकं सम्भावितो कुलूपको'; येनेव हत्येन

सद्यदेय्यं भुञ्जित तेनेव हत्येन उपकित्तित्वा सर्खुं तस्सा धापत्तिया परिवासं

याचि । तस्स सङ्घो तस्सा धापित्या परिवासं भ्रदासि । सो परिवसन्तो

ग्रासनपरियन्ते निसिन्नो" ति । ये ते भिक्खू प्रपिच्छा सन्तुट्टा लिज्जिनो

कुक्कुच्का सिक्खाकामा ते उज्झायन्ति खित्यन्तित विपाचेत्ति — "कथं हि

नाम छुब्बिग्गया भिक्खू भिक्खुस्स दुट्ठुल्लं ध्रापीत्त अनुपसम्पन्नस्स ध्रारो
वेदसन्ती" ति ! ध्रय खो ते भिक्खू भगवतो एतमत्यं ध्रारोचेसुं ।

(२) पञ्जाति

ग्रथ स्त्रो भगवा एतस्मि निदान एतस्मि पकरण भिनस्तुसङ्क सिन-पातापेत्वा छव्विगये भिक्स् पटिपुच्छि — "सच्च किर तुम्हे, भिक्सवे, भिक्सुस्स दुट्हुल्लं ग्रापीत्त अनुपसम्पन्नस्स ग्रारोचेया" ति ? "सच्च, भगवा" ति । विगरिह बुढो भगवा...पे०...कथ हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, भिक्सुस्स 20 दुट्टुल्सं ग्रापीत्तं अनुपसम्पन्नस्स ग्रारोचेस्सथ ! नेतं, मोघपुरिसा, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे०.. एवं च पन, भिक्सवे, इसं सिक्सापदं उद्दिसेय्याथ —

७६. "यो पन भिक्कु भिक्कुस्स दुट्टुल्लं ब्रापीत प्रनुपसम्पन्नस्स ब्रारोचेय्य, प्रज्ञात भिक्कुसम्मृतियां, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गी

८०. यो पना ति यो यादिसो ...पे०...भिषक् ति...पे०...भ्रयं इमस्मि 25 श्रत्थे प्रक्षिप्पेतो भिक्कु ति ।

१. कुलूपनो – सी० । २. निक्लूसम्मतिया – स्वा० ।

भिष्यस्या ति भञ्जस्य भिष्यस्य ।

बुद्दुहुस्ता नाम भ्रापत्ति – चत्तारि च पाराजिकानि, तेरस च सङ्घा-दिसेसा ।

धनुषसम्पन्नो नाम भिक्खुं च भिक्खुनि च ठपेत्वा धवसेसो धनुप-सम्पन्नो नाम ।

धारोचेय्या ति ग्रारोचेय्य['] इत्थिया वा पुरिसस्स वा गहटुस्स वा पञ्जजितस्स वा।

ग्रञ्जात्र भिक्खसम्मतिया ति ठपेत्वा भिक्खसम्मति ।

ग्रत्थि भिन्नसुसम्मृति ग्रापत्तिपरियन्ता, न कुलपरियन्ता । ग्रत्थि भिन्नसुसम्मृति कुलपरियन्ता, न ग्रापत्तिपरियन्ता, ग्रात्थि भिन्नसुसम्मृति 10 ग्रापत्तिपरियन्ता च कुलपरियन्ता च, ग्रत्थि भिन्नसुसम्मृति नेव ग्रापत्ति-परियन्ता न कुलपरियन्ता ।

श्रापत्तिपरियन्ता नाम भ्रापत्तियो परिग्गहितायो होन्ति – एत्तकाहि भ्रापत्तीहि भ्रारोचेतब्बो ति ।

कुलपरियस्ता नाम कुलानि परिग्गहितानि होन्ति – एत्तकेसु कुलेसु 15 8.46 ग्रारोचेतव्बो ति ।

श्रापत्तिपरियन्ता च कुलपरियन्ता च नाम प्रापत्तियो च परिगा-हितायो होन्ति, कुलानि च परिगाहितानि होन्ति – एत्तकाहि श्रापत्तीहि एत्तकेस् कुलेस् प्रारोचेतब्बो ति ।

नेव ग्रापत्तिपरियन्ता न कुलपरियन्ता नाम भ्रापत्तियो च भ्रपरित्म- 20 हितायो होन्ति, कुलानि च श्रपरिमहितानि होन्ति – एत्तकाहि श्रापत्तीहि एत्तकेस् कुलेस् भ्रारोचेतब्बो ति ।

ूर प्रापत्तिपरियन्ते या ग्रापत्तियो परिगाहितायो होन्ति ता ग्राप-त्तियो ठपेत्वा ग्रञ्जाहि ग्रापत्तीहि ग्रारोचेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

कुलपरियन्ते यानि कुलानि परिग्गहितानि होन्ति तानि कुलानि 25 2. 92 ठपेत्वा अञ्बेसु कुलेसु ब्रारोचेति, श्रापत्ति पाचित्तयस्स ।

श्रापत्तिपरियन्ते च कुलपरियन्ते च या भ्रापत्तियो परिग्गहितायो होन्ति ता भ्रापत्तियो ठपेत्वा यानि कुलानि परिग्गहितानि होन्ति तानि कुलानि ठपेत्वा भ्रञ्जाहि भ्रापत्तीहि भ्रञ्मेसु कुलेसु भ्रारोचेति, भ्रापत्ति पाचि-त्तियस्स । नेव भ्रापत्तिपरियन्ते न कुलपरियन्ते, भ्रनापत्ति ।

१. बारोचेति - सी०, स्या० । २. मिक्खुसम्मति - स्या०। ३. बारोचेतब्बा - सी० ।

 द२. वुट्ठुल्लाय भ्रापत्तिया दुट्ठुल्लापत्तिसञ्जी अनुपसम्पन्नस्स भ्रारो-चेति, अञ्चात्र भिनससम्मितिया, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

दुट्ठुल्लाय आपत्तिया वेमतिको ब्रनुपसम्पन्नस्स ब्रारोचेति, ब्रञ्ञात्र मिनक्कममितया, ब्रापत्ति पाचितियस्स ।

ह. ३५ 5 टुट्ठुल्लाय झापत्तिया झदुट्ठुल्लापत्तिसञ्जी झनुपसम्पन्नस्स झारो-चेति, झञ्झात्र भिक्खुसम्मृतिया, झापत्ति पाचित्तियस्स ।

भदुट्ठुल्लं मापत्ति भारोचेति, भापत्ति दुक्कटस्स ।

अनुपसम्पन्नस्स दुट्ठुल्लं वा अदुट्ठुल्लं वा अज्झाचारं आरोचेति, आपत्ति दुक्कटस्स ।

. शदुद्टुल्लाय आपत्तिया दुद्टुल्लापत्तिसञ्जी', आपत्ति दुक्कटस्स । शदुद्टुल्लाय आपत्तिया बेमतिको, आपत्ति दुक्कटस्स । शदुद्टुल्लाय आपत्तिया अदुद्टुल्लापत्तिसञ्जी, आपत्ति दुक्कटस्स ।

 इ. अनापत्ति वत्युं आरोचेति नो आपत्ति, आपत्ति आरोचेति नो वत्युं, भिक्खसम्मतिया, उम्मत्तकस्स, आदिकम्मिकस्सा ति ।

६ १०. दसमपाचित्तियं (प्यवीजणने)

(१) नवकम्मकारकभिक्खुवस्य

प्रश्तिन समयेन बुद्धो भगवा म्राळवियाँ विहरित ग्रम्माळवें चेतिये। तेन खो पन समयेन ग्राळवकाँ भिनलू नवकस्म करोन्ता पर्यावाँ खणित पि खणापेन्ति पि । मनुस्सा उज्झायित्त खिर्य्यात्त विपाचित्त — "कर्ष हि नाम समणा सम्यपुत्तिया पर्याव खणिस्सिन्ति पि खणापेस्सिन्ति पि एकिन्द्रियं समणा सम्यपुत्तिया जीवं विहेडेस्सन्ती" ति ! अस्सोस् खो भिनलू 20 तेसं मनुस्सान उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचन्तानं । ये ते भिनलू प्राप्पच्छा सन्तुट्टा लिज्जनो कुनकुच्चका सिन्खाकामा ते उज्झायित्ति खिय्यन्ति विपाचेति — "कर्ष हि नाम ग्राळवका भिनलू पर्याव खणिस्सिन्ति पि खणापेस्सिन्ति पी" ति ! प्रय खो ते भिनलू भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसुं ।

१. प्रदुरुलापत्तिसम्ब्री – सी० । २. प्रालबिय – सी० । ३. प्रगासबे – सी० । ४. प्राल-बका – सी०; प्राळविका – स्या॰, रो० । १. पर्वीव – सी०, स्या॰। ६. विहेटेली – स्या॰, रो०, य॰।

10

15

20

B 50

(२) पञ्जलि

श्रथ को मगवा एतिस्मं निर्माने एतिस्म पकरणे भिक्खुसङ्घं सिन्न-पातापेत्वा नवकम्मकारके भिक्खु पटिपुन्छि – "सच्चं किर तुम्हे, भिक्खवे, पर्माव खणये पि खणापेथे पी" ति ? "सच्चं, मगवा" ति । विगरिह बुद्धो भगवा...पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, पर्माव खणिस्सथ पि खणापेस्सथ पि ! जीवसिञ्चानो हि, मोघपुरिसा, मनुस्सा पर्मावया"। व नंतं, मोघपुरिसा, अप्पसन्नानं वा पसादाय...पे०...एवं च पन, भिक्खवे, इसं सिक्खापटं उटिसेट्याथ –

८४. "यो पन भिक्खु पर्थाव खणेय्य वा खणापेय्य वा,पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

८६. **यो पना** ति यो यादिसो ...पे०... भिष्म्<mark>सू</mark> ति ...पे०... श्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रधिप्पेतो भिक्स ति ।

पथवी नाम है पथवियो - जाता च पथवी स्रजाता च पथवी।

जाता नाम पथवी – सुद्धपंसु सुद्धमत्तिका घ्रप्पपासाणा घ्रप्पसक्खरा घ्रप्पकठला ग्रप्पमरुम्बा घ्रप्पबालिका , येभूय्येन पंसु , येभूय्येन मत्तिका । घ्रदङ्का पि बुच्चति जाता पथवी । यो पि पंसुपुञ्जो वा मत्तिकापुञ्जो वा घ्रतिरेकचातुमासं ग्रोबट्टो, घ्रयं पि बुच्चति जाता पथवी ।

श्रजाता नाम पथवी – सुद्धपासाणा सुद्धसम्बरा सुद्धकठला सुद्ध-मरुम्बा सुद्धवालिका प्रप्यपतु अप्पमित्तिका, येभुय्येन पासाणा, येभुय्येन सम्बरा, येभुय्येन कठला, येभुय्येन मरुम्बा, येभुय्येन वालिका । दङ्घा पि बुच्चित श्रजाता पथवी । यो पि पंसुपुञ्जो वा मित्तिकापुञ्जो वा श्रोमक-चातुमास प्रोवट्टो, अर्थं पि बुच्चित श्रजाता पथवी ।

खणेय्या ति सयं खणति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

खणापेडवा ति भ्रञ्ञां भ्राणापेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । सर्कि भ्राणत्तो बहुकं पि खणति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

ष्यं पथिवया पथिवसञ्जी खणित वा खणापेति वा भिन्दित वा भेदापेति वा दहति वा दहापेति वा, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

पद्मविया बेमतिको लगति वा लगापेति वा भिन्दति वा भेदापेति

१. सपाया - सी० । २. सपायेया - सी० । ३. स्या० गोल्यके नित्य । ४. पठिवया - सी०, स्या० । ५. प्रप्यवासिका - स्या० । ६. पंसुका - म० । ७. प्रप्यपसुका - म० । द. उनकचातुः सासं - स्या० । १. सो - सी० ।

B. 51

R 54

10

वा दहति वा दहापेति वा, भ्रापत्ति दुक्कटस्स ।

पथविया प्रपथविसञ्जी संगति वा संगापित वा भिन्दित वा भेदा-पेति वा दहति वा दहापेति वा. ग्रनापत्ति ।

भ्रपथिवया पंचविसञ्जी, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रपथिवया वेमतिको, अभ्रपत्ति दक्कटस्स । भ्रपथिवया भ्रपथिवसञ्जी, भ्रनापत्ति ।

५८. धनापत्ति – "इमं जान, इमं देहि, इमं बाहर, इमिना अस्थो, इमं कप्पियं करोही' ति भणति, असञ्चिच्च, असतिया, घजानन्तस्स, उम्मत्तकस्स, आदिकम्मिकस्सा ति ।

मुसावादवम्गो निहितो पठमो ।

तस्मुद्दानं

मुसा ग्रोमसपेसुञ्ञां, पदसेय्याय वे दुवे । ग्रञ्जात्र विञ्जुना भूता, दुट्ठुल्लापत्ति खणना'ति ।।

६ ११. एकादसमपाचित्तियं (भूतगामपातस्ये)

(१) चन्त्रदेवतावत्यु

५८. तेन समयेन बुढो भगवा प्राळिवये विहरित प्रगाळवे चेतिये। तेन सो पन समयेन प्राळावका भिक्ख नक्कमं करोन्ता रुक्ष छिन्दित प्रियोन्ति पि । प्रञ्जातरो पि प्राळवको भिक्ख रुक्सं छिन्दित। तिस्म रुक्सं प्रधानित पि । प्रञ्जातरो पि प्राळवको भिक्ख रुक्सं छिन्दित। तिस्म रुक्सं प्रधानित पि । प्रञ्जातरो पि प्राळवको भिक्ख रुक्सं छिन्दित। तिस्म रुक्सं प्रधानित छिन्दि येव, तस्सा च देवताय दारकस्स बाहुं प्राकोटेसि । प्रथ स्त्रो तस्सा देवताय एतवहोसि — "मुन्ताहं इमं भिक्खं इघेव जीविता बोरोपेय्य" ति । प्रथ स्त्रो तस्सा देवताय एतवहोसि — "न स्त्रो मेत्री पतिरूपं याहं इमं भिक्खं इघेव जीविता बोरोपेय्य" ति । प्रथ स्त्रो तस्सा देवताय प्रवादहोसि — "न स्त्रो मेत्री पतिरूपं याहं इमं भिक्खं इघेव जीविता बोरोपेय्य । याह्न तस्सा देवता एतमत्थं प्रारोच्यासि । साधु सो त्रंत एतमत्थं प्रारोचेसि । साधु साधु देवते ! साधु स्त्रो त्वाते हेवते, तं भिक्खं जीविता वोरोपेय्यासि, बहुं च त्वं, देवते, प्रपुञ्जं पसबेय्यासि । गच्छ त्वं, देवते, प्रमुक्संस प्रोकारित । देवते, प्रमुक्संस प्रोकारित । देवते, प्रमुक्संस प्रोकारित । स्वरुक्तं प्रयुज्जं पसबेय्यासि । गच्छ त्वं, देवते, प्रमुक्संस प्रोकारित । स्त्रे देवते, प्रमुक्संस प्रोकारित । स्वरुक्तं देवते, प्रमुक्संस प्रोकारित । स्त्रे देवते, प्रमुक्संस प्रोकारित । स्तर्ये प्रमुक्संस प्रोकारित । स्तर्ये प्रमुक्संस प्रोकारित । स्तर्ये देवते, प्रमुक्संस प्रोकारित । स्तर्ये प्रमुक्संस प्रोकारित । स्तर्ये देवते, प्रमुक्संस प्रोकारित । स्तर्ये प्रमुक्संस प्रोकारित । स्तर्ये देवते । स्तर्ये देवते । स्तर्ये देवते । प्रमुक्संस प्रोकारित । स्तर्ये देवते । स्तर्ये देवते । स्तर्ये प्रमुक्संस प्रोकारित । स्तर्ये देवते । स्वर्ये देवते । स्तर्ये प्रमुक्संस प्रोकारित । स्तर्ये । स्तर्ये । स्वर्ये । स्तर्ये प्रमुक्संस प्रमुक्तं । स्तर्ये ।

१. सप्तेन चा — सी० । २. धालवियं — सी० । ३. धगालवे — सी० । ४. घाळविका — स्या०,रो० । ४. खिल्दा — स्या० । ६. पतेर्त — स्या० । ७. पटिक्पं — स्या० ।

R 52

R. 35

15

25

रुम्बो विवित्तो तर्हिम उपगण्छा" ति । मनुस्सा उण्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – "कवं हि नाम समणा सम्पपुत्तिया रुम्बं ख्रिन्दिस्सन्ति पि स्रेदापेस्सन्ति पि एकिन्द्रियं समणा सम्पपुत्तिया जीवं विहेटेस्सन्ती" ति !

प्रस्तोसुं को भिक्कू तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं किय्यन्तानं विपा-चेन्तानं । ये ते भिक्कू प्रप्यिच्छा ...पे ०... ते उज्झायन्ति किय्यन्ति विपाचेन्ति — ⁵ "कथं हि नाम माळवका भिक्कू स्वस्तं छिन्दिस्सन्ति पि छेदापेस्सन्ति पी" ति ! प्रय को ते भिक्क भगवतो एतमत्यं मारोचेसं ।

(२) पञ्जलि

ग्रथ स्त्रो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे भिक्सुसङ्घं सिन्न-पातापेत्वा श्राष्ठवके भिक्सु पटिपुन्छि — "सच्चं किर तुम्हे, भिक्सवे, रुक्सं छिन्दथा पि छेदापेथा पी" ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरिह बुद्धो 10 भगवा ...पे०... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, रुक्सं छिन्दिस्सथा पि, छेदा-पेस्सथा पि ! जीवसञ्ज्ञिनो हि, मोघपुरिसा, मनुस्सा रुक्सिम, नेतं मोघपुरिसा श्रप्यसन्नानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्सवे, इमं सिक्सा-पदं उद्दिसंस्याथ —

६०. "भूतगामपातब्यताय पाचित्तयं" ति ।

(३) विभङ्गो

६१. **भूतगामो** नाम पञ्च बीजजातानि — मूलबीजं, खन्धबीजं, फळुबीजं, ग्रागबीजं, बीजबीजमेव पञ्चमं ।

मु**लबीजं** नाम – हिलिहि^{*}, सिङ्गिवेर^{*}, वचं, वचत्य', म्रातिवसं', कटुकरोहिणी, उसीरं, भट्टमूलकं, यानि वा पनञ्ञानि पि म्रत्यि मूले जायन्ति, मले सञ्जायन्ति, एतं मुलबीजं नाम ।

खन्यबीजं नाम — ग्रस्सत्थो^{*}, निग्रोघो, पिलक्खो, उदुम्बरो, कच्छको, कपित्यनो^{**}, यानि वा पनञ्जानि पि ग्रत्यि खन्धे जायन्ति, खन्धे सञ्जायन्ति, एतं खन्यबीजं नाम ।

कळुबीजं नाम – उच्छु, बेळु, नळो, यानि वा पनञ्ञानि पि ध्रस्थि पब्बे जायन्ति, पब्बे सञ्जायन्ति, एतं फळुबीजं नाम ।

१. विहेटेन्ती – स्वा०, रो०, म०। २. सीयन्तानं – सी०, स्वा०, रो० । ३. ख्रिन्दम – स्वा० । ४. बीक्बीकञ्चेव – रो० । ४. हळिट् – स्वा० । ६. सिङ्गबेर – स्वा० । ७–७. वचा वचत्तं – म० । इ. सितिबसा – म० । ६. अस्स्ट्वो – स्वा० । १०. कस्ट्विनो – स्वा०, कपिटनो – रो०।

B 53

अग्गबीजं नाम - अज्जकं.' फणिज्जकं, हिरिवेरं, यानि ना पन-क्रकाति पि ग्रत्थि ग्रस्मे जायन्ति, ग्रस्मे सञ्जायन्ति, एतं ग्रग्गबीजं नाम । बीजबीजं नाम - पुरुवण्णं ग्रापरण्णं यानि वा पनञ्जानि पि ग्रात्य

बीजे जायन्ति. बीजे सञ्जायन्ति. एतं बीजबीजं नाम ।

६० बीजे बीजसङ्खी किन्दति वा किन्दापेति वा भिन्दति वा भेटापेति वा पचित वा पचापेति वा ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । बीजे बेमतिको ख्रिन्दित वा छेटापेति वा. भिन्दित वा भेटापेति वा. पचित वा पचापेति बा. ग्रापिन दक्कटस्स । बीजे ग्रबीजसञ्जी छिन्दति वा छेदापेति वा. भिन्दति वा भेदापेति वा. पचित वा पचापेति वा, ग्रनापत्ति । ग्रबीजे 10 बीजसञ्जी भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रबीजे वेमतिको. भ्रापत्ति दक्कटस्स । ग्रबीजे ग्रबीजसञ्जी, ग्रनापत्ति ।

श्वनापत्ति — "डमं जान, इम देहि, इमं भ्राहर, इमिना ग्रत्थो. इमं कप्पियं करोही" ति भणति. ग्रसञ्चिच्च, ग्रसतिया. ग्रजानन्तस्स उम्मत-कस्स. ग्रादिकस्मिकस्सा ति ।

६ १२. बारसमपाचित्तियं (सङ्गेतङ्गं परिचरणे)

(१) मञ्जाबादकछन्नभिक्सवस्य

६४. तेन समयेन बद्धो भगवा कोसम्बियं विहरति घोसितारामे । तेन स्रो पन समयेन ग्रायस्मा छन्नो ग्रनाचार ग्राचरित्वा सङ्कमज्झे ग्रापत्तिया अनयञ्जियमानो अञ्चेनञ्जं पटिचरति – "को आपन्नो, कि आपन्नो, किस्मि आपन्नो, कथं आपन्नो, कं भणथ, कि भणथा" ति ? ये ते भिक्ख ग्रप्पिच्छा सन्तदा लिजनो कुक्कुच्चका सिक्खाकामा ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति 20 विपाचेन्ति - "कथं हि नाम ग्रायस्मा छन्नो सङ्कमज्झे ग्रापत्तिया ग्रनयञ्जिय-मानो ग्रञ्जेनञ्जां पटिचरिस्सति – को ग्रापन्नो, कि ग्रापन्नो, किस्मि ग्रापन्नो, कथं ग्रापन्नो, कं भणथ, कि भणथा''ति! ... पे०... सच्चं किर त्वं, छन्न, सङ्कमज्झे ग्रापत्तिया ग्रनयञ्जियमानो ग्रञ्गेनञ्जां पटिचरसि-को आपन्नो, कि आपन्नो, किस्मि आपन्नो, कथं आपन्नो, कं भणश, कि भणशा 25 ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरिह बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि

१. भज्जकं - सी० । २--२ बीजबीजं नाम पञ्चमो - स्या० । ३. भनुगुञ्जीयमानो - म० ।

D 96

15

नाम त्वं, भोषपुरिल, सङ्कमण्डो ग्रापित्तया अनुयुव्जियमानो प्रव्येनव्यां पटिचरिस्सित — को ग्रापन्नो, किं ग्रापन्नो, किंस्म ग्रापन्नो, कथं ग्रापन्नो, कं भण्य, किंभण्या ति ! नेतं, मोषपुरिस, ग्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे o ... विगरहित्वा धिम्म कथं कत्वा भिम्म प्रामन्तेसि — "तेन हि, भिम्मवे, सङ्को छन्तस्स भिम्मवृनो अञ्चावादकं रोपेतु । एवं च पन, भिम्मवे, उरोपेतब्बं । ब्यत्तन भिम्मवृना पटिबलेन सङ्को जापेतब्बं ।

६५. "सुणातु में, भन्ते, सङ्घो । अयं खन्नो भिक्खु सङ्घमण्डे आप-त्तिया अनुयुञ्जियमानो अञ्जेनञ्जं पटिचरति । यदि सङ्घस्स पत्तकल्लं, सङ्घो खनस्स भिक्खनो अञ्जावादकं रोपेय्य । एसा अत्ति ।

"सुणातु में, भन्ते, सङ्घो । ग्रयं छत्रो भिनखु सङ्घमण्डो आपत्तिया 10 ग्रनुयुञ्जियमानो ग्रञ्जेनञ्जा पटिचरति । सङ्घो छत्रस्स भिनखुनो ग्रञ्जा-वादक रोपेति । यस्सायस्मतो खमति छत्रस्स भिनखुनो ग्रञ्जावादकस्स रोपना, सो तण्डस्स: यस्स ननखमति. सो भासेय्य ।

"रोपित सङ्घेन छन्नस्स भिक्खुनो ग्रञ्ज्वादकं । खमित सङ्घस्स, तस्मा तण्डी. एवमेतं धारयामी" ति ।

(२) पठमपञ्जाति

श्रथ स्तो भगवा भ्रायस्मन्तं छन्नं भ्रानेकपरियायेन विगरहित्वा दुब्भर-ताय'...पे०... एवं च पन, भिक्स्तवे, इमं सिक्सापदं उद्दिसेय्याथ —

"ग्रञ्जावादके पानिनियं" ति ।

एवञ्चिद भगवता भिक्खुनं सिक्खापदं पञ्ञात्तं होति ।

(३)सङ्क्षमञ्ज्ञगततुण्हीभूतछन्नभिवखुवत्यु

६६. तेन खो पन समयेन प्रायस्मा छन्नो सङ्घमज्जे प्रापत्तिया 20 अनुयुञ्जियमानो ग्रञ्जेनञ्जा पटिचरन्तो — "ग्रापित ग्रापिजस्सामी" ति तुण्हीभूतो सङ्घं विहेसेति । ये ते भिक्ष् प्रिप्पच्छा ... पे० ... ते उज्झायित खिद्यान्ति विपाचेन्ति — "कथं हि नाम श्रायस्मा छन्नो सङ्घमज्ज्ञे ग्रापत्तिया प्रनुयुञ्जियमानो तुण्हीभूतो सङ्घं विहेसेस्सती" ति ! ... पे० ... सच्चं किर त्वं, छन्न, सङ्घमज्ज्ञे ग्रापत्तिया अनुयुञ्जियमानो तुण्हीभूतो सङ्घं विहेसेसी 25 ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम त्वं, मोषपुरिस, सङ्घमज्ज्ञे ग्रापत्तिया अनुयुञ्जियमानो तुण्हीभूतो सङ्घ विहेसेस्सि ! नेतं, मोषपुरिस, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... विगरहित्वा

१. तुभरताय - सी० । २. तुष्हिभूतो - रो० । पाचित्रियं - द.

B 55

R. 37

र्धाम्म कथं कत्वा भिक्क् प्रामन्तेसि – "तेन हि, भिक्क्षवे, सङ्घो छक्रस्स भिक्क्षुनो विहेसकं रोपेतु । एवं चपन, भिक्क्षवे, रोपेतब्वं । ब्यत्तेन भिक्क्षुना पटिवर्जन सङ्को ञापेतब्बो –

 १७. "सुणातु मे, भन्ते, सङ्को । श्रयं छन्नो भिक्ष्यु सङ्क्षमञ्ज्ञे श्राप त्तिया श्रनुयुञ्जियमानो तुण्हीभूतो सङ्क्षं विहेसेति । यदि सङ्क्षस्य पत्तकल्लं, सङ्को छन्नस्य भिक्ष्यनो विहेसकं रोपेय्य । एसा ञात्ति ।

"सुणातु मे, भन्ते, सङ्घो । ग्रयं छन्नो भिक्खु सङ्घमज्झे श्रापत्तिया श्रनुयुञ्जियमानो तुण्हीभूतो सङ्घं विहेसेति । सङ्घो छन्नस्स भिक्खुनो विहेस सर्क रोपेति । यस्सायस्मतो खमति छन्नस्स भिक्खुनो विहेसकस्स रोपना, सो 10 तुण्हरसः; यस्स नक्खमित, सो भासेय्य ।

"रोपितं सङ्घेन छन्नस्स भिक्खुनो विहेसकं । खमित सङ्घस्स, तस्मा तण्ही, एवमेतं घारयामी" ति ।

(४) ग्रनुपञ्जत्ति

श्रय खो भगवा श्रायस्मन्तं छन्नं श्रनेकपरियायेन विगरहित्वा दुब्भर-ताय ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ –

६८. "ग्रञ्जाबादके विहेसके पाचित्तियं" ति ।

(४) विभक्तो

६६. ध्रञ्ज्यवादको नाम सङ्घमज्झे बत्थुस्मि वा श्रापत्तिया वा श्रनुषुञ्जियमानो तं न कथेतुकामो तं न' उच्चाटेतुकामो पट-चरति — "को श्रापन्नो, किं भ्रापन्नो, किस्म भ्रापन्नो, कथं श्रापन्नो, कं भण्य, किं भ्रण्या" ति । एसी श्रञ्जवादको नाम ।

विहेसको नाम सङ्क्षमज्झे बत्युस्मि वा श्रापत्तिया वा श्रनुयुञ्जियमानो तं न कथेतुकामो तं न उग्घाटेतुकामो तुण्हीमृतो सङ्क्षं विहेसेति । एसो विहेसको नाम ।

१००. आरोपिते अञ्जावादके सङ्घमज्झे वत्युस्मि वा आपत्तिया वा अनुयुञ्जियमानो तं न कथेतुकामो तं न उग्घाटेतुकामो अञ्जेनञ्जां 25 पटिचरति – "को आपन्नो, किं आपन्नो, किस्मि आपन्नो, कयं आपन्नो, कं भणय, किं भणया" ति, आपत्ति दुक्कटस्स । आरोपिते विहेसके सङ्घमज्झे वत्युस्मि वा आपत्तिया वा अनुयुञ्जियमानो तं न कथेतुकामो तं

१. सी० पोत्पके नत्थि । २. उच्चातेतुकामी – सी० ।

R. 38

न उत्थादेतुकामो तुण्हीभूतो सङ्क्षं विहेसेति, धापत्ति दुक्कटस्स । रोपिते ध्रञ्जावादके सङ्कमञ्जे बस्युस्मि वा धापत्तिया वा ध्रनुपुञ्जियमानो तंन कथेतुकामो तं न उत्थादेतुकामो ध्रञ्जेनञ्जा पटिचरति — "को धापन्नो, किं धापन्नो, किंसिन धापन्नो, कर्य धापन्नो, कं भणय, किं भणया" ति, धापत्ति पाचित्तियस्स । रोपिते विहेसके सङ्कमञ्जे बस्युस्मि वा धापत्तिया अवाधनुयुञ्जियमानो तंन कथेतुकामो तंन उत्थादेतुकामो तुण्हीभूतो सङ्क्षं विहेसेति, धापत्ति पाचित्तियस्स ।

१०१. घम्मकम्मे धम्मकम्मस्यन्त्री प्रञ्जवादके विहेसके, प्रापत्ति पाचित्त्रयस्य । घम्मकम्मे वेमतिको प्रञ्जवादके विहेसके, प्रापत्ति पाचि-त्तियस्य । घम्मकम्मे प्रथम्मकम्मसञ्जी प्रञ्जावादके विहेसके, प्रापत्ति 10 पाचित्तियस्य । प्रथम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जी, प्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रथम्मकम्मे अधम्मकम्मसञ्जी', कम्मे वेमतिको, प्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रथम्मकम्मे प्रथम्मकम्मसञ्जी', प्रापत्ति दक्कटस्स' ।

१०२. अनापत्ति अजानन्तो पुच्छति, गिलानो वा न कथेति; "सङ्घस्स अण्डनं वा कलहो वा विस्महो वा विवादो वा भविस्सती" ति न अ कथेति; "सङ्घभेदो वा सङ्घराजि वा भविस्सती" ति न कथेति; "अधम्मेन वा वागोन वा नकम्मारहस्स वा कम्मं करिस्सति" ति न कथेति; उम्मत्तकस्स, आदिकम्मिकस्मा ति ।

६ १३. तेरसमपाचित्तियं (भिन्मू उन्नावने)

(१) मेलियभुम्मजकशिक्खुवत्यु

१०३. तेन समयेन बुढो भगवा राजगहे विहरित बेळुवने कलन्दक-निवापे । तेन स्रो पन समयेन श्रायस्मा दब्बो मल्लपुत्तो सङ्क्षस्स सेनासनं 20 च पञ्ञापेति भत्तानि च उद्दिसति । तेन स्रो पन समयेन मेत्तियभूम्मजका भिक्कू नवका चेव होन्ति श्रप्पपुञ्ञा च। यानि सङ्क्षस्स लामकानि सेनासनानि तानि तेसं पापुणन्ति लामकानि च भत्तानि । ते श्रायस्मन्तं दब्बं मल्लपुत्तं भिक्कू उज्झापेन्ति – "छन्दाय दब्बो मल्लपुत्तो सेनासनं पञ्ञापेति, छन्दाय

१-१. प्रवस्मकस्मयञ्जी घनापत्ति - रो• । २. सङ्कराजी - सी॰ । ३. पञ्ञापेति - म० । ४. मेतियमुम्बका - म० ।

10

25

B 57

च भत्तानि उद्दिसती"ति । ये ते भिक्क् म्राप्यच्छा ... पे०... ते उच्छायन्ति सिय्यन्ति विपाचेन्ति – "कवं हि नाम मेन्तियभुम्मजका भिक्क् म्रायस्मन्तं दब्बं मल्लपुत्तं भिक्क उच्छापेस्सन्ती" ति !

(२)पठमपञ्ज्ञासि

भय स्रो भगवा एतर्सिम निदाने एतर्सिम पकरणे भिनसुसङ्कां सिन्नपातापित्वा मेत्तियभुम्मजके भिनस्तू पटिपुच्छि – "सच्चं किर तुम्हें, भिनस्त्रे, दब्बं मल्लपुत्तं भिनस्त्र् उज्झापेया" ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरहि बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम तुम्हे, मोधपुरिसा, दब्बं मल्लपुत्तं भिनस्त्र् उज्झापेस्सथ ! नेतं, मोधपुरिसा, भ्रष्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिनस्त्रे, इमं सिनसापदं उहिसेय्याथ —

"जन्मायनके पानिन्यं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खुनं सिक्खापदं पञ्जात्तं होति ।

(३) मेत्तियभूम्मजकभिक्खुलिय्यनबत्यु

१०४. तेन खो पन समयेन मेत्तियभुम्मजका भिक्खू — "भगवता उज्झापनकं पटिनिखत्तं ति, एतावता भिक्खू सोस्सत्ती" ति भिक्खूनं सामन्ता आयस्मन्तं दव्वं मल्लपुत्तं खिय्यन्ति — "छन्दाय दब्बो मल्लपुत्तं सेनासनं । पञ्ञापेति, छन्दाय च भत्तानि उद्दिसती" ति । ये ते भिक्खू अप्पच्छा ...पे ... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कथं हि नाम मेत्तियभुम्मजका भिक्खू आयस्मन्तं दब्बं मल्लपुत्तं खिय्यस्सन्ती" ति ! श्रथं खो ते भिक्खं भगवतो एतमत्यं आरोजेस ।

(४) धनुषञ्जस्ति

श्रथ स्रो भगवा एतिस्मि निदाने एतिस्मि पकरणे भिक्सुसङ्घं सिन्न20 पातापेत्वा मेत्तियभूम्मजके भिक्स् पटिपुच्छि — "सच्चं किर तुम्हे, भिक्स्ववे,
दब्बं मल्लपुत्तं सिद्ध्यथा" ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरिह बुढो
भगवा ...पे०... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, दब्बं मल्लपुत्तं सिद्ध्यस्सथ ! नेतं, मोघपुरिसा, श्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे० ... एवं चपन,
भिक्स्ववे, इमं सिक्सापदं उहिसेप्याथ —

१०५. "उज्ज्ञापनके खिय्यनके पाचित्तियं" ति ।

१. खीयस्सन्ती - सी०; खीयन्ति - स्या०।

(४) विभक्तो

१०६. उज्झापनकं नाम उपसम्पन्नं सङ्घेन सम्मतं सेनासनपञ्जापकं वा भत्तृहेसकं वा यागुभाजकं वा फलभाजकं वा खज्जभाजकं वा ग्रप्यमत्तक-विस्सज्जकं वा ग्रवण्णं कत्तुकामो, ग्रयसं कत्तुकामो, मङ्कुकत्तुकामो, उप-सम्पन्नं उज्झापेति वा खिय्यति वा, ग्रापित्त पाचित्तियस्स । धम्मकम्मे धम्म-कम्मसञ्जी उज्झापनके खिय्यनके ग्रापित्त पाचित्तियस्स । धम्मकम्मे वेमतिको उ उज्झापनके खिय्यनके ग्रापित्त पाचित्तियस्स । धम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्जी उज्झापनके खिय्यनके ग्रापित्त पाचित्तियस्स ।

श्रनुपसम्पन्नं उज्झापेति वा खिय्यति वा, श्रापत्ति दुक्कटस्स । उपसम्पन्नं सङ्घेन असम्मतं सेनासनपञ्जापकं वा मत्तुदेसकं वा यागुन्नाजकं वा
फलभाजकं वा खज्जभाजकं वा अप्पमत्तकविस्सज्जकं वा अवण्णं कत्तुकामो, 10
ग्रयसं कत्तुकामो, मङ्कुकत्तुकामो, उपसम्पन्नं वा श्रनुपसम्पन्नं वा उज्झापेति
वा खिय्यति वा, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रनुपसम्पन्नं सङ्घेन सम्मतं वा श्रसम्मतं वा
सेनासनपञ्जापकं वा मत्तुदेसकं वा यागुभाजकं वा फलभाजकं वा खज्जभाजकं
वा ग्रप्पमत्तकविस्सज्जकं वा श्रवण्णं कत्तुकामो,अयसं अनुकामो,मङ्कुकृत्तुकामो,
उपसम्पन्नं वा ग्रनुपसम्पनं वा जज्जापेति वा खिय्यति वा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । १३
श्रममकम्मे धम्मकम्मसञ्जी, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रधम्मकम्मे वेमतिको,
ग्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रधम्मकम्मे अधम्मकम्मे श्रम्पक्तम् वेमतिको,

१०७. स्रनापत्ति पकतिया छन्दा दोसा मोहा भया करोन्तं उज्झा-पेति वा खिय्यति वा, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ १४. चोद्दसमपाचित्तियं (सेनासननुदृरणे)

(१) ग्रज्झोकासनीहटसेनासनवत्थु

१० ८. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरित जेतवने धनाध- 20 पिण्डिकस्स भ्रारामे । तेन खो पन समयेन भिक्खू हेमन्तिके काले भ्रज्झोकासे सेनासनं पञ्जापेत्वा काय ब्रोतापेन्ता काले भ्रारोचिते तं पक्कमन्ता नेव उद्धिरसु न उद्धरापेसुं, भ्रनापुच्छा पक्किमसु । सेनासनं भ्रोवट्टं होति । ये ते भिक्खू प्रप्पिच्छा ... पे ... ते उज्झायन्ति खिट्यन्ति विपाचेन्ति – "कथं

१-१. समम्मकम्मसञ्जी सनापत्ति - रो० । २. स्रोतापेन्तो - रो० ।

10

20

B. 59

हि नाम भिक्कू अञ्चोकासे सेनासनं पञ्जापेत्वा तं पक्कमन्ता नेव उद्धरि-स्सन्ति न उद्धरापेस्सन्ति, अनापुच्छा पक्कमिस्सन्ति, सेनासनं भोवट्टं" ति ! भय खो ते भिक्क्ष' भगवतो एतमत्वं आरोचेसं ।

(२) पञ्जाति

अय खो भगवा एतरिंस निदाने एतरिंस पकरणे भिक्खुस ह्वं सिक्षपाता-उ पेत्वा भिक्खू पटिपुच्छि – सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खू अज्झोकासे ... पे० ... एवं च पत. भिक्खवे. इमं सिक्खापदं उहिसोध्याय —

१०६. "यो पन भिक्कु सिक्कुलं मध्यं वा पीठं वा भिर्ति वा कोच्छं वा प्रकासकाले सन्वरिस्वा वा सन्वरापेत्वा वा तं पक्कमन्तो नेव उद्धरेष्य न उद्धरापेय्य, प्रनापुच्छं वा गच्छेम्य, पाचित्तियं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खुनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(३) ग्रह मासे ग्रवस्सिकसङ्केते ग्रमुजानना

११०. तेन स्त्रो पन समयेन भिक्सू अज्झोकासे वसित्वा कालस्सेव सेनासनं अभिहरन्ति । अद्सां स्त्रो भागवा ते भिक्स् कालस्सेव सेनासनं अभिहरन्ते । दिस्वानं एतिस्मि निदाने एतिस्मि पकरणे धीम्म कथं कत्वा भिक्स् श्रामन्तेसि — "अनुजानािम, भिक्स्बने, अट्ट मासे अवस्सिकसङ्केते मण्डपे 15 वा रुक्समूले वा यत्य काका वा कुलला वा न ऊहदन्ति तत्य सेनासनं निक्सि-पित्तं" ति ।

(४) विभक्तो

१११. **यो पना** ति यो यादिसो ...पे०... भिक्क्षू ति ...पे०... श्रयं इमस्मि श्रत्ये अधिप्पेतो भिक्क्षूति ।

सङ्खिकं नाम सङ्खस्स दिश्नं होति परिच्चतं ।

सञ्चो नाम चत्तारो मञ्चा – मसारको, बुन्दिकाबद्धो, कुलीरपादको , ब्राहञ्चपादको ।

े **पीठ** नाम चत्तारि पीठानि – मसारकं, बुन्दिकाबद्धं, कुलीरपादकं, स्राहच्चपादकं।

भिसि नाम पञ्च भिसियो - उण्णभिसि , बोळिभिसि , बाकिभिसि,

[.] जिम्बू ते प्रनेकपरिपायेन विगरहित्वा – मः । २. प्रतिहरित्त – सीः, स्याः, रोः। १. प्रवृत्त – रोः। १. दित्या – सीः। १. उत्वर्षति – मः; ऊत्तरित – रोः। १. तत्वेव – स्याः। ७. कुळीरपावको – मः; कुळीरपावको – नः; कुळीरपावको – स्याः। ॥ दः उच्यापिति – सीः। १. सोकपिति – सीः, रोः, स्याः।

क्रिकियमि, पण्णिसिसि ।

कोच्छं नाम - वाकमयं वा उसीरमयं वा मुञ्जमयं वा बब्बजमयं वा मन्तो संबेठेत्वा बद्धं होति ।

सम्बरित्वा ति सयं सन्वरित्वा ।

सन्वरापेरवा ति ग्रञ्ञा सन्वरापेरवा । ग्रनुपसम्पन्नं सन्वरापेति, ⁵ तस्स पलिबोषो । उपसम्पन्नं सन्वरापेति, सन्वराकस्स^{*}पलिबोषो ।

तं पक्कसन्तो नेव उद्घरेखा ति न सयं उद्घरेखा ।

न उद्धरापेय्या ति न ग्रञ्जं उद्धरापेय्य ।

अनापुच्छं वा गच्छेय्या ति भिन्त्वं वा सामणेरं वा आरामिकं वा अनापुच्छा मज्ज्ञिमस्स पुरिसस्स लेड्डुपातं अतिककमन्तस्स आपत्ति पाचि- 10 नियम्म ।

११२. सिङ्किके सिङ्क्षकसम्ब्री प्रज्योकासे सन्यरित्वा वा सन्यरा-पेत्वा वा तं पक्कमन्तो नेव उद्धरेच्य न उद्धरोच्य अनापुच्छं वा गच्छेय्य, प्रापित्त पाचित्तियस्स । सिङ्किके वेमितिको ... पे० ... सिङ्किके पृग्गिलिकसञ्जी प्रज्योकासे सन्यरित्वा वा सन्यरापेत्वा वा तं पक्कमन्तो नेव उद्धरेच्य न उद्ध- 15 रापेय्य, श्रनापुच्छं वा गच्छेय्य, श्रापित्त पाचित्तियस्य ।

चिमिलिकं वा उत्तरत्थरणं वा भूम्मत्थरणं वा तट्टिकं वा चम्मखण्डं वा पादपुञ्छींन वा फलकपीठं वा प्रज्ज्ञोकासे सन्यरित्वा वा सन्यरापेत्वा वा तं पक्कमन्तो नेव उद्धरेय्य न उद्धरापेय्य, प्रनापुञ्छं वा गच्छेय्य, ध्रापत्ति दुक्कटस्स । पुग्गलिके सङ्क्रिकसञ्जी, ध्रापत्ति दुक्कटस्स । पुग्गलिके बेमितिको, ध्रापत्ति 20 दुक्कटस्स । पुग्गलिके पुग्गलिकसञ्जी ध्रञ्जास्स पुग्गलिके, ध्रापत्ति दुक्क-टस्स । ध्रत्तनो पुग्गलिके ध्रनापत्ति ।

१९३: म्रनापत्ति उद्धरित्वा गच्छति, उद्धरापेत्वा गच्छति, स्रापुच्छे' गच्छति, स्रोतापेत्तो गच्छति, केनचि पलिबुद्धं होति, स्रापदासु, उम्मत्तकस्स, स्राहिकस्मिकस्मा ति ।

B. 60

25

१. वस्त्रजसर्य – म० । २. सन्यतस्य – सी० । ३. विलिसकं – सी० । ४. भूमत्वरणं – म० । ५. भापुण्यत्वा – सी० ।

R 41

R 61

६ १५. पन्नरसमपाचित्तियं (सम्बरित्व क्षेत्र्ये अनुद्वरिते)

(१) उपविकासायितसेनासनवत्यु

११४. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथपिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन सत्तरसविगिया भिक्खू सहायका
होन्ति । ते वसन्ता पि एकतो व वसन्ति, पक्कमन्ता पि एकतो व पक्कमन्ति ।
ते अञ्ञातर्रास्म सिङ्क्षके विहारे सेय्यं सन्यरित्वा तं पक्कमन्ता नेव उद्धरिसु
न उद्धरापेसुं, अनापुच्छा पक्कमिसु । सेनासनं उपिक्काहि खायितं होति ।
ये ते भिक्खू अप्यच्छा ...पे० ... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कर्य हिनाम सत्तरसविगया भिक्खू सिङ्क्षके विहारे सेय्यं सन्यरित्वा तं पक्कमन्ता नेव उद्धरिस्तिन्त न उद्धरापेस्सन्ति, अनापुच्छा पक्कमिस्सन्ति, सेनासनं उपविकाहि खायितं" ति ! अथ खो ते भिक्खू भगवतो एतमत्यं आरोचेसुं ।

(२) पञ्जाति

अथ खो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे भिक्खुसङ्घ सिन्न-पातापेत्वा भिक्खु पटिपुच्छि – "सच्चं किर, भिक्खवं, सत्तरसविग्गया भिक्खु सिङ्घिके विहारे सेय्यं सन्यिरित्वा तं पक्कमन्ता नेव उद्धरिसु न उद्धरापेसुं, अनापुच्छा पक्किमसु, सेनासनं उपिक्किहि खायितं" ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम ते, भिक्खवं, मोघपुरिसा । सिङ्घके विहारे सेय्यं सन्यिरित्वा तं पक्कमन्ता नेव उद्धरिस्सन्ति न उद्धरा-पेरसन्ति, अप्रापुच्छा पक्किमस्सन्ति, सेनासनं उपिक्किहि खायितं ! नेतं, भिक्खवं, अप्रपप्तभानं वा पसादाय ...पे० ... एवं च पन, भिक्खवं, इमं सिक्खापदं उहिसेय्याथ –

े ११४. "यो पन भिनक्षु सिङ्क्षके विहारे सेव्यं सन्यरित्वा वा सन्यरा20 पेस्वा वा तं पक्कमन्तो नेव उद्धरेय्य न उद्धरापेब्य, झनापुच्छं वा गच्छेय्य,
पाणिक्त्यं" ति ।

(३) विभङ्गो

११६. **यो पना** ति यो यादिसो ...पे० ... भिक्खू ति ...पे० ... श्रयं इमस्मि श्रत्ये श्रधिप्पेतो भिक्ख ति ।

सिङ्कको नाम विहारो सङ्घस्स दिन्नो होति परिच्चत्तो ।

संद्यं नाम भिसि, चिमिलिका उत्तरत्यरणं, भुम्मत्यरणं, तिट्टका,

१. चिलिमिका – सी० ।

चम्मखण्डो, निसीदनं, पच्चत्थरणं, तिणसन्थारो, पण्णसन्थारो ।

सन्बरित्वा ति सयं सन्वरित्वा । सन्वरापेत्वा ति प्रञ्ञां सन्वरापेत्वा । तं पक्कमन्तो नेव उद्वरेखा ति न सयं उद्वरेखा ।

श्रनापुच्छं वा गच्छेय्या ति भिक्खं वा सामणेरं वा श्रारामिकं वा श्रनापुच्छा परिक्कित्तस्स श्रारामस्स परिक्खेपं श्रतिक्कमन्तस्स श्रापत्ति पाचित्तियस्स । श्रपरिक्खित्तस्स श्रारामस्स उपचारं श्रतिक्कमन्तस्स श्रापत्ति पाचित्तियस्स । सङ्किके सङ्किकसञ्जी सेय्यं सन्यरित्वा वा सन्यरापेत्वा वा तं पक्कमन्तो नेव उद्धरेय्य न उद्धरापेय्य, प्रनापुच्छं वा गच्छेय्य, श्रापत्ति 10 पाचित्तियस्स । सङ्किके वेमतिको सेय्यं सन्यरित्वा वा सन्यरापेत्वा वा तं पक्कमन्तो नेव उद्धर्य्य न उद्धरापेय्य, श्रनापुच्छ वा गच्छेय्य, श्रापत्ति पाचित्त्यस्स । सङ्किके पुगालिकसञ्जी सेय्यं सन्यरित्वा वा सन्यरापेत्वा वा तं पक्कमन्तो नेव उद्धरेय्य न उद्धरापेय्य, श्रनापुच्छं वा गच्छेय्य, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

११७. विहारस्स उपचारे वा उपद्वानसालायं वा मण्डपे वा क्क्समूले वा सेय्यं सन्यरित्वा वा सन्यरापेत्वा वा तं पक्कमन्तो नेव उद्धरेय्य न उद्धरापेय्य, अनापुच्छ वा गच्छेय्य, प्रापत्ति दुक्कटस्स । सञ्चं वा पीठं वा विहारे वा विहारस्प्पचारे वा उपट्वानसालायं वा मण्डपे वा रुक्खमूले वा सन्यरित्वा वा सन्यरापेत्वा वा तं पक्कमन्तो नेव उद्धरेय्य न उद्धरापेय्य, 20 अनापुच्छं वा गच्छेय्य, आपत्ति दुक्कटस्स ।

पुग्गलिके सङ्क्षिकसञ्जी, ब्रापत्ति दुक्कटस्स। पुग्गलिके बेमतिको, श्रापत्ति दुक्कटस्स। पुग्गलिके पुग्गलिकसञ्ज्ञी श्रञ्जस्स पुग्गलिके श्रापत्ति दुक्कटस्स। श्रत्तनो पुग्गलिके श्रनापत्ति।

११८ म्रनापत्ति उद्धरित्वा गच्छति, उद्धरापेत्वा गच्छति, म्रापुच्छं .25 है. गच्छति, केनचि पलिबुद्धं होति, सापेक्खो गन्त्वा तत्य ठितो म्रापुच्छति, केनचि पलिबुद्धो होति, म्रापदासु, उम्मत्तकस्स, म्रादिकम्मिकस्सा ति ।

१. उपट्टानसालाय – सी० । २ ब्रापुच्छित्वा – सी० । पाचित्तियं-६.

R. 48

15

B. 63

९ १६. **सेळसमपाचि**त्तियं (धनुपकक्कसम्पक्ष्यने)

(१) खब्बिनायभिक्खुवत्यु

११६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्ययं विहरति जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स धारामे । तेन खो पन समयेन छुट्डिग्या भिन्त् वरसेय्यायो पित्रबुद्धिन्त', थेरा'भिन्त् बुट्टापेन्ति । अथ खो छुट्डिग्यामां भिन्न्त्नं एतद-होसि — "केन नु खो मयं उपायेन इषेन वस्सं वसेय्यामा" ति ? अथ खो उ छुट्डिग्या भिन्न् थेरे भिन्न् अनुपलज्ज सेय्यं कप्पेन्ति — यस्स सम्बाधो भविस्सति सो पक्किमिस्सती ति । ये ते भिन्न् अपिच्छा ...पे०... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपानेन्ति — "कथं हि नाम छुट्डिग्या भिन्न् थेरे भिन्न् अनुप-लज्ज सेय्यं कप्पेस्सत्ती" ति ! अथ खो ते भिन्न् भगवतो एतमत्यं आरोनेसु ।

(२) पञ्जलि

प्रथ स्त्रो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे भिक्सुसङ्घं सिन10 पातापेत्वा खड्बिमाये भिक्सू पिटपुच्छि — "सच्चं किर तुम्हे, भिक्सवे, थेरे
भिक्सू प्रनुपखज्ज सेय्यं कप्पेथा" ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरिह
बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, थेरे भिक्सू प्रनुपखज्ज
सेय्यं कप्पेस्सथ ! नेतं, मोघपुरिसा, प्रण्यतन्तानं वा पसादाय ... पे० ... एवं
च पन, भिक्सवे, इमं सिक्सापदं उद्दिसेय्याय —

१२०. "यो पन भिक्खु सङ्ख्रिके विहारे जानं पुक्बुपगर्ते भिक्खुं अनुपद्मज्ञ सेव्यं कप्पेय्य – यस्स सम्बाधो भविस्सति सो पक्किमस्सती ति, एसदेव पक्चयं करिस्वा अनञ्जा, पाचिस्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

१२१. **यो वना** ति यो यादिसो ... पे०... भिक्खू ति ... पे०... ग्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रघिप्पेतो भिक्खू ति ।

सिक्कि नाम विहारों सङ्घस्स दिन्नो होति परिच्चत्ते ।

जानाति नाम बुड्डो ति जानाति, गिलानो ति जानाति, सङ्घेन दिस्रो ति जानाति।

अनुपलज्जा ति अनुपविसित्वा ।

१. पिलबुन्बेन्ति – स॰ । २. बेरे – स्या॰ । ३. सी॰ पोत्यके नित्य । ४. झनूपलज्ज – स्या॰ । ४. पुबनूपगर्त – स्या॰ । ६. बुढी – सी॰ ।

B. 64

मेरां क्रफोरका ति मञ्चस्स वा पीठस्स वा पविसन्तरम वा निकर-मन्तस्स वा उपचारे सेय्यं सन्यरित वा सन्यरापेति वा. म्रापत्ति दक्कटस्स । ग्रिजिनसीदित वा ग्रिभिनिपज्जित वा. ग्रापलि पाचित्तियस्स ।

एसडेव पण्डायं करित्वा ग्रानञ्जं ति न ग्रञ्जो कोचि पच्चयो होति धनपस्रज्ज सेय्यं कप्पेतं ।

१२२. सङ्किके सङ्किकसञ्जी अनपखण्ज सेय्यं कप्पेति. भ्रापनि पाचित्तियस्स । सङ्किके वेमतिको अनपखज्ज सेय्यं कप्पेति. भ्रापित पाचि-त्तियस्स । सिक्कि पगालिकसञ्जी ग्रनपखज्ज सेय्यं कप्पेति, ग्रापित पाचि-निगरम ।

मञ्चस्य वा पीठस्य वा पविसन्तस्य वा निक्कमनस्य वा उपचारं 10 ठपेत्वा सेय्यं सन्थरित वा सन्थरापेति वा. भ्रापत्ति दक्कटस्स । भ्राभिनिसीदित वा ग्रभिनिपज्जित वा. ग्रापत्ति दक्कटस्स । विहारस्स उपचारे वा उपटान-सालायं वा मण्डपे वा रुक्खमले वा ग्रज्झोकासे वा सेय्यं सन्धरित वा सन्धरापेति वा, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रभिनिसीदति वा ग्रभिनिपज्जित वा. भ्रापत्ति दक्कटस्स । प्रगलिके सङ्क्षिकसञ्जी, श्रापत्ति दक्कटस्स । प्रगलिके 15 वेमतिको, श्रापत्ति दक्कटस्स । पुग्गलिके पुग्गलिकसञ्बी ग्रञ्जस्स पुग्गलिके श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रत्तनो पुग्गलिके श्रनापत्ति ।

. १२३. ग्रनापत्ति गिलानो पविसति. सीतेन वा उण्हेन वापीळितो^९ पविसति, ग्रापदास्, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ १७. सत्तरसमपाचित्तियं (भिक्सनिक्सडने)

(१) सत्तरसर्वागय-छुब्बागियभिक्खकलहबस्य

१२४. तेन समयेन बृद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने म्रनाथ- 20 R. 44 पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन सत्तरसविगया भिक्ख प्रञ्जातरं पच्चिन्तमं महाविहारं पटिसङ्करोन्ति – इध मयं वस्सं वस्सिस्सामा ति । भद्दसंसु लो छब्बग्गिया भिक्ल सत्तरसवग्गिये भिक्ल विहारं पटिसङ्खरोन्ते । दिस्वान एवमाहंसु – "इमे, श्रावसो, सत्तरसविगया भिक्स विहार पटिसङ्ख-

१. प्रसिनिप्परजति – म० । २. पीलितो – मी० ।

रोन्ति । हन्द ने' बुट्टापेस्सामा'' ति ! एकच्चे एवमाहंसु – "ग्रागमेयावुसो, 'याव पटिसङ्गरोन्ति: पटिसङ्कते वटापेस्सामा'' ति ।

प्रय लो छुड्बिगिया भिक्लू सत्तरसविगये भिक्लू एतदवीचुं —
"उद्वेथाव्सो, अम्हाकं विहारो पापुणाती" ति । "ननु, आव्सो, पटिकच्चेचे"

अधिविक्ततब्बं, मयञ्चञ्जं पटिसङ्करेय्यामा" ति । "ननु, आव्सो, सिङ्कको विहारो" ति । "उद्वेथाव्सो, अम्हाकं विहारो" ति । "उद्वेथाव्सो, अम्हाकं विहारो पापुणाती" ति । "महल्लको, आव्सो, विहारो । तुम्हे पि वसस्, मयं पि विस्त्यामा" ति । "उद्वेथाव्सो, अम्हाकं विहारो पापुणाती" ति कुपिता अनत्तमना गीवायं गहेल्वा निक्कडुन्ति । ते निक्कडुवियमाना रोदिन्त । । भिक्लू एवमाहंसु — "किस्स तुम्हे, आवुसो, रोदया" ति ? "इमे, आव्सो, छुब्बिग्या भिक्लू कुपिता अनत्तमना अम्हे सिङ्कका विहारा निक्कडुन्ती" ति । ये ते भिक्लू अपिपच्छा ... पे ० ... ते उज्जायन्ति खिय्यन्ति विपाचीन्त — "कथं हि नाम छुब्बिग्या भिक्लू कुपिता अनत्तमना भिक्लू सिङ्कका विहारा निक्कडुन्सन्ती" ति । ये ते भिक्लू अपिपच्छा ... पे ० ... ते उज्जायन्ति खिय्यन्ति विपाचीन्त — "कथं हि नाम छुब्बिग्या भिक्लू कुपिता अनत्तमना भिक्लू सिङ्कका विहारा निक्कडुन्सन्ती" ति ! अथ लो ते भिक्लू भगवतो एतमस्य आरोचेसुं ।

(२) पञ्जाति

म्रथ स्त्रो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे भिक्सुसङ्घं सिन्न् पातापेत्वा छब्बिग्गये भिक्स् पिटपुण्छि — "सच्चं किर तुम्हे, भिक्स्बने, कुपिता म्रनत्तमना भिक्स् सङ्घिका विहारा निक्कड्वथा" ति ? "सच्च, भगवा" ति । विगरिह बुढो भगवा ... पे० ... कयं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, कुपिता म्रनत्तमना भिक्स् सङ्घिका विहारा निक्कड्विस्स्य ? नेतं, मोघपुरिसा, प्रप्राप्तमानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्स्वने, इमं सिक्स्वापदं उद्दिसेय्याय —

१२५. "यो पन भिक्खु भिक्खुं कुपितो ग्रनसमनो सङ्किका विहारा निक्कड्डेय्य वा निक्कड्वापेय्य वा, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

१२६. **यो पना** तियो यादिसो... पे० ... भिक्खू ति ... पे० ... म्रयं _{25.} इमस्सि श्रत्थे ग्रधिप्पेतो भिक्खु ति ।

भिक्खुति ग्रञ्ञां भिक्खु।

R 45

१. ते – सी०। २. पटिगच्चेय – रो०। ३ गीवाय – सी०। ४. भिक्सू छव्यगिये भिक्सू भनेकपरियायेन विगरहित्वा – म०।

n 65

कुपितो श्रनसमनो ति अनभिरद्धो श्राहतचित्तो खिलजातो । सिकको नाम विद्वारो सकस्स दिन्नो होति परिच्चलो ।

निक्कबढेंग्या ति गब्भे गहेत्वा पमुखं निक्कडुति, ब्रापत्ति पाचि-त्तियस्स । पमुखे गहेत्वा बहि निक्कडुति, ब्रापत्ति पाचित्तियस्स । एकेन पयो-गेन बहके पि द्वारे श्रतिककामेति, ब्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

निक्कह्वापेट्या ति ग्रञ्ञां ग्राणापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्से । सर्कि ग्राणत्तो बहुके पि द्वारे ग्रातिकामेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१२७ सङ्घिके सङ्घिकसञ्जी कुपितो ग्रनत्तमनो निक्कड्वित वा निक्कड्वापेति वा, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । सङ्घिके वेमतिको कुपितो ग्रनत्तमनो निक्कड्वित वा निक्कड्वापेति वा, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । सङ्घिके पुग्गलिक- 10 सञ्जी कुपितो ग्रनत्तमनो निक्कड्वित वा निक्कड्वापेति वा, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

तस्स परिक्खारं निक्कड्वित वा निक्कड्वापेति वा, प्रापत्ति दुक्कटस्स। विहारस्स उपचारा वा उपट्ठानसालाय वा मण्डपा वा रुक्खमूला वा प्रज्ञो-कासा वा निक्कड्वित वा निक्कड्वापेति वा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स। तस्स परिक्खारं 15 निक्कड्वित वा निक्कड्वापेति वा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स। ग्रनुपसम्पन्नं विहारा वा विहारस्स उपचारा वा उपट्ठानसालाय वा मण्डपा वा रुक्खमूला वा ग्रज्ञो-कासा वा निक्कड्वित वा निक्कड्वापेति वा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स। तस्स परिक्खारं निक्कड्वित वा निक्कड्वापेति वा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स।

पुग्गलिके सङ्घिकसञ्जी, आपत्ति दुक्कटस्स । पुग्गलिके वेमतिको, 20 आपत्ति दुक्कटस्स । पुग्गलिके पुग्गलिकसञ्जी अञ्जास्स पुग्गलिके आपत्ति दुक्कटस्स । अत्तनो पुग्गलिके अनापत्ति ।

१२८. अनापत्ति अलिज्ज निक्कड्वति वा निक्कड्वापेति वा, तस्स परिक्खारं निक्कड्वति वा निक्कड्वापेति वा, उम्मत्तकं निक्कड्वति वा निक्कड्वापेति वा, तस्स परिक्खारं निक्कड्वति वा निक्कड्वापेति वा, भण्डनकारकं 23 कलहकारकं विवादकारकं भस्सकारक सङ्घे अधिकरणकारक निक्कड्वति वा निक्कड्वापेति वा, तस्स परिक्खारं निक्कड्वति वा निक्कड्वापेति वा, अन्ते-वासिकं वा सिद्धिविद्यारिकं वा न सम्मा वत्तन्तं निक्कड्वापेति वा, अन्ते-वासिकं वा सिद्धिविद्यारिकं वा न सम्मा वत्तन्तं निक्कड्वापेति वा, तस्स परिक्खारं निक्कड्वापेति वा, उम्मत्तकस्स, आदिकिम्मक्कस्सा ति।

p. 46

B. 67

१८. झट्टारसमपाचित्तियं(बाहक्क्याको मञ्चे प्रशितिसीको)

(१) उपरिवेहासकृटिबस्य

१२६. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथपिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन हे भिक्खू सिङ्क्विने विहारे उपरिवेहासकुटिया विहरित्त ?] । एको हेट्टा विहरित, एको उपरि । उपरिसो
भिक्खु आहच्चपादकं मञ्चं सहसा अभिनिसीदि । मञ्चपादो निप्पतित्वा
हेट्टिमस्स भिक्खुनो मत्यके अवत्यासि । सो भिक्खु विस्सरमकासि । भिक्ख्
उपधावित्वा तं भिक्खु एतदबोचुं — "किस्स त्वं, आवुसो, विस्सरमकासी"
ति ? अथ खो सो भिक्खु भिक्खूनं एतमत्यं आरोचेसि । ये ते भिक्ख्
अपिच्छा ... पे० ... ते उज्झायिन्त खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कथं हि नाम
भिक्खु सिङ्क्विके विहारे उपरिवेहासकुटिया आहच्चपादकं मञ्चं सहसा
अभिनिसीदिस्सती" ति ! अथ खो ते भिक्खु भगवतो एतमत्यं आरोचेसुं ।

(२) पञ्जाति

प्रथ स्त्रो भगवा एतिस्मि निदाने एतिस्मि पकरणे भिक्सुसङ्घं सिन्न-पातापेत्वा तं भिक्सुं पिटपुच्छि — "सच्चं किर त्व, भिक्सु, सिङ्घके विहारे उपित्वेहासकुटिया श्राहच्चपादकं मञ्च सहसा ग्रीभिनिसीदसी" ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरिह बुढो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम त्वं, मोघ-ग्रिरस, सिङ्घके विहारे उपित्वेहासकुटिया श्राहच्चपादकं मञ्चं सहसा श्रीभ-निसीदिस्सिस ! नेतं, मोघपुरिस, अप्यसन्नान वा पसादाय ... पे० ... एवं च यत श्रिक्सबे हमं सिक्सवायदं उदिसेय्याथ —

१३०. "यो पन भिक्कु सङ्क्रिके विहारे उपरिवेहासकुटिया ग्राहक्कपादकं मञ्चं वा पीठं वा ग्रीभिनिसीदेय्य वा ग्रीभिनिपज्जेय्य वा, १९० प्राण्डिनियं' ति ।

(३) विभङ्गो

१३१. **यो पना** ति यो यादिसो ...पे० ... भिक्क्यू ति...पे० ... ग्रयं इमस्मि अत्ये अधिप्पेतो भिक्का ति ।

> सिङ्कको नाम विहारो सङ्घस्स दिन्नो होति परिच्चत्तो । वेहासकुटि^{*} नाम मज्ज्ञिमस्स पुरिसस्स ग्रसीसघट्टा ।

१. पतित्वा - स्मा॰, निःपटित्वा - रो॰; निपतित्वा - सी॰ । २ वेहासकुटी - स्मा॰, रो०।

वा ग्रापनि पाचिनियस्य ।

15

R. 47

10 A 01

प्राहुच्चपावको नाम भञ्चो प्रञ्जे विज्ञित्वा ठितो होति ।
प्राहुच्चपावकं नाम पीठं प्रञ्जे विज्ञित्वा ठितं होति ।
प्रामित्तवोबेच्या ति तरिंस प्रभिनितीदित, प्रापत्ति पाचित्त्यस्स ।
प्रभित्तपाक्केच्या ति तरिंस प्रभिनिपज्जित, प्रापत्ति पाचित्त्यस्स ।
१३२. सङ्किके सङ्किकसञ्जी उपरिवेहासकुटिया प्राहुच्चपादकं उ
मञ्चं वा पीठं वा ग्रभिनित्तीदित वा ग्रभिनिपज्जित वा, ग्रापत्ति पाचितियस्स । सङ्किके वेमतिको ...पे०... सङ्किके पुग्गानिकसञ्जी उपरिवेहासकटिया ग्राहुच्चपादकं मञ्चं वा पीठं वा ग्रभिनित्रवित वा ग्रभिनिपज्जित

पुग्गलिके सङ्किकसञ्जी, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । पुग्गलिके बेमतिको, 10 ग्रापत्ति दुक्कटस्स । पुग्गलिके पुग्गलिकसञ्जी ग्रञ्जस्स पुग्गलिके, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रत्तो पुग्गलिके, ग्रनापत्ति ।

१३३: मनापत्ति – म्रवेहासकुटिया सीससङ्खट्टाय' हेट्टा म्रपरि-भोगं होति, पदरसञ्चितं होति, पटाणि' दिन्ना होति, तस्मि ठितो गण्हति' वा लगोति वा, उम्मत्तकस्स, म्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ १६. ऊनबीसितमपाचित्तियं (महत्सकं विहारं कारयमाने)

(१) छन्नभिक्खुबिहारबस्यु

१३४. तेन समयेन बुढो भगवा कोसम्बियं विहरित घोसितारामे। तेन खो पन समयेन ग्रायस्मतो छन्नस्स उपट्टाको महामत्तो ग्रायस्मतो छन्नस्स विहारं कारायेति। म्रथ खो म्रायस्मा छन्नो कतपरियोसितं विहारं पुनप्पृनं छावापेति, पुनप्पुनं लेपापेति। म्राय खो म्रायस्मा छन्नो तिणं व कट्टं च सङ्क्ष्ट्रस्तो भ्रञ्जातरस्स बाह्मणस्स यवखेतं 20 दूसेसि। म्रथ खो सो बाह्मणो उज्ज्ञायित खिन्यिति "फ्रथ खो सो माह्मणो उज्ज्ञायित खिन्यिति विपाचेति — "कथं हि नाम मान्ता" भ्रम्हाकं यवखेतं दूसेस्सन्ती" ति। भ्रस्सानं भ्रम्हाकं यवखेतं दूसेस्सन्ती" ति। भ्रम्सानं भ्रम्हाकं प्रविचन्तस्स विपाचेन्तस्स। ये ते भिक्सू तस्स बाह्मणस्स उज्ज्ञायन्तस्स खिन्यन्तस्स विपाचेन्तस्स। ये ते भिक्सू प्रिप्पच्छा ... वे उज्ज्ञायन्ति खिन्यन्ति विपाचेन्ति — "कथं हि नाम भ्रायस्मा छन्नो

१. सीसबद्धाय – सी०, स्या०, रो०। २. पटानि – सी०। ३ गष्ट्राहि – सी०, स्या०। ४. खादापेसि – सी०, स्या०। १. लेपापेसि – सी०, स्या०; लिम्पापेति – रो०। ६. व्यति-भारिको – स्या०। ७. सीयति – सी०, स्या०, रो०। ५. भहत्ता – स्या०, ो०।

15

B, 69.

R 48

कतपरियोसितं विद्वारं पनप्पनं खादापेस्सति, पनप्पनं लेपापेस्सति, श्रति-भारितो विहारो परिपत्ती" ति ! ग्रथ खो ते भिक्ख भगवतो एतमत्य ग्रारोचेसं ।

(२) पञ्जाति

ग्रथ को भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे भिक्खसङ्खं सन्नि- पातापेत्वा ग्रायस्मन्त छन्न पटिपच्छि – "सच्चं किर त्वं छन्न कतपरियोसितं विहारं पनप्पनं छादापेसि. पनप्पनं लेपापेसि. ग्रतिभारितो विहारो परिपती" ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरिह बद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम त्वं, मोघपरिस, कतपरियोसितं विहारं पनप्पनं छादापेस्ससि, पनप्पनं लेपा-पेस्ससि, ग्रतिभारितो बिहारो परिपति ! नेतं मोघपरिस ग्रप्पसन्नानं वा 10 पसादाय ... पेठ ... एवं च पन, भिनखवे, इम सिनखापद उद्दिसेय्याथ -

१३५ "महत्लक पन भिक्खना विहार कारयमानेन यावद्वारकोसा व्यक्तल्यनायं बालोकसन्धिपरिकस्माय दक्तिस्लदनस्य परियाय श्रप्यहरिते ठितेन ग्राधिटातस्त्रं । ततो चे उत्तरिं ग्राध्यहरिते वि ठितो ग्राधिटहेरय पाचि-कियं' ति ।

(३) विभङ्गो

१३६. महल्लका नाम विहारो सस्सामिको वच्चति । विहारो नाम उल्लित्तो वा होति अवलित्तो वा उल्लितावलित्तो वा

कारयमानेना ति करोन्तो वा कारापेन्तो वा । यावद्वारकोसा ति पिट्रसङ्काटस्स समन्ता हत्थपासा । ग्रम्मळडपनाया ति द्वारद्वपनाय !

श्रास्त्रोकसन्धिपरिकस्माया ति वातपानपरिकम्माय सेतवण्ण काळ-वण्णं गेरुकपरिकम्म मालाकम्मं लताकम्मं मकरदन्तकं पञ्चपटिकं ।

द्वतिच्छवनस्स परियायं म्रप्यहरिते ठितेन म्राधिट्रातस्यं ति – हरितं नाम पुरुबण्णं ग्रपरण्णं । सचे हरिते ठितो ग्रधिट्राति, ग्रापत्ति दूनकटस्स । मम्मेन छादेन्तस्स द्वे मम्मे अधिद्रहित्वा ततिय मम्मे आणापेत्वा पक्कमितब्ब । 25 परियायेन छादेन्तस्स द्वे परियाये झिंधट्रहित्वा ततियं परियायं झाणापेत्वा पक्कमितब्बं।

१. झम्मलट्ठपनाय – सी० । २. द्वितिच्छदनस्स – स्या०, रो० । ३. उत्तरि – म०,रो० । ४. गेरुकवण्णं - स्या० । ४. पञ्चपद्विकं - स्या०, रो०।

B. 70

१३७. ततो चे उत्तरि अप्यहरिते पि ठितो अधिदृहेच्या ति इट्टकाय ' खावेन्तस्स इट्टकिट्टकाय' आपत्ति पाचित्तियस्स । सिलाय छावेन्तस्स सिलाय सिलाय आपत्ति पाचित्तियस्स । सुधाय छावेन्तस्स पिण्डे पिण्डे आपत्ति पाचित्तियस्स । तिणेन छावेन्तस्स करळे' करळे' आपत्ति पाचित्तियस्स । पण्णेन छावेन्तस्स पण्णे पण्णे आपत्ति पाचित्तियस्स ।

श्रतिरेकद्वत्तिपरियाये श्रतिरेकसञ्जी अधिद्वाति, श्रापत्ति पाचित्ति-यस्स । श्रतिरेकद्वत्तिपरियाये वेमतिको अधिद्वाति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । श्रतिरेकद्वत्तिपरियाये ऊनकसञ्जी श्रधिद्वाति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

कनकद्वत्तिपरियाये अतिरेकसञ्जी, आपत्ति दुक्कटस्स । कनकद्वत्ति-परियाय वेमतिको, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । कनकद्वत्तिपरियाये कनकसञ्जी, 10 भ्रानापनि ।

१३८. ग्रनापत्ति द्वत्तिपरियाये, ऊनकद्वत्तिपरियाये¹, लेण, गृहाय, तिणकुटिकाय, श्रञ्जस्सत्याय, श्रत्तनो धनेन, वासागारं ठपेत्वा स**ब्बत्य** श्रनापत्ति. उन्मत्तकस्स, श्रादिकस्मिकस्सा ति ।

६ २०. वीसतिमपाचित्तियं (सप्पाणकउदकसिञ्चने)

(१) नवकम्मकारकभिक्खुवत्थु

१३६. तेन समयेन बुद्धो भगवा ग्राळवियं विहरति ग्रग्गाळवे 15 चितय । तेन खो पन समयेन ग्राळवका भिक्खू नवकम्मं करोन्ता जानं सप्पाणकं उदक तिणं पि मत्तिकं पि सिञ्चान्त पि सिञ्चापेन्ति पि । ये त भिक्खू ग्रप्पिच्छा ... पे० .. ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कथं हि नाम ग्राळवका भिक्खू जानं सप्पाणकं उदकं तिणं पि मत्तिकं पि सिञ्चं-स्सन्ति पि सिञ्चापेस्सन्ति पी" ति ! ग्रथ खो ते भिक्खू भगवतो 20 एतमत्थं ग्रारोचेसु ।

(२) पञ्जाति

भ्रथ सो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे भिक्सुसङ्क्षं सन्नि-पातापेत्वा माळवके भिक्सु पटिपुच्छि – "सच्चं किर तुम्हे, भिक्स्ने, जानं

१. इटुकाविटुकाय - सी० । २-२ करले करले - सी० । ३. ऊनकपरिवाये - सी० । ४. घालवियं - सी० । ४. घग्यालवे - सी०, री० । ६. घाळविका - स्या०, रो० । पाणिकवं-१०.

R 49

10

R. 71

सप्पाणकं उदकं तिणं पि मत्तिकं पि सिञ्चय पि'सिञ्चापेष पी'''ति ? "सञ्चं, भगवा''ति । विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कयं हि नाम तुम्हे, मोषपुरिसा, जानं सप्पाणकं उदकं तिणं पि मत्तिकं पि सिञ्चिस्सय पि सिञ्चप्सय पि सिञ्चपंसय पि ! नेतं, मोषपुरिसा, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... 5 एवं च पन. भिक्सवे, इमं सिक्सापदं उद्दिसेध्याय —

१४०. "यो पन भिक्खु जानं सप्पाणकं उदकं तिणं वा मत्तिकं वा सिञ्चेय्य वा सिञ्चाचेय्य वा, पाचित्तियं" ति ।

(३) विमङ्गो

१४१. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्क्षू ति ... पे० ... अयं इमस्मि अत्ये अधिप्पेतो भिक्का ति ।

जानाति नाम सामं वा जानाति श्रुञ्जे वा तस्स ग्रारोचेन्ति ।

सिञ्चेय्या ति सयं सिञ्चति, म्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

सिञ्चापेम्या ति ग्रञ्जं ग्राणापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । सिक ग्राणत्तो बहकं पि सिञ्चति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१४२. सप्पाणके सप्पाणकसञ्जी तिणं वा मत्तिकं वा सिञ्चिति

15 वा सिञ्चापेति वा, ग्रापित्त पाचित्तियस्स । सप्पाणके वेमतिको तिणं वा

मित्तिकं वा सिञ्चित वा सिञ्चापेति वा, ग्रापित्त दुक्कटस्स । सप्पाणके

ग्रप्पाणकसञ्जी तिणं वा मित्तिकं वा सिञ्चित वा सिञ्चापेति वा, ग्रनापत्ति । ग्रप्पाणके सप्पाणकसञ्जी, ग्रापित्त दुक्कटस्स । ग्रप्पाणके

वेमतिको, ग्रापित्त दुक्कटस्स । ग्रप्पाणके ग्रप्पाणकसञ्जी, ग्रनापत्ति ।

20 १४३. अनापत्ति असञ्चिष्म, असतिया, अजानन्तस्स, उम्मत्तकस्स, अपिटकम्मिकस्सा ति ।

भृतगामवग्गो दृतियो ।

तस्सुहानं

भूतं भ्रञ्ञाय उज्झायं, पक्कमन्तेन ते दुवे । पुब्बे निक्कहुनाहच्च, द्वारं सप्पाणकेन चाति ।।

१. सिक्रवणा पि – सी० । '२. सिक्रवर्षेशा पि – सी० ।

६ २१. **एकवी**सतिमपाचित्तियं (शिक्कुनोवादकक्रमानने)

(१) ख्रम्बिगयभिक्सवत्व

१४४. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाय-पिण्डकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन थेरा भिन्क् भिन्क्वुनियो स्रोवदन्ता लाभिनो होन्ति चीवरिण्डिपातसेनासनियलानप्पच्चयभेसज्जपित्न्खारानं । स्रथ खो छुड्बिग्गयानं भिन्क्वुनं एतदहोसि — "एतरिह खो, आव्सो, थेरा भिन्क्व् भिन्क्वुनियो स्रोवदन्ता लाभिनो होन्ति चीवरिण्डिपातसेनासनियलानप्पच्चय- अ भेसज्जपित्क्खारानं । हन्दाबुसो, मयं पि भिन्क्वुनियो स्रोबदामा" ति । स्रथ खो छुड्बिग्गया भिन्क्वु भिन्क्बुनियो उपसङ्क्षमित्वा एतदबोचुं — "स्रम्हे पि, भगिनियो, उपसङ्क्षमय, मयं पि स्रोबदिस्सामा" ति ।

प्रथ खो ता भिक्खुनियो येन छुब्बिग्या भिक्खु तेनुपसङ्क्षिमसु;
उपसङ्क्षिमत्वा छुब्बिग्यये भिक्खु प्रभिवादेत्वा एकमन्तं निसीदिसु । ग्रथ खो 10
छुब्बिग्या भिक्खु भिक्खुनीनं परित्तञ्जेव घिम्म कथं कत्वा दिवस तिरच्छानकथाय बीतिनामेत्वा उय्योजेसुं — "गच्छुथ, भिगिनियो" ति । ग्रथ खो ता
भिक्खुनियो येन भगवा तेनुपसङ्क्षिमसु; उपसङ्क्षिमत्वा भगवन्तं ग्रभिवादेत्वा
एकमन्तं ग्रदुसु । एकमन्तं ठिता खो ता भिक्खुनियो भगवा एतदबोच —
"कच्चि, भिक्खुनियो, ग्रोवादो इद्धो अहोसी" ति ? "कुतो, भन्ते, ग्रोबादो १६ अर्थे। स्वाद्योजेस् धिम्म कथं कत्वा दिवस
तिरच्छानकथाय बीतिनामेत्वा उय्योजेसुं" ति । ग्रथ खो भगवा ता भिक्सुनियो धम्मया कथाय सन्दस्ति सम्प्रहेसि । ग्रथ
खो ता भिक्खुनियो भगवता धम्मया कथाय सन्दस्तिता समादपिता समुत्तेजी

श्रथ खो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे भिक्खुसङ्क सिन्नपाता-पेत्वा छुब्बिगये भिक्खू पटिपुन्छि — "सच्चं किर तुम्हे, भिक्खवे, भिक्खुनीनं परित्तञ्जेव धींम्म कथं कत्वा दिवसं तिरच्छानकथाय वीतिनामेत्वा उथ्योजेथा"ति ? "सच्चं, भगवा"ति । विगरिह बुद्धो भगवा ... पे o ... कथं हि नाम तुम्हे, भोषपुरिसा, भिक्खुनीनं परित्तञ्जेव धींम्म कथं कत्वा 25 दिवसं तिरच्छानकथाय वीतिनामेत्वा उथ्योजेस्सथ ! नेतं, मोषपुरिसा, श्रणसन्नानं वा पसादाय ... पे o ... विगरिहत्वा धींम्म कथं कत्वा भिक्खू श्रामन्तेसि — "श्रनुजानािम, भिक्खवे, भिक्खुनोवादकं सम्मन्नितुं। एव च

R. 50

в. 72

R. 51

B. 73

पन, भिक्खने, सम्मन्नितब्बो । पठमं भिक्खु याचितब्बो । याचित्वा ब्यत्तेन भिक्खना पटिवलेन सङ्को वापेतब्बो —

१४५. "सुणातु मे, भन्ते, सङ्घो। यदि सङ्घस्स पत्तकल्लं, सङ्घो इत्यन्नामं भिक्लं भिक्लनोवादकं सम्मन्नेय्य। एसा ञत्ति।

"सुणातु मे, भन्ते, सङ्घो । सङ्घो इत्यन्नामं भिक्खुं भिक्खुनोवादकं सम्मन्नति । यस्सायस्मतो खमित इत्यन्नामस्स भिक्खुनो भिक्खुनोवादकस्स सम्मति. सो तण्डस्सः यस्स तक्खमितः सो भासेय्य ।

"दुर्तियं पि एतमत्थं वदामि ... पे० . . तित्यं पि एतमत्थं वदामि – सुणातु मे, भन्ते, सङ्घो । सङ्घो इत्यन्नामं भिक्खुं भिक्खुनोवादकं सम्मन्नति । 10 यस्सायस्मतो खर्मात इत्यन्नामस्स भिक्खुनो भिक्खुनोवादकस्स सम्मुति, सो तण्डस्स; यस्स नक्खमित, सो भासेय्य ।

"सम्मतो सङ्घेन इत्यन्नामो भिक्खु भिक्खुनोवादको । खमति सङ्घस्स, तस्मा तण्डी, एवमेतं धारयामी" ति ।

(२) पञ्जाति

म्रथ स्त्रो भगवा छब्बिग्गये भिक्सू श्रनेकपरियायेन विगरहित्वा दुब्भर-15 ताय⁵...पेठ ... एव च पन, भिक्सवे, इम सिक्सापद उद्दिसंय्याथ –

१४६. "यो पन भिक्लु ग्रसम्मतो भिक्लुनियो ग्रोबदेय्य पाचित्तियं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्लनं सिक्लापदं पञ्जात्तं होति ।

(३) अट्रङ्कसमन्नागती सम्मन्नितब्बी

१४७. तेन साप समयेन थेरा भिन्नस् सम्मता भिन्नस्तृनियो ग्रीवदन्ता

20 तथेव लाभिनो होन्ति चीवरिण्डपातसेनासनिगलानप्पच्चयभेसज्जपरिक्खारानं । श्रथ सो छुट्यिगयानं भिन्नस्तृनं एतरहोसि — "एतरिह स्रो, ग्रावुसो, येरा
भिन्नस्तू सम्मता भिन्नस्तृनियो ग्रीवदन्ता तथेव लाभिनो होन्ति चीवरिण्डपातसेनासनिगलानप्पच्चयभेसज्जपरिनस्तारान । हन्त्ववुसो, मयं पि निस्सीमं गत्त्वा
ग्रञ्जमञ्जं भिन्नस्तुनीवादक सम्मन्नित्वा भिन्नस्तुनियो ग्रोवदामा" ति । श्रथ

25 स्रो छुट्यिगया भिन्नस्तु निस्सीमं गन्त्वा ग्रञ्जमञ्जं भिन्नस्तुनिवादकं सम्मन्नित्वा
भिन्नस्तुनियो उपसङ्कामस्ता । ग्रम्हे पि
उपसङ्कामय । मयं पि ग्रीविदस्सामा" ति ।

१. व्यक्तेन - सी॰ । २ दुभरताय - सी० ।

R. 74

श्रथ को ता भिक्कुनियो येन छब्बिगिया भिक्कु तेनुपस ङ्क्रीमियु; उपस ङ्कुप्रित्वा छब्बिगियो भिक्कु धभिवादेत्वा एकमन्तं निसीदियु । श्रथ को छब्बिगिया
भिक्कु भिक्कुनीनं परित्तञ्जेव धम्मि कथं करवा दिवसं तिरच्छानकथाय बीतिनामेत्वा उय्योजेसुं – गच्छ्य भिगिनियो ति । श्रथ को ता भिक्कुनियो येन
भगवा तेनुपसङ्किम्पु; उपसङ्किमत्वा भगवन्तं श्रभवादेत्वा एकमन्तं श्रद्वंषु । ३
एकमन्तं ठिता को ता भिक्कुनियो भगवा एतदवोच – "कच्चिन् भिक्कुनियो,
श्रोवादो इद्धो श्रहोसी" ति ? "कुतो, भन्ते, श्रोवादो इद्धो भिक्सिति ! श्रय्या
छब्बिगिया परित्तञ्जेव धम्मिकथं करवा दिवसं तिरच्छानकथाय बीतिनामेत्वा
उय्योजेसं" ति ।

श्रथ खो भगवा ता भिक्खनियो घम्मिया कथाय सन्दस्सेसि ... पे० ... 10 ग्रथ स्त्रो ता भिक्स्तनियो भगवता धम्मिया कथाय सन्दस्सिता समाद्रिपता समत्तेजिता सम्पर्हसिता भगवन्त भ्रभिवादेत्वा पदिवल्लणं कत्वा पक्कमिस्। श्रथ खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे भिक्खसङ्कं सन्निपातापेत्वा स्टब्स-गिये भिक्ल पटिपच्छि – "सच्चं किर तम्हे. भिक्लवे. भिक्लनीनं परिचडकेट धर्मिम कथं कत्वा दिवसं तिरच्छानकथाय बीतिनामेत्वा जय्योजेथा" नि ? "सच्चं भगवा" ति । विगरहि बद्धो भगवा ...पे० ... कथं हि नाम तम्हे मोधपरिसा. भिक्खनीनं परित्तञ्जेव धम्मि कथं कत्वा दिवसं तिरञ्छानकथाय वीतिनामेत्वा उय्योजेस्सथ ! नेतं, मोघपूरिसा, भ्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... विगरहित्वा धम्मि कथं कत्वा भिक्ख ग्रामन्तेसि - "ग्रनजानामि भिक्खवे, ग्रद्रहङ्कोहि समन्नागत भिक्खु भिक्खुनीवादक सम्मन्नितुं। सीलवा 20 होति. पातिमोक्खसवरसवतो विहरति श्राचारगोचरसम्पन्नो श्रणमत्तेस्'वज्जेस् भयदस्सावी. समादाय सिक्खति सिक्खापदेसु; बहस्सूतो होति सुत्रभरो सुत-सन्निचयो. ये ते धम्मा ग्रादिकल्याणा मज्झेकल्याणा परियोसानकल्याणा सात्थ सब्यञ्जनं भेवलपरिपण्णं परिसद्धं ब्रह्मचरियं ग्रभिवदन्ति तथारूपास्स धम्मा वद्रस्सता होन्ति धाता वचसा परिचिता मनसानुपेविखता दिद्विया सूप्पटि- 25 बिद्धाः उभयानि खो पनस्स पातिमोक्खानि वित्थारेन स्वागतानि होन्ति स्विभत्तानि सृप्पवत्तीनि सुविनिच्छितानि सुत्तसो ग्रनुब्यञ्जनसो; कल्याण-वाची होति कल्याणवाक्करणो, येभुय्येन भिक्खनीनं पियो होति मनापो; पटिबलो होति भिक्खनियो ग्रोवदितं : न खो पनेतं भगवन्तं उहिस्स पब्बजिताय

१. अनुमत्तेषु – सी०, स्था० । २. सव्यञ्जनं – सी०। ३. तवारूपस्स – रो०। ४. सता – सी०, स्था० । ५. मनसा अनुपेषिखता – स० ।

B. 75

कासायवत्ववसनाय गरुधम्मं ग्रज्झापन्नपुब्बो होति; वीसतिवस्सो वा होति ग्रतिरेकवीसतिवस्सो वा – ग्रनुजानामि, भिक्खने, इमेहि ग्रद्धहुक्केहि समन्नागतं भिक्खं भिक्खनोवादकं सम्मन्नित" ति ।

(४) विभक्तो

R.52 १४८. **यो पना** तियो यादिसो ... पे० ... भिक्क्यू ति ... पे० ... घ्रयं 5 इमर्सिम श्रन्थे श्रविष्येतो भिक्क्य ति ।

> श्रसम्मतो नाम ञ्चलिचतुत्थेन कम्मेन ग्रसम्मतो । भिक्लिनयो नाम उभकोसङ्घे उपसम्पन्ना ।

भ्रोबर्वेय्या ति श्रट्टहि गरुघम्मेहि भ्रोबदति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । श्रुटुञ्जेन धम्मेन श्रोबदति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । एकतोउपसम्पर्भे श्रोबदति, । श्रापत्ति दक्कटस्स ।

-१४६. तेन सम्मतेन भिक्खना परिवेणं सम्मज्जित्वा पानीयं^९ परि-भोजनीयं उपटापेत्वा ग्रासनं पञ्जापेत्वा दतियं गहेत्वा निसीदितब्बं। भिक्खुनीहि तत्थ गन्त्वा तं भिक्खुं स्रभिवादेत्वा एकमन्तं निसीदितब्बं। तेन भिक्खना पुन्छितब्बा - "समग्गात्य" भगिनियो" ति ? सचे "समग्गाम्हाय्या" 15 ति भणन्ति. "वत्तन्ति, भगिनियो, ब्रट्ट गरुधम्मा" ति ? सचे "वत्तन्ताय्या" ति भणन्ति, "एसो, भगिनियो, भोबादो" ति निय्यादेतब्बो । सचे "न वत्तन्ताय्या" ति भणन्ति, श्रोसारेतब्बा । वस्ससत्पसम्पन्नाय भिक्खनिया तदहपसम्पन्नस्स भिक्कनो ग्रभिवादनं पच्चटानं ग्रञ्जलिकम्मं सामीचिकम्मं कातस्त्रं : ग्रयं पि धम्मो सक्कत्वा गरुकत्वा मानेत्वा पजेत्वा यावजीवं भ्रनतिक्कमनीयो । न 20 भिक्खनिया ग्रभिक्खुके ग्रावासे वस्सं वसितब्बं ; ग्रयं पि धम्मो सक्कत्वा गरुकत्वा मानेत्वा पुजेत्वा यावजीवं अनितक्कमनीयो । अन्बद्धमासं भिक्खनिया भिक्ख-सकतो दे धम्मा पच्चासिसितब्बा उपोसथपुच्छकं च ग्रोबादपसङ्कमनं च: श्रयं पि धम्मो ... पे॰ ... वस्सं वृत्याय" भिक्खुनिया उभतोसङ्के तीहि ठानेहि पवारेतब्बं दिटेन वा सतेन वा परिसङ्घाय वा; भ्रयं पि धम्मो ... पे o... 25 गरुधम्मं ग्रज्झापन्नाय भिक्खनिया उभतोसङ्के पक्खमानत्तं चरितब्बं: ग्रयं पि धम्मो ... पे० ... द्वे वस्सानि छस् धम्मेस् सिक्खितसिक्खाय सिक्खमानाय उभतोसक्के उपसम्पदा परिवेसितब्बा : श्रयं पि धम्मो ... पे० ... न भिन्खनिया

१. एकतो उपसम्पन्नाय – सी०। २. पानिय – रो०। ३. परिभोजनियं – रो०। ४. एक्य-पेल्वा – त्र०। ४. तेन सम्प्रतेन – स्या०। ६. सम्पन्नल – सी०, स्या०, रो०। ७. नीव्या-वेतुम्बो – सी०। ८. स्या० पोल्यके नरिया। २. पण्यासीसितम्बा – त्र०। १०. वस्संबृह्मय – स०।

कंत नि परिकारिम मिन्सु अपकोसितच्यो परिमातिसम्बो; असं पि धम्मो ... पे० ... प्रज्जतमो भोवटो भिन्सुनीमं भिन्सुसु वचनपयो, अमोब्बो भिन्नुमं भिन्सुनीसु वचनपयो; अयं पि धम्मो सन्कत्वा गरुकत्वा मानेत्वा पुजेत्वा यावजीवं भ्रततिनकमनीयो ति ।

सचे समन्गाम्हाम्या ति भणन्तं ग्रञ्ञा धम्मं भणति, ग्रापत्ति ऽ दुक्कटस्स । सचे वग्गाम्हाय्या ति भणन्तं ग्रहु गरुषम्मे भणति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रोवादं ग्रनिय्यादेत्वा ग्रञ्ञां धम्मं भणति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

१५०. अध्ममकम्मे अध्ममकम्मराज्ञ्जी वर्गा भिरुक्तासङ्खें वग्मसञ्जी भोवदति, आपित पाचित्तियस्स । अधम्मकम्मे अधम्मकम्म-सञ्जी वर्गा भिरुक्तासङ्खें वेमितको स्रोवदति, प्रापित पाचित्तियस्स । 10 अधम्मकम्मे अधम्मकम्मराज्ञ्जी वर्गा भिरुक्तासङ्खें समगासञ्जी भोवदित, प्रापित पाचितियस्म ।

ग्रधम्मकम्मे वेमतिको वमां भिक्खुनीसङ्घं वग्गसञ्जी ग्रोवदति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रधम्मकम्मे वेमतिको वग्गं भिक्खुनीसङ्घं वेमतिको ग्रोवदति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रधम्मकम्मे वेमतिको वग्गं भिक्खुनीसङ्घं 15 समगासञ्जी ग्रोवदति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

ग्रधम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जी वगां भिनखुनीसङ्कां वग्गसञ्जी ग्रोवदति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रधम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जी वगां भिनखुनीसङ्कां वेमतिको ग्रोवदति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रधम्मकम्मे धम्म-कम्मसञ्जी वगां भिनखुनीसङ्कां समग्गसञ्जी ग्रोवदति, ग्रापत्ति पाचि- 20 निवयस्म ।

ग्रधम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्जी समग्गं भिक्कुनीसङ्कं वग्गसञ्जी ग्रोवदति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रधम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्जी समग्गं भिक्कुनीसङ्कं वेमतिको ग्रोवदति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रधम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्जी समग्गं भिक्कुनीसङ्कं समग्गसञ्जी ग्रोवदति, ग्रापत्ति 25 पाचित्तियस्स ।

श्रधम्मकम्मे वेमतिको समगां भिक्खुनीसङ्घं वग्गसञ्जी श्रोवदति ... पे० ... वेमतिको श्रोवदति ... पे० ... समग्गसञ्जी श्रोवदति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१. समयास्त्राव्या – स्था०, ती०। २. मणीत्त – सी०; मणीत्त – स्था०। ३. प्रनिवादेखा – ती०। ४. निक्कुनिसक्तं – म०।

20

प्रथम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जी समग्गं भिक्खुनीसङ्कां वग्गसञ्जी ग्रीव-दति ... पेo ... वेमतिको ग्रीवदति ... पेo ... समग्गसञ्जी ग्रीवदति, ग्रापत्ति

१५१. घम्मकम्मे प्रथम्मकम्मसञ्जी वर्गा भिक्खुनीसङ्खं वग्गसञ्जी ⁵ घोवदित, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । धम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्जी वर्गा भिक्खुनी-सङ्खं वेमतिको घोवदित ... पे० ... समग्गसञ्जी घोवदित, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

धम्मकम्मे वेमतिको वगां भिक्कुनीसङ्घं वग्गसञ्जी घोवदति ...पे० ... वेमतिको घोवदति ...पे० ... समग्गसञ्जी घोवदति, घापत्ति १० दक्कटस्स ।

धम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जी वर्गा भिक्खुनीसङ्खं वग्गसञ्जी मोवदति ... पे० ... वेमतिको म्रोवदति ... पे० .. समग्गसञ्जी म्रोवदति, म्रापत्ति दक्कटस्स ।

धम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्जी समग्गं भिक्खुनीसङ्कं वग्गसञ्जी ¹⁵ मोवदत्ति ... पे० ... बेमतिको ग्रोवदत्ति ... पे० ... समग्गसञ्जी ग्रोवदत्ति, भापत्ति दुक्कटस्स ।

धम्मकम्मे वेमतिको समग्गं भिक्खुनीसङ्घं वग्गसञ्ज्ञी भ्रोवदति ... पे॰ ... वेमतिको भ्रोवदित ... पे॰ ... ममग्गसञ्ज्ञी भ्रोवदित, श्रापत्ति दक्कटस्स ।

धम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जी समग्ग भिक्खुनीसङ्ख बगासञ्जी भोवदति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । धम्मकम्म धम्मकम्मसञ्जी समग्गं भिक्खुनी-सङ्कं वेमतिको भोवदति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । धम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जी समग्गं भिक्खुनीसङ्कं समगासञ्जी भोवदति, श्रनापत्ति ।

१५२ अनापत्ति उद्देसं देन्तो, परिपुच्छं देन्तो, ग्रोसारेहि श्रय्या ति 25 बुच्चमानो, ग्रोसारेति, पञ्हं पुच्छति, पञ्हं पुट्टो कथेति, श्रञ्जस्सत्याय भणन्तं भिक्खुनियो सुणन्ति, सिक्खमानाय, सामणेरिया', उम्मत्तकस्स, ग्रादि-कम्मिकस्सा ति ।

१. सामणेराव - मी० ।

B. 77,

15

25

६ २२. बाबीसतिसवाचित्रियं (क्रमाजने सरिये प्रोक्तानो)

(१) सळपन्य कडळियाटिहारियबस्य

१५३. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने मनाथ-पिण्डिकस्स आरामे। तेन खो पन समयेन थेरा भिक्ख भिक्खनियो झोबदन्ति परियायेन । तेन खो पन समयेन ग्रायस्मतो चळपन्यकस्स परियायो होति भिक्खनियो ग्रोवदितं । भिक्खनियो एवमाइंस - "न दानि ग्रज्ज ग्रोवादो इद्वो भविस्सति, तञ्जेव दानि उदानं ग्रन्थो चळपन्थको पनप्पनं भणिस्सती'' ति । 5 ग्रय खो ता भिक्खनियो येनायस्मा चळपन्थको तेनपसङ्गिसः उपसङ्गितत्वा ग्रायस्मन्तं चळपन्थकं ग्रिभवादेत्वा एकमन्तं निसीदिस् । एकमन्तं निसिन्ना खो ता भिनखुनियो ग्रायस्मा चळपन्थको एतदबोच - "समगात्य", भगिनियो" ति ? "समग्गाम्हाय्या" ति । "वत्तन्ति, भगिनियो, ग्रद गरुषम्मा" ति ? "वत्तन्ताय्या" ति । "एसो भगिनियो क्योबाहो" नि निय्याहेत्वा इसं उदानं 10 पनप्पनं ग्रभासि --

> "ग्रधिचेतसो राध्यक्तनमे । मनिनो मोनपथेस सिक्खतो।। सोका न भवन्ति नाटिनो । उपसन्तस्य सदा सतीमतो" ति ॥

भिक्खनियो एवमाहंसु - "नन भ्रवोचम्हा- न दानि भ्रज्ज भ्रोबादो इद्धो भविस्सति, तञ्जेव दानि उदानं ग्रय्यो चळपन्थको पनप्पनं भणिस्सती "" ति ! ग्रस्सोसि खो ग्रायस्मा चळपन्थको तासं भिक्खनीनं इमं कथासल्लापं। अथ खो भ्रायस्मा चळपन्थको बेहासं ग्रब्भगगन्त्वा आकासे अन्तलिक्खे चन्द्रमति पि तिद्रति पि निसीदिति पि सेय्यं पि कप्पेति धमायति पि पज्जलित पि श्रन्तर-धायति प्रतन्त्रेव उदानं भणति ग्रन्जांच बहंबुद्धवचनं । भिक्खनियो एवमाहंसु - "अच्छरियं वत भो, बब्भुतं वत भो, न वत नो इतो पुब्बे झोवादो एवं इद्धी भृतपूब्बी यथा ग्रय्यस्स चळपन्थकस्सा"ति । ग्रथ खो ग्रायस्मा चळ-पन्यको ता भिक्खनियो याव समन्धकारा भोवदित्वा उय्योजेसि - गच्छथ भगितियो ति ।

१. चुस्लपन्यकस्स - सी० । २. समग्तस्य - सी०, स्या०, रो० । ३. समन्यम्हास्या - स्या०, रो : समगाम्बद्धा - सी । ४. नीवादेखा - सी । ५. प्रवती - सी । ६. प्रन्तरा पि घावति -रो० । ७. तक्वेव - म०। द. पुरुषेव - सी०।

B. 78

b 55

15

20

ग्रय खो ता भिक्खुनियो नयरहारे बिकते बहिनगरे विस्ता कालस्सेव नगरं पिनसन्ति । मनुस्सा उज्जायन्ति क्षिय्यन्ति विपाचेन्ति — "मब्रह्म-चारिनियो इमा भिक्खुनियो; ग्रारामे भिक्खूहि सिंद्ध वसित्वा इदानि नगरं पिनसन्ती"ति । अस्सोसुं खो भिक्खू तेसं मनुस्मानं उज्जायन्तानं क्षिय्यन्तानं 5 विपाचेन्तानं । ये ते भिक्खु प्रपिच्छा सन्तुट्टा लिज्जिनो कुक्कुच्चका सिक्खा-कामा, ते उज्जायन्ति क्षिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कयं हि नाम ग्रायस्मा चूळपन्चको प्रत्यक्तुते सुरिये । भिक्खुनियो ग्रोबविस्सती" ति ! ग्रय खो ते भिक्खू भगवतो एतसन्त्यं ग्रारोचेसं ।

(२) पञ्जति

श्रथ स्रो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे भिक्सुसङ्घं सिन्नपाता
10 पेत्वा आयस्मन्तं चूळपन्थकं पटिपुष्ट्यः "सच्चं किर त्वं, चूळपन्थक, अत्यङ्गते
सुरिये भिक्सुनियो ओवदसी" ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरिह बुढो
भगवा ... पे० ... कथं हि नाम त्वं, चूळपन्थक, अत्यङ्गते सुरिये भिक्सुनियो
श्रोविदस्सिस ! नेतं, चूळपन्थक, अप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च
पन, भिक्सुने इमं सिक्सापदं उद्दिसेय्याथ —

१४४. "सम्मतो पि चे भिक्खु ग्रत्थङ्गते सुरिये भिक्खुनियो ग्रोवदेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

१४४. सम्मतो नाम ञात्तिचतुत्थेन कम्मेन सम्मतो । ग्रत्थङ्गते सुरिये ति भ्रोग्गते सुरिये । भिक्कुनी नाम उभतो सङ्घे उपसम्पन्ना ।

श्रोबदेय्या ति अट्टहि वा गरुधम्मेहि ग्रञ्जेन वा धम्मेन श्रोबदति, ग्रापत्ति पानित्तियस्स ।

१५६. ग्रत्यङ्क्ते ग्रत्यङ्कतसञ्जी घोवदति, ग्रापत्ति पाचित्तयस्स । ग्रत्यङ्कते वेमतिको घोवदति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रत्यङ्कते ग्रनत्यङ्कत-सञ्जी घोवदति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

एकतोउपसम्पन्नार्यं भ्रोवदति, भ्रापत्ति दुक्कटस्सः। श्रनत्यङ्गते भ्रत्यङ्गतसञ्जो, भ्रापत्ति दुक्कटस्सः। भ्रनत्यङ्गते वेमतिको, भ्रापित्त दुक्कटस्सः। भ्रनत्यङ्गते भ्रनत्यङ्गतसञ्जो, भ्रनापत्ति ।

[.] १. वृश्विकते – सी०, स्वा०, रो० । २. यज्ञहान्वास्थियो – श्वी० । ३. सूच्यि – म० । ४. घोगते – सी०, स्वा० । १. जिन्नसूचियो – स्वा० । ६. एक्क्रीवप्रसम्पन्नं – स्वा०, रो० ।

B. 79

D 56

15

१५७. सनापश्ति उद्देसं देन्तो, परिपुच्छं देन्तो, स्रोसारेहि स्यया ति वच्चमानो, श्रोसारेति, पञ्कं पुच्छति, पञ्कं पुट्टो कथेति, ग्रञ्जास्सत्थाय भणनां भिन्छनियो सणन्ति. सिन्छमानाय सामजेरियां, उम्मत्तकस्स, ग्रादि-कविक्रकस्या नि ।

६ २३. तेबीसतिमपाचित्तियं (भिक्सनपरसयपसन्दर्भने)

(१) छन्निगयभिष्यवस्थ

१४८. तेन समयेन बढ़ो भगवा सक्केस विहरति कपिलवत्थुस्मि 5 निग्रोधारामे । तेन खो पन समयेन छब्बिमाया भिन्ख भिन्खनपस्सयं उप-सङ्कमित्वा छुब्बग्गिया भिक्खनियो ग्रोबदन्ति । भिक्खनियो छुब्बग्गिया भिक्खनियो एतदबोचं - "एथाय्ये, स्रोवादं गमिस्सामा" ति । "यं हि मयं, श्रय्ये. गच्छेय्याम स्रोवादस्स कारणा. स्रय्या छव्बन्गिया इधेव सम्हे स्रोवदन्ती'' ति । भिक्खनियो उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – "कथं हि नाम छब्बग्गिया भिक्ख भिक्खनपस्सयं उपसङ्घितवा भिक्खनियो स्रोवदिस्सन्ती " ति ! ग्रथ खो ता भिक्खुनियो भिक्खुने एतमत्यं ग्रारोचेसु । ये ते भिक्खु ग्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – "कथं हि नाम छब्बिग्गिया भिक्खू भिक्खुनुपस्सयं उपसङ्कमित्वा भिक्खुनियो स्रोवदिस्सन्ती" ति ! ग्रथ खो ते भिक्ख भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसं ।

(२) पठमपञ्कात्ति

ग्रथ खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे भिक्खसङ्कं सिन्न-पातापेत्वा छब्बग्गिये भिक्लू पटिपुच्छि – "सच्चं किर तुम्हे, भिक्लवे, भिक्लुनु-पस्सयं उपसङ्क्रमित्वा भिक्तुनियो ग्रोवदया" ति ? "सच्चं, भगवा" ति । -विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, भिक्सुनुपस्सयं उपसङ्क्रमित्वा भिक्खुनियो ग्रोवदिस्सय ! नेतं, मोघपुरिसा, ग्रप्पसन्नानं वा 20 पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ -

"यो पन भिक्स भिक्सुनुपस्सयं उपसङ्क्तानिया भिक्सुनियो ग्रोवदेव्य. पाचिनियं " ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खुनं सिक्खापदं पञ्जत्तं होति ।

१. सामगैराय - सी० । २. एथव्य - सी० रो० । ३. पि - सी०, स्वा० । ४. जिन्ह्यन-पस्समं - सी०, स्था०, रो० । ५. ग्रोबदन्ती - स्था० ।

R. 57

(३) गिलानामहापजापतिगोतमीवत्यु

१५६. तेन को पन समयेन महापजापती' गोतमी गिलाना होति । थेरा भिक्क् येन महापजापती गोतमी तेनुपसङ्क्रम्मिसु; उपसङ्क्रमित्वा महापजापति गोतमी तेनुपसङ्क्रम्मिसु; उपसङ्क्रमित्वा महापजापति गोतमि एतदवोचुं — "कच्चि तें, गोतिम, समनीयं कच्चि यापनीयं'। "इङ्क्रय्या, सम्मं देसेया''ति । 5 "न', भगिनि, कप्पति भिक्क्षुनुपस्सयं उपसङ्क्रमित्वा भिक्क्षुनियो सम्मं देसेतुं' ति कुक्कुच्चायन्ता न देसेतुं। स्रथ स्त्रो भगवा पुब्बण्हसमयं निवासेत्वा पत्तचीवरमादाय येन महापजापती गोतमी तेनुपसङ्क्रमित् उपसङ्क्रमित्वा पञ्ज्यते सासने निसीदि । निसज्ज स्त्रो भगवा महापजापति गोतिम एतद-वाच — "कच्चि ते, गोतिम, स्त्रमनीयं कच्चि यापनीयं'ति ? "पुब्बे मे, भन्ते, थेरा भिक्क्षु ब्रागन्त्वा सम्मं देसेन्ति । तेन मे फासु होति । इदानि पन — "भगवता पटिक्सित्तं" ति, कुक्कुच्चायन्ता न देसेन्ति । तेन मे न सम्मद्रोत्वा समादोत्वा समादोत्वा सम्हरेसेत्वा उदायासना पक्कामि ।

(४) म्रनपञ्जति

श्रथ खो भगवा एतिस्मि निदाने एतिस्मि पकरणे धिम्मि कयं कत्वा ¹⁵ भिक्खू श्रामन्तेसि — "श्रनुजानािम, भिक्खवे, भिक्खुनुपस्सयं उपसङ्किमित्वा गिलानं भिक्खुनि श्रोवदितु । एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ—

१६०. "यो पन भिक्खु भिक्खुनुपस्सयं उपसङ्कमित्वा भिक्खुनियो श्रोबदेय्य, श्रञ्जात्र समया, पाचित्तियं। तत्यायं समयो। गिलाना होति भिक्खनी – श्रयं तत्य समयो" ति।

(४) विभक्तो

१६१. यो पना तियो यादिसो ... पे० ... भिक्क्यू ति ... पे० ... भ्रयं
 इमस्मि ग्रत्थे अधिप्पेतो भिक्क्यु ति ।

भिक्खुनुपरसयो नाम यस्थ भिक्खुनियो एकरत्तं पि वसन्ति । उपसङ्कामस्या ति तस्य गन्त्या। भिक्खनी नाम उभतोसङ्को उपसम्पन्ना ।

अभवेद्या ति अट्टहि गरुधस्मेहि ओवदति, आपत्ति पाचित्तियस्स । अञ्चात्र समया ति ठपेल्वा समयं ।

१. महारजापति - स्या०, म०, रो०। २. म० पोस्थके नस्थि। ३ न ताव - स्था०।

10

R. 58

शिलाना ाम मिक्सुनी न सक्कोति घोवादाय वा संवासाय वा गन्तुं। १६२. यसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्जी भिक्सुनुपस्सयं उपसङ्कामित्वा

१६२. पसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्जा । मनसुनुपस्सय उपसङ्कामत्वा ग्रञ्जात्र समया ग्रोवदति, ग्रापत्ति पाचित्तयस्स । उपसम्पन्नाय वेमतिको भिनसुनुपस्सयं उपसङ्कामत्वा ग्रञ्जात्र समया ग्रोवदति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्नाय ग्रनुपसम्पन्नसञ्जी भिनसुनुपस्सयं उपसङ्कामत्वा ग्रञ्जात्र समया । ग्रोवदति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

ग्रञ्जेन धम्मेन ग्रोवदति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । एकतोजपसम्पन्नाय ग्रोवदति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनुपसम्पन्नाय जपसम्पन्नसञ्जी, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनुपसम्पन्नाय वेमतिको, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनुपसम्पन्नाय ग्रनपसम्पन्नसञ्जी, ग्रनापत्ति ।

१६३: ग्रनापत्ति समये, उद्देसं देत्तो, परिपुच्छं देत्तो, "श्रोसारेहि ग्रय्या" ति वुच्चमानो ग्रोसारेति, पञ्हं पुच्छति, पञ्हं पुट्टो कथेति, ग्रञ्ज-स्सत्याय भणन्तं भिक्खुनियो सुणन्ति, सिक्खमानाय सामणेरिया, उम्मत्तकस्स, ग्राहिकस्मिकस्मा ति ।

३ २४. चतुवीसितमपाचित्तियं(शिक्बुनोवादकवेरानुबंसने)

(१) छुब्बग्गियभिक्लुवस्यु

१६४. तेन समयेन बृद्धो भगवा सावत्थियं विहरित जेतवने ग्रनाय- 15 पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन थेरा भिक्खू भिक्खुनियो ग्रोवदन्ता लाभिनो होन्ति चीवरिण्डिपातसेनासनियानपण्डियभेसज्जपरिक्खारानं । छड्यिग्या भिक्खू एवं वदन्ति'—"न बहुकता थेरा भिक्खू भिक्खुनियो ग्रोवदित्ते" ज्ञामिसहेतु थेरा भिक्खू भिक्खुनियो ग्रोवदित्ते" ति । ये ते भिक्खू श्रिपच्छा ... पे० ... ते उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कथं हि 20 नाम छड्यिग्या भिक्खू एवं वक्खन्ति — 'न बहुकता थेरा भिक्खू भिक्खुनियो ग्रोवदित्तं; ग्रामिसहेतु थेरा भिक्खू भिक्खुनियो ग्रोवदन्ती'" ति ! ग्रथ खो ते भिक्खू भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसुं ;

(२) पञ्जलि

ग्रय खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे भिक्खुसङ्कं सन्नि-

१. बदेन्ति – सी०, स्था० । २. स्रोतवन्ति – सी० ।

n 82 10

पातापेत्वा छन्विगाये भिक्कू पटिपुच्छि — "सच्चं किर तुन्हे, भिक्खवे, एवं वदेष — 'न बहुकता घेरा भिक्कू भिक्क्षुनियो झोबित्तुं; झामिसहेतु घेरा भिक्क्ष् भिक्क्षुनियो झोबित्तुं; झामिसहेतु घेरा भिक्क्ष् भिक्क्षुनियो झोबित्ती'" ति ? "सच्चं, अगवा" ति । विगरिंह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुन्हे, मोघपुरिसा, एवं वक्क्य — न बहुकता घेरा भिक्क्ष् भिक्क्षुनियो झोबित्तुं; झामिसहेतु घेरा भिक्क्ष् भिक्क्षुनियो झोबित्तुं; झामिसहेतु घेरा भिक्क्ष् भिक्क्षुनियो झोबित्तीं हैं, नीतं, मोघपुरिसा, अप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्क्षवे, इमं सिक्क्षापदं उष्टिसेय्याय —

१६१. ''यो पन भिक्खु एवं वदेव्य – 'ग्रामिसहेतु वेरा' भिक्खू भिक्खनियो ग्रोबन्दती' ति, पाचित्तियं'' ति ।

(३) विभक्तो

१६६. यो पना ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्क् ति ... पे० ... श्रयं इमस्मि ग्रत्ये ग्रामिण्येतो भिक्क ति ।

धामिसहेत् ति चीवरहेतु पिण्डपातहेतु सेनासनहेतु गिलानप्प~~ण्य~~य--भेसज्जपरिक्खारहेतु सक्कारहेतु गरुकारहेतु माननहेतु बन्दनहेतु पूजनहेतु ।

एवं बदेव्या ति उपसम्पन्नं सङ्घेन सम्मतं भिक्खुनोवादकं श्रवण्णं कत्तुकामो श्रयसं कत्तुकामो मङ्कुकत्तुकामो एवं वदेति — "चीवरहेतु पिण्ड-पातहेतु सेनासनहेतु गिलानप्पच्चयभेसज्जपरिक्खारहेतु सक्कारहेतु गरुकारहेतु माननहेतु वन्दनहेतु पूजनहेतु श्लोवदती" ति भणति, श्लापत्ति पाचित्त्यस्स ।

१६७. घम्मकम्मे घम्मकम्मसञ्जी एवं वदेति, आपत्ति पाचित्तियस्स । घम्मकम्मे वेमतिको एवं वदेति, आपत्ति पाचित्तियस्स । घम्मकम्मे अघम्म-20 कम्मसञ्जी एवं वदेति, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नं सङ्घेन श्रसम्मतं भिन्खुनोवादकं श्रवण्णं कत्तुकामो श्रयसं कत्तुकामो मङ्कुकत्तुकामो एवं वदेति — "चीवरहेतु ... पे० ... पूजन-हेतु ओवदती''ति भणिति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रनुपसम्पन्नं सङ्घेन सम्मतं वा श्रसम्मतं वा भिक्खुनोवादकं श्रवण्णं कत्तुकामो श्रयसं कत्तुकामो मङ्क् क्25 कत्तुकामो एवं वदेति — "चीवरहेतु पिण्डपातहेतु सेनासनहेतु गिलानपण्चयभेसज्जपरिक्खारहेतु सक्कारहेतु गरुकारहेतु माननहेतु वन्दनहेतु
पूजनहेतु श्रोवदती''ति भणित, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रधम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्ची, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रधम्मकम्मे वेमतिको, श्रापत्ति

१. सी॰, स्या॰ पोरबकेसु नरिय ।

दुक्कटरसः । प्रथम्मकस्मे प्रथम्मकस्मराज्ञी, प्रापत्ति दुक्कटरसः ।

१६ मापत्ति पकतिया चीवरहेतु पिण्डपातहेतु सेनासनहेतु गिलान-प्पच्यभेसञ्जपरिक्झारहेतु सक्कारहेतु गरकारहेतु माननहेतु वन्दनहेतु पूजनहेतु झोवदन्तं भणति, उम्मत्तकस्स, धादिकम्मिकस्सा ति ।

६ २५. पञ्चवीसितमपाचितियं (बञ्जातिकाय भिन्तुनिया चीवरदाने)

(प्रवचारी - पिण्डचारिणीवस्य

१६१. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने 3 अनाथिपिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन ग्रञ्जातरो भिक्खु सावित्ययं ग्रञ्जातरिस्सा विसिखाय पिण्डाय चरित । ग्रञ्जातरा पि भिक्खुनो तस्सा विसिखाय पिण्डाय चरित । ग्रञ्जातरा पि भिक्खुनो तस्सा विसिखाय पिण्डाय चरित । ग्रय खो सो भिक्खु तं भिक्खुनि एतदबोच — "गच्छ, भिगिन, ग्रमुकस्मि ग्रोकासे भिक्खा विय्यती" ति । सा पि खो एवमाह — "गच्छाय्य", ग्रमुकस्मि ग्रोकासे 10 भिक्खा विय्यती" ति । ते ग्रभिण्डदस्सने सन्दिट्टा ग्रहेसुं । तेन खो पन समयेन सङ्घस्स जीवरं भाजीयित । ग्रथ खो सा निक्खुनी ग्रोवारं गत्त्वा येन सो भिक्खु तेनुससङ्घमिः, उपसङ्घमित्वा तं भिक्खुनी ग्रोवारं वादेवा एकमन्तं ग्रहासि । एकमन्तं ठितं खो तं भिक्खुनि सो भिक्खु एतदबोच — "ग्रयं मे, भिगिन, चीवरपटिवीसो"; सावियिस्ससी" ति ? 15 "ग्रामाय्य, दुब्बलचीवराम्ही" ति ।

प्रथ को सो भिक्कु तस्सा भिक्कुनिया चीवरं ग्रदासि । सो पि को भिक्कु दुब्बलचीवरो होति । भिक्कु तं भिक्कु एतदवोचुं — "करोहि दानि ते, ग्रावुसो, चीवरं" ति । ग्रथ को सो भिक्कु भिक्कुनं एतमत्थं ग्रारोचेसि । ये ते भिक्कु प्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति 20 विपाचेन्ति — "कथं हि नाम भिक्कु भिक्कुनिया चीवरं दस्सती" ति ! ग्रथ को ते भिक्कु भगवतो एतमत्थं प्रारोचेसं ।

(२) पठमपञ्जस्ति

श्रय खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे भिक्खुसङ्घं सन्नि-

१. मनापत्ति – सी०, रो० । २. सी०, रो० पोरपकेसु तरिष । ३. दीयति – सी०, स्या० । ४. पण्डाय – सी०, रो० । ४. मानियति – स्या०; बाजिय्यति – रो० । ६. शीवरपटिनिसी – स्या०,रो०; शीवरपटिनिसी – सी० ।

R. 60

B. 84

पातापेत्वा तं भिन्नबुं पटिपुण्डिम् — "सच्चं किर त्वं, भिन्नबु, भिन्नबुनिया चीवरं प्रदासी" ति ? "सच्चं, भगवा" ति । "ज्ञातिका ते, भिन्नबु, धञ्जातिका" ति ? "धञ्जातिका, भगवा" ति । "धञ्जातिको, मोघ-पुरिस, धञ्जातिकाय भिन्नबुनिया न जानाति पतिरूपं वा प्रप्यतिरूपं वा सन्तं वा असन्तं वा। कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, धञ्जातिकाय भिन्नबुनिया चीवरं दस्सिसि! नेतं, मोघपुरिस, ध्रणसन्नानं वा पसादाय ... पे o ... एवं च पन, भिन्नब्वे, इमं सिन्नबापदं उद्दिसेय्याथ —

"यो पन भिक्लु ग्रञ्ञातिकाय भिक्लुनिया चीवर ददेय्य, पाचिनियं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खनं सिक्खापदं पञ्ञात्तं होति ।

(३) पारिवसकवीवरवत्थ

१७०. तेन खो पन समयेन भिक्खू कुक्कुच्चायन्ता भिक्खुनीनं पारि-बत्तकं चीवरं न देन्ति । भिक्खुनियो उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कवं हि नाम ग्रय्या ग्रम्हाकं पारिवत्तकं चीवरं न दस्सन्ती" ति ! ग्रस्सोसुं खो भिक्खू तासं भिक्खुनीनं उज्झायन्तीनं खिय्यन्तीनं विपाचेन्तीनं । ग्रथ 15 खो ते भिक्खु भगवतो एतमत्थं ग्रारोचेसुं ।

(४)धनपञ्जति

भ्रथ स्त्रो भगवा एतर्सिम निदाने एतर्सिम पकरणे धम्मि कयं कत्वा भिक्स् भ्रामन्तेसि – "श्रनुजानामि, भिक्स्वे, पञ्चकं पारिवत्तकं दातुं। भिक्स्युस्स,भिक्स्युनिया,सिक्स्यमानाय,सामणेरस्स,सामणेरिया – श्रनुजानामि, भिक्स्ये, इमेसं पञ्चकं पारिवत्तकं दातु। एवं च पन,भिक्स्ये, इमं सिक्सा-20 पदं उद्दिसेय्याय –

१७१. "यो पन भिक्तु प्रक्रातिकाय भिक्त्नुनिया चीवरं बढेय्य, प्रक्रकात्र पारिवत्तका पात्रित्तियं" ति ।

(५) विभक्तो

१७२. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्क्यू ति ... पे० ... ध्रयं इमस्मि ग्रत्थे श्रिषिप्पेतो भिक्ख् ति ।

25 ग्रञ्जातिका नाम मातितो वा पितितो वा याव सत्तमा पितासह-युगा असम्बद्धा ।

१. बञ्जातिका – सी०। २. घञ्चातकस्य – सी०। ३. सी०, स्वा०, म० पोस्वकेट्सु निवा ४. बपतिकयं – रो०। ५. पारिवट्टकं –सी०, स्वा०।

R. 61

भिष्युनी नाम उभतोसञ्चे उपसम्पन्ना । चीवरं नाम छन्नं चीवरानं भञ्ञातरं चीवरं विकप्पनुपां पच्छिमं । भञ्जात्र पारिवत्तका ति ठपेत्वा पारिवत्तकं देति, भ्रापत्ति पाचित्ति-

१७३. ग्रञ्जातिकाय ग्रञ्जातिकसञ्जी चीवरं देति, ग्रञ्जा ⁵ पारिवत्तका, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रञ्जातिकाय वेमतिको चीवरं देति, ग्रञ्जात पारिवत्तका, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रञ्जातिकाय ज्ञातिकसञ्जी चीवरं देति, ग्रञ्जात्र पारिवत्तका, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

् एकतो उपसम्पन्नाय चीवरं देति, झञ्जात्र पारिवत्तका, ध्रापत्ति दुक्क-टस्स । ञातिकाय अञ्जातिकसञ्जी, श्रापत्ति दुक्कटस्स । ञातिकाय 10 वेमतिको, श्रापत्ति दुक्कटस्स । ञातिकाय ञातिकसञ्जी, झनापत्ति ।

१७४. धनापत्ति ञातिकाय, पारिवत्तकं परित्तेन वा विपुलं, विपुलेन वा परित्त, भिक्खुनी विस्सासं गण्हाति, तावकालिकं गण्हाति, चीवरं ८पेत्वा ग्रञ्जं परिक्खारं देति, सिक्खमानाय, सामणेरिया, उम्मत्तकस्स, आदिकम्मि-कस्सा ति ।

६ २६. खुबीसितमपाचित्तियं (मिक्बनिया चीवरसिब्बने)

(१) उदायिभिक्लुवत्यु

१७५. तेन समयेन बृद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स श्रारामे । तेन खो पन समयेन श्रायस्मा उदायी पट्टो होति चीवरकम्मं कातुं । श्रञ्ञातरा भिक्खुनी येनायस्मा उदायी तेनुपसङ्कृमिः; उपसङ्कृमित्वा श्रायस्मत्तं उदायि एतदबोच – "साधु मे, भन्ते, श्रय्यो चीवरं सिब्बेत्" ति । श्रथ खो श्रायस्मा उदायी तस्सा भिक्खुनिया चीवरं सिब्बेत्वा था सुरसं सुपरिकम्मकतं कत्वा मज्झे पटिभानचित्तं बृद्धापेत्वा संहरित्वा निक्खिप । श्रय खो सा भिक्खुनी येनायस्मा उदायी तेनुपसङ्कृमिः; उपसङ्कृमित्वा श्राय-स्मन्तं उदायि एतदबोच – "कहं तं, भन्ते, चीवरं" ति ? "हन्द, भगिनि, इमं चीवरं यथासंहटं हरित्वा निक्खिपत्वा यदा भिक्खुनीसङ्क्षी" श्रोवाइं

१. विकायनुषयं – सी०। २. पट्टो – स्या०, रो०। ३. वदायि – सी०, स्या०, रो०। ४. विष्यतु – स०। ४. सिम्बरश – म०। ६. कर्ष – स्था०; कद – सी०। ७. क्रिक्ल्गिसङ्घो – म०। वार्ष्टितवं – १२.

B. 86

25

आगच्छति तदा इमं चीवरं पारुपित्वा भिष्युनीसङ्क्षस्य पिट्ठितो पिट्ठितो आगच्छा "" ति । अय स्रो सा भिक्युनी तं चीवरं यथासंहटं हरित्वा निष्युनित्वा यदा भिष्युनीसङ्को प्रोवादं आगच्छित तदा तं चीवरं पारुपित्वा भिक्युनीसङ्को प्रोवादं आगच्छित तदा तं चीवरं पारुपित्वा भिक्युनीसङ्करस्य पिट्ठितो पिट्ठितो आगच्छित । मनुस्सा उज्झायन्ति स्वय्यन्ति । विपाचेन्ति – "याव छिष्ठिका इमा भिष्युनियो घुत्तिका आहिरिकायो, यत्र हि नाम चीवरे पटिभानचित्तं वटापेस्सन्ती" ति !

भिक्खुनियो एवमाहंसु — "कस्सिदं कम्मं" ति ? "अध्यस्स उदायिस्सा" ति । "ये पि ते ख्रिन्नका" घुत्तका म्रहिरिका तेसं पि एवहपं न सोभेव्यं, किं पन प्रय्यस्स उदायिस्सा" ति ! ग्रथ खो ता भिक्खुनियो भिक्खुनं एतमत्वं । म्रारोचेसुं । ये ते भिक्खु श्रीप्पच्छा ... पे ० ... ते उच्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कवं हि नाम म्रायस्मा उदायी भिक्खुनिया चीवरं सिब्बेस्सती" [ति ! ग्रथ खो ते भिक्ख भगवतो एतमत्वं भ्रारोचेसं ।

(२) पञ्जाति

श्रथ खो भगवा एतिस्मि निदाने एतिस्मि पकरणे भिक्खुसङ्घं सिन्नपातापेत्वा श्रायस्मन्तं उदायि पिटपुन्छि – सच्चं किर त्वं, उदायि, भिक्खुनिया

क चीवरं सिब्बेसी" ति? "सच्चं, भगवा" ति। "श्राञ्जातका ते, उदायि,
श्राञ्जातिका" ति? "श्राञ्जातिका, भगवा" ति। "श्राञ्जातको, मोघपुरिस,
श्राञ्जातिकाय न जानाति पतिरूपं वा श्रप्पतिरूपं वा पासादिकं वा श्रपासादिकं वा। कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, श्राञ्जातिकाय भिक्खुनिया चीवरं
सिब्बेस्सिसि! नेतं, मोघपुरिस, श्राप्पसभानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन,

थ भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ –

१७६. "यो पन भिक्कु प्रञ्ञातिकाय भिक्कुनिया चीवर सिब्बेय्य वा सिब्बापेय्य वा, पाचिसियं" ति

(३) विमङ्गी

१७७. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्क् ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि ग्रत्ये प्रविप्पेतो भिक्क ति '

भ्रञ्जातिका नाम मातितो वा पितितो वा याव सत्तमा पितामहयुगा भ्रसम्बद्धाः।

१. जिम्बुनियञ्चस्य – म० । २. जामण्डातू – स्था० । ३. खिकिका – सी० । ४. तिब्बती – म० ।

в. 87

भिष्युती नाम उभतोसङ्घे उपसम्पन्ना ।

सिम्बेच्या ति सर्थे सिम्बेति भारापथे भारापथे भापति पाचिति-यस्स ।

सिक्वापेच्या ति श्रञ्जं श्राणापेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । सिकं ं श्राणत्तो बहकं पि सिब्बेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१७८. ग्रञ्जातिकाय ग्रञ्जातिकसञ्जी चीवरं सिब्बेति वा सिब्बा-पेति वा, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रञ्जातिकाय वेमतिको चीवरं सिब्बेति वा सिब्बापेति वा, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रञ्जातिकाय ज्ञातिकसञ्जी चीवरं सिब्बेति वा सिब्बापेति वा, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

एकतो उपसम्पन्नाय चीवरं सिब्बेति वा सिब्बापेति वा, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । ञातिकाय भ्रञ्जातिकसञ्जो, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । ञातिकाय बेमतिको, भ्रापत्ति दक्कटस्स । ञातिकाय ञातिकसञ्जो, भ्रनापत्ति ।

१७६. म्रनापत्ति ञातिकाय, चीवरं ठपेत्वा भ्रञ्जं परिक्खारं सिब्बेति वा सिब्बापेति वा, सिक्खमानाय, सामणेरिया, उम्मत्तकस्स, भ्रादि- 15 क्रीमकस्मा ति ।

२७. सत्तवीसितमपाचित्तियं (निक्कुनीहि एकतो प्रदानमणपरिपक्ते)

(१) खुब्बन्गियभिक्खुवत्यु

१६०. तेन समयेन बुढो भगवा सावस्थियं विहरित जेतवने म्रनाथ-पिण्डकस्स मारामे । तेन खो पन समयेन छड्विगया भिक्क् भिक्कुनिहि सर्ढि संविधाय एकद्धानममां पटिपज्जित्त । मनुस्सा उज्झायन्ति खिब्यन्ति विपाचित्ति — "यथेव मयं सपजापतिका म्राहिण्डाम, एवमेविमे समणा सक्य- 20 पुत्तिया भिक्कुनीहि सर्ढि म्राहिण्डन्ती" ति ! म्रस्सोसुं खो भिक्क् तेसं मनु-स्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । ये ते भिक्क् म्रप्पिच्छा ...पे० ... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कथं हि नाम छड्विगयया भिक्क् भिक्कु-नीहि सर्ढि संविधाय एकद्धानममां पटिपज्जिस्सन्ती" ति ! म्रथ खो ते भिक्कु भगवतो एतमत्थं म्रारोचेसुं ।

(२) पठमपञ्जाति

श्रय सो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे भिक्सुसङ्कं सन्निपाता-

P 69

पेत्वा ख्रब्बिगये भिक्कू पटिपुण्डि — "सच्चं किर तुम्हे, भिक्क्षवे, भिक्क्षुनीहि सिंद्ध संविधाय एकद्वानमयां पटिपज्जया" ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कयं हि नाम तुम्हे, भोषपुरिसा, भिक्क्षुनीहि सिंद्ध संविधाय एकद्वानमयां पटिपज्जिस्सय ! नेत, भोषपुरिसा, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्क्ष्ये, इमं सिक्क्षापदं उद्दिसेय्याय ।

"यो पन भिक्कु भिक्कुनिया सींह संविधाय एकद्वानमग्गं पटि-पञ्जेट्य, अन्तमसो गामन्तरं पि, पाचित्तियं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खूनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(३) अन्तरामग्गचोरपीळितभिक्खुनीवत्यु

१८१. तेन स्त्रो पन समयेन सम्बहुला भिक्कू च भिक्क्षुनियो च साकेता सावर्त्त्य प्रद्धानमग्गप्पटिपन्ना होन्ति । अथ स्त्रो ता भिक्क्षुनियो ते भिक्क्षु 'एतदवोचं – "मयं पि ग्रय्योह सिंद्ध गमिस्सामा" ति । "न, भिगनी', कप्पति भिक्क्षुनिया सिंद्ध सिंवधाय एकद्धानमग्गं पटिपष्ठित् । तुम्हे वा पठमं गिक्क्ष्र्ल्य मयं वा गमिस्सामा" ति । "ग्रय्या, भन्ते, ग्रग्गपुरिसा । ग्रय्या पठमं गिक्क्ष्र्ल्य । प्रथ स्त्रो तासं भिक्क्ष्र्नीनं पच्छा गच्छन्तीनं प्रन्तरामग्गे चौरा प्रच्छित्तं चे व दूसेसुं च । प्रथ स्त्रो ता भिक्क्ष्तियो सार्वात्य गन्त्वा भिक्क्ष्त्नीनं एतमत्यं प्रारोचेसुं । भिक्क्ष्त्रीनयो भिक्ष्क्नं एतमत्यं प्रारोचेसुं । भिक्क्ष्त्रीनयो भिक्ष्क्नं एतमत्यं प्रारोचेसुं ।

(४) प्रनुपञ्जति

श्रय को भगवा एतिस्मि निदाने एतिस्मि पकरणे धिम्म कथं कत्वा भिक्कू धामन्तेसि –''श्रनुजानािम, भिक्कवे, सत्थगमनीये मग्गे सासङ्कक्षम्मते सप्पटिभये भिक्कुनिया सिंह संविधाय एकद्वानमग्गं पटिपिज्जतुं। एवं च पन, भिक्कवे, इमं सिक्कापट उद्दिसेय्याथ –

१८२. "यो पन भिक्कु भिक्कुनिया सिंह संविधाय एकहानमाणं पटियक्केय्य, झन्तमसो गामन्तरं पि, झञ्जात्र समया, पाचित्तयं। तत्थायं समयो । सत्यगमनीयो होति मग्गो सासक्कसम्मतो सव्यटिभयो – झयं तत्य समयो" ति ।

१. मिनक् पस्तित्वा - स्था०। २. श्रीमिन - स्था०, रो० । ३. च - म०, रो०।

ın

. (४) विभक्तो

१८३. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्क् ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि ग्रत्ये प्रधिप्पेतो भिक्कु ति ।

भिक्खुनी नाम उभतोसङ्खे उपसम्पन्ना ।

सिंखंति एकतो ।

संविधाया ति — "गच्छाम, भगिनि, गच्छामाय्य; गच्छामाय्य, ग गच्छाम, भगिनि; प्रज्ज वा हिय्यो वा परे वा गच्छामा" ति संविदहति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

श्रन्तमसो गामन्तरं पी ति कुक्कुटसम्पाते गामे, गामन्तरे गामन्तरे स्रापत्ति पाचित्तियस्स । स्रगामके श्ररञ्जे, श्रद्धयोजने श्रद्धयोजने आपत्ति पाचित्तियस्स ।

श्रक्रकात्र समया ति ठपेत्वा समयं ।

सत्यगमनीयो नाम मग्गो न सक्का होति विना सत्येन गन्त् ।

सासङ्कं नाम तस्मि मग्गे चोरानं निविद्वोकासो दिस्सति, भूत्तोकासो दिस्सति, ठितोकासो दिस्सति, निसिन्नोकासो दिस्सति, निपन्नोकासो दिस्सति ।

सप्पटिभयं नाम तर्सिम मगो चोरेहि मनुस्सा हता दिस्सन्ति, विनुत्ता 15 दिस्सन्ति, ग्राकोटिता दिस्सन्ति, सप्पटिभयं गन्त्वा ग्रप्पटिभयं दस्सेत्वा उय्योजेतब्बा – "गच्छय भगिनियो" ति ।

१८४. संविदहिते संविदहितसञ्जी एकद्वानमग्गं पटिपज्जित, ब्रन्त-मसो गामन्तरं पि, अञ्जात्र समया, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । संविदहिते वेमितको एकद्वानमग्गं पटिपज्जित, ग्रन्तमसो गामन्तरं पि, श्रञ्जात्र समया, 20 श्रापत्ति पाचित्तियस्स । संविदहिते, असंविदहितसञ्जी एकद्वानमग्गं पटि-पज्जित, ग्रन्तमसो गामन्तरं पि, श्रञ्जात्र समया, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

भिक्खु संविदहित भिक्खुनी न संविदहित, श्रापत्ति दुक्कटस्स । असंविदहिते संविदहितसञ्जी, श्रापत्ति दुक्कटस्स । असंविदहिते वेमतिको, श्रापत्ति दुक्कटस्स । असंविदहिते असंविदहितसञ्जी, श्रनापत्ति ।

र्ट्स. ग्रनापत्ति समये, ग्रसंविदहित्वा गच्छति', भिक्खुनी संवि-दहति, भिक्खु न संविदहति, विसङ्केतेन गच्छन्ति, ग्रापदासु, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

१. हीस्यो - सी० । २. पस्सित्वा - सी०, स्या० । ३. गच्छतित - सी०, स्या० ।

R. 65

B. 90

६ २८. घटबीसत्मिपाचित्तियं (भिक्सनिया एकतो नाटाभिकते)

(१) छम्बन्गियभिन्सवस्थ

१८६. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन लो पन समयेन छव्वन्गिया भिक्स भिक्सनीहि सींड संविधाय एकं नावं ग्रिफिहिन्त । मनस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति -"यथेव मयं सपजापतिका नावाय कीळाम". एवमेविमे समणा सक्यपत्तिया 5 भिक्खनीहि सिंह संविधाय नावाय[े] कीळन्ती'' ति ! ग्रस्सोसं खो भिक्ख तेसं मनस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । ये ते भिक्ख ग्रप्पिच्छा ... पे ... ते उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति -- "कथं हि नाम छव्बिन्गिया भिक्ख भिक्खनीहि सद्धि संविधाय एकं नावं ग्रभिरुहिस्सन्ती'' ति ! ग्रथ खो ते भिक्ख भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसं।

(२) पठमपञ्जानि

ग्रथ खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे भिक्खसङ्क सन्निपाता-पेत्वा छब्बिमाये भिक्ख पटिपुच्छि - "सच्च किर तुम्हे, भिक्खवे, भिक्खनीहि सिंद संविधाय एकं नावं ग्रिभिरुहथा'' ति ? "सच्चं, भगवा'' ति । विगरिह बद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, भिक्खुनीहि सद्धि संविधाय एकं नावं ग्रभिरुहिस्सथ ! नेतं. मोधपुरिसा. ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय 15 ... पे 0 ... एवं च पन, भिनखवे, इमं सिनखापदं उद्दिसेय्याथ -

"यो पन भिक्ख भिक्खनिया सिंह संविधाय एकं नावं ग्रभिक्हेट्य. उद्यंगमिनि वा प्रधोगमिनि वा. पाचित्तियं" ति ।

एवञ्चिद भगवता भिक्खनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(३) पण्छाउत्तरन्तीभिवसनीबस्य

१८७. तेन खो पन समयेन सम्बद्धला भिक्ख च भिक्खनियो च साकेता 20 सावत्थि ग्रद्धानमगाप्यदिपन्ना होन्ति । ग्रन्तरामग्गे नदी तरितब्बा होति । ग्रथ खो ता भिक्खुनियो ते भिक्खु एतदबोचु - "मयं पि ग्रय्येहि सिद्ध उत्तरिस्सामा" ति । "न, भगिनी, कप्पति भिक्खुनिया सिंद्ध संविधाय एकं नावं स्रभिरुहित: तुम्हे वा पठमं उत्तरथ मयं वा उत्तरिस्सामा" ति । "ग्रय्या, भन्ते, ग्रमापुरिसा ।

१. कीलाम - सी० । २. एकाय नावाय - सी०; एकनावाय - स्था० । ३. उद्धगामिनि --सी॰, स्था॰ । ४. श्रद्धानमर्ग्य पटिपन्ना - सी॰, री॰; श्रद्धानमध्यपटिपन्ना - स्था॰ । ५. श्रामि -स्या॰, रो॰ ।

प्रस्थान पठमं उत्तरन्तु'' ति । अय को तासं भिनकुनीनं एच्छा उत्तरन्तीनं चोरा अन्त्रिग्तसु चेव' दूसेसुं च । अय को ता भिनकुनियो सार्वास्य कन्त्वा शिनकुनीनं एतमत्यं आरोचेसुं । भिनकुनियो भिनकूनं एतमत्यं आरोचेसुं । भिनक्ष भगवतो एतमत्यं आरोचेसुं ।

(४) धनुपञ्जाति

श्रथ स्त्रो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे घटिंम कथं करवा 5 भिक्सू ग्रामन्तेसि – "श्रनुजानामि, भिक्स्त्रने, तिरियं तरणाय भिक्स्तुनिया सिंद्धं संविधाय एकं नावं अभिरुहितुं। एवं चपन, भिक्स्त्रने, इमं सिक्स्नापद उक्तिसेय्याय –

१८८. "यो पन भिक्कु भिक्कुनिया सिंद्ध संविधाय एकं नावं प्रभिष्ठहेय्य उद्धार्गिनि वा प्रयोगामिनि वा, प्रञ्ञात्र तिरियं तरणाय, 19 पाचिनियं" ति ।

(४) विभक्तो

१८६. यो पना ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्क् ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि ग्रत्ये ग्रधिप्पेतो भिक्क् ति ।

भिक्सनी नाम उभतीसङ्के उपसम्पन्ना ।

मांज ति एकतो ।

संविधाया ति "श्रीभरुहाम, भगिनि, श्रीभरुहामाय्य", श्रीभरुहामाय्य, श्रीभरुहामाय्य, श्रीभरुहामाय्य, श्रीभरुहामा" ति संविदहृति श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

भिक्कुनिया ग्रमिरुन्हे भिक्कु ग्रमिरुहति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । भिक्कुन्हि ग्रभिरुन्हे भिक्कुनी ग्रमिरुहति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । उभो वा 20 ग्रमिरुहन्ति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

उद्यगमिनि ति उज्जवनिकाय ।

श्रधोगामिनि ति श्रोजवनिकाय।

प्रक्रमत्र तिरियं तरणाया ति ठपेत्वा तिरियं तरणं ।

१६०. संविदहिते संविदहितसञ्जी एकं नावं ग्रभिरुहित उद्धंगामिनि

^{· &}lt;sup>*</sup> १. च – त०, रो० । २. प्रशिषकहामव्य – तो०, रो० । ३. प्रशिषक्के ∽ की०, स्वा०, रो० । ४. कुक्कुटसम्पादे – ती० । ५. प्रदर्शको – ती० ।

R 91

B. 99

वा अधोगामिनि वा, अञ्चन तिरियं तरणाय, आपत्ति पाचित्तियस्स । संविदहिते वेमतिको एकं नावं अभिरुहति उद्धंगामिनि वा अधोगामिनि वा, अञ्चन तिरियं तरणाय, आपत्ति पाचित्तियस्स । संविदहितं असंविदहित-सञ्जी एकं नावं अभिरुहति उद्धंगामिनि वा अधोगामिनि वा, अञ्चन 5 तिरियं तरणाय. आपत्ति पाचित्तियस्स ।

भिक्खु सविदहति, भिक्खुनी न संविदहति, आपत्ति दुक्कटस्स । असंविदहिते संविदहितसञ्जी, आपत्ति दुक्कटस्स । असंविदहिते वेमतिको, आपत्ति दक्कटस्स । असंविदहिते असंविद्धितसञ्जी, अनापत्ति ।

१६१. अनापत्ति तिरियं तरणाय, असंविदहित्वा अभिरुहित्ति, भिक्खुनी

। संविदहित, भिक्खु न संविदहित, विसङ्केतेन अभिरुहित्ति, आपदासु उम्मत्तकस्स,
आविकम्मिन्सा ति ।

६ २६. **ऊर्नीतसतिमपाचित्तियं** (भि**रस्**तिपरिपावितमोजने)

(१) थुल्लनन्दाभिक्खुनीवत्य

१६२. तेन समयेन बुद्धो भगवा राजगहे विहरित वेळुवने कलन्दकनिवापे । तेन खो पन समयेन युल्लनन्दा भिक्खुनी ग्रञ्जतरस्स कुलस्स
कुलूपिका होति निज्जभत्तिका । तेन च गहपतिना थेरा भिक्खु निमन्तिता

होन्ति । ग्रथ खो युल्लनन्दा भिक्खुनी पुज्बण्हसमयं निवासेत्वा पत्तचीवरमादाय
येन तं कुलं तेनुपसङ्कमिं; उपसङ्कमित्वा तं गहपति एतदबोच — "किमिदं,
गहपति, पहृतं खादनीयं भोजनीयं पटियत्तं" ति ? "घरा मया, ग्रय्ये,
निमन्तिता" ति । "के पन ते, गहपित, थेरा" ति ? "ग्रय्यो सारिपुत्तो
ग्रय्यो महाभोग्यत्वानो ग्रय्यो महाकच्चानो ग्रय्यो महाकचित्रो ग्रय्यो महाकच्चानो ग्रय्यो प्रहाको ग्रय्यो उपालि ग्रय्यो
ग्रानन्दो ग्रय्यो राहुलो" ति । "क पन त्वं, गहपित, महानागे तिद्वमाने चेटके निमन्तेशी" ति ?

"के पन ते, घ्रय्ये, महानागा" ति ? "ग्रय्यो देवदत्तो ग्रय्यो कोकालिको ग्रय्यो कटमोरकतिस्सको ग्रय्यो खण्डदेविया पुत्तो भ्रय्यो समुदृदत्तो" ति ।

१. कार्यनियं - रो०। २. भोजनियं - रो०। ३. महाकोहिको - म०। ४. चेतके -या०, रो०। ४. कतमोरकतिस्तको - स्था०: कटमोडकतिस्सको - स०।

धयं चरिह थुल्लनन्दाय भिक्खुनिया धन्तरा कथा विप्पकता, प्रथ ते थेरा भिक्खु पविसिसु। "सच्चं महानागा खो तया, गह्पति, निमन्तिता" ति। "इदा-नेव खो त्वं, प्रय्ये, चेटके ध्रकासि; इदानि महानागे" ति। घरतो च निक्कह्वि, निच्चभत्तं च पिच्छिन्दि । ये ते भिक्खू प्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति खियन्ति विपाचेन्ति – "कथं हि नाम देवदत्तो जानं भिक्खुनीपरिपाचितं । पिण्डपातं भिज्जस्सती"" ति। प्रथ खो ते भिक्ख भगवतो एतमत्थं स्नारोचेस ।

(२) पठमपञ्जासि

भ्रथ क्षो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे भिक्खुसङ्क सिन्नपाता-पेत्वा देवदत्तं पटिपुच्छि — "सच्चं किर त्व, देवदत्त, जानं भिक्खुनीपरिपाचितं पिण्डपातं भुञ्जसी" ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरिह बुद्धो भगवा .... पे० ... कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, जानं भिक्खुनीपरिपाचितं पिण्डपातं 10 भूञ्जिस्सिस । नेतं, मोघपुरिस, भ्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवं. इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ —

"यो पन भिक्खु जान भिक्खुनीपरिपाचितं पिण्डपातं भुञ्जेय्य, पाचित्तियं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खूनं सिक्खापदं पञ्जतं होति ।

(३) ञातिकुलागतभिष्युवस्य

१६३. तेन खो पन समयेन ग्रन्नातरो भिक्खु राजगहा पब्बजितो ज्ञातिकुलं ग्रगमासि । मनुस्सा — "चिरस्सं" पि भदन्तो" ग्रागतो" ति सक्कच्चं भक्तं ग्रक्तं । तस्स कुलस्स कुलूपिका भिक्खुनी ते मनुस्से एतदवोच — "देथ-व्यस्स, ग्राबुसो, भक्तं" ति । ग्रथ खो सो भिक्खु — "भगवता पटिक्खितं जानं भिक्खुनीपरिपाचित पिण्डपातं भुञ्जितु" ति कुक्कुच्चायन्तो न पटिमगहेसि । व्यनासिख पिण्डाय चरित्ं, छिन्नभक्तो ग्रहोसि । भ्रथ खो सो भिक्खु ग्रारामं गन्तवा भिक्खुनं एतमत्यं ग्रारोचेस् । भिक्खु भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेस् ।

(४) द्मनुपञ्जासि

ग्रय खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे धर्मिम कथं कत्वा भिक्खु ग्रामन्तेसि – "ग्रनुजानामि, भिक्खवे, पुब्वे गिहिसमारम्भे जानं

१. सी०, स्था॰ पोत्यकेषु नश्यि । २. उपिष्कित् - स्था० । ३. पिरुक्तृनिपरिपाधितं -म० । ४. परिमुञ्जिस्सती - सी० । ५. चिरस्सा - सी०, स्था०, रो० । ६. प्रकृत्तो - स्था०, रो० । ७. पिरुक्तं - सी० ।

D 42

R. 68

10

भिक्खुनीपरिपाचितं पिण्डपातं भुञ्जितुं। एवं च पन, भिक्खवें, इमं सिक्खापदं उहिसेट्याथः —

१६४ "बो पन भिक्खु जानं भिक्खुनीपरिपाचितं पिण्डपातं भुञ्जेब्य, स्रञ्जात पुरुषे निहितमारम्भा, पाचित्तियं" ति ।

(४) विभक्ती

१६५. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्क् ति ... पे० ... म्रय इमस्मि ग्रत्ये ग्राधिप्पेतो भिक्क् ति ।

जानाति नाम सामंवा जानाति ग्रञ्छो वा तस्स श्रारोचेन्ति सां वा ग्रारोचेति ।

भिक्लुनी नाम उभतोसङ्के उपसम्पन्ना ।

परिपाचेति नाम पुब्बे ब्रदातुकामानं श्रकत्तुकामानं – "श्रय्यो भाणको, श्रय्यो बहुस्सुतो, श्रय्यो सुत्तन्तिको, श्रय्यो विनयधरो, श्रय्यो धम्मकथिको, देथ श्रय्यस्स, करोथ श्रय्यस्सा'' ति एसा परिपाचेति नाम ।

पिण्डपातो नाम पञ्चन्न भोजनानं ग्रञ्जातरं भोजनं ।

ग्रञ्ञात्र पुरुषे गिहिसमारम्भा ति ठपेत्वा गिहिसमारम्भं ।

15 गिहिसमारम्भो नाम ञ्जातका वा होन्ति पवारिता वा पकति-पटियन्त⁸वा ।

१६६. अञ्जात्र पुढ्वे गिहिसमारम्भा भुञ्जिस्सामी ति पटिगण्हाति¹, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । अज्ज्ञोहारे अज्ज्ञोहारे, ग्रापत्ति पािचतिसस्स । पिरपािचति परिपािचतसञ्ज्ञी भुञ्जित, अञ्ज्ञात्र पुढ्वे गिहिसमारम्भा^{*}, अपित्त पािचत्तिसस्स । परिपािचते वेमितको भुञ्जित, अञ्ज्ञात्र पुढ्वे गिहिसमारम्भा, आपित्त दुक्कटस्स । परिपाचिते अपरिपािचतसञ्ज्ञी भुञ्जित, अञ्ज्ञात्र पुढ्वे गिहिसमारम्भा, अनापित्त । एकतोज्यसम्पन्नाय परिपाचितं भुञ्जित, अञ्ज्ञात्र पुढ्वे गिहिसमारम्भा, अमापत्ति दुक्कटस्स । अपरिपाचितं परिपाचितसञ्ज्ञी, आपित्त दुक्कटस्स । अपरिपाचित वेमितको, आपित्त दुक्कटस्स । अपरिपाचितसञ्ज्ञी, आपित्त दुक्कटस्स । अपरिपाचितसञ्ज्ञी, अनापित्त ।

१६७. ग्रनापत्ति पुब्बें गिहिसमारम्भे, सिक्खमाना परिपाचेति,

१. सामं - रो०। २. पकतिपटियत्ता - रो०। ३. पतिगण्हाति - सी०; पटिगण्हाति -रो०। ४. गिहीसमारम्मा - सी०। ४. सी०, स्था० पौरवकेसु गरिय।

P 04

20

सामणेरी परिपाचेति, पञ्चभोजनानि ठपेत्वा सब्बत्य ब्रनापत्ति, उम्मत्तकस्स, ग्राटिकस्मिकस्मा ति ।

६ ३०. तिंसतिमपाचित्तियं (भिक्तुनिया रहो निसम्बने)

(१) उदायीवराणवृतियकावस्य

१६ म. तेन समयेन बुढी भगवा सावित्थयं विहरित जेतवनं भ्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन भ्रायस्मतो उदायिस्स पुराण-दुतियिका भिक्खुनीसु पब्बजिता होति । सा भ्रायस्मतो उदायिस्स सन्तिके अ श्रमिक्खणं ग्रागच्छति, ग्रायस्मा पि उदायी तस्सा भिक्खुनिया सन्तिके श्रभिक्खण गच्छति । तेन खो पन समयेन ग्रायस्मा उदायी तस्सा भिक्खुनिया सिद्ध एको एकाय रहो निसज्जं कप्पेसि । ये ते भिक्खु श्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथ हि नाम ग्रायस्मा उदायी भिक्खुनिया सिद्ध एको एकाय रहो निसज्जं कप्पेस्सती ति ... पे० .. सच्चं किर त्व, उदायि, 10 मिक्खुनिया सर्खि एको एकाय रहो निसज्ज कप्पेसी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि' बुढ़ो भगवा . पे० .. कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, भिक्खुनिया सद्धि एको एकाय रहो निसज्जं कप्येस्ससि ! नेतं, मोघपुरिस अप्यसन्नानं वा पसादाय ...पे०...एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापद ।ऽ उद्दिसेय्याथ –

१९९. "यो पन भिक्खु भिक्खुनिया सींद्र एको एकाय रहो निसज्जं कप्पेय्य, पाचित्तिय" ति ।

(३) विभङ्गो

२००. **यो पना** ति यो यादिसो ...पे०... भिक्कू ति ...पे०... ग्रयं इमस्मि ग्रत्थे अधिप्पेतो भिक्कु ति ।

> भिक्खुनी नाम उभतोसङ्घे उपसम्पन्ना । सिद्धं ति एकतो ।

एको एकाया ति भिक्खुचेव होति भिक्खुनी च।

१. सामणेरा - सी॰ । २. सा भिक्खुनी - स्था० । ३. गरहि - स्था० ।

10 AG

20 05

20

रको नाम चक्कस्स रहो सोतस्स रहो । चच्छस्स रहो नाम न सक्का होति श्रिक्स वा निस्नणीयमाने भमकं वा उक्सिपीयमाने सीसं वा उक्खिपीयमाने पस्सितं । सोतस्स रहो नाम न सक्का होति पकतिकथा सोतं।

निसञ्जं कव्येय्या ति भिक्खनिया निसिन्नाय भिक्ख उपनिसिन्नी वा होति उपनिपन्नो वा. ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२०१. भिक्ख निसिन्ने भिक्खनी उपनिसिन्ना वा होति उपनिपन्ना वा. ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । उभो वा निसिन्ना होन्ति उभो वा निपन्ना. ग्रापत्ति पाचित्तियस्य । रहो रहोसञ्ज्ञी एको एकाय निसज्जं कप्पेति, ग्रापत्ति 10 पाचित्तियस्स । रहो वेमतिको एको एकाय निसज्जं कप्पेति, भ्रापत्ति पाचित्ति-यस्म । रहो ग्ररहोसञ्जी एको एकाय निसज्जं कप्पेति, ग्रापन्ति पाचित्ति-यस्म ।

ग्ररहो रहोसञ्जी, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्ररहो बेमतिको, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । अरहो अरहोसञ्जी, अनापत्ति ।

२०२. ग्रनापत्ति यो कोचि विञ्त्र दृतियो होति, तिट्रति न निसीदति, ग्ररहोपेक्खो, ग्रञ्जविहितो निसीदति, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मि-कस्साति ।

योगदवसो र तियो ।

तस्सहान

श्रसम्मतत्थङता उपस्सयं श्रामिसदानेन सिब्बति । श्रद्धानं नावं भुञ्जेय्य, एको एकाय ते दसाति ।। _____

६ ३१. एकतिसतिमपाचित्तियं (मादस्यविण्ड भोजने)

(१) छुम्बग्गियभिक्तवस्य

२०३. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने भ्रानाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन सावत्थिया ग्रविद्ररे ग्रञ्जातरस्स

१. निस्तनियमाने - सी०, स्या०; निस्तिणयमाने - रो० । २. उक्सिपयमाने - सी०, स्याः, रोः । ३. भिक्कृतोबादवस्यो – सीः । ४. झसम्मतझस्यकृत् – मः । ४-४. पस्तवामिस-वानेन - म०: उपस्यव-मामिसदानेन - स्या०. रो० ।

R. 70

वत्तस्य ग्रावसथपिण्डो पञ्ञात्तो होति । खञ्जिगिया भिक्ख पञ्जणहसमयं निवा-मेन्स पनचीवरमादास सावत्यि पिण्डाय पविसित्वा पिण्डं सलभमाना भावसर्थं भगमंस । मनस्सा – "चिरस्सं पि भदन्ता भागता" ति ते सक्कच्चं परिविसिस् । ग्रथ खो छब्बिगया भिक्स दृतियं पि दिवसं ... पे० ... तियं पि दिवसं पब्बण्डसमयं निवासेत्वा पत्तचीवरमादाय सावरिंग पिण्डाय पविसित्वा 5 पिण्डं ग्रलभमाना ग्रावसथं गन्त्वा भिन्त्वत । ग्रथ स्रो छव्बिग्गियानं भिनस्तनं एतदहोसि - "कि मयं करिस्साम ग्रारामं गन्तवा ! हिय्यो पि इधेव ग्रागन्तब्बं भविस्सती'' ति. तत्थेव अनवसित्वा अनवसित्वा आवसथपिण्डं भञ्जन्ति । तित्थिया ग्रपसक्कन्ति । मनस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कथं हि नाम समणा सक्यपुत्तिया भ्रनवसित्वा भ्रनवसित्वा भ्रावसर्थापण्ड 10 B. 96 भिक्तारसन्ति ! नियमेसञ्जेव ग्रावसथपिण्डो पञ्जानोः सब्बेसञ्जेव ग्रावसथपिएहो एङङानो'' ति ।

ग्रस्सोसं खो भिक्ख तेसं मनस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपा-चेन्तानं । ये ते भिक्क ग्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति-कथं हि नाम छब्बेग्गिया भिक्ख ग्रनवसित्वा ग्रनवसित्वा ग्रावसथपिण्डं 15 भिक्जिस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चें किर तम्हे. भिक्खवे. ग्रनवसित्वा ग्रन-वसित्वा ग्रावसथपिण्डं भञ्जथा ति ? "सच्चं. भगवा" ति ।

(२) पठमपञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपूरिसा, अनुवसित्वा अनुवसित्वा आवसथपिण्डं मुञ्जिस्सथ ! नेतं, मोघपरिसा, श्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं 20 उद्दिसेय्याथ ---

"एको ग्रावसथपिण्डो भुञ्जितब्बो । ततो चे उत्तर्रि भञ्जेय्य. पाचित्तियं" ति ।

एबञ्चिदं भगवता भिक्खुनं सिक्खापदं पञ्जात्तं होति ।

(३) प्रावसयसम्पत्तसारिपुत्तवत्यु

२०४. तेन स्त्रो पन समयेन मायस्मा सारिपुत्तो कोसलेस जनपदे 25 सावत्थि गच्छन्तो येन ग्रञ्भतरो ग्रावसथो तेनपसङ्गमि । मनस्सा – "चिरस्सं

१. सावस्थियं - सी : १. चिरस्सा - सी :, स्या :, रो : १. स्या :, रो :, म : पोत्यकेस् नरिष । ४. उत्तरि – रो०, म० । ४. जनपदेस – सी०, स्था०, रो० ।

в 97

R 71

25

पि थेरो धागतो" ति सक्कच्चं परिविसिसु । प्रथ को धायस्थतो सारिपुत्तस्स भुत्ताविस्स क्षरो धाबाधो उप्पाण्ण, नासिक्ख तम्हा धाबसथा पक्कमितुं । प्रथ को ते मनुस्सा दुतियं पि दिवसं धायस्मन्तं सारिपुत्तं एतदबोचुं —
"भुञ्जथ, भन्ते" ति । ग्रथ को धायस्मा सारिपुत्तो — "भगवता पटिक्खित्तं
ग्रनुविसित्वा धनुवसित्वा धावसथिपण्डं भुञ्जितुं" ति कुक्कुच्चायन्तो न पटिगाहिसि; खिन्नभत्तो धहोसि । श्रथ को धायस्मा सारिपुत्तो सार्वात्थ गन्त्वा
भिक्खुनं एतमत्थं ग्रारोचेसि । भिक्ख भगवतो एतमत्थं धारोचेस ।

(४) ब्रनुपञ्जात्त

श्रय स्त्रो भगवा एतिस्मि निदाने एतिस्मि पकरणे धिम्मि कयं कत्वा भिक्सू श्रामन्तेसि — "श्रनुजानामि, भिक्स्त्रेने, गिलानेन भिक्स्त्रुना श्रनुवसित्वा १० श्रनुवसित्वा श्रावसथपिण्डं भुञ्जितुं। एवं च पन, भिक्स्त्रेने, इमं सिक्स्नापदं उद्दिसेय्याथ ----

२०४. "ग्रागिलानेन भिक्खुना एको ग्रावसवयिण्डो भुञ्जितब्बो । ततो चे उत्तरि भुञ्जेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(४) विभङ्गो

२०६. **ग्रगिलानो** नाम सक्कोति तम्हा ग्रावसथा पक्किमतुं। गिलानो नाम न सक्कोति तम्हा ग्रावसथा पक्किमतुं।

श्रावसविषयो नाम पञ्चल भोजनान ग्रञ्जातरं भोजनं – सालायं वा मण्डपे वा रुक्खमूले वा ग्रज्जोकासे वा ग्रनोदिस्म यावदत्थो पञ्जातो होति । ग्रिगलानेन भिक्खुना सिकं भुञ्जितव्यो । ततो चे उत्तरि 'भुञ्जि-स्सामी' ति पटिग्गण्हाति , ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रज्झोहारे ग्रज्झोहारे ग्रापत्ति 20 पाचिनियस्म ।

२०७. श्रगिलानो प्रिगिलानसञ्जी ततुत्तिर आवसथपिण्डं भुञ्जति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । श्रगिलानो बेमतिको ततुत्तिर आवसथपिण्डं भुञ्जति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । श्रगिलानो गिलानसञ्जी ततुर्त्तीर आवसथपिण्डं भुञ्जति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

गिलानो^र ग्रगिलानसञ्जी, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । गिलानो वेमतिको ग्रापत्ति दुक्कटस्स । गिलानो गिलानसञ्जी, ग्रनापत्ति ।

१. सालायं – सी०, रो०। २. मूञ्जितकः – सी०। ३. पतिगण्हाति – सी०; पटि-गण्हाति – रो०। ४. मनिलाने – स्वा०। ४. ततुत्तरि – म०, रो०। ६. निलाने – स्वा०।

R. 72

२० म. श्रनापत्ति गिलानस्स, प्रगिलानो सर्कि भुञ्जति, गच्छत्तो, वा धागच्छत्तो वा भुञ्जति, सामिका निमन्तेत्वा भोजेन्ति, झोदिस्स पञ्जत्तो होति, न यावदत्यो पञ्जत्तो होति, पञ्च भोजनानि ठपेत्वा सब्बत्य झनापत्ति, उम्मत्तकस्स, प्रादिकम्मिकस्सा ति ।

९ ३२. बातिसतिमपाचित्तियं (गणभोजने)

(१) वेवदत्तवस्य

२०१. तेन समयेन बुढो भगवा राजगहे विहरति वेळुवने कलन्दक- विनापे। तेन खो पन समयेन देवदत्तो परिहीनलाभसक्कारो' सपरिसो कुलेसु विक्ञापेत्वा विक्ञापेत्वा भुज्जित। मनुस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कथं हि नाम समणा सक्यपुत्तिया कुलेसु विक्ञापेत्वा विक्ञापेत्वा भूज्जिस विज्ञापेत्वा विक्ञापेत्वा भूज्जिससन्ति ! कस्स सम्पन्नं न मनापं, कस्स सादु'न रुच्चती" ति !! प्रस्सोसुं खो भिक्खू तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं। ये 10 ते भिक्खू प्राप्पच्छा ... पे०... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम देवदत्तो सपरिसो कुलेसु विक्ञापेत्वा भूञ्जिसती ति ... पे०... सच्चं किर त्वं, देवदत्त, सपरिसो कुलेसु विक्ञापेत्वा विक्ञापेत्वा भूज्जिसी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पठमपञ्जात्ति

विगरिह बुद्धो भगवा ..पे०... कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, 15 सपरिसो कुलेसु विञ्ञापेत्वा विञ्ञापेत्वा सुञ्जिस्सिसि ! नेतं, मोघपुरिस, म्रप्पसन्नानं वा पसादाय .. पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापद्वं उद्दिसेय्याथ —

"गणभोजने पाचित्तियं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खूनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(३) ब्रनुपञ्जाति – गिलाने

२१०. तेन स्रोपन समयेन मनुस्सा गिलाने भिक्सू भत्तेन निमन्तेन्ति । भिक्स्य कृक्कुच्चायन्ता नाधिवासेन्ति – "पटिक्स्तिः भगवता गणभोजनं" ति ।

१. पहीनलामसनकारो - रो॰ । २. सादु - सी० ।

B. 99

R. 79

भगवतो एतमत्यं ब्रारोचेर्सु । प्रय खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे धर्मिमकयं कत्वा भिक्कू घ्रामन्तेसि-"धनुजानामि, भिक्क्वे, गिलानेन भिक्क्युना गणभोजनं भृठ्जितं । एवं च पन, भिक्क्ष्वे, इमं सिक्क्षापदं उद्दिसेट्याथ —

"पायभोजने, झङ्ठात्र समया, पाचित्तयं । तत्यायं समयो । 5 गिलानसमयो – प्रयं तत्य समयो" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(४) धनपञ्जाति – चीवरदाने

२११. तेन खो पन समयेन मनुस्सा चीवरदानसमये सचीवरभत्तं पटियादेत्वा भिक्क् निमन्तेन्ति — "भोजेत्वा चीवरेन' श्रच्छादेस्सामा" ति । भिक्क् कुक्कुच्चायन्ता नाधिवासेन्ति — "पटिक्कित्तं भगवता गणभोजनं" ति । । वीवरं परित्तं उपपज्जति । भिक्क्षु भगवतो एतमत्वं श्रारोचेसुं ... पे०... श्रनुजानामि, भिक्क्ष्वे, चीवरदानसमये गणभोजनं भुञ्जितुं । एवं च पन, भिक्क्ष्वे इमं सिक्क्षापदं उहिसेय्याथ ——

"गणभोजने, भ्रञ्जात्र समया, पाचित्तियं। तत्थायं समयो। गिलानसमयो, चीवरदानसमयो – भ्रयं तत्थ समयो'' ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खुनं सिक्खापदं पञ्जात्त होति ।

(४) धनुपञ्जाति – बीवरकारे

२१२. तेन खो पन समयेन मनुस्सा चीवरकारके भिक्खू भत्तेन निमन्तेन्ति । भिक्खू कुक्कुच्चायन्ता नाधिवासेन्ति – "पटिक्खितं भगवता गणभोजनं" ति । भगवतो एतमत्यं श्रारोचेसुं ...पे० ... श्रनुजानामि, भिक्खवे, चीवरकारसमये गणभोजनं भुञ्जितुं । एवं च पन, भिक्खवे, इमं 20 सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ —

''गणभोजने, ग्रञ्ञात्र समया, पाणितियं। तत्थायं समयो। गिलानसमयो, जीवरदानसमयो, जीवरकारसमयो – ग्रयं तत्य समयो''ति। एवञ्चिदं भगवता भिक्खूनं सिक्खापदं पञ्जतं होति।

(६) ग्रनुपञ्जाति – श्रद्धानगमने

२१३. तेन स्रो पन समयेन भिक्सू मनुस्सेहि सर्बि श्रद्धानं गच्छन्ति । 25 श्रय स्रो ते भिक्सू ते मनुस्से एतदबोचुं — "सृहुत्तं, श्रावृसो, श्रागमेच; पिण्डाय चरिस्सामा" ति । ते एवमाहंसु — "इधेव, भन्ते, भुञ्जया" ति । भिक्सू

१. चीवरेहि - सी०। २. सी०, स्वा०, रो० पीत्यकेसु नरिव ।

B. 100

कुक्कुच्चायन्ता न पटिम्मण्हन्ति — "पटिक्खित्तं भगवता गणभोजनं" ति । भगवतो एतमत्यं घारोचेतुं ... पे० ... धनुजानामि, भिक्खवे, घढानगमन-समये गणभोजनं भूञ्जितुं । एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ —

"गणभोजने, प्रञ्जात्र समया, पाचिसियं। तस्यायं समयो। गिलानसमयो, चीवरदानसमयो, चीवरकारसमयो, घढानगमनसमयो — अयं उ तत्व समयो' ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(७) बनुपञ्जाति – नावाभिरुहने

२१४. तेन खो पन समयेन भिक्सू मनुस्सेहि सिद्ध नावाय गच्छन्ति । स्रथ खो ते भिक्सू ते मनुस्से एतदबोच् — "सृहुत्त, स्रावुसो, तीरं उपनेथ; पिण्डाय चिरस्सामा" ति । ते एवमाहंसु — "इधेव, भन्ते, भुञ्जया" ति । भिक्सू 10 कुक्कुच्चायन्ता न पिटमण्हन्ति — "पिटिक्सित्तं भगवता गणभोजनं" ति । भगवतो एतमत्यं स्रारोचेसुं ... पे० ... अनुजानामि, भिक्सवे, नावाभिरुहन-समयें गणभोजनं भृञ्जितुं । एवं च पन, भिक्सवे, इमं सिक्सायदं उद्दि-सेयग्राथ ——

"गणभोजने, ग्रञ्ञात्र समया, पाचित्तियं । तत्वायं समयो । गिलान- 15 समयो, चीवरवानसमयो, चीवरकारसमयो, ग्रद्धानगमनसमयो, नावाभिवहन-समयो – ग्रयं तत्व समयो'' ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खूनं सिक्खापदं पञ्चलं होति ।

(८) ग्रनुपञ्जलि – महासमये

२१४. तेन खो पन समयेन दिसासु वस्सं वृत्या भिक्कू राजगहं श्रागच्छन्ति भगवन्तं दस्सनाय । मनुस्सा नानाबेरज्जके भिक्कू परिसत्वा भत्तेन थ्र निमन्तेन्ति । भिक्कू कुक्कुच्चायन्ता नाश्रिवासेन्ति — "पटिक्खित्तं भगवता गणभोजनं" ति । भगवतो एतमत्यं ब्रारोचेसु ... पे० ... ब्रनुजानामि, भिक्कवे, महासमये गणभोजनं मुञ्जितुं । एवं च पन, भिक्कवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याय —

"गणभोजने, भ्रञ्ज्ञन समया, पाचित्तियं । तत्थायं समयो। थ गिलानसमयो, चीवरदानसमयो, चीवरकारसमयो, भ्रद्धानगमनसमयो, नावामियहनसमयो, महासमयो – भ्रयं तत्थ समयो" ति ।

१. नावाभिस्त्तृनसमये – सी०, स्था०, रो०। २-२. वस्संबृह्य – म०। पाचित्तियं – १४.

एवञ्चिदं भगवता भिन्नकुनं सिन्नापदं पञ्जातं होति ।

(६) धनपञ्जाति – समणभत्ते

R. 74

२१६ जेन को पन सम्मोन रङ्खो मागधस्य सेनियस्य बिस्बिसारस्स ञातिसालोहितो प्राजीवकेस पब्बजितो होति । प्रथ खो सो प्राजीवको येन राजा मागधो सेनियो बिम्बिसारो तेनपसङ्गि: उपसङ्गितवा राजानं मागधं मेनियं बिम्बिसारं एतदबोच — "इच्छामहं महाराज सब्बपासण्डिकभत्तं कातं" ति । "सचे खो त्वं. भन्ते. बद्धप्पमखं भिक्खसङ्खं पठमं भोजेय्यासि"। "एवं करेय्यामी '' ति । श्रथ खो सो ग्राजीवको भिक्खनं सन्तिके दतं पाहेसि -"ग्रंधिवासेन्त में भिक्ख स्वातनाय भत्तं" ति । भिक्ख कक्कच्चायन्ता नाधि-वासेन्ति – "पटिक्खिनं भगवता गणभोजनं" ति । ग्रथ खो सो ग्राजीवको येन 10 भगवा तेनपसङ्मि: उपसङ्मित्वा भगवता सद्धि सम्मोदि, सम्मोदनीयं कथं सारणीयं वीतिसारत्वा एकमन्तं ग्रदासि । एकमन्तं ठितो खो सो ग्राजीवको भगवन्तं एतदबोच - "भवं पि गोतमो पब्बजितो, ग्रह पि पब्बजितो, ग्ररहति पञ्जितो पञ्जितस्स पिण्डं पटिग्गहेत । स्रिधवासेत मे भवं गोतमो स्वातनाय भत्तं सद्धि भिक्खसङ्केना''ति । ग्रधिवासेसि भगवा तण्हीभावेन । ग्रथ 15 खो सो ग्राजीवको भगवतो ग्रिधवासनं विदित्वा पक्कामि । ग्रथ खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे धम्मि कथं कत्वा भिक्ख ग्रामन्तेसि -- "ग्रन-जानामि, भिक्खवे, समणभत्तसमये गणभोजनं भिञ्जतं । एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ ----

B. 101

25

२१७. गणभोजने, ग्रञ्जात्र समया, पाचित्तियं। तत्थायं समयो।
20 गिलानसमयो, जीवरवानसमयो, जीवरकारसमयो, श्रद्धानगमनसमयो, नावाभिग्नतसमयो महासमयो, समणभत्तसमयो — श्रयं तत्व समयो" ति ।

(१०) विभक्तो

२१८. **गणभोजनं** नाम यत्थ चतारो भिक्खू पञ्चन्नं भोजनानं ग्रञ्ञ-तरेन भोजनेन निमन्तिता भुञ्जन्ति । एतं गणभोजनं नाम ।

म्रञ्जात्र समया ति ठपेत्वा समयं ।

विलानसमयो नाम अन्तमसो पादा पि फलिता होन्ति । "गिलान-समयो" ति सुञ्जितब्बं ।

१. स्वा०, रो०, म० पोल्पकेसु नत्य । २. बुद्धपमुखं - सी०, रो० । ३. करेब्याती - सी०, रो० । ४. पुष्तिसानेन - सी०, रो० । ५. फालिता - सी०, स्वा०, रो० ।

R 102

चीवरदानसमयो नाम प्रनत्यते कठिने वस्सानस्य पच्छिमो मासो, ग्रत्यते कठिने पञ्चमासा । ''चीवरदानसमयो'' ति भञ्जितव्यं ।

चीवरकारसमयो नाम चीवरे कयिरमाने^{रे}। "चीवरकारसमयो" ति भक्तिजनम्

बद्धानगमनसभयो नाम "श्रद्धयोजनं गच्छिस्सामी"" ति भुञ्जि- ⁵ रू. ⁷⁵ तब्बं, गच्छन्तेन भञ्जितब्बं, गतेन^{*} भञ्जिलब्बं ।

नावाभिष्हनसमयो नाम "नावं ग्रभिरुहिस्सामी" ति भुञ्जितब्बं, ग्रास्ट्वेन भञ्जितब्बं, ग्रोस्ट्वेन भञ्जितब्बं ।

महासमयो नाम यत्थ द्वे तयो भिक्ख् पिण्डाय चरित्वा यापेन्ति, चतुत्थे भ्रागते न यापेन्ति । "महासमयो" ति भञ्जितब्बं ।

समणभत्तसमयो नाम यो कोचि परिव्वाजकसमापन्नो भत्तं करोति। "समणभत्तसमयो" ति भिञ्जतव्वं।

''म्रञ्ञात्र समया भुञ्जिस्सामी'' ति पटिग्गण्हाति, म्रापत्ति दुवकटस्स । म्रज्झोहारे म्रज्झोहारे म्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२१६. गणभोजने गणभोजनसञ्जी, श्रञ्जत समया, भुञ्जति, 15 श्रापत्ति पाचित्तियस्स । गणभोजने वेमतिको, श्रञ्जात समया, भुञ्जति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । गणभोजने नगणभोजनसञ्जी, श्रञ्जात्र समया, भुञ्जति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

नगणभोजने गणभोजनसञ्जी, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । नगणभोजने वेमतिको, ग्रापत्ति दक्कटस्स । नगणभोजने नगणभोजनसञ्जी, ग्रानापन्ति । 20

२२०. अनापत्ति समये, हे तयो एकतो भुञ्जन्ति, पिण्डाय चरित्वा एकतो सन्निपतित्वा भुञ्जन्ति, निच्चभत्तं, सलाकभत्तं, पविस्वकं, उपो-सथिकं, पाटिपदिकं, पञ्च भोजनानि टपेत्वा सब्बत्य अनापत्ति, उम्मत्त-कस्स, आदिकन्मिकस्सा ति ।

____

कषिन - म०। २. करियान - रो०। ३. गमिस्सामी - स्था०। ४. मागतेन -स्था०, रो०। ४. गिण्यमते - सी०, स्था०। ६. सलाकमत्ते - सी०, स्था०। ७. पश्चिके -सी०, स्था०। ५. जगेस्थिके - सी०, स्था०। ६. पाटिपायिके - सी०, स्था०।

B. 103

25

३३. तेतिसतिमपाचित्तियं (परन्नरमोजने)

(१) वलिहकम्मकारवल्यु

२२१. तेन समयेन बुद्धो भगवा बेसालियं विहरित महावने कूटागारसालायं । तेन स्रो पन समयेन बेसालियं पणीतानं भत्तानं भत्तपटिपाटि
प्रिषिट्विता' होति । श्रय स्रो श्रञ्ञ्ञातरस्स दलिह्स्स कम्मकारस्स एतदहोति – "न स्रो इदं ग्रोरकं भविस्तित यथियमे मनुस्सा सक्कच्चं भत्तं
करोन्ति; यन्नुनाहं पि भत्तं करेय्सं" ति । श्रय स्रो से दलिहो कम्मकारोः
येन किरपतिको तेनुपसङ्कमि; उपसङ्कमित्वा तं किरपतिकं एतदबोच –
"इच्छामहं, श्रय्यपुत्त, बृद्धण्यमुस्तस भिक्खुसङ्कस्सं भत्तं कातुं । देहि मे
बेतनं" ति । सो पि स्रो किरपतिको सद्धो होति पसन्नो । श्रय स्रो सो
किरपतिको तस्स दलिहस्स कम्मकारस्स श्रव्भातिरकं वेतनं श्रदासि । श्रय
त्रो सो दलिहो कम्मकारो येन भगवा तेनुपसङ्कमि; उपसङ्कमित्वा भाग्नारो
भगवादेता एकमन्तं निसीवि । एकमन्तं निसिन्नो स्रो सो दलिहो कम्मकारो
भगवन्तं एतदबोच – "श्रष्ठिवासेलु मे, भन्ते, भगवा स्वातनाय भत्तं सर्दि
भिक्खुसङ्कना" ति । "महा स्रो, श्रावुसो, भिक्खुसङ्को । जानाही" ति ।
"होतु में, भन्ते, महा भिक्खुसङ्को । बहु मे बदरा पटियत्ता बदरिमस्सेनं
पे पेय्या परिपूरेस्सन्तीं" ति । श्रष्ठवासेसि भगवा नुष्हीभावेन ।

प्रथ स्रो सो दलिहो कम्मकारो भगवतो ग्रिधिवासनं विदित्वा उट्टायासना भगवन्तं श्रभिवादेत्वा पदिन्स्यणं कत्वा पक्कािम । प्रस्सोसुं स्रो भिनस् —
"दलिहेन किर कम्मकारेन स्वातनाय बुद्धप्पमुखो भिनस् ह्रो निमन्तितो,
बदिभिस्सेन पेय्या परिपूरेस्सन्ती''ति । ते कालस्सेव पिण्डाय चरित्वा
20 भुँङ्जसु । प्रस्सोसुं स्रो मनुस्सा—"दलिहेन किर कम्मकारेन बुद्धप्पमुखो भिनस् सङ्घो निमन्तितो''ति । ते दलिहेस कम्मकारस्स पहूर्तं खादनीयं भोजनीयं
श्रभिहाँस्सु । श्रम्य स्रो सो दलिहो कम्मकारो तस्सा रित्तया श्रच्ययेन पणीतं
स्रादनीयं भोजनीयं पटियादापेत्वा भगवतो कालं श्रारोचापेसि — "कालो,
भन्ते. निदितं भन्तं''ति ।

ग्रंथ खो भगवा पूब्बण्हसमयं निवासत्वा पत्तचीवरमादाय यन तस्स

र. प्रद्विया - सी०। २. कम्मकरो - सी०। ३. सक्क्स - सी०। ४. प्रतिरेकं - स्वा०; प्रकातिरेकं - रो०। ४. सी०, स्था०, रो० गोरफोडु नरिव। ६. बदर्गमस्तकेन - सी०, स्था०। ७. पम्पा - सी०। व. परिपूरिस्ताती - व०, रो०। १. बहुकं - रो०।

R 77

20 B, 104

दिलहस्स कम्मकारस्स निवेसनं तेनुपसङ्कमि; उपसङ्कमित्वा पञ्चले आसने निसीदि सिद्धि भिक्कुसङ्को । अय स्त्रो सो दिलहो कम्मकारो भत्तम्ये भिक्कु परिविसति । भिक्कु एवमाहंसु — "बोकं, आबुसो, देहि । बोकं, आबुसो, देही" ति । "मा स्त्रो तुम्हे, भन्ते, 'अयं दिलहो कम्मकारो' ति बोकं बोकं पिटमण्हत्य । पहूरों में सादनीयं भोजनीयं पटियत्तं । पटिमण्ह्य, भन्ते, अयावत्त्वं" ति । "न स्त्रो मयं, आबुसो, एतंकारणा बोकं बोकं पटिमण्हाम । अपि च, मयं कालस्सेव पिण्डाय चरित्वा भुञ्जिम्हा; तेन मयं बोकं बोकं पटिमण्हामा"

श्रथ खो सो दलिहो कम्मकारो उज्झायित खिय्यति विपाचेति —
"कयं हि नाम भदन्ता.' मया निमन्तिता भ्रञ्जात्र भुञ्जिस्सन्ति ! न चाहं 10
पिटवलो यावदत्थं दातुं'' ति ? भ्रस्सोसुं खो भिक्खू तस्स दिलहस्स कम्मकारस्स उज्झायन्तस्स खिम्प्यन्तस्स विपाचेन्तस्स । ये ते भिक्खू प्रिपच्छा
... पे o... ते उंज्झायन्ति खिम्पन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम भिक्खू
श्रञ्जात्र निमन्तिता अञ्जात्र भुञ्जिस्सन्ती ति ... पे o ... सच्चं किर,
भिक्खवं, भिक्खु अञ्जात निमन्तिता अञ्जात भुञ्जन्ती' ति ? "सच्चं, 15
भगवा'' ति ।

(२) पठमपञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगद्य ... पे० ... कथं हि नाम ते, भिक्खवे, मोघ-पुरिसा ग्रञ्ञत्र निमन्तिता ग्रञ्जत्र भुञ्जिस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्प-सन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं€हिसेय्याथ—

"परम्परभोजने पाचित्तियं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खूनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(३) धनुषञ्जत्ति — गिलाने

२२२. तेन खो पन समयेन ग्रञ्ञातरो भिक्खू गिलानो होति । ग्रञ्ञातरो भिक्खू पिण्डपातं ग्रादाय येन सो भिक्खू तेनुपसङ्क्षमिः; उपसङ्क्र-मित्वा तं भिक्खुं एतदबोच – "भुञ्जाहि, ग्रावुसो" ति । "ग्रलं, ग्रावुसो, ग्रत्थि मे भत्तपच्चासा" ति।तस्स भिक्खुनो पिण्डपातो उस्सूरे ग्राहरीयित्य । 25 सो भिक्खुन चित्तारूपं भुञ्जि । भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसुं। ग्रथ खो भगवा

१. बहु -सी० । २. पतिनवहाय - सी० । ३. महन्ता - स्या०, रो०। ४. मुस्त्रि-स्यानी -स्या० ।

в. 105

एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे घरिमा कथं कत्वा भिक्क् धामन्तेसि — "अनुजानामि, भिक्क्षवे, गिलानेन भिक्कुना परम्परभोजनं भुव्जितुं । एवं च पन, भिक्क्षवे, इमं सिक्क्षापदं उद्विसेय्याथ —

"परस्परभोजने, ग्रञ्जन समया, पाचित्तियं । तत्थायं समयो । 5 गिलानसमयो – ग्रयं तथ्य समयो" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खनं सिक्खापदं पञ्जात होति ।

(४) बनुपञ्जाति – बीवरदाने

२२३. तेन खो पन समयेन मनुस्सा चीवरदानसमये सचीवरभक्तं पिटयादेत्वा भिक्खू निमन्तेन्ति — "भोजेत्वा चीवरेन ग्रच्छादेस्सामा" ति । भिक्खू कुक्कुच्चायन्ता नाधिवासेन्ति — "पटिक्खितं भगवता परम्परभोजनं" । ति । चीवरं परित्तं उप्पज्जति । भगवतो एतमत्य ग्रारोचेसु ... पे०... ग्रानुजानामि, भिक्खवे, चीवरदानसमये परम्परभोजनं भुञ्जित् । एवं च

"परम्परभोजने, ब्रञ्जन समया,पाचित्तियं । तत्थायं समयो । गिलान-समयो, चीवरदानसमयो - ब्रयं तत्य समयो" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खुनं सिक्खापद पञ्जातं होति ।

पन, भिक्तवंदे, इसं सिक्तवापदं उद्दिसेय्याथ —

(५) धनुपञ्जात्ति – चीवरकारे

२२४. तेन खो पन समयेन मनुस्सा चीवरकारके भिक्खू भत्तेन निमन्तेन्ति । भिक्खू कुक्कुच्चायन्ता नाधिवासेन्ति — "पटिक्खित्तं भगवता परम्परभोजनैं" ति । भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसु ...पे० . ग्रनुजानामि, भिक्खवे, चीवरकारसमये परम्परभोजन भुञ्जितु । एवं च पन, भिक्खवे, 20 इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याय —

२२५. "परम्परभोजने, झड्डात्र समया, पाचित्तियं । तत्थायं समयो । गिलानसमयो, चीवरदानसमयो, चीवरकारसमयो – झयं तत्थ समयो" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिनखुनं सिनखापदं पञ्जात्त होति ।

(६) भत्तपञ्जासाय धनुजानना

प्र.78 25 २२६. प्रथ खो भगवा पुब्बण्हसमयं निवासेत्वा पत्तचीवरमादाय भायस्मता भ्रानन्देन पच्छासमणेन येन भ्रञ्ञातरं कुलं तेनुपसङ्क्रिमः; उप-

१. बीवरमत्तं - सी०। २. पदियादापेत्वा - रो०।

सक्क्रमित्वा पञ्जाते प्रासन निसीदि। प्रय को ते मनुस्सा भगवती व प्रायस्मतो व प्रानन्दस्स भोजनं प्रदंसु। प्रायस्मा घानन्दी कुक्कुच्वायन्तो न पटि-गण्हाति। "गण्हाहि, प्रानन्दा"ति। "ग्रलं, भगवा, प्रत्यि मे भन्तपच्वासा" ति। "तेनहानन्द, विकप्पेत्वा गण्हाही" ति। प्रय को भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे घम्मि कथं कत्वा भिक्क् ग्रामन्तेसि — "ग्रनुजानामि, 5 भिक्क्वने, भन्तपच्चासं विकप्पेत्वा परम्परभोजनं भुञ्जितु। एव च पन, भिक्कवने, विकप्पेतब्ब — 'म्यस्ं भन्तपच्चासं इत्यक्षामस्स दम्मी" ति।

(७) विभक्तो

२२७. **परम्परभोजनं** नाम पञ्चलं भोजनानं ग्रञ्ञतरेन भोजनेन निमन्तितो, तं ठपेत्वा ग्रञ्जं पञ्चल भोजनानं ग्रञ्जातरं भोजनं भुज्जति, एतं परम्परभोजनं नाम ।

ग्राइडाम समग्रा ति ठपेत्वा समग्रे ।

गिलानसमयो नाम न सक्कोति एकासने निसिन्नो यावदत्थं भुञ्जितु । "गिलानसमयो" ति भञ्जितस्य ।

चीवरदानसमयो नाम ग्रनत्थते कठिने वस्सानस्स पच्छिमो मासो, ग्रत्थते कठिने पञ्च मासा । ''चीवरदानसमयो'' ति भञ्जितब्बं ।

अरथत काठन पञ्च मासा । चावरदानसमया तत मुञ्जतब्ब । चीवरकारसमयो नाम चीवरे कयिरमाने । "चीवरकारसमयो" ति मञ्जितब्बं ।

''ग्रञ्ञात्र समया भुञ्जिस्सामी''ति पटिग्गण्हाति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रज्झोहारे श्रज्झोहारे श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२२८. परम्परभोजने परम्परभोजनसञ्जी, भ्रञ्ञात्र समया, 20 B. 106
भृञ्जति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । परम्परभोजने वेमतिको, भ्रञ्ञात्र समया,
भृञ्जति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । परम्परभोजने नपरम्परभोजनसञ्जी,
भ्रञ्जात समया, भञ्जति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

नपरम्परभोजने परम्परभोजनसञ्ज्ञी, ग्रापत्तिं दुक्कटस्स । नपरम्पर-भोजने वेमतिको, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । नपरम्परभोजने नपरम्परभोजनसञ्ज्ञी, 25 ग्रामपन्ति ।

२२६. ग्रनापत्ति समये, विकप्पेत्वा भुञ्जति, द्वे तयो निमन्तने एकतो भुञ्जति, निमन्तनपटिपाटिया भुञ्जति, सकलेन गामेन निमन्तितो तर्सिम गामे यत्थ कत्थचि भञ्जति, सकलेन पुगेन निमन्तितो तस्मि पूगे

१. सी॰, म॰, रो॰ पोत्यकेस् नरिय ।

यत्य कत्यनि भुञ्जति, निमन्तियमानो भिक्खां गहेस्सामी ति भणति, निच्च-भत्ते', सलाकभत्ते, पश्चिके, उपोसचिके, पाटिपदिके, पञ्च भोजनानि ठपेत्वा सब्बत्य भ्रनापत्ति, उम्मत्तकस्स, भादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ३४. चर्तुत्तिसतिमपाचित्तियं (पूर्व-मन्वपटिमाहचे)

(१) काणाबारिकाक्त्यु

२३०. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-5 पिण्डिकस्य ग्रारामे । तेत स्त्रो पन समयेत काणमाता उपासिका सङ्ग होति पसन्ना । काणा गामके ग्रञ्ञातरस्स परिसस्स दिन्ना होति । श्रथ खो काणा मातघरं ग्रगमासि केनचिदेव करणीयेन । श्रथ खो काणाय सामिको काणाय सन्तिके दतं पाहेसि – "ग्रागच्छत काणा. इच्छामि काणाय ग्रागतं" ति । भ्रथ खो काणमाता उपासिका किस्मि विय रित्तद्वत्थं गन्त ति पवं 10 पचि । पक्के पर्वे ग्रञ्जातरो पिण्डचारिको भिक्ख काणमाताय उपासिकाय निवेसनं पाविसि । ग्रथ स्त्रो काणमाता उपासिका तस्स भिनस्तनो पत्नं दापेसि । सो निक्खमित्वा ग्रञ्जस्स ग्राचिक्खि। तस्स पि पवं दापेसि। सो पि निक्खमित्वा ग्रञ्जस्स ग्राचिक्खि । तस्स पि पूर्व दापेसि । यथापटियत्तं R 107 पवं परिक्लयं ग्रगमासि । दितयं पि लो काणाय सामिको काणाय सन्तिके 15 दत पाहेसि - "ग्रागच्छत काणा, इच्छामि काणाय ग्रागतं" ति । दतिय पि खो काणमाता उपासिका किस्मि विय रित्तहत्थं गन्त ति पवं पचि । पक्के पूर्वे ग्रञ्जातरो पिण्डचारिको भिक्खु काणमाताय उपासिकाय निवेसनं पाविसि । ग्रथ खो काणमाता उपासिका तस्स भिक्खनो पूर्व दापेसि । सो निक्खमित्वा ग्रञ्ञास्स भाचिक्छि । तस्स पि प्रव दापेसि । सो पि निक्छ-20 मित्वा ग्रञ्जस्स ग्राचिक्खि । तस्स पि पूर्व दापेसि । यथापटियत्तं पुर्व परिक्खयं ग्रगमासि । ततियं पि खो काणाय सामिको काणाय सन्तिके दुतं पाहेसि – "ग्रागच्छत् काणा, इच्छामि काणाय ग्रागतं । सचे काणा नागच्छिस्सति , ग्रहं ग्रञ्जा पजापति ग्रानेस्सामी '' ति । ततियं पि खो काण-माता उपासिका किस्मि विय रित्तहत्यं गन्तुं ति पूर्वं पचि । पक्के पूर्वे ग्रञ्ज-25 तरो पिण्डचारिको भिक्ख काणमाताय उपासिकाय निवेसनं पाविसि । ग्रथ

१. निज्यमत्तके - री० । २. स्था०, री०, न० पोत्यकेस् नरिय । ३. नागमिस्तति - स्था० ।

R 108

p 80

क्षो काणमाता उपासिका तस्स भिक्खुनो पूर्व दापेसि । सो निक्खमित्वा प्रञ्ञास्स प्राचिक्छि । तस्स पि पूर्व दापेसि । सो पि निक्खमित्वा प्रञ्ञास्स प्राचिक्छि । तस्स पि पूर्व दापेसि । यथापटियसं पूर्व परिक्छयं प्रयमासि । प्रथ खो काणाय सामिको प्रञ्ञं पजापति प्रानेसि ।

धस्सोसि खो काणा — "तेन किर पुरिसेन घ्रञ्ञा पजापती म्रानीता" 3 ति । सा रोदत्ती घट्टासि । ग्रथ खो भगवा पुष्कण्हसमयं निवासेत्वा पत्तचीवर-मादाय येन काणमाताय उपासिकाय निवेसनं तेनुपसङ्कमि; उपसङ्कमित्वा पञ्जाते ग्रासके निसीदि । ग्रथ खो काणमाता उपासिका येन भगवा तेनु-पसङ्कमि; उपसङ्कमित्वा भगवन्तं ग्रभिवादेत्वा एकमन्तं निसीदि । एकमन्तं निसिन्नं खो काणमातरं उपासिकं भगवा एतदवोच — "किस्सायं काणा 10 रोदती" ति ? ग्रथ खो काणमाता उपासिका भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसि । ग्रथ खो भगवा काणमातरं उपासिकं धम्मया कथाय सन्दरसेत्वा समादपेत्वा समुतेजेत्वा सम्पहंसेत्वा उट्टायासना पक्कामि ।

(२) पाथेय्यसत्तुवस्यु

२३१. तेन खो पन समयेन अञ्ञातरो सत्यो राजगहा पिटयालोकं गन्तुकामो होति। अञ्ञातरो पिण्डनारिको भिनस्तु तं सत्यं पिण्डाय पाविसि। 13 अञ्ञातरो उपासको तस्स भिनस्तुनो सत्तुं दापेसि। सो निनस्त्रमित्वा अञ्ञास्स आचिनिस्त्र। तस्स पि सत्तुं दापेसि। सो पि निनस्त्रमित्वा अञ्ञास्स आचिनिस्त्र। तस्स पि सत्तुं दापेसि। सो पि निनस्त्रमित्वा अञ्ञास्स आचिनिस्त्र। तस्स पि सत्तुं दापेसि। यथापटियत्त्ं पायेव्यं परिक्स्त्रयं अगमासि। अथ सो सो उपासको ते मनुस्से एतदवोच — "अञ्जण्हो, अव्या, आगमेथ, यथा-पिटयत्तं पायेव्यं अव्यानं दिस्त्रं। पायेव्यं पटियादेस्सामी" ति। "नाव्यो थि सक्स आगमेतुं, पयातो सत्थो" ति अगमसु। अथ सो तस्स उपासकस्स पायेव्यं पटियादेत्वा पच्छा गच्छन्तस्स कोरा अच्छिन्दित् । मनुस्सा उज्झान्ति स्त्रमित्तं विपाचेन्ति — "कथं हि नाम समणा सक्यपुत्तिया न मत्तं प्रानित्व पटियाहेस्सन्ति! अयं हमेसं दत्वा पच्छा गच्छन्तो वोरेहि अच्छिन्द्रों ति। अस्सोतुं सो भिनस्त्र तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं विव्यन्तानं 23 विपाचेन्तानं। अयं सो निमस्त भगवतो एतमत्यं आरोचेसं।

(३) पञ्जाति

ग्रथ को भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे घिम्म कथं कत्वा भिक्खू ग्रामन्तेसि – "तेन हि, भिक्खवे, भिक्खूनं सिक्खापदं पञ्ञापेस्सामि'

१. घञ्जुष्हो - सी०, स्था०, रो० । २. नाव्य - सी०, स्था० । ३. पठकापेस्सामि - स० । पाचिमियं - १४.

B 109 15

D SI

दस अत्यवसे पटिच्च - सङ्क्षसुट्ठुताय, सङ्क्षफासुताय ... पे० ... विनयानुग्म-हाय । एवं च पन, भिक्खने, इमं सिक्खापदं उहिसेय्याथ -

२३२. "भिक्कुं पनेव कुलं उपगतं पूर्वीह वा मन्बेहि वा झिसहद्दुं पवारेय्य, झाकद्भुमानेन भिक्कुना इत्तिपत्तपूरा' पटिग्गहेतब्बा ततो चे उत्तरिं उ पटिग्गहेत्य, पाचित्तियं । इत्तिपत्तपूरे पटिग्गहेत्वा ततो नीहरित्वा भिक्कुहि सर्वेद संविभाजित्व्यं । इयं तत्व सामीची" ति ।

(४) विभक्तो

२३२. भिक्क्षुं पनेव कुलं उपगतं ति कुलं नाम चत्तारि कुलानि — खत्तियकलं, बाह्मणकुलं, वेस्सकुलं, सुटुकुलं।

उपगतं ति तत्थ गतं ।

पूर्व नाम यं किञ्चि पहेणकत्थाय' पटियतं । मन्यं नाम यं किञ्चि पाथेय्यत्थाय पटियत्तं । अभिहट्दं पवारेय्या ति यावतकं इच्छसि तावतकं गण्हाही ति । आकञ्चमानेना ति इच्छमानेन । इतिपरसपरा पटिग्गहेतक्या ति हे तयो पत्तपुरा पटिग्गहेतक्या ।

हारानराष्ट्ररा नाटमाहराज्या ति ततुत्तरि पटिमगण्हाति, आपत्ति पाचिनियस्स ।

द्वित्तपत्तपूरे पटिगाहेरवा ततो निक्खमन्तेन भिक्खु पस्सित्वा ग्राचिक्छ-तब्बं – "श्रमुत्र' मया द्वत्तिपत्तपूरा पटिग्गहिता, मा खो तत्थ पटिग्गही'' ति । सचे पस्सित्वा न ग्राचिक्खति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । सचे श्राचिक्खिते ²⁰ पटिगाण्हाति, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

ततो नीहरित्या भिक्खुहि सद्धिं संविभिजतब्बं ति पटिक्कमनं नीह-

ग्रयं तत्व सामीची ति ग्रयं तत्व ग्रनुधम्मता ।

२३४: प्रतिरेकद्वत्तिपत्तपूरे ग्रतिरेकसञ्जी पटिगण्हाति, आपत्ति 25 पाचित्तियस्स । ग्रतिरेकद्वत्तिपत्तपूरे वेमतिको पटिगण्हाति, आपत्ति पाचित्तियस्स । ग्रतिरेकद्वत्तिपत्तपूरे ऊनकसञ्जी पटिगण्हाति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

ऊनकद्वत्तिपत्तपूरे अतिरेकसञ्जी, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ऊनकद्वत्ति-

१. क्वित्तपत्तपूरा - स्था०, रो० २. उपगतं - सी० स्था०। ३. पहिणकत्वाय - स्था०, रो०। ४. सम - सी०। ५. हरित्वा - सी०।

R. 82

पत्तपूरे वेमतिको, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । ऊनकद्वत्तिपत्तपूरे ऊनकसञ्जी,

२३४. मनापत्ति इत्तिपत्तपूरे पटिमण्हाति, उनकइत्तिपत्तपूरे पटि-गण्हाति, न पहेणकत्थाय न पाचेय्यत्थाय पटियत्तं देन्ति, पहेणकत्थाय वा पाचेय्यत्थाय वा पटियत्तसेसकं देन्ति, गमने पटिप्पस्सद्धे देन्ति, आतकानं उ पवारितानं, श्रञ्भस्तत्थाय, श्रत्तनो घनेन, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मि-कस्सा ति।

---०---६ ३५. पञ्चतिंसतिमपाचित्तियं (पदास्ति पुन बादने)

(१) भत्ताबीपवारितभिक्खवत्यु

२३६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने ग्रनाथपिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन ग्रन्थ्यतरो ब्राह्मणो भिक्कू निमन्तेत्वा
भोजेसि । भिक्कू भुताबी पवारिता श्रातिकुलानि गत्त्वा एकच्चे 10 B. 110
भूञ्जिसु एकच्चे पिण्डपातं ग्रादाय ग्रगमसु । ग्रथ खो सो ब्राह्मणो
पिटिविस्सके एतदवोच — "भिक्कू सया ग्रय्या सन्तप्पिता । एथ, तुम्हे पि
सन्तप्पेस्सामी" ति । ते एवमाहसु — "कि त्वं, ग्रय्यो, ग्रम्हे सन्तप्पेस्सि ?
ये पि तया निमन्तिता ते पि ग्रम्हाकं घरानि ग्रागन्त्वा एकच्चे भूञ्जिसु एकच्चे
पिण्डपातं ग्रादाय ग्रगमसु" ति !

प्रथ सो सो ब्राह्मणो उज्झायित स्विय्यति विपाचेति — "कथं हि नाम भदन्ता ग्रम्हाकं घरे भूञ्जित्वा ग्रञ्ञात्र भूञ्जिस्सन्ति ! न चाहं पटिबलो यावदत्यं दातुं' ति !! ग्रस्सोसुं सो भिक्सू तस्स ब्राह्मणस्स उज्झायन्तस्स ख्रिय्यन्तस्स विपाचेन्तस्स । ये ते भिक्सू ग्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति स्वय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम भिक्स् भुताबी पवारिता 20 ग्रञ्जत्र भुञ्जिस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्सवे, भिक्स् भुताबी पवारिता ग्रञ्जत्म भुञ्जन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पठमपञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम ते, भिक्खवे, मोघ-पुरिसा मुत्ताबी पवारिता भ्रञ्जन भुञ्जिस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्प-सन्नानं वा पसावाय ...पे०...एवं च पन, भिक्खवे,इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ – 25 "यो पन भिक्कु भुक्तावी पवारितो सावनीयं वा भोजनीवं वा कावेय्य वा भञ्जेय्य वा, पाचित्तियं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(३) गिलानातिरित्तभोजनवस्यु

२३७. तेन स्त्रो पन समयेन भिक्कू गिलानानं भिक्कूनं पणीते पिण्डपाते नीहरन्ति । गिलाना न चित्तरूपं भुञ्जन्ति । तानि भिक्कू छड्डेन्ति ।
भस्सोसि स्त्रो भगवा उच्चासद्दं महासद्दं काकोरवसद्दं । सुरवान प्रायस्मन्तं
प्रानन्दं प्रामन्तेसि – "किं नु स्त्रो भागन्द, उच्चासद्दो महासद्दो काकोप्वसद्दो" ति ? प्रथ स्त्रो प्रायस्मा प्रानन्दो भगवतो एतमत्यं प्रारोचेसि ।
"भुञ्जेय्युं पनानन्द, भिक्कू गिलानातिरित्तं" ति । "न भुञ्जेय्युं, भगवा"

ति ।

(४) ब्रनपञ्जाति

भ्रय स्त्रो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे धींम्म कथं कत्वा भिक्सू भ्रामन्तेसि – "श्रनुजानामि भिक्सवे, गिलानस्स च श्रगिलानस्स च भ्रतिरित्तं भुञ्जितुं। एवं च पन, भिक्सवे, ग्रतिरित्त कातब्वं – "ग्रलमेतं सब्बं" ति। एवं च पन, भिक्सवे, हमं सिक्सपदं उद्दिसेय्याथ –

B. III 15 २२८. "यो पन भिक्कु भुत्तावी पवारितो ग्रनितरित्तं खावनीयं वा भोजनीयं वा खावेम्य वा भञ्जेय्य वा, पाचित्त्वयं" ति ।

(४) विभङ्गो

२३९. यो पना ति यो यादिसो ...पे०... भिक्खू ति ...पे० ... म्रयं इमस्मि म्रत्ये म्रधिप्येतो भिक्खू ति ।

भूताबी नाम पञ्चन्नं भोजनानं ग्रञ्ञातरं भोजनं ग्रन्तमसो कुसम्मेन 20 पि भूत्तं होति ।

पवारितो नाम ग्रसनं पञ्जायित, भोजनं पञ्जायित, हत्थपासे ठितो ग्रभिहरित, पटिक्खेपो पञ्जायित ।

धनितिरसं नाम प्रकप्पियकतं होति, ग्रप्पटिग्गहितकतं होति, प्रमु-च्चारितकतं होति, ग्रहत्थपासे कतं होति, ग्रमुत्ताविना कतं होति, ग्रुत्ताविना ²⁵ च पवारितेन ग्रासना बुद्वितेन कतं होति, ग्रलमेतं सब्बं ति ग्रबुत्तं होति,

१. खट्टेन्ति - म॰ । २. सी॰ पोत्तवके निरंव । ३. प्रपटिम्महितकर्त - सी॰ । ४. सी॰, स्वा॰, रो॰ पोत्तवकेसु निरंव ।

B. 112

न गिलानातिरित्तं होति - एतं भ्रनतिरित्तं नाम ।

श्रीतरिसं नाम कप्पियकतं होति, पटिग्गहितकतं होति, उच्चारितकत होति, हत्थपासे कतं होति, भुत्ताविना कतं होति, भृत्ताविना पवारितेन श्रासना श्रवृद्धितेन कतं होति, श्रलमेतं सब्बं ति बुत्तं होति, गिलानातिरित्तं होति – एतं श्रतिरित्तं नाम ।

बादनीयं नाम पञ्च भोजनानि – यामकालिकं सत्ताहकालिकं यावजीविकं ठपेरवा ग्रवसेसं खादनीयं नाम ।

भोजनीयं नाम पञ्च भोजनानि — ग्रोदनो, कुम्मासो, सत्तु, मच्छो, मंत्रं।

सादिस्सामि भुञ्जिस्सामी ति पटिग्गण्हाति, ब्रापत्ति दुक्कटस्स । अज्झोहारे अज्झोहारे आपत्ति पाचित्तियस्स ।

२४०. अनितरित्ते अनितरित्तसञ्जी खादनीयं वा भोजनीयं वा खादित वा भुञ्जिति वा, ग्रापित पाचित्तियस्स । ग्रनितिरत्ते वेमितको खादनीयं वा भोजनीयं वा खादित वा भुञ्जित वा, ग्रापित पाचित्तियस्स । ग्रनितिर्त्ते ग्रातिरित्तसञ्जी खादनीयं वा भोजनीयं वा खादित वा भुञ्जित वा, ग्रापित्त 15 पाचित्तियस्स ।

यामकालिकं सत्ताहकालिकं यावजीविकं ब्राह्मरत्थाय पटिमण्हाति, ब्रापत्ति दुक्कटस्स । अञ्झोहारे अज्झोहारे अपित्त दुक्कटस्स । अतिरित्ते अनितिरित्तसञ्जी, ब्रापत्ति दुक्कटस्स । अतिरित्ते वेमतिको, ब्रापत्ति दुक्कटस्स । अतिरित्ते अतिरित्तसञ्जी, अनापत्ति ।

२४१. म्रनापत्ति म्रतिरित्तं कारापेत्वा भुञ्जति, म्रतिरित्तं कारापेत्वा भुञ्जित्सामी ति पटिगण्हाति, भ्रञ्ञास्सत्थाय हरन्तो गच्छति, गिलानस्स सेसकं भुञ्जित, यामकालिकं सत्ताहकालिकं यावजीविकं सित पच्चये परि-भृञ्जित, उम्मत्तकस्स, म्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ३६. ख्रॉलसितमपाचित्तियं (भृताविं पुन पवारचे)

(१) ग्रद्धानमग्गप्पटिपन्नभिक्कुद्वयवस्य

२४२. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने घ्रनाघ- 25 पिण्डिकस्स घारामे। तेन खो पन समयेन हे भिक्ख कोसलेस् जनपदेस् सावित्यं

१. सावरिषयं -सी०।

D 84

25

प्रदानमगण्यिटपता' होत्ति । एको भिक्खु धनाचारं प्राचरित । दुतियो भिक्खु तं भिक्खु एतदबोच — "मानुसो, एवरूपमकासि, नेतं कप्पती" ति । सो तस्मि उपनन्धि । ध्रथ खो ते भिक्खु सावित्य धगमंत्रु । तेन खो पन समयेन सावित्ययं ध्रञ्जातरस्स पूगस्स सङ्घभत्तं होति । दुतियो भिक्खु भुताबी । प्रवादित्य होति । उपनद्धो भिक्खु जातिकुलं गत्त्वा पिण्डपातं झादाय सेन सो भिक्खु तेनुपसङ्किमः; उपसङ्किमत्वा तं भिक्खुं एतदबोच — "भुञ्जाहि, धावुसो" ति । "अलं, धावुसो, पिष्टुणोम्ही" ति । "सुन्दरो, धावुसो, पिष्टुणोत्र, भुञ्जाहीं" ति । अथ खो सो भिक्खु तेन भिक्खुना निप्पीळियमानो तं पिण्डपातं भुञ्जि । उपनद्धो भिक्खु तेन भिक्खुना निप्पीळियमानो तं पिण्डपातं भुञ्जि । उपनद्धो भिक्खु तेन भिक्खुना निप्पीळियमानो तं । स्वाद्धो । उपनद्धो भिक्खु तेन भिक्खुना निप्पीळियमानो तं । स्वाद्धो । उपनद्धो भिक्खु तेन भिक्खुना निप्पीळियमानो निप्पात्यात्या । स्वाद्धो । उपनद्धो भिक्खुने । वात्र आवुसो, धावित्यत्वा । "नन्, धावुसो, पुण्डिन्वन्वलं" ति । "नन्, धावुसो, प्रावित्यत्वलं" ति । "नन्, धावुसो, पुण्डिन्वन्वलं" ति ।

ग्रथ स्रो सो भिक्सु भिक्सूनं एतमत्यं ग्ररोचेसि । ये ते भिक्सू प्रप्रिच्छा ...पे० ... ते उज्ज्ञायन्ति स्विय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्स्सु भिक्सुं भृत्तावि पवारितं ग्रनितिरत्तेन भोजनेन ग्रभिहट्ठुं पवारेस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर त्वं, भिक्सुं, भृत्तावि पवारितं ग्रनितिरत्तेन भोजनेन ग्रभिहटठं पवारेसी ति ? "सच्चं, मग्रवा" ति ।

(२) पञ्जास

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, भिक्क्षुं भुत्तावि पवारितं ग्रनतिरित्तेन भोजनेन ग्रभिहट्टूं पवारेस्सिसि ! नेतं, मोघ-20 पुरिस, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय .. पे० ... एवं च पन भिक्क्षवे इमं सिक्क्षापदं उहिसेय्याथ –

२४३. "यो पन भिक्कु भिक्कु भृतावि पवारितं प्रनितिरित्तेन स्वादनीयेन वा भोजनीयेन वा प्रभिहट्ट पवारेट्य – 'हन्द, भिक्कु, स्वाद वा भुञ्ज वा' ति, जानं प्रासादनापेक्सो, भूतारिम पाचित्तियं' ति ।

(३) विभङ्गो

२४४. यो पना ति यो यादिसी ... पे० ... भिष्म् ति ... पे० ... म्रयं इमस्मि ग्रत्ये प्रधिप्पेतो भिक्सु ति ।

भिक्लुंति ग्रञ्जं भिक्ल्ं।

१. ग्रह्मनममपटिपन्ना - सी०, स्वा०, रो० । २. उपनन्त्रो - सी०; उपनन्त्रो - रो० । ३. निप्पीसियमानी - सी० । ४. मुञ्जति - रो० । ५. पि - म० । ६. मोचनियं - रो० ।

R 114

R. 85

15

20

भूसाबी नाम पञ्चन्न भोजनानं ग्रञ्ञतरं भोजनं, ग्रन्तमसो कुसम्मेन पि भत्तं होति ।

प्रवारितो नाम ग्रसनं पञ्जायति, भोजनं पञ्जायति, हत्वपासे ठितो ग्रसिहरति, पटिक्खेपो पञ्जायति ।

बनितरित्तं नाम अकप्पियकतं होति, अप्पिटग्गहितकतं होति, अनु- 5 च्चारितकतं होति, अहत्यपासे कतं होति, अभुत्ताविना कतं होति, भुत्ताविना पवारितेन प्रासना बुद्धितेन कतं होति, असमेतं सब्बं ति अवृत्तं होति, न गिला-नातिरित्तं होति – एतं अनितिरित्तं नाम ।

खादनीयं नाम पञ्च भोजनानि – यामकालिकं सत्ताहकालिकं याव-जीविकं ठपेत्वा श्रवसेसं खादनीयं नाम ।

भोजनीयं नाम पञ्च भोजनानि — ब्रोदनो, कुम्मासो, सत्तु, मच्छो, संसं।

स्रीमहर्दुं पवारेच्या ति यावतकं इच्छिति तावतकं गण्हाही ति । जानाति नाम सामं वा जानाति, श्रञ्ले वा तस्स ब्रारोचेन्ति, सो वा ब्रारोचेति ।

श्रासादनापेक्सो ति "इमिना इमं नोदेस्सामि सारेस्सामि पटिनोदे-स्सामि पटिसारेस्सामि मङ्कु करिस्सामी" ति ग्रिभहरति, ग्रापत्ति दुक्क-टस्स । तस्स वचनेन खादिस्सामि भुञ्जिस्सामी ति पटिग्गण्हाति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रज्झोहारे ग्रज्झोहारे ग्रापत्ति दुक्कटस्स । भोजनपरियोसाने ग्रापन्ति पाचिनियस्स ।

२४४. पवास्ति पवास्तिसञ्जी अनितिस्तेन खादनीयेन वा भोजनीयेन वा अभिहट्टूं पवारेति, आपत्ति पाचित्तियस्स । पवास्ति वेमतिको
अनितिस्तिन खादनीयेन वा भोजनीयेन वा अभिहट्टूं पवारेति, आपत्ति
बुक्कटस्स । पवास्ति अप्पवास्तिसञ्जी अनितिस्तेन खादनीयेन वा भोजनीयेन वा अभिहट्टूं पवारेति, अनापत्ति । यामकालिकं सत्ताहकालिकं यावअविवकं आहारस्वाय अभिहर्टते, आपत्ति वुक्कटस्स । तस्स वचनेन खादिस्तामि भुञ्जिस्सामी ति पटिग्गण्हाति, आपत्ति वुक्कटस्स । अज्झोहारे
अज्झोहारे आपत्ति दुक्कटस्स । अप्पवास्ति अपपवुक्कटस्स । अप्पवास्ति वेमतिको, आपत्ति वुक्कटस्स । अप्पवास्ति अप्पवास्तिसञ्जी, अनापत्ति ।

१. पटिगण्हाति – रो०; पःतगण्हाति – सी० । २. धपवारितसञ्जी – रो० ।

R. 115

R. 86

२४६. भ्रनापत्ति भ्रतिरित्तं कारापेत्वा वेति, भ्रतिरित्तं कारापेत्वा भुञ्जाही ति देति, भ्रञ्ञास्सत्वाय हरन्तो गच्छाही ति देति, गिजानस्स सेसकं देति, "यामकासिकं सत्ताहकालिकं यावजीविकं सति पच्चये परिभुञ्जा" ति देति. उम्मत्तकस्स, भ्रादिकम्मिकस्सा ति ।

३७. सत्ततिंसतिमपाचित्तियं (विकासभोवने)

(१) सत्तरसवन्गियभिक्सुवत्यु

२४७. तेन समयेन बुद्धो भगवा राजगहे विहरित बेळुवने कलन्दकनिवाप । तेन स्त्री पन समयेन राजगहे गिरम्भसमज्जो होति । सत्तरसविगया भिक्सू गिरम्भसमज्जे दस्ताय अगमंसु । मनुस्सा सत्तरसविगयो
भिक्सू पिस्सत्वा नहापेत्वा विलम्पेत्वा भोजेत्वा स्त्राद्मीयं श्रदंसु । सत्तरसविगया भिक्सू सादनीयं श्रादाय श्रारामं गन्त्वा छब्बिग्गये भिक्सू एतदवोचु—

"गण्हाथावुसो', सादनीयं सादाय श्रारामं गन्त्वा छब्बिग्गये भिक्सू एतदवोचु—

"गण्हाथावुसो', सादनीयं सादाय श्रारामं गन्त्वा छुब्बिग्गये भिक्सू रादानीयं स्तर्या स्त्रीयं सादाया भिक्सू छब्बिग्गयां भिक्सू नं एतमत्वं श्रारोचेसुं ।

"कि पन तुम्हे, श्रावुसो, विकाले भोजनं भुञ्जया' ति ? "एवमावुसो' ति ।

छब्बिग्गया भिक्सू उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति— "कयं हि नाम सत्तरसविग्गया भिक्सू विकाले भोजनं भुञ्जस्तन्ती' ति । श्रय सो छब्बिग्या

अअवायन्ति सिय्यन्ति विपाचेन्ति— कयं हि नाम सत्तरसविग्गया भिक्सू
विकाले भोजनं भुञ्जस्तन्ति ति ... पे ०... सच्चं किर तुम्हे, भिक्सवे,

विकाले भोजनं भुञ्जया ति ? "सच्चं, भगवा'' ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, 20 विकाले भोजनं भुञ्जिस्सय ! नेतं, मोघपुरिसा, श्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे० ...एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ –

२४८ यो पन भिक्लु विकाले खावनीयं वा भोजनीयं वा खावेया

१. कारेला - स्या० । २. परिभुक्त्वाही - सी० । ३. हत्वावृतो - सी०; गळ्यावृत्तो -स्या०, रो० ।

10

R. 116

वा भञ्जेय्य वा, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

२४१. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे०... भिक्क् ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रविप्पेतो भिक्कु ति ।

विकालो नाम मज्झन्द्रिके वीतिवत्ते याव श्ररुणग्गमना ।

सादनीयं नाम पञ्च भोजनानि — यामकालिकं सत्ताहकालिकं याव- ऽ जीविकं ठपेत्वा प्रवसेसं खाटनीयं नाम ।

भोजनीयं नाम पञ्च भोजनानि – श्रोदनो, कुम्मासो, सत्तु, मच्छो, मंसं।

खादिस्सामि भुञ्जिस्सामी ति पटिग्गण्हाति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रज्ज्ञोहारे श्रज्ज्ञोहारे ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२५०. विकाले विकालसञ्जी खादनीयं वा भोजनीयं वा खादति वा भुञ्जति वा, ब्रापत्ति पाचित्तियस्स । विकाले बेमतिको खादनीयं वा भोजनीयं वा खादति वा भुञ्जति वा, ब्रापत्ति पाचित्तियस्स । विकाले कालसञ्जी खादनीयं वा भोजनीयं वा खादति वा भुञ्जति वा, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

यामकालिकं सत्ताहकालिकं यावजीविकं ब्राहारत्थाय पटिग्गण्हाति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रज्झोहारे श्रज्झोहारे श्रापत्ति दुक्कटस्स । काले विकालसञ्जी, श्रापत्ति दुक्कटस्स । काले वेमतिको, श्रापत्ति दुक्कटस्स । काले कालसञ्जी, श्रनापत्ति ।

२५१: श्रनापत्ति यामकालिकं सत्ताहकालिकं यावजीविकं सत्ति ²⁰ पच्चये परिभुञ्जति, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ३८. श्रद्वतिंसतिमपाचित्तियं (सन्निक्कारे)

(१) वेलट्टसीसथेरवत्यु

२५२. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थिय विहरति जेतवने धनाथ-पिण्डिकस्स धारामे । तेन खो पन समयेन धायस्मतो धानन्दस्स उपज्झायो

१. मज्ज्ञन्तिके – सी०, स्था०, रो०। पाचितियां – १६.

D 87

R. 117

25

श्रायस्मा बेलहुसीसो' ग्ररञ्जे विहरित । सो पिण्डाय चरित्वां सुक्खकुरं श्रारामं हरित्वा सुक्खपेत्वा निम्क्षिपति । यदा श्राहारेन श्रत्थो होति, तदा उदकेन तेमेत्वा तेमेत्वा मुञ्जिति, चिरेन गामं पिण्डाय पिवसित । भिक्कू श्रायस्मन्तं बेलहुसीसं एतदवोचुं — "किस्स त्वं, श्रावुसीं, चिरेन गामं पिण्डाय पिवसतीं" 5 ति ? श्रय क्षो श्रायस्मा बेलहुसीसो भिक्कूनं एतमत्वं ग्रारोचेति । "किं पन त्वं, ग्रावुसो, सिक्षिकारकं भोजनं भुञ्जसीं" ति ? "एवमानुसों" ति । ये ते भिक्कू ग्रापिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति क्ययन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम ग्रायस्मा बेलहुसीसो सिक्षिकारकं भोजनं भुञ्जिस्तती ति ... पे० ... सच्चं किर त्वं, बेलहुसीस, सिक्षिकारकं भोजनं भुञ्जिसी ति ?

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे० ... कथं हि नाम त्वं, बेलटुसीस, सन्निधिकारकं भोजनं भुञ्जिस्सिस ! नेतं, बेलटुसीस, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खबे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ—

२५३. "यो पन भिक्खु सन्निधिकारकं खादनीयं वा भोजनीयं वा १६ खादेव्य वा भञ्जेय्य वा, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

२५४. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्खू ति . . पे० ... झयं इंमस्मि अत्थे अधिप्पेतो भिक्खु ति ।

सिनाधिकारकं नाम ग्रज्ज पटिग्गहितं ग्रपरज्जु खादितं होति । **खादनीयं** नाम पञ्च भोजनानि — यामकालिकं सत्ताहकालिकं याद-20 जीविकं ट्रपेटवा ग्रवसेसं खादनीयं नाम ।

भोजनीयं नाम पञ्च भोजनानि – श्रोदनो, कुम्मासो, सत्तु, मच्छो, मसं।

स्नादिस्सामि मुञ्जिस्सामी ति पटिग्गण्हाति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रज्झोहारे श्रज्झोहारे श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२५५. सिप्तिषिकारके सिप्तिषिकारकसञ्जी खादनीय वा भोजनीयं वा खादित वा भुञ्जति वा, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । सिप्तिषिकारके वेमतिको खादनीयं वा भोजनीयं वा खादित वा भुञ्जति वा, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१. वेळहुष्टीसो – स्वा०; बेलहुर्तीसो – सी०। २. चरित्वा बहुं पिष्ठपतं लिल्ला – स्वा०। ३. सुन्त कूरं – रो०; सुन्तं कूरं – स्वा०। ४. प्रावृत्तो बेलहुर्तीस – सी०।

सम्निधिकारके श्रसप्तिधिकारकसञ्जी खादनीयं वा भोजनीयं वा खादति वा भञ्जति वा, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

यामकालिकं सत्ताहकालिकं यावजीविकं ग्राहारत्थाय पटिग्गण्हाति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रष्टकोहारे श्रष्टकोहारे श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रसक्रिधि-कारके सिन्निधिकारकसञ्जी, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रसिन्निधकारके वेमतिको, अ ग्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रसिन्निधकारके श्रसन्निधिकारकसञ्जी, श्रनापत्ति ।

२५६. ग्रनापत्ति यावकालिकं यावकाले निदहित्वा भुञ्जति, याम-कालिकं यामे निदहित्वा भुञ्जति, सत्ताहकालिकं सत्ताहं निदहित्वा भुञ्जति, यावजीविकं सति पञ्चये परिभञ्जति, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

३ ३ ६. ऊनचत्तारीसितमपाचित्तियं (पणीतभोजनविक्कापने)

(१) छुव्वन्गियभिक्खुवत्यु

२५७. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने प्रनाथ- 10 B, 118
पिण्डिकस्स प्रारामे । तेन खो पन समयेन छुव्बिग्या भिक्खू पणीतभोजनानि
अत्तनो अत्थाय विञ्ञापेत्वा भुञ्जिन्ति । मनुस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति
विपाचेन्ति — "कथं हि नाम समणा सक्यपुत्तिया पणीतभोजनानि अत्तनो
अत्थाय विञ्ञापेत्वा भुञ्जिस्सन्ति ! कस्स सम्पन्नं न मनापं, कस्स सादुं न
रच्चती" ति !! अस्सोस् खो भिक्खू तेसं मनुस्सानं उज्झायन्ता खिय्यन्तानं
विपाचेन्तानं । ये ते भिक्खू अप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति
विपाचेन्तानं न कथं हि नाम छुब्बिग्या भिक्खू पणीतभोजनानि अत्तनो अत्थाय
विञ्ञापेत्वा भुञ्जिस्सन्ति ति ... पे० ... सच्चं किर तुप्हें, भिक्खनं,
पणीतभोजनानि अत्तनो अत्थाय विञ्ञापेत्वा भुञ्जया ति ? "सच्चं,
भगवा" ति ।

(२) पठमपञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, पणीतभोजनानि प्रत्तनो प्रत्याय विञ्ञापेत्वा भुञ्जिस्सथ ! नेतं, मोघपुरिसा, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ —

"यानि स्त्रो पन तानि पणीतभोजनानि, सेय्यथीवं' – सप्पि नवनीतं 25

[ं] १. सेम्पविवं -- म० ।

в. 119

20

तेलं मधु फाणितं मच्छो मंसं खीरं दिष । यो पन भिक्खु एक्स्पानि पणीतभोजनानि भ्रतनो भ्रत्याय विश्वनापेत्वा भुव्जेन्य, पाचितियं'' ति । एवञ्चितं भ्रगवता भिक्खनं सिक्खापदं पञ्जारं होति ।

(३) गिलानभिक्लुवत्यु

२५.इ. तेन समयेन भिक्क गिलाना होन्ति । णिलानपुच्छका भिक्क गिलाने भिक्क एतदबोचुं — "कच्चावुसो खमनीयं, कच्चि यापनीयं" ति ? "पुख्ये मयं, प्रावुसो, पणीतभोजनानि झत्तनो प्रत्याय विञ्ञापेत्वा भुञ्जाम, तेन नो फासु होति; इदानि पन भगवता पटिक्खित ति कुक्कुच्चायन्ता न विञ्ञापेम, तेन नो न फासु होती" ति । भगवतो एतमत्यं प्रारोचेसुं ।

(४) ग्रनपञ्जाति

श्रथ खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे धम्मि कथं कत्वा 10 भिक्खू श्रामन्तेसि—"श्रनुजानामि, भिक्खवे, गिलानेन भिक्खुना पणीतभोजनानि श्रत्तनो श्रत्थाय विञ्ञापेत्वा भुञ्जितु । एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ —

२४६. ''यानि स्तो पन तानि पणीतभोजानि, सेय्यथीदं – सीप्प नवनीतं तेलं मधु फाणितं मच्छी मंसं खीरं दिध । यो पन भिक्खु एक । इस्पानि पणीतभोजनानि श्रीगलानो श्रसनो अत्याय विञ्ञापेत्वा भुञ्जेय्य, पाचिस्तियं' ति ।

(४) विभङ्गो

२६०. **यानि को पन तानि पणीतभोजनानी** ति **सांप्य** नाम गोसप्पि वा म्राजिकासप्पि वा महिससप्पि' वा, येसं मसं कप्पति तेस सप्पि। नवनीतं नाम तेसञ्जेव नवनीतं।

तेलं नाम तिलतेलं सासपतेलं मधुकतेलं एरण्डतेलं वसातले।
मधुनाम मिक्किनामधु।
फाणितं नाम उच्छुम्हा निब्बत्त।
मच्छो नाम उदकचरी वुच्चति।
मंसं नाम येसं मंसं कप्पति तेसं मंसं।

25 जीरंनाम गोलीरं वा श्रजिकालीरं वा महिस्रिक्षीरं वा, यसं मसं कप्पति तेसं लीरं।

१. बहिस्सप्य - स्या॰; माहिसं वा सप्य - सी॰, री॰ । २. घोदको - सी॰ ।

क्रमि साम सेमायसेन रक्षि ।

सो पना ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्कू ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि ग्रत्ये ग्रधिप्पेतो भिक्क ति ।

> एवरूपानि पणीतभोजनानी ति तथारूपानि पणीतभोजनानि । धांगलानो नाम यस्स विना पणीतभोजनानि फासु होति । णिलानो नाम यस्स विना पणीतभोजनानि न फासु होति ।

ग्रिगलानो श्रत्तनो अत्याय विञ्ञापिति, पयोगे पयोगे दुक्कटं । शटिलाभेन भुञ्जिस्सामी ति पटिग्गण्हाति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । अज्झोहारे अज्झोहारे प्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२६१. श्रीगलानो ग्रीगलानसञ्जी पणीतभोजनानि श्रत्तनो श्रत्थाय 10 विञ्ञापेत्वा भुञ्जति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । श्रीगलानो वेमतिको पणीत-भोजनानि श्रत्तनो अत्थाय विञ्ञापेत्वा भुञ्जति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । श्रीगलानो गिलानसञ्जी पणीतभोजनानि श्रत्तनो श्रत्थाय विञ्ञापेत्वा भुञ्जति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

गिलानो ग्रगिलानसञ्जी, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । गिलानो वेमतिको, 15 ग्रापत्ति दुक्कटस्स । गिलानो गिलानसञ्जी ग्रनापत्ति ।

्र६२ः ग्रनापत्ति गिलानस्स, गिलानो हुत्वा विञ्ञापेत्वा ग्रगिलानो भुञ्जति, गिलानस्स सेसकं भुञ्जति, ञातकानं पद्यारितानं ग्रञ्ञस्सत्थःय ग्रस्तनो धनेन, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ४०. चत्तारीसतिमपाचित्तियं (दन्तवोनसादने)

(१) पंसुकूलिकभिक्खुवत्यु

२६३. तेन समयेन बुद्धो भगवा बेसालियं विहरित महाबने कूटा- 20 गारसालायं। तेन खो पन समयेन अञ्जातरो भिक्खु सब्बपंसुकूलिको सुसाने विहरित । सो मनुस्सेहि दिय्यमानं न इच्छिति पटिग्गहेतुं, सुसाने पि रुक्खमूले पि उम्मारे पि अय्यवोसाटितकानि सामं गहेत्वा परिभुञ्जित । मनुस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – "कथं हि नाम अयं भिक्खु अम्हाकं अय्य-बोसाटितकानि सामं गहेत्वा परिभुञ्जिस्ति" ! थेरोयं भिक्खु वय्हाकं अय्य-बोसाटितकानि सामं गहेत्वा परिभुञ्जस्सिति ! थेरोयं भिक्खु वटरो 23

१. पणीतमोत्रना - मी० । २. ध्रम्यवोसाटिकतानि - सी० । ३. मुरूवित - स्या०, रो० । ४. मुठ्यस्ति - रो०; मुठ्यस्ति - स्या० । ५. वघरो - स्या०, रो० ।

R. 90

B. 121

मनुस्समंसं मञ्जे खादती" ति !! प्रस्तोसुं लो भिक्खू तेसं मनुस्सानं उज्ज्ञा-यन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । ये ते भिक्खू प्रपिच्छा ... पे० ... ते उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कयं हि नाम भिक्खु प्रदिसं मुखद्वारं प्राहारं भ्राहरिस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर त्वं, भिक्खु, प्रदिसं मुखदारं प्राहारं भ्राहरसी ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

(२) पठमपञ्जास

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम त्वं, मोषपुरिसा, श्रदिशं मुखद्वारं ग्राहारं श्राहरिस्ससि ! नेतं, मोषपुरिस, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ —

"यो पन भिक्खु प्रदिशं मुखद्वारं ग्राहारं घाहरेया, पाचित्तियं" ति । एवञ्चिदं भगवता भिक्खुनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(३) ग्रनुपञ्जत्ति

२६४. तेन खो पन समयेन भिक्क् उदकदन्तपोने' कुक्कुच्चायन्ति । भगवतो एतमत्थं घ्रारोचेसु । "श्रनुजानामि, भिक्खवे, उदकदन्तपोनं सामं गहेत्वा परिभुञ्जित्ं' । एव च पन, भिक्खवे, इसं सिक्खापदं उद्दिसेय्याय –

२६४. "यो पन भिक्खु प्रदिन्नं मुखद्वारं ब्राहारं ब्राहरेय्य, ब्रठकात्र 15 जक्करत्वपोना, पाचित्तियं" ति ।

(४) विभक्तो

२६६. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... **भिक्खू** ति ... पे०... ग्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्राधिप्येतो भिक्ख ति ।

ग्रदिशं नाम ग्रप्पटिग्गहितकं वच्चति ।

विस्नं नाम कायेन वा कायपटिबद्धेन वा निस्सग्गियेन वा देन्ते हत्थपासे 20 टितो कायेन वा कायपटिबद्धेन वा पटिग्गण्हाति, एत दिश्नं नाम ।

भाहारो नाम उदकदन्तपोन ठपेत्वा यं किञ्चि श्रज्झोहरणीयं, एसो भ्राहारो नाम ।

ग्रञ्जात्र उदकदन्तपोना ति ठपेत्वा उदकदन्तपोनं ।

खादिस्सामि भुञ्जिस्सामी ति गण्हाति , श्रापत्ति दुक्कटस्स । 25 श्रज्क्षोहारे श्रज्कोहारे श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२६७. ग्रप्पटिग्गहितके ग्रप्पटिग्गहितकस**ञ्जी ग्रदिश्नं मुखद्वारं**

१. उदकदन्तपोणे - स्था० । २. मुक्जितु - रो०, स्था० । ३. पतिगण्हाति - सी० ।

B. 122

10

म्नाहारं म्नाहरति', प्रज्ञान उदकदन्तपोना, म्नापति पाचित्तियस्स । म्रप्पटि-म्नाहितके बेमतिको मिदिशं मुखद्वारं म्नाहरं म्नाहरति, प्रज्ञान उदकदन्त-पोना, म्नापत्ति पाचित्तियस्स । म्रप्पटिग्गहितके पटिग्गहितकसञ्जी म्नादिशं मुखद्वारं म्नाहरं म्नाहरति, म्रञ्ञान उदकदन्तपोना, म्नापत्ति पाचित्तियस्स । पटिग्गहितके म्रप्यटिग्गहितकसञ्जी म्नापनि दक्कटस्स । पटिग्गहितके 5

पटिगाहितके ग्रप्पटिगाहितकसञ्जी, मापत्ति दुक्कटस्स । पटिगाहितकं वेमतिको, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । पटिगाहितके पटिगाहितकसञ्जी, भ्रनापत्ति । २६८. भ्रनापत्ति उदकदत्त्तपोने, चत्तारि महाविकतानि सति

पच्चये ग्रसित कप्पियकारके सामं गहेत्वा परिभुञ्जति, उम्मत्तकस्स, ग्रादि-कम्मिकस्सा ति ।

भोजनवस्यो चतत्थो ।

तस्सुद्दानं

पिण्डो गर्ण परं पूबं, द्वे च बुत्ता पदारणा । विकाले सन्निधी खीरं , दन्तपोनेन ते दसाति ।।

६ ४१. एकचत्तारीसतिमपाचित्तियं (प्रकातित्वपानं भोजनवाने)

(१) ग्रानन्दस्स परिज्वाजकानं पुषदानवत्य

२६६. तेन समयेन बुढो भगवा वेसालियं विहरित महावने कटागारसालायं । तेन खो पन समयेन सङ्घस्स खादनीयं उस्सक्षं होति । अथ
खो आयस्मा आनन्दो भगवतौ एतमत्यं आरोजेसि । "तेनहानन्द, विधासादानं
पूवं देहीं" ति । "एवं भन्ते" ति खो आयस्मा आनन्दो भगवतो पटिस्सुणित्वा 16
विवासाद पटिपाटिया निसीदापेत्वा एकेकं पूवं देन्तो अञ्जतिरस्सा परिब्बाजिकाय एकं मञ्जमानो हे पूवे अदासि । सामन्ता परिव्बाजिकायो तं परिब्बाजिक एतदवोचु — "जारो ते एसो समणो" ति । "न मे सो समणो जारो,
एकं मञ्जमानो हे पूवे अदासी" ति । दुतियं पि खो ... पे० ... तितयं पि खो
आयस्मा आनन्दो एकेकं पूवं देन्तो तस्सा येव परिव्बाजिकं एतदवोचुं — "जारो
हे पूवे अदासि । सामन्ता परिब्बाजिकायो तं परिव्बाजिकं एतदवोचुं — "जारो
ते एसो समणो" ति । "न मे सो समणो जारो, एकं मञ्जमानो हे पूवे अदासी"
ति । "जारो न जारो" ति भण्डियुँ ।

१. प्राहरेति – न०। २. महाविकटानि – सी०। ३. विकाली – स्या०। ४. सिप्रियिकार – स्या०। ४. उप्पर्ण – स्या०। ६. पटिसुणिस्या – सी०, रो०। ७. उप्प्राध्यसु – स्था०।

p 198

20

(२) सामीवकस्त सप्पद्मोदनदानवस्य

अञ्जातरो पि आजीवको परिवेसनं अगमासि । अञ्जातरो भिक्ख महतेन सप्पिना श्रोदनं महित्वा तस्स आजीवकस्स महन्तं पिण्डं अदासि । अध खो सो आजीवको तं पिण्डं आदाय अगमासि । अञ्जातरो आजीवको तं आजीवकं एतदवोच — "कुतो तया, आवुसो, पिण्डो लढो" ति ? "तस्सा-क्यो. समणस्स गोतमस्स मण्डगहपतिकस्स परिवेसनाय लढो" ति ।

प्रस्सोसुं खो उपासका तेसं आजीवकानं इमं कथासल्लापं । अथ खो ते उपासका येन भगवा तेनुपसङ्क्ष्मिसुं उपसङ्क्ष्मित्वा भगवन्तं अभिवादेत्वा एकमन्तं निसीदिसु । एकमन्तं निसिन्ना खो ते उपासका भगवन्तं एतदवोचुं — "इमे, भन्ते, तित्थ्या अवण्णकामा बुद्धस्स अवण्णकामा धम्मस्स अवण्णकामा 10 सङ्क्षस्स । साधु, भन्ते, अय्या तित्थ्यानं सहत्था न ददेय्यु'' ति । अथ खो भगवा ते उपासके धम्मिया कथाय सन्दरसिस समादपेस समुत्तेजीस सम्प-हंसेसि । अथ खो ते उपासका भगवता धम्मिया कथाय सन्दिस्तता समादिपता समुत्तेजिता सम्पहंसिता उट्टायासना भगवन्तं अभिवादेत्वा पदिक्खणं कत्वा पक्किमसु ।

(३) पञ्जस्ति

श्रथ स्त्रो भगवा एतिस्मि निदाने एतिस्मि पकरणे विस्मि कथं कत्वा भिक्सू धामन्तेसि — "तेन हि, भिक्स्त्रवे, भिक्सून सिक्स्वापदं पञ्जा-पेस्सामि दस अत्यवसे पटिच्च — सङ्क्षसुट्टुताय, सङ्क्ष्पासुताय ... पे० ... सद्धम्मिद्वितिया, विनयानुग्गहाय । एव च पन, भिक्स्त्रवे, इमं सिक्स्वापदं उद्दि-सिय्याथ —

२७०. "यो पन भिक्कु ग्रजेलकस्स वा परिब्बाजकस्स वा परिब्बाजि-काय वा सहत्या खादनीयं वा भोजनीयं वा ददेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(४) विभक्ती

२७१. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्क्यू ति ... पे० ... श्रय इमस्मि श्रत्ये श्रविप्येतो भिक्क्ष ति ।

ध्यचेलको नाम यो कोचि परिव्वाजकसमापन्नो नग्गो ।

प्राजीविकस्स – सी॰। २. गृण्डकाहरतिकस्स – स्या॰। ३. रो॰ पोरचके नरिय।
 रो॰ पोरचके नरिय। ॰ एत्य स्था॰ पोरचके फिक्लुसङ्कं सिक्षपतापेरवा भिक्तूनं तदमुच्छविक तदनुवीमिक प्रति प्रविको प ठो दिस्सति। ५. पठकापेरसामि – म॰।

परिश्वासको नाम भिक्लं च सामग्रेरं च ठवेत्वायो कोचि परि-ज्ञानसम्मापस्रो ।

परिव्याजिका नाम भिक्खनि च सिक्खमानं च सामणेरि च ठपेत्वा गा काचि परिस्ताजिकसमापदा ।

कारतीयं नाम पञ्च भोजनानि — उटकटन्नपोनं ठपेल्वा ध्रवसेसं . स्वादनीयं नाम ।

भोजनीयं नाम पञ्च भोजनानि - ग्रोदनो, कुम्मासो, सत्त, मच्छो, संसं ।

बढेरमा ति कायेन वा कायपटिबडेन वा निस्सिगियेन वा देति. ग्रापति पाचित्तियस्य ।

२७२. तित्थिये तित्थियसञ्जी सहत्था खादनीयं वा भोजनीयं वा देति. धापन्ति पाचिन्तियस्स । तित्थिये बेमतिको सहत्था खादनीयं वा भोजनीयं वा देति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । तित्थिये ग्रतित्थियसञ्जी सहत्था खादनीयं वा भोजनीयं वा देति. ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

उदकदन्तपोनं देति. ग्रापत्ति दक्कटस्स । ग्रतित्थिये तित्थियसञ्जी. 15 ग्रापत्ति दक्कटस्स । ग्रतित्थिये वेमतिको, ग्रापत्ति दक्कटस्स । ग्रतित्थिये क्रतिस्थियसञ्जी, ग्रनापत्ति ।

२७३. स्रनापत्ति दापेति न देति, उपनिक्खिपत्वा देति, बाहिरालेपं देति, उम्मत्तकस्स, भ्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ४२. बाचलारीसनियपाचितियं (भिक्स उदयोजने)

(१) उपनन्दभिक्खवस्य

२७४. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ- 20 पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन भायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो भातनो सद्भिविद्वारिकं भिक्खं एतदबोच - "एहावसो, गामं पिण्डाय पविसिस्सामा" ति । तस्स श्रदापेत्वा उय्योजेसि - "गच्छावसो, न मे तया सिद्ध कथा वा निसज्जा वा फास होति, एककस्स में कथा वा निसज्जा वा फास होती"ति । ग्रथ खो सो भिक्ख उपकट्टे काले नासिक्ख पिण्डाय चरितं, पटिक्कमने पि 🦡 भत्तविस्समां न सम्भावेसि, छिन्नभत्तो ब्रहोसि । अथ खो सो भिक्ख बारामं गन्त्वा

R. 195

20

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, भिक्खुं – एहाबुको, गामं पिण्डाय पविसिस्सामा ति तस्स झदापेत्वा उय्यो-जेस्ससि ! नेतं, मोघपुरिस, झप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्कवे . इसं सिक्खापदं उहिसेय्याथ –

२७४. "यो पन भिक्खु भिक्खुं – 'एहाबुक्तो, गामं वा निगमं वा पिण्डाय पविसिस्सामा' ति तस्स दापेत्वा वा प्रदापेत्वा वा उम्योजेय्य – 'गच्छाबुसो, न मे तया सिद्धं कथा वा निसज्जा वा फासु होति, एककस्स मे कथा वा निसज्जा वा फासु होती' ति, एतदेव पच्चयं करित्वा ग्रनञ्जं, पाचिन्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

15 २७६. यो पना ति यो, यादिसो ... पे० ... भिक्खू ति ... पे० ... ग्रय इमस्मि ग्रत्थे अघिण्येतो भिक्खु ति ।

भिक्सं ति ग्रञ्जं भिक्सं।

एहाबुसी, गामंबा निगमंबाति गामी पि निगमीपि नगरंपि, गामी चेव निगमीच।

तस्स दापेत्वा ति यागु वा भक्तं 'वा खादनीयं वा भोजनीयं वा दापेत्वा । श्रदापेत्वा ति न किञ्चि दापेत्वा ।

उथ्योजेथ्या ति मातुगामेन सिंद्ध हसितुकामो कीळितुकामो रहो निसीदितुकामो ध्रनाचारं ग्राचरितुकामो एव वदेति – "गच्छावुसो, न मे तथा सिंद्ध कथा वा निसज्जा वा फासु होति, एककस्स मे कथा वा निसज्जा वा फासु इहोती" ति उथ्योजेति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । दस्सनूपचारं वा सवनूपचारं वा विजहन्तस्स ग्रापत्ति दुक्कटस्स । विजहिते, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१. भिक्तु एवं वरेव्य - स्था०। २. रो० पोत्थके नस्थि। ३. दस्सनुपचार - स्था०। ४. सबनुचचार - स्था०।

D 196

D. 94

15

एतदेव पञ्चयं करित्वा अनञ्ज ति न भञ्जो कोचि पञ्चयो होति उय्योजेत ।

-२७७. उपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी उय्योजेति, भ्रापत्ति पाचित्ति-यस्स । उपसम्पन्ने वेमतिको उय्योजेति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने भ्रमपसम्पन्नसञ्जी उय्योजेति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

कित्सासनं म्रारोपेति, म्रापत्ति दुक्कटस्स । म्रनुपसम्पन्नं उथ्योजेति, म्रापत्ति दुक्कटस्स । कित्सासनं म्रारोपेति, म्रापत्ति दुक्कटस्स । म्रनुपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी, म्रापत्ति दुक्कटस्स । म्रनुपसम्पन्ने वेमतिको, म्रापत्ति दक्कटस्स । म्रनुपसम्पन्ने म्रनुपसम्पन्नसञ्जी, म्रापत्ति दक्कटस्स ।

२७८. भ्रनापत्ति उभो एकतो न यापेस्सामा ति उय्योजेति, महर्षे भण्डं पस्सित्वा लोभभ्रम्मं उप्पादेस्सती ति उय्योजेति, मातुगामं पस्सित्वा भ्रन-भिर्रात उप्पादेस्सती ति उय्योजेति, गिलानस्स वा भ्रोहिय्यकस्स वा विहार-पालस्स वा यागुं वा भत्तं वा खादनीय वा भोजनीय वा नीहरा ति उय्योजेति, न प्रनाचारं भ्राचरितुकामो, सित करणीये उय्योजेति, उम्मत्तकस्स, भ्रादिकम्मि-

५४३. तेचलारीसितमपाचितिय (कुले बनुपलक्ज निसञ्जने)

(१) उपनन्दभिक्खुवत्यु

२७६. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने म्रनायपिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन भ्रायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो
सहायकस्स' घरं गत्त्वा तस्स पजापतिया सिंद्ध सयिनघरे निसज्जं कप्पेसि ।
भ्रय खो सो पुरिसो येनायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो तेनुपसङ्कमिः, उपसङ्कमित्वा
भ्रायस्मन्तं उपनन्दं सक्यपुत्तं भ्रभवादेत्वा एकमन्तं निसीदि । एकमन्तं निसिन्नो 20
खो सो पुरिसो पजापति एतदवोच — "देहय्यस्स' भिक्कं" ति । भ्रय खो सा
भ्रत्यो भ्रायस्मतो उपनन्दस् सक्यपुत्तस्स भिक्खं भ्रदासि । भ्रय खो सो पुरिसो
भ्रायस्मन्तं उपनन्दस् सक्यपुत्तं एतदवोच — "गञ्छ्य, भन्ते, यदो भ्रय्यस्स भिक्खा
दिन्ना" ति । भ्रय खो सा इत्यी सल्लक्खेत्वा — "परियृद्धितो भ्रयं पुरिसो" ति,
भ्रायस्मन्तं उपनन्दं सक्यपुत्तं एतदवोच — "निसीदय, भन्ते, मा भ्रगमित्या" 28 ॥ 127

१. सहायस्स - सी० । २. सवनीषरे - स्था० । ३. ददेहाय्यस्स - म०; ददेहेय्यस्स - रो० ।

R 95

25

R 128

ति । दुतियं पि स्रो सो पुरिस्तो ... पे० ... ततियं पि खो सो पुरिस्तो द्यायस्मन्तं उपनन्दं सक्यपुत्तं एतदवोच — "गच्छ्य, भन्ते, यतो द्यय्यस्स भिक्सा दिमा" ति । ततियं पि स्रो सा इत्थी द्यायस्मन्तं उपनन्दं सक्यपुत्तं एतदवोच — "निसीदय, भन्ते, मा द्यगमित्या" ति ।

प्रथ खो सो पुरिसो निक्खामत्वा भिक्खू उज्झापेसि – "ग्रयं, भन्ते, ग्रय्यो उपनन्दो मरहं पजापित्या सिंह सयिनिघरे निसिन्नो । सो मया उय्यो-जियमानो न इच्छति गन्तु । बहुकिच्चा मयं बहुकरणीया" ति । ये ते भिक्खू ग्रिप्पच्छा ... पे० ... ते उज्झायिन्त खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम ग्रायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो सभोजने कुले ग्रनुपखज्ज निसज्जं कप्पस्सती । ति ... पे० ... सच्चं किर त्वं, उपनन्द, सभोजने कुले ग्रनुपखज्ज निसज्जं कप्पेमी ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

(२) पञ्चाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे ० ... कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, सभोजने कुले अनुपखञ्ज निसञ्जं कप्पेस्सिसि ! नेतं, मोघपुरिस, श्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे ० ... एवं च पन, भिक्खवं, इमं सिक्खापद उद्दिसेय्याथ —

15 २८० "यो पन भिक्खु सभोजने कुले ध्रनुपखण्ज निसण्जं कप्पेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

२६१. **यो प**ना तियो यादिसो ... पे० ... भिक्क्षू ति ... पे० ... ग्रय इमस्मि ग्रत्ये ग्रिथिप्तेतो भिक्क्षु ति ।

सभोजनं नाम कुलं इत्थी चेव होति पुरिसो च, इत्थी च पुरिसो च उभो 20 स्रनिक्खन्ता होन्ति, उभो अवीतरागा।

श्रनुपखज्जा ति श्रनुपविसित्वा ।

निसन्त्रं कप्पेय्या ति महत्नके घरे पिट्टसङ्काटस्से हत्थपास विजहित्वा निसीदति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । खुद्के घरे पिट्टिवस प्रतिक्कमित्वा निसी-दति, प्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२८२. सयनिषरं सयनिषरसञ्जी सभोजने कुले प्रनुपखज्ज निसज्जं कप्पेति, प्रापत्ति पाचित्तियस्स । सयनिषरं वेमतिको सभोजने कुले प्रनुप-खज्ज निसज्जं कप्पेति, प्रापत्ति पाचित्तियस्स । सयनिषरं नसयनिषरसञ्जी

१. उज्ज्ञापेति – रो० । २. पिट्टिसङ्कातस्स – स्था० ।

सभोजने कूले ग्रन्पलज्ज निसज्जं कप्पेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

नसयनिषरे सयनिषरसञ्जी, प्रापत्ति दुक्कटस्स । नसयनिषरे बेमनिको, प्रापत्ति दुक्कटस्स । नसयनिषरे नसयनिषरसञ्जी, ग्रनापत्ति ।

२८३. ग्रनापत्ति महल्लके घरे पिटुसङ्काटस्स हत्थपासं ग्रविजहित्वा निसीदति, सुद्दके घरे पिटुबंसं ग्रनतिकामित्वा निसीदति, भिक्सु दुतियो होति, 5 उभी निक्सन्ता होन्ति, उभो बीतरागा, नसयनिघरे, उम्मत्तकस्स, ग्रादि-कम्मिकस्मा ति ।

६ ४४. चतुचत्तारीसतिमपाचित्तियं (बातुगानेन रहो निसम्बने)

(१) उपनन्दभिक्खवत्य

२६४. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने धनाथ-पिण्डकस्स धारामे । तेन स्रो पन समयेन धायस्मा उपनन्दो सक्यपुतो सहायकस्स घरं गन्त्वा तस्स पजापितया सिंद्ध रहो पिटच्छन्ने धासने निसज्जं 10 कप्पेसि'। श्रय स्रो सो पुरिसो उज्झायित सिव्यित विपाचेति — "क्यं हि नाम घ्रयो उपनन्दो मय्हं पजापितया सिद्ध रहो पिटच्छन्ने धासने निसज्जं कप्पेस्सती'' ति ! प्रस्सोसुं स्रो भिन्नस् तस्स पुरिसस्स उज्झायन्तस्स स्थिय-न्तस्स विपाचेन्तस्स । ये ते भिन्नस् प्रपिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति स्थियन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम धायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो मानुगामेन सिद्ध 15 रहो पटिच्छन्ने धासने निसज्जं कप्पेस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर त्वं, उपनन्द, मानुगामेन सिंद्ध रहो पटिच्छन्ने धासने निसज्जं कप्पेसी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, मातु-गामेन सिद्ध रहो पटिच्छन्ने श्रासने निसज्जं कप्पेस्सिस ! नेतं, मोघपुरिस, 20 श्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्लवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ –

२८५. "यो पन भिक्कु मातुगामेन सिंद्धं रहो पटिच्छन्ने ग्रासने 🗓 129 निसम्बं कप्पेम्य, पाचित्तियं" ति ।

१. कप्पेति - सी॰।

R. 97

R. 130 25

(३) विभक्तो

२८६. यो पना ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्कू ति ... पे० ... झयं इमस्मि अत्थे प्रविप्येतो भिक्क ति ।

मातुगामो नाम मनुस्सित्थी, न यक्की न पेती न तिरच्छानगता, म्रान्तमसो तदहजाता पि दारिका, पगेव महत्तरी'।

सदि ति एकतो।

रहो नाम चक्खुस्स रहो सोतस्स रहो । चक्खुस्स रहो नाम न सक्का होति ग्रन्थित वा निखणीयमाने भमुकं वा उक्खिपीयमाने सीसं वा उक्खिपीयमाने पस्सित्। सोतस्स रहो नाम न सक्का होति पकतिकथा सोनं।

पटिच्छकं नाम ग्रासनं कुड्डेन वा कवाटेन वा किलञ्जेन वा साणि-पाकारेन वा रुक्खेन वा थम्भेन वा कोत्यिळिकाय वा, येन केनचि पटिच्छकं होति।

निसज्जं कप्पेब्या ति मातुगामे निसिन्ने भिक्खु उपनिसिन्नो वा होति उपनिपन्नो वा, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । भिक्खु निसिन्ने मातुगामो 15 उपनिसिन्नो वा होति उपनिपन्नो वा, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । उभो वा निसिन्ना होन्ति उभो वा निपन्ना, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२८७. मातुगामे मातुगामसञ्जी रहो पटिच्छक्ते ग्रासने निसज्जं कप्पेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । मातुगामे वेमतिको रहो पटिच्छक्ते ग्रासने निसज्जं कप्पेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । मातुगामे ग्रमातुगामसञ्जी रहो 20 पटिच्छक्ते ग्रासने निसज्ज कप्पेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

यक्षिया वा पेतिया वा पण्डकेन वा तिरच्छानगतमनुस्सविक्पहि-त्थिया वा सिंढ रहो पटिच्छन्ने ग्रासने निसज्जं कप्पेति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रमातुगामे मातुगामसञ्जी, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रमातुगामे वेमतिको, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रमातुगामे ग्रमातुगामसञ्जी, ग्रनापत्ति ।

२८८ ग्रनापत्ति यो कोचि विञ्जू पुरिसो दुतियो होति, तिद्वति

१. महत्त्वतरी – स्था०। २. निवनीयमाने – सी०; निवनियमाने – स्था०, री०। १. उच्चियमाने – सी०; उम्बिपयमाने – स्था०, री०। ४. कट्टेन – म०। ४. कोस्थविया – सी०; कोस्थळिया – स्था०, री०। ६. तिरस्क्कानगत् य वा मनस्यविमाहित्यदा – स०।

न निसीदति, बरहोपेक्खो, बञ्ञाविहितो^ष निसीदति, उम्मत्तकस्स, भादि-क्राम्मकस्सा ति ।

६ ४५. पञ्चवतारीसतिमपाचितियं (एको एकाय रहो निसम्बने)

(१) उपनन्वसक्यपुत्तवत्यु

२६१. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने म्रनाथ-पिण्डकस्स मारामे । तेन खो पन समयेन मायस्मा उपनन्दो सक्यपुतो सहायकस्स घरं गन्त्वा तस्स पजापितया सिंद्ध एको एकाय रहो निसज्जं उ कप्पेंसिं । म्रय खो सो पुरिसो उज्झायित खिय्यित विपाचेति — "कथं हि नाम भ्रय्यो उपनन्दो मय्हें पजापितयां सिंद्ध एको एकाय रहो निसज्जं कप्पेंस्सती''ति ! अस्सोसुं खो भिक्खू तस्स पुरिसस्स उज्झायन्तस्स खिय्य-न्तस्स विपाचेन्तस्स । ये ते भिक्खू अप्पिच्छा ...पं ०... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम म्रायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो मातुगामेन सिंद्ध 10 एको एकाय रहो निसज्जं कप्पेंस्सती ति ... पं ० ... सच्चं किरत्वं, उपनन्द, मातुगामेन सिंद्ध एको एकाय रहो निसज्जं कप्पेंसी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जलि

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे०... कयं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, मातुगामेन सिंद्ध एको एकाय रहो निसज्जं कप्पेस्सिसि ! नेतं, मोघपुरिस, श्रप्पसमानं वा पासादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्सवे, इमं सिक्सापदं उद्दिसेय्याथ —

२६०. "यो पन भिक्खु मातुगामेन सद्धिं एको एकाय रहो निसरुज कप्पेय्य पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

२६१. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्क्षू ति ... पे० ... अयं इमस्मि श्रत्थे श्रधिप्पेतो भिक्क्षू ति ।

सातुगामो नाम मनुस्सित्थी, न यक्खी न पेती न तिरच्छानगता, २० विड्यू पटिबला सुभासितदुब्भासितं डुट्ठुल्लाडुट्ठुल्लं ग्राजानितुं।

सदिं ति एकतो ।

१. ग्रब्ब्जाविहितो – स्या०, रो० । २. कप्पेति – सी० । ३. रो० पोरवके नरिय । ४ मातृ-गामेव – रो० ।

R. 131

एको एकाया ति भिन्नव चेव होति मातगामी च ।

रही नाम चकबुस्स रहो, सोतस्स रहो। चक्खुस्स रहो नाम न सक्का होति ग्रान्खि वा निखणीयमाने भमुकं वा उक्खिपीयमाने सीसं वा उक्खिपीयमाने परिसतं। सोतस्स रहो नाम न सक्का होति पकतिकथा सीतुं।

निसन्धं कप्पेय्या ति मातुगामे निसिन्ने भिनस्तु उपनिसिन्नो वा होति उपनिपन्नो वा, प्रापत्ति पाचित्तियस्स । भिनस्तु निसिन्ने मातुगामो उप-निसिन्नो वा होति उपनिपन्नो वा, प्रापत्ति पाचित्तियस्स । उभो वा निसिन्ना होत्ति उभो वा निपन्ना, प्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२६२ मातुगामे मातुगामसञ्जी एको एकाय रहो निसज्जं कप्पेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । मातुगामे वेमतिको एको एकाय रहो निसज्जं कप्पेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । मातुगामे ग्रमातुगामसञ्जी एको एकाय रहो निसज्जं कप्पेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

यक्षिया वा पेतिया वा पण्डकेन वा तिरच्छानगतमनुस्सविग्गहित्थिया वा सिंढ एको एकाय रहो निसज्ज कप्पेति, आपत्ति दुक्कटस्स । अमातुगामे । मातुगामसञ्जी, आपत्ति दुक्कटस्स । अमातुगामे वेमतिको, आपत्ति दुक्कटस्स । अमातुगामे अमातुगामसञ्जी, अनापत्ति ।

२६३. ग्रनापत्ति यो कोचि विञ्लू पुरिसो दुतियो होति, तिटुति न निसीदति, श्ररहोपेक्सो ग्रञ्ञाविहितो निसीदति, उम्मत्तकस्स, ग्रादि-

% ४६. छचत्तारीसतिमपाचित्तियं (कुलानि पविक्यासने)

(१) उपनन्दसम्यपुत्तवत्यु

8.98 20 २६४. तेन समयेन बुढो भगवा राजगहे विहरति चेळुवने कलन्दक-8.152 निवापे । तेन खो पन समयेन श्रायस्मतो उपनन्दस्स सक्यपुत्तस्स उपट्टाक-कुलं श्रायस्मन्त उपनन्द सक्यपुत्तं भत्तेन निमन्तेसि । श्रष्टको पि भिक्क् भत्तेन निमन्तेसि । तेन खो पन समयेन श्रायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो पुरेभत्तं, कुलानि पयिरुपासति । श्रय खो ते भिक्क् ते मनुस्से एतदवोच् — "देशावुसो 25 भत्तं" ति । "श्रागमेष, भन्ते, यावाय्यो उपनन्दो श्रागच्छती" ति । दुत्तियं

१. प्रवसीनि - स्था० । २. यावव्यो - रो०; याव प्रव्यो - स्था०. सी० ।

9 **5** û

पि को ते भिक्कू ... पे० ... तितयं पि को ते भिक्कू ते मनुस्से एतदकोचुं – "देबावुसो, मत्तं; पुरे कालो झतिककमती" ति । "यं पि मयं, भन्ते, भत्तं करिम्हा झय्यस्स उपनन्दस्स कारणा । झागमेथ, भन्ते, यावाय्यो उपनन्दो झागच्छती" ति ।

द्मथ को ध्रायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो पुरेभत्तं कुलानि पियरुपासित्वा विवा ध्रागच्छिति । भिक्क् न चित्तरूपं मृञ्जिषु । ये ते भिक्क् ध्राप्पच्छा ... पे o ... ते उज्ज्ञायन्ति क्षिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम ध्रायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो निमन्तितो सभत्तो समानो पुरेभत्तं कुलेषु चारित्तं ध्राप-ज्जिस्सती ति ... पे o ... सच्चं किर त्वं, उपनन्द, निमन्तितो सभत्तो समानो पुरेभत्तं कुलेषु चारित्तं ध्रापज्जस्मती ति ? "सच्चं, भगवा" ति । ।

(२) पठमपञ्जात्त

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, निमन्तितो सभत्तो समानो पुरेभत्तं कुलेसु चारित्त भ्रापिजस्सिसि ! नेतं, मोघपुरिस, श्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इसं सिक्खा-पदं उद्दिसेय्याय —

ं "यो पन भिक्खु निमन्तितो सभत्तो समानो पुरेभत्तं कुलेसु चारित्तं श्रापञ्जेय्य, पाचित्तियं" ति ।

एवञ्चिद भगवता भिक्खुनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(३) उपनन्दवस्यु

२६४. तेन खो पन समयेन ध्रायस्मतो उपनन्दस्स सम्यपुत्तस्स उपट्ठाककुलं सङ्घस्सत्याय खादनीयं पाहेसि — "श्रय्यस्स उपनन्दस्स दस्सेत्वा सङ्घस्स दातव्वं" ति । तेन खो पन समयेन श्रायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो गामं 20 पिण्डाय पिन्द्रो होति । श्रय खो ते मनुस्सा श्रारामं गन्त्वा भिक्ख पुर्णिच्छमु— "कहं, भन्ते, श्रय्यो उपनन्दो" ति ? "एसावृसो, श्रायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो गामं पिण्डाय पविद्वो" ति । "इदं, भन्ते, खादनीयं श्रय्यस्स उपनन्दस्स दस्सेत्वा सङ्घस्स दातव्वं" ति । भगवतो एतमत्यं श्रारोचेसं ।

ग्रय' स्त्रो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे धिम्म कर्य 25 कत्वा भिक्सू भ्रामन्तेसि'- "तेन हि, भिक्सवे, पटिग्गहेत्वा निक्सिपथ याव उपनन्दो भ्रागच्छती'' ति ।

१. आयम्ब्स्स – सी॰ । २. लीयन्ति – सी॰, स्था॰,रो॰ । ३-३. सी॰, स्था॰ पोस्वकेसु नस्थि । पाचित्तियं – १८.

10

90

R. 100

श्रव स्त्रो श्रायस्मा उपनत्दो सक्यपुत्तो— "भगवता पटिक्सित्तं पुरेभत्तं कुलेसु चारित्तं श्रापिञत्तं" ति पच्छाभत्तं कुलानि पयिरुपासित्वा दिवा पटिक्किमि, सादनीयं उस्सारियित्य'। ये ते भिक्सू श्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति सिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम श्रायस्मा उपनन्दो इ. सक्यपुत्तो पच्छाभत्तं कुलेसु चारित्तं श्रापिञस्सती ति ...पे० ... सच्चं किर त्वं, उपनन्द, पच्छाभत्तं कुलेसु चारित्तं श्रापञ्जसी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(४) ब्रनुपञ्जासि

विगरहि बुद्धो भगवा ...पे० ... कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, पच्छाभत्तं कुलेसु चारित्तं ग्रापिजस्सिलि ! नेतं, मोघपुरिस, श्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे० ... एवं च पन भिक्खवे इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ —

"यो पन भिक्कु निमन्तितो सभत्तो समानो पुरेभत्तं वा पच्छाभत्तं वा कलेस चारितं म्रापञ्जेया, पाचित्तियं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खूनं सिक्खापदं पञ्ञात्तं होति ।

(४) ग्रनुपञ्जत्ति-चीवरदाने

२६६. तेन खो पन समयेन भिक्क् चीवरदानसमये कुक्कुच्चायन्ता कुलानि न पयिरुपासन्ति । चीवरं परित्तं उप्पञ्जति । भगवतो एतमत्यं 15 भ्रारोचेसुं ... पे० ... भ्रनुजानािम, भिक्खने, चीवरदानसमये कुलानि पयिरुपा-सित् । एवं च पन, भिक्खने, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ –

"यो पन भिक्कु निमन्तितो सभत्तो समानो पुरेभत्त वा पञ्छाभत्तं वा कुलेषु चारित्तं ग्रापज्जेय्य, प्रठम्ब समया, पाचित्तियं । तत्थायं समयो । चीवनगावसमयो — प्रयं तत्थ्यं समयो" वि

एवञ्चिदं भगवता भिक्खूनं सिक्खापदं पञ्जात्तं होति ।

(६) ग्रनुपञ्जति-चीवरकारे

२६७. तेन स्रो पन समयेन भिक्सू चीवरकम्मं करोन्ति, ग्रत्थो च होति सूचिया पि सुत्तेन पि सत्थकेन पि । भिक्सू कुक्कुच्चायन्ता कुलानि न पियरपासन्ति । भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसुं ... पे० ... ग्रनुजानामि, भिक्सवे, चीवरकारसमये कुलानि पियरुपासितु । एवं च पन, भिक्सवे, 25 इमं सिक्सापदं उद्दिसेय्याथ –

"यो पन भिक्खु निमन्तितो सभत्तो समानो पुरेभत्तं वा पञ्छाभत्तं

15

D 194

वा कुलेस बारिसं ग्रापक्वेय्य, ग्रञ्जात्र समया, पाचिसियं । सत्यायं समयो । चीवरवासमध्योः चीवरकारसमध्यो – ग्रह्मं तत्थ समध्यो" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खनं सिक्खापदं पञ्ञातं होति ।

(७) प्रमपञ्जाति – विलाने

२६८. तेन खो पन समयेन भिक्ख गिलाना होन्ति. ग्रत्थो च होति भेसज्जेहि । भिक्कु कुक्कुच्चायन्ता कुलानि न पयिरुपासन्ति । भगवतो एतमत्थं . धारोचेसं ... पे॰ ... ग्रनजानामि, भिक्खवे, सन्तं भिक्खं ग्रापुच्छा कुलानि पयिरुपासितं । एवं च पन, भिक्लवे, इसं सिक्लापटं उदिसेय्याथ -

२६६. "यो यन भिक्ख निम्नतितो सभत्तो समानो सन्तं भिक्खं धनापच्छा परेभत्तं वा पच्छाभूनं वा कलेस च।रिसं ग्रापण्डोय्य. ग्रङ्गात्र समया पाचित्तियं। तत्थायं समयो। चीवरदानसमयो चीवरकारसमयो - 10 ययं तत्य समयो" ति ।

(६) विभक्तो

३००. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्ख ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रधिप्पेतो भिक्ख ति ।

विसन्तितो नाम पञ्चन्नं भोजनानं ग्रञ्ञातरेन भोजनेन विमन्तितो । स्थलो ताम येन निमन्तितो तेन सथलो । सन्तं नाम भिक्खं सक्का होति श्रापुच्छा पविसितं। ग्रसन्तं नाम भिक्खं न सक्का होति ग्रापुच्छा पविसितं । परेभसं नाम येन निमन्तितो त अभतावी। पुरुष्टाभन्तं नाम येन निमन्तितो त अन्तमसो कसम्मेन पि भन्त होति। कल नाम चत्तारि कुलानि - खत्तियकुलं, ब्राह्मणकुलं, बेस्सकुलं. 20 सहकुलं ।

कुलेस चारित्तं ग्रापञ्जेय्या ति ग्रञ्जास्स घरूपचारं ग्रोक्कमन्तस्स ग्रापत्ति दक्कटस्स । पठमं पादं उम्मारं श्रतिक्कामेति, ग्रापत्ति दक्कटस्स । दतियं पादं ग्रतिक्कामेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

बाइडाच समया ति ठपेत्वा समयं ।

कीवरहानसमयो नाम भ्रनत्यते कठिने वस्सानस्स पन्छिमो मासो. ग्रत्थते कठिने पञ्च मासा ।

१. सर्वागमने - सी० । २. कविबे - म०।

B. 136

वीवरकारसमयो नाम चीवरे कयिरमाने ।

३०१. निमन्तिते निमन्तितसञ्जी सन्तं भिक्कुं धनापुच्छा पुरेभत्तं वा पच्छाभत्तं वा कुलेसु चारित्तं ग्रापज्जित, ग्रञ्जात्र समया, ग्रापित्तं पाचित्तियस्स । निमन्तिते वेमितको सन्तं भिक्कुं धनापुच्छा पुरेभत्तं वा उ पच्छाभत्तं वा कुलेसु चारित्तं ग्रापज्जित, ग्रञ्जात्र समया, ग्रापित्तं पाचित्ति-यस्स । निमन्तिते ग्रनिमन्तितसञ्जी सन्तं भिक्कुं भ्रनापुच्छा पुरेभत्तं वा पच्छाभत्तं वा कुलेसु चारित्तं ग्रापज्जित, ग्रञ्जात्र समया, ग्रापित्तं पाचिन्तितस्स ।

भ्रतिमस्तिते निमन्तितसञ्जी, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रतिमन्तिते इ. 101 10 बेमतिको, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रतिमन्तिते श्रतिमन्तितसञ्जी, श्रतापत्ति ।

३०२. ब्रनापत्ति समये, सन्तं भिक्खुं ब्रापुच्छा पविसति, घ्रसन्तं भिक्खुं ब्रनापुच्छा पविसति, ब्रञ्जास्स घरेन मग्गो होति, घरूपचारेन मग्गो होति, ब्रन्तरारामं गच्छति, भिक्खुनुपस्सयं गच्छति, तित्थियसेय्यं गच्छति, पटिक्कमनं गच्छति, भत्तियघरं गच्छति, ब्रापदासु, उम्मत्तकस्स, ब्रादि-क्रिमकस्सा ति ।

\$ ४७. सत्तचत्तारीसितमपाचित्तियं (पन्वयपवारणासावियने)

(१) महानामभेसज्जपवारणवत्य

चतुमासं

३०३. तेन समयेन बुढ़ो भगवा सक्केसु विहरित कपिलवत्युस्मि निग्नोघारामे। तेन क्षो पन समयेन महानामस्स सक्कस्स भेसज्जं उस्सन्नं होति । अय स्त्रो महानामो सक्को येन भगवा तेनुपसङ्क्षिमः; उपसङ्क्षित्रित्वा भगवन्तं अभिवादेत्वा एकमन्तं निसीदि । एकमन्तं निसिन्नो स्त्रो महानामो 20 सक्को भगवन्तं एतदवोच — "इच्छामहं, मन्ते, सङ्घं चतुमासं भेसज्जन पवारेतुं" ति । "साधु साधु, महानाम ! तेन हि त्वं, महानाम, सङ्घं चतुमासं भेसज्जन पवारेही" ति । भिक्स् कुक्कुच्चायन्ता नाधिवासेन्ति । भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसुं ...पे० ... अनुजानामि, भिक्स्व, चतुमासं भेसज्ज-पक्चयपवारणं सादित ति ।

१. रो० पोत्यके नरिय । २. धन्तरमामं – रो० । ३. चातुमासं – सी०, स्या०, रो० । ४-४. चातुमासम्पञ्चपवारणं – सी० ; चातुमासम्बन्धपवारणं – स्या०, रो० । ४. सार्वियत् – सी० ।

R. 102

धपरं पि चतमासं

३०४. तेन खो पन समयेन भिक्कू महानामं सक्कं परित्तं भेसज्जं विञ्जापितः । तथेव महानामस्स सक्कस्स भेसज्जं उस्सन्नं होति । दुतियं पि खो महानामो सक्को येन भगवा तेनुपसङ्क्षमः; उपसङ्क्षमित्वा भगवनतं प्रभिवादेत्वा एकमन्तं निसीदि । एकमन्तं निसिन्नो खो महानामो सक्को भगवन्तं एतदवोच — "इच्छामहं, भन्ते, सङ्घं प्रपरं पि चतुमासं भेसज्जेन अपवारेतुं" ति । "साधु साधु, महानाम ! तेन हि त्वं, महानाम, सङ्घं प्रपरं पि चतुमासं भेसज्जेन पवारेतुं" ति । "साधु साधु, महानाम ! तेन हि त्वं, महानाम, सङ्घं प्रपरं पि चतुमासं भेसज्जेन पवारेतुं" ति । भिक्क्ष कुक्कुच्चायन्ता नाधिवासेन्ति । भगवतो एतमत्यं झारोचेसुं ... पे० ... अनुजानामि, भिक्कवे, पुन पवारणं पि सादित् ति ।

्यावजीवं

३०५. तेन खो पन समयेन भिक्सू महानामं सक्कं परित्तं येव भेसज्जं 10 विज्ञापित्त । तथेव महानामस्स सक्कस्स भेसज्जं उस्सम्नं होति । तितयं पि खो महानामो सक्को येन भगवा तेनुपसङ्क्ष्मिः; उपसङ्क्ष्मित्वा भगवन्तं ग्रभिवादेत्वा एकमन्तं निसीदि । एकमन्तं निसिन्नो खो महानामो सक्को भगवन्तं एतदवोच — "इच्छामह, भन्ते, सङ्घं यावजीवं भेसज्जेन पवारेतुं" ति । "साधु साधु, महानाम ! तेन हि त्वं, महानाम, सङ्घं यावजीवं भेसज्जेन 13 पवारेही" ति । भिक्सू कुक्कुच्चायन्ता नाधिवासेन्ति । भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसुं ... पे० ... प्रनुजानामि, भिक्स्स्वे, निच्चपवारणं पि सादितुं ति ।

(२) छब्बन्गिय – महानामबत्यु

तेन खो पन समयेन छब्बागिया भिक्यू दुम्निवत्था होन्ति दुप्पास्ता ग्रनाकप्पसम्पन्ना । महानामो 'सवको 'वत्ता' होति' - "किस्स तुम्हे, भन्ते, दुम्निवत्था दुप्पास्ता ग्रनाकप्पसम्पन्ना ? ननु नाम पब्बजितेन सुनिवत्थेन 20 भवितब्ब सुपास्तेन ग्राकप्पसम्पन्नेना'' ति ? छब्बागिया भिक्यू महानामे सक्के उपनिष्यसु । ग्रथ खो छब्बिगयानं भिक्यूनं एतदहोहि - "केन नु खो मयं उपायेन महानामं सक्के मञ्जू करेय्यामा'' ति ? ग्रथ खो छब्बिगयानं भिक्यूनं एतदहोहि - "महानामं सक्के मञ्जू करेय्यामा'' ति ? ग्रथ खो छब्बिगयानं भिक्यूनं एतदहोसि - "महानामंन खो, ग्रावुसो, सक्केन सङ्घो भेसज्जेन पवारितो । हन्द मयं, ग्रावुसो, महानामं सक्के सर्पेष् विञ्ञापेमा'' ति । 25 8.197 ग्रथ खो छब्बिगया भिक्यू येन महानामं सक्के सर्पेष्ठ तेनुपसङ्कर्मसु; उप-

१. महानामेन – स्था॰ । २. सक्केन – स्था० । ३. बुला – स्था० । ४. हान्ति – स्था० ।

R. 103 20

सङ्कमित्वा महानामं सक्कं एतदवोचुं – "दीणेन, धावुसो, सप्पिना धत्वो" ति । "ग्रज्जण्हो", भन्ते, धागमेष । मनुस्सा वजं गता सप्पि ध्राहरितुं । कालं ध्राहरिस्सवा" ति ।

दुतियं पि स्तो ... पे० ... तितयं पि स्तो छब्बिग्गया भिक्सू महानामं
कि सक्कं एतदबोचुं — "दोणेन, प्रावृसो, सिप्पना ग्रत्थो" ति । "ग्रज्जण्हो, भन्ते,
ग्रागमेथ । मनुस्सा वजं गता सिप्प ग्राहरितुं । कालं ग्राहरित्सथा" ति ।
"किं पन तया, ग्रावृसो, ग्रदातुकामेन पवारितेन, यं त्वं पवारित्वा न देसी"
ति ! ग्रथ स्तो महानामो सक्को उज्झायित स्विय्यति विपाचेति — "क्यं
हि नाम भदन्ता" – 'ग्रज्जण्हो, भन्ते, ग्रागमेथा' ति बुज्जमाना नागमेस्सन्ती"
ति ! ग्रस्सोसु स्तो भिक्सू महानामस्स सक्कस्स उज्झायन्तस्स स्वय्यन्तस्स
विपाचेन्तस्स । ये ते भिक्सू ग्राप्पच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति स्वय्यन्ति
विपाचेन्ति — कथं हि नाम छब्बिग्गया भिक्सू महानामेन सक्केन — ग्रज्जण्हो,
भन्ते, ग्रागमेथा ति बुज्ज्याना नागमेस्सन्ती ति ... पे० ... सज्जं किर तुम्हे,
भिक्सवे, महानामेन सक्केन — ग्रज्जण्हो, भन्ते, ग्रागमेथा ति बुज्ज्याना
तागमेथा ति ? "सज्जं स्रावा" ति ।

(३) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, महानामेन सक्केन – ग्रज्जणहो, भन्ते ग्रागमेथा ति वृच्चमाना नागमेस्सथ^{*}! नेतं, मोघपुरिसा, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे इमं सिक्बापदं उद्दिसेय्याथ –

३०६. "श्रीगलानेन भिक्खुना चतुमासप्पच्चयपवारणा सावितव्वा, ग्रञ्जत्र पुनरवारणाय, ग्रञ्जत्र निच्चपवारणाय; ततो चे उत्तरिं सावियेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(४) विभङ्गो

३०७. स्रगिलानेन भिक्खुना चतुमासप्पन्त्रयपवारणा सादितब्दा ति गिलानप्पन्त्रयपवारणा सादितब्दा ।

25 पुनपबारणा पि साबितब्बा ति यदा गिलानो भविस्सामि तदा विञ्ञापेस्सामी ति ।

१. मञ्जूषो – सी०, स्या०, रो०। २. काले – स्या०। ३. हरिस्सया – सी०, रो०। ४. महन्ता – स्या०, रो०। ४. नागमिस्सय – म०। ९. उत्तरि – म०, रो०।

n 190

निक्वपदारणा पि सावितक्वा ति यदा गिलानो भविस्सामि तदा विक्रकार्यस्मामी ति ।

सती चे उत्तरिं सावियेय्या ति श्रत्थि पवारणा भेसजजपरियन्ता नरित्तपरियन्ता, श्रत्थि पवारणा रित्तपरियन्ता नभेसजजपरियन्ता, श्रत्थि पवारणा भेसजजपरियन्ता च रित्तपरियन्ता च, श्रत्थि पवारणा नेवभेसज्ज- 5 परियन्ता नरित्तपरियन्ता।

भेसज्जपरियन्ता नाम भेसज्जानि परिगाहितानि होन्ति — "एत्तकेहि भेसज्जेहि पवारेमी" ति । रित्तपरियन्ता नाम रित्तयो परिगाहितायो होन्ति — "एत्तकासु रत्तीसु पवारेमी" ति । भेसज्जपरियन्ता च रित्तपरियम्ता च नाम भेसज्जानि च परिगाहितानि होन्ति रित्तयो च परिगाहितायो होन्ति — "एत्त- 10 केहि भेसज्जेहि एत्तकासु रत्तीसु पवारेमी" ति । नेवभेसज्जपरियन्ता नर्रात्त- परियन्ता नाम भेसज्जानि च अपरिग्गहितानि होन्ति रित्तयो च अपरिग्गहितायो होन्ति ।

३० द्र. भेसज्जपरियन्ते – येहि भेसज्जेहि पवारितो होति तानि भेसज्जानि ठपेत्वा ग्रञ्जानि भेसज्जानि विञ्ञापेति, ग्रापत्ति पाचित्त्त्यस्स । 15 रत्तिपरियन्ते – यासु रत्तीसु पवारितो होति ता रत्तियो ठपेत्वा श्रञ्जासु रत्तीसु विञ्जापेति, ग्रापत्ति पाचित्त्यस्स । भेसज्जपरियन्ते च रत्तिपरियन्ते च – येहि भेसज्जेहि पवारितो होति तानि भेसज्जानि ठपेत्वा यासु रत्तीसु पवारितो होति ता रत्तियो ठपेत्वा श्रञ्जानि भेसज्जानि श्रञ्जासु रत्तीसु पवारितो होति ता रत्तियो ठपेत्वा श्रञ्जानि भेसज्जानि श्रञ्जासु रत्तीसु विज्ञापिति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । नेवभेसज्जपरियन्ते नरत्तिपरियन्ते, २० ग्रमापित ।

३०१. न भेसज्जेन करणीयेन' भेसज्जं विञ्ञापेति, ग्रापित्त पाचित्तियस्स । ग्रञ्जेन भेसज्जेन करणीयेन श्रञ्जा भेसज्जं विञ्ञापेति, ग्रापित्त पाचित्तियस्स । ततुत्तिर्रं ततुत्तिरसञ्जी भेसज्जं विञ्ञापेति, ग्रापित्त पाचित्तियस्स । ततुत्तिरं वेमतिको भेसज्जं विञ्ञापेति, ग्रापित्त 25 पाचित्तियस्स । ततुत्तिरं नततुत्तिरसञ्जी भेसज्जं विञ्ञापेति, ग्रापित्त पाचित्तियस्स ।

नततुर्त्तारं ततुत्तरिसञ्जी, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । नततुर्त्तारं वेमतिको, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । नततुर्त्तारं नततुत्तरिसञ्जी, ग्रनापत्ति ।

३१०. भनापत्ति येहि भेसज्जेहि पवारितो होति तानि भेसज्जानि 30 B. 139

१ करणीयं - सी॰, स्था॰; मेसज्जकरणीयेन - रो०। २. तदुत्तरि - स्था०।

D 104

विञ्ञापेति, यासु रत्तीसु पवारितो होति तासु रत्तीसु विञ्ञापेति, इमेहि
तया भेसज्जेहि पवारिताम्हे अम्हाकं च इमिना च इमिना च भेसज्जेन
अत्यो ति आचिविस्तत्वा विञ्ञापेति, यासु तया रत्तीसु पवारिताम्ह तायो च
रत्तियो वीतिवत्ता अम्हाकं च भेसज्जेन अत्यो ति आचिविस्तत्वा विञ्जापेति

5 आतकानं पवारितानं, अञ्जास्तत्थाय, अत्तनो धनेन, उम्मत्तकस्स, आविक्रिस्सकस्या नि ।

५ ४८. ग्रहुचत्तारीसतिमपाचित्तियं (उम्युक्तसेनादस्सने)

(१) पसेनदिकोसलग्रक्षम्यानवस्य

३११. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने धनाधपिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन राजा पसेनिदिकोसलो सेनाय
प्रव्यातो होति । छव्बिग्गिया भिक्ष् उय्युत्तं सेनं दस्सनाय ग्रगमंत्रु ।

ग्रह्सा खो राजा पसेनिदिकोसलो छव्बिग्गिय भिक्ष् दूरतो व ग्रागच्छन्ते ।
दिस्वान पक्कोसापेत्वा एतदवोच — "किस्स तुम्हे, भन्ते, ग्रागतत्था" ति ?

"महाराजा, महाराजानं मयं दट्ठुकामा" ति । "किं, भन्ते, मं दिट्ठेन युद्धाभिर्मान्द ; ननु भगवा पिस्सितब्बो" ति ? मनुस्सा उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति
विपाचेन्ति — "क्यां हि नाम समणा सक्यपुत्तिया उय्युत्तं सेन दस्सनाय ग्राग
चिष्कस्सिन्ति ! ग्रम्हाकं पि ग्रानामा, श्रम्हाकं पि दुल्लढं, ये मयं प्राजीवस्स हेतु
पुत्तदारस्स कारणा सेनाय श्रागच्छामा" ति ! श्रस्सोसुं खो भिक्ष् तसं
मनुस्सानं उज्ज्ञायन्तानं खिय्यन्ति विपाचेन्तानं के ये हि नाम छब्बिगया
भिक्षु उय्युत्त सेनं दस्सनाय गच्छियन्ति ति ...पे०... सच्चं किर तुम्हे,

भिक्ष्क् उय्यत्तं सेनं दस्सनाय गच्छियाति ति ...पे०... सच्चं किर तुम्हे,
भिक्षको उप्यत्तं सेनं दस्सनाय गच्छियाति ति ...पे०... सच्चं किर तुम्हे,

(२) पठमपञ्जात्ति

निगरहि बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम नुम्हे, मोषपुरिसा, उम्युत्तं सेनं दस्सनाय गच्छिस्सथ ! नेत, मोषपुरिसा, श्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसंस्याथ—

१. पवारितस्टा – सी०, स्या०, रो० । २. श्रद्स – रो० । ३. सी०, स्या०, म० पोत्यकेसु नरिव । ४. युद्धाभिननिवना – रो०; युद्धाभिनन्दिनं – स्या० ।

R 140

D 105

15

21)

"बो पन भिक्कु उम्युत्तं सेनं वस्सनाय गच्छेय्य, पाचित्तयं" ति । एवञ्चिदं भगवता भिक्कुनं सिक्कापदं पञ्जतः होति ।

(३) सेनाय गिलानमातलबल्ब

३१२. तेन खो पन समयेन अञ्जातरस्स भिक्खुनो मानुलो सनाय गिलानो होति । सो तस्स भिक्खुनो सन्तिकै दूर्त पाहेसि — "अहं हि सेनाय गिलानो । आगच्छतु भदन्तो । इच्छामि भदन्तस्स आगतं" ति । अथ खो उ तस्स भिक्खुनो एतदहोसि — "भगवता भिक्खुनं सिक्खापदं पञ्जातं" — 'न उच्युत्तं सेनं दस्सनाय गन्तब्बं' ति । अयं च मे मानुलो सेनाय गिलानो । कथ न खो मया पटिपण्जितब्बं" ति ? भगवतो एतमत्थं आरोचेसि ।

(४) भनुपञ्जाति

श्रथ खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे धिम्म कथं कत्वा भिक्खू ग्रामन्तेसि – "श्रनुजानामि, भिक्खवे, तथारूपप्पच्चया सेनाय गन्तुं। ृ10 एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ –

३१३. "यो पन भिक्कु उथ्युत्तं सेनं वस्सनाय गच्छेय्य, ब्रञ्ञात्र तथा-रूपपच्चया, पाचित्तियं" ति ।

(४) विभङ्गी

३१४. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्क्षू ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि श्रत्थे अधिप्पेतो भिक्क्षु ति ।

ज्य्युत्ता नाम सेना गामतो निक्खमित्वा निविद्वा वा होति पयाता वा । सेना नाम हत्थी अस्सा रथा पत्ती । ब्रादसपुरिसो हत्थी, तिपुरिसो अस्सो, चतुपुरिसो रथो, चतारो पुरिसा सरहत्था पत्ति । दस्सानाय गच्छिति, आपत्ति पुक्तिरस । दस्सान्य यत्थ ठितो पस्सित, आपत्ति पाचित्तियस्स । दस्स-नृपचारं विज्ञहित्वा पुनप्पुनं पस्सित, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

ग्रञ्जात्र तथारूपप्पच्चया ति ठपेत्वा तथारूपप्पच्चयं ।

३१४. उय्युत्ते उय्युत्तसञ्बी दस्सनाय गच्छति, अञ्जन तथारूप-प्पच्चया, झापत्ति पाचित्तियस्स । उय्युत्ते वेमतिको दस्सनाय गच्छति, अञ्जन तथारूपप्पच्चया, झापत्ति पाचित्तियस्स । उय्युत्ते अनुय्युत्तसञ्बी दस्सनाय

१. रो०, म० पोल्पकेसु निया। *. एत्व सी० पोल्पके 'होती' ति पा वे दिस्सति । २-२. रो० पोल्पके निया। ३. तथारूपपण्यया – स्या०, रो०। ४. सेनं – सी०, स्या०। १. पत्ति – सी०, स्या०। ६. वस्यनुपचार्र – स्या०।

गच्छति, भ्रञ्जात्र तथारूपप्यच्चया, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

B-141

एकमेकं दस्सनाय गच्छति, आपत्ति दुक्कटस्स । यत्य ठितौ पस्सति, आपत्ति दुक्कटस्स । दस्सनूपचारं विअहित्वा पुनप्पुनं पस्सति, आपत्ति 5 दुक्कटस्स । अनुय्युत्ते उय्युत्तसञ्जी, आपत्ति दुक्कटस्स । अनुय्युत्ते वेमतिको, आपत्ति दक्कटस्स । अनय्यत्ते अनुय्युत्तसञ्जी, अनापत्ति ।

३१६. झनापत्ति ब्रारामे ठितो पस्सति, भिक्खुस्स ठितोकासं वा निसन्नोकासं वा निपन्नोकासं वा आगच्छिति, पटिपयं गच्छत्तो पस्सति, तथा-रूपप्पच्चया, श्रापदास्, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ४६. **ऊनपञ्जासमपाचित्तियं** (सेनाय बासे)

(१) छन्डिग्गियभिक्खुबत्यु

R. 106

३१७. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने

ग्रामाथिपिण्डकस्स श्रारामे । तेन खो पन समयेन छुब्बिगाया भिक्खू सित
करणीये सेनं गन्त्वा अतिरेकितिरत्तं सेनाय वसन्ति । मनुस्सा उज्झायन्ति
खिव्यन्ति विपाचेन्ति — "कयं हि नाम समणा सक्यपुत्तिया सेनाय वसिस्सन्ति !
ग्रम्हाकं पि श्रामा, प्रम्हाकं पि दुल्लढं, ये मयं ग्राजीवस्स हेतु पुत्तारस्स
कारणा सेनाय पटिवसामा" ति । श्रस्सोसुं खो भिक्खू धर्मपच्छा ... पेठ ... ते

ज्जायन्ति विय्यन्तानं विपाचेन्तानं । ये ते भिक्खू धर्मपच्छा ... पेठ ... ते
ज्जायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कयं हि नाम छुब्बिग्या भिक्खू श्रतिरेकितरत्तं सेनाय वसिस्सन्ती ति ... पेठ ... सच्चं किर तुम्हे, भिक्खवं,
ग्रातिरेकितरत्तं सेनाय वस्त्या ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, श्र प्रतिरेकतिरत्तं सेनाय वसिस्सय ! नेतं, मोघपुरिसा, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्सवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ —

३१न. "तिथा च तस्स भिक्तुनो कोचिवेच पच्चयो सेनं गमनाय, विरक्तिरसं तेन भिक्तुना सेनाय वसितब्बं। ततो चे उत्तर्रिर वसेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

३१६. **सिया च तस्स भिक्सुनो कोचिवेव पच्चयो सेन गमनाया** ति सिया पच्चयो सिया करणीय ।

दिरस्तिरसं तेन भिक्खुना सेनाय वसितव्यं ति द्वे तिस्सो रित्तयो वसितव्यं ।

ततो **चे उत्तरिं वसेस्या** ति चतुत्थे दिवसे श्रत्थङ्गते सुरिये सेनाय _ठ वसति. ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

३२०. प्रतिरेकतिरत्ते प्रतिरेकसञ्जी सेनाय वसति, ध्रापत्ति पाचित्त्यस्स । प्रतिरेकतिरत्ते वेमतिको सेनाय वसति, प्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रतिरेकतिरत्ते ऊनकसञ्जी सेनाय वसति, प्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

ऊनकतिरत्ते भ्रतिरेकसञ्जी, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । ऊनकतिरत्ते 10 वमतिको, भ्रापत्ति दृक्कटस्स । ऊनकतिरत्ते ऊनकसञ्जी, भ्रनापत्ति ।

३२१. श्रनापत्ति हे तिस्सो रित्तयो वसति, ऊनकहेतिस्सो रित्तयो वसति, हे रित्तयो वसित्वा तितयाय रित्तया पुरारुणा निक्खमित्वा पुन वसति, गिलानो वसति, गिलानस्स करणीयेन वसति, सेना वा पटिसेनाय रुद्धा होति, केनिच पलिबुद्धो होति, श्रापदास्, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मिकस्सा ति ।

R. 10

R 142

------०-----६ ४०. पञ्जासमपाचित्तियं (उय्योषिकगमने)

(१) उथ्योधिककण्डविद्धभिक्खुवत्यु

३२२. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन छब्बिग्या भिन्क्षू दिरत्तिरत्तं सेनाय वसमाना उथ्योधिकं पि बलग्गं पि सेनाब्यूहं पि ग्रनीकदस्सनं पि गच्छिन्ति । ग्रञ्जातरो पि छब्बिग्यो भिन्क्षु उथ्योधिकं गन्त्वा कण्डेन पटि-विद्धो होति । मनुस्सा तंभिक्खुं उप्पण्डेसुं — "कच्चि, भन्ते, सुयुद्धं ब्रहोसि, कित ते लक्खानि लद्धानी" ति ? सो भिक्खु तेहि मनुस्सहि उप्पण्डीयमानो मद्धकु ब्रहोसि । मनुस्सा उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कथं हि नाम समणा सक्यपुत्तिया उथ्योधिकं दस्सनाय ग्रागच्छित्सन्ति ! ग्रम्हाकं पि

१, पुरिये - म०। २. सेनाय - सी०। ३. स्वा० पोत्वके मस्य । * एत्व सी० पोत्वके 'पस्तित्वा' ति पाठो प्रस्थि ।

15

25

R 108

R 141

धालाभा, प्रम्हाकं पि दुल्लढं, ये मयं धाजीवस्स हेतु पुत्तदारस्स कारणा उय्योधिकं धागच्छामा''ति । अस्सोसुं खो भिक्खू तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं। ये ते भिक्खू श्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कयं हि नाम छठविगया भिक्खू उय्योधिकं दस्सनाय उ गिच्छस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर तुम्हे, भिक्खवे, उय्योधिकं दस्सनाय गच्छ्या ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, उय्योधिकं दस्सनाय गच्छिस्सथं ! नेतं, मोघपुरिसा, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन. भिक्खवे. इमं सिक्खापदं उहिसेय्यायं —

३२३. "दिरत्ततिरत्त चे भिक्खु सेनाय वसमानो उम्योधिक वा बलगा वा सेनाब्यूहं वा ग्रनीकदस्सन वा गच्छेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

३२४. **दिरस्तिरसं चे भिक्खु सेनाय वसमानो** ति द्वे तिस्सो रस्तियो वसमानो ।

उच्योधिकं नाम यत्थ सम्पहारो दिस्सति'।

बलग्गं नाम एत्तका हत्थी, एत्तका श्रस्सा, एत्तका रथा, एत्तका पत्ती ।

सेनाब्यूहं नाम इतो हत्थी होन्तु, इतो ग्रस्सा होन्तु, इतो रथा होन्तु. इतो पत्तिका होन्तु ।

श्रनीकं नाम हत्थानीकं, अस्सानीकं, रथानीकं, पत्तानीकं।

विश्व तयो हत्थी पिच्छमं हत्थानीकं, तयो अस्सा पिच्छमं अस्सानीकं, तयो

रथा पिच्छमं रथानीकं, चत्तारो पुरिसा सरहत्था पत्ती पिच्छमं पत्तानीकं।

दस्सनाय गच्छिति, आपत्ति दुक्कटस्स । यत्थ ठितो पस्सति, आपित्त

पाचित्तियस्स । दस्सन्पचारं विजहित्वा पुनप्पुनं पस्सति, आपित्ति पाचि
त्तियस्स ।

एकमेकं दस्सनाय गच्छति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । यस्य ठितो पस्सति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । दस्सनूपचारं विजहित्वा पुनप्पुनं पस्सति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

१. दिय्यति - सी० । २. पत्ती - सी० ।

B 144

B 100

B 145

३२५. धनापत्ति ग्रारामे ठितो पस्सति, भिक्खस्स ठितोकासं वा निसिन्नोकासं वा निपन्नोकासं वा ग्रागन्त्वा सम्पद्वारो दिस्सति. पटिपश्चं गच्छन्तो पस्सति. सति करणीये गन्त्वा पस्सति. श्रापदास. उम्मल-कस्य प्राटिकस्यिकस्या नि ।

ग्रचेलकवस्तो पञ्चसी।

तस्सहानं

*पुबं कथोपनन्दस्स तयंपटाकमेव च। महानामो पसेनदि सेनाविद्धो इमे दसा ति।।

६ ५ १. एकपञ्जासमपाचित्तियं (सरावाते)

(१) सागतभिष्य - नागसङासवत्य

३२६. तेन समयेन बढ़ो भगवा चेतियेम् चारिकं चरमानो येन भहवतिका तेन पायासि । ग्रहसंसु खो गोपालका पसुपालका कस्सका पथाविनो भगवन्तं दुरतो व आगच्छन्तं। दिस्वान भगवन्तं एतदवोच --"मा खो. भन्ते. भगवा ग्रम्बतित्थं ग्रगमासि । ग्रम्बतित्थे. भन्ते. जटिलस्स 😘 ग्रस्समे नागो परिवसति इदिमा श्रामिविमो घोरविमो । मो भगवन्तं मा विहेठेसी" ति । एवं वत्ते भगवा तण्ही ग्रहोसि । दतियं पि खो ... पे ....तियं पि खो गोपालका पसपालका कस्सका पथाविनो भगवन्तं एतदबोचं - "मा खो. भन्ते. भगवा ग्रम्बतित्थं ग्रगमासि । ग्रम्बतित्थे. भन्ते. जटिलस्स ग्रस्समे नागो पटिवसति इदिमा ग्रासिविसो घोरविसो। अ सो भगवन्तं मा विहेठेसी'' ति । ततियं पि खो भगवा तण्ही श्रहोसि ।

ग्रथ खो भगवा अनपब्बेन चारिकं चरमानो येन भहवतिका तदवसरि । तत्र सुदं भगवा भहवतिकायं विहरति । ग्रथ खो ग्रायस्मा सागतो येन ग्रम्बतित्थकस्स जटिलस्स ग्रस्समो तेनपसङ्मि: उपसङ्क-मित्वा ग्रग्यागारं पविसित्वा तिणसन्थारकं पञ्जापेत्वा निसीदि % पल्लक्टं भ्राभजित्वा उज कायं पणिधाय परिमखं सति उपद्रपेत्वा ।

१ दं:वर्ति - सं : ० । *एत्य सी ० पीरचके इमं उद्यानं दिस्सति -श्रजेलकं उदयोजञ्च, सभीजनं दुवे रही । समत्ताञ्च भेसज्जं, उय्युत्तं सेनुय्योधिकं ति ।।

२. कवापनन्दस्स - रो०। ३. वेतिस् - सी०। ४. घासीविसो - सी०, स्या०। ५. घम्ब-तिस्यस्स - म०: ग्रम्बतिस्यं - स्या० । ६. तिणसम्बारं - सी० ।

श्रद्दसा' खो सो नागो श्रायस्मन्तं सागतं पिवट्टं। दिस्वान "दुम्मनो पश्पायि'। श्रायस्मा पि सागतो पश्पायि। श्रय खो सो नागो मक्खं असहमानो पञ्जलि। श्रायस्मा पि सागतो तेजोघातुं समापञ्जित्वा पञ्जलि। श्रय खो श्रायस्मा पि सागतो तस्स नागस्स तेजसा तेजं पिरयादियित्वा येन भद्दवितका तेनुपसङ्किम। श्रय खो भगवा भद्दवितकार्य ययाभिरन्तं विहरित्वा येन कोसम्बी तेन चारिकं पक्कामि। अस्सोसुं खो कोसम्बिका उपासका — "श्रय्यो किर सागतो श्रम्बतित्यकेन' नागेन सिंव सङ्गामेरी" ति।

(२) सागतभिक्खुकापोतिकपानवत्यु

श्रथ स्त्रो भगवा अनुपुब्बेन चारिकं चरमानो येन कोसम्बी तद
विसरि । श्रय स्त्रो कोसम्बिका उपासका भगवती पच्चुग्गमनं करित्वा येनायस्मा सागतो तेनुपसङ्कमिसु; उपसङ्कमित्वा आयस्मन्तं सागतं अभिवादेत्वा एकमन्तं श्रद्वेसु । एकमन्तं ठिता स्त्रो कोसम्बिका उपासका आयस्मन्तं सागतं एतदबोचु – "िक, भन्ते, श्रय्यानं दुल्लभं च मनापं च, िक पटियादेमा" ति ? एवं वृत्ते छुड्बिग्गा भिक्क् कोसम्बिके उपा
सके एतदबोचुं – "ग्रत्थावुसो, कापोतिका नाम पसन्ना भिक्क् नं दुल्लभा च मनापा च, तं पटियादेथा" ति । श्रथ स्त्रो कोसम्बिका उपासका घरे घरे कापोतिकं पसन्नं एतदबोचुं – "प्रत्या सागतो पण्डाय पिट्ठिय्वेद्वा आयस्मन्तं सागतं पिण्डाय पिट्ठिय्वेद्वा आयस्मन्तं सागतो स्त्रा सागतो कापोतिकं पसन्नं पिट्ठिय्वेद्वा आयस्मन्तं सागतो घरे घरे कापोतिकं पसन्नं पिट्ठिय्वेद्वा नगरम्हा निक्क-

श्रथ खो भगवा सम्बहुलेहि भिक्खूहि सिद्ध नगरम्हा निक्खमन्तो श्रद्दस आयरमन्तं सागत नगरद्वारे परिपतित । दिस्वान भिक्खू श्रामन्तेसि — "गण्हथ, भिक्खवे, सागत" ति । "एवं, भन्ते" ति खो ते भिक्खू भगवतो . पिटस्युणित्वा आयस्मन्तं सागतं आरामं नेत्वा येन भगवा तेन सीसं कत्वा निपातेसु । श्रथ खो आयस्मा सागतो परिवत्तित्वा येन भगवा तेन पादे करित्वा सेय्यं कप्पेसि । श्रथ खो भगवा भिक्खू श्रामन्तेसि — "ननु, भिक्खवे,

B. 146

१. प्रथ – सी०. रो०। "प्रथ सी०, स्या० गोलकोमु 'कुम्बी' ति पाठो दिस्सति। २. पण्पासि – स्या०, रो०। ३. प्राव्हतित्यकेन – सी०। ४. चरन्तं – सी०, स्या०। ४. परिपतन्तं – म०। ६. पटिसणित्वा – स्या०. रो०।

10

15

R. 110

पुब्बे सागतो तथागते सगारवो ब्रहोगिस सप्पतिस्सो" ति ? "एवं, भन्ते"। "श्रिप तु सो, भिक्सवे, सागतो एतरिह तथागते सगारवो सप्पतिस्सो" ति ? "गोहेतं, भन्ते"। "ननु, भिक्सवे, सागतो ध्रम्बतित्यिकेन नागेन सिंढ सङ्गामेसी" ति ? "एवं, भन्ते"। "श्रिप तु सो, भिक्सवे, सागतो एतरिह पहोति नागेन सिंढ सङ्गामेतुं" ति ? "गोहेतं, भन्ते"। "श्रिप तु सो, भन्ते"। "श्रिप तु सो, भन्ते"। "श्रिप तु सो, भन्ते"। "भ्रिप तु सो, भन्ते"। "भ्रिप तु सो, भन्ते"। सिंढ सङ्गामेतुं" ति ? "नोहेतं, भन्ते"। "भ्रिप तु सो, भन्ते"।

(३) पञ्चाति

"धननुच्छविकं³, भिक्खवे, सागतस्स घननुलोमिकं घ्रप्पतिरूपं ध्रस्सामणकं प्रकप्पियं घ्रकरणीयं । कथं हि नाम, मिक्खवे, सागतो मज्जं पिविस्सति ! नेतं, भिक्खवे, घ्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे. इमं सिक्खापदं उद्विसेय्याथ –

३२७. "सरामेरयपाने पाचित्तियं" ति ।

(४) विभक्को

३२८. **सुरा** नाम पिट्टसुरा पूबसुरा द्योदनसुरा किण्णपविस्ता सम्भारसंयत्ता ।

मेरयो नाम पुष्फासवो फलासवो मघ्वासवो गुळासवो सम्भार-संयक्तो ।

पिवेड्या ति अन्तमसो कूसग्गेन पि पिवति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

मज्जे मज्जसञ्ज्ञी प्वति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स । मज्जे बेमतिको पिवति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स । मज्जे भ्रमज्जसञ्ज्ञी पिवति, भ्रापत्ति प्रावित्तियस्म ।

श्रमज्जे मज्जसञ्जी, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रमज्जे वेमतिको, श्रापत्ति 20 दुक्कटस्स । श्रमज्जे श्रमज्जसञ्जी, श्रनापत्ति ।

३२६. ग्रनापत्ति ग्रमज्जं च होति मज्जवण्णं मज्जगन्धं मज्जरसं तं पिवति, सूपसंपाके, मंससंपाके, तेलसंपाके, ग्रामलकफाणिते, ग्रमज्जं ग्रार्ट्ट पिवति, जन्मत्तकस्स, भ्रादिकम्मिकस्सा ति ।

१. देइडुमना पि - सी०, स्या० । २. झननुष्कवियं - सी०, रो० । ३. धोदनियसुरा - सी० । ४. गुलासवी - सी० ।

B.147

६ ५२. हापङङ्गासमयाजिक्तियं (ब्रह्मलिपतोडके)

(१) सम्बन्धिय-सन्तरसर्वागयभिक्तवस्य

३३०. तन समयेन बढो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स धारामे । तेन खो पन समयेन ब्रुट्डिंगिया भिक्स सत्तरसर्विमामं भिक्ल ग्रङ्गलिपतोदकेन हासेसं । सो भिक्ल उत्तसन्तो ग्रनस्सासको काल-मकासि । ये ते भिक्ख ग्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्ज्ञायन्ति खिट्यन्ति R. 111 5 विपाचेन्ति - कथं हि नाम छव्बिगिया भिक्ख भिक्खं ग्राङ्गगलिपतोदकेन हासेस्सन्ती ति ... पे०... सच्चं किर तम्हे. भिक्खवे. भिक्खं ग्रह्माल-प्रतोदकेत हासेका ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

(२) पञ्जसि

विगरिह बढ़ो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोधपुरिसा. भिक्ख ग्रङ्गलिपतोदकेन हासेस्सथ ! नेतं. मोघपरिसा. ग्रप्पसन्नान वा 10 पसादाय ... पे 0 ... एवं च पन, भिनखबे, इम सिक्खापद उद्दिसंग्याथ --

३३१. **"ग्रह्मगलिपतोवके पाचित्रियं**" ति ।

(३) विभक्तो

३३२. **ग्रह्मालियतोदको** नाम उपसम्पन्नो उपसम्पन्न हुसाधिष्यायो^९ कायेन कायं ग्रामसति. भ्रापति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने उपसम्पन्नसङ्खी ग्रङ्गलिपतोदकेन हासेति. श्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने देमतिको मङगुलिपतोदकेन हासेति, आपत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने अनुपसम्पन्न-सञ्जी ग्रङ्गालपतोदकेन हासेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

कायेन कायपटिबद्ध भ्रामसति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । कायपटिबद्धेन कायं श्रामसति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । कायपटिबद्धेन कायपटिबद्धं श्रामसति. प्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सन्गियेन कायं प्रामसति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । 20 निस्सिगियेन कायपटिबद्धं भ्रामसति. भ्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सिगियेन निस्सग्गियं श्रामसति, श्रापत्ति दक्कटस्स ।

३३३. अनुपसम्पन्नं कायेन कायं श्रामसति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । कायेन कायपटिबद्धं भामसति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । कायपटिबद्धेन कायं भ्राम-सति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । कायपटिबद्धेन कायपटिबद्धं ग्रामसति, ग्रापत्ति B. 148 25 दुक्कटस्स/। निस्सिगियेन कार्य ग्रामसति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सिगियेन

१. उत्तन्ती - रो०। २. हस्साविष्यायी - सी०; हासाविष्यायो - रो०।

25 B.144

कायपटिबद्धं श्रामसति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सिमायेन निस्सिमायं श्रामसति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रनुपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रनुपसम्पन्ने बेमतिको, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रनुपसम्पन्ने श्रनुप-सम्पन्नसञ्जी, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

३३४. अनापत्ति न हसाधिप्पायो, सित करणीये आमसति, उम्मत्त- ठ कस्स, आदिकस्मिकस्सा ति ।

. १ ४३. तेपञ्जासमपाचित्तियं (उदके हसथम्मे)

(१) पसेनविकोसल - सलरसवग्गियभिक्सवस्य

३३५. तेन समयेन बुढी भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने भनाथपिण्डिकस्स झारामे । तेन खो पन समयेन सत्तरसविग्या भिक्खू अचिरवितया निदया उदके कीळिन्त । तेन खो पन समयेन राजा पसेनिवकोसलो
मिल्लिकाय देविया सिंढ उपरिपासादवरगतो होति । श्रद्दसा खो राजा 10
पसेनिवकोसलो सत्तरसविग्ये भिक्खू श्रचिरवित्या निदया उदके कीळिन्ते ।
दिस्वान मिल्लिकं देविं एतदबोच — "एते तें, मिल्लिकं, श्ररहन्तो उदके कीळिन्ती"
ति । "निस्संसयं खो, महाराज, भगवता सिक्खापद श्रपञ्चातं । ते वा भिक्खू
श्रप्पकतञ्ज्ञनो" ति । श्रय खो रञ्जो पसेनिवकोसलस्स एतदहोसि — "केन
नु खो श्रहं उपायेन भगवतो च न श्रारोचेय्यं, भगवा च जानेय्य इमे भिक्खू उदके
कीळिता" ति ? श्रय खो राजा पसेनिविकोसलो सत्तरसविग्यो भिक्खू
पक्कोसपरेवा महन्त गुळिपण्डं श्रदासि — "इमं, भन्ते, गुळिपण्डं भगवतो
देखाँ ति । सत्तरसविग्या भिक्खू तं गुळिपण्डं श्रदाय येन भगवा तेनुपसङ्क्षमिंयु, उपसङ्क्षमित्वा भगवत्तं एतदबोचु — "इमं, भन्ते, गुळपण्डं राजा
पसेनिविकोसलो भगवतो देती" ति । "कहं पन तुम्हें, भिक्खंब, राजा 20
श्रद्धसाँ ति । "श्रचिववित्या निदया, भगवा, उदके कीळन्ते" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, उदके कीळिस्सय! नेतं, मोघपुरिसा, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खने, इमं सिक्खापदं उहिसेय्याथ —

३३६. "जदके हसधम्मे पाचित्तियं" ति ।

१. हे-स्या० । २. सं1०, स्या० पोत्यकेषु नित्य । ३. हस्समम्मे – ी०, स्या०; हासमम्मे–रो० । पाचितिर्यं – २०.

D 118

в. 150

(३) विभक्तो

३३७ **उदके हसकम्मो** नाम उपरिगोप्फके उदके हसांविप्पायो निमज्जति वा उम्मज्जति वा पलवति वा ग्रापनि पाचिनियस्स ।

३३८. उदके हसधम्मे हसधम्मसङ्की, श्रापित पाचित्त्वयस्स । ं उदके हसधम्मे बेमितको, श्रापत्ति पाचित्तिवस्स । उदके हसधम्मे ब्रहसधम्म-५ सङ्की, श्रापत्ति पाचित्तवस्स ।

हेट्टागोप्फके उदके कीळिति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । उदके नावाय कीळिति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । हत्येन वा पादेन वा कट्टेन वा कटलाय वा उदकं पहरति , भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भाजनगतं उदकं वा कञ्जिक वा स्त्रीरं वा तक्कं वा रजनं वा पस्सायं वा चिक्खल्लं वा कीळिति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स ।

उदके ग्रहसधम्मे हसधम्मसञ्जी, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । उदके ग्रहस-धम्मे बेमतिको, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । उदके ग्रहसधम्मे ग्रहसधम्मसञ्जी,

३३६. म्रनापत्ति नहसाधिप्पायो, सित करणीये उदकं म्रोतिरित्वा निमुज्जिति वा उम्मुज्जिति वा पलवित वा, पारं गच्छन्तो निमुज्जिति वा ।ऽ उम्मुज्जिति वा पलविति वा, म्रापदासु, उम्मुत्तकस्स, म्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ५४. चतुपञ्जासमपाचिसियं (बनावरिये)

(१) छन्नभिष्खवत्य

३४०. तेन समयेन बुढो भगवा कोसम्बियं विहरित घोसितारामे ।
तेन लो पन समयेन ब्रायस्मा छन्नो अनाचारं ग्राचरित । भिक्लू एवमाहंसु—
"भावुसो छन्न, एवरूपं ग्रकासि । नेतं कप्पती" ति । सो श्रनादरियं पटिच्च करोति येव । ये ते भिक्लू ग्रपिच्छा ... पे० ... ते उज्ज्ञायन्ति लिय्यन्ति विपाचेन्ति — कयं हि नाम श्रायस्मा छन्नो भ्रनादरियं करिस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर त्वं, छन्न, अनादरियं करोसी ति ? "सच्चं, भगवा"ति ।

१. निम्मुक्जति – सी० । २. व्यवति – सी० । ३. सी०, स्या० पोत्वकेसु नत्यि । ४. उपके – सी०, स्या० । ४. इसति – सी०; इनति – स्या० । ६. कञ्चिदं – रो० ।

. . . . .

(२) पठकासि

विगरीह बुद्धो भगवा ... पे० ... कयं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, झनादरियं करिस्सिसि ! नेतं, मोघपुरिस, झप्पसभानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन. भिक्खवे. इसं सिक्खापदं उहिसेय्याय –

३४१. "धनाहरिये पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

३४२. **अनादरियं** नाम द्वे अनादरियानि - पुग्गलानादरियं च घम्मा- 5

पुग्गलानादिष्यं नाम उपसम्पन्नेन पञ्जातेन बुच्चमानो - 'श्रयं उनिखत्तको' वा विभ्यतो वा गरहितो वा इमस्स वचनं श्रकतं भविस्सती' ति श्रनादित्यं करोति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

धम्मानादरियं नाम उपसम्पन्नेन पञ्जात्तेन बुच्चमानो कथायं नस्सेय्य 10 वा विनस्सेय्य वा धन्तरधायेय्य वा,तं वा न सिक्खितुकामो धनादरियं करोति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

३४३. उपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी अनादित्यं करोति, आपित्त् पाचित्त्यस्स । उपसम्पन्ने वेमतिको अनादित्यं करोति, आपित्त पाचि-त्तियस्स । उपसम्पन्ने अनुपसम्पन्नसञ्जी अनादित्यं करोति, आपित्त 15 पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नेने ब्रपञ्जातेन बुच्चमानो — 'इदं न सल्लेखाय न धृत-त्थाये न पासादिकताय न श्रपचयाय न बिरियारम्भाय संवत्तती' ति अना-दिर्यं करोति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । अनुपसम्पन्नेन पञ्जातेन वा ग्रपञ्जातेन वा बुच्चमानो — 'इदं न सल्लेखाय न धृतत्थाय न पासादिकताय न ग्रपच्याय 20 न बिरियारम्भाय संवत्तती' ति ग्रनादिरयं करोति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

अनुपसम्पन्ने उपसप्पन्नसञ्जो आपत्ति दुक्कटस्स । अनुपसम्पन्न वेमतिको, प्रापत्ति दुक्कटस्स । अनुपसम्पन्ने अनुपसम्पन्नसञ्जी, आपत्ति दुक्कटस्स ।

२४४. भ्रनापत्ति – 'एवं भ्रम्हाकं श्राचरियानं उगाहो परिपुच्छा' ति 25 भणति, उम्मत्तकस्स, भ्रादिकम्मिकस्सा ति ।

१ उक्किलो – सी०, स्था०। २ म० गोल्यके नित्यः। ३. धूनलाय – स्या०, रो०; युताय – सी०।

B. 151

15

९ ४४. पञ्चपञ्ञासमपाचित्तियं (जिसापने)

(१) खब्बन्गिय-सत्तरसर्वागियभिक्खुवत्यु

३४५. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थ्यं विहरति जेतवने भनाथपिण्डिकस्स भ्रारामे । तेन क्षो पन समयेन छब्बिग्गया भिक्क् सत्तरसविगये
भिक्क् भिंसापेन्ति । ते भिंसापीयमाना रोदन्ति । भिक्क् एवमाहंसु — "िकस्स
तुम्हे, भ्रावुसो, रोदथा" ति ? "इमे, भ्रावुसो, छब्बिग्गया भिक्क् भ्रम्हे भिसापेन्ती" ति । ये ते भिक्क् भ्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति विययन्ति
विपाचेन्ति – कथं हि नाम छब्बिग्गया भिक्क् भिक्क् भिंसापेस्सन्ती ति
... पे० ... सच्चं कर तुम्हे, भिक्क्षवे, भिक्क् भिंसापेया ति ? "सच्चं,
भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हिंद्व नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, 10 भिक्सू भिसापेस्सथ ! नेत, मोघपुरिसा, अप्पसन्नान वा पसादायं ... पे० ... एवं च पन, भिक्सवे, इमं सिक्सापदं उहिसेय्याथ ——

३४६. "यो पन भिक्खु भिक्खुं भिसापेय्य, पाचित्तियं" ति।

(३) विभङ्गो

३४७. यो पनाति यो यादिसो ... पे०... भिक्क्ष् ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रविप्पेतो भिक्क्षुति ।

भिक्खुंति ग्रञ्जं भिक्खुं।

भिसापेट्या ति उपसम्पन्नो उपसम्पन्न भिसापेतृकामो रूप वा सह वा गन्धं वा रसं वा फोटुब्बं वा उपसहरति । भायेय्य वा सो न वा भायेय्य भ्रापत्ति पाचित्तियस्स । चोरकत्तारं वा वाळकत्तारं वा पिसाचकत्तारं वा भ्राचिक्खति । भायेय्य वा सो न वा भायेय्य, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

३४ ६ उपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्ज्ञी भिसापेति, श्रापत्ति पाचित्ति-यस्स । उपसम्पन्ने वेमतिको भिसापेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । 'उपसम्पन्ने अवृत्यसम्पन्नसञ्ज्ञी भिसापेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

उपसम्पन्नो अनुपसम्पन्नं भिसापेतुकामो रूपं वा सहं वा गन्धं वा रसं वा फोटुब्बं वा उपसंहरति । भायेय्य वा सो न वा भायेय्य, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

१ – १. मिक्सूं – रो०, म०। २. सी० रो०, म० पोत्यकेसुनित्य।

15

20

चोरकन्तारं वा वासकन्तारं वा पिसाचकन्तारं वा द्याचिकस्वति । भाग्रेस्य वा सो न वा भावेरय, भापत्ति दक्कटस्स । भ्रमपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी, द्यापत्ति दक्कटस्स । ग्रनपसम्पन्ने वेमितिको, ग्रापत्ति दक्कटस्स । ग्रनपसम्पन्ने धनपसम्पन्नसञ्जी, भापत्ति दक्कटस्स ।

३४६. ग्रनापत्ति निभसापेतुकामो रूपं वा सहं वा गन्धं वा रसं वा ३ फोटब्बं वा उपसंहरति. चोरकन्तारं वा वाळकन्तारं वा पिसाचकन्तारं वा धाचिक्खति, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

८ ४६. खपञ्जासमपाचितियं (जोतिविसिन्धने)

(१) सुसिरकटुजोतिवत्थ

३५०. तेन समयेन बद्धो भगवा भग्गेस विहरति संसमारगिरें भेसकळावते भिगदाये । तेत खो पन समयेन भिक्ख हेमन्तिके काले ग्राङ्गातरं महन्तं ससिरकटं जोति समादहित्वा विसिब्बेसं । तस्मि च ससिरे 10 कण्डसप्पो ग्रमिगना सन्तत्तो निक्खमित्वा भिक्ख परिपातेसि । भिक्ख तहं तहं उपधाविस । ये ते भिक्ल ग्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति - कथं हि नाम भिक्ख जोति समादहित्वा विसिब्बे-स्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्ख जोतिं समादहित्वा विसिब्बेन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पठमपञ्ज्ञासि

विगरिह बद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम ते, भिक्खवे, मोघ-परिसा जोति समादहित्वा विसिब्बेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, अप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ-

"यो पन भिक्त विसिव्बनापेक्लो जोति समादहेय्य वा समादहा-पेरय वा पाचिसियं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खूनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(३) गिलानभिक्सवस्य

३५१. तेन खो पन समयेन भक्खु गिलाना होन्ति । गिलानपुच्छका ,

B 152 R. 115

१. संस्मारिंगरे - म० । २ भेसकलावने - सी०, स्या० । ३. मासे - स्या० । ४-४. तर्डि तर्डि - स्वा । १. पत्राविस - सी०, स्था०, रो० । ६. विसीवनापेक्सो - स्था० ।

n 159

p 116

10

15

20

भिक्कू णिलाने भिक्क् एतदबोचुं — "कच्चाबुसो, समनीयं कच्चि यापनीयं" ति ? "पुब्बे मयं, प्रावुसो, जोति समादिहत्वा विसिब्बेम ; तेन नो फासु - होति । इदानिपन भयवता पटिक्कित्तं ति कुक्कुच्चायन्ता न विसिब्बेम, तेन नो न फासु होती" ति ।

(४) धनुपञ्जासि

भगवतो एतमत्यं आरोचसुं ... पे० ... धनुजानामि, भिक्सवे, गिलानेन भिक्सुना जोति समादहित्वा वा समादहापेत्वा वा विसिब्बेतुं । एवं चपन. भिक्सवें. इसं सिक्सापदं उन्निसेट्याथ —

"यो पन भिक्खु प्रगिलानो विसिद्धनापेक्सो जोति समावहेट्य का समावहापेट्य द्वा. पाण्डिलयं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खन सिक्खापदं पञ्जात्तं होति ।

(४) ग्रनपञ्जाति – तथारूपप्पच्चये

३५२. तेन खोपन समयेन भिक्कू पदीपे पि जोतिके पि जन्ताघरे पि कुक्कुरूचायन्ति । भगवतो एतमत्यं आरोचेसु ... पे० ... अनुजानामि, भिक्कके, तथारूपपच्चया जोति समादहितुं समादहापेतुं । एवं च पन, भिक्कके, इस सिक्कापदं उहिसेय्याथ —

३५३. "यो पन भिक्कु प्रगिलानो विसिद्धनापेक्को जोति समादहेय्य वा समादहापेय्य वा, ग्रञ्ञात्र तथारूपप्यच्चया, पाचित्तियं" ति ।

(६) विभक्तो

३५४. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे ० ... भिक्क्षू ति ... पे ० ... ग्रय इमस्मि श्रत्ये श्रिषप्पेतो भिक्क्षु ति ।

श्रामिलानो नाम यस्स विना अग्गिना फास होति ।

गिसानो नाम यस्स विना ग्रग्गिना न फासु होति।

विसिब्बनापेक्सो ति तिप्पतुकामो । जोति नाम ग्राग्गि वच्चति ।

समाबहेय्या ति सयं समादहति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

समावहापेय्या ति ग्रञ्ञां ग्राणापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । सर्कि 25. ग्राणत्तो बहुकं पि समादहति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१-१. न पदीपेसुं - रो० । २. कुक्कुच्चायन्ता - रो० । ३. तथारूपपच्चया - रो० ।

R 117

ग्राटकात्र तथा रूपप्यक्त्या ति ठपेत्वा तथारूपप्यक्त्वयं ।

३५५. प्रमिलानो प्रमिलानसञ्जी विसिन्धनापेक्सो जोति समाद-हित वा समादहापेति वा, प्रञ्जात्र तथारूपप्पच्चया, आपत्ति पाचित्तियस्स । भ्रमिलानो वेमतिको विसिन्धनापेक्सो जोति समादहित वा समादहापेति था, भ्रञ्जात्र तथारूपप्पच्चया, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स । श्रमिलानो मिलानसञ्जी ⁵ विसिन्धवनापेक्सो जोति समादहित वा समादहापेति वा, भ्रञ्जात्र तथारूप-प्यच्या. भ्रापनि पाचित्तियस्स ।

पटिलातं उक्खिपति, म्रापत्ति दुक्कटस्स । गिलानो म्रगिलानसञ्जी, म्रापत्ति दुक्कटस्स । गिलानो वेमतिको, म्रापत्ति दुक्कटस्स । गिलानो गिलानसञ्जी, म्रनापत्ति ।

३५६. श्रनापत्ति गिलानस्स, श्रञ्जेन कतं विसिब्बेति, वीतच्चित-ङ्गारं विसिब्बेति, पदीपे पि जोतिके पि जन्ताघरे पि तथारूपप्पच्चया, श्रापदास्, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ५७. सत्तपञ्डासमपाचित्तियं (नहाने)

(१) बिम्बिसारतयोवानहानवत्थ

३५७. तेन समयेन बुढो भगवा राजगहे विहरित वेळुवने कलन्दक-निवापे। तेन खो पन समयेन भिक्खू तपोदे नहायन्ति । तेन खो पन 15 समयेन राजा मागघो सेनियो विम्बिसारो "सीसं नहायिस्सामी" ति तपोदं गन्त्वा — "यावाय्या नहायन्ती" ति एकमन्तं पिटमानेसि । भिक्ख याव समन्धकारा नहायिषु । प्रष्य खो राजा मागघो सेनियो विम्बिसारो विकास सीसं नहायित्वा, नगरद्वारे थिकते बहिनगरे विस्तात, कालस्सेव प्रसम्भिक्षेत्र विलेपनेन येन भगवा तेनुपसङ्किम; उपसङ्किमता भगवन्तं 20 श्रमिवादेवा एकमन्तं निसीदि । एकमन्तं निसिक्षं खो राजानं मागधं सेनियं विम्बिसारं भगवा एतदबोच — "किस्स त्वं, महाराज, कालस्सेव प्रागतो प्रसम्भिनेत विलेपनेना" ति ? प्रथ खो राजा मागधो सेनियं विम्बसारो भगवतो एतमत्वं धारोचेसि । प्रथ खो राजा मागधो सेनियं विम्बसारो भगवतो एतमत्वं धारोचेसि । प्रथ खो राजा मागधो सेनियं विम्बसारो

१. वितष्टिक्क क्लारं – रो०; वीतष्टिक क्लारं – स्या०; वीतष्टिक क्लारं – सी०। २, ३, ४ – सी०, रो०, म० पोत्यकेसु नरिष । १. नहायित – रो०। ६. प्रय – सी०, स्या०। ७–७. सी०, स्या० पोत्यकेसु नरिष ।

R 118

बिम्मया कथाय सन्दस्सेसि समादपेसि समुत्तेजेसि सम्पह्सेसि । श्रथ खो राजा मागधो सेनियो बिम्बिसारो भगवता धिम्मया कथाय सन्दस्सितो समा-दिपतो समुत्तेजितो सम्पहंसितो उद्घायासना भगवन्तं श्रीभवादेत्वा पदिख्यां कत्वा पक्कामि । श्रथ खो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे भिक्खुसङ्घं किरा तिमस्य पित्रस्य नित्रस्य पात्रस्य पित्रस्य नित्रस्य स्वरस्य नित्रस्य नित्यस्य नित्यस्य नित्यस्य नित्रस्य नित्यस्य नित्यस्य नित्यस्य नित्यस्य नित्यस्य नि

(२) पठमपञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम ते, भिक्खबे, मोघ-पुरिसा राजानं पि पस्सित्वा न मत्तं जानित्वा नहायिस्सन्ति ! नेतं, भिक्खबे, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं 10 उहिसेय्याय ----

> "यो पन भिक्खु ग्रोरेन द्वमासं नहायेग्य, पाचित्तिय" ति । एवञ्चिदं भगवता भिक्खनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(३) धनपञ्जलि – उण्हसमये

३५८. तेन खो पन समयेन भिक्खू उण्हसमये परिळाहतमये कुक्कुच्चा-यन्ता न नहायन्ति, सेदगतेन गत्तेन सपन्ति । चीवरं पि सेनासनं पि 15 दुस्सति । भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसुं ... पे० ... ग्रनुजानामि भिक्खवे, उण्हसमये परिळाहसमये ग्रोरेनद्धमामं नहायितु । एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उहिसेय्याथं —

"यो पन भिक्खु झोरेनडमासं नहायेच्य, झटकात्र समया, पाचित्तियं । तत्त्वायं समयो । वियव्डो मासो सेसो गिम्हानं ति वस्सानस्स पठमो मासो २० इच्चेते झडुतेय्यमासा उन्हसमयो परिळाहसमयो – झयं तत्त्व समयो" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खनं सिक्खापदं पञ्जात्तं होति ।

(४) धनपञ्जलि – गिलाने

३४१. तेन खो पन समयेन भिक्क् गिलाना होन्ति । गिलानपुच्छका भिक्क् गिलाने भिक्क् एतदबोचुं – "कच्चावुसो, खमनीयं कच्चि यापनीयं" ति ? "पुब्बे मयं, ग्रावुसो, ग्रोरेनद्धमासं नहायाम, तेन नो फासु होति ; इदानि पन भगवता पटिक्खितं ति कुक्कुच्चायन्ता न नहायाम, तेन नो न फासु होती" ति । भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसुं ... पे० ... प्रनुजानामि, भिक्खवे, गिलानेन

15

25

भिक्खुना भौरेनद्धमासं नहायितुं । एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापद उहिसेय्याथ —

"यो वन भिक्क झोरेनढमासं नहायेय्य, प्रञ्ञात्र समया, पाकि-लियं। सत्थायं समयो। वियद्धो मासो सेसी गिम्हान ति वस्सानस्स पठमो नासो इच्चेते प्रहुतेय्यमासा उण्हसमयो, परिक्ठाहसमयो, गिलान- उ समयो – झ्रयं तत्व समयो" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खुनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(४) भ्रनपञ्जात्ति – नवकम्मे

३६०. तेन खो पन समयेन भिक्खू नवकम्मं कत्वा कुक्कुच्चायन्ता न नहायन्ति । ते सेदगतेन गत्तेन सयन्ति । चीवरं पि सेनासनं पि दुस्सति । भगवतो एतमत्वं ब्रारोचेसुं...पे०... अनुजानामि, भिक्खवे, कम्मसमये 10 ब्रोरेनद्वमासं नद्वायितं । एवं च पन, भिक्खवे. इमं सिक्खापदं उदिसंस्याध —

"यो पन भिक्खु घोरेनद्धमासं नहायेय्य, ग्रञ्जन समया, पाचित्तियं। तत्यायं समयो। वियड्डो मासो सेसो गिम्हानं ति वस्तानस्स पठमो मासो इञ्चेते प्रष्टुतेय्यमासा उण्ह्रसमयो, परिळाहसमयो, गिलानसमयो, कम्म-समयो – प्रयं तत्य समयो" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खून सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(६) ग्रनपञ्जाति - ग्रहानगमने

३६१. तेन खो पन समयेन भिक्क् ग्रद्धान गन्तवा कुक्कुच्चायन्ता न नहायन्ति । ते सेदगतेन गत्तेन सयन्ति । चीवर पि सेनासनं पि दुस्सति । भगवतो एतमत्वं ग्रारोचेस् ... पे० ... प्रनुजानामि, भिक्खवे, ग्रद्धानगमन-समये ग्रोरेनद्धमास नहायितु । एवं च पन, भिक्खवे, इम सिक्खापदं उद्दि- 20 सिय्याय —

"यो पन भिक्खु घ्रोरेनद्धमासं नहायेय्य, प्रश्नात्र समया, पाचित्तियं। तस्यायं समयो। विषक्षु द्यो मासो सेसो गिम्हानं ति वस्सानस्स पठमो मासो इच्चेते प्रश्नुतेय्यमासा उण्हसमयो, परिळाहसमयो, गिलानसमयो, कम्म-समयो, प्रदानगमनसमयो — प्रयं तत्य समयो" ति।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खूनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

१. ग्रह्मानममां – स्था० । २. सी०, स्था० पोत्यकेसु नित्य । पाचित्रयं – २१.

(७) अनुपञ्जाति – बातबृद्धियं

३६२. तेन खो पर्न समयेन सम्बहुला भिक्खू ध्रुष्ट्रोकासे चीवरकम्मं करोन्ता सरजेन वातेन घोकिणा होन्ति । देवो च थोकं बोकं फुसायित । भिक्खू कुक्कुच्वायन्ता न नहायन्ति, किलिक्षेन गत्तेन सपन्ति । चीवरं पि सेनासनं पि दुस्सित । भगवतो एतमत्वं ध्रारोचेसुं ... पे० ... अनुजानामि, अभक्षवे, वातवृद्धिसमये घोरेनद्धमासं नहायितु । एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ —

३६३. "यो पन भिक्खु घोरेनद्धमासं नहायेय्य, घञ्जात्र समया, पाचित्तियं । तत्थायं समयो । दियब्ढो मासो सेसो निम्हानं ति बस्सानस्स पठमो मासो इञ्चेते श्रृद्वतेय्यमासा उण्हसमयो, परिळाहसमयो, निलानसमयो, 10 कम्मसमयो, श्रद्धानगमनसमयो, वातबृद्धिसमयो – श्रयं तत्थ समयो'' ति ।

(८) विभक्तो

३६४. यो पना ति यो यादिसो . . पे० ... भिक्खू ति ... पे० ... म्रयं इमस्मि म्रत्ये म्रधिप्पेतो भिक्ख ति ।

श्रोरेनद्रमासं ति ऊनकद्रमासं ।

नहायेय्या ति चुण्णेन वा मत्तिकाय वा नहायिति, पयोगे पयोगे दुक्कटं । 15 नहानपरियोसाने, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

श्रञ्जात्र समयाति ठपेत्वा समयं ।

उण्हसमयो नाम दियड्ढो मासो सेसो गिम्हानं ।

परिळाहसमयो नाम वस्सानस्स पटमो मासो इच्चेते अङ्गुतेय्यमासा उण्हसमयो परिळाहसमयो ति नहायितब्बं।

शिलानसमयो नाम यस्स विना नहानेन न फासु होति । गिलान-समयो ति नहायितब्बं ।

कम्मसमयो नाम श्रन्तमसो परिवेणं पि सम्मट्टं होति । कम्मसमयो ति नहायितव्यं ।

श्रद्धानगमनसमयो नाम श्रद्धयोजनं ग~~व्छिस्सामी</sub>ैति नहायितब्बं,~~ ²⁵ ग~~ण्डा~~नेन नहायितब्बं, गतेन नहायितब्बं ।

वातवृद्धिसमयो नाम भिक्सू सरजेन वातेन स्रोकिण्णा होन्ति, द्वे वा तीणि वा उदकफुसितानि काये पतितानि होन्ति । वातवृद्धिसमयो ति नहा-यितब्बं ।

B. 157

१. फुस्सि - स्थाः । २. गमिस्सामी - स्थाः; गण्डिस्सामा - रोः ।

D 150

३६५. ऊनकद्धमासे ऊनकसञ्जी, ध्रञ्जात्र समया, नहायित, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स । ऊनकद्धमासे वेमतिको, प्रञ्जात्र समया, नहायित, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स । ऊनकद्धमासे ग्रतिरेकसञ्जी, प्रञ्जात्र समया, नहायित, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

श्रतिरेकद्धमासे ऊनकसञ्जी, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रतिरेकद्धमासे व वेमतिको, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रतिरेकद्धमासे श्रतिरेकसञ्जी, श्रनापत्ति ।

३६६: अनापत्ति समये, श्रद्धमासं नहायति, श्रतिरेकद्धमासं नहायति, पारं गच्छत्तो नहायति, सब्बपच्चन्तिमेसु जनपदेसु, श्रापदासु, उम्मत्तकस्स,

६ ५८. ग्रहुपञ्जासमपाचित्तियं (हुम्बन्नहरूने)

(१) चोरविलुत्तपरिब्बाजकभिक्खुवत्यु

३६७. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने धनाथ- 10 श.120 पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन सम्बहुला भिक्खू व परिब्बाजका व साकेता सावित्य अद्धानममाप्पटिपन्ना' होन्ति । अन्तरामम्मे चोरा निक्ख-मित्वा ते प्रचिद्धान्तम्माप्पटिपन्ना' होन्ति । अन्तरामम्मे चोरा निक्ख-मित्वा ते प्रचिद्धान्तम् । सावित्यया राजभटा निक्खमित्वा ते चोरे सभण्डे गहेत्वा भिक्कूनं सहित् । हिस्-"आगच्छन्तु, भवन्ता, सकं सकं चीवरं सरूजानित्वा गण्हन्त्'' ति । भिक्क्ष् न सरुजानित्वा ते उज्झायनित खिय्यन्ति । विपाचेन्ति — "कथं हि नाम भवन्ता अत्तनो अत्तनो चीवरं न सङ्जा-निस्सत्ती'' ति ! अस्सोतुं खो भिक्क्ष् तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । अथं क्षो ते भिक्क्षं भगवतो एतमत्यं आरोचेस्ं ।

(२) पञ्जाति

श्रथ खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे भिक्खुसङ्घं सन्नि-पातापेत्वा भिक्खुनं तदनुच्छविकं तदनुलोमिकं धिम्म कथं कत्वा भिक्खू 20 श्रामन्तेसि – "तेन हि, भिक्खवे, भिक्खुनं सिक्खापदं पञ्ञापेस्सामि दस श्रत्थवसे पटिच्च – सङ्घसुट्हुताय, सङ्घुफासुताय ... पे० ... सद्धम्मद्वितिया, विनयानुगाहाय। एवं चपन, भिक्खवे, इसं सिक्खापदं उहिसेय्याथ–

१. झहानमन्मपटिका - सी०, स्था०, रो०। *. एत्व स्था० पोत्यके 'वीवर' ति पाठो विस्तति । २. पञ्जपेस्सामि - म०।

5

D 150

R 191

B. 160

20

, ३६८. "तवं पन भिक्कुना चीवरलाभेन तिष्णं वुब्बण्णकरणानं झञ्जा-तरं बुब्बण्णकरणं प्रावातब्बं – नीलं वा कहमं वा काळसामं वा । प्रनावा चे भिक्कु तिष्णं बुब्बण्णकरणानं झञ्जातरं बुब्बण्णकरणं नवं चीवरं परि-भुञ्जेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

३६९. नवं नाम ग्रकतकप्पं बुच्चति ।

चीवरं नाम छन्नं चीवरानं ग्रञ्ञातर चीवरं।

तिष्णं बुब्बण्णकरणानं ग्रञ्ञातरं बुब्बण्णकरणं ग्रावातब्बं ति ग्रन्त-मसो कुसम्मेन पि ग्रावातब्बं ।

नीलं नाम द्वे नीलानि - कसनीलं, पलासनीलं।

कहमो नाम ग्रोदको वुच्चति ।

काळसामं नाम यं किञ्च काळसामकं ।

प्रनादा चे भिक्कु तिष्णं दुब्बण्णकरणानं ग्रञ्ञतरं दुब्बण्णकरणां ति श्रन्तमसो कुसमोन पि श्रनादियित्वा तिष्णं दुब्बण्णकरणानं श्रञ्जतरं दुब्बण्णकरणं नवं चीवरं परिभृज्जति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

३७०. ग्रनादिन्ने ग्रनादिन्नसञ्जी परिभुञ्जति, ग्रापत्ति पाचित्ति-यस्स । ग्रनादिन्ने वेमतिको परिभुञ्जति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रना-दिन्ने ग्रादिन्नसञ्जी परिभुञ्जति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

आदिन्ने अनादिन्नसञ्जी, आपत्ति दुक्कटस्स । आदिन्ने वेमतिको, आपत्ति दुक्कटस्स । आदिन्ने आदिन्नसञ्जी, अनापत्ति ।

३७१. ग्रनापत्ति ग्रादियित्वा परिभुञ्जति, कप्पो नट्टो होति, कप्पकतोकासो जिण्णो होति, कप्पकतेन ग्रकप्पकतं संसिब्बितं होति, ग्रमगळे ग्रनुवाते परिभण्डे, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ५६. ऊनसट्टिमपाचित्तिय (बोबरविकप्पने)

(१) उपनन्दसक्यपुलबत्यु

३७२. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन स्त्रो पन समयेन ग्रायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो

१. काळकं -- सी०, स्था०।

15

R. 122

भातुनो सिद्धिविहारिकस्स भिक्खुनो सामं बीवरं विकप्पेत्वा श्रप्पच्चुद्धारणं' परिभुञ्जति । स्रय को सो भिक्खु भिक्खुनं एतमत्यं प्रारोचेसि — "श्रयं, ध्रावुसी, श्रायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो मम्हं बीवरं सामं विकप्पेत्वा श्रप्पच्चु-द्धारणं परिभुञ्जती'' ति । ये ते भिक्खू श्रप्पच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति खिप्यन्ति विपाचेन्ति — कयं हि नाम श्रायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो भिक्खुस्स । सामं चीवरं विकप्पेत्वा श्रप्पच्चुद्धारणं परिभुञ्जिस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर त्वं, उपनन्द, भिक्खुस्स सामं चीवरं विकप्पेत्वा श्रप्पच्चुद्धारणं परिभुञ्जसी ति ? "सच्चं, भगवा'' ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कर्य हि नाम त्वं, मोघपुरिस, भिक्खुस्स सामं चीवरं विकप्पेत्वा ग्रप्पच्चुद्धारणं परिभुञ्जिस्सिसि ! नेतं, 10 मोघपुरिस, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ —

३७३. "यो पन भिक्कु भिक्कुस्स वा भिक्कुनिया वा सिक्कसानाय वा सामणेरस्स वा सामणेरिया वा सामं चीवरं विकप्पेत्वा अप्यच्युद्धारणं परिभुञ्जेय्य, पाचिस्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

३७४. यो पना तियो यादिसो ... पे० ... भिक्खू ति ... पे० ... म्रयं इमिंस्म म्रत्ये म्रिष्पेतो भिक्खू ति ।

भिक्खुस्सा ति ग्रञ्जस्स भिक्खुस्स ।

भिक्खनी नाम उभतोसङ्के उपसम्पन्ना।

सिक्खमाना नाम द्वे वस्सानि छस् धम्मेस् सिन्खितसिन्छा ।

सामणेरो नाम दससिक्खापदिको।

सामणेरी नाम, दससिक्खापदिका ।

सामं ति सयं विकप्पेत्वा ।

चीवरं नाम छन्नं चीवरानं भ्रञ्ञातरं चीवरं विकप्पनुपगं पच्छिमं।

विकय्पना नाम द्वे विकय्पना — सम्मुखाविकय्पना च परम्मुखा- 25 विकय्पना च।

१. भ्रपच्चुवारकं - सी०,स्या०, रो० । २. विकप्पनं - स्या०, रो० ।

R. 123

सम्मुखाविकप्यना नाम इमं चीवरं तुम्हं विकप्पेमि इत्यक्षामस्स वाति।

परम्मुखाविकप्पना नाम इमं चीवरं विकप्पनत्थाय तुम्हं दम्मी ति । तेन वत्तब्बो – "को ते मित्तो वा सन्विट्ठो वा" ति ? "इत्यन्नामो च इत्यन्नामो चा" ति । तेन वत्तब्बो – "श्रहं तेस दम्मि, तेसं सन्तकं परिभुञ्ज वा विस्सर्जेहि वा यथापच्चयं वा करोही" ति ।

श्रप्पच्चुद्धारणं नाम तस्स वा ग्रदिशं,'तस्स वा ग्रविस्ससन्तो' परि-भुञ्जति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

३७४. ग्रप्पच्नुद्धारणे ग्रप्पच्नुद्धारणसञ्जी परिभुञ्जति, ग्रापत्ति

10 पाचित्तियस्स । ग्रप्पच्नुद्धारणे वेमतिको परिभुञ्जति, ग्रापत्ति पाचित्ति
यस्स । ग्रप्पच्नुद्धारणे ग्रप्पच्नुद्धारणसञ्जी परिभुञ्जति, ग्रापत्ति पाचि
तियस्स ।

ग्रिषिट्रेति वा विस्सज्जेति वा, ग्रापत्तिः दुक्कटस्स । पञ्चुद्धारणे ग्रप्पञ्चुद्धारणसञ्जो, ग्रापत्तिः दुक्कटस्स । पञ्चुद्धारणे वेमतिको, ग्रापत्तिः व दुक्कटस्स । पञ्चुद्धारणे पञ्चुद्धारणसञ्जो, ग्रानापत्ति ।

३७६. अनापत्ति सो वा देति, तस्स वा विस्ससन्तो परिभुञ्जति, उम्मत्तकस्स, आदिकम्मिकस्सा ति ।

५६०. सद्विमपाचित्तियं (चीवरम्रयनिमाने)

(१) सत्तरसविगय-छुम्बन्गियभिक्खबत्य

३७७. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने अनायपिण्डिकस्स प्रारामे । तेन सो पन समयेन सत्तरसविग्गया भिक्क् असिम्रिहित20 पिरक्खारा होन्ति । खब्बिग्गया भिक्क् सत्तरसविग्गयानं भिक्क्क् ग्रदासं ि
वीवरं पि अपनिधेन्ति । सत्तरसविग्गया भिक्क् छब्बिग्गयं भिक्क् एतदवोचुं —
"देयावुसो, अम्हाकं पत्तं पि चीवरं पी" ति । छब्बिग्गया भिक्क् हसन्ति, ते
रोदन्ति । भिक्क् एवमाहंसु —"किस्स तुम्हे, प्रावुसो, रोदथा" ति ? "इमे,
आवुसो, छब्बिग्गया भिक्क् प्रमहाकं पत्तं पि बीवरं पि अपनिचेन्ती" ति ।
25 ये ते निक्क् प्रपिच्छा ... पेठ ... ते उज्ज्ञायन्ति ख्रिय्यन्ति विपाचित्त — कक्

प्रविस्तासेन्तो -- स्वा०, रो० । २. सीयन्ति -- सी०, स्वा०, रो० ।

15

R 162

हि नाम छक्विग्गया भिक्कू भिक्कुनंपत्तं पि वीवरंपि ग्रपिनिषेस्सन्ती ति ...पे०... सच्चं किर तुम्हे, भिक्कवे, भिक्कुनंपत्तं पि चीवरंपि ग्रप-निषेषा ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जलि

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, भिक्खूनं पत्तं पि चीवरं पि प्रपनिघेस्सय ! नेतं, मोघपुरिसा, प्रप्यसन्नानं ७ वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे, डमं सिक्खापदं उहिसेय्याय —

३७८. "यो पन भिक्कु भिक्कुस्स पत्तं वा बीवरं वा नित्तीवनं वा सूचिवरं वा कायबन्धनं वा प्रपनिधेय्य वा प्रपनिधापेय्य वा, प्रन्तमसो इसापेक्को'पि, पाचित्तियं"ित ।

(३) विभक्तो

३७६. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिष्मक्षू ति ... पे० ... म्रयं 10 इमस्मि ग्रत्थे ग्रिषिपोतो भिक्स्तु ति ।

भिक्खुस्सा ति ग्रञ्जस्स भिक्खुस्स ।

पत्तो नाम द्वे पत्ता – ग्रयोपत्तो, मत्तिकापत्तो ।

चीवरं नाम छन्नं चीवरानं ग्रञ्ञातरं चीवरं, विकप्पनुपगं पिछमं। निसीवनं नाम सदसं वच्चति ।

सिचारं नाम सस्चिकं वा ग्रस्चिकं वा।

कायबन्धनं नाम द्वे कायबन्धनानि – पट्टिका^रे सुकरन्तकं ।

श्चर्यनिषेट्य वा ति सयं अपनिषेति, आपत्ति पाचित्तियस्स । सिंक आपत्ति बहकं पि अपनिषेति, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

ग्रन्तमसो हसापेक्खो पी ति कीळाघिप्पायो ।

३८०. उपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी पत्तं वा चीवरं वा निसीदनं वा सूचिघरं वा कायबन्धनं वा श्रपिनधिति वा श्रपिनधोति वा, अन्तमसो हसापेक्खो पि, श्रापित पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने वेमतिको ... पे०... उप-सम्पन्ने अनुपसम्पन्नसञ्जी पत्तं वा चीवरं वा निसीदनं वा सूचिघरं वा कायबन्धनं वा श्रपिनधिति वा श्रपिनधोति वा, अन्तमसो हसापेक्खो पि, 25 श्रापित पाचित्तियस्स ।

१. हासापेनको - रो०; हस्सापेनको - सी०, स्वा० । २. पट्टिकं - स्वा०, रो० ।

10

20

m. 169

m 124

स्रञ्जं परिक्खारं प्रपनिषेति वा प्रपतिषापेति वा, प्रत्तमधो हसापेक्को पि, प्रापत्ति दुक्कटस्स । अनुपसम्पन्नस्स पत्तं वा बीवरं वा स्रञ्जं वा परिक्खारं प्रपनिषेति वा अपनिषापेति वा, प्रत्तमसो हसापेक्को पि, आपत्ति दुक्कटस्स । अनुपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जो, आपत्ति दुक्कटस्स । उ अनुपसम्पन्ने वेसतिको, आपत्ति दुक्कटस्स । अनुपसम्पन्ने अनुपसम्पन्नसञ्जो, आपत्ति दक्कटस्स ।

३ द १. अनापत्ति नहसाधिप्पायो, दुन्निक्खित्तं पटिसामेति, धर्म्म कथं कत्वा दस्सामी ति पटिसामेति, उम्मत्तकस्स, आदिकम्मिकस्सा ति ।

सुरापानवमाो छट्टो।

तस्सहानं

सुरा ग्रङ्गगुलि हासो' च, ग्रनादरिय च भिसनं । जोतिनहानदृब्बण्णं, साम * ग्रपनिधेन चा ति ।।

६१. एकसिंदुमपाचित्तियं
 (सञ्चिक्त पाण जीविता बोरोपने)

(१) उदायिकाकविज्ञानवत्थ

३८२. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने अनाथपिण्डिकस्स आरामे । तेन क्षो पन समयेन आयस्मा उदायीं इस्सासो
होति, काका चस्स अमनापा होन्ति । सो काके विज्ञात्वा विज्ञित्वा सीसं
ह्विन्दत्वा सूले पिटपाटिया ठपेंसि । भिक्कू एवमाहंसु — "कैनिमे, आबुसो,

15 काका जीविता वोरोपिता" ति ? "मया, आबुसो । अमनापा मे काका"
ति । ये ते भिक्कू अप्पिच्छा .. पे० ... ते उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचित्त —
कथं हि नाम आयस्मा उदायी सञ्चिच्च पाणं जीविता वोरोपेस्सती ति
.. पे० ... सच्च किर त्व, उदायि, सञ्चिच्च पाणं जीविता वोरोपेसी ति ?
"सच्च, भगवा" ति ।

(२) पञ्जत्ति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस,

१. तोषं - रो०। २. भिसना - स्था०। ३. जोतिन्हानदुध्यण्णं -स्या०। **१ एत्य रो०** पोत्यके 'प्रपच्युद्धारक'ति पाठो दिस्सति। ४. उदानि - सी०, स्या०, रो०।

D 164

सब्ज्जिक्च पाणं जीविता वोरोपेस्सिस ! नेतं, मोघपुरिस, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ —

३८३. "यो पन भिक्कु सञ्चिक्व पाणं जीविता बोरोपेय्य, पासि-क्यां" ति ।

(३) विभक्ती

३८४. **यो पना**तियो यादिसो ...पे० ... भिक्खूति ...पे० ... अर्थे क इसस्मि अरुथे अधिष्येनो भिक्खति ।

स्टिबच्चा ति जानन्तो सञ्जानन्तो चेच्च प्रभिवितरित्वा वीतिककमो।

पाणी नाम तिरच्छानगतपाणी वुच्चति ।

जीविता बोरोपेय्या ति जीवितिन्द्रिय उपच्छिन्दति उपरोधेति सन्तिति 10 विकोपेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२८४. पाणे पाणसञ्जी जीविता बोरोपेति, ग्रापत्ति पाचित्त-यस्स । पाणे वेमतिको जीविता बोरोपेति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । पाणे ग्रप्पाण-सञ्जी', ग्रनापत्ति । ग्रप्पाणे पाणसञ्जी, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रप्पाणे वेमितको, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रप्पाणे ग्रप्पाणसञ्जी, ग्रनापत्ति ।

३८६. ग्रनापत्ति असञ्चिच्च, ग्रस्सतिया^र, ग्रजानन्तस्स, नमरणा- . घिप्पायस्स, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ६२. द्वासिट्टमपाचितियं (सप्पाणकउदकपाने)

(१) छन्यग्गियभिक्तुबत्यु

३८७. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने धताथ-पिण्डिकस्स धारामे । तेन खो पन समयेन छब्बिगया भिक्खू जानं सप्पाणकं उदकं परिभुञ्जन्ति । ये ते भिक्खू धप्पिच्छा ... पे०... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति 20 विपाचेन्ति – कथं हि नाम छब्बिगया भिक्खू जानं सप्पाणकं उदकं परि-भुञ्जिस्सन्ती ति ... पे० ... सर्च्चं किर तुम्हे, भिक्खवे, जानं सप्पाणकं उदकं परिभुञ्जया ति ? "स्च्चं, भगवा" ति ।

१. ब्रपाणसञ्जी - सी॰, रौ॰। २. ब्रसतिया - सी॰, स्वा॰, रो॰। वाबितियं-२२.

R. 126

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ...पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, जानं सप्पाणकं उदकं परिभुष्टिजस्सय ! नेतं, मोघपुरिसा, भप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे० ... एवं च पन, भिक्खते, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याय –

३८८. "यो पन भिक्कु जानं सप्याणकं उदकं परिमुञ्जेब्य, पाचि-• सियं" ति ।

(३) विभङ्गो

३८१. **यो पना** ति यो यादिसो ...पे० ... भिक्क्यू ति ...पे० ... श्रयं इमस्मि ग्रत्ये ग्रविप्पेतो भिक्क्ष ति ।

जानाति नाम सामं वा जानाति, ग्रञ्जे वा तस्स ग्रारोजेन्ति । सप्पाणकं ति जानन्तो, परिभोगेन मरिस्सन्ती ति जानन्तो परिभुञ्जति, 10 ग्रापनि पाजिनिकस्म ।

३६०. सप्पाणके सप्पाणकसञ्जी परिभुञ्जति, भ्रापत्ति पाचित्ति-यस्स । सप्पाणके वेमतिको परिभुञ्जति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । सप्पाणके भ्रप्पाणकसञ्जी'परिभुञ्जति, श्रनापत्ति । भ्रप्पाणके सप्पाणकसञ्जी, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रप्पाणके वेमतिको, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रप्पाणके भ्रप्पाणक-15 सञ्जी, भ्रनापत्ति ।

३६१. अनापत्ति सप्पाणकं' ति ब्रजानत्तो', श्रप्पाणकं' ति जानन्तो', परिभोगेन न मरिस्सन्ती ति जानन्तो परिभुञ्जति, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मि-करमा नि ।

६३. तेसद्विमपाचित्तियं(प्रविकरणउक्कोटने)

(१) छड्डांगायभिक्खवत्य

३६२. तेन समयेन बुढ़ी भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने मनाय
पिण्डिकस्स म्रारामे। तेन खो पन समयेन छुज्बनिगया भिक्लू जानं यथाधम्मं

निहताधिकरणं पुनकम्माय उक्कोटेन्ति — "म्रकतं कम्मं दुक्कटं" कम्मं पून

१. झसप्पाणकसञ्जी - री० । २. प्रपाणके - री० । ३. प्रपाणके - सी० । ४. जानन्ती -सी० । ४-४-सी० पोरवके नरिव । ६. दुक्कर्त - सी० ।

R 166

15

कातब्बं कम्मं बनिहरां दुनिहतं पुन निहनितब्बं ति । ये ते भिक्क् प्राप्तच्छा
...पे ....ते उज्ज्ञायन्ति सिध्यन्ति विपाचेन्ति – कयं हि नाम स्वन्यन्तिया
निक्क्ष्य जानं यथाधम्मं निहताधिकरणं पुनकम्माय उक्कोटेस्सन्ती ति
...पे ....से चक्के किर तुम्हे, भिक्स्यते, जानं यथाधम्मं निहताधिकरणं पुनकम्माय उक्कोटेस्यां ति ? "सच्चं, भगवां" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोषपुरिसा, जानं यथाधम्मं निहताधिकरणं पुनकम्माय उक्कोटेस्सथः ! नेतं, मोषपुरिसा, अप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इसं सिक्खापदं जिहसेय्याथ —

३६३ "यो पन भिक्कु जानं यथाधम्मं निहताधिकरणं पुनकम्माय 10 जक्कोटेय्य. पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

३१४. यो पना ति यो यादिसो ... पे० ... भिष्मस् ति ... पे० ... अयं इमस्मि अत्थे अधिप्येतो भिक्स ति ।

जानाति नाम सामं वा जानाति, श्रुञ्ञे वा तस्स ग्रारोचेन्ति, सो वा ग्रारोचेति ।

यवाधम्मं नाम धम्मेन विनयेन सत्युसासनेन कतं, एतं यथाधम्मं नाम ।

श्रविकरणं नाम चत्तारि प्रविकरणानि – विवादाधिकरणं, ग्रनुवादा-धिकरणं, ग्रापत्ताधिकरणं, किच्चाधिकरणं ।

पुनकम्माय जक्कोटेय्या ति श्रकतं कम्मं दुक्कटं कम्मं पुनकातब्धं 20 कम्मं श्रनिहतं दुन्निहतं पुन निहनितब्बं ति* जक्कोटेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

३६४. धम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जी उक्कोटेति, श्रापत्ति पाचित्ति-यस्स । धम्मकम्मे वेमतिको उक्कोटेति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । धम्मकम्मे श्रधम्म-कम्मसञ्जी उक्कोटेति, श्रनापत्ति । श्रधम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जी, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रधम्मकम्मे वेमतिको, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रधम्मकम्मे श्रधम्म- 25 कम्मसञ्जी, श्रनापत्ति ।

मनीहां – स्था० । २. नीहनितब्बं – स्था० । ॰ एस्य सी० पोस्थके 'जानन्तो' ति पाठो विस्तृति ।

B. 167,

३.६ प्रनापनि प्राथमीन वा वसोन वा नकस्मारहस्स वा कस्मं कतं ति जानन्तो उक्कोटेति, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ६४. चतसद्रिमपाचित्तियं (बटठल्लापलिपटिच्छावने)

(१) उपनन्द्र-भातसद्विविद्वारिकवत्य

३६७. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने धनाथ-विकारक राजा । तेत खो पन समयेन प्रायसमा उपनन्दो सक्यपनी , सञ्चेतनिकं सक्कविस्साँद्र ग्रापत्ति ग्रापिज्जित्वा भातनो सद्धिविहारिकस्स भिक्लनो ग्रारोचेसि – "ग्रहं, ग्रावसो, सञ्चेतनिक सुक्कविस्सद्धिं ग्रापत्ति ग्रापन्नो । मा ग्रञ्ञास्स कस्सचि ग्रारोचेही "त । तेन खो पन समयेन ग्रञ्जातरो भिक्ल सञ्चेतनिकं सुक्कविस्सिट्टि ग्रापत्ति ग्रापण्जित्वा सङ्घ तस्सा ग्रापत्तिया परिवासं याचि । तस्स सङ्को तस्सा ग्रापत्तिया परिवासं ... भ्रदासि । सो परिवसन्तो तं भिन्न्सं पस्सित्वा एतदवोच – "ग्रहं, ग्रावसो. सञ्चेतनिकं सक्कविस्सिट्टं ग्रापत्तिं ग्रापिजत्वा सङ्घं तस्सा ग्रापत्तिया

परिवासं याचि, तस्स में सङ्घो तस्सा ग्रापत्तिया परिवास अदासि, सोहं . परिवसामि, वेदियामह', भ्रावसो, वेदियती"' ति मं भ्रायस्मा धारेत ति ।

"किं न खो. ग्रावसो, यो ग्रञ्जो पि इम ग्रापत्ति ग्रापज्जित सो , पि एवं करोतींं' ति ? ''एवमावसो'' ति । ''ग्रयं, श्रावसो, श्रायस्मा उपनन्दो सक्यपूत्तो सञ्चेतनिक सुक्कविस्सद्धि श्रापत्ति श्रापज्जित्वा सो मे ब्रारोचेति^{९ •} मा कस्सचि ब्रारोचेही'' ति । "कि पन त्व. श्रावसो, त ब्रापत्ति पटिच्छादेसी"' ति ? "एवमावसो" ति । श्रथ खो सो भिन्ख भिक्खनं एतमत्थं ब्रारोचेसि । ये ते भिक्खं ब्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्झा-यन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति - कथं हि नाम भिक्ख भिक्खस्स जानं दृटठल्ल श्रापत्ति पटिच्छादेस्सती ति ... पे० ... सच्च किर त्व, भिक्ख, भिक्खस्स जानं दुट्ठुल्लं ग्रापत्ति पटिच्छादेसी ति । "सच्चं, भगवा" ति ।

१. सी॰, स्या॰, म॰ पोत्यकेस् नरिय । २ आरोचेसी – स्या॰, रो॰ । ३. वेदयामहं – स्या॰ । ४. वेदयती - स्या० । ५. घारोवेसि - सी०, स्या० । * एत्य स्या० पोत्यके धाह धावुसी सङ्घे-तनिकं सक्कविस्सिट प्रापत्तिं प्रापत्तो ति पाठो दिस्सित । ६-६. सी०, रो०, २० पोत्यकेस नित्य । ७. खावेसी-सी०. स्या०।

R. 128

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, भिक्कुस्स जानं दुट्ठुल्लं म्रापॉत्त पटिच्छादेस्ससि ! नेतं, मोघपुरिस, म्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्कवे, इमं सिक्कापदं उद्दिसेय्याय –

२६८. "यो पन भिक्खु भिक्खुस्स जानं बुट्ठुल्लं ब्रापत्तिं पटिच्छा- व् देय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गी

३१९ **यो पना** ति यो यादिसो ...पे० ... भिक्क्षू ति ...पे० ... ग्रयं इमस्मि त्रत्ये ग्रधिप्पेतो भिक्का ति ।

भिक्लुस्सा ति भ्रञ्जस्स भिक्लस्स ।

जानाति नाम सामं वा जानाति ग्रञ्जे वा तस्स ग्रारोचेन्ति, सो 10 वा ग्रारोचेति ।

दुट्ठुल्ला नाम भ्रापत्ति चत्तारि च पाराजिकानि तेरस च सङ्घा-दिसेसा।

पिटच्छादेच्या ति इमं जानित्वा चोदेस्सन्ति सारेस्सन्ति खंसेस्सन्ति वन्भेस्सन्ति वन्भेस्सन्ति वन्भेस्सन्ति मङक् करिस्सन्ति नारोचेस्सामी ति धुरं निक्खित्तमत्ते, भ्रापत्ति 15 पाचित्तियस्स ।

४००. दुर्टुल्लाय आपत्तिया दुर्टुल्लापित्सञ्जी पटिच्छादेति, आपत्ति पाचित्तियस्स । दुर्टुल्लाय आपत्तिया बेमतिको पटिच्छादेति, आपत्ति दुक्कटस्स । दुर्टुल्लाय आपत्तिया अदुर्टुल्लापित्तसञ्जी पटिच्छादेति, आपत्ति दुक्कटस्स । अदुर्टुल्लाय आपत्तिया अदुर्टुल्लापित्तसञ्जी पटिच्छादेति, आपत्ति दुक्कटस्स । अप्तापत्ति दुक्कटस्स । अप्तापत्ति दुक्कटस्स । अदुर्टुल्ला आपत्ति पटिच्छादेति, आपत्ति दुक्कटस्स । अदुर्टुल्लाय आपत्तिया दुर्ट्ट्ल्लापित्तसञ्जी, आपत्ति दुक्कटस्स । अदुर्ट्टुल्लाय आपत्तिया बेमतिको, आपत्ति दुक्कटस्स । अदुर्ट्टुल्लाय आपत्तिया बेमतिको, आपत्ति दुक्कटस्स । अदुर्ट्टुल्लाय आपत्तिया बेमतिको, आपत्ति दुक्कटस्स । अदुर्ट्टुल्लाय

४०१. ग्रनापत्ति – "सङ्कस्स भण्डनं वा कलहो वा विग्गहो वा विवादो 25 वा भविस्सती" ति नारोचेति, "सङ्कभेदो वा सङ्कराजि वा भविस्सती" ति नारोचेति, "ग्रयं कनकळो" फरसो जीवितन्तरायं वा ब्रह्मचरियन्तरायं वा R. 169

D 129

करिस्सती" ति नारोचेति, श्रञ्जे पिक्क्ये भिक्क्यू प्रपस्तन्तो नारोचेति, नक्कादेतुकामो नारोचेति, "पञ्जायिस्सति सकेन कम्मेना" ति नारोचेति, उम्मत्तकस्स, भादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ६५. पञ्चसिट्ठमपाचित्तियं(क्रनबीसितवस्त-उपसम्पादने)

(१) उपालिदारकवत्यु

४०२. तेन समयेन बढ़ो भगवा राजगहे विहरति बेळवने कलन्दक-5 निवापे । तेन खो पन समयेन राजगहे सत्तरसविगया दारका सहायका होन्ति । उपालिदारको तेसं पामोक्खो होति । अथ खो उपालिस्स माता-. पितनं पतदहोसि – "केन न स्त्रो उपायेन उपालि ग्रम्हाकं ग्रच्चयेन सुखं च जीवेय्य न च किलमेय्या' ति ? ग्रथ खो उपालिस्स मातापितन एतद-होसि - "सचे खो उपालि लेख सिक्खेय्य, एवं खो उपालि ग्रम्हाकं ग्रज्चयेन 10 सर्बं च जीबेय्य न च किलमेय्या'' ति । ग्रथ खो उपालिस्स मातापितनं एतदहोसि - "सचे खो उपालि लेखं सिन्खिस्सति, ग्रङ्गालियो दुन्खा भविस्सन्ति । सचे खो उपालि गणनं सिक्खेय्य, एवं खो उपालि ग्रम्हाकं भ्रज्वयेन सुखं च जीवेय्य न च किलमेय्या" ति । श्रथ खो उपालिस्स माता-पितनं एतदहोसि - "सचे खो उपालि गणनं सिक्खिस्सति, उरस्स दक्खो अविस्सति । सचे खो उपालि रूपं सिक्खेय्य, एवं खो उपालि ग्रम्हाकं ग्रच्च-येन सखंच जीवेय्य न च किलमेय्या" ति । अथ खो उपालिस्स मातापितनं एतदहोसि - "सचे खो उपालि रूपं सिक्खिस्सति. अक्खीनि दक्खा भवि-स्सन्ति । इमे खो समणा सक्यपत्तिया सखसीला सखसमाचारा सभोजनानि भिक्तित्वा निवातेस सयनेस सयन्ति । सचे खो उपालि समणेस सक्यपत्तियेस 20 पटबजेय्य, एवं खो उपालि अम्हाकं अच्चयेन सख च जीवेय्य न ख किलमेरमा" नि ।

प्रस्तोति स्रो उपालिदारको मातापितूनं इमं कथासल्लापं । प्रथ स्रो उपालिदारको येन ते दारका तेनुपसक्ट्रीमः; उपसक्ट्रीमत्वा ते दारके एतदबोच – "एष मयं, घय्या", समणेसु सक्यप्रतियेसु पब्बजिस्सामा" ति ।

१. पटिरूपे - स्वा० । २. पमुलो - सी०, स्वा०। ३. बातापितुलं - रो० । ४. ब्रक्सीनिस्स - स्वा० । ४. ब्रक्सो - रो० ।

"सचे को त्यं, ग्रन्थ, पञ्चिजस्सिस, एवं मयं पि पञ्चिजस्सामा" ति । ग्रथ क्षो ते दारका एकमेकस्स मातापितरो उपसङ्कमित्वा एतदवोच् — "ग्रनुजानाथ मं अगारस्मा अनगारियं पञ्चज्जाया" ति । ग्रथ क्षो तेसं दारकामं माता-पितरो — "सब्बेपिमे दारका समानच्छन्दा कल्याणाविष्पाया" ति अनु-जानंषु । ते भिनव्यू उपसङ्कमित्वा पञ्चज्जं याण्विष्ठ । ते भिनव्यू पञ्चाजेसुं इ उपसम्पादेसुं । ते रितया पञ्चूससमयं पञ्चुद्वाय रोदिन्त — "यागुं देय, भत्तं देय, खादनीयं देया" ति । भिनव्यू एत्यामहंसु — "आगमेय, आवृस्तो, याव रत्ति विभायति । सचे यागु भविस्सति, पिवस्सय । सचे भत्तं भविस्सति, मुञ्ज्जस्सय । सचे खादनीयं भविस्सति, बादिस्सय । नो चे मविस्सति यागु वा भत्तं वा खादनीयं या, पिण्डाय चरित्वा मुञ्जिस्सथा" ति । एवं 10 पि खो ते भिनव्यू भिनव्यूहि वुच्चमाना रोदिन्ति येव — "यागुं देय, भत्तं देय, खादनीयं देया" ति । सेनासनं ऊहदन्ति पि उम्मिहन्ति पि ।

ग्रस्सोसि खो भगवा रित्तया पच्चूससमये पच्चुट्टाय दारकसह । मुत्वान ग्रायस्मन्तं ग्रानन्दं ग्रामन्तेश्चि. "किं नु खो सो, ग्रानन्द, दारकसहो" ति ? श्रथ खो ग्रायस्मा ग्रानन्दो भगवतो एतमत्थं ग्रारोचेसि । श्रथ खो १३ भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे भिक्खुसङ्घं सिन्नपातापेत्वा भिक्खू पिटपुच्छि — "सच्चं किर, भिक्ख्वे, भिक्खू जानं ऊनवीसितवस्सं पुग्गलं उपसम्पादेन्ती" ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम ते, भिक्खवे, मोघ-पुरिसा जानं ऊनवीसितवस्सं पुगालं उपसम्पादेस्सन्ति ! ऊनकवीसितवस्सो, 20 भिक्खवे, पुगालो अनखमो होति सीतस्स उण्हस्स जिघच्छाय पिपासाय इंसमकसवातातपिसिरसपसम्भस्सानं दुष्तानं दुरागतानं वचनपथानं उप्पन्नानं सारीरिकानं वेदनानं दुक्खानं तिब्बानं खरानं कटुकानं असातानं अमनापानं पाणहरानं अनिवासकजातिको होति । वीसितवस्सो व सो सो सिक्खवे, पुगालो खमो होति सीतस्स उण्हस्स ... पे० ... पाणहरानं अधिवासक- 25 जातिको होति । नेतं, भिक्खवे, प्रण्यसभानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ —

४०३. "यो पन भिक्कु जानं ऊनवीसतिवस्सं पुग्गलं उपसम्पादेव्य,

१. सम्हाकं - स्था०। २. सब्बेपीमें - स्था०। ३. डंसमकसवातातपश्चिरीसपसम्भरसानं --भ०। ४. च - सी०, स्था०, रो०

B. 171

R. 131 20

सो च पुरमसो अनुपसम्यन्तो, ते च भिक्त् गारव्हा, इवं तस्मि पाचिसियं" ति ।

(३) विभक्तो

४०४. यो पना ति यो यादिसो ...पे० ... भिक्क् ति ...पे० ... भर्य इमस्मि ग्रत्ये ग्राधिप्येतो भिक्क ति !

जानाति नाम सामं वा जानाति, ग्रञ्जे वा तस्स आरोचेन्ति, सी 5 वा धारोचेनि ।

ऊनवीसतिवस्सो नाम ग्रप्पत्तवीसतिवस्सो ।

उपसम्पादेस्सामी ति गणं वा म्राचरियं वा पत्तं वा चीवरं वा परियेसति, सीमं वा सम्मन्नति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । ञ्रात्तिया दुक्कटं । द्वीहि कम्मवाचाहि दुक्कटा । कम्मवाचापरियोसाने उपज्ञायस्स म्रापत्ति 10 पाचित्तियस्स । गणस्स च म्राचरियस्स च म्रापत्ति दक्कटस्स ।

४०६. ग्रनापत्ति ऊनवीसितवस्स पुग्गलं परिपुण्णवीसितवस्ससञ्जी उपसम्पादेति, परिपुण्णवीसितवस्सं परिपुण्णवीसितवस्ससञ्जी उपसम्पा-देति, उम्मत्तकस्स, ग्राडिकम्मिकस्सा ति ।

> ६६ छसिंदुमपाचित्तियं (थेम्यसत्येन मग्गपटियक्जने)

(१) ग्रञ्जातरभिक्खुवस्य

४०७. तेन समयेन बुदो भगवा सावित्ययं बिहरित जेतवने अनाध-पिण्डिकस्स प्रारामे । तेन खोपन समयेन ग्रञ्ञातरो सत्यो राजगहा पटिया-लोकं गन्तुकामो होति । ग्रञ्ञातरो भिक्खु ते मनुस्से एतदवोच — "ब्रह्-पायस्मन्तेहि सद्धि गमिस्सामी" ति । "मयं खो, भन्ते, सुङ्कं परिहरिस्सामा" ति । "पजानायाबुसो" ति । ग्रस्सोसुं खो कम्मिका" — "सत्यो किर सुङ्कं

१. सी०, रो०, म० पोस्यकेसुनित्य । २. कम्मिया - म० ।

R. 172

20

परिव्ररिक्सती" ति । ते मणो परियटिस । ग्रथ स्त्री ले कस्मिका तं सत्यं गहेत्वा ग्रन्छिन्दित्वा तं भिक्सं एतदबोचं - "किस्स त्वं, भन्ते. जानं चेय्यसत्येन मंद्रि गच्छसी" ति ? पलिबद्धित्वा मेङ्चिस । ग्रथ खो सो भिक्स सावत्थि गस्ता भिक्खनं एतमत्यं भारोचेसि । ये ते भिक्ख भ्रप्पिच्छा ... पे॰ ... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति - कथं हि नाम भिक्ख जानं थेय्यसत्थेन 5 मंद्रि संविधाय एकदानमर्गा परिपर्जिनस्मती ति पे व सच्छं किर त्वं भिक्ता जानं थेय्यसत्थेन सदि संविधाय एकद्वानमग्गं पटिपज्जसी ति ? "सञ्चं, भगवा" ति ।

(२) पङ्जानि

विगरिह बद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, जार्न थेय्यसत्थेन सिंद संविधाय एकद्वानमग्गं पटिपज्जिस्सिस ! नेत. मोधपरिस. 10 ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन. भिक्खवे. इमं सिक्खापटं उदि-मेरग्राथ --

४०८. "यो पन भिक्स जानं थेय्यसत्येन सद्धि संविधाय एकद्वानमगां पटिपज्जेरय. धन्तमसो गामन्तरं पि. पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्ती

४०१. यो पना ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्ख ति ... पे० ... ग्रयं 15 इमस्मि भ्रत्थे ग्रिधिप्येतो भिक्स ति ।

जानाति नाम सामं वा जानाति, ग्रञ्जे वा तस्स ग्रारोचेन्ति, सो वा ग्रारोचेति"।

श्रेरवसत्थो नाम चोरा कतकम्मा वा होन्ति ग्रकतकम्मा वा राजानं वा थेय्यं गच्छन्ति सुद्धं वा परिहरन्ति ।

सद्धंति एकतो ।

संविधाया ति - "गच्छामावसी, गच्छाम भन्ते : गच्छाम भन्ते गच्छा-मावसी, अज्ज वा हिय्यो वा परे वा गच्छामा'' ति संविदहति, आपत्ति दुवकटस्स ।

अन्तमसो गामन्तरं पी ति कुक्कटसम्पाते गामे गामन्तरे गामन्तरे 25 भापत्ति पाचितियस्स । भगामके भरञ्जे भ्रद्धयोजने भ्रद्धयोजने भ्रापनि पाचित्तियस्य ।

वाचित्तियं~२३.

१. पलिबुन्बेत्वा - म० । २. सावत्थियं - सी० । ३. ते - सी० । ४. बारोचेन्ति - सी० । ४. हीय्यो - सी० । ६. क्षकुटसम्पादे - सी० ।

R. 132

10 179

४१०. वेय्यसत्त्वे बेय्यसत्त्वसञ्जी संविषाय एकद्वानममां पटि-पज्जति, प्रन्तमसो गामन्तरं पि, प्रापत्ति पाचित्तियस्स । वेय्यसत्वे वेमतिको संविषाय एकद्वानमम् पटिपञ्जति, प्रन्तमसो गामन्तरं पि, प्रापत्ति दुक्कटस्स । वेय्यसत्त्वे प्रवेय्यसत्त्वसञ्जी संविषाय एकद्वानमम् पटिपञ्जति, प्रन्तमसो । गामन्तरं पि', प्रनापत्ति । भिक्कुं संविदहृति', मनुस्सा न संविदहृत्ति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रवेय्यसत्त्वे वेय्यसत्त्वसञ्जी, प्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रवेय्यसत्त्वे वेमतिको, प्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रवेय्यसत्त्वे प्रवेय्यसत्त्वसञ्जी प्रनापत्ति ।

४११. श्रनापत्ति असंविदहित्वा गच्छितिँ, मनुस्सा संविदहित्ता । भिक्खु न संविदहित्ति, विसङ्केतेन गच्छिति, प्रापदासु, उम्मत्तकस्स, श्रादिकिम्म-कस्सा ति ।

६७. सत्तसिट्टमपाचित्तियं (मानुगामेन मगापिटपञ्जने)

(१) भिक्खु - गामनिक्खन्तइस्थिवस्यु

४१२. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथपिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन ग्रञ्जातरो भिक्खु कोसलेसु जनपदेषुँ
सावित्य गच्छन्तो अञ्जातरेन गामद्वारेन अतिककमित । ग्रञ्जातरा इत्थीं

गामिकेन सह मण्डित्वा गामतो निक्खमित्वा तं भिक्खुं पिस्सत्वा एतदबोच —

"कहं, भन्ते, प्रय्यो गमिस्सतीं" ति । "सावित्य खो अह, भिगिन, गमिस्सामीं"

ति । "ग्रहं प्रय्येन सिंद्ध गमिस्सामीं" ति । "एत्यासि, भिगिनीं" ति ।

प्रय खो तस्या इत्थिया सामिको गामतो निक्खमित्वा मनुस्से पुच्छि — "ग्रप्थ्याँ
एकर्ण्य इत्थि परस्ययायां" ति ? "एस्य्यं, पब्बजितेन सह गच्छतिं ।

वि । यथ खो सो पुरिसो अनुबन्धित्वा तं भिक्खुं महेत्वा आकोटेत्वा मुञ्जि ।

प्रय खो सो भिक्खु ग्रञ्जातर्रास्म रुक्बमूले पष्टुपेन्तो निसीदि । अथ खो सो स्वित्यं सामिक्यं गच्छामि; प्रकारको सो भिक्खुं गच्छा, नं समापेहीं" ति । अथ खो सो पुरिसो तं पुरिसो तं भक्खुं समापेसि । अथ खो सो भिक्खुं समापेहीं । ।

१-१. ती॰ पोरवके नरिय । २. जिस्तु - रो॰ । ३. संविदहास - रो॰ । ४. पण्डास्त -रो॰ । ४. जनपदे - म॰ । ६. हस्ति - रो॰ । ७. जनावो - म॰, रो॰ । स. एक्टपं - स्वा॰ । ३. एसम्यो - ती॰, रो॰, म॰ । १०. नाम्य - स्वा॰ ।

D 198

R. 174

15

सार्वीत्य यन्त्वा भिक्खूनं एतमत्यं भारोचेसि । ये ते भिक्खू प्रपिच्छा
... पे ... ते उज्झायन्ति विष्यनित विषाचेन्ति – कयं हि नाम भिक्खु
मातुगामेन सिंद्ध संविषाय एकद्धानममां पटिपिज्यस्तती ति ... पे ... सच्चं
किर त्वं, भिक्खु, मातुगामेन सिंद्ध संविषाय एकद्धानममां पटिपज्यसी'
ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जिस

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, मातुगामेन सिंढ संविधाय एकद्वानमम्मं पटिपज्जिस्सिस ! नेतं, मोघपुरिस, श्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं, उद्दिसेय्याय –

४१३. "यो पन भिक्कु मातुगामेन सींद्ध संविधाय एकद्वानमन्त्रं 10 पटिपञ्जेय्य, प्रत्तमसो गामन्तरं पि, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

४१४. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्क्यू ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि ग्रत्ये प्रविप्पेतो भिक्का ति ।

भातुगामो नाम मनुस्सित्यी, न यक्सी न पेती न तिरच्छानगता विञ्जू पटिबला सुभासितदुब्भासितं दुट्ठुल्लादुट्ठुल्लं झाजानितुं ।

साँद्ध ति एकतो ।

संविधाया ति — "गच्छाम भिगिनि, गच्छाम अय्य; गच्छाम अय्य, गच्छाम भिगिनि, ग्रज्ज वा हिय्यो वा परे वा गच्छामा" ति संविदहति, श्रापत्ति दक्कटस्स ।

अन्तमसो गामन्तरं पी ति कुक्कुटसम्पाते गामे गामन्तरे गामन्तरे श्र भ्रापत्ति पाचित्तियस्स । भ्रगामके भ्ररञ्भे भ्रद्धयोजने भ्रद्धयोजने भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

४१५. मातुगामे मातुगामसञ्जी संविधाय एकद्वानममां पटिपज्जति, अन्तमसो गामन्तरं पि, प्रापत्ति पाचित्तियस्स । मातुगामे वेमतिको संवि-वाय एकद्वानमन्तं पटिपज्जति, अन्तमसो गामन्तरं पि, प्रापत्ति पाचित्तियस्स । 25 मातुगामे अमातुगामसञ्जी संविधाय एकद्वानममां पटिपज्जति, अन्तमसो गामन्तरं पि, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

भिक्खु संविदहति मातुगामो न संविदहति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स ।

१. पटिपक्की – सी०।

R. 134

यिक्क्या वा पेतिया पण्डकेन वा तिरच्छानगतमनुस्संविक्याहित्विया वा सद्धि संविधाय एकदानममां पटिपञ्जति, ग्रन्तमसो गामन्तरं पि, प्रापत्ति दुवकटस्स । श्रमातुगामे नातुगामसञ्जी, श्रापत्ति दुवकटस्स । श्रमातुगामे वेमतिको, श्रापत्ति दुवकटस्स । श्रमातुगामे वेमतिको, श्रापत्ति दुवकटस्स । श्रमातुगामे श्रमातुगामसञ्जी, श्रनापत्ति ।

B. 175 ३ ४९६. अनापत्ति असंविदहित्वा गच्छिति, मातुगामो संविदहिति भिक्कु न संविदहिति, विसङ्केतेन गच्छिति, धापदासु, उम्मत्तकस्स, धादिकिम्म-कस्सा ति ।

§ ६८. ब्रहुसिंहुमपाचित्तियं (मिच्छाविद्वियं)

(१) ग्ररिट्टभिक्खुवत्यु

४१७. तेन समयेन बूद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथपिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन अरिटुस्स नाम भिन्खुनो गढ
10 बाधिपुब्बस्स एवरूपं पापकं दिट्टिगतं उप्पन्नं होति — "तथाहं भगवता धम्मं
देसितं आजानामि यथा येमे अन्तरायिका धम्मा बुत्ता भगवता ते पिटसंवतो
नालं अन्तरायाया" ति । अस्सोसुं खो सम्बहुला भिन्खू — "अरिटुस्स किर
नाम भिन्छुनो गढ्डवाधिपुब्बस्त एवरूपं पापकं दिट्टिगतं उप्पन्नं — 'तथाह
भगवता धम्म देसितं आजानामि यथा येमे अन्तरायिका धम्मा बुत्ता भगवता
15 ते पिटसंवतो नालं अन्तरायाया" ति । अथ खो ते भिन्छू येन अरिटुरे
भिन्छु येन अरिटुरे
भिन्छु गढ्ढवाधिपुब्बो तेनुपसङ्कामिसु, उपमङ्कामित्वा अरिटुरे भिन्छुं गढ्ढवाधि-
पुब्ब एतदबोचु — "सच्च किर ते, आवृत्तां अरिटुर, एवरूपं पापकं दिटुगत
उप्पन्नं — 'तथाह भगवता चम्म देसितं आजानामि — यथा येमे अन्तरायिका
धम्मा बुत्ता भगवता ते पटिसंवतो नालं अन्तरायाया" ति ? "एवंब्याखो
अहं, आवृत्तो, भगवता धम्म देसितं आजानामि — 'यथा येमे अन्तरायिका धम्मा
बुत्ता भगवता ते पटिसंवतो नालं अन्तरायाया" ति ।

"मा, ब्रावुसी ब्ररिट्ट, एवं ब्रवच । मा भगवन्तं ब्रब्साचिक्सि । न हि साधु भगवतो अब्भवसामं । न हि भगवा एवं वदेव्य । ब्रनेकपरियायेनावुसो श्ररिट्ट , अन्तरायिका धम्मा अन्तरायिका वृत्ता भगवता । ब्रलं च पन

१. गन्धवाधिपुज्यस्स – स्या०; गण्डवाधिपुरवस्स – सी० । २. र १० पोत्यके निरंथ ।

B. 176

ते पटिसेवतो अन्तरामाय'। अप्पस्सावा कामा वृत्ता अगवता बहुदुक्खा बहुपायासा', आदीनवो एत्य भिय्यो'। प्रट्विक क्रूलूपमा' कामा वृत्ता अगवता बहुदुक्खा बहुपायासा, आदीनवो एत्य भिय्यो। मंसपेसूपमा कामा वृत्ता भगवता ... पंक्षाप्त कामा वृत्ता भगवता ... अङ्कार-कासूपमा कामा वृत्ता भगवता ... अप्वाप्त कामा वृत्ता भगवता ... स्विसूलूपमा कामा वृत्ता भगवता ... स्व्याप्त क्षाप्त वृत्ता भगवता ... स्व्याप्त क्षाप्त वृत्ता भगवता ... स्वयाप्त क्षाप्त वृत्ता भगवता ... स्वयाप्त क्षाप्त वृत्ता भगवता ... स्वयाप्त क्षाप्त क्षाप्त वृत्ता भगवता ... स्वयाप्त क्षाप्त वृत्ता भगवता ... स्वयाप्त क्षाप्त वृत्ता भगवता ... स्वयाप्त क्षाप्त ... स्वयाप्त क्षाप्त वृत्ता भगवता ... स्वयाप्त क्षाप्त क्षाप्त ... स्वयाप्त ... ... स्वयाप्त ... स्ययाप्त ... स्वयाप्त ... .

एवं पि खो अरिट्टो भिक्खु गढ्ढवािषपुब्बो तेहि भिक्खुहि वृच्चमानो 10 तयेव तं पापकं विद्विगतं थामसा परामासा अभिनिविस्स वोहरति — "एवं-ब्याखो अहं, आवुसो, भगवता धस्मं देसितं आजानामि — 'यथा येमे अन्तरायिका धस्मा बुत्ता भगवता ते पटिसेवतो नाल अन्तरायाया'' ति । यतो च खो ते 'भिक्खु नासिक्खलु अरिट्टं भिक्खु गढ्ढवािषपुढ्वं पापका एतस्मा विद्विगता विवेचेतु, अध खो ते भिक्खू येन भगवा तेनुपसङ्कामसु; उपसङ्कामत्वा 15 भगवतो एतमत्वं आरोचेतुं । अध खो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे भिक्खुसङ्घं सिक्षपातित्वा अरिट्टं भिक्खु गढ्ढवािषपुढ्वं पटिपुच्छि — "सच्चं किर ते, अरिट्ट, एवक्पं पापकं विद्विगतं उप्पन्नं — 'तथाहं भगवता धम्मं देसितं आजानामि यथा येमे अन्तरायिका धम्मा वृत्ता भगवता व धम्मं देसितं आजानामि यथा येमे अन्तरायिका धम्मा वृत्ता भगवता व धम्मं देसितं आजानामि — 'यथा येमे अन्तरायिका धम्मा वृत्ता भगवता ते पटिसेवतो नालं अन्तरायाया'' ति । "एवंब्याखो धस्मा वृत्ता भगवता ते पटिसेवतो नालं अन्तरायाया'' ति ।

कस्स नु खो नाम त्वं, मोघपुरिस, मया एव धम्मं देसितं म्राजा-नासि ? ननु मया, मोघपुरिस, ग्रनेकपरियायेन अन्तरायिका धम्मा अन्त-रायिका वृत्ता । अलं च पन ते पटिसेवतो अन्तरायाय । अप्पस्सादा 23 कामा वृत्ता मया बहुदुक्खा बहुपायासा, आदीनवो एत्य भिय्यो । अहि-कञ्चलूपमा कामा वृत्ता मया ... पे० ... मंसपेसूपमा कामा वृत्ता मया ... तिणुक्कूपमा कामा वृत्ता मया ... अञ्जारकासूपमा कामा वृत्ता मया ... सुपिनकूपमा कामा वृत्ता मया ... याचितकूपमा कामा वृत्ता मया ... R. 135

१. झन्तरायाया ति – सी० । २. बहुपायासा – सी०, स० । ३. मीय्यं – स ० . ४. झिट्ट-कह्मुनूपमा – सी० । ४. परामस्स – सी० ६ सी० पोत्यके नत्यि । ७. स्या० पोत्यके नत्यि ।

B. 177

R. 136

रुक्खफलूपमा कामा बुत्ता मया ... प्रसिक्षूनूपमा कामा बुत्ता मया ... सप्यसिरूपमा कामा बुत्ता मया ... सप्यसिरूपमा कामा बुत्ता मया ... सप्यसिरूपमा कामा बुत्ता मया ... बहुकुक्खा बहुपायासा, प्रादीनवो एत्थ भिय्यो । प्रथ च पन त्वं, मोषपुरिस, प्रत्ता दुग्गहितेन दिद्विगतेन' प्रम्हे चेव ध्रव्याचिक्सिस, प्रत्तानं च .खणिस', व वहुं च प्रपुञ्जं पसवसि । तं हि ते, मोषपुरिस, भविस्सति दीषरत्तं भहिताय दुक्साय । नेतं, मोषपुरिस, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... ।

(२) पञ्जाति

एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ --

४१८. "यो पन भिक्कु एवं बढेय्य - 'तथाहं सगवता धम्मं बेसितं धाजानामि यथा येमं धन्तरायिका धम्मा बुत्ता सगवता ते पटिसेवतो नामं धन्तरायामं अस्तरायामं अस्तरायामं अस्तरायामं क्षाजानामि यथा येमं धन्तरायामं पृषं धन्तरायामं ति सो भिक्कु भिक्कुहि एवमस्स वचनीयो - 'मायस्मा एषं ध्रवच, मा भगवन्तं धक्मोचिक्कि, न हि साधु भगवतो धक्मक्कानं, न हि भगवा एवं ववेय्य, धनेकपरियायेनाबुक्तो, धन्तरायिका धम्मा धन्तरायिका बुत्ता भगवता, धलं च पन ते पटिसेवतो धन्तरायामं ति । एवं च पन सो भिक्कु भिक्कुहि यावतित्यं भिक्कु भिक्कुहि यावतित्यं समनुभासित्यमानो तं पटिनिस्सज्जेय्य, इच्चेतं कृसलं, नो चे पटिनिस्सज्जेय्य, पाचित्तयं" ति ।

(३) विभङ्गो

४१६. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्क्षू ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि अत्ये प्रविप्पेतो भिक्क्ष ति ।

एवं ववेस्या ति —"तथाहं भगवता धम्म देसितं श्राजानामि यथा येमें ²⁰ अन्तरायिका धम्मा बुत्ता भगवता ते पटिसेवतो नालं अन्तरायाया" ति ।

सो भिक्ख तियो सो एवंबादी भिक्ख ।

भिक्स्ही ति अञ्जीहि भिनस्तृहि। ये पस्मिन्त ये सुणन्ति तेर्म्हि वत्तब्बो – "मायस्मा एवं अवच, मा भगवन्तं अव्भाचिनिस्त, न हि साधु भगवतो अव्भनस्त्रानं, न हि भगवा एवं वदेय्य, अनेकपरियायेन आबुसी अन्त-25 रायिका धम्मा अन्तरायिका बुत्ता भगवता। अलं च पन ते पटिसेवतो अन्तरायाया" ति । दुतियं पि वत्तब्बो । तितयं पि वत्तब्बो । सच्चे पटि-

१. सी•, रो॰, म॰ पोस्थकेसु महिच । २. सनसि – स्था॰ । ३. सी॰, स्था॰ पोरबकेसु नरिच ।

R 178

तिस्सण्यति, इच्चेतं कुसलं; नो चे पटिनिस्सण्यति, प्रापत्ति हुक्कटस्स । सुत्वा न वदित्त, भ्रापत्ति हुक्कटस्स । सो भिक्खु सङ्घमण्यां पि भ्राकड्डित्वा वत्तस्यो — "मायस्मा एवं भ्रवच, मा भगवन्तं भ्रव्भाचिक्खि, न हि साधु भगवतो भ्रव्भक्खानं, न हि भगवा एवं वदेय्य, भ्रनेकपरियायेनावुसो भ्रत्त-रायिका भ्रम्ता प्राप्त न हि भगवा एवं वदेय्य, भ्रनेकपरियायेनावुसो भ्रत्त-रायिका भ्रम्ता भ्रम्ता । भ्रवं च पन ते पटिसेवतो भ्रन्त-रायाया" ति । दुतियं पि क्तब्बो । तितयं पि क्तब्बो । सचे पटिनिस्स-ज्जित, इच्चेतं कुसलं । नो चे पटिनिस्सज्जित, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । सो भिक्खु भिक्खुहिं समनुभासितब्बो । एवं च पन, भिक्खवं, समनुभासितब्बो । व्यत्तेन भिक्खवं, समनुभासितब्बो ।

४२०. "सुणातु में, भन्ते, सङ्घो । इत्यन्नामस्स भिक्खुनो एवरूपं १० पापकं विद्विगतं उप्पन्नं — तथाहं भगवता धम्मं देसितं म्राजानामि यथा येमे मन्तरायिका धम्मा वृत्ता भगवता ते पटिसेवतो नालं मन्तरायाया' ति । सो तं विद्वि न पटिनिस्सज्जित । यदि सङ्घस्स पत्तकल्लं, सङ्घो इत्यन्नामं भिक्खं समनभासेट्य — तस्सा विद्विया पटिनिस्सगाय । एसा मन्ति ।

"सुणातु मे, भन्ते, सङ्घो । इत्यक्षामस्स भिक्खुनो एवरूपं पापकं 15 विट्टिगत उप्पन्नं – 'तथाहं भगवता घम्मं देसित ब्राजानामि यथा येमे अन्त-रायिका घम्मा बुत्ता भगवता ते पटिसेवतो नालं अन्तरायाया' ति । सो तं विट्टिं न पटिनिस्सज्जति । सङ्घो इत्यन्नामं भिक्खु समनुभासति तस्सा विट्टिया पटिनिस्सगाय । यस्सायस्मतो खमति इत्यन्नामस्स भिक्खुनो समनुभासात, तस्सा विट्टिया पटिनिस्सगाय, सो तुण्हस्स; यस्स नक्खमति, सो २० भामेच्य ।

"दुतियं पि एतमत्यं वदामि ... पे० ... तितयं पि एतमत्यं वदामि —
"सुणातु मे, भन्ते, सङ्घो । इत्यन्नामस्स भिक्चुनो एवस्पं पापकं दिट्टिगतं
उप्पन्नं — 'तथाहं भगवता धम्मं देसितं ब्राजानामि यथा येमे ब्रन्तरायिका
धम्मा बुत्ता भगवता ते पटिसेवतो नालं ब्रन्तरायाया' ति । सो तं दिट्टिं न 25 पटिनिस्सज्जति । सङ्घो इत्यन्नामं भिक्खं समनुभासति तस्सा दिट्टिया पटिनिस्सग्याय । यस्सायस्मतो खमित इत्यन्नामस्स भिक्खुनो समनुभासना, तस्सा दिट्टिया पटिनिस्सग्याय, सो तुष्हस्स; यस्स नक्खमित, सो भासेय्य ।

"समनुभट्टो सङ्घेन इत्यन्नामो भिन्न्स्, तस्सा दिट्टिया पटिनिस्स-ग्गाय । समित सङ्कस्स, तस्मा तुष्ही, एवमेतं घारयामी" ति ।

B. 179

R. 197

अस्तिया दुक्कटं । द्वीहि कम्मवाचाहि दुक्कटा । कम्मवाचापरि-योसाने आपत्ति पाणित्वियस्स ।

४२१ घम्मकम्मे घम्मकम्मराञ्जी न पटिनिस्सञ्जति, मापत्ति पाचित्तिवस्स । घम्मकम्मे वेमतिको नपटिनिस्सञ्जति, प्रापत्ति पाचित्तिवस्स ४° धम्मकम्मे क्रघमकस्मराञ्जी न पटिनिस्सञ्जति, प्रापत्ति पाचित्तिवस्स ।

श्रधम्मकम्मे घम्मकम्मसञ्जी, ग्रापत्ति दुवकटस्स । ध्रधम्मकम्मे वेमतिको, ग्रापत्ति दुवकटस्स । ग्रधम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्जी, ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

४२२. ग्रनापत्ति ग्रसमनुभासन्तस्स, पटिनिस्सज्जन्तस्स, उम्मत्त-

६ ६६. एकूनसत्तिसपाचित्तियं (उक्क्सिसम्भोगे)

(१) छुम्बन्गिय - प्ररिट्टभिक्खुसंवासवत्यु

४२३. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरति जेतवने अनाथपिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन छुड्बिग्गया भिक्खू जानं तथावादिना अरिट्टेन भिक्खुना अकटानुधम्मेन तं दिट्टिं अप्पटिनिस्सट्टेन सिद्धः
सम्भुङ्जनित पि संवसन्ति पि सहापि सेय्यं कप्पेन्ति । येते भिक्क् अप्पिच्छा

15 ... पे० ... ते उच्छायन्ति खिय्यन्ति विपाचिन्त – कथं हि नाम छुड्बिगाया
भिक्क् जानं तथाबादिना अरिट्टेन भिक्खुना अकटानुधम्मेन तं दिट्टि अप्पटिमिस्सट्टेन सिद्धं सम्भुङ्जस्सन्ति पि संवसिस्सन्ति पि सहा पि सेय्यं
कप्पेस्सन्ती ति .. पे० ... सच्चं किर तुम्हे, भिक्खवं, जानं तथाबिदा
ग्रिर्टेन भिक्खुना अकटानुधम्मेन तं दिट्टिं अप्पटिनिस्सट्टेन सिद्ध सम्भुङ्जथा

20 पि संवस्थापि सहा पि सेय्यं कप्पेथा ति ? "स्च्चं, अगवा"ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, जानं तथावादिना प्ररिट्ठेन भिक्खुना श्रकटानुधम्मेन तं विट्ठिं प्रप्यटिनिस्सट्ठेन सिद्धं सम्मुञ्जिस्सथा पि संवसिस्सथा पि सहा पि सेट्यं कप्पेस्सथ ! नेतं,

१. संवासन्ति – रो०।

R 180

25

सोबपुरिसा, ग्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्सवे, इमं विकसायदं उत्तिरोध्याय —

४२४ "यो यन भिनन्नु जानं तथावादिना भिनन्नुना शकटानुबन्मेन तं बिह्नि श्रम्पदिनिस्सद्वेन सिद्धि सम्भुञ्जेष्य वा संवसेष्य' वा सह वा सेष्यं क्रण्येष्य, वाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

४२५. **यो पना**तियो यादिसो ... पे० ... भिक्क्षूति ... पे० ... म्रयं इसस्यि सन्धे सभिष्येनो भिक्काति ।

जानाति नाम सामं वा जानाति, श्रुटको वा तस्स श्रारोचेन्ति, सो

संघावादिना ति — "तथाहं भगवता धम्मं देसितं ब्राजानामि यथा ।० येमे ब्रन्तरायिका धम्मा बुत्ता भगवता ते पटिसेवतो नालं अन्तरायाया" ति एवं वादिना ।

प्रकटानुधम्मो नाम उक्कित्तो श्रनोसारितो ।

तं बिट्ठं अप्पटिनिस्सट्ठेन सिद्धं ति एतं विट्ठं अप्पटिनिस्सट्ठेन सिद्धं ।
सम्भूञ्जेट्य वा ति सम्भोगो नाम द्वे सम्भोगा — श्रामिससम्भोगो वा सम्मसम्भोगो च । श्रामिससम्भोगो नाम श्रामिसं देति वा पटिनगण्हाति वा, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । धम्मसम्भोगो नाम उद्दिसति वा उद्दिसापेति वा, पदे न उद्दिसति वा उद्दिसापेति वा, पदे न उद्दिसति वा उद्दिसापेति वा, पदे न उद्दिसति वा उद्दिसापेति वा, अक्खराय उद्दिसति वा उद्दिसापेति वा, अक्खराय अपित्त पाचित्तियस्स ।

संबसेट्य वाति उविश्वत्तकेन सद्धिं उपोसथं वा पवारणं वासङ्ककम्मं 20 स. 138 वाकरोति आपन्ति पानिनिगरम् ।

सह वा सेट्यं कप्पेट्या ति एकच्छन्ने उनिखत्तके निपन्ने भिक्खु निप-ज्जति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । भिक्खु निपन्ने उनिखत्तको निपज्जति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । उभो वा निपज्जन्ति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । उट्टहित्वा पुनप्पुनं निपज्जन्ति', ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

४२६. उक्खित्तके उक्खित्तकसञ्जी सम्भुञ्जति वा संवसित' वा सह वा सेय्यं कप्पेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । उक्खित्तके वेमतिको सम्भुञ्जति वा संवसित वा सह वा सेय्यं कप्पेति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । उक्खित्तके श्रन्तिख-

१. संवासेस्य - रो० । २. परितम्ब्हाति - सी०; पटिनब्हाति - रो० । ३. निपज्जति -स्था० । ४. संवासति - रो० । पाणिसियं - २४.

R. 182

. तकसञ्ज्जी सम्मुञ्जति वा संवसति वा सह वासेय्यं कप्पेति, प्रनापत्ति। प्रमुक्खित्तके उक्खित्तकसञ्जी, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रमुक्खित्तके वेमतिको, ग्रापत्ति दक्कटस्स । प्रमुक्खित्तको ग्रामुक्खित्तकसञ्जी, भनापत्ति ।

४२७. मनापत्ति अनुक्कितो ति जानाति, उक्कितो भोसारितो ति
⁵ जानाति, उक्कितो ते दिट्टि पटिनिस्सट्ठो ति जानाति, उम्मत्तकस्स, म्राधि-

९ ७०. सत्ततिमयाचित्तियं(नासित्तकसामणेरसम्भोगे)

(१) कण्टकसमणहेसवत्थ

४२८. तेन समयेन बुढ़ी भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने भनायपिण्डिकस्स भ्रारामे । तेन खो पन समयेन कण्टकस्स नाम समणुद्देसस्स
एवरूपं पापकं दिट्टिगतं उप्पन्न होति – "तथाहं भगवता धम्म देसित भ्राजा। नामि यथा येमे भ्रन्तरायिका धम्मा बुत्ता भगवता ते पटिसेवतो नालं भ्रन्तरायाया" ति । भ्रस्सोसुं खो सम्बहुला भिक्षू कण्टकस्स नाम किर समणुद्देसस्स
एकरूपं पापकं दिट्टिगतं उप्पन्न – "तथाहं भगवता धम्मं देसितं भ्राजानामि
यथा येमे भ्रन्तरायिका धम्मा बुत्ता भगवता ते पटिसेवतो नालं भ्रन्तरायाया"
ति । भ्रथ खो ते भिक्षू येन कण्टको समणुद्देसो तेनुपसङ्किमंसु ; उपसङ्किमत्वा
। कण्टकं समणुद्देसं एतदवोचु – "सच्चं किर ते, श्राव्सो कप्टक, एवरूपं पापकं
दिद्यातं उप्पन्नं – 'तथाहं भगवता धम्मं देसितं भ्राजानामि यथा येमे भ्रन्तरायिका धम्मा बुत्ता भगवता ते पटिसेवतो नालं भ्रन्तरायाया" ति ? "एवस्थाको भ्रहं, भन्ते, भगवता धम्मं देसितं भ्राजानामि – 'यथा येमे भ्रन्तरायिका
धम्मा बत्ता भगवता ते पटिसेवतो नालं भ्रन्तरायाया" ति ।

. मा, ब्राव्सो कण्टक, एवं अवच । मा भगवन्तं अव्भाचिविख । न हि साधु भगवतो अव्भव्छानं । न हि भगवा एवं वदेय्य । अनेकपरियायेन, श्रावुसो कण्टक, अन्तरायिका धम्मा अन्तरायिका वृत्ता भगवता । अलं च पन ते पटिसेवतो अन्तरायाग ति । अप्पस्सादा कामा वृत्ता भगवता बहुदुक्खा बहुपायासा, ब्रादीनवो एत्य भिय्यो ... पे० ... एवं पि खो कण्टको

१. री॰, म॰ पौरवकेसु नरिव । २. कष्यकस्स – रो॰, स्या॰ । ३. स्या॰ पोरंपके नरिव । ४. बन्तरायाय – सी॰ । ४. बहुपायासा – सी॰, ४० ।

समणहेंसी तेहि भिन्सहि वच्चमानी तथेव तं पापकं दिटिगतं थामसा परामासा अभिनिविस्स बोहरति - "एवंज्याखो ग्रहं. भन्ते. भगवता धम्मं देसितं बाजानामि - 'यथा येमे अन्तरायिका धम्मा बत्ता' भगवता ते पटि-बेक्को बार्च ग्रह्मगणणाः'' वि ।

यतो च सो ते भिक्स नासक्सिम कण्टकं समणहेसं एतस्मा पापका अ दिटिगता विवेचेतं. श्रथ खो ते भिक्स येन भगवा तेनपसङ्गिस: उपसङ्गितवा भगवतो एतमत्यं भारोचेसं । भ्रथ खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे भिक्खसङ्गं समिपातापेत्वा कण्टकं समणहेसं पटिपच्छि - "सच्चं किर ते. कण्टक, एवरूपं पापकं दिटिगतं उप्पन्नं — 'तथाहं भगवता धम्मं देसितं भाजानामि यथा येमे भ्रन्तरायिका धम्मा वृत्ता भगवता ते पटिसेवतो 10 नालं ग्रन्तरायाया''' ति ? "एवंब्याखो ग्रहं, भन्ते, भगवता धम्मं देसितं ग्राजानामि – 'यथा येमे ग्रन्तरायिका धम्मा वत्ता भगवता ते पटिसेवतो नालं चनरायाया'' ति ।

"कस्स न खो नाम त्वं. मोघपरिस. मया एवं धम्मं देसितं ग्राजा-नासि ? नन मया, मोघपुरिस, अनेकपुरियायेन अन्तरायिका धम्मा अन्तरा- 15 यिका बत्ता. अलं च पन ते पटिसेवतो अन्तरायाया ति ? अप्पस्सादा कामा वत्ता मया बहदुक्खा बहुपायासा, भ्रादीनवो एत्य भिय्यो । भ्रद्रिकञ्चलपमा कामा वत्ता मया... पे० ... सप्पसिरूपमा कामा वत्ता मया बहेदक्खा बहुपायासा, ब्रादीनवो एत्थ भिय्यो । ब्रथ च पन त्वं, मोघपूरिस, ब्रत्तना ू दुग्गहितेन दिटिगतेन ग्रम्हे चेव ग्रब्भाचिक्खसि ग्रतानं च खणसि बहं 20 च अपुञ्ञां पसवसि । तञ्चि ते. मोघपुरिस. भविस्सति दीघरत्तं अहिताय दुक्खाय । नेतं, मोघपुरिस, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे० ... पसन्नानं च एकच्चानं ग्रञ्ञायतायां'' ति । विगरहित्वा धर्मिम कथं कत्वा भिक्ख भामन्तेसि - "तेन हि. भिक्खवे. सङ्घो कण्टकं" समणहेसं नासेत । एवं च पन, भिन्खवे, नासेतब्बो - भ्रज्जतगो ते, भ्रावुसो कण्टक, न चेव सो भगवा 25 R. 199 सत्या अपदिसितब्बो । यं पि चञ्जे समणुद्देसा लभन्ति भिनखूहि सिद्ध दिरत्ततिरत्तं सहसेय्यं सा पि ते नित्थ । चर पिरे विनस्सा' ति । ग्रथ खो सङ्घो कण्टकं समणहेसं नासेसि ।

R 188

१. परामस्य - सी० । २. म० पोरशके नरिया । ३. स्था० पोरशके नरिया ४. स्रटिकळ-लपमा - सी० । ५. सी०, रो०, म० पोस्वकेसु नत्त्व । ६. सनसि - स्या० । ७. कृष्टकं - स्या०, रो । द. दिरसविरसं - सी : स्था: रो: ।

R 184

तेन स्तो पन समयेन छब्बिगिया भिक्कू जानं तथानासितं कण्टकं समणुद्देसं उपलापेन्ति पि उपट्टापेन्ति पि सम्भुञ्जनित पि सहा पि सेय्यं कप्पेन्ति । ये ते भिक्क् प्रपिपच्छा ... पे० ... ते उज्झायिन्त स्विय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम छब्बिगिया भिक्क् जानं तथानासितं कण्टकं समणुद्देसं उपलापेस्सन्ति पि उपट्टापेस्सन्ति पि सम्भुञ्जिस्सन्ति पि सहा पि सेय्यं कप्पेस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर तुरहे, भिक्स्वने, जानं तथानासितं कण्टकं समणुद्देसं उपलापेथा पि उपट्टापेथा पि सम्भुञ्जथा पि सहा पि सेय्यं कप्पेथा ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जित

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा,

ा जानं तथानासितं कण्टकं समणुद्देसं उपलापेस्सथा पि उपट्ठापेस्सथा पि सम्भुव्जिस्सथा पि सहा पि सेय्यं कप्पेस्सथ ! नेतं, मोघपुरिसा, अप्पसन्नानं वा
पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवं, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ —

४२६. "समणुद्देसो पि चे एवं वदेय्य — 'तथाहं भगवता धम्मं वेसितं ध्राजानामि यथा येमे ध्रन्तरायिका धम्मा बुसा भगवता ते पटिसेवतो ानां ध्रन्तरायाया' ति, सो समणुद्देसो भिक्खूहि एवमस्स वक्नीयो — 'माबुसो समणुद्देस, एवं ध्रवच, मा भगवन्तं ध्रन्भाचिक्ख, न हि साधु भगवतो ध्रक्भक्खानं, न हि भगवा एवं वदेय । ध्रनंकपरियायेन, ध्रावुसो समणुद्देस, ध्रन्तरायिका धम्मा ध्रन्तरायिका बुत्ता भगवता । ध्रलं च पन ते पटिसेवतो ध्रन्तरायाया' ति । एवं च पन' सो समणुद्देसो भिक्खूहि बुच्चमानो तथेव थ पमण्डेय्य, सो समणुद्देसो भिक्खूहि एवमस्स वक्नीयो — 'ध्रज्जतन्ते ते, ध्राबुसो समणुद्देस, न चेव सो भगवा सत्या ध्रपविसितव्यो । ये पि चञ्जे समणुद्देसा समन्ति भिक्बूहि साँढ विरत्तितरः सहत्ययं सा पि ते नित्य । चर पिरे विनस्सा' ति । यो पन भिक्बु जानं तथानासितं समणुद्देस उपलापेय्य वा उपद्वापेय्य वा सम्भुञ्जेय्य वा सह वा सेय्यं कप्पय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

४३०. समणुद्देसी नाम सामणेरी बुच्चित । एवं बदेख्या ति – "तथाहं भगवता धम्मं देसितं भ्राजानामि

१. सीयन्ति - सी०, स्था०, गे० । २. कःलेबापी - सी० । ३० सी०, स्था० पौरवकेसु

यथा येमे, अन्तरायिका घम्मा बुता भगवता ते पटिसेवतो नाल अन्तरा-याया" ति ।

सो समणहेंसो ति यो सो एवंबादी समणहेंसो ।

भिक्सूही ति प्रज्ञिहि भिक्सूहि, ये परसन्ति ये सुणन्ति तेहि वत्तस्त्रों — "मा, धाबुको समणुदेस, एवं ध्रवच । मा मगवन्तं ध्रव्माचिक्सि । उत्तर साधु भगवतो ध्रव्भवक्षानं । न हि भगवा एवं वदेय्य । ध्रनेकपरिया-येनावुसो समणुदेस, ध्रन्तरायिका धम्मा धन्तरायिका बृत्ता भगवता । धलं च पन ते पटिसेवतो धन्तरायाया" ति । दुतियं पि वत्तस्त्रों । तित्रं पि वत्तस्त्रों ... पे० ... सचे पटिनिस्सज्जित हच्चेतं कुसलं, तो चे पटिनिस्सज्जित सो समणुदेसो भिक्सूहि एवमस्स वचनीयो — "ध्रज्जतमो ते, धाबुसो समणु । १ हेस, न चेव सो भगवा सत्था ध्रपदिसितव्बो । यं पि चञ्जे समणुदेसा लभन्ति भिक्सूहि सिद्धं दिरत्तिरत्तं सहसय्यं सा पि ते नित्य । चर पिरे विवस्ता

यो पना ति यो यादिसो ...पे० ... भिक्खू ति ...पे० ... म्रयं इमस्मि म्रत्ये मिष्पेतो भिक्ख ति.।

जानाति नाम सामं वा जानाति, ग्रञ्भे वा तस्स ग्रारोचेन्ति, सो वा ग्रारोचेति ।

> तयानासितं ति एवं नासितं। समणुहेसो नाम सामणेरो बुच्चति।

उपलापेय्य वा ति तस्स पत्तं वा चीवरं वा उद्देसं वा परिपुच्छं वा 20 दस्सामी ति उपलापेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

उपट्ठापेय्य वा ति तस्स चुण्यं वा मत्तिकं वा दन्तकट्टं वा मुखोदकं वा सादियति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

सम्मुञ्जेच्य बा ति सम्मोगो नाम द्वे सम्भोगा — प्रामिससम्भोगो च । श्रामिससम्भोगो नाम ग्रामिस देति वा पटिन्गण्हाति 25 वा, श्रापत्ति पाचित्त्वरस्स । धम्मसम्भोगो नाम उद्दिसति वा उद्दिसापैति वा, पदे न उद्दिसति वा उद्दिसापैति वा, पदे न उद्दिसति वा उद्दिसापेति वा, पदे न उद्दिसति वा उद्दिसापेति वा, पदे न उद्दिसति वा उद्दिसापेति वा, प्रक्षरम्भ राय ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । भ्रक्षराय उद्दिसति वा उद्दिसापेति वा, श्रक्षरम्भ राय ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

सह वा सेय्यं कप्पेय्या ति एकच्छन्ने नासितके समणुद्देसे निपन्ने भिक्खु निपञ्जति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । भिक्खु निपन्ने नासितको समणु- अ देसी निपञ्जति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । उमो वा निपञ्जन्ति, ग्रापत्ति

R. 140

B. 185

61

पाचित्तियस्स । उट्टहित्वा पुनप्युनं निपण्जन्ति, श्रापत्ति पाचित्तिमस्सं ।

४३१ नासितके नासितकसञ्जी उपलापेति वा उपट्टापेति वा सम्भुञ्जित वा सह वा सेय्यं कप्पेति, प्रापत्ति पाचित्तमस्य । नासितके बेमितको उपलापेति वा उपट्टापेति वा सम्भुञ्जित वा सह वा सेय्यं कप्पेति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । नासितके प्रनासितकसञ्जी उपलापेति वा उपट्टापेति वा सम्भुञ्जिति वा सम्भुञ्जिति वा सह वा सेय्यं कप्पेति, प्रनापत्ति । प्रनासितके नासितक- सञ्जी, प्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रनासितके वेमितको, प्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रनासितके वेमितको, प्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रनासितके अनासितके अनासितक सञ्जी, प्रनापत्ति ।

४३२ भनापत्ति ब्रनासितको ति जानाति, तं दिट्टिं पटिनिस्स्ट्टो १९ ति जानाति, उम्मत्तकस्स, ब्रादिकम्मिकस्सा ति ।

सप्पाणकवगो सत्तमो ।

तस्सूहानं

सञ्चिच्चवधसप्पाणं, उक्कोटं दुट्ठुल्लखादनं । ऊनवीसति सत्यं च, संविधानं सरिहुकं । उक्सित्तं कण्टकं चेव, दस सिक्सापदा इमें ति ।।

६ ७१. एकसत्ततिमपाचित्तियं (दुव्वचभूते)

(१) छन्नभिक्सुवत्यु

R.141

४३३. तेन समयेन बुडो भगवा कोसम्बियं विहरित घोसितारामें ।

В. 186 15 तेन खोपन समयेन आयस्मा छन्नो अनावारं आचरित। भिक्क् एवमाहंसु —

"मावुतो छन्न, एवरूपं अकासि। नेतं कप्पती" ति। सो एवं वर्दति —

"न तावाहं, आवुसो, एतस्मि सिक्कापदे सिक्किस्सामि याव न अञ्जा अनस्कु

अस्त विनयघरं परिपुच्छामी" ति। ये ते जिक्क् प्रप्पच्छा ... पे० ... ते

उच्झापन्ति खिप्पन्ति विपावन्ति — कयं हि नाम आयस्मा छन्नो भिक्क् हि

सहयम्मिकं वुच्चमानो एवं वक्क्षति — तावाहं, आवुसो, एतस्मि सिक्का
पदे सिक्क्सिसामि याव न अञ्जा जिक्क्षु व्यक्तं विनयघरं परिपुच्छामी ति

...पे०... सच्चं किर त्वं, छन्न, भिक्क्षुह सहयम्मिकं वुच्चमानो एवं वदेसि —

र. उच्को -ह्या०. रो०। २ वस्तं - शी०। ३ ह्याके -ह्या०. रो०। ४ ह्याकं -ह्या०।

न तावाहं, आबुसो, एतस्मि सिक्खापदे सिक्खिस्सामि याव न ग्रञ्ञं भिक्खुं व्यक्तं विनयवरं परिपुच्छामी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ....पे० ... कथं हि नाम त्वं, मोषपुरिस, भिक्सूहि सहधम्मिकं बुज्वमानो एवं वक्ससि – न तावाहं, धावुसो, एतस्मि सिक्सापवे सिक्सिस्सामि याव न प्रञ्जां भिक्सुं व्यत्तं विनयघरं परिपुच्छामी उ ति । नेतं, मोषपुरिस, भ्रप्यसन्नानं वा पसादाय ...पे० ... एवं च पन, भिक्सवे, इमं सिक्सापदं उद्दिसेय्याय –

४३४: "यो पन भिन्न भिन्नहि सहबम्मिनं बुन्नमानो एवं बदेय्य — 'न तावाहं, प्रावृत्तो, एर्तीस्म सिन्नापदे सिन्निस्तामि याच न प्रञ्ञो भिन्नहुं व्यक्तं विनयघरं परिपुन्छामो' ति, पाचित्तियं । सिन्नसमानेन, भिन्नहने भिन्नहुना 10 प्रञ्ञातन्त्रं परिपुन्छितन्त्रं परिपञ्जितन्त्रं । प्रयं तत्व सामीची" ति ।

(३) विसङ्गी

४३५. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिष्णू ति ... पे० ... व्यव्ह इमस्मि ग्रत्ये ग्रविप्पेतो भिक्खू ति ।

भिक्खूही ति ग्रञ्जेहि भिक्खूहि।

सहबिम्मकं नाम यं भगवता पञ्जातं सिक्खापदं एतं सहबिम्मकं 15 नाम । तेन बुच्चमानो एवं बदेय्यं — "न तावाहं, ब्राबुसो, एतिस्म सिक्खापदे सिक्खिस्सामि याव न म्रञ्जां भिक्खुं ब्यत्तं विनयघरं परिपुच्छामी" ति । पण्डितं ब्यत्तं मेघाविं बहुस्सुतं धम्मकथिकं परिपुच्छामी ति भणति, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

४३६. उपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी एवं वदेति, श्रापत्ति पाचि- 20 8.187 त्तियस्स । उपसम्पन्ने वेमतिको एवं वदेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । उप-सम्पन्ने अनुपसम्पन्नसञ्जी एवं वदेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । 8.142

श्रपञ्जत्तेन बुच्चमानो — "इदं न सत्लेखाय न श्रुतत्याय' न पासादिकताय न श्रपचयाय न विरियारम्भाय संवत्तती" ति एवं वदेति, "न तावाहं, श्रावुसो, एतस्मि सक्खापदे सिक्सिसामि याव न श्रञ्जं 23 भिक्सु व्यत्तं विनयघरं पण्डितं मेघावि बहुस्सुतं धम्मकथिकं परिपुच्छामी" ति भणति, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

१. व्यत्तं - बी० । २. वदेति - स्या०, री०; वदेव्या ति - बी० । ३. वतत्ताय - स्या०, री०; बताय - बी० । ४. विनयंत्रातं ति - री० ।

10

R. 188

R. 148

मनुपसम्पन्नेन पञ्जातेन वा अपञ्जातेन वा बुच्चमानों — "इदं न सत्लेखाय न पुतत्थाय न पासादिकताय न अपचयाय न विरियारम्भाय संवक्तती" ति एवं वर्दित, "न तावाहं, प्रावुसो, एतस्मि सिक्खापदे सिक्छि-स्सामि याव न श्रञ्जं भिक्खुं ब्यक्तं विनयघरं पण्डितं मेधावि बहुस्मुतं थम्म-5 कथिकं परिपुच्छामी" ति भणति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रनुपसम्पन्ने उप-सम्पन्नसञ्जी, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रनुपसम्पन्ने वेमतिको, श्रापत्ति दुक्क-टस्स । श्रनुपसम्पन्ने श्रनुपसम्पन्नसञ्जी, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

> सिक्स मानेना ति सिक्सितुकामेन । ग्रञ्जातम्बं ति जानितब्बं ।

परिपुष्णितस्यं ति "इदं, मन्ते, कवं; इमस्स वा क्वत्थों" ति ? परिपष्टिहतस्यं ति चिन्तेतस्यं तुलियतस्यं। स्रयं तत्य सामीची ति स्रयं तत्थ सनधम्मता।

४३७. ग्रनापत्ति "जानिस्सामि सिक्खिस्सामी" ति भणति, उम्मत्त-कस्स, ग्रादिकस्मिकस्सा ति ।

६ ७२. द्वासत्ततिमपाचित्तियं (सिक्सापदविवण्णके)

(१) छब्बिग्गियभिक्खुवत्यु

४३८. तेन समयेन बुद्धो भगवा साविष्ययं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स श्रारामे । तेन खो पन समयेन भगवा भिक्खूनं अनेकपिर्यायेन विनयकयं कथेति, विनयस्स वण्णं भासित, विनयपरियत्तिया वण्णं भासित, श्राविस्स आदिस्स आयस्मतो उपालिस्स वण्णं भासित । भिक्खू — "भगवा खो अनेकपिर्यायेन विनयकयं कथेति, विनयस्स वण्णं भासित, विनय-विप्यत्तिया वण्णं भासित, आदिस्स आदिस्स आयस्मतो उपालिस्स वण्णं भासित । हन्द मयं, आवुसो, आयस्मतो उपालिस्स सन्तिके विनयं परिया-पुणामा" ति, ते च बहु भिक्खू थेरा च नवा च मिज्झमा च श्रायस्मतो उपालिस्स सन्तिके विनयं परियापुणन्ति ।

श्रय खो छन्बिगयानं भिनखूनं एतदहोसि - ''एतरिह खो, श्राबुसो, 25 बहू भिनखू थेरा च नवा च मिज्झिमा च श्रायस्मतो उपालिस्स सन्तिके विनयं परियापुणन्ति । सचे इमे विनये पकतञ्जूनो भविस्सन्ति श्रम्हे

ın

15

योनच्छकं यदिच्छकं यावदिच्छकं प्राकिष्ठस्तान्त परिकिष्ठस्तान्त । हन्द मयं, प्रावुसो, विनयं विवणोमा''ति । सथ सो छ्ड्बिगया भिक्सू भिक्सू उपसङ्क्षमित्वा एवं वदेन्ति — 'कि पनिमेहि सुद्दानुसुद्दकेहि सिक्सा-पदीह उद्दिट्टेहि, यावदेव कुक्कुच्चाय विहेसाय विलेसाय संवत्तन्ती''ति ! ये ते भिक्सू प्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति सिय्यन्ति विपाचेन्ति — 5 कथं हि नाम छुट्बिगया भिक्सू विनयं विवण्णेस्तन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर तुम्हे, भिक्सवे, विनयं विवण्णेसाति ? ''सच्चं, भगवा''ति !

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, विनयं विवण्णेस्सथ ! नेतं, मोघपुरिसा, श्रप्यसन्नान वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्सवे, इसं सिक्सापदं उद्दियेय्याथ —

४३६. "यो पन भिक्खु पातिमोक्खे उद्दिस्समाने एवं वदेय्य – "किं पनिमेहि खुद्दानुखुद्केहि सिक्खापर्वेहि उद्दिट्टेहि, यावदेव कुक्कुच्चाय विहेसाय विलेखाय संवतन्ती' ति, सिक्खापर्वविवण्णके पाचित्तयं" ति ।

(३)विभङ्गी

४४०. **यो पना** ति यो यादिसो .. पे० ... भिक्क्षू ति ... पे० ... म्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रीघण्येतो भिक्क्ष ति ।

पातिमोक्ले उहिस्समाने ति उहिसन्ते वा उहिसापेन्ते वा सज्झायं वा करोन्ते ।

एवं बदेय्याति — ''िक पिनमेहि खुद्दानुखुद्दकेहि सिक्खापदेहि उद्दि-ट्वेहि, याबदेव कुक्कुच्चाय विहेसाय विलेखाय संवत्तन्ती ति । ये इमं परिया-पुणन्ति तेसं कुक्कुच्चं होति विहेसा होति विलेखा होति, ये इमं न परिया-पुणन्ति तेसं कुक्कुच्चं न होति विहेसा न होति विलेखा न होति । अनुद्दिष्टुं इद वरं, अनुगाहितं इदं वरं, अपरियापुटं' इदं वर, अधारित इदं वरं, विनयो वा अन्तरधायतु, इमे वा भिक्कु अपकतञ्चुनो होन्तू।' ति उपसम्पन्नस्स विनयं विवण्णेति, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

४४१. उपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी विनयं विवर्णोत, ग्रापत्ति पाचि- 25 त्तियस्स । उपसम्पन्ने बेमतिको विनयं विवर्णोति. ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१. स्वा॰ पोत्पके नित्य । २. बांबच्छक - स्वा॰ । ३. बांबारच्छक - सी॰; इबा॰ पोत्पके नित्य । ४. बदरित - म॰। १. छपरियापूर्त - स्वा॰; प्रपरियापूर्णिल - सी॰ । ६. छप्प-कतक्रवृतों - सी॰।

- उपसम्पन्ने अनुपसम्पन्नसञ्जी विनयं विवण्णीत, प्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

प्रञ्जां धम्मं विवण्णीते, प्रापत्ति दुक्कटस्स । अनुपसम्पन्नस्स विनयं
्वा ग्रञ्जं वा धम्मं विवण्णीते, प्रापत्ति दुक्कटस्स । अनुपसम्पन्ने उपसम्पन्न-सञ्जी, प्रापत्ति दुक्कटस्स । अनुपसम्पन्ने वेमतिको, प्रापत्ति दुक्कटस्स ।

अनुपसम्पन्ने अनुपसम्पन्नसञ्जी, प्रापत्ति दक्कटस्स ।

४४२. ग्रनापति निववणोतुकामो, "इङ्क त्वं' सुत्तन्ते वा गाथायो वा ग्रमिश्वममं वा परिवापुणस्सु, पच्छा विनयं परिवापुणस्ससी" ति भणति, उम्मत्तकस्स, ग्राविकम्मिकस्सा ति ।

\$ ७३. तेसत्ततिमपाचित्तियं (मोहनके)

(१) छुब्बन्गियभिक्खवत्थ

४४३. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरति जेतवने धनाथ10 पिण्डिकस्स धारामे । तेन लो पन समयेन छ्रब्बिग्गया भिक्लू ध्रनाचारं ध्राचिरित्वा ध्रञ्ञाणकेन ध्रापन्ना ति जानन्तू ति पातिमोक्ले उिहस्समाने एवं वदेन्ति — "इदानेव लो मयं जानाम, अयं पि किर धम्मो सुत्तागतो सुत्तपरियापन्नो प्रन्वद्वमास उद्देस आगच्छती" ति । ये ते भिक्लू प्रप्रिच्छा ... दें ... ते उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचित्तं — कयं हि नाम छ्रब्बिगया ।
15 भिक्लू पातिमोक्ले उिहस्समाने एवं वक्लित्त — इदानेव लो मयं जानाम, अयं पि किर धम्मो सुत्तागतो सुत्तपरियापन्नो धन्वद्वसासं उद्देस आगच्छती ति ... पें ... सच्चं किर तुम्हे, भिक्लवं, पातिमोक्ले उिहस्समाने एवं वदेण — इदानेव लो मयं जानाम, अयं पि किर धम्मो सुत्तागतो सुत्तपरियापन्नो धन्वद्वमासं उद्देस आगच्छती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुढो भगवा .. पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, पातिमोक्खे उिह्स्समाने एवं वक्खथ – इदानेव खो मयं जानाम, प्रयं पि किर धम्मो सुत्तागतो सुत्तपरियापन्नो प्रन्वद्वमासं उहेसं झागच्छती ति ! नेतं, मोघपुरिसा, अप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, क्षं सिक्खापदं उिहसेय्याथ –

१. ताव – सी०. स्था० ।

४४४. "थी यन भिक्ष्यु धन्यद्वमासं पातिलोक्को उद्दिस्समाने एवं वर्षेच्य – 'इवानेव को ग्रहं जानामि, ग्रयं पि किर घन्मो सुसागतो सुरापरि-यापम्मो धन्यद्वमासं उद्देसं ग्रागच्छती' ति । तं चे भिक्ष्युं ग्रञ्जे भिक्ष्युं जानेन्युं निस्तिलपुच्यं इमिना भिक्ष्युना द्वसिक्कत्तुं पातिलोक्को उद्दिस्समाने, को पन वादो भिन्यों', न च तस्स भिक्ष्युनो ग्रञ्जाणकेन मुस्ति ग्रस्ति, उ यं च तस्य प्रापत्ति ग्रापन्तो तं च यथाथम्मो कारेतव्यो, उत्तर्रिं चस्स मोहो ग्रारोपत्या – 'तस्स ते, ग्राव्सो, ग्रलाभा, तस्स ते दुल्लाग्रं, यं चातिलोक्को उद्दिस्समाने न सायुकं ग्रांटुं करवा मनसि करोती' ति । इवं तर्सिम मोहनके पाचित्तिल्यं' ति ।

(३) विभङ्गो

४४५. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्खू ति ... पे० ... भयं 10 R. 145 इमर्ष्टिम ऋत्ये अधिप्पेतो भिक्खू ति ।

ग्रन्वद्धमासं ति ग्रनुपोसथिकं ।

पातिमोक्खे उद्दिस्समाने ति उद्दिसन्ते ।

एवं ववेस्या ति ग्रमाचारं ग्राचिरत्वा — "ग्रञ्ञाणकेन ग्रापन्नो" ति जानन्त् ति पातिमोक्खे उद्दिस्समाने एवं वदेति — "इदानेव खो ग्रहं जानामि, 15 ग्रयं पि किर धम्मो सुत्तागतो सुत्तपरियापन्नो ग्रन्वद्धमासं उद्देसं ग्रागच्छती" ति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

तञ्चे मोहेतुकामं भिक्खुं घञ्चे भिक्ख् जानेट्युं निसिन्नपुट्यं इमिना भिक्खुना द्वत्तिक्खतु पातिमोक्खे उद्दिस्समाने, को पन वादो भिज्यो, न च तस्स भिक्खुनो अञ्ञाणकेन मुत्ति अस्थि, यं च तस्य ग्रापत्ति ग्रापन्नो, 20 तं च यथाघम्मो कारेतब्बो, उत्तरि चस्स मोहो ग्रारोपेतब्बो। एवं च पन, भिक्खवे, ग्रारोपेतब्बो। ब्यत्तेन भिक्खुना पटिबलेन सङ्घो ञापेतब्बो—

४४६. "सुणातु मे, भन्ते, सङ्घो । स्रयं इत्यन्नामो भिक्खु पाति-मोक्खे उद्दिस्समाने न साधुकं स्रट्वि कत्वा मनसि करोति । यदि सङ्घस्स पत्तकल्लं, सङ्घो इत्यन्नामस्स भिक्खुनो मोहं स्नारोपेय्य । एसा बत्ति ।

"सुणातु मे, भन्ते, सङ्घो । प्रयं इत्यन्नामो भिक्ख पातिमोक्खे उहिस्समाने न साधुकं प्रद्विं कत्वा मनसि करोति । सङ्घो इत्यन्नामस्स भिक्खुनो मोहं भ्रारोपेति । यस्सायस्मतो खमति इत्यन्नामस्स भिक्खुनो R. 191

१. द्वितितस्त् - स्थाव, रो०। २. भीव्यो - सी०। ३. उत्तरि - म०।

मोहस्स ब्रारोपना, सो तुण्हस्स; यस्स नक्खमति, सो भासेय्य ।

"भारोपितो सङ्घेन इत्यन्नामस्स भिक्खुनो मोहो । स्नमति सङ्घस्स, तस्मा तण्डी. एवसेनं धारयासी" ति ।

अनारोपिते मोहे मोहेति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रारोपिते मोहे मोहेति, इ. श्रापत्ति पाचित्तिवस्स ।

४४७. धम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जी मोहेति, ब्रापित पाचित्त-यस्स । धम्मकम्मे वेमतिको मोहेति, ब्रापित पाचित्तियस्स । धम्मकम्मे ब्राधम्मकम्मसञ्जी मोहेति, ब्रापित पाचित्तियस्स ।

श्रवस्मकस्मे घस्मकस्मसञ्जी मोहेति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रवस्म-कस्मे वेमतिको मोहेति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रवस्मकस्मे श्रवस्मकस्मसञ्जी, श्रापत्ति दक्कटस्स ।

४४८. ग्रनापत्ति न वित्थारेन सुतं होति, ऊनकद्वत्तिक्सत्तुं वित्थारेन सुतं होति, नमोहेतुकामस्स, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ७४. चतुसत्ततिमपाचित्तियं (वहारवाने)

(१) छब्बिगिय – सत्तरसविगयभिक्खुबल्यु

४४६. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने अनाथ
१ 196 15 पिण्डिकस्स आरामे । तेन स्ने पन समयेन वृद्धी भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने अनाथ
१ 196 15 पिण्डिकस्स आरामे । तेन स्ने पन समयेन वृद्धीन्या भिक्सू कृपिता अनस्म सत्तरसविग्यानं भिक्सू नं पहारं वेन्ति । ते रोदिन्ति । भिक्सू एव
माहंयु — "किस्स तुम्हे, आवृसो, रोदथा" ति ? "इमे, आवृसो, छुड्बिग्या भिक्सू कृपिता अनत्तमना अम्हाकं पहारं देन्ता ति । ये ते भिक्सू अप्पिच्छा

... पे०... ते उज्झायन्ति सिय्यन्ति विपाचिन्ति — कथं हि नाम छुड्य
विगया भिक्सू कृपिता अनत्तमना भिक्सूनं पहारं दस्सन्ती ति ... पे० ... सच्च किर तुम्हे, भिक्सवे, कृपिता अनत्तमना भिक्सूनं पहारं देथा ति ?
"सच्च, भगवा" ति ।

(२) पञ्जात्ति

विगर्राह बुढ़ी भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोषपुरिसा, कृपिता ग्रनत्तमना भिक्षूनं पहारं दस्सथ ! नेतं, मोषपुरिसा, ग्रप्पसन्नानं वा 26 पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्सवे, इमं सिक्सापदं उद्दिसेट्याय — ४५०. "यो पन भिक्खु भिक्खुस्स कुपितो झनत्तमनो पहारं ववेध्य, पाकित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

४५१. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्खू ति ... पे० ... म्रयं इमस्मि मत्ये प्राधिप्येतो भिक्ख ति ।

भिक्तस्सा ति भ्रञ्जस्स भिक्तस्स ।

कृषितो मनत्तमनो ति मनभिरद्धो माहतचित्तो खिलजातो ।

पहारं बवेच्या ति कायेन वा कायपटिबद्धेन वा निस्सग्गियेन वा अन्त-मसो उप्पलपत्तेन पि पहारं देति, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

४५२. उपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी कृपितो अनत्तमनो पहारं देति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने वेमतिको कृपितो अनत्तमनो पहारं 10 देति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने अनुपसम्पन्नसञ्जी कृपितो अनत्त-मनो पहारं देति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

श्रनुपसम्पन्नस्स कुपितो श्रनत्तमनो पहारं देति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रनुपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रनुपसम्पन्ने वेमतिको, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रनुपसम्पन्ने श्रनुपसम्पन्नसञ्जी, श्रापत्ति दुक्कटस्स । 15

४५३. श्रनापत्ति कैनचि विहेठीयमानो मोक्खाघिप्पायो पहारं देति, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मिकस्सा ति ।

९ ७५. पञ्चसत्ततिमपाचित्तियं (तससत्तिकउग्निरणे)

(१) खुम्बन्गिय – सत्तरसवन्गियभिक्खुवत्यु

४५४. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने म्रनाथ-पिण्डिकस्स म्रारामे । तेन खो पन समयेन छब्बिग्गया भिक्खू कुपिता म्रनस-मना सत्तरसबिग्गयानं भिक्खूनं तलसत्तिकं उग्गिरित्त । ते पहारसमूच्चिता 20 श.147 रोदन्ति । भिक्खू एवमाहंसु — "किस्स तुम्हे, म्रावुसो, रोदया" ति ? "इमे, म्रावुसो, छब्बिग्गया भिक्खू कुपिता म्रनत्तमना म्रम्हाकं तलसत्तिकं उग्गिरन्ती" ति । ये ते भिक्खू म्रप्पिच्छा ... पे०... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचित्ति — कथं हि नाम छब्बिग्गया भिक्खू कुपिता म्रनत्तमना

n. 194

सत्तरसविगयानं भिन्धूनं तलसत्तिकं उग्गिरिस्सत्ती ति ...पे० ... सच्चं किर तुम्हे, भिन्ध्यने, कृपिता धनत्तमना सत्तरसविगयानं भिन्धूनं तलसत्तिकं उग्गिरया ति ? "सच्चं. मगवा" ति ।

(२) पञ्जिस

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, इ कुपिता अनत्तमना सत्तरसर्वागयानं भिक्कूनं तलसत्तिकं उगिगरिस्सथ ! नेतं, मोघपुरिसा, अप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्कवे, इमं सिक्कापदं उद्दिसेय्याथ —

४५५. "यो पन भिक्कु भिक्कुस्स कुपितो ग्रनसमनी तलससिकं उगिरस्य, पाचिसियं" ति ।

(३) विभङ्गो

_{। अ}४५६. **यो पना**तियो यादिसो ... पे० ... भिक्ख् ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि ग्रत्ये ग्रधिप्पेतो भिक्खुति।

भिक्खुस्सा ति ग्रञ्जस्स भिक्खुस्स ।

कुपितो अनत्तमनो ति अनिभरद्धो आहतचित्तो खिलजातो ।

तलसित्तकं उम्मिरेय्या ति कायं वा कायपटिबद्धं वा अन्तमसो १५ उप्पलपत्तं पि उच्चारेति, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

४५७. उपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी कृषितो श्रनत्तमनो तलसत्तिनं उम्मिरति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने वेमतिको कृषितो श्रनत्तमनो तलसत्तिकं उम्मिरति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने श्रनुपसम्पन्नसञ्जी कृषितो श्रनत्तमनो तलसत्तिकं उम्मिरति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

श्रनुपसम्पन्नस्स कुपितो श्रनत्तमनो तलसत्तिकं उनिगरित, श्रापित दुक्कटस्स । श्रनुपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी, श्रापित दुक्कटस्स । श्रनुप-सम्पन्ने बेमतिको, श्रापित दुक्कटस्स । श्रनुपसम्पन्ने श्रनुपसम्पन्नसञ्जी, श्रापित दुक्कटस्स ।

४५६. अनापत्ति केनिच विहेठीयमानो मोक्खाधिप्पायो तलसत्तिकं 25 उग्गिरति, उम्मत्तकस्स, भ्रादिकम्मिकस्सा ति ।

___

R. 148

B. 195

15

25

६ ७६: झसत्ततिमयाचितियं (प्रमुखान्यंतने)

(१) छब्बिमायभिक्तवस्य

४५१. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने म्रनाथ-पिण्डकस्स म्रारामे । तेन खो पन समयेन छब्बिग्गया भिक्खू भिक्खुं म्रमूलकेन सङ्घादिसेसेन म्रनुद्धंसेन्ति । ये ते भिक्खू प्रप्पिच्छा ... पे ० ... ते उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कयं हि नाम छब्बिग्गया भिक्खू भिक्खुं म्रमूलकेन सङ्घादिसेसेन म्रनुद्धंसेस्सन्ती ति ... पे ० ... सच्चं किर तुम्हे, भिक्खवं, ५ भिक्खुं म्रमूलकेन सङ्घादिसेसेन म्रनुद्धंसेषा ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, भिक्खुं अमूलकेन सङ्घादिसेसेन अनुद्धंसेस्सय ! नेतं, मोघपुरिसा, अप्पसमानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खने, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याच —

४६०. "यो पन भिक्तु भिक्तु अमूलकेन सङ्घादितेसेन अनुद्वसेय्य, 10 पाचित्तिय" ति ।

(३) विभक्तो

४६१. यो पना ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्लू ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि ग्रत्ये ग्रधिप्पेतो भिक्लू ति ।

भिक्लं ति ग्रञ्ज भिक्लं।

श्रमुलकं नाम ग्रदिट्टं ग्रस्सुतं व्यपरिसिद्धितं ।

सङ्घाविसेसेना ति तेरसन्न ग्रञ्जातरेन।

धनुद्वंसेय्या ति चोदेति वा चोदापेति वा, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

४६२. उपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी अमूलकेन सङ्घादिसेसेन अनुद्धं-सेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने वेमतिको श्रमूलकेन सङ्घादिसेसेन अनुद्धंसेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने अनुपसम्पन्नसञ्जी ग्रमूलकेन 20 सङ्घादिसेसेन अनुद्धंसेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

श्राचारविपत्तिया वा विद्विविपत्तिया वा श्रनुद्वसेति, श्रापत्ति दुक्क-टस्स । श्रनुपसम्पन्नं श्रनुद्वसेति, श्रापति दुक्कटस्स । श्रनुपसम्पन्ने उपसम्पन्न-सञ्जी, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रनुपसम्पन्ने वेमतिको, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रनुपसम्पन्ने श्रनुपसम्पन्नसञ्जी, श्रापत्ति दुक्कटस्स । R 196

४६३. ग्रनापत्ति तथासञ्जी चोदेति, वा चोदापेति वा, उम्मत्तकस्स, ग्राहिकस्मिकस्सा ति ।

६ ७७. सत्तसत्ततिमयाचित्तियं (कृत्कन्यव्यवहने)

(१) ऋस्त्रगिय - सलरसवन्गियभिष्यवस्य

४६४. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स प्रारामे । तेन लोपन समयेन छुड़्बागिया मिक्लू सत्तरसविगियानं 5 भिक्लूनं सिञ्चाच्च कुक्कुच्चं उपदहन्ति —"भगवता, आबुसो, सिक्लापदं पञ्जातं — 'न ऊनवीसितवस्सो पुगलो उपसम्पादेतब्बो' ति । तुम्हे च ऊन-बीसितवस्सा उपसम्पन्ना । किच्च नो तुम्हे अनुपसम्पन्ना" ति ? ते रोदन्ति । भिक्ल एवमाहंस् — "किस्स तुम्हे, आबुसो, रोदया" ति ?

"इमे, ब्राव्सो, छब्बिगिया भिक्सू श्रम्हाकं सञ्चिच्च कुक्कुच्चं 10 उपदहन्ती" ति । ये ते भिक्सू श्रप्पिच्छा ... पे ०... ते उज्झायन्ति सिय्यन्ति विपाचेन्ति – कयं हि नाम छब्बिगिया भिक्सू भिक्सूनं सञ्चिच्च कुक्कुच्चं उपदिहिस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर तुम्हे, भिगस्त्रवे, भिक्सूनं सञ्चिच्च कुक्कुच्चं उपदह्या ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुढो भगवा .. पे० .. कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा,
15 भिक्खूनं सञ्चिच्च कुक्कुच्च उपदिहस्सय ! नेतं, मोघपुरिसा भ्रप्यसन्नानं
वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापद उहिसेस्याय –

४६५. "यो पन भिक्खु भिक्खुस्स सञ्चिच्च कुक्कुच्चं उपबहेय्य-'इतिस्स सुद्वुतं पि प्रफासु भविस्सती' ति एतदेव पच्चयं करिस्वा ग्रान्ठअं, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

, ४६६. <mark>यो पना</mark>ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्क्यूति ... पे० ... ग्रयं इ.मर्रिम श्रत्ये ग्रधिप्पेतो भिक्क्युति ।

भिक्तुस्सा ति ग्रञ्जस्स भिक्तुस्स ।

सञ्चिच्या ति जानन्तो सञ्जानन्तो चेच्च भ्रभिवितरित्वा वीतिकक्यो । हुन्हुण्यं उपबहुष्या ति "ऊनवीसतिवस्सो मञ्जे त्वं उपसम्पन्नो, विकाले मञ्जेतया मुत्तं, मज्जं मञ्जे तया पीतं, मातुगामेन सिंद्ध रहो मञ्जे तया निसिन्नं" ति कुक्कुच्चं उपदहति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

एतदेव पच्चयं करिस्वा, ग्रनञ्जं ति न ग्रञ्जो कोचि पच्चयो होति कक्कच्चं उपद्वितं ।

४६७. उपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी सञ्चिच्च कुक्कुच्चं उपदहति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने वेमतिको सञ्चिच्च कुक्कुच्चं उपदहति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने अनुपसम्पन्नसञ्जी कुक्कुच्चं उपदहति,

अनुपसम्पन्नस्स सञ्चिच्च कुक्कुच्चं उपदहित, ग्रापित्त दुक्कटस्स । 10 अनुपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी, ग्रापित्त दुक्कटस्स । त्रनुपसम्पन्ने वेमतिको, ग्रापित्त दुक्कटस्स । ग्रनुपसम्पन्ने ग्रनुपसम्पन्नसञ्जी, ग्रापित्त दुक्कटस्स ।

४६८. ग्रनापत्ति न कुक्कुच्चं उपदहितुकामो "ऊन्बीसतिवस्सो मञ्जे त्वं उपसम्पन्नो, विकाले मञ्जे तया भुत्तं, मञ्जं सञ्जे तया पीतं, मातु-गामेन सिंढं रहो मञ्जे तया निसिन्नं, इङ्क जानाहि, मा ते पच्छा कुक्कुच्चं 15 ग्रहोसी" ति भणति, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मिकस्सा ति ।

९ ७८. श्रहुसत्ततिमपाचितियं (उपस्कृतिहुन्ने)

(१) खब्बिगयभिक्खुवत्यु

४६१. तेन समयेन बुढो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने भनाथ-पिण्डिकस्स घारामे । तेन स्त्रो पन समयेन छुब्बिगिया भिक्कू पेसलेहि भिक्कूहि सिंढ भण्डिन्ते । पेसला भिक्कू एवं वदेन्ति — "म्रलिजिनो इमे, म्राबुसो, छुब्बिग्गया भिक्क्ष् । न सक्का इमेहि सह भण्डित्" ति । 20 छुब्बिग्गया भिक्क्ष् एवं वदेन्ति — "किस्स तुम्हे, म्राबुसो, म्रम्हे म्रलिज्जवादेन पापेषा" ति ? "कहं पन तुम्हे, म्राबुसो, म्रस्सुषा" ति ? "मयं म्रायस्मन्तानं उपस्सुति तिट्ठम्हा" ति । ये ते भिक्क्ष् भ्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति स्वय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम छुब्बिग्गया भिक्क्ष् भिक्क्ष्नं भण्डन-जातानं कलहजातानं विवादापम्नानं उपस्सुति तिट्ठिस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं 25

१. मण्डेन्ति - सी० । २. बदन्ति - म०, रो० ।

B. 198

किर तुम्हे, भिक्खने, भिक्खूनं भण्डनजातानं कलहजातानं विवादापन्नानं उपस्सुति तिट्रथा ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, भिक्खूनं भण्डनजातानं कलहजातानं विवादापन्नानं उपस्सुति तिद्विस्सथ !

तेतं, मोघपुरिसा, श्रप्पसन्नानं वापसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं
सिक्खापदं उडिसेय्याथ —

४७०. ''यो पन भिक्खु भिक्खुनं भण्डनजातानं कलहजातानं विवादा-पन्नानं उपस्तुर्ति तिट्ठेम्य' – 'यं रुमे भणिस्सन्ति तं सोस्सामी' ति एतदेव पच्चयं करित्वा झनञ्जं, पाचित्तियं'' ति ।

(३) विभङ्गो

४७१. यो पना ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्ख ति ... पे० ... ऋयं इमस्मि ऋत्ये अधिप्येतो भिक्ख ति ।

भिक्खनं ति ग्रञ्जेसं भिक्खनं ।

भण्डनजातानं कलहजातानं विवादापन्नानं ति श्रधिकरणजातानं । उपस्तुर्ति तिट्ठेय्या ति "इमेसं सुत्वा चोदेस्सामि सारेस्सामि पटिचो-

15 देस्सामि पिटसारेस्सामि मङ्कर् करिस्सामी'' ति गच्छिति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । यत्थ ठितो सुणाति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । पच्छतो गच्छन्तो तुरितो गच्छिति सोस्सामी ति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । यत्थ ठितो सुणाति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । पुरतो गच्छन्तो भ्रोहिय्यति सोस्सामी ति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । यत्थ ठितो सुणाति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । भक्ष्युत्ति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । भक्ष्युस्स ठितोकास वा. निसिन्नोकास वा. स्त्रागन्त्वा मन्तेन्तं उक्कासितब्बं, विजानापेतब्बं, नो चे

उक्कासेय्य वा' विजानापेय्य वा, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । एतदेव पञ्चयं करिस्वा ग्रनञ्ञां ति न ग्रञ्ञो कोचि पच्चयो होति

उपस्सुति तिट्ठितुं ।

४७२. उपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी उपस्पुर्ति तिट्ठति, भ्रापीत 25 पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने वेमतिको उपस्पुर्ति तिट्ठति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने भ्रनुपसम्पन्नसञ्जी उपस्पुर्ति तिट्ठति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१. तिहुंब्यं - सी०। २. मझकुं - रो०, स्या०; मझकुकरिस्सामी - सी०। ३. वान -

धनुषसम्पन्नस्स उपस्सुति तिट्टति, ब्रापत्ति दुक्कटस्स । धनुषसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जी, ब्रापत्ति दुक्कटस्स । धनुषसम्पन्ने वेमतिको, धापत्ति दक्कटस्स । धनपसम्पन्ने धनपसम्पत्रञ्जी, जापत्ति दक्कटस्स ।

४७३. श्रनापत्ति – "इमेसं मुत्वा श्रोरमिस्सामि विरमिस्सामि वूप-समिस्सामि श्रतानं परिमोचेस्सामी" ति गच्छति, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मि- इ

६ ७६. ऊनासीतिमपाचित्तियं (कम्मपविवाहने)

(१) छुज्यन्गियभिक्लवस्य

४७४. तेन समयेन बढ़ो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-D 100 पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन छब्बिगिया भिक्ख ग्रनाचारं काचरित्वा एकमेकस्य करमे कथिरमाने परिक्कोमन्ति । तेन खो पन समयेन सङ्घो सन्निपतितो होति केनचिदेव करणीयेन । छब्बग्गिया भिक्ख चीवरकम्मं 10 करोन्ता एकस्स छन्दं ग्रदंस । ग्रथ खो सङ्घो – "ग्रयं, ग्रावसो, छब्बग्गियो भिक्ख एकको ग्रागतो. हन्दस्स मयं कम्मं करोमा'' ति तस्स कम्मं श्रकासि । ग्रथ को सो भिक्क येन छब्बग्गिया भिक्क तेनपसङ्कि । छब्बग्गिया भिक्क तं भिक्खं एतदवोचं - "िक, ग्रावसो, सङ्गे ग्रकासी" ति ? "सङ्गो मे. ग्रावसो. कम्मं ग्रकासी'' ति । "न मयं, ग्रावसो, एतदत्थाय छन्दं ग्रदम्हा – 15 'तुय्हं कम्मं करिस्सती' ति । सचे च मयं जानेय्याम तुय्हं कम्मं करिस्सती ति. न मयं छन्दं ददेय्यामा''ति । ये ते भिक्ख ग्रप्पिच्छा ...पे० ... ते उजझा-यन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति - कथं हि नाम छुब्बिगिया भिनखु धिम्मिकानं कम्मानं छन्दं दत्वा पच्छा खीयनधम्म ग्रापिजस्सन्ती ति ...पे० ... मच्चं किर तम्हे, भिक्खवे, धम्मिकानं कम्मानं छन्दं दत्वा पच्छा खीयनधम्मं 20 R. 152 धापज्जधा ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, धन्मिकानं कम्मानं छन्दं दत्वा पच्छा सीयनधम्मं ग्रापञ्जिस्सथ ! नेतं.

१. वयसमेस्सामि - सी॰ । २. करियमाने - रो॰ । ३. खीवधम्बं - रो॰।

R. 15

मोषपुरिसा, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... ५० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उहिस्सेय्याय —

४७५. "यो पन भिष्कु घट्मिकानं कम्मानं खन्वं बत्वा पच्छा सीयन-धम्मं भ्रापञ्जेब्य. पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

४७६. यो पना ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्कू ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि ग्रत्ये ग्राविप्पेतो भिक्क ति ।

धिम्मकं नाम कम्मं प्रपलोकनकम्मं ञात्तिकम्मं ञात्तिदुत्तियकम्मं ञात्तिचतुत्थकम्मं धम्मेन विनयेन सत्युसासनेन कतं, एतं धिम्मकं नाम कम्मं । कन्दं दत्वा विव्यति ग्रापत्ति पाचित्तियस्म ।

४७७. धम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जी छन्दं दत्वा खिट्यति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । धम्मकम्मे बेमतिको छन्दं दत्वा खिट्यति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । धम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्जी छन्दं दत्वा खिट्यति, ग्रनापत्ति । ग्रधम्मकम्मे बम्मकम्मसञ्जी, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रधम्मकम्मे बेमतिको, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रधम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्जी, ग्रनापत्ति ।

४७८. ग्रनापत्ति – "ग्रधम्मेन वा वग्गेन वा नकम्मारहस्स वा कम्मं कतं" ति जानन्तो खिय्यति, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ८०. ग्रसीतिमपाचित्तियं (छन्दं श्रदत्वा गते)

(१) छन्निगयभिक्खुवत्यु

४७१. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन सङ्घो सिन्नपिततो होति केनचि-देव करणीयेन । छब्बिग्गया भिक्खु चीवरकम्मं करोन्ता एकस्स छन्दं अदंसु । अथ खो सङ्घो यस्सत्थाय सिन्नपिततो तं कम्मं करिस्सामी ति ठ्यांस ठपेसि । अथ खो सो भिक्खु – "एवमेविमे एकमेकस्स कम्मं करोन्ति, कस्स नुम्हे कम्मं करिस्सथा" ति छन्दं अदत्वा उद्घायासना पक्कामि । ये ते भिक्खु अप्पिच्छा ... पे० ... ते उच्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्खु सङ्घे बिनिच्छयकथाय वत्तमानाय छन्दं अदत्वा उद्घायासना

१. जीवति - सी०. स्वा०. रो०।

पक्किमिस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर त्वं, भिक्खु, सङ्के विनिच्छय-कथाय वत्तमानाय छन्दं ग्रदत्वा उट्टायासना पक्कमसी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कर्च हि नाम त्वं, मोघपुरिस, सञ्चे विनिच्छयकथाय वत्तमानाय छन्दं ग्रदत्वा उट्टायासना पक्कमिस्सिस ! नेतं, मोघपुरिस, श्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ —

४८०. "यो पन भिक्खु सङ्खे विनिच्छ्यकथाय बत्तमानाय छन्वं म्रदरवा उटायासना पक्कमेट्य पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

४६१. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्कू ति ... पे० ... झयं 10 B. 201 इमस्मि ग्रत्थे ग्राधिप्येतो भिक्का ति ।

सङ्घे विनिच्छपकथा नाम वत्थु वा श्रारोचित होति ग्रविनिच्छतं, अत्ति वा ठपिता होति. कम्मवाचा वा विष्पकता होति ।

छन्दं ग्रदरवा उद्वायासना पश्कमेय्या ति –"कथं इदं कम्मं कुप्पं ग्रस्स वगां ग्रस्स न करेय्या" ति गच्छिति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । परिसाय हत्थपासं ₁₅ विज्ञहन्तस्स ग्रापत्ति दुक्कटस्स । विज्ञहिते ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

४६२. धम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जी छुन्दं ग्रदत्वा उद्वायासना पक्कमति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । धम्मकम्मे वेमतिको छुन्दं ग्रदत्वा उद्वा-यासना पक्कमति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । धम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्जी छुन्दं ग्रदत्वा उद्वायासना पक्कमति, ग्रनापत्ति । ग्रधम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जी, 20 ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रधम्मकम्मे वेमतिको, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रधम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मे

४५३. म्रनापत्ति – "सङ्घस्स भण्डनं वा कलहो वा विग्गहो वा विवादो वा भविस्सती'' ति गच्छति, "सङ्घभेदो वा सङ्घराजि वा भविस्सती'' ति गच्छति, "ग्रधम्मेन वा वग्गेन वा नकम्मारहस्स वा कम्मं करिस्सती'' ति 25 गच्छति, गिलानो वा गच्छति, गिलानस्स करणीयेन वा गच्छति, उच्चारेन

१. वत्वं - सी० । २, ३. स्था०, रो०, म० पोत्वकेसु नत्वि ।

I V. EA. YEB .

D 154

p 909

वा पस्सावेन वा पीळिलो गच्छति, न कम्मं कोपेतुकामो पुन पच्चागिमस्साक्री ति गच्छति, उम्मत्तकस्स, ब्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ८१. एकासीतिमपाचित्तियं (चीवर दिन्ते विष्यते)

(१) दब्बमल्लपुत्त - छुब्बन्गियभिक्खुवत्यु

४८४. तेन समयेन बुद्धो भगवा राजगहे विहरित बेळुवने कलन्दकनिवापे। तेन खो पन समयेन श्रायस्मा दब्बो मल्लपुत्तो सङ्क्षस्स

के सेनासनं च पञ्जापेति भत्तानि च उिह्सिति। सो चायस्मा दुब्बलचीवरो
होति। तेन खो पन समयेन सङ्क्षस्स एकं चीवरं उप्पन्नं होति। श्रव खो
सङ्घो तं चीवरं श्रायस्मतो दब्बस्स मल्लपुत्तस्स ग्रवासि। छब्बिगाया
भिक्खू उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "ययासन्युतं भिक्खू सिङ्क्षक् लाभं परिणामेन्ती" ति। ये ते भिक्खू श्रप्यिच्छा ... पे० ... ते उज्ज्ञायन्ति

विद्ययन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम छब्बिग्या भिक्ख् समग्गेन सङ्क्षेन चीवरं दत्वा पच्छा खीयनधम्मं श्रापिजस्मन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर तुन्हे, भिक्खवं, समग्गेन सङ्क्षेन .चीवरं दत्वा पच्छा खीयनधम्मं श्रापज्जया
ति? "सच्चं सग्वा" ति"।

(२) पञ्जासि

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा,

15 सममोन सङ्कोन चीवरं दत्वा पच्छा खीयनधम्मं ग्रापिज्जस्सथ ! नेतं,
मोघपुरिसा, ग्रप्यसन्नानं, वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इस
सिक्खापदं उहिसेय्याथ —

४८४. "यो पन भिक्खु समगोन सङ्घेन चीवरं बत्वा पच्छा सीयन-धम्मं भ्रापज्जेय्य 'यथासन्युतं भिक्खु सङ्घिकं लाभं परिणामेन्ती' ति, पाचि-% नियं" ति ।

(३) विश्रक्तो

४८६. यो पना ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्क् ति ... पे० ... भ्रयं इमस्मि भ्रत्ये प्रथिप्पेतो भिक्क् ति ।

१. बेलुबने सी०। २ पळ्ळापेति - स०, सी०। ३. यबासन्ततं - रो०। ४. सी०, रो० पोलबकेस नरिव।

R. 155

R 203

समन्त्रो नाम सङ्को समानसंवासको समानसीमायं ठितो । चीवरं नाम छक्षं चीवरानं ध्रञ्जतरं चीवरं विकप्पनुपगं पच्छिमं । इस्वा ति सर्य दत्वा ।

यवासन्युतं नाम यथामित्तता यथासन्दिट्टता यथासम्भत्तता यथा-समानुपज्झायकतायथासमानाचरियकता।

सिक्क नाम सङ्कस्स दिन्नं होति परिच्चत्तं।

क्षा नाम चीव रिपण्डपातसेनासनगिलानप्पच्चयभेसज्जपरिक्खारा, ग्रन्तमसो चृण्णपिण्डो पि, दन्तकट्टं पि, दसिकसुत्तं पि ।

पच्छा सीयनधम्मं प्रापठजेय्या ति उपसम्पन्नस्स सङ्घेन सम्मतस्स सेनासनपञ्जापकस्स ना भत्तृदेसकस्स ना यागुभाजकस्स ना फलभाजकस्स ना १० स्वज्जभाजकस्स ना ग्रप्पमत्तकविस्सज्जकस्स वा चीवरं विन्ने खिय्यति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

४८७. धम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जी चीवरं दिन्ने खिय्यति, ग्रापित्तः पाचित्त्त्यस्स । धम्मकम्मे वेमतिको चीवरं दिन्ने खिय्यति, ग्रापित्तः पाचित्तियस्स । धम्मकम्मे प्रथम्मकम्मसञ्जी चीवरं दिन्ने खिय्यति, ग्रापित्तः 15
पाचित्तियस्स ।

श्रञ्जां परिक्खारं दिन्ने खिट्यति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । उपसम्पन्नस्स सङ्घेन ग्रसम्पत्तस्स सेनासनपञ्जापकस्स वा भत्तुद्देसकस्स वा यागुभाजकस्स वा फलभाजकस्स वा खज्जभाजकस्स वा ग्रपमत्तकविस्सज्जकस्स वा बीवरं वा ग्रञ्जं वा परिक्खारं विश्वे खिट्यति, ग्रापित दुक्कटरसा । श्रनुपसम्पन्नस्स २० सङ्घेन सम्पतस्स वा ग्रसम्पतस्स वा सेनासनपञ्जापकस्स वा भत्तुदेसकस्स वा यागुभाजकस्स वा फलभाजकस्स वा खज्जभाजकस्स वा ग्रप्पमत्तक-विस्सज्जकस्स वा वीवरं वा ग्रञ्जं वा परिक्खारं दिन्ने खिट्यति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रथम्मकम्म धम्मकम्मसञ्जी, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रथम्मकम्म अध्यमकम्मसञ्जी, २४ ग्रमापत्ति ।

४८८. ग्रनापत्ति – पकतिया छन्दा दोसा मोहा भया करोन्तं "क्वत्थो तस्स दिन्नेन लद्धा पि विनिपातेस्सति न सम्मा उपनेस्सती" ति खिम्यति, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

१. ब्रापत्ति दुक्कटस्स – सी०, स्या० । २. करोन्द्रस्स – रो० ।

R 156

B. 204

20

३ द२. द्वासीतिमपाचित्तियं (तक्कितामपरिवासने)

(१) सावत्यपूगस्स सचीवरभत्तपटिपादनवत्यु

४८६. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन सावत्थियं ग्रञ्ञातरस्स पुगस्स सक्कस्स सचीवरभत्तं पटियत्तं होति – भोजेत्वा चीवरेन ग्रच्छादेस्सामा ति । ग्रथ स्त्रो छब्बिग्गिया भिक्स येन सो पूर्गो तेनुपसङ्क्षींमस्; उपसङ्क्षित्वा तं 5 पूर्ग एतदबोचं - "देशावुसो, इमानि चीवरानि इमेस भिक्खनं" ति । "न मयं. भन्ते. दस्साम । ग्रम्हाकं सङ्कस्स ग्रनवस्सं सचीवरभिक्ला पञ्ञाता'' ति । "बह. ग्रावसो. सङ्कस्स दायका बह सङ्कस्स भत्ता । इमे तम्हे निस्साय तम्हे सम्पस्सन्ता इध विहरन्ति । तुम्हे चे इमेसं न दस्सथ, ग्रथ को चरिह इमेसं दस्सति ? देथावसी, इमानि चीवरानि इमेसं भिक्खनं" ति । अथ खो सो पूर्गो छब्बिरगयेहि भिक्खुहि निप्पीळियमानो यथापटियत्तं चीवरं छब्बिणायानं भिक्खनं दत्वा सङ्घ भत्तेन परिविसि । ये ते भिक्ख जानन्ति सङ्करस सचीवरभत्तं पटियत्तं न च जानन्ति छुब्बग्गियानं भिक्खन दिश्चं ति ते एवमाहंसु - "म्रोणोजेथाव्सो, सङ्क्षस्स चीवरं" ति । "नित्य, भन्ते । यथापटियत्तं चीवरं भ्रय्या छब्बिगिया भ्रय्यानं छब्बिगियानं परिणा-15 मेसं'' ति । ये ते भिक्ख ग्रप्पिच्छा ...पे० .. ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति - कथं हि नाम छुटबिग्गया भिक्ख जानं सिक्किक लाभं परिणतं पुगालस्स परिणामेस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर तम्हे. भिनस्बने. जानं सिङ्ककं लाभं परिणतं पग्गलस्स परिणामेथा ति? "सच्चं. भगवा" ति ।

(२) पञ्जस्ति

विगरहि बुढ़ो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, जानं सिङ्घकं लाभं परिणतं पुग्गलस्स परिणामेस्सथ ! नेत, मोघपुरिसा, श्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ –

४६०. "यो पन भिक्खु जानं सङ्घिकं लाभं परिणतं पुग्गलस्स परि-णामेट्य, पाचित्तियं" ति ।

१. धनवस्सकं - सी०। २. भहति - सी०।

B. 205

D 157

25

(३) विभक्तो

४९१. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिष्मक् ति ... पे० ... अयं इमस्मि ग्रत्थे अधिप्पेतो भिक्कु ति ।

जानाति नाम सामं वा जानाति, श्रम्ब्बेवा तस्स भारोचेन्ति, सो वा भारोचेति ।

सङ्घिकं नाम सङ्घस्स दिन्नं होति परिच्चत्तं ।

साभी नाम चीवरिपण्डपातसेनासनिणलानप्पच्चयभेसज्जपरिक्खारा, भ्रन्तमसो चृण्णपिण्डो पि, दन्तकट्टं पि, दसिकस्तः पि ।

परिणतं नाम दस्साम करिस्सामा ति बाचा भिन्ना होति, तं पुग्ग-लस्स परिणामेति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

४६२. परिणते परिणतसञ्जी पुग्गलस्स परिणामेति, आपत्ति 10 पाचित्त्रयस्स । परिणते वेमतिको पुग्गलस्स परिणामेति, आपत्ति दुक्क-टस्स । परिणते अपरिणतसञ्जी पुग्गलस्स परिणामेति, अगपत्ति दुक्क-टस्स । परिणते अपरिणतसञ्जी पुग्गलस्स परिणामेति, आपत्ति दुक्कटस्स । चेतियस्स परिणामेति, आपत्ति दुक्कटस्स । चेतियस्स परिणतं अञ्ज्ञाचेतियस्स वा परिणामेति, आपत्ति दुक्कटस्स । पुग्गलस्स परिणतं अञ्ज्ञापुग्गलस्स वा परिणामेति, आपत्ति दुक्कटस्स । पुग्गलस्स परिणतं अञ्ज्ञापुग्गलस्स वा सङ्कस्स वा विवयस्य वा परिणामेति, आपत्ति दुक्कटस्स । अपरिणते वेमतिको, आपत्ति दुक्कटस्स । अपरिणते वेमतिको, आपत्ति दुक्कटस्स । अपरिणते वेमतिको, आपत्ति दुक्कटस्स । अपरिणते अगरिणतसञ्जी, अनापत्ति ।

४६३. प्रनापत्ति – "कत्य देमा" ति पुच्छीयमानो – "यत्य तुम्हाकं देय्यधम्मो परिभोगं वा लभेय्य पटिसङ्क्षारं वा लभेय्य चिरद्वितिको वा 20 ग्रस्स यत्य वा पन तुम्हाकं चित्तं पसीदित तत्य देया" ति भणति, उम्मत्त-कस्स. ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

सहधम्मिकवग्गो ग्रद्भो ।

तस्सुद्दानं

सहघम्म-विवण्णं च, मोहापनं पहारकं । तलसत्ति ग्रमूलं च,सञ्चिचच च उपस्सुति । पटिबाहनछन्दं च,दब्बं च परिणामनं ति ।।

१. सी०, स्वा॰ पोरवकेषु गरिव । २. झन्न्यस्य चेतियस्य – स्वा०, रो० । ॰ एस्य सी० पोरवके पायस्य वा' ति प्रविको पाठी दिस्तित । ३–३. मोहापन पहारणं – सी०; मोहापनप्पहारकं – स्वा०; मोहापनप्पहारकं – रेवा० ४. उपस्युति च – रो० । ४. परिवाहनष्क्रम्यं – स्वा०; परिवाहनष्क्रम्यं – परिवामनं – रो० ।

n 206

६ = ३. तयासीतिसपाचित्तियं (राजभेपरप्रवेसते)

(१) धानन्त्र-मल्लिकावेबीवत्त्र

४६४. तेन समयेन बढ़ो भगवा सावत्थियं विहरति जैतवने ग्रनाथ-विभिन्नसम् सारामे । तेत खो पत समयेत राजा प्रसेतदि कोसलो जस्यानपाल क्राणाचेसि -- "गच्छ, भणे, उय्यानं सोघेद्रि । उय्यानं गमिस्सामा" ति । "एवं हेवा" ति खो सो उय्यानपालो रञ्बो पसेनदिस्स कोसलस्स पटि-5 स्सत्वा उय्यानं सोधेन्तो ग्रहस भगवन्तं ग्रञ्ञातरस्मि रुक्खमले निसिन्नं। दिस्वान येन राजा पसेनदि कोसलो तेनपसङ्कृमि: उपसङ्कृमित्वा राजानं पसेनदि कौसलं एतदबोच - "सद्धं, देव, उथ्यानं । अपि च, भगवा तत्थ निसिन्नो" ति । "होत्, भणे ! मयं भगवन्तं पयिरुपासिस्सामा" ति । श्रथ खो राजा पसेनदि कोसलो उय्यानं गन्त्वा येन भगवा तेनपसङ्कमि । तेन खो पन समयेन ग्रञ्जातरो उपासको भगवन्तं प्रयिख्यासन्तो निसिन्नो होति । भ्रद्दसा खो राजा पसेनदि कोसलो तं उपासकं भगवन्तं पयिरुपासन्तं निसिन्नं । दिस्वान भीतो ग्रदासि । ग्रथ खो रञ्जो पसेनदिस्स कोसलस्स एतदहोसि -"नारहतायं पूरिसो पापो होतं, यथा भगवन्तं पयिष्पासती" ति । येन भगवा तेनपसङ्कमि: उपसङ्कमित्वा भगवन्तं श्रभिवादेत्वा एकमन्तं निसीदि । R. 158 15 श्रथ खो सो उपासको भगवतो गारवेन राजानं पसेनदि कोसलं नेव ग्रभि-वादेसि न पच्चट्रासि । अथ खो राजा पसेनदि कोसलो अनत्तमनो अहोसि -"क्यं हि नामायं परिसो मिय ग्रागते नेव ग्रभिवादेस्सति न पच्चदेस्सती" ति ! ग्रथ खो भगवा राजानं पसेनदि कोसलं ग्रनत्तमनं विदित्वा राजानं पसेनींद कोसलं एतदबोच - "एसो खो, महाराज, उपासको बहस्सुतो 20 ग्रागतागमो कामेस वीतरागो" ति । ग्रथ खो रञ्जो पसेनदिस्स कोसलस्स एतदहोसि - "नारहतायं उपासको स्रोरको होत, भगवा पि इमस्स वण्णं भासती "ति । तं उपासकं एतदवीच - "वदेय्यासि, उपासक, येन ग्रत्थी" ति । "स्ट्ठ, देवा" ति । ग्रथ खो भगवा राजानं पसेनदि कोसलं धम्मिया कथाय सन्दरसेसि समादपेसि समुत्तेजेसि सम्पहंसेसि । प्रथ खो राजा 25 पसेनदि कोसलो भगवता घम्मिया कथाय सन्दिस्सतो समादिपतो समस्तेजितो सम्पहंसितो उद्यासना भगवन्तं ग्रिभवादेत्वा पदिनखणं कत्वा पक्कामि ।

१. गमिस्सामी - सी० । २. भणती - स्वा० ।

R. 159

४८५ तेन स्त्रो पन समयेन राजा प्रसेतिह क्रोसको जपरिपामाह-वरगतो होति । ग्रहसा स्वो राजा पसेनदि कोसलो तं उपासकं रधिकाय । खलपाणि गच्छन्तं। दिस्वान पक्कोसापेत्वा एतदबोच -- "त्वं किर उपासक. बहस्सतो ग्रागतागमो । साध. उपासक. ग्रम्हाकं इत्यातारं धम्मं वाचेही" ति । "यमहं रे हेव जानामि ग्रस्यानं वाहमा ग्रस्या व ६ देवस्स इत्यागारं ध्रम्मं वाचेस्सन्ती" ति । ग्रथ स्त्रो राजा प्रमेनित कोसली — "सच्चं खो उपासको ब्राहा" ति येन भगवा तेनपसङ्कमि: उपसङ्कमित्वा भगवन्तं ग्रिभवादेत्वा एकमन्तं निमीदि । एकमन्तं निमिन्नो स्रो राजा पसेनदि कोसलो भगवन्तं एतदबोच - "साध भन्ते भगवा एकं भिक्खं ग्राणापेत यो ग्रम्हाकं इत्थागारं धम्मं वाचेस्सती'' ति । ग्रथ स्रो भगवा 10 राजानं प्रमेनित कोमलं भूमिया कथाय मन्द्रम्मेमि पे प्रदेशिकणं कत्वा पक्कामि । ग्रथ खो भगवा ग्रायस्मन्तं ग्रानन्दं ग्रामन्तेसि – "तेनहानन्द. रञ्जो इत्थागारं धम्मं वाचेही"ति। "एवं भन्ते" ति खो ग्रायस्मा ग्रानन्दो भगवतो पटिस्सत्वा कालेन कालं पविसित्वा रञ्जो इत्थागारं धम्मं वाचेति"। ग्रथ खो ग्रायस्मा ग्रानन्दो पब्बण्हसमयं निवासेत्वा पत्तचीवर- 15 मादाय येन रञ्जो पसेनदिस्स कोसलस्स निवेसनं तेनुपसङ्कृमि ।

४६६. तेन खो पन समयेन राजा पसेनदि कोसजो मिल्लकाय देविया सिद्ध सयनगतो होति । ब्रह्मा खो मिल्लका देवी धायस्मन्तं झानन्दं दूरतो व झागच्छन्तं । दिस्वान सहसा बुट्टासि ; पीतकमट्टं दुस्सं पभस्सित्य । अय खो झायस्मा आनन्दो ततो व पिटिनिवित्तत्वा झारामं गन्त्वा भिक्खूनं 20 एतमत्वं झारोचित । ये ते भिक्खू अपिच्छा ... पे० ... ते उच्झायन्ति खियान्ति विपाचीन्त — कथं हि नाम आयस्मा झानन्दो पुब्बे अप्पिट-सिविदितो रच्यो अन्तेपुरं पविसिस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर त्वं, झानन्द, पुख्वे अप्पिटिसिवितो रच्यो अन्तेपुरं पविसिस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर त्वं, आनन्द, पुख्वे अप्पिटिसिविदितो रच्यो अन्तेपुरं पविसित्ती हि ? "सच्यं, भगवा" ति । विपारिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम त्वं, आनन्द, अप्पुद्धो अप्पिटिसिविदितो रच्यो अन्तेपुरं पविसिस्सि ! नेतं, आनन्द, अप्पुद्धो अप्पिटिसिविदितो रच्यो अन्तेपुरं पविसिक्सिसि ! नेतं, आनन्द, अप्पुद्धो अप्पिटसिविदितो रच्यो अन्तेपुरं पविसिक्सिसि ! नेतं, आनन्द, अप्पुद्धो अप्तिविद्धो स्विव्हवो अग्निविद्धा अप्तिविद्धा अन्तेप्रस्वा । कत्यमे

१. महस - रो०। २. रवियाय - स्था०। ३. बमपाई - सी०। ४. पटिसुणिखा - सी०, स्था०। १. काले - सी०। ६. सी० पोल्यके नित्य। ७. बाचेसि - स्था०, रो०। प. पीलक-मस्सा - सी०। १. पालिसी - सी०।

ın

D 208

R. 160

दस ? इघ, भिक्सने, राजा महेसिया सींढ निसिन्नो होति, तत्व भिक्स पिनसित । महेसी वा भिक्स दिस्वा सितं पातुकरोति । भिक्स वा महेसि दिस्वा सितं पातुकरोति । तत्व रञ्जो एवं होति – 'ग्रद्धा इमेसं कतं वा करिस्सन्ति वा'ति । ग्रद्धं, भिक्सने, पटमो ग्रादीनवो राजलेपुरप्पनेसने ।

"पुन च परं, भिक्खवे, राजा बहुकिच्चो बहुकरणीयो। प्रश्नातरं हिंख गन्त्वा नस्सरित । सा तेन गर्क्स गण्हाति । तत्य रञ्बो एवं होति – न खो इध प्रञ्जो कोचि पविसति प्रश्नात पब्बिजतेन । सिया नु खो पब्बिजतेस्स कम्मं ति । श्रयं, भिक्खवे, दुतियो श्रादीनवो राजन्ते-परप्यवेसने ।

"पुन च परं, भिक्सवे, रञ्जो अन्तेपुरे ग्रञ्ञातरं रतनं नस्सति। तत्य रञ्जो एवं होति – 'न खो इध ग्रञ्जो कोचि पविसति ग्रञ्ञात्र पञ्जजितेन। सिया नु खो पञ्जजितस्स कम्मं' ति। अयं, भिक्सवे, तितयो ग्रादीनवो राजन्तेपुरप्पवेसने।

"पुन च परं, भिक्खने, रञ्जो अन्तेपुरे अब्भन्तरा गृग्हमन्ता बहिद्धा 15 सम्भेदं गच्छन्ति । तत्य रञ्जो एवं होति – 'न खो इघ अञ्जो कोचि पविसति अञ्जात पब्बजितेन । सिया नु खो पब्बजितस्स कम्मं' ति । अयं, भिक्खने, चतृत्यो ग्रादीनवो राजन्तेपुरप्पवेसने ।

"पुन च परं, भिनस्वने, रच्चो अन्तेपुरे पृत्तो वा पितरं पत्थेति पिता वा पुत्तं पत्थेति । तेसं एवं होति – 'न स्तो इध प्रच्चो कोचि ²⁰ पविसति अञ्चात्र पब्चजितेन । सिया नुस्तो पब्बजितस्स कम्मं'ति । अयं, भिनस्वने, पञ्चमो आदीनवो राजन्तेपुरुष्णवेसने ।

"पुन च परं, भिनस्त्वने, राजा नीनद्वानियं उच्चे ठाने ठपेति । येसं तं ग्रमनापं तेसं एवं होति – 'राजा स्तो पब्बजितेन संसद्दो । सिया नु स्तो पब्बजितस्स कम्मं' ति । ग्रयं, भिनस्त्वने, छट्टो आदीनवो, राजन्तेपुरप्य-²⁵ वेसने ।

"पुन च परं, भिवस्थवे, राजा उच्चद्वानियं' नीचे ठाने ठपेति । येसं तं अमनापं तेसं एवं होति — 'राजा खो पम्बजितेन संसद्घो । सिया नु खो पट्बजितस्स कम्मं' ति । अयं, भिक्खवे, सत्तमो आदीनवो राजन्ते-पुरप्पवेसने ।

१. सबनगती - स्वा॰; निपन्नी - सी॰। २. गण्डि - म०, रो०। ३. नीबद्वानी द - सं ०।

"पुन च परं, मिक्सवे, राजा प्रकाले सेनं उथ्योजेति । येसं तं भ्रमनापं तेसं एवं होति — 'राजा खो पब्बजितेन संसट्टो । सिया नु खो पब्बजितस्स कस्मं' ति । भ्रयं, मिक्सवे. श्रद्धमो भ्रादीनवो राजन्तेपुरप्प-वेसने ।

"पुन च परं, भिक्खवे, राजा कालें सेनं उच्योजेत्वा झन्तरामग्यतो । निवत्तापेति । येसं तं झमनापं तेसं एवं होति – 'राजा खो पव्बजितेच संसद्दो । सिया नु खो पव्बजितस्स कम्मं' ति । श्रयं, भिक्खवे, नवमो झादीनवो राजन्तेपरप्पवेसले ।

"पुन च परं, भिक्खवे, रञ्जो राजन्तेपुरं हित्यसम्महं ग्रस्स-सम्महं रथसम्महं रज्जनीयानि हपसहगन्धरसफोट्टब्बानि, यानि न पब्ब- 10 जितस्स साहप्पानि । ग्रयं , भिक्खवे, दसमो ग्रादीनवी राजन्तेपुरप्पवेसने । इमे खो, भिक्खवे, दस ग्रादीनवा राजन्तेपुरप्पवेसने" ति ।

(२) पञ्जाति

श्रय क्षो भगवा द्रायस्मन्तं भ्रानन्दं भ्रनेकपरियायेन विगरहित्वा इटभरताय ... पे० ... एवं च पन, भिनस्ववे, इमं सिनसापदं उद्दिसेटयाय —

४६८. "यो पन भिक्खु रञ्जो खत्तियस्स मुद्धावसित्तस्स मानक्त 15 न्तराजके अतिगत्तरतनके पुब्बे अप्पटिसंविदितो इन्दलीलं अतिककामेय्य, पाजिन्तियं ति ।

(३) विभक्तो

४६९. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्खू ति ... पे० ... म्रयं इमस्मि म्रत्ये म्रविप्पेतो भिक्खु ति ।

सतियो नाम उभतो सुजातो होति, मातितो च पितितो च संसुढ- 20 गहिणको, याव सत्तमा पितामहयुगा अविखत्तो अनुपकुट्टी जातिवादेन।

मुद्धावितत्तो नाम खत्तियाभिसेकेन ग्रमिसित्तो होति । ग्रनिक्सन्तराजके ति राजा सर्यानघरा ग्रनिक्सन्तो होति ।

क्रानक्कलराजकात राजा तथानपरा आनवस्या होता। क्रानिस्तरतनकेति महेसी सयनिषरा श्रनिक्कलता होति, उभो वा अनिक्कलता होन्ति ।

पुरुषे ग्रप्यदिसंविदितो ति पुरुषे ग्रनामन्तेत्वा'।

१. मन्तेपुर - सी०, रो० । २, रक्तीयाति - सी०; रवतियाति - सा० । ॰ एस्य स्था० पोरको 'को' ति पाठो दिस्सति । १. मृद्याभितितस्यो - स्था० । ४. घनीमतरतनके - सी० । ४. प्रमुचक्कुट्रो - सी० । ६. मृत्यमित्ततो - स्था०, सी० ।

इन्द्रसीलो नाम सयनिषरस्स उम्मारो वुच्चति ।

स्यनिघरं नाम यत्थ कत्थिन रञ्जो सयनं पञ्जत्तं होति, ग्रन्त-मसो साणिपाकारपरिक्तिनं पि।

इन्द्र**कीलं प्रतिक्कामेट्या** ति पठमं पादं उम्मारं प्रतिक्कामेति, 5 ग्रापत्ति दक्कटस्स । दतियं पादं प्रतिक्कामेति. ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

५००. अप्पटिसंविदितं अप्पटिसंविदितसञ्त्री इन्द्रक्षीलं अति-क्कामेति, आपत्ति पाचित्तियस्स । अप्पटिसंविदिते वेमतिको इन्द्रक्षीलं अतिक्कामेति, आपत्ति पाचित्तियस्स । अप्पटिसंविदिते पटिसंविदितसञ्जी इन्द्रक्षीलं अतिक्कामेति आपत्ति पाचित्तग्रस्म ।

पटिसंबिदिते अप्पटिसंबिदितसञ्जी, आपत्ति दुक्कटस्स । पटि-संबिदिते बेमतिको, आपत्ति दुक्कटस्स । पटिसंबिदिते पटिसंबिदितसञ्जी,

श्रनापत्ति ।

B. 210,

५०१: म्रनापत्ति पटिसंबिदिते, न खत्तियो होति, न खत्तिया-भिसेकेन म्रमिसित्तो होति, राजा वा स्पिनघरा निक्खन्तो होति, महेसी 15 वा स्पिनघरा निक्खन्ता होति, उभो वा निक्खन्ता होन्ति, नसयिनघरे, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

३ द४. चतुरासोतिमपाचित्तियं(रतनउग्गहणने)

(१) भिक्खु-बाह्यणयविकवस्यु

५०२. तेन समयेन बुढो भगवा सावत्थियं विहर्रात जेतवने अनाथपिण्डिकस्स ब्रारामे । तेन खो पन समयेन ग्रञ्जातरो भिक्कु अचिरवित्या
निवया नहायित । ग्रञ्जातरो पि ब्राह्मणो पञ्चसतान थिकं थले निक्कि20 पित्वा अचिरवित्या निवया नहायन्तो विस्सिरित्वा ग्रगमासि । ग्रथ खो
सो भिक्कु – "तस्सायं ब्राह्मणस्स थिका, मा इथ नस्सी" ति श्रगहिस ।
ग्रथ खो सो ब्राह्मणो सिरित्वा तुरित्त नुरितो आधावित्वा तं भिक्कु एतदबोच – "ग्रपि मे, भो, थिककं पस्सेय्यासी" ति ? "हन्द, ब्राह्मणा" ति

१. सबनोपरं - स्था०। २. म०, रो०, स्था० पोरवकेषु नरिव। ३. म०, रो०, स्था० पोरवकेषु नरिव। *एत्व स्था० पोरवके 'स्थर्गावरा' ति पाठो विस्त्रति । ४. महास्थितः - सी०, स्था०। ४. स्था०, रो० पोरवकेषु नरिव। ६. स्था०, रो०, म० पोस्वकेषु नरिव।

B. 211

भदासि । अथ स्रो तस्स ब्राह्मणस्स एतदहोसि - "केन न स्रो भहं उपायेन इमस्स भिक्खनो पुण्णपत्तं न द्रदेय्यं" ति ! "न मे. भो. पुञ्चसतानि सहस्यं में 'ति पलिबद्धित्वा' मञ्चि । अथ स्रो सो भिक्स आरामं गन्त्वा भिक्सनं एतमत्यं ग्रारोचेसि । ये ते भिक्ख भ्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्ख रतनं उग्गहेस्सती ति ... पे० ... सच्छं ३ किर त्वं. भिक्क, रतनं उगाहेमी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पठमपङ्गानि

विगरहि बद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम त्वं, मोघपरिस, रतनं उगाहेस्समि ! नेतं. मोघपरिस. ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन. भिक्खवे. इमं सिक्खापदं उहिसेय्याथ -

"यो पन भिक्क रतनं वा रतनसम्मतं वा उग्गण्हेय्य वा उग्गण्हापेय्य ात बा. पाचिनियं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खनं सिक्खापदं पञ्ञातं होति ।

(३) विसाखाद्याभरणभण्डिकवत्य

प्र०3. तेन खो पन समयेन सावत्थिया परसवो होति । मनस्सा ग्रलङ्कतप्पटियत्ता उय्यानं गच्छन्ति । विसाखा पि मिगारमाता ग्रलङ्क-तप्यत्यित्ता उथ्यानं गमिस्सामी ति गामतो निक्खमित्वा - "क्याहं करि- 15 R. 162 स्सामि उय्यानं गन्त्वा, यन्ननाह भगवन्तं पयिष्पासेय्यं" ति ग्राभरणं ग्रोम-क्रिचत्वा उत्तरासङ्केन भण्डिकं बन्धित्वा दासिया ग्रदासि – "इन्द्र जे. इसे भण्डिकं गण्डाही'' ति । ग्रथ खो विसाखा मिगारमाता येन भगवा तेनपसङ्कि : उपसङ्घात्वा भगवन्तं ग्राभवादेत्वा एकमन्तं निसीदि । एकमन्तं निसिन्नं खो विसाखं मिगारमातर भगवा धम्मिया कथाय सन्दस्सेसि समादपेसि 20 समत्तेजेसि सम्पहसेसि । ग्रथ खो विसाखा मिगारमाता भगवता धम्मिया कथाय सन्दस्सिता समादिपता समत्तेजिता सम्पहंसिता उद्दायासना भगवन्तं ग्रभिवादेत्वा पदिन्सणं कत्वा पक्कामि । श्रथं खो सा दासी तं भण्डिकं विस्सरित्वा ग्रगमासि । भिक्ख पस्सित्वा भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसं । "तेन हि, भिक्खवे, उग्गहेत्वा निक्खिपथा" ति । 25

(४) ब्रनुपञ्जसि

ग्रथ खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे धर्मिम कथं कत्वा

१. पशिबुत्मेत्वा - मा । २. सी ०, रो० पोल्यकेस् नित्य । ३. सावत्ययं - सी ० । ४. झल ऋत-पटियसा - सी०, स्था०, रो०।

भिक्कू भ्रामन्तेसि — "भ्रनुजानामि, भिक्क्षवे, रतनं वा रतनसम्मतं वा भ्रज्ञारामे उम्महेत्वा वा उम्महापेत्वा वा निक्किपितुं — यस्स भिक्सिति सो हरिस्सती ति । एवं च पन, भिक्क्षवे, इमं सिक्कापदं उद्दिसेय्याथ —

"यो पन भिक्कु रतनं वा रतनसम्मतं वा, ग्रठकात्र ग्रक्कारामा, 5 उत्तरक्रिय्य वा उत्तरक्षप्रयय वा, पाचित्तयं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खूनं सिक्खापदं पञ्जतःं होति ।

(१) ब्रङ्गालिमुहिकावस्यु

४०४. तेन खो पन समयेन कासीस जनपदेस' ग्रनाथपिण्डिकस्स गद्रपतिस्स कम्मन्तगामो होति । तेन च गद्रपतिना ग्रन्तेवासी ग्राणलो होति – "मचे भदन्ता शागच्छन्ति भत्तं करेय्यासी" ति । तेन खो पन समयेन 10 सम्बद्धला भिक्ख कासीस जनपदेस चारिकं चरमाना येन ग्रनाथपिण्डिकस्स गहपतिस्स कम्मन्तगामो तेनपसङ्मिस् । ग्रहसा खो सो परिसो ते भिक्ख दरतो व ग्रागच्छन्ते । दिस्वान येन ते भिक्ख तेनपसङ्गिः उपसङ्गित्वा .. ते भिक्क ग्रभिवादेत्वा एतदवीच — "ग्रधिवासेन्त, भन्ते, ग्रय्या स्वातनाय गद्रपतिनो भत्तं''ति । अधिवासेसं खो ते भिक्खु तुण्हीभावेन । श्रथ खो मो परिसो तस्सा रित्या श्रच्चयेन पणीतं खादनीयं भोजनीयं पिट्यादापेत्वा कालं ब्रारोचापेत्वा ब्रह्मगुलिमहिकं ब्रोमञ्चित्वा ते भिक्ख भत्तेन परि-विसित्वा - "ग्रय्या भूञ्जित्वा गच्छन्त्, ग्रहं पि कम्मन्तं गमिस्सामी" ति ग्रङगलिमहिकं विस्सरित्वा ग्रगमासि । भिक्ख पस्सित्वा - "सचे मयं गमिस्साम नस्सिस्सतायं ग्रङ्गालिमहिका" ति तत्थेव ग्रन्छिस् । ग्रथ खो 20 सो परिसो कम्मन्ता ग्रागच्छन्तो ते भिक्ख पस्सित्वा एतदवोच - "किस्स, भन्ते, ग्रय्या इधेव ग्रन्छन्ती" ति ? ग्रथ खो ते भिनख तस्स पुरिसस्स एतमत्थं ग्रारोचेत्वा सावरिंथ गन्त्वा भिक्खनं एतमत्थं ग्रारोचेसं । भिक्ख भगवतो एतमत्थं स्रारोचेसं ।

(६) धनपञ्जात्ति

श्रथ स्त्रो भगवा एतर्स्मि निदाने एतर्स्मि पकरणे धिम्म कथं कत्वा ²⁵ भिक्स् श्रामन्तेसि – "अनुजानािम, भिक्सवे, रतनं वा रतनसम्मतं वा श्रज्सारामे वा श्रज्सावसथे वा उग्गहेत्वा वा उग्गहापेत्वा वा निक्सिपतं –

B 212,

१. जनपरे - म० १ २. महस्ता - स्था०, रो० । ३. तुष्ट्रमानेन - रो० । ४. झारोपेस्ता -सी० । १. हि - सी० ।

20 B. 213

R. 164

यस्य भविस्सति सो हरिस्सती" ति । एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ -

५०५. "यो पन भिक्ल रतनं वा रतनसम्मतं वा. श्रष्टकात्र श्रष्टका-रामा वा ग्रज्झावसथा वा, उग्गण्डेय्य वा उग्गण्डापेय्य वा. पाचित्तयं । रतनं वा यन भिक्लना रतनसम्मतं वा ग्रज्झारामे वा ग्रज्झावसवे वा उगहत्वा वा उ जगाजापेत्वा वा निक्सिपितस्तं – 'यस्म भविस्सति सो प्ररिस्सती' हि । ग्रायं त्रस्य मामीनी" ति ।

(७) विभक्ते

४०६. **यो पना**ति यो यादिसो ... पे०... भिक्का ति ..पे० ... ग्रयं दमस्मि ग्रत्थे ग्रधिप्पेतो भिक्क ति ।

रतनं नाम मत्ता मणि वेळरियो सङ्घो सिला पवालं रजतं जातरूपं 10 लोहितको मसारगल्लं।

. **रतनसम्मतं** नाम मनस्सानं उपभोगपरिभोगं एतं^९ रतनसम्मतं ताम^९ ।

ग्रञ्जात ग्रज्सारामा वा ग्रज्सावसथा वा ति ठपेत्वा ग्रज्सारामं ग्रज्झावसथं ।

धज्जारामो नाम परिविखत्तस्स श्रारामस्स अन्तो ग्रारामो, भ्रपरि-विखत्तस्य उपचारो ।

भ्रज्ञावसथो नाम परिनिखत्तस्स भ्रावसथस्स भ्रन्तो भ्रावसथो, भ्रपरि-विखत्तस्स उपचारो ।

> उग्गण्हेय्या ति सयं गण्हाति. ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । उग्गण्हापेया ति ग्रञ्ज गाहापेति , ग्रापत्ति पाचितियस्स ।

रतनं वा पन भिक्खना रतनसम्मतं वा ग्रज्झारामे वा ग्रज्झावसथे बा उग्गहेत्वा वा उग्गहापेत्वा वा निक्लिपतब्बं ति रूपेन वा निमित्तेन वा सञ्ञाणं कत्वा निक्खिपित्वा ग्राचिक्खितब्बं — "यस्स भण्डं नदं सो ग्रागच्छत" ति । सचे तत्थ ग्रागच्छति सो वत्तब्बो – "ग्रावसो, कीदिसं ते भण्डं" 25 ति ? सचे रूपेन वा निमित्तेन वा सम्पादेति दातब्बं, नो चे सम्पादेति विचिनाहि भ्रावसो ति वत्तब्बो । तम्हा भ्रावासा पनकमन्तेन ये तत्य होन्ति भिक्ख पतिरूपा तेसं हत्थे निक्खिपत्वा पक्किमतब्बं । नो चे होन्ति भिक्ख

१. पवाळं - स्था०. रो० । २ - २. सी० पोत्वके नश्य । ३. गण्हापेति - सी०. स्था॰, रो॰।

पतिरूपा, ये तत्थ होन्ति गहपतिका पतिरूपा तेसं हत्थे निक्सिपत्वा पक्क-मितव्यं ।

ग्रयं तत्थ सामीची ति ग्रयं तत्थ ग्रनुधम्मता ।

५०७. भ्रतापत्ति रतनं वा रतनसम्मतं वा भ्रज्झाराभे वा भ्रज्झार वसर्थे वा उप्गहेरवा वा उप्गहापेरवा वा निविखपति – "यस्स भविस्सति सो हरिस्सती" ति, रतनसम्मतं विस्सासं गण्हाति, तावकालिकं गण्हाति, पंसुकुलसञ्जिस्स, उम्मत्तकस्स, श्राविकम्मिकस्सा ति ।

६ ८५. पञ्चासीतिमपाचित्तियं (विकालनामप्यविसने)

(१) छब्बन्गियभिक्खुवत्यु

५० इ. तेन समयेन बुद्धो भगवा साविष्ययं विहरित जेतवने अनाथपिण्डिकस्स ब्रारामे । तेन खो पन समयेन छुव्बिगिया भिक्ष्यू विकाले

ा गामं पिविसित्वा सभायं निसीदित्वा अनेकविहितं तिरच्छानकथं कथेन्ति,
सेय्यथीदं – राजकथं चोरकथं महामत्तकथं सेनाकथं भयकथ युद्धकथं अन्नकथं पानकथं वत्थकथ सयनकथ मालाकथ गच्छेकथं प्रातिकथं यानकथं
गामकथं निगमकथ नगरकथं जनपदकथ इत्थिकथं पुरिसकथं सुरकथं
विसिखाकथं कुम्भद्वानकथं पुड्येतकथं नानत्तकथं लोकक्खायिकं समुद्
11.214 15 क्खायिकं इतिभवाभवकथं इति वा । मनुस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – "कथं हि नाम समणा सक्यपुत्तिया विकाले गाम पविसित्वा समायं
निसीदित्वा अनेकविहितं तिरच्छानकथं कथेस्सन्ति, सेय्यथीदं – राजकथं
चोरकथं ... पेठ ... इतिभवाभवकथं इति वा, सेय्यथापि गिही कामभोगिनों" नि ।

प्रस्तोसु खो भिक्खू तेसं मनुस्सान उण्झायन्तान खिय्यन्तानं विपा-चेन्तानं । ये ते भिक्खू प्रिपिच्छा ...पे०... ते उण्झायन्ति खिय्यन्ति विपा-चेन्ति – कथं हि नाम छन्विगया भिक्खू विकाले गामं पविसित्वा सभायं निसीदित्वा प्रनेकविहितं तिरच्छानकथं कथेस्सन्ति, सेय्यथीदं – राजकथं चोरकथं... पे० ... इतिभवाभवकथं इति वा ति ... पे० ... सच्चं किर तुस्हे,

१. सेव्यविदं - म० । २. इत्योक्यं - स्या० । ३. सी०, स्या०, रो० पोस्यकेसु नित्य । ४. सुराक्यं - सी०, स्या०, रो० । ५. नानस्यकमं - रो० ।

R 165

ध्वक्बवे. विकाले गामं पविसित्वा सभायं निसीदित्वा अनेकविहितं तिरच्छानकथं कथेथ. सेय्यथीदं - राजकथं चोरकथं ... पे० ... इतिभवा-भवक्यं इति वा ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पठमपञ्चालि

विगरहि बद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तम्हे. भोघपरिसा. विकाले गामं पविसित्वा सभायं निसीदित्वा धनेकविद्रितं तिरच्छानकणं 5 कथेस्सथ. सेय्यथीदं - राजकथं चोरकथं ... पे० ... इतिभवाभवकथं इति वा! नेतं. मोघपरिसा. ग्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन. भिक्खवे. इमं सिक्खापदं उहिसेय्याथ -

"यो पन भिक्स विकाले गामं पविसेय्य, पाचित्तियं" ति । एवञ्चिदं भगवता भिक्खनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(३) सावत्यगच्छन्तभिक्खवत्य

५०६. तेन खो पन समयेन सम्बहला भिक्ख कोसलेस जनपदेस सावरिय गच्छन्ता सायं ग्रञ्ञातरं गामं उपगच्छिस । मनस्सा ते भिक्ख पस्सित्वा एतदवोच् - "पविसय, भन्ते" ति । ग्रथ खो ते भिक्ख -"भगवता पटिक्खित विकाले गामं पविसित्" ति कुक्कुच्चायन्ता न पविसिस् । चोराते भिक्ख ग्रन्छिन्दिस् । ग्रथ खो ते भिक्खु सावित्थ गन्त्वा ।5 भिक्खन एतमत्थ ग्रारोचेस । भिक्ख भगवतो एतमत्थं ग्रारोचेस ।

(४) बनुपञ्जलि

ग्रथ खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे धम्मि कथं कत्वा भिक्ख ग्रामन्तेसि – "ग्रन्जानामि, भिक्खवे, ग्रापुच्छा विकाले गामं पवि-सित । एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ -

"यो पन भिक्ख ग्रनापुच्छा विकाले गामं पविसेय्य, पाचित्तियं" ति । 20 B. 215 एवञ्चिदं भगवता भिक्खन सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(४) अनपञ्जाति – धनापुरुखाय

५१०. तेन खो पन समयेन भ्रञ्ञातरो भिक्ख कोसलेस जनपदेस सावत्थि गच्छन्तो सायं ग्रञ्जातरं गामं उपगच्छि । मनस्सा तं भिवस पस्सित्वा एतदबोच - "पविसथ, भन्ते" ति । श्रथ खो सो भिक्ख -"भगवता पटिक्सितं अनापुच्छा विकाले गामं पविसितं" ति कृक्कच्चा- 25

१. उपगठिछ – सी० ।

यन्तो न पाविसि । चोरा तं भिक्खुं प्रच्छिन्दिसु । **भ्रम खो सो भिक्खुं** सार्वात्य गन्त्वा भिक्खुनं एतमत्यं घारोचेसि । भिक्<mark>खु भगवतो एतमत्यं</mark> घारोचेसुं ।

(६) प्रनुपञ्जलि — सन्तं भिक्कुं प्रनापुरुद्धाय

श्रथ खो भगवा एतिस्मि निदाने एतिस्मि पकरणे धीम्म कथं कत्वा 5 भिक्खू ग्रामन्तेसि— "ग्रनुजानामि, भिक्खने, सन्तं भिक्खुं ग्रापुच्छा विकाले गामं पविसित । एवं च पन, भिक्खने, इमं सिक्खापदं उहिसेय्याथ —

"यो पन भिक्खु सन्तं भिक्खुं ग्रनापुच्छा विकाले गामं पविसेय्य, पाचिनियं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खुनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(७) महिबद्धभिक्खवस्य

१२.166 10 ५११. तेन खो पन समयेन प्रञ्ञातरो भिक्खु ग्रहिना दट्टो होति । ग्रञ्ञातरो भिक्खु ग्राग्गि ग्राहरिस्सामी ति गाम गच्छति । ग्रथ खो सो भिक्खु – "भगवता पटिक्खितं सन्तं भिक्खुं ग्रनापुच्छा विकाले गामंपविसित्" ति कुक्कुच्चायन्तो न पाविसि । भगवतो एतमस्यं ग्रारोचेसु"।

(६) ध्रनुपञ्जाति

ग्रथ स्रो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे धिम्म कथं कत्वा

15 भिक्सू ग्रामन्तेसि – "अनुजानािम, भिक्सवे, तथारूपे ग्रञ्चाियके करणीये

सत्तं भिक्सुं ग्रनापुञ्छा विकाले गामं पविसित् । एवं च पन, भिक्सवे,

इसं सिक्सापदं उहिसेय्याथ –

५१२. "यो पन भिक्लु सन्तं भिक्लुं ग्रनापुच्छा विकाले गामं पविसेय्य, ग्रञ्जात्र तथारूपा ग्रच्चायिका करणीया, पाचित्तियं" ति ।

(६) विभङ्गो

४१३. यो पना ति यो यादिसो ... पे० ... भिन्तक् ति ... पे० ... भ्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रविष्पेतो भिन्त ति ।

> सन्तो नाम भिनलु सनका होति आपुज्छा पविसितुं । असन्तो नाम भिनलु न सनका होति आपुज्छा पविसितुं । विकालो नाम मज्झन्तिकै वीतिवत्ते याव अरुणुग्गमना । गामं पविसेय्या ति परिनिकत्तस्स गामस्स परिनलेपं अतिनकसन्तस्स

R 216

25

१. धारोबेसि - स्था०। २. मजझन्डिके - म०।

R. 167

B 217

कावनि वाचिनियस्य । सर्परिविकनस्य सामस्य उपनारं चोकस्यानस्य सापनि कचित्रसम्ब

ग्रञ्जात स्थासपा ग्रन्सायिका करणीया ति उपेत्वा तथासपं ग्रन्सा-धिकं करणीयं।

५१४. विकाले विकालसञ्बी सन्तं भिवस्तं ग्रनापुच्छा गामं पवि- 5 सति ग्रञ्जात्र तथास्या ग्रच्चायिका करणीया. ग्रापनि पाचिनियस्स । विकाले बेमतिको सन्तं भिक्लं ग्रनापच्छा गामं पविसति, ग्रञ्ञात्र तथारूपा ग्रन्नायिका करणीया. ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । विकाले कालसञ्जी सन्तं भिक्सं ग्रनापुच्छा गामं पविसति, ग्रञ्ञात्र तथारूपा ग्रच्चायिका करणीया. क्रावनि पाचिनियस्य ।

काले विकालसञ्जी, ग्रापत्ति दक्कटस्स । काले वेमतिको, ग्रापत्ति दक्कटस्स । कालं कालसञ्जी, ग्रनापत्ति ।

४१४. ग्रनापत्ति तथारूपे ग्रच्चायिके करणीये, सन्तं भिवलं ग्रापुच्छा पविसति, ग्रसन्तं भिक्खं ग्रनापुच्छा पविसति, ग्रन्तरारामं गच्छति भिक्ख-नपस्सयं गच्छति, तित्थियसेय्यं गच्छति, पटिक्कमनं गच्छति, गामेन मग्गो 15 होति. ग्रापदास. उम्मत्तकस्स. ग्रादिकस्मिकस्सा ति ।

६ ८६. छासीतिमपाचित्तियं (सचिघरकारायने)

(१) दन्तकारपवारणावत्य

५१६. तेन समयेन बढ़ो भगवा सक्केस विहरति कपिलवत्थस्मि निग्रोधारामे । तेन खो पन समयेन अञ्जातरेन दन्तकारेन भिवस पवारिता होन्ति – "येसं ग्रय्यानं सूचिघरेन ग्रत्थो ग्रहं सूचिघरेना" ति । तेन स्त्रो पन समयेन भिक्ख बह सुचिघरे विञ्ञापेन्ति । येसं खद्दका सुचिघरा ते 20 महन्ते सिचघरे विञ्ञापेन्ति । येसं महन्ता सिचघरा ते सहके सिचघरे विञ्ञापेन्ति । ग्रथ स्रो सो दन्तकारो भिक्सनं बह सुचिघरे करोन्तो न सक्कोति ग्रञ्ञां विक्कायिकं भण्डं कातुं, ग्रत्तना पि न यापेति, पुत्तदारोपिस्स किलमति"। मनुस्सा उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति - "कथं हि नाम

१. मन्तरागामं - रो• । २. स्था० पोस्पके नरिष । ३. पूत्रदारापिस्स - क्षी०, स्था• । ४. किलमन्ति – सी॰, स्या॰। ५. सीयन्ति – सी॰, स्या॰, रो॰।

20

B. 218

R. 168

समणा सक्यपुत्तिया न मत्तं जानित्वा बहू सूचिघरे विञ्ञापेस्सन्ति ! भयं इमेसं बहू सूचिघरे करोन्तो न सक्कोति अञ्जं विक्कायिकं भण्डं कात्तुं, अत्तना पि न यापेति, पुत्तदारोपिस्स किलमती'' ति । अस्सोसुं खो भिक्कू तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं खिप्यन्तानं विपाचेन्तानं । ये ते भिक्कू अध्याच्छा ... पे०... ते उज्झायन्ति खिप्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्कू न मत्तं जानित्वा बहू सूचिघरे विञ्ञापेस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्ख, भिक्कू न मत्तं जानित्वा बहू सूचिघरे विञ्ञापेस्तारी' ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुढ़ो भगवा ... पे०... कथं हि नाम ते, भिक्खवे,

ग मोघपुरिसा न मत्तं जानित्वा बहू सूचिघरे विञ्ञापेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे,

प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं

उद्दिसंय्याय —

५१७. "यो पन भिक्खु ब्रह्मियं वा वन्तमयं वा विसाणमयं वा सुचिवरं कारापेय्य भेवनकं, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गी

५१८ **यो पना**तियो यादिसो ... पे०... भिक्क्षूति ... पे०... म्रयं इमस्मि म्रत्ये म्रविप्पेतो भिक्काति ।

ग्रद्धिनाम यं किञ्चि ग्रद्धि ।

दन्तो नाम हत्थिदन्तो वच्चति ।

विमाणं नाम यं किञ्चि विसाणं।

कारापेट्या ति करोति वा कारापेति वा, पयोगे दुक्कटं । पटिलाभेन भिन्दित्वा पाचित्तियं देसेतब्बं ।

५१६. भ्रत्तना विप्पकतं भ्रत्तना परियोसापेति, श्रापित्त पाचित्ति-यस्स । भ्रत्तना विप्पकतं परेहि परियोसापेति, भ्रापित्त पाचित्तियस्स । परेहि विप्पकतं भ्रत्तना परियोसापेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । परेहि 25 विप्पकतं परेहि परियोसापेति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

ग्रञ्जास्सत्थाय करोति वा कारापेति वा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रञ्जेन कतं पटिलभित्वा परिभञ्जति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

१. विञ्जापेवा – स्या० ।

B. 219

५२०. ब्रनापत्ति गण्डिकाय, धरणिके, विषे, श्रम्जनिया, श्रम्जनि-सलाकाय, वासिजटे*, उदकपुरुखनिया, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ८७. सत्तासीतिमपाचित्तियं (मश्चपीठकारापने)

(१) उपनन्बसक्यपुत्तवस्थ

५२१. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने ब्रनाय-पिण्डकस्स ब्रारामे । तेन खो पन समयेन ब्रायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो उच्चे मञ्चे सयिति । श्रय खो भगवा सम्बहुलेहि भिक्खूहि सिंद्ध सेनासनचारिकं 5 ब्राहिण्डन्तो येनायस्मतो उपनन्दस्स सक्यपुत्तस्स विहारो तेनुपसङ्क्रमि । श्रद्दसा खो ब्रायस्मा उपनन्दो सक्यपुत्तो भगवन्तं दूरतो व ब्रागच्छन्तं । दिस्वान भगवन्तं एतदवोच — "ब्रागच्छतु मे, भन्ते, भगवा सयनं पस्सत्" ति । श्रय खो भगवा ततो व पटिनिवस्तित्वा भिक्खू श्रामन्तेसि — "ब्रासयतो, भिक्खवे, मोषपुरिसो वेदितव्बो" ति ।

(२) पञ्जाति

श्रथ को भगवा आयस्मन्तं उपनन्दं सक्यपुत्तं श्रनेकपरियायेन विगरहित्वा दुब्भरताय ... पे० ... एवं च पन, भिक्सवे, इमं सिक्सापदं उद्यिसेय्याथ –

५२२. "नवं पन भिक्खुना मञ्चं वा पीठं वा कारयमानेन झट्ट-इनुसपादकं कारेतब्बं सुगतङ्गुलेन, ग्रञ्जत हेट्टिमाय झटनिया; तं झति- 15 क्कामयनो खेडनकं पाचिनियं" ति ।

(३) विभक्तो

४२३. नवं नाम करणं उपादाय वृच्चति ।

मञ्चो नाम चत्तारो मञ्चा – मसारको, बुन्दिकाबद्धो, कुलीर-पादको ।

पीठ नाम चत्तारि पीठानि – मसारकं, बुन्दिकाबद्धं, कुलीरपादकं, 20 ग्राहच्चपादकं।

१. वीचे – स्या०; वीठे – सी०। ^कएस्य सी० पोस्चके 'वीजने' ति प्रधिको पाठो दिस्सति । २. समत् – री०। ३. कुळिरपादको – स्या०, रो०; कुळीरपादको – स०।

R. 169

B 990

कारवसानेना ति करोलते वा कारापेली वा ।

बहुक्रमुलपावकं कारोसव्यं सुगतक्रमुलेन, स्रव्यात्र हेट्टिमाय स्रटिमया ति ठपेत्वा हेट्टिमं प्रटिनि; तं प्रतिक्तामेत्वा करोति वा कारापेति वा, पयोगे दक्कटं. पटिलायेत क्रिन्तित्वा पाचिनियं देमेतस्त्वं ।

५२४. प्रत्तना विष्पकतं ग्रत्तना परियोसापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । प्रति विष्प-ग्रत्तना विष्पकतं परेहि परियोसापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । परेहि विष्प-कतं ग्रत्तना परियोसापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । परेहि विष्पकतं परेहि परियोसापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रञ्जास्सत्थाय करोति वा कारापेति वा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रञ्जोन कतं पटिजिभत्वा परिभुञ्जति, ग्रापत्ति वक्कटस्स ।

५२५. अनापत्ति पमाणिकं करोति, ऊनकं करोति, ग्रञ्जेन कतं पमाणातिक्कन्तं पटिलभित्वा छिन्दित्वा परिभुञ्जति, उम्मत्तकस्स, ग्रादि-कप्रिमकस्मा ति ।

६ ८८. श्रद्वासीतिमपाचित्तियं (तूलोनद्वमञ्चपीठकारापने)

(१) छब्बिंगयभिक्खवस्य

४२६. तेन समयेन बुढ़ो भगवा सावस्थियं विहरित जेतवने अनाथ
15 पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन छव्विगाया भिक्षू मञ्चं पि
पीठं पि तूलोनढं कारापेन्ति । मनुस्सा विहारचारिकं आहिण्डन्ता पिस्सत्वा
उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विगाचेन्ति — "कथं हि नाम समणा सक्यपुतिचा
मञ्चं पि पीठं पि तूलोनढं कारापेरसन्ति, संय्यपापि गिही कामभोगिनो"
ति ! अस्सोसुं खो भिक्षू तेसं मनुस्सानं उज्ज्ञायन्तानं खिय्यन्तानं विगाचे
वानं । ये ते भिक्षू अपिच्छा ...पे० ... ते उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम छुब्बिग्या भिक्ष्ण मञ्चं पि पीठं पि तूलोनढं कारापेरसन्ती ति ...पे० ... सच्चं किर तुन्हें, भिक्खबं, मञ्चं पि पीठं पि तूलोनढं
कारापेषा ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा,

१. गिहिकाममोगिनो - रो०।

99.

मञ्च पि पीठ पि तूलोनद्धं कारापेस्सय ! नेतं, मोषपुरिसा, झप्पसन्नानं वा

४२७. "वो पन भिक्कु मञ्चं वा पीठं वा तूलोनद्धं कारापेव्य, उटालनकं पाचिनियं" ति ।

(३) विस्रको

५२ द. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे**० ... भिष्म्यू** ति ... पे० ... ग्रयं 5 इसस्मि ग्रत्ये ग्राधियोतो भिष्मः ति ।

मञ्चो नाम चत्तारो मञ्चा – मसारको, बुन्दिकाबद्धो, कुलीरपादको, माहच्चपादको :

षीठं नाम चत्तारि पीठानि – मसारकं, बुन्दिकाबद्धं, कुलीरपादकं, श्राहच्चपादकं ।

तुलं नाम तीणि तुलानि – रुक्खतुलं, लतातुलं, पोटकितुल ।

कारापेस्या ति करोति वा कारापेति वा, पयोगे दुक्कटं । पटिलाभेन उद्दालेत्वा पाचित्तियं देसेतब्बं ।

५२६. ग्रत्तना विष्पकतं ग्रत्तना परियोसापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रत्तना विष्पकतं परेहि परियोसापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । परेहि विष्प- 15 कतं ग्रत्तना परियोसापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । परेहि विष्पकतं परेहि ' परियोसापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

ग्रञ्जास्सत्थाय_, करोति वा कारापेति वा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रञ्जेन कतं पटिलभित्वा परिभञ्जति, ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

५३०. धनापत्ति ग्रायोगे, कायबन्धने, अंसबढके, पत्तचविकाय, 20 परिस्सावने, बिम्बोहनं, करोति, भ्रञ्जेन कतं पटिलभित्वा उद्दालेत्वा परि-भञ्जति, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

। ८१. जननवुतिमपाणितियं (नितीदनकारायने)

(१) सम्बन्धियभिषसुबस्यु

५३१. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने धनाथ-पिण्डिकस्स भारामे । तेन स्त्रो पन समयेन भगवता अिक्सूनं निसीदनं

पोतकीतूर्व — स्या०; पोतकितूर्व — रो०। २. धंसबहुके — सी०; धंसबद्धके — रो०।
 विक्वोहर्व — न०।

पाचित्तियं-२६.

R. 221

D 170

20

R. 171

सनुरुआतं होति । स्रब्बिगया भिनस् — "भगवता निसीदनं सनुरुआतं" ति सप्पमाणिकानि निसीदनानि वारेन्ति । मञ्चस्स पि पीठस्स पि पुरतो पि पच्छतो पि स्रोलप्देन्ति । ये ते भिनस् स्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति स्रिट्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम स्रब्बिगया भिनस् सप्प-माणिकानि निसीदनानि घारेस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर तुम्हे, भिनस्ववे, स्रप्पमाणिकानि निसीदनानि चारेसा ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पठमपञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, ग्रप्पमाणिकानि निसीदनानि धारेस्सथ ! नेत, मोघपुरिसा, श्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, भिक्सवे, इसं सिक्सापदं उद्दिसेय्याथ —

"निसीदनं पन भिक्खुना कारयमानेन पमाणिकं कारेतब्बं । तत्रिवं पमाणं – वीघसो हे विवस्थियो, सुगतविवस्थिया; तिरियं वियव्हं । तं श्रति-कामयतो छेवनकं पाचित्तियं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खूनं सिक्खापदं पञ्ञातं होति ।

(३) महाकायउदाविभिन्खुब्रय्

५३२. तेन खो पन समयेन प्रायस्मा उदायो महाकायो होति ।

असो भगवतो पुरतो निसीदनं पञ्जापेत्वा समन्ततो समञ्ख्यानो निसीवित । अथ खो भगवा आयस्मन्तं उदायि एतदवोच — "किस्स त्वं, उदायि,
निसीदनं पञ्जापेत्वा समन्ततो समञ्द्धासः, सेय्यथापि पुराणासिकोट्ठो"

ति ? "तथा हि पन, भन्ते, भगवता भिक्कूनं श्रतिखुद्दकं निसीदनं प्रनु
ञ्जानं" ति ।

(४) धनुपञ्जति

ग्रथ स्त्रो भगवा एतर्सिम निदाने एतर्सिम पकरणे धर्मिम कथं कत्वा भिक्स् ग्रामन्तेसि – "ग्रनुजानामि, भिक्सवे, निसीदनस्स दसं^द विदर्तिये। एवं च पन, भिक्सवे, इमं सिक्सापदं उद्दिसेय्याथ –

५३३. "निसीवनं पन भिक्कुना कारयमानेन पमाणिकं कारेतब्बं । तित्रवं पमाणं – वीघसो हे विवित्ययो, सुगतिवितित्यया; तिरियं वियव्हं । 25 वसा विवित्य"। तं प्रतिककामयतो खेनकं पाचित्तियं" ति ।

१. बोलम्बन्ति – सी०। २. उदापि – सी०, स्वा०, रो०। ३. पञ्जापेला – म०। ४. समञ्जानानो – रो०। १. निसीदि – सी०। ६. म०, रो० पोसबकेबु नस्वि। ७. पुराणसिकोहो – स्वा०। ६. दसा – सी०, स्वा०, रो०। १. विदिष्य – रो०। १०. विद्वस्थी – सी०।

(४) विभक्तो

४३४. निसीदनं नाम सदसं वच्चति ।

कारयमानेना ति करोन्तो वा कारापेन्तो वा पमाणिकं कारे-तब्बं। तित्रदं पमाणं – दीघसो हे विदित्ययो, सुगतविदित्यया; तिरियं दियड्ढं। दसा विदित्य। तं अतिककामेत्वा करोति वा कारापेति वा, पयोगे दक्कटं। पटिलाभेन छिन्दित्वा पाचित्तियं देसेतब्बं।

५३५. अत्तना विष्पकतं अत्तना परियोसापेति, आपत्ति पाचित्ति-यस्स । अत्तना विष्पकतं परेहि परियोसापेति, आपत्ति पाचित्तियस्स । परेहि विष्पकतं अत्तना परियोसापेति, आपत्ति पाचित्तियस्स । परेहि विष्पकतं परेहि परियोसापेति, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

ग्रञ्जस्सत्याय करोति वा कारापेति वा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । 10 ग्रञ्जेन कतं पटिलमित्वा परिभञ्जति, ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

५३६. मनापत्ति पमाणिकं करोति, ऊनकं करोति, ग्रञ्चेन कर्ता पमाणातिककत्तं पटिलभित्वा छिन्दित्वा परिभुञ्जति, वितानं वा भुम्मत्वरणं' वा साणिपाकारं वा भिस्त वा विम्बोहनं' वा करोति, उम्मत्तकस्स, म्रादि-कम्मिकस्सा ति ।

\$ ६०. नबुतिमपाचितियं (कम्बुप्पटिच्छाविकारापने)

(१) छड्डियायभिक्खवत्य

५३७. तेन समयेन बुढो भगवा साबित्थयं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स भ्रारामे । तेन खो पन समयेन भगवता भिक्खूनं कण्डुप्पटि-च्छादि अनुञ्ञाता होति । छञ्बिगया भिक्खू — "भगवता कण्डुप्पटि-छादि अनुञ्जाता" ति अप्पमाणिकायो कण्डुप्पटिच्छादियो घारेन्ति; पुरतो पि पच्छतो पि आकड्डन्ता आहिण्डन्ति । ये ते भिक्खू अप्पिच्छा ... पे० ... ते 20 उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम छञ्बिगया भिक्खू अप्प-माणिकायो कण्डुप्पटिच्छादियो धारेस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर

В. 222

15

R. 172

१. मूम्स्थरणं - म० । २. विस्वोहनं - म० । ३. कण्डुपटिच्छादी - स्था०; कण्डुपटि-क्साडि - डो०. सी०।

D 298

तुम्हे, भिक्सते, ग्रप्पमाणिकायो कण्डुप्पटिच्छादियो वारेथा ति ? "सच्चं, भगवा" नि ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुढो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोषपुरिसा, ग्रप्पमाणिकायो कण्डुप्पटिच्छादियो घारेस्सय ! नेतं, मोषपुरिसा, ग्रप्प-अस्त्रानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याय –

५३८. "कण्डुप्पटिच्छारि पन भिक्खुना कारयमानेन पमाणिका कारेतब्बा । तत्रिवं पमाणं – वीचसो चतस्सो विवस्थियो, सुगतविवस्थिया; तिरियं हे विवस्थियो । तं प्रतिकामयतो छेदनकं पाचिसियं" ति ।

(३)विभक्तो

४३१. कण्डुप्पटिच्छादि नाम यस्स ग्रधोनाभि उन्भजाणुमण्डलं कण्डु वा पीळका वा ग्रस्सावो वा थुल्लकच्छु वा ग्रावाधो, तस्स पटि-च्छादनत्थाय ।

कारयमानेना ति करोन्तो वा कारापेन्तो वा । पमाणिका कारेतब्बा । तित्रदं पमाणं – दीघसो चतस्सो विदल्यियो, सुगतविदल्यिया; तिरियं द्वे 15 विदल्यियो । तं प्रतिक्कामेत्वा करोति वा कारापेति वा, पयोगे दुक्कटं । पटिलामेन ख्रिन्दित्वा पाचित्तियं देसेतब्बं ।

५४०. ब्रत्तना विष्पकतं ब्रत्तना परियोसापेति, श्रापत्ति पाचित्ति-यस्स । ब्रत्तना विष्पकतं परेहि परियोसापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । परेहि विष्पकतं ब्रत्तना परियोसापेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । परेहि ²⁰ विष्पकतं परेहि परियोसापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

भ्रञ्जनस्तत्थाय करोति वा कारापेति वा, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रञ्जेन कतं पटिलमित्वा परिभञ्जति, भ्रापत्ति दक्कटस्स ।

४४१. श्रनापत्ति पमाणिकं करोति, ऊनकं करोति, ग्रञ्जेन कतं पमाणातिकत्त्तं पटिलिभित्वा छिन्दित्वा परिभुञ्जति, वितानं वा भुम्मत्वरणं 25 वा साणिपाकारं वा भिर्मेस वा विम्बोहनं वा करोति, उम्मत्तकस्स, ग्रादि-कम्मिकस्सा ति ।

१. पिलका - सी : पिळका - रो : , स्था : । २. बल्नकच्छा - स्था : यूलकच्छ - सी : ।

R 173

R 294

६ ६१. एकनबुतिमपाचित्तियं (बस्सक्साडिकचारायने)

(१) सम्बन्धियभिक्सुवस्य

१४२. तेन समयेन बुढो भगवा सावत्ययं विहरति जेतवने अनायिपिण्डकस्स आरामे । तेन लो पन समयेन भगवता भिक्लूनं विस्सक-साटिका अनुञ्ञाता होति । छुब्बिगया भिक्लू — "भगवता विस्सकसाटिका अनुञ्ञाता होति । छुब्बिगया भिक्लू — "भगवता विस्सकसाटिका अनुञ्ञाता" ति आपमाणिकायो विस्सकसाटिकायो धारेन्ति । पुरतो पि पच्छतो पि आकङ्कत्ता आहिण्डन्ति । ये ते भिक्लू अपिच्छा ... पे ० ... ते उ उज्झायन्ति खिट्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम छुब्बिगया भिक्लू अप्पाणिकायो विस्सकसाटिकायो धारेस्सन्ती ति ... पे ० ... सच्चं कर तुम्हे, भिक्ल्बले, अपपाणिकायो विस्सकसाटिकायो धारेसावा" वि ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, श्रप्प- 10 माणिकायो वस्सिकसाटिकायो धारेस्सय ! नेतं, मोघपुरिसा, श्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्लवे, इमं सिक्सापदं उद्दिसेय्याथ —

५४३. "वस्सिकसाटिकं पन भिक्खुना कारयमानेन पमाणिका कारे-तक्बा । तत्रिवं पमाणं – वीघसो छ विवस्थियो, सुगतविवस्थिया; तिरियं प्रकृतेय्या । तं प्रतिक्कामयतो छेवनकं पाचिसियं" ति ।

(३) विभक्ती

५४४. वस्सिकसारिका नाम वस्सानस्स चतुमासत्थाय ।

कारयमानेना ति करोन्तो वा कारापेन्तो वा । पमाणिका कारे-तब्बा । तत्रिदंपमाणं – दीघसो छ विदल्यियो, सुगतविदल्यिया ; तिरियं म्रङ्कतेच्या । तं म्रतिककामेत्वा करोति वा कारापेति वा, पयोगे दुक्कटं । पटिलाभेन छिन्दित्वा पाचित्तियं देसेतब्बं ।

५४५. अत्तना विप्पकतं अत्तना परियोसापेति, आपत्ति पाचित्तियस्स । अत्तना विष्पकतं परेहि परियोसापेति, आपत्ति पाचित्तियस्स । परेहि विष्प-कतं अत्तना परियोसापेति, आपत्ति पाचित्तियस्स । परेहि विष्पकतं परेहि परियोसापेति, आपत्ति पाचित्तियस्स । B 225

ग्रञ्जास्सत्थाय करोति वा कारापेति वा, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रञ्छेन कतं पटिलभित्वा परिभञ्जति, भ्रापत्ति दक्कटस्स ।

४४६ अनापत्ति पमाणिकं करोति, ऊनकं करोति, अञ्झेन कर्त पमाणातिककन्तं पटिलभित्वा छिन्दित्वा परिभुञ्जति, वितानं वा भुम्मत्थ-ऽ रणं वा साणिपाकारं वा भिर्सि वा विम्बोहनं वा करोति, उम्मत्तकस्स, आदि-कम्मिकस्मा ति ।

६२. द्वेनवृतिमपाचित्तियं (तुगतचीवरप्पमाणचीवरकारापने)

(१) नन्वभिक्खवत्थ

१४७ तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने झनाथपिण्डिकस्स झारामे । तेन स्रो पन समयेन झायस्मा नन्दो भगवतो मातुच्छापुत्तो झिमस्पो होति दस्सनीयो पासादिको चतुरस्कगुलोमको भगवता ।।

10 सो सुगतचीवरप्पमाणं चीवरं धारेति । झहसंसु स्रो श्रे थेरा भिक्सू झायसमन्तं नन्दं दूरतो व झागच्छन्तं । दिस्वान — "भगवा झागच्छती" ति झासना
बुद्रहन्ति । ते उपगते जानित्वा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति —
कथं हि नाम झायस्मा नन्दो सुगतचीवरप्पमाणं चीवरं धारेस्सती ति
...पे० ... सच्चं किर त्वं, नन्द, सुगतचीवरप्पमाणं चीवरं धारेसी ति ?

15 "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बृद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम त्वं, नन्द, सुगतचीवर-प्पमाणं चीवरं धारेस्ससि ! नेतं, नन्द, अप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खने, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ –

् ५४८. "यो पन भिक्स सुगतचीवरप्पमाणं चीवरं कारापेय्य प्रतिरेकं 20 वा, छेदनकं पाचित्तियं । तत्रिवं सुगतस्त सुगतचीवरप्पमाणं – दीघसो नव विदित्ययो, सुगतविदित्यया; तिरियं छ विदित्ययो । इवं सुगतस्त सुगत-चीवरप्पमाणं" ति ।

१. भगवतो - सी०, रो० । २-२. सी० पोस्थके नरिय । ३. बृट्टहिस्वा - सी० । ४. उपगतं -स्था० । ५. सम्बानिस्वा - सी०, स्था० ।

(३) विमङ्गे

५४६. **यो पना** ति यो यादिसो ... पे० ... **भिक्लू** ति ... पे० ... ग्रयं इसस्सि अत्ये प्रष्ठिप्पेतो भिक्ला ति ।

पुगतचीवरप्पमाणं नाम दीघसो नव विदत्थियो, सुगतविदत्थिया; तिरियं छ विदत्थियो ।

в. 226

कारापेट्या ति करोति वा कारापेति वा, पयोगे दुक्कटं । पटिलाभेन 5 छिन्दित्वा पाचित्तियं देसेतब्बं ।

५५०. अत्तना विप्पकतं अत्तना परियोसापेति, श्रापत्ति पाचित्ति-यस्स । अत्तना विप्पकतं परेहि परियोसापेति, श्रापत्ति पाचित्त्यस्स । परेहि विप्पकतं अत्तना परियोसापेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । परेहि विप्पकतं परेहि परियोसापेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

ग्रञ्ञस्सत्थाय करोति वा कारापेति वा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रञ्जेन कतं पटिलभित्वा परिभुञ्जति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

५५१. म्रनापत्ति ऊनकं करोति, घ्रञ्जेन कतं पटिलिमत्वा छिन्दित्वा परिभुञ्जति, वितानं वा भुम्मत्थरणं वा साणिपाकारं वा भिस्ति वा बिम्बो-हनं वा करोति, उम्मत्तकस्स, भ्रादिकम्मिकस्सा ति ।

R. 174

10

15

रतनवस्गो नवसो ।

तस्सृहानं

रञ्जो च रतनं सन्तं, सूचि^र मञ्चं च तूलिकं। निसीदनं च कण्डुं च, वस्सिका सुगतेन चा ति ।।

वस्पहानं

१. सुगतवीबरं - सी०, रो० । २. राजवगो - सी०। ३. सूर्षि - सी० । ४. कण्डु -सी०। १. वस्सिकं - सी०। ९. एत्य सी० पोत्यके घर्य प्रथिको पाठो विस्सति -

उद्दिष्टा को, भायसमन्तो, द्वेनबृति पाचित्तिया धम्मा । तत्थायस्मन्ते पुच्छामि — "कच्चित्य परिसुद्धा" ? दुतियं पि पुच्छामि — "कच्चित्य परिसुद्धा" ? ततियं पि पुच्छामि — "कच्चित्य परिसुद्धा" ? परिसुद्धेत्था- यस्मन्तो, तस्मा तुष्ही, एवमेतं धारयामी ति ।

-:0:--

खुद्दकं समत्तं ।

पाचित्तियकण्डं निद्वितं ।

६. पाटिदेसनीयकण्डं

इमे स्त्रो पनायस्मन्तो चत्तारो पाटिदेसनीया' धम्मा उद्देसं ग्रागच्छन्ति ।

> ६ १. पठमपाटिवेसनीयं (भिक्सुनिहत्यतो सादनीयगहणे)

(१) भिक्कु-भिक्कनीवत्यु

१. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन ग्रञ्जातरा भिक्खनी सावत्थियं पिण्डाय चरित्वा पटिक्कमनकाले ग्रञ्ञातरं भिक्खं पस्सित्वा एतदवीच -"हन्दाय्य", भिक्खं पटिग्गण्हा"" ति । "सूट्ठू", भगिनी"" ति सब्बेव ग्रग्ग-हेसि । सा उपकट्टे काले नासिक्ख पिण्डाय चरितं, छिन्नभत्ता ग्रहोसि । ग्रथ ड खो सा भिक्खनी दतियं पि दिवसं ... पे० ... तितयं पि दिवसं सावत्थियं पिण्डाय चरित्वा पटिक्कमनकाले तं भिक्खं पस्सित्वा एतदवीच - "हन्दाय्य. भिक्लं पटिगाण्हा" ति । "सटठ भगिनी" ति सब्बेव ग्रागहेसि । सा उपकट्टे काले नामिक्ख पिण्डाय चरित्, छिन्नभत्ता ब्रहोसि । ब्रथ स्त्रो सा भिक्खनी चतुत्थे दिवसे रथिकाय पवेधेन्ती गच्छति । सेट्रि गहपति रथेन 10 पटिपथं भ्रागच्छन्तो तं भिक्खुनि एतदवीच - "श्रपेहय्ये" ति । सा वीक्क-मन्ती तत्थेव परिपति । सेट्ठि गहपति तं भिक्खुनि खमापेसि - "खमाहय्ये", मयासि" पातिता"" ति । "नाहं, गहपति, तया पातिता । अपि च, ग्रहमेव दुब्बला" ति । "किस्स पन त्वं, ग्रय्ये, दुब्बला" ति ? ग्रथ खो सा भिवखनी . सेट्रिस्स गहपतिस्स एतमत्यं भ्रारोचेसि । सेट्रि गहपति तं भिक्खुनि घरं 15 नेत्वा भोजेत्वा उज्झायति खिय्यति विपाचेति - "कथं हि नाम भदन्ता" भिक्खुनिया हत्थतो ग्रामिसं पटिग्गहेस्सन्ति! किच्छलाभो मातुगामो"ति !

ग्रस्सोसुं खो भिक्खू तस्स'' सेट्ठिस्स गहपतिस्स उज्झायन्तस्स खिय्य-

B. 227,

१. पाटियेवनिया - रो०। २. हन्दय्य - स्या०। १. पतिपञ्चाति - सी०; पटिगञ्चाति -रो०। ४-४. सुद्रुप्रियोगी - सी०। १. रिवयाय - स्या०, रो०। १. पवेवन्ती - स्या०, रो०। ७. मपेहाया - म०। त. पोक्कमच्यी - सी०, स्या०। १. समाहाय्ये - म०। १०. मया - सी०। ११. निपातिया - सी०। १२. महस्ता - स्या०, रो०। १३. सी०, स्या०पोत्यकेषु विश्व। वार्षियां - 8०.

B 220

D 176

20

25

तस्स विपाचेन्तस्स । ये ते भिक्खू प्राप्पच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति सिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम भिक्खु भिक्खुनिया हत्यतो प्रामिसं पटिग्गहेस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर त्वं, भिक्खु, भिक्खुनिया हत्यतो प्रामिसं पटिग्गहेसी ति ? "सच्चं, भगवा" ति । "आतिका ते, भिक्खु, अञ्जातिका" ति ? "प्रञ्जातिका, भगवा" ति । "प्रञ्जातको, मोघ-पुरिस, ग्रञ्जातिकाय न जानाति पतिरूपं वा प्रप्पतिरूपं वा सन्तं वा प्रसन्तं वा ।

(२) पञ्जास

कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, ग्रञ्ञातिकाय भिक्खुनिया हत्थतो स्रामिसं पटिगाहेस्ससि ! नेतं, मोघपुरिस, अप्पसन्नानं वा पसादाय १० ... पे० ... एवं च पन. भिक्खने इमं सिक्खापदं उहिसेय्याथ –

२. "यो पन भिक्खु ग्रञ्जातिकाय भिक्खुनिया ग्रन्तरघरं पविद्वाय हत्यतो बादनीयं वा भोजनीयं वा सहत्या पटिगाहत्वा खादेय्य वा भुज्जेय्य वा, पटिबेसेतब्बं तेन भिक्खुना – 'गारव्हं, ग्राबुतो, शम्मं ग्रापिजं ग्रसप्पायं पाटिबेसनीयं, तं पटिबेसेसी" ति ।

(३) विभङ्गो

३. यो पना ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्खू ति ... पे० ... अयं इमिल्म अत्थे अधिप्पेतो भिक्ख ति।

श्रम्भ्यातिका नाम मातितो वा ।पतितो वा याव सत्तमा पितामह-यगा भसम्बद्धा ।

भिक्सनी नाम उभतीसङ्के उपसम्पन्ना ।

भ्रन्तरघरं नाम रथिका ब्युहं सिङ्काटकं घरं।

सादनीयं नाम पञ्च भोजनानि – यामकालिकं सत्ताहकालिकं याव-जीवकं ठपेत्वा भ्रवसेसं खादनीयं नाम ।

भोजनीयं नाम पञ्च भोजनानि – श्रोदनो, कुम्मासो, सत्तु, मच्छो, मंसं।

स्रादिस्सामि भुञ्जिस्सामी ति पटिगण्हाति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रज्योहारे अज्ञोहारे आपत्ति पाटिदेसनीयस्स ।

४. भ्रञ्जातिकाय भ्रञ्जातिकसञ्जी भ्रन्तरघरं पविद्वाय हत्यतो

१. पांडेक्सं - स्था० । २. प्रप्लटिक्सं - स्था० । ३. सावनियं - रो० । ४. मोजनियं -रो० । ५. रविया - स्था०, रो० ।

B. 229

स्नादनीयं वा भोजनीयं वा सहत्था पटिग्गहेत्वा खावित वा मुञ्जित वा, धापित पाटिदेसनीयस्स । भ्रञ्जातिकाय वेमतिको भ्रन्तर्वरं पविट्ठाय हत्थतो सावनीयं वा भोजनीयं वा सहत्था पटिग्गहेत्वा खावित वा मुज्जिति वा, भापित पाटिदेसनीयस्स । भ्रञ्जातिकाय ज्ञातिकसञ्जी भ्रन्तरवरं पविट्ठाय हत्थतो खावनीयं वा भोजनीयं वा सहत्था पटिग्गहेत्वा सावित वा उ भञ्जित वा, भापित पाटिदेसनीयस्स ।

यामकालिकं सत्ताहकालिकं यावजीविकं ब्राहारत्थाय पटिमण्हाति, ब्रापत्ति दुक्कटस्स । ध्रज्कोहारे अज्क्षोहारे आपत्ति दुक्कटस्स । एकतोउपसम्पन्नाय' हत्थतो खादनीयं वा भोजनीयं वा — "खादिस्सामि भूञ्जिस्सामी" ति पटिमण्हाति, आपत्ति दुक्कटस्स । अज्ब्रोहारे अज्ब्रोहारे अज्ब्रोहारे ।
आपत्ति दुक्कटस्स । ञातिकाय अञ्जातिकसञ्जी, आपत्ति दुक्कटस्स ।
ज्ञातिकाय वेमतिको, आपत्ति दुक्कटस्स । ज्ञातिकाय वेमतिको, आपत्ति दुक्कटस्स ।

५. भ्रनापत्ति ञातिकाय, दापेति न देति, उपनिक्खिपित्वा देति भ्रन्तरारामे, भिक्कुनूपस्सये^९, तित्थयसेय्याय, पटिक्कमने, गामतो नीह- 15 ह.177 रित्वा देति, यामकालिकं सत्ताहकालिकं यावजीविकं "सतिपच्चये परि-भृञ्जा" ति देति, सिक्खमानाय, सामणेरिया, उम्मत्तकस्स, ब्रादिकम्मि-कम्मा ति ।

۰.

५ २. दुतियपाटिदेसनीयं (भिक्सुनी-बोसासने)

(१) छब्बन्गियभिक्खुनीवत्यु

६. तेन समयेन बुढो भगवा राजगहे विहरित वेळुवने कलन्दक-निवापे। तेन खो पन समयेन भिक्खू कुलेसु निमन्तिता भुङ्जन्ति । छुब्ब- 20 गिया भिक्खुनियो छुब्बग्गियानं भिक्खुनं बोसासन्तियो ठिता होन्ति — "इघ सूपं देष, इघ ग्रोदनं देया" ति । छुब्बग्गिया भिक्खु यावदत्यं भुङ्जन्ति । ग्रञ्खो भिक्खु न चित्तरूपं भुङ्जन्ति । ये ते भिक्खू ग्रप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचन्ति – कथं हि नाम छुब्बग्गिया भिक्खु भिक्खुनियो बोसासन्तियो न निवारेस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर 25

१. एकतो उपसम्पद्माय - सी०, स्या०। २. भिक्खुनुपस्सये - म०। ३. समस्ति - सी०।

तं पटिवेसेसा'" ति ।

..

D 280

R. 178

तम्हे, भिक्खवे, भिक्खनियो वोसासन्तियो न निवारेथा ति ? "सञ्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जलि

विगरिह बद्धी भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, भिक्खनियो बोसासन्तियो न निवारेस्सथ ! नेतं. मोघपरिसा. ग्रप्पसन्नानं 5 वा प्रसादाय ... पे₀ ... एवं च पन भिन्नवने, इमं सिन्नवापदं उहिसेय्याथ --७. "भिक्स पनेव कलेस निमन्तिता भञ्जन्ति तत्र चे सा भिक्सनी वोसासमानरूपा ठिता होति – 'इच सपं देच, इच घोदनं देखा' ति. तेडि भिक्खहि सा भिक्खनी अपसादेतब्बा – 'ग्रपसक्क ताव, भगिनि, याव भिक्ख भञ्जन्ती' ति । एकस्स चे पि भिक्खनो न पटिभासेट्य तं भिक्खनि 10 प्रपसादेतं - 'प्रपसक्क ताव. भगिनि. याव भिक्ख भञ्जन्ती' ति पटिदेसेत्रकः

तेहि भिक्लहि – 'गारखं, ग्रावसो, धम्मं ग्रापिजिम्हा ग्रसप्यायं पाटिडेसनीयं. (३) विभक्तो

द. भिक्ख पनेव कुलेस निमन्तिता भञ्जन्ती ति कुलं नाम चत्तारि कलानि - खत्तियकुलं, ब्राह्मणकुलं, वेस्सकुलं, सुदुकुलं ।

निमन्तिता भञ्जन्ती ति पञ्चन्नं भोजनानं ग्रञ्जातरेन भोजनेन निमन्तिता भञ्जन्ति ।

भिक्खनी नाम उभतीसङ्के उपसम्पन्ना ।

बोसासन्ती नाम यथामित्तता यथासन्दिट्रता यथासम्भत्तता यथा-समानपज्झायकता यथासमानाचरियकता - "इध सपं देथ, इध स्रोदनं 20 देथा" ति । एसा वोसासन्ती नाम ।

> तेहि भिक्खही ति भ्ञजमानेहि भिक्खहि । सा भिक्लनी ति या सा वोसासन्ती भिक्लुनी ।

तेहि भिक्लूहि सा भिक्लुनी ग्रपसादेतब्बा – "ग्रपसक्क ताव, भगिनि. याव भिक्ख भञ्जन्ती'' ति । एकस्स चे पि भिक्खनो ग्रनपसादिते' - "खादि-25 स्सामि भुञ्जिस्सामी'' ति पटिग्गण्हाति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रज्ज्ञोद्वारे ग्रज्झोहारे बापत्ति पाटिदेसनीयस्स ।

१. स्था॰ पोल्पके नत्थि । २-२. पि चे - सी॰, स्था॰ । ३-३. नप्यटिशासेव्य - सी॰. स्याः । ४. वयासमान्पञ्जायकता - तीः ; यथासमानपञ्जायता - रोः । ४. वयासमानाचरिवता -रो । ६. घनपसावितो – म० ।

20

R. 179

६ जपसम्पद्भाव उपसम्पद्भसञ्ज्ञी वोसायन्त्रिया न निवारेति कार्यान पाहिदेसनीयस्य । उपसम्बद्धाय बेमतिको बोमामन्तिया न निवारेति भापत्ति पाटिदेसनीयस्स । उपसम्पन्नाय भनपसम्पन्नसञ्जी बोसासन्तिया न निवारेति, ग्रापन्ति पाटिदेसनीयस्स ।

एकतोउपसम्पन्नाय बोसासन्तिया न निवारेति, ग्रापत्ति दक्कटस्स । 5 ग्रनपसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्जी. ग्रापत्ति दक्कटस्स । ग्रनपसम्पन्नाय वेमतिको, भ्रापत्ति दक्कटस्स । अनपसम्पन्नाय भ्रनपसम्पन्नसञ्जी, भ्रनापत्ति ।

१०. ग्रनापत्ति ग्रत्तनो भत्तं दापेति न देति. ग्रन्थेसं भत्तं देति न दापेति. यं न दिश्रं तं दापेति. यत्थ न दिश्रं तत्थ दापेति. सब्बेसं समकं दापेति सिक्खमाना वोसासति, सामणेरी वोसासति पञ्च भोजनानि क ठपेत्वा सब्बत्थ ग्रनापत्ति, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ३. ततियपाटिवेसनीयं (सहत्यासावनीयपटिगाइणे)

(१) सेक्खसम्मतकुलवत्थ

११. तेन समयेन बढ़ो भगवा सावत्थियं विहर्रात जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन सावत्थियं ग्रञ्ञातरं कल उभतो-पसन्नं होति । सदाय बङ्गति, भोगेन हायति, यं तस्मि कले उप्पज्जित परेभक्तं खादनीयं वा भोजनीयं वा तं सदवं भिक्खनं विस्सज्जेत्वा ग्रप्पेकदा ग्रनसिता : ग्रन्छन्ति । मनस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति - "कथं हि नाम समणा सक्यपुत्तिया न मत्तं जानित्वा पटिग्गहेस्सन्ति ! इमे इमेसं दत्वा अप्पेकदा अनुसिता अच्छन्ती" ति !! अस्सोसं खो भिक्ख तेसं मनस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । ग्रथ खो ते भिनख भगवतो एतमत्थं मारोचेसं।

(२) पठमपञ्जासि

ग्रथ खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे धर्मिम कथं कत्वा भिक्ख भामन्तेसि - "अनजानामि, भिक्खवे, यं कुलं सद्धाय बहुति, भोगेन हायति एवरूपस्स कुलस्स ञात्तिदतियेन कम्मेन सेक्खसम्मृति दातुं । एवं

१. धक्कास्य – सी० । २. सिक्स मानाय – सी० । ३. सामणेशय – सी० । ४. सेक्स-सम्मति - स्था०: सेस्तसम्मति - सी० ।

B. 299

च पन, भिक्खने, दातब्बा । ब्यत्तेन भिक्खुना पटिवलेन सङ्खी ञापेतब्बी --

१२. "मुणातु मे, भन्ते, सङ्घो । इत्यन्नामं कुलं सद्धाय वर्द्वति, भोगेन हायति । यदि सङ्घरस पत्तकल्लं, सङ्घो इत्यन्नामस्स कुलस्स सेन्स-सम्मति ददेव्य । एसा ञाति ।

"सुणातु मे, भन्ते, सङ्घो । इत्यन्नामं कुलं सद्धाय बहुति, भोगेन हायति । सङ्घो इत्यन्नामस्स कुलस्स सेक्खसम्मृति देति । यस्सायस्मतो समित इत्यन्नामस्स कुलस्स सेक्खसम्मृतिया दानं, सो तुण्हस्स; यस्स नक्समित सो भासेय्य ।

"दिन्ना सङ्घेन इत्थन्नामस्स कुलस्स सेक्खसम्मृति । खमति सङ्घस्स, 10 तस्मा तण्डी, एवमेतं धारयामी" ति ।

एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ -

"यानि स्रो पन तानि सेक्ससम्मतानि कुलानि, यो पन भिक्सु तथा-रूपेसु तेक्ससम्मतेसु कुलेसु सावनीयं वा भोजनीयं वा सहत्या पटिग्गहत्वा सावेय्य वा भुञ्जेय्य वा, पटिवेसेतब्सं तेन भिक्सुना — 'गारयहं, स्रावुसी, धम्मं । सापिकां समयायं पाटिवेसनीयं तं पटिवेसेनी'' ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिन्खूनं सिन्खापदं पञ्जातं होति ।

(३) सावत्थिउस्सववत्थ

१३. तेन खो पन समयेन सावित्ययं उस्सवो होति । मनुस्सा भिक्क् निमन्तेत्वा मोजेन्ति । तं पि खो कुलं भिक्क् निमन्तेसि । भिक्क् कुक्कुच्चा-यन्ता नाधिवासेन्ति – "पिटिक्खितं भगवता सेक्खसम्मतेमु कुलेमु खादनीयं 20 वा भोजनीयं वा सहत्या पिटग्गहेत्वा खादितु भुञ्जितु" ति । ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – "िंक नु खो नाम ग्रम्हाकं जीवितेन यं ग्रय्या ग्रम्हाकं न पटिग्गष्टन्ती" ति ! ग्रस्सोसु खो भिक्क् तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । श्रय खो ते भिक्क् भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसुं ।

(४) धनुपञ्जाति

श्रथ को भगवा एतर्सिम निदाने एतर्सिम पकरणे धिम्म कथं कत्वा ²⁵ भिक्कू श्रामन्तेसि —"श्रनुजानािम, भिक्कवे, निमन्तितेन सेक्कसम्मतेसु कुलेसु खादनीयं वा भोजनीयं वा सहत्था पिटम्गहेत्वा खादितुं भुञ्जितुं। एवं च पन, भिक्कवे, इमं सिक्कापदं उद्दिसेय्याथ —

१. व्यक्तेन – सी० । २. स्था० पीत्वके नत्यि ।

18

D 180

D 299

"बानि सो पन तानि सेक्ससम्मतानि कुलानि, यो पन जिस्स तथारुपेस सेक्ससम्मतेस कुलेस पुब्बे अनिमन्तितो खावनीयं वा भोजनीयं वा सहस्था परिगाहेत्वा खाढेच्य वा भञ्जेच्य वा. परिहेसेहरू तेन भिक्तना - 'गारखं, ग्रावसो, धम्मं ग्रापॉज्ज ग्रसप्पायं पाटिडेसनीयं, तं पटि-बेमेमी" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खनं सिक्खापदं पञ्जालं होति ।

(४) गिलानभिक्खवस्य

१४. तेन खो पन समयेन भ्रञ्जतरो भिक्ख तस्स कुलस्स कुल्पको होति । श्रथ खो सो भिन्खु पुब्बण्हसमयं निवासेत्वा पत्तचीवरमादाय येन तं कलं तेनपसङ्घमिः उपसङ्घमित्वा पञ्जाते ग्रासने निसीदि । तेन'खो पन समयेन सो भिक्ख गिलानो होति । ग्रथ खो ते मनस्सा तं भिक्खं 10 एतदबोचं - "भञ्जथ, भन्ते" ति । ग्रथ खो सो भिक्ख - "भगवता पटि-क्खित्तं ग्रनिमन्तितेन सेक्खसम्मतेस कुलेस खादनीयं वा भोजनीयं वा सहत्या पटिग्गहेत्वा खादितं भञ्जित'' ति कृक्कुच्चायन्तो न पटिग्गहेसि: नासिक्ख पिण्डाय चरितं: खिन्नभत्तो ग्रहोसि । ग्रथ खो सो भिक्स ग्रारामं गन्त्वा भिक्खनं एतमत्यं ग्रारोचेसि । भिक्ख भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसं ।

(६) धनुपञ्जाति

ग्रथ खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे धम्मि कथं कत्वा भिक्ख ग्रामन्तेसि – "ग्रनजानामि, भिक्खवे, गिलानेन भिक्खना सेक्ख-सम्मतेस कलेस खादनीयं वा भोजनीयं वा सहत्था पटिग्गहेत्वा खादितं भुञ्जितं। एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ -

१५. "यानि खो पन तानि सेक्खसम्मतानि कुलानि, यो पन भिक्ख 20 तबारूपेस सेक्खसम्मतेस कुलेस पुरुबे ध्रनिमन्तितो ध्रगिलानो खादनीयं वा भोजनीयं वा सहत्या पटिग्गहेत्वा खादेय्य वा भञ्जेय्य वा. पटिदेसेतब्बं तेन भिक्सना - 'गारयहं, भ्रावसो, भम्मं भ्रापिजं भ्रसप्पायं पाटिवेसनीयं, तं पटि-बेसेमी" ति ।

(७) विभक्को

१६. बानि स्रो पन तानि सेक्ससम्मतानि कुलानी ति सेक्ससम्मतं 🧀 नाम कुलं यं कुलं सद्धाय बहुति, भोगेन हायति । एवरूपस्स कुलस्स ञात्ति-

१. सच - स्या० । २--२. स्या० पोत्यके नत्य ।

n 284

B 181

10

15

द्वतियेन कम्मेन सेक्खसम्मृति दिन्ना होति ।

यो पना ति यो यादिसी ... पे०... भिष्यू ति ... पे०... अवं इमस्मि अत्वे अधिप्येतो भिष्यु ति ।

तथारूपेसु सेक्ससम्मतेसु कुलेसु । श्रानमन्तितो नाम अञ्जतनाय वा स्वातनाय वा अनिमन्तितो, प्रक्रपचारं ग्रोक्कमन्ते निमन्तिति', एसो अनिमन्तितो नाम ।

निमन्तितो नाम अञ्जतनाय वा स्वातनाय वा निमन्तितो, घरू-पचारं अनोक्कमन्ते निमन्तिति, एसो निमन्तितो नाम ।

श्रिगलानो नाम सक्कोति पिण्डाय चरितुं।

गिलानो नाम न सक्कोति पिण्डाय चरितं ।

सावनीयं नाम पञ्च भोजनानि – यामकालिकं सत्ताहकालिकं याव-जीविकं ठपेत्वा ग्रवसेसं लादनीयं नाम ।

भोजनीयं नाम पञ्च भोजनानि - ग्रोदनो, कुम्मासो, सत्तु, मच्छो, मंसं ।

ग्रनिमन्तितो ग्रगिलानो बादिस्सामि भृत्र्जिस्सामी ति पटिग्ग-ण्हाति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रज्झोहारे ग्रज्झोहारे ग्रापत्ति पाटिदेसनीयस्स ।

१७. सेक्खसम्मते सेक्खसम्मतसञ्जी ग्रनिमन्तितो ग्रगिलानो खाद-नीयं वा भोजनीयं व सहत्था पटिग्गहेत्वा खादित वा भुञ्जित वा, ग्रापित्त पाटिदेसनीयस्स । सेक्खसम्मते वेमितको ... पे०... सेक्खसम्मते ग्रसेक्ख-20 सम्मतसञ्जी ग्रनिमन्तितो ग्रगिलानो खादनीयं वा भोजनीयं वा सहत्था पटिगहेत्वा खादित वा भञ्जित वा, ग्रापित्त पाटिदेसनीयस्स ।

यामकालिकं सत्ताहकालिकं यावजीविकं भ्राहारत्थाय पटिमाण्हाति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । अञ्झोहारे अञ्झोहारे श्रापत्ति दुक्कटस्स । असेक्स-सम्मते सेक्ससम्मतसञ्जी, प्रापत्ति दुक्कटस्स । असेक्ससम्मते वेमतिको, 25 श्रापत्ति दुक्कटस्स । असेक्ससम्मते असेक्ससम्मतसञ्जी, भ्रनापत्ति ।

१८. अनापत्ति निमन्तितस्स, गिलानस्स, निमन्तितस्स वा गिलानस्स वा सेसकं भुञ्जति, अञ्जेसं भिक्खा तत्थ पञ्जत्ता होति, घरतो नीहरित्वा देन्ति, निज्बभत्ते, सलाकभत्ते, पक्खिके, उपोस्थिके, पाटिपदिके, यामकालिकं

१. निमन्तेन्ति – सी०, स्मा० । २. घनोक्कले – सी० । ३. एत्य सी० पौत्वके 'सादनीय' वा मोजनीय' वा' ति भविको पाठो दिस्सति । ४. निक्कमतके – रो० ।

B. 235

p. 182

सत्ताहकालिकं यावजीविकं – सति पच्चये परिभुञ्जाति['] देति, उम्मत्तकस्स, भाविकस्मिकस्सा ति ।

४. चतुत्यपाटिदेसनीयं (ग्रप्यदिसंबिदितकादनीयपटिगाहणे)

(१) साकियदासकवत्य

१६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सक्केसु विहरित कपिलवर्ष्युस्मि निग्नोघारामे । तेन खो पन समयेन साकियदासका अवरुद्धा होन्ति । साकियानियो इच्छन्ति आरञ्जिकेसु सेनासनेसु भत्तं कातुं । अस्सोसुं खो 5 साकियदासका "साकियानियो किर आरञ्जिकेसु सेनासनेसु भत्तं कत्तुकामा"" ति । ते मन्ये परियुद्धिसु । साकियानियो पणीतं खादनीयं भोजनीयं आदाय आरञ्जाकं सेनासनं अगमंसु । साकियदासका निक्खिमत्वा साकियानियो अच्छित्तंदसु च इसेसु च । साकिया निक्खिमत्वा ते चोरे सह भण्डेन" गहेत्वा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्त्रता निक्सित्वा ते चोरे सह भण्डेन" गहेत्वा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्तानं । अथ खो ते भिक्ष्मू भगवतो एतमत्वं आरोजेसं ।

(२) पठमपञ्जासि

ष्रय खो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे धिम्म कथं कत्वा भिक्सू श्रामन्तेसि — "तेन हि, भिक्सवे, भिक्सून सिक्सापदं पञ्जापेस्सामि ।ऽ दस ग्रत्थवसे पटिच्च — सङ्कसुट्ठुताय ... पे० ... एवं च पन, भिक्सवे, इमं सिक्सापदं उद्दिसेट्याथ —

"यानि सो पन तानि प्रारम्भाकाति सेनासनानि सासङ्कुसम्मतानि सप्पटिभयानि, यो पन भिक्कु तथारूपेषु सेनासनेषु पुब्बे प्रप्पटिसंविदितं सादनीयं वा भोजनीयं वा प्रज्ञारामे सहत्या पटिगहेत्वा खादेय्य वा भुञ्जेय्य वा, पटिबेसेतब्बं तेन भिक्कुना – 'गारव्हं, ब्रावुसो, धम्मं ब्रापॉज्ज ब्रसस्पायं पाटिबेसनीयं तं पटिबेसेनी'" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खनं सिक्खापदं पञ्ञात्तं होति ।

परिमुज्जिति – रो० । २ कातुकामा – सी० । २. सी०, स्वा० पोस्पकेलु मित्य ।
 समण्डे – सी०, स्वा० । १. एत्य सी० पोरचके 'तेसं' ति खिक्को पाठो द्वारिय । ६. एत्य सी०, स्वा० पोरचकेसु 'विहरूतो' ति ब्रधिको पाठो दिस्सति ।

(३) बार्डिकाकविलानभिष्यावस्य

२०. तेन सो पन समयेन झञ्जातरो भिक्खु आरञ्जाकेसु सेनासनेसु निलानो होति । मनुस्सा खादनीयं वा' भोजनीयं वा' भादाय आरञ्जाकं सेनासने झगमंसु । सथ खो ते मनुस्सा तं भिक्खुं एतदवोचुं — "भुञ्जाय, मन्ते" ति । प्रय खो सो भिक्खुं — "भगवता पटिक्खितं आरञ्जाकेसु अत्ते" ति । प्रय खो सो भिक्खुं — "भगवता पटिक्खितं आरञ्जाकेसु अत्ते सनासनेसु खादनीयं वा भोजनीयं वा सहत्या पटिग्गहेल्वा खादितुं भूञ्जितुं" ति कुक्कुण्वायन्तो न पटिग्गहेसि, नासक्खि पिण्डाय चरित्, छिन्नभत्तो सहिसि । स्रय खो सो भिक्खुं भिक्खुनं एतमत्यं आरोजेसि । भिक्खुं भावतो एतमत्यं आरोजेसि ।

(४) प्रनपञ्जासि

स्रथ स्रो भगवा एतिस्मि निदाने एतिस्म पकरणे धीम्म कयं कत्वा

10 भिक्सू ग्रामन्तेसि —''भ्रनुजानामि, भिक्सवे, गिलानेन भिक्सुना ग्रारञ्जकेसु सेनासनेसु पुब्बे ग्रप्पटिसंविदितं स्वादनीयं वा भोजनीयं वा सहत्या

पटिग्गहेत्वा स्वादितुं भुञ्जितुं। एवं च पन, भिक्सवे, इमं सिक्सापदं

जिह्नसेय्याथ —

२१. "यानि लो पन तानि ब्रारञ्ञकानि सेनासनानि सासङ्कसम्म-R. 183 15 तानि सप्पटिभयानि, यो पन भिक्कु तथारूपेसु सेनासनेसु पुब्बे ब्रप्पटिसंबि-वितं सावनीयं वा भोजनीयं वा ब्रज्झारामे सहत्या पटिग्गहेत्वा द्वांगलानो सावस्य वा भुञ्जेय्य वा, पटिवेसेतब्बं तेन भिक्कुना – 'गार्यहं, ब्रावुसो, बम्मं ध्रापण्डिं ब्रसप्पायं पाटिवेसनीयं, तं पटिवेसेमी" ति ।

(২) বিশক্তী

२२. **यानि सो पन तानि धारञ्ञकानि सेनासनानी** ति **धारञ्जकं** 20 नाम **सेनासनं** पञ्चधनुसतिकं पच्छिमं ।

सासङ्कं नाम ग्रारामे ग्रारामूपचारे चोरानं निविद्वोकासो दिस्सति, भुत्तोकासो दिस्सति, ठितोकासो दिस्सति, निसन्नोकासो दिस्सति, निपन्नो-कासो दिस्सति ।

सप्पटिभयं नाम भ्रारामे श्रारामूपचारे चोरेहि मनुस्सा हता 25 दिस्सन्ति, विजुत्ता दिस्सन्ति, भ्राकोटिता दिस्सन्ति ।

यो पना ति यो यादिसो ... पे० ... भिक्ख ति ... पे० ... अस्य

१, २. सी०, स्या० पोत्यकेसु नित्य। ३. भारासुवचारे – स्या० ।

D 287

25

इमस्मि प्रत्ये प्रधिप्पेतो भिक्स ति ।

तथारूपेस सेनासनेस ति एवरूपेस सेनासनेस ।

अप्यटिसंबिदितं नाम पञ्चकं पटिसंबिदितं, एतं अप्पटिसंबिदितं नाम । आरामं आरामूपचारं ठपेत्वा पटिसंबिदितं, एतं पि' अप्पटिसंबि-दितं नाम ।

पटिसंविदितं नाम यो कोचि इत्थी वा पुरिसो वा ध्रारामं ध्राराम्पचारं ध्रागन्त्वा ध्रारोचेति — "इत्थलामस्सँ, भन्ते, खादनीयं वा भोजनीयं
वा ध्राहरिस्सन्ती" ति । सचे सासच्छं होति, सासच्छं ति ध्राचिविखतब्बं;
सचे सप्टिभयं होति, सप्पटिभयं ति ध्राचिविखतब्बं; सचे — "होतु, भन्ते,
ध्राहरियिस्सती" ति भणित, चोरा वत्तब्बा — "मनुस्सा इष्ट्रपचरित्त ।०
ध्रपसक्कथा" ति । यागुया पटिसंविदितं तस्सा परिवारो ध्राहरिय्यित्तं,
एतं पटिसंविदितं नाम । भत्तेन पटिसंविदितं तस्स परिवारो ध्राहरिय्यितं,
एतं पटिसंविदितं नाम । खादनीयेन पटिसंविदितं तस्स परिवारो
ध्राहरिय्यति, एतं पटिसंविदितं नाम । कुलेन पटिसंविदितं यो तस्सि प्रकुले मनुस्सो खादनीयं वा भोजनीयं वा ध्राहरित्यं वा भोजनीयं वा ध्राहरितं व्यो तस्म पूगे
मनस्सो खादनीयं वा भोजनीयं वा ध्राहरितं, एतं पटिसंविदितं नाम ।

बादनीयं नाम पञ्च भोजनानि – यामकालिकं सत्ताहकालिकं याव-जीविकं ठपेत्वा ग्रवसेसं खादनीयं नाम ।

भोजनीयं नाम पञ्च भोजनानि – श्रोदनो, कुम्मासो, सत्तु, मच्छो, मंसं।

ं ग्रज्जारामो नाम परिक्खित्तस्स ब्रारामस्स ब्रन्तो ब्रारामो । ब्रपरि-क्खित्तस्स उपचारो ।

ष्रांगलानो नाम सक्कोति पिण्डाय चरितुं^ग । गिलानो नाम न सक्कोति पिण्डाय चरितुं^ग । प्रप्यटिसंबिदितं ग्रांगलानो खादिस्सामि भञ्जिस्सामी ति पटि-

१. म०, स्वा॰, रो० पोस्थकेसु नित्य । २. एल्य स्या॰ पोत्यके 'वा' ति प्रधिको पाठो विस्सति । ३. ब्रारोचेसि – रो॰ । ४. एल्य सी॰ पोत्यके 'कुसस्य' रित प्रविको पाठो विस्सति । ४. ब्राहरिस्सती – सी॰। १. ब्राहरियति – सी॰, स्या॰ । ७.ये – स्या॰। ८. मनुस्सा – स्या॰। ६. ब्राहरिन्त – स्या॰। १०. गर्नुं – रो॰।

B 288

ग्गण्हाति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रज्झोहारे ग्रज्झोहारे ग्रापत्ति पाटि-इसनीयस्स ।

२३. प्रप्यटिसंविदिते प्रप्यटिसंविदितसञ्जी खादनीयं वा भोज-नीयं वा प्रज्यारामे सहत्वा पटिग्गहेत्वा प्रगिलानो खादित वा भुञ्जित वा, 5 प्रापत्ति पाटिदेसनीयस्स । प्रप्यटिसंविदिते वेमतिको खादनीयं वा भोजनीयं वा प्रज्यारामे सहत्या पटिग्गहेत्वा प्रगिलानो खादित वा भुञ्जित वा, ग्रापत्ति पाटिदेसनीयस्स । ग्रप्यटिसंविदिते पटिसंविदित-सञ्जी खादनीयं वा भोजनीयं वा ग्रज्यारामे सहत्था पटिग्गहेत्वा ग्रगिलानो खादित वा भञ्जित वा. ग्रापत्ति पाटिदेसनीयस्स ।

यामकालिकं सत्ताहकालिकं यावजीविकं झाहारस्थाय पटिगण्हाति, झापत्ति दुक्कटस्स । अज्झोहारे अज्झोहारे झापत्ति दुक्कटस्स । पटिसं-विदिते अप्पटिसंविदितसञ्जी, आपत्ति दुक्कटस्स । पटिसंविदिते वेमतिको, आपत्ति दुक्कटस्स । पटिसंविदिते पटिसंविदितसञ्जी, झनापत्ति ।

२४. ग्रनापत्ति पटिसविदिते, गिलानस्स, पटिसविदिते वा गिला15 नस्स वा सेसकं भुञ्जति, बहारामे पटिग्गहेत्वा ग्रन्तो ग्रारामे भुञ्जति',
तत्य जातकं मूल वा तत्तं वा पत्तं वा पुष्फ वा फलं वा भुञ्जति, यामकालिकं सत्ताहकालिकं यावजीविकं सत्ति पच्चये परिभुञ्जति, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।*

२४. उद्दिष्टा खो, प्रायस्मन्तो, चतारो पाटिदेसनीया धम्मा । 20 तत्थायस्मन्ते पुच्छामि – "कच्चित्थ परिसुढा'' ? दुतियं पि पुच्छामि – "कच्चित्थ परिसुढा' ? ततिय पि पुच्छामि – "कच्चित्थ परिसुढा" ? परिसुढेत्थायस्मन्तो, तस्मा तुम्ही, एवमेत धारयामी ति ।

पाटिदेसनीयकण्डं निद्धितं ।

तस्तुद्दानं ग्रञ्ङातिकाय वोसासं सेल ग्रारञ्जकेन च । पाटिदेसनीया चत्तारो सम्बुद्धेन पकासिता ।।

-:0:---

१. परिमुञ्जति – सी०, रो० । * एत्य सी० पोत्यके ग्रयं गाया दिस्सति-

७. सेखियकण्डं

इमे स्तो पनायस्मन्तो सेखिया घम्मा उदेसं ग्रागच्छत्ति ।

६ १. पठमसेबियं

१. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने भ्रनायपिण्डिकस्स भारामे । तेन लो पन समयेन छव्बिग्गया भिक्ख् पुरतो पि
पच्छतो पि भ्रोलम्बेन्ता निवासेन्ति । मनुस्सा उज्झायन्ति लिय्यन्ति
विपाचेन्ति – "कथं हि नाम समणा सक्यपुत्तिया पुरतो पि पच्छतो पि
भ्रोलम्बेन्ता निवासेस्सन्ति, सेय्यथापि गिहीं कामभोगिनों" ति । ऽ
भ्रस्सोसुं लो भिक्ख् तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं लिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । ये ते भिक्ख् भ्रप्पिच्छा ... पे०... ते उज्झायन्ति लिय्यन्ति
विपाचेन्ति – "कथ हि नाम छव्बिग्गया भिक्ख् पुरतो पि पच्छतो पि
भ्रोलम्बेन्ता निवासेस्सन्तीं" ति । श्रथ लो निक्ख् भगवतो एतमत्थं
भ्रारोचेसुं । श्रय लो भगवा एतस्मि निवाने एतस्मि पकरणे धर्मिम कथं 10
कत्वा भिक्खुसङ्खं सिक्पातापेत्वा छव्बिग्गये भिक्ख् पिटपुन्छि – "सच्चं
कर तुम्हे, भिक्खवे, पुरतो पि पच्छतो पि ग्रोलम्बेन्ता निवासेथा" ति ?
"सच्चं, भगवां" ति ।

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, पुरतो पि पच्छतो पि ग्रोजम्बेन्ता निवासेस्सथ ! नेतं, मोघपुरिसा, अप्पसन्नानं 15 वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याथ —

२. "परिमण्डलं निवासेस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

३. परिमण्डलं ∤िनवासेतब्बं नाभिमण्डलं जाणुमण्डलं पटिच्छा-देन्तेन । यो ग्रनादरियं पटिच्च पुरतो वा पच्छतो वा ग्रोलम्बेन्तो निवा-सेति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च, ग्रस्सतिया',ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, ग्राप-दासु, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति । B. 239,

१ - १. विहिकामभीविनो - रो॰ । २. शसतिया - सी॰, स्या॰, रो॰ ।

R 240

R. 186 5

६ २. इतियसेखियं

४. तन समयेन बृद्धो भगवा सावस्थियं विहरित जेतवने धनाब-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन छुब्बिगया भिक्खू पुरतो पि पच्छतो पि श्रोलम्बेन्ता पारुपन्ति ... पे० ... उहिसेय्याथ –

प्र. "परिमण्डलं पारुपिस्सामी ति सिक्ला करणीया" ति ।

६. परिमण्डलं पारुपितब्बं उभो कण्णे समं करवा । यो मना-दरियं पटिच्च शुरतो वा पच्छतो वा भोलम्बेन्तो पारुपति, म्रापत्ति दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च, ग्रस्सितिया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, ग्राप-दास, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ३. ततियसिवयं

७. तेन समयेन बुढो भगवा सावत्थियं विहरित जेतवने धनाथ-पिण्डिकस्स धारामे । तेन खो पन समयेन छव्बिगया भिक्खू कायं विटारत्वा धन्तरघरे गच्छिन्ति ... पे० ... उहिसेय्याथ –

इ. "सप्पटिच्छन्नो" ग्रन्तरघरे गमिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

सुप्पटिच्छन्नेन प्रन्तरघरे गन्तब्बं । यो ग्रनादियं पटिच्च कायं
 विवरित्वा प्रन्तरघरे गच्छति, आपत्ति दक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति प्रसञ्चिच्च, भ्रस्सतिया, भ्रजानन्तस्स, गिलानस्स, भ्राप-दास, जम्मत्तकस्स, ग्रादिकस्मिकस्सा ति ।

६ ४. चतुत्यसेखियं

१०. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने झनाथ-पिण्डिकस्स घारामे । तेन खो पन समयेन छुब्बिगया भिक्खू कार्य विवरित्वा 20 अन्तरघरे निसीदन्ति ... पे० ... उद्दिगेय्याथ —

११. "सुष्पटिच्छन्नो ग्रन्तरघरेः निसीदिस्सामी ति सिक्सा कर-

१. बी॰, स्वा॰, रो॰ पोरपकेसु नरिय । २. एत्य सी॰ पोरपके 'पाकपन्तेन' इति झविको पाठो दिस्सति । ३. पि – स्वा॰ । ४. सुपष्टिच्छको – सी॰, स्वा॰, रो॰ ।

१२. सुप्पटिच्छन्नेन झन्तरघरे निसीदितब्बं । यो झनादरियं पटिच्च कायं विवरित्वा झन्तरघरे निसीदित, भ्रापत्ति दुक्कटस्स ।

म्रनापत्ति असिञ्चच्च, अस्सतिया, अजानन्तस्स, गिलानस्स, वासूप-गतस्स' आपदास् उम्मत्तकस्स आदिकम्मिकस्सा ति ।

६५ प्रक्रमस्योगियं

१३. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने <mark>म्रनाय- B 8.241</mark> पिण्डिकस्स भ्ररामे । तेन खो पन समयेन छुब्बिगया भिक्क् हत्यं पि पादं पि कीळापेन्ता भ्रन्तरघरे गच्छिन्त ... पे० ... उहिसेय्याय —

१४. "सुसंबतो ग्रन्तरघरे गमिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

१४. सुसंबुतेन अन्तरघरे गन्तब्बं। यो अनादरियं पटिच्च हत्यं वा पादं वा कीळापेन्तो अन्तरघरे गच्छति, आपत्ति दुक्कटस्स ।

श्रनापत्ति श्रसञ्चिच्च, ग्रस्सितया, श्रजानन्तस्स, गिलानस्स, ग्राप-वासु⁸, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६६. छद्रमसेखियं

१६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावस्थियं विहरति जेतवने ध्रनाय-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन छब्बिगया भिक्खू हत्थं पिपादं पि कीळापेन्ता ध्रन्तरघरे निसीदन्ति ... पे० ... उद्दिसेय्याथ –

१७. "सुसंबुतो ग्रन्तरघरे निसीदिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

१८. सुसंबुतेन ग्रन्तरघरे निसीदितब्बं। यो श्रनादरियं पटिच्च हत्यं वा पादं वा कीळापेन्तो ग्रन्तरघरे निसीदित, ग्रापत्ति दुवकटस्स ।

धनापत्ति असञ्चिच्च, अस्सतिया, श्रजानन्तस्स, गिलानस्स, ब्राप-दासु, उम्मत्तकस्स, ब्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ७. सत्तमसस्तियं

१६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने मनाथ-

१. बासुपगतस्य - स्था॰ । २. म०, रो० पोल्बकेसु नरिय ।

पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन छुब्बिगया भिक्खू तहं तहं घोलो-केला ग्रन्तरघरे गुच्छत्ति ... पे० ... उहिसेय्याय –

२०. "ब्रोक्सित्तचक्सु झन्तरघरे गमिस्सामी ति सिक्सा कर-कीवा" ति ।

२१. ग्रोक्सित्तचक्खुना अन्तरघरे गन्तब्बं युगमत्तं पेक्सन्तेन । यो श्रनादरियं पटिच्च तहं तहं ग्रोलोकेन्तो अन्तरघरे गच्छति, आपत्ति

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च, ग्रस्सतिया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, ग्राप-दास, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ द. ग्रद्भमसेखिय

- 9. 242 10 २२. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन छुब्बिगिया भिक्खू तहं तहं श्रोलोकेन्ता अन्तरघरे निसीदिन्त ... पे० ... उिह्सिय्याथ —
  - २३. "ओक्सित्तचक्खु अन्तरघरे निसीदिस्सामी ति सिक्खा कर-णीया" ति ।
  - २४. घ्रोक्खित्तचक्खुना अन्तरघरे निसीदितब्बं युगमत्तं पेक्खन्तेन । यो अनादरियं पटिच्च तहं तहं स्रोलोकेन्तो अन्तरघरे निसीदित, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

अनापत्ति असञ्चिच्च, अस्सितिया, अजानन्तस्स, गिलानस्स, आप-दासु, उम्मत्तकस्स, आदिकम्मिकस्सा ति ।

_ _ _

६ ६. नवमसेखियं

- R. 187 20 २५. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स आरामे । तेन सो पन समयेन छुब्बिगया भिक्लू उिक्सत्तकाय अन्तरघरे गच्छित्त... पे० ... उिहसेय्याथ —
  - २६. "न उक्सिलकाय ग्रन्तरघरे गमिस्सामी ति सिक्सा कर-णीया" ति ।
  - 25 २७. न उक्खित्तकाय अन्तरघरे गन्तब्बं। यो अनादरियं पटिच्च

एकतो वा उसतो वा उत्तिकपित्वा मन्तरघरे गच्छति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रनापत्ति प्रचित्र्चच्च, प्रस्तितया, मजानन्तस्स, गिलानस्स, प्राप-दासु, उम्मत्तकस्स, प्रादिकस्मिकस्सा ति ।

६ १०. इसमसेखियं

२८. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने धनाथ- १२. १६ पिण्डिकस्स प्रारामे । तेन खो पन समयेन छुब्बिगया भिक्खू उक्खित- ३ काय धन्तरघरे निसीदन्ति ... पे० ... उहिसेय्याथ —

२६. "न उक्सिसकाय भ्रन्तरघरे निसीविस्सामी ति सिक्सा कर-णीवा" ति ।

३०. न उक्खित्तकाय श्रन्तरघरे निसीदितव्बं। यो श्रनादरियं पटिच्च एकतो वा उभतो वा उक्खिपित्वा श्रन्तरघरे निसीदित, श्रापत्ति दुक्कटस्स। 10

श्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्न, ग्रस्सतिया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स,वासूप- B. 249 गतस्स, श्रापदासू, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

परिमण्डलवस्तो प्रमो ।

15

६ ११. एकावसमसेखियं

३१. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स धारामे । तेन स्रो पन समयेन छुब्बनिगया भिक्खू महाहसितं इसन्ता अन्तरघरे गच्छिन्ति ... पे० ... उहिसेय्याथ –

३२. "न उज्जन्धिकाय झन्तरघरे गमिस्सामी ति सिक्खा कर-णीया" ति ।

३३. न उज्जिम्बिकाय म्रन्तरघरे गन्तरुबं । यो म्रनादरियं पटिच्च महाहसितं हसन्तो मन्तरघरे गच्छति, भापत्ति दुक्कटस्स ।

भ्रनापत्ति असिञ्चिच्न, ग्रस्सितिया, भ्रजानन्तस्स, गिलानस्स, हसनी- 20 यस्मि वत्युस्मि मिहितमत्तं करोति, भ्रापदासु, उम्मत्तकस्स, भ्रादिकम्मि-कस्सा ति ।

१. घसतिया -- सी०, स्था०, रो०। पाकितियं -- ३२.

15

६ १२. बारसमसेलियं

३४. तन समयेन बुद्धो भगवा सावत्त्रियं विहरति जेतवने घनाय-पिण्डिकस्स घारामे । तेन खो पन समयेन छब्बिगया भिक्खू महाहसितं हसन्ता प्रन्तरघरे निसीदन्ति ... पे० ... उद्दिसेय्याय –

२५. "न उज्जानिषकाय भ्रन्तरघरे निसीदिस्सामी ति सिक्खा कर-

श्रनापत्ति श्रसञ्चिष्व, ग्रस्सतिया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, हसनी-यस्मि वत्युस्मि मिहितमत्तं करोति, ग्रापदासु, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मि-10 कस्सा ति ।

६ १३. तेरसमसेलियं

- 9.244 ३७. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स आरामे । तेन लो पन समयेन छुड्बिगिया भिक्खू उच्चासहं महासहं करोल्ता अन्तरघरे गच्छिन्त... पे०... उहिसेय्याथ –
  - ३८. "ग्रप्पसहो ग्रन्तरघरे गमिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।
  - ३६. श्रप्पसद्देन ग्रन्तरघरे गन्तब्बं । यो ग्रनादरियं पटिच्च उच्चा-सद्दं महासद्दं करोन्तो ग्रन्तरघरे गच्छति, श्रापत्ति दक्कटस्स ।

श्रनापत्ति असञ्चिचन, श्रस्सतिया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, श्राप-बासु, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ १४. चुट्टसमसिवयं

- ४०. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने झनाथ ²⁰ पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन स्त्रो पन समयेन छन्विगया भिक्सू उच्चासद्दं महासद्दं करोन्ता अन्तरघरे निसीदन्ति ... पे० ... उद्दिसेय्याथ --
  - ४१. "अप्पसहो अन्तरघरे निसीविस्सामी ति सिक्ला करणीया" ति । ४२. अप्पसहेन अन्तरघरे निसीवितव्यं । यो अनादरियं पहिक्ल

उच्चासहं महासहं करोन्तो ग्रन्तरघरे निसीवति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच ...पे०... ग्रादिकस्मिकस्सा ति ।

६ १४. पन्नरसमसेखियं

४३. तेन समयेन बुढो भगवा सावस्थियं विहरति जेतवने भनाय-पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन छुब्बीगया भिक्खू कायप्पचालकं भन्तरघरे गच्छन्ति कार्य भोलस्बेन्ता ...पे०... उत्रिसंस्थाथ –

४४. "न कायप्पचालकं ग्रन्तरघरे गमिस्सामी ति सिक्का कर-णीया" ति ।

४५. न कायप्पचालकं ग्रन्तरघरे गन्तब्बं । कायं पग्गहेत्वा गन्तब्बं । यो ग्रनादरियं पटिच्च कायप्पचालकं ग्रन्तरघरे गच्छति कायं ग्रोलम्बेन्तो, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

-ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च ... पे० ... ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ १६. सोळसमसस्तियं

४६. तेन समयेन बुढो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने भनाथ-पिण्डिकस्स म्रारामे । तेन खो पन समयेन छुब्बीगया भिक्कू कायप्पचालकं मन्तरघरे निसीदन्ति, कायं भोलम्बन्ता ... पे० ... उद्दिसेयाथ –

४७. "न कायप्पचालकं ब्रन्तरघरे निसीदिस्सामी ति सिक्का कर- 15 जीया" ति ।

४८. न कायप्पचालकं अन्तरघरे निसीदितब्बं । कायंपगहेस्वा निसीदितब्बं । यो अनादरियं पटिच्च कायप्पचालकं अन्तरघरे निसीदिति कायं झोलम्बन्तो, आपित दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति श्रसञ्चिच्य, श्रस्सतिया, श्रजानन्तस्स, गिलानस्स, बासूप- 20 गतस्स', श्रापदासु, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मिकस्सा ति ।

१. बासूपगतस्य - स्था० ।

B. 246

६ १७. सत्तरसमसेखियं

- ४६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने धनाध-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन स्रो पन समयेन छुव्यगिया भिक्सू बाहुप्पचालकं भन्तरघरे गच्छन्ति बाहं भ्रोलम्बेन्ता ... पे० ... उहिसेय्याथ —
- ५०. "न बाहुप्पचालकं श्रन्तरघरे गमिस्सामी ति सिक्का कर-5 णीया" ति ।
  - ५१. न बाहुप्पचालकं ग्रन्तरघरे गन्तब्बं । बाहुं पग्गहेत्वा गन्तब्बं । यो ग्रनादरियं पटिच्च बाहुप्पचालकं ग्रन्तरघरे गच्छति बाहुं श्रोलम्बेन्तो, ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिचच्च ... ये० ... ग्रादिकस्मिकस्सा ति ।

६ १८. ग्रद्वारसमसेखियं

- ५२. तेन समयेन बुद्धी भगवा सावत्थियं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स श्रारामे । तेन खो पन समयेन छव्विगिया भिक्खू बाहुष्यचालकं अन्तरघरे निसीदिन्त बाहु भ्रोलम्बेन्ता ... पे० .. उद्दिसेय्याथ –
  - ५३. "न बाहुप्पचालकं ग्रन्तरघरे निसीदिस्सामी ति सिक्सा कर-गीया" ति ।
  - ५४. न बाहुप्पचालकं अन्तरघरे निसीदितब्ब । बाहुं पग्गहेत्वा
     निसीदितब्बं । यो अनादिरयं पटिच्च बाहुप्पचालक अन्तरघरे निसीदिति
     बाहु ओलम्बेन्तो, आपत्ति दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिचन, ग्रस्सितिया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, वासूप-गतस्स, ग्रापदासू, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ १६. जनवीसतिमसेखियं

४४. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने झनाथ-पिण्डकस्स ग्रारामे । तेन स्त्रो पन समयेन छश्विगया भिक्सू सीसप्यचालकं प्रन्तरघरे गच्छन्ति सीसं श्रोलम्बेन्ता ... पेठ ... उहिसेय्याथ – ४६. "न सीसप्पचालकं झन्तरघरे गमिस्सामी ति सिक्खा कर-कीका" नि ।

५७. न सीसप्पचालकं ग्रन्तरघरे गन्तव्वं । सीसं पगाहेत्वा गन्तव्वं । यो ग्रनादरियं पटिच्च सीसप्पचालकं ग्रन्तरघरे गच्छति सीसं ग्रोलम्बेन्तो, ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

> . ग्रनापनि ग्रमञ्चित्तव ... पे० ... ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ २० बीसनिममेखियं

५८. तेन समयेन बुद्धो भगवा साबत्थियं विहरति जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन को पन समयेन छब्बग्गिया भिक्कू सीसप्पचालकं ग्रन्तरघरे निसीदन्ति सीसं ग्रोलम्बेन्ता ...पे० ... उहिसेय्याथ –

५६. "न सीसप्पचालकं म्रन्तरघरे निसीदिस्सामी ति सिक्खा कर- 10 णीया" ति ।

६०. न सीसप्पचालकं अन्तरघरे निसीदितब्बं । सीसं पग्गहेत्वा निसीदितब्बं । यो अनादरियं पटिच्च सीसप्पचालकं अन्तरघरे निसीदित सीसं भोलम्बेन्तो, आपत्ति दुक्कटस्स ।

अनापत्ति श्रसिञ्चच्च, श्रस्सतिया, श्रजानन्तस्स, गिलानस्स, वासूप- 15 गतस्स, आपदास, उम्मत्तकस्स, आदिकम्मिकस्सा ति ।

उज्जिम्बिकवग्गी दृतियो ।

B 247

R. 189

६ २१. एकवीसतिमसेखियं

६१. तेन समयेन बुढी भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ब्रनाथ-पिण्डिकस्स बारामे । तेन खो पन समयेन छुव्विगया भिक्खू खम्भकता ब्रन्तरघरे गच्छन्ति ... पे० ... उद्दिसेय्याथ –

६२. "न सम्भकतो प्रन्तरघरे गमिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति । 20

६३. न सम्भकतेन अन्तरघरे गन्तब्ब । यो अनादरियं पटिच्च एकतो वा उभतो वा सम्भ कत्वा अन्तरघरे गच्छति, आपत्ति दुक्कटस्स । अनापत्ति असञ्चिच्च ...पे० ... आदिकम्मिकस्सा ति ।

15

B. 248

s २२. बाबीसतिमसेसियं

६४. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने धनाथ-पिण्डिकस्स झारामे । तेन खो पन समयेन छब्बनिगया भिक्ख् सम्भकता धन्तरखरे निसीदन्ति ... पे० ... उहिसेय्याथ –

६५. "न सम्भकतो मन्तरघरे निसीविस्सामी ति सिक्सा कर-5 शीमा" ति ।

६६. न खम्भकतेन धन्तरघरे निसीदितब्बं । यो धनादिर्यं पटिच्च एकतो वा उभतो वा खम्भं कत्वा धन्तरघरे निसीदिति, आपत्ति दक्कटमा ।

यनापत्ति असञ्चिच्च, अस्सितिया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, वासूप-ग्रनस्स', श्रापदास्, उम्मत्तकस्स, आदिकम्मिकस्सा ति ।

६ २३. तेवीसतिमसेखियं

६७. तेन समयेन बुढो भगवा सावस्थिय विहरित जेतवने धनाध-पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन छब्बिग्ग्या भिक्खू ससीसं पारु-पित्वा भन्तरघरे गच्छन्ति ... पे० ... उद्दिसेय्याथ –

> ६८. "न श्रोगुण्ठितो ग्रन्तरघरे गमिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति । ६९. न श्रोगुण्ठितेन ग्रन्तरघरे गन्तब्बं । यो श्रनादरियं पटिच्च

धनापत्ति धसञ्चित्र ... ये . ... चादिकस्मिकस्मा ति ।

६ २४. चतुर्वीसतिमसेखियं

ससीसं पारुपित्वा ग्रन्तरघरे गच्छति, ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

७०. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने झनाथ-पिण्डिकस्स म्रारामे । तेन खो पन समयेन छुव्बग्गिया भिक्खू ससीसं पाइ-२० पिरवा भ्रन्तरघरे निसीदन्ति ... पे० ... उहिसेय्याथ –

७१. "न घोषुष्ठितो घन्तरघरे निसीविस्सामी ति सिक्का कर-णीया" ति ।

७२. न भ्रोगुण्ठितेन भन्तरघरे निसीदितब्बं । यो भनादरियं

१. वास्पगतस्स - स्या ।

10

पटिच्च ससीसं पाष्ठपित्वा ग्रन्तरघरे निसीदति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

धनापत्ति धसिन्चन्न, प्रस्तितया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, वासू-पगतस्स, ग्रापदासु, उम्मत्तकस्स, प्रादिकस्मिकस्सा ति ।

६ २५. पञ्चवीसतिससेखियं

- ७३. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने ग्रनाय-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन स्रो पन समयेन छब्बग्गिया भिक्सू उक्कुटिकाय अ ग्रन्तरघरे गच्छन्ति ... पे० ... उष्टिसेय्याय —
- ७४. "न उक्कुटिकाय ग्रन्तरघरे गमिस्सामी ति सिक्सा कर-
- ७५. न उक्कुटिकाय श्रन्तरघरे गन्तब्बं । यो ग्रनादरियं पटि~~ण्य~~ उक्कुटिकाय श्रन्तरघरे गच्छति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च ... पे o ... ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ २६. छब्बीसतिमसेखियं

७६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरति जेतवने भनाथ-पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन छव्विगया भिक्खू पल्लित्यकाय भ्रम्तरघरे निसीदन्ति ... पे० ... उडिसेय्याथ –

७७. "न पल्सित्यकाय ग्रन्तरघरे निसीदिस्सामी ति सिक्खा कर- 15 णीया" ति ।

७८. न पल्लित्यकाय अन्तरघरे निसीदितब्बं। यो अनादिर्यं पटिच्च हत्थपल्लित्थकाय वा दुस्सपल्लित्थकाय वा अन्तरघरे निसीदित, प्रापत्ति दुक्कटस्स ।

अनापत्ति प्रसम्भिक्षक्ष अस्सितिया, श्रजानन्तस्स, गिलानस्स, वासू 20 पगतस्स, भ्रापदासु, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ २७. सत्तवीसितमसेखियं

७६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने भ्रनाथ-पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन छुव्वग्गिया भिक्ख भसक्कच्च विण्डपातं पटिग्गण्हन्ति अङ्केतुकामा विय ... पे ० ... उहिसैय्याय --

- ८०. "सक्करुवं पिण्डपातं पटिग्गहेस्सामी ति सिक्झा कर-णीवा" ति ।
- ६१. सक्कच्चं पिण्डपातो पटिग्गहेतब्बो । यो म्रनादिरयं पटिच्च
   असक्कच्चं पिण्डपातं पटिग्गण्हाति खड्डेतुकामो विय, म्रापत्ति दुक्कटस्स ।
   ग्रनापत्ति अस्ञ्चिच्च ... पे० ... म्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ २८. घटवीसतिमसेखियं

- ५२. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन छुव्विग्गया भिक्खू तहं तहं ग्रोलो-केन्ता पिण्डपातं पटिग्गण्हिन्त, आकिरन्ते पि अतिक्कन्ते पि न जानिन्ति । ... ये० ... उहिमोद्याथ --
  - प्रश्ने "पत्तसञ्जी पिण्डपातं पटिग्गहेस्सामी ति सिक्खा कर-णीया" ति ।
- ६४. पत्तसञ्चिना पिण्डपातो पटिग्गहेतब्बो । यो ग्रनादरियं पटिच्च तहं तहं ग्रोलोकेन्तो पिण्डपातं पटिग्गण्हाति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च ...पे ०... उसम्बकस्य ग्राटिकस्मिकस्मा ति ।

६ २६. ऊर्नातसितसमेखियं

८५. तेन समयेन बुढो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन छुन्बीगया भिक्खू पिण्डपातं पटिगण्डन्ता सुपञ्जेव वहां पटिग्गण्डन्ति ... पे० ... उडिसेच्याच —

८६. "समसूपकं पिण्डपातं पटिग्गहेस्सामी ति सिक्सा कर-20 णीया" ति ।

८७. सूपी नाम हे सूपा - मुग्गसूपो, माससूपो । हत्यहारियो सम-सूपको पिण्डपातो पटिग्गहेतब्बो । यो प्रनादियं पटिच्च सूपञ्चेव बहुं पटिग्गश्हाति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

श्रनापत्ति श्रसञ्चिचच, श्ररसतिया, श्रजानन्तरस, गिलानस्स, रस-

१. पटिगण्डन्ति - रो० ।

रसे, जातकानं पवारितानं, धञ्जास्सत्थाय, ध्रत्तनो धनेन, धापदासु, उम्मत्तकस्स, धादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ३०. तिसतिससेखियं

८८. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने भनाथ-पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन छुड्बिगया भिक्खू थूपीकते पिण्डपातं पटिमाण्डनित ...पे० ... उहिसेय्याथ —

८६. "समितित्तिकं^र पिण्डपातं पटिग्गहेस्सामी ति सिक्सा कर-णीवा" ति ।

१०. समतित्तिको पिण्डपातो पटिग्गहेतब्बो । यो भ्रनादरियं पटिच्च थुपीकतः पिण्डपातं पटिग्गण्हाति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

अनापत्ति असञ्चिचच, ग्रस्सतिया, ग्रजानन्तस्स, ग्रापदासु, उम्मत्त- 10 कस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

सम्भकतवन्गो ततियो।

६ ३१. एकतिसतिमसेखियं

६१. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने <mark>अनाथ-</mark> पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन छुब्बिगिया भिक्खू प्रस~~वकच्चं~~ पिण्डपातं भुरूजन्ति अभिञ्जितकामा विय ... पे०... उद्दिसेय्याय —

हर. "सक्कच्यं पिण्डपातं भक्त्जिस्सामी ति सिक्खां करणीया" ति । 15

१३. सक्कच्चं पिण्डपातो भूँ ञ्जितव्वो । यो अनादरियं पटिच्च असक्कच्चं पिण्डपातं भञ्जति, आपत्ति दुक्कटस्स ।

अनापत्ति श्रसीञ्चच्च, अस्सतिया, अजानन्तस्स, गिलानस्स, ब्राप-दास, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ३२. द्वलिसतिमसेखियं

१४. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने झनाय पिण्डकस्स झारामे । तेन स्रो पन समयेन खुब्बिग्या भिनस् तहं तहं

१. यूषिकर्त - रो० । २. समतित्विक्षं - रो० । पाचितियं - ३३.

p 951

٩.

41 3

R. 192

<mark>ध्रोसोकेन्ता पिण्डपातं भुङ्जन्ति, ग्राकिरन्ते पि ग्रतिक्कन्ते'पि न जार्नान्त</mark> ... पे० ... उहिसेय्याथ –

९५. "पत्तसञ्जो पिण्डपातं भुञ्जिस्सामी ति सिक्खा करणीया"ति ।

१६. पत्तसञ्ज्ञिना पिण्डपातो भुञ्जितब्बो । यो ग्रनादरियं पटिच्च उत्तर्ह तहं म्रोलोकेन्तो पिण्डपातं भञ्जति, म्रापत्ति दक्कटस्सं ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच ... पे०... ग्राहिकस्मिकस्मा ति ।

६ ३३. तेलिमतिममेखियं

१७. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने घ्रनाथ-पिण्डिकस्स घ्रारामे । तेन खो पन समयेन छुट्बिगया भिक्खू तहं तहं घ्रोमसित्वा पण्डपातं भञ्जनित ... पेठ ... उद्दिसय्याथ —

६८. "सपदानं पिण्डपातं भिञ्जस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

१६. सपदानं पिण्डपातो भुञ्जितव्यो । यो स्रनादरियं पटिच्च तहं तहं स्रोमसित्वा पिण्डपातं भञ्जति, स्रापत्ति दक्कटस्स ।

बनापत्ति असञ्चिचन अस्सतिया, ब्रजानन्तस्स, गिलानस्स, ब्रञ्जेसं देन्तो ब्रोमसति, ब्रञ्ञास्स भाजने ब्राकिरन्तो ब्रोमसति, उत्तरिभङ्गे, । ब्रापदास, उम्मत्तकस्स, ब्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ३४. चतस्तिसतिमसेखियं

१००. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन छब्बग्गिया भिक्कू पिण्डपातं भुञ्जन्ता सुपञ्जेव बहुं भुञ्जन्ति ... पे०... उद्दिसेय्याथ —

१०१. "समसूपकं पिण्डपातं भुव्जिस्सामी ति सिक्का कर-

१०२ सूपो नाम द्वे सूपा – मुग्गसूपो, माससूपो हत्वहारियो । समसूपको पिण्डपातो भुञ्जितब्बो । यो अनादरियं पटिच्च सूपञ्जेब बहुं भुञ्जति, झापत्ति बुक्कटस्स ।

१. अतिनकमन्ते - ती० । २. ओमहित्वा - रो० । ३-३. शब्जनमाजने - स्था० ।

R. 252

भनापत्ति असञ्चिच्च, अस्सितिया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, रस-रसे, ञातकानं पवारितानं, अत्तनो धनेन, भ्रापदासु, उम्मत्तकस्स, ब्रादि-कम्मिकस्सा ति ।

६ ३५. पञ्चनिसमित्रसेकियं

१०३. तेन समयेन बुढो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने भ्रनाथ-पिण्डिकस्स मारामे । तेन खो पन समयेन छुब्बिगया भिक्खू थूपकतो 5 भ्रोमहित्वा पिण्डपातं भञ्जन्ति ... पे०... उहिसेच्याथ —

े १०४. "न थूपकतो स्रोमहित्वा पिण्डपातं भुठ्जिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

१०५. न थूपकतो स्रोमहित्वा पिण्डपातो भुञ्जितब्बो । यो सना-दरियं पटिच्च थपकतो स्रोमहित्वा पिण्डपातं भञ्जति स्रापत्ति दक्कटस्स ।

श्रनापत्ति असञ्चिचने, अस्सतिया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, परि-त्तके सेसे एकतो संबिद्धत्वा श्रोमिहत्वा भुञ्जति, श्रापदासु, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ३६. खर्त्तिसतिमसिखयं

१०६. तेन समयेन बुढो भगवा साबत्थियं विहरति जेतवने म्रानाथ-पिण्डिकस्स म्रारामे । तेन खो पन समयेन छब्बिगाया भिक्खू सूपं पि ब्यञ्जनं ।ऽ पि म्रोदनेन पटिच्छादेन्ति भिय्योकम्यतं उपादाय ... पे०... उद्दिसेय्याथ –

१०७. "न सूपं वा ब्यञ्जनं वा ब्रोदनेन पटिच्छादेस्सामि भिय्यो-कम्यतं उपादाया ति सिक्खा करणीया" ति ।

१०८ न सूप वा ब्यञ्जनं वा ग्रोदनेन पटिच्छादेतच्य मिथ्यो-कम्यतं उपादाय । यो ग्रनार्दारयं पटिच्च सूप वा ब्यञ्जनं वा ग्रोदनेन 20 पटिच्छादेति भिय्योकस्यतं उपादाय, ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

भ्रनापत्ति श्रसञ्चिच्च, प्रस्सितया, प्रजानन्तस्स, सामिका पटि-च्छादेत्वा देन्ति, न भिय्योकम्यतं उपादाय, भ्रापदासु, उम्मत्तकस्स, भ्रादि-कम्मिकस्सा ति ।

१. चूपतो - सी o, स्था o, रोo । २. श्रीव्योकम्यतं - सीo ।

६ ३७. सत्ततिंसतिमसेखियं

R. 193

D 759

१०६. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने धनाथपिण्डिकस्स धारामें । तेन खो पन समयेन छ्डबिग्गया भिक्खू सूर्प पि
श्रोदनं पि श्रप्तनो प्रत्थाय विञ्ञापेत्वा भुञ्जित्त । मनुस्सा उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – "कथं हि नाम समणा' सक्यपुत्तिया सूपं
5 पि श्रोदनं पि श्रप्तनो अत्थाय विञ्ञापेत्वा भुञ्जिस्सन्ति ! कस्स
सम्पन्नं न मनापं ! कस्स सादु न रूच्चती" ति ! श्रस्सोसुं खो भिक्ख् तेसं मनुस्सानं उज्ज्ञायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । ये ते भिक्ख् श्रप्तिच्छा ... पे० ... ते उज्ज्ञायन्ति क्षियम्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम छुज्बीगया भिक्ख् सूपं पि श्रोदनं पि श्रप्तनो श्रत्थाय विञ्ञापेत्वा 10 श्रुज्जस्तन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर तुम्हे, भिक्खवं, सूपं पि श्रोदनं पि श्रत्तनो श्रत्थाय विञ्ञापेत्वा भुञ्जयाति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे o ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, सूपं पि स्रोदनं पि श्रत्तनो श्रत्थाय विञ्ञापेत्वा भृत्र्जिस्सय ! नेतं, मोघपुरिसा, श्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे o ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं 15 सिक्खापदं उद्दिसेय्याय —

११०. "न सूपं वा घ्रोदनं वा ग्रत्तनो ग्रत्याय विञ्ञापेत्वा भुञ्जि-स्वामी नि सिक्खा करणीया" ति ।

एवञ्चिद भगवता भिक्खुन सिक्खापद पञ्जातं होति ।

- १११. तेन खो पन समयेन भिक्खू गिलाना होन्ति । गिलान20 पुच्छका भिक्खू गिलाने भिक्खू 'एतदवोचुं "कच्चाबुसो, खमनीयं, कच्चि यापनीयं" ति ? "पुब्बं मयं, प्रावुसो, सूपं पि म्रोदनं पि प्रत्ननो मुख्याय विञ्ञापेत्वा भुञ्जाम, तेन नो फासु होति । इदानि पन 'भगवता पिटिक्खित्त' ति कुक्कुच्चायन्ता न विञ्ञापेम, तेन नो न फासु होती"
  ति । भगवतो एतमत्थं म्रारोचेसु ... पे० ... मनुजानामि, भिक्खवे, गिलानेन
  25 भिक्खुना सूपं पि म्रोदनं पि म्रत्ननो म्रत्थाय विञ्ञापेत्वा भुज्जितुं ।
  एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उहिसेय्याथ -
  - ११२. "न सूपं वा घ्रोवनं वा ग्रागलानी ग्रस्तनो ग्रस्थाय विञ्ञा-पेरवा भुञ्जिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।
    - ११३. न सूपं वा स्रोदनं वा स्रगिलानेन स्रतनो स्रत्थाय विञ्जा-

ख्रव्यगिया — रो० । २. शिवस्तु — रो० । ३. सी० पोत्यके नित्य ।

पेन्द्रा अञ्चित्रतस्य । यो ग्रनादरियं पटिच्च सपं वा ग्रोदनं वा ग्रगिलानो धलनो अत्थाय विञ्ञापेत्वा भञ्जति, ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

ब्रमापनि ब्रसङ्ख्या ब्रस्सतिया, ब्रजानन्तस्य, शिलानस्य, ङ्यात-कानं प्रवारितानं, ग्रञ्ञास्सत्थाय, ग्रन्तनो घनेन, ग्रापदास, उस्मनकस्स, यानिकदिसकस्मा नि ।

६ ३८. ग्रहतिसतिमसेखियं

११४. तेन समयेन बढ़ो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन छव्बग्गिया भिक्ख उज्ज्ञान-सञ्जी परेसं पत्तं ग्रोलोकेन्ति ... पे० ... उहिसेय्याथ –

15

११५ "न उज्ज्ञानसञ्जी परेसं पत्तं भ्रोलोकेस्सामी ति सिक्खा कर-णीया" वि ।

११६. न उज्झानसञ्ज्ञाना परेसं पत्ती ग्रोलोकेतब्बो । यो ग्रना-दरियं पटिच्च उज्झानसञ्जी परेसं पत्तं ग्रोलोकेति, ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिचच ग्रस्सतिया, ग्रजानन्तस्स, दस्सामी ति वा दापेस्सामी ति वा ग्रोलोकेति, न उज्झानसञ्ज्ञास्स, ग्रापदास, उम्मत्त-कस्स. ग्रादिकस्मिकस्साति ।

६ ३१. ऊनचत्तारीसतिमसेखियं

११७. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन छब्बिग्ग्या भिक्ख महन्तं कबळं करोन्ति ... पे० ... उद्दिसेय्याथ -

११८. "नातिमहन्तं कबळं करिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

११६. नातिमहन्तो कबळो कातब्बो । यो ग्रनादरियं पटिच्च 20 महन्तं कबळं करोति. ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच, ग्रस्सतिया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, सज्जके, फलाफले, उत्तरिभञ्जे, ग्रापदास, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मि-कस्साति।

६ ४०. चतारीमतिसमेस्टियं

१२०. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने <mark>धनाय-</mark> पिण्डिकस्स घारामे । तेन खो पन समयेन छुब्बग्गिया भिक्खू दीघं घासोपं करोन्ति ... पे० ... उहिसंस्याय –

१२१. "परिमण्डलं ब्रालोपं करिस्सामी ति सिक्बा करणीया" ति । १२२. परिमण्डलो ब्रालोपो कातब्बो । यो ब्रनादरियं पटिच्च

दीघं ग्रालोपं करोति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

भ्रनापत्ति भ्रसञ्चिष्य, ग्रस्सितया, भ्रजानन्तस्स, गिलानस्स, सञ्जके, फलाफले, उत्तरिभङ्के, भ्रापदासु, उम्मत्तकंस्स, भ्रादिकम्मि-कस्सा ति ।

सक्कच्चवागो चतत्थो ।

६ ४१. एकचलारीसतिमसेखियं

१२३. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स ब्रारामे । तेन खो पन समयेन छब्बिगया भिक्खू ब्रनाहटे कबळे मुखद्वारं विवरन्ति ... पे० ... उद्दिसय्याथ –

१२४. "न भ्रनाहटे कबळे मुखदारं विवरिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

१२५. न ग्रनाहटे कबळे मुखद्वारं विवरितब्बं । यो ग्रनादरियं पटिच्च ग्रनाहटे कबळे मुखद्वारं विवरित, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च ... पे० ... ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ४२. द्वाचलारीसतिमसस्त्रियं

१२६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने भ्रनाथ-पिण्डिकस्स भ्रारामे । तेन खोपन समयेन छुब्बग्गिया भिक्खू भुरूजमाना 20 सब्बं हत्यं मखे पिक्खपन्ति ... पे० ... उहिसेय्याथ –

१२७. "न भुञ्जमानो सम्बंहत्यं मुखे पश्चिमस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

B. 255

R. 195

१, करोन्ता भुञ्जन्ति – स्वा० ।

o

R. 256

१२८. न भुञ्जमानेन सब्बो हत्यो मुखे पनिखपितब्बो । यो मनादरियं पटिच्च भुञ्जमानो सब्बं हत्यं मुखे पनिखपित, झापत्ति दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च ... पे० ... ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ४३. तेचलारीसतिमसेखियं

१२१. तेन समयेन बुढो भगवा साबत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ- 5 पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन छुब्बग्गिया भिक्खू सकबळेन मुखेन ब्याहरन्ति ... पे० ... उहिसेय्याथ –

१३०"न सकबळेन मुखेन ब्याहरिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

१३१. न सकबळेन मुखेन ब्याहरितब्बं । यो ग्रनादरियं पटिच्च सकबळेन मखेन ब्याहरित, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च ... पे० ... ग्रादिकस्मिकस्सा ति ।

६ ४४. चतुचत्तारीसतिमसेखियं

१३२. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने धनाथ-पिण्डिकस्स घारामे । तेन खो पन समयेन छव्बिग्गया भिक्खू पिण्डुक्खेपकं भुञ्जन्ति ... पे० ... उहिसेय्याथ —

१३३. "न पिण्डुक्लेपकं भुञ्जिस्सामी ति सिक्ला करणीया" ति । 🤒

१३४. न पिण्डुक्खेपकं भुञ्जितब्दं । यो ग्रनादरियं पटिच्च पिण्डु-क्खेपकं भुञ्जति, ग्रापत्ति दृक्कटस्स ।

अनापत्ति असञ्चिच्च, अस्सतिया, अजानन्तस्स, गिलानस्स, खज्जके, फलाफले, आपदास, उम्मत्तकस्स, आदिकम्मिकस्सा ति ।

६ ४४. पञ्चन्तारीमनिमसेखियं

१३५. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने घ्रनाथ- थ पिण्डिकस्स घारामे । तेन खो पन समयेन छुट्विगया भिक्खू कवळा-वच्छेदकं भुञ्जन्ति ... पे०... उहिसेय्याथ – R. 196

n 957 10

१३६. "न कबळावच्छेदकं भुञ्जिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति । १३७. न कवळावच्छेदकं भुञ्जितव्वं । यो भनादिरयं पटिच्च कबळावच्छेदकं भञ्जिति. भ्रापत्ति दक्कटस्स ।

श्रनापत्ति श्रसङ्घचच, अस्तितया, प्रजानन्तस्स, गिलानस्स, 5 सञ्जके फलाफले, उत्तरिभञ्जे, श्रापदासु, उम्मत्तकस्स, श्रादिकस्मि-करमानि ।

६ ४६. छचतारीसतिमसेखियं

१३८. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्यय विहरति जेतवने झनाथ-पिण्डिकस्स मारामे । तेन खो पन समयेन छब्बिगिया भिक्खू झवगण्ड-कारकं भञ्जन्ति ...पे० ... उहिसेय्याथ —

१३६. "न प्रवगण्डकारकं भुठ्जिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

१४०. न श्रवगण्डकारक भुञ्जितब्बं । यो श्रनादरियं पटिच्च एकतो वा उभतो वा गण्डं कत्वा भुञ्जति, श्रापत्ति दुवकटस्स ।

श्रनापत्ति असञ्चिच्च अस्सतिया, अजानन्तस्स, गिलानस्स, फला-फले , आपदासु, उम्मत्तकस्स, आदिकम्मिकस्सा ति ।

६ ४७. सत्तवनारीयविद्यवेतिय

१४१. तन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन छव्बिगिया भिक्खू हत्थ-निद्धनकं भूञ्जन्ति ... पे० .. उद्दिग्नेय्याथ –

१४२. "न हत्यनिद्धुनक भुञ्जिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

१४३. न हत्थनिद्धनकं भुञ्जितब्बं। यो ग्रनादिरयं पटिच्च हत्थ-

20 **निद्ध**नकं भुञ्जति, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

यनापत्ति असञ्चिच्नं, ग्रस्सितया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, कच-वरं खड्डेन्तो हत्यं निद्धुनाति, ग्रापदासु, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकस्मि-कस्सा ति ।

एस्य सी० पोत्यके 'खज्जके' इति अधिको वाठो विस्तित । २. निद्युनित – रो०;
 निद्युनित – स्था० ।

p. 197

B 258

। ४८. शहचतारीसतिमसेखियं

१४४. तेन समयेन बुद्धो भगवा सार्वात्ययं बिहरति जेतवने ग्रनाथ-पिष्टिकस्स मारामे । तेन खो पन समयेन छव्विगया भिक्कू सित्याव-कारकं भञ्जन्ति ... पे० ... उहिसेय्याथं —

१४४. "न सित्धावकारकं भुञ्जिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति । १४६. न सित्थावकारकं भुञ्जितव्यं । यो ग्रनादरियं पटिच्च ६ सित्थावकारकं भञ्जति, आपत्ति दक्कटस्स ।

ग्रनापत्तिं ग्रसञ्चिच्च, ग्रस्सितिया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, कच-वरं छड्डेन्तो सित्थं छड्डयति', ग्रापदासु, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मि-कम्मा नि ।

६ ४६. कनपञ्जासमसेवियं

१४७. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने म्रनाथ- 10 पिण्डिकस्स म्रारामे । तेन स्रो पन समयेन छुब्बिग्गया भिक्खू जिल्हा-निच्छारकं भुञ्जन्ति ... पे० ... उहिसेय्याथ —

१४८. "न जिल्हानिच्छारकं भुञ्जिस्सामी ति सिक्खा करणीया"ति । १४६. न जिल्हानिच्छारकं भुञ्जितत्व्वं । यो ग्रनादरियं पटिच्च जिल्हानिच्छारकं भृञ्जति, प्रापत्ति दुवकटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच ... पे० ... ग्रादिकस्मिकस्सा ति ।

६ ५०. पञ्जासमसेखियं

१५०. तेन समयेन बुढो भगवा साबित्ययं विहरति जेतवने घनाय-पिण्डिकस्स घारामे । तेन खो पन समयेन छव्बिगया भिक्खू चपुचपु-कारकः भुञ्जन्ति ... पे० ... उद्दिसेय्याय –

९५१. "न चपुचपुकारकं भुव्जिल्सामी ति सिक्सा करणीया" ति । 20 १५२. न चपुचपुकारकं भुव्जितब्बं। यो ग्रनादरियं पटिच्च

चपुचपुकारकं भुञ्जति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनापत्ति प्रसञ्चिच्च ... पे० ... ग्रादिकम्मिकस्सा ति । क्वळवणो पञ्चमो ,

१. बहीयति - सी०; बहुम्बति - रो०, म० । पाकित्यं - ३४.

B. 259

R. 198

६ ४१. एकपञ्चासनसेवियं

१५३. तेन समयेन बुद्धो भगवा कोसम्बयं विहरित घोसिता-रामे । तेन खोपन समयेन प्रवच्यातरेन ब्राह्मणेन सङ्घरस पयोपानं पिट-यत्तं होति । भिक्खू सुरुसुरुकारकं खीरं पिवन्ति । प्रवच्यातरो नटपुब्बको भिक्खु एवमाह – "सब्बोयं मञ्जे सङ्घो सीतीकतो" ति । ये ते भिक्खु इप्रपच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कयं हि नाम भिक्खु सङ्घं ग्रारब्भ दवं करिस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर त्वं, भिक्खु, सङ्घं ग्रारब्भ दवं ग्रकासी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम त्वं, मोघपुरिस, सङ्खं धारब्भ दवं करिस्सिस ! नेतं, मोघपुरिस, प्रप्यसन्नानं वा पसा10 दाय ... पे० ... विगरिहत्वा धाँम्म कथं कत्वा भिक्ख् धामन्तेसि — "न,
भिक्खवे, बुद्धं वा धम्मं वा सङ्खं वा धारब्भ दवो कातब्बो । यो करेय्य,
प्रापत्ति दुक्कटस्सा" ति । श्रय खो भगवा तं भिक्खं धनेकपरियायेन
विगरिहत्वा दुब्भरताय ...पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं
उद्दिसंस्याय —

१४४. "न सुरुसुरकारकं भुव्जिस्सामी ति सिक्का करणीया" ति । १४४. न सुरुसुरुकारकं भुव्जितव्वं । यो अनादरियं पटिच्च सुरुसुरुकारकं भुव्जिति, आपत्ति दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च ... ये o ... ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ५२. द्वेपञ्जासमसेक्वियं

१५६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाय-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन स्त्रोपन समयेन छुब्बिगया भिक्सू हत्यनिस्लोहकं भुञ्जन्ति ... पे० ... उहिसेय्याय –

> १४७. "न हत्यनिल्लेहकं भुञ्जिल्सामी ति सिक्ला करणीया" ति । १४५. न हत्यनिल्लेहकं भुञ्जितब्बं । यो ग्रनादरियं पटिच्च

१. सम्बार्य - सी०, स्वा०, रो०। २. सीतिकती - सी०, रो०। ३. दुसरताव - सी०।

हत्वनित्लेहकं मुञ्जति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च ... पे०... ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ५ ३. तेपञ्चासससेवियं

१५६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरति जेतवने <mark>धनाथ-</mark> पिण्डिकस्स भ्रारामे । तेन स्त्रो पन समयेन छुब्बग्गिया भिक्सू पत्त-निल्लेडकं भञ्जन्ति ... पे०... उहिसेय्याथ —

१६०. "न पत्तानित्सेहकं भुक्तिजस्सामी ति सिक्का करणीया" ति । १६१. न पत्तानित्सेहकं भुक्तिजतब्बं । यो ग्रनादरियं पटिच्च पत्त-नित्सेहकं भुक्त्वति, आपत्ति दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च, ग्रस्सितिया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, परि-त्तके सेसे एकतो सङ्क्षद्वित्वा निल्लेहित्वा भुञ्जति, ग्रापदासु, उम्मत्त- 10 कस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ५४. चतुपञ्जासमसेखियं

१६२. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन छब्बिगया भिक्खू ग्रोटु-नित्लेहकं भञ्जन्ति ...पे०... उहिसेय्याय –

१६३. "न म्रोटुनिल्लेहकं भृष्टिजस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति । 15

१६४. न ग्रोट्टनिल्लेहकं मुञ्जितब्बं । यो ग्रनादरियं पटिच्च ग्रोट्टनिल्लेहकं मुञ्जति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च ...पे०... ग्रादिकम्मिकस्सा ति।

६ ४४. पञ्चपञ्जासमसेखियं

१६५. तेन समयेन बुद्धो भगवा भग्गेसु विहरति सुंसुमारगिरे' भेस-कळावने मिगदाये । तेन खो पन समयेन मिक्खू कोकनदे पासादे सामिसेन 20 हुस्बेन पानीयथालकं' पटिग्गण्हन्ति । मनुस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति

[.] १. सुसुमारगिरे - म० । २. पानियवासकं - रो० ।

विपाचेन्ति - "कथं हि नाम समणा सन्यपत्तिया सामिसेन हत्थेन पानीयथालकं पटिग्गहेस्सन्ति. सेय्यथापि गिही कामभोगिनो'' ति ! ग्रस्सोसं खो भिवल तेसं मनस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचे-न्तानं । ये ते भिन्न ग्रप्पिन्छा ...पे०... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाs चेन्ति – कथं हि नाम भिक्ख सामिसेन हत्थेन पानीयथालकं पटिग्ग-हेस्सन्ती ति .. पे०... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्ख सामिसेन हत्थेन वानीयथालकं पटिशाण्डन्ती ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

विगरद्रिबद्धो भगवा ...पे ०... कथं हि नाम ते, भिक्खवे, मोघपुरिसा सामिसेन इत्थेन पानीयथालकं पटिगाईस्सन्ति ! नेतं. भिक्खवे. ग्रप्प-10 सन्नानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे. इमं सिक्खापदं उदि-मेरमण --

१६६. "न सामिसेन इत्थेन पानीयथालकं पटिग्गहेस्सामी ति सिक्खा क्रम्मीमा" नि ।

१६७. न सामिसेन हत्थेन पानीयथालको पटिग्गहेतब्बो। यो 15 ग्रनादरियं पटिच्च सामिसेन हत्थेन पानीयथालकं पटिग्गण्हाति. ग्रापन्ति दक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच, ग्रस्सतिया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, धोवि-स्सामी ति वा धोवापेस्सामी ति वा पटिग्गण्हाति, श्रापदास, उम्मत्तकस्स, चारिकस्मिकस्मा ति ।

६ ५६. खपञ्जासमसेखियं

१६८ तेन समयेन बुढ़ो भगवा भग्गेस विहरति संसमारगिरे भेसकळावने मिगदाये। तेन खो पन समयेन भिक्ख कोकनदे पासाहे सित्थक पत्तधोवनं ग्रन्तरघरे छड्डेन्ति । मन्स्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति - "कथं हि नाम समणा सक्यपुत्तिया ससित्थकं पत्तधोवनं ग्रन्तरघरे छड्डेस्सन्ति, सेय्यथापि गिही कामभोगिनो'' ति ! ग्रस्सोसं 25 खो भिक्ख तेसं मनुस्सानं उज्ज्ञायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । ये ते भिक्ख अप्पिच्छा ...पे०... ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति -कथं हि नाम भिक्स ससित्थकं पत्तधोवनं ग्रन्तरघरे छड्डेस्सन्ती ति ... पे .... सच्चं किर, भिक्सवे, भिक्ख ससित्थकं पत्तधोवनं ग्रन्तरघरे

R. 199

B. 261

20

R. 262

R. 200

ब्रहेन्ती ति ? "सच्चं, मगवा" ति ।

विगरिह बुढो भगवा ...पे०... कथं हि नाम ते, भिक्खवे, मोघ-पुरिसा ससित्यकं पत्तधोवनं ग्रन्तरघरे छड्डेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्प-सन्नानं वा पसादाय ...पे० ... एवं चपन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दि-

१६६. "न ससित्यकं पत्तघोवनं झन्तरघरे छड्डेस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

१७०. न ससित्यकं पत्तघोवनं श्रन्तरघरे छड्डेतब्बं । यो श्रना-दरियं पटिच्च ससित्थकं पत्तघोवनं श्रन्तरघरे छड्डेति, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च, ग्रस्सितिया, ग्रजानन्तस्स, विलानस्स, उद्ध- 10 रित्वा वा भिन्दित्वा वा पटिगगहेत्वा' वा नीहरित्वा वा छट्टेति, ग्राप-दासु, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ . ४७. सत्तपञ्जासमसेखियं

१७१. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन छब्बिग्गया भिक्खू छत्त-पाणिस्स धम्मं देसेन्ति । ये ते भिक्खू अप्पिच्छा ... पे० ... ते उज्झायन्ति 15 खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कयं हि नाम छब्बिग्गया भिक्खू छत्तपाणिस्स धम्मं देसेस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर तुम्हे, भिक्खवे, छत्तपाणिस्स धम्मं देसेसाति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

विगरिह बुढो भगवा ... पे०... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, इन्तपाणिस्स धम्मं देसेस्सथं ! नेतं, मोघपुरिसा, झप्पसन्नारां वा पसा- 20 दाय ... पे०... एवं च पन, भिक्खने, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याशं –

१७२. "न खुलपाणिस्स धन्म देसेस्सामी ति सिक्खा कर-णीया" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खूनं सिक्खापदं पञ्जातं होति । १७३. तेन स्नो पन समयेन भिक्खू छत्तपाणिस्स गिरानस्स 25 घम्मं देसेत् कुक्कुच्चायन्ति'। मनुस्सा उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचोन्ति— "कवं हि नाम समणा सक्यपूत्तिया छत्तपाणिस्स गिलानस्स धम्मं न

१. पटिमाहे - स्था०, म० । २. देखिस्सामी - सी० । ३. कुनकुच्चायन्ता न देसेन्ति - सी० ।

B. 263

देसेस्सन्ती" ति ! ग्रस्सोसं खो भिक्ख तेसं मनस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं। ग्रथ खोते भिक्ख भगवतो एतमत्थं ग्रारो-चेसं। ग्रथ खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे धर्मि कथं कत्वा भिक्ख ग्रामन्तेसि - "ग्रनजानामि, भिक्खवे, छत्तपाणिस्स गिलानस्स 5 धम्मं देसेत । एव च पन. भिक्खवे. इमं सिक्खापदं उहिसेय्याथ --

१७४. "त छलपाणिस्य प्रतिलातस्य धस्मं वेमेस्सामी ति विक्ला करणीया" ति ।

१७४. क्रतां नाम तीणि छत्तानि – सेतच्छत्तं किलञ्जच्छत्तं पण्णच्छनं मण्डलब्रहं सलाकब्रहं ।

धम्मो नाम बद्धभासितो सावकभासितो इसिभासितो देवता-भासितो भत्थपसञ्चितो धम्मपसञ्चितो ।

हेमें स्था ति पटेन देसेति. पदे पदे ग्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रवखराय देसंति, ग्रक्खरक्खराय ग्रापत्ति दक्कटस्स । न छत्तपाणिस्स ग्रगिलानस्स भारती हेसेनब्बी । यो सनाहरिय पटिच्च छत्तपाणिस्स स्विगलानस्स धरम 15 देसेति. ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच ...पे०... ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ५८. ब्रह्मपञ्जासमसेखियं

१७६ तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन छव्बग्गिया भिक्ख दण्डपाणिस्स धम्मं देसेन्ति ... पे o ... उदिसंख्याथ --

१७७. "न दण्डपाणिस्स अगिलानस्स धम्मं देसेस्सामी ति सिक्खा 90 करणीया" ति :

१७८. दण्डो नाम मज्झिमस्स पुरिसस्स चतुहृत्थो दण्डो । ततो उक्कट्टो ग्रदण्डो, ग्रोमको ग्रदण्डो।

न दण्डपाणिस्स ग्रगिलानस्स धम्मो देसेतब्बो । यो ग्रनादरियं 25 पटिच्च दण्डपाणिस्स ग्रगिलानस्स घम्मं देसेति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । अनापत्ति ग्रसञ्चिचच ... पे ०... ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

१ वेतस्तां - रो॰ । २. देवभासितो - सी॰ ।

TP 201

. ६ ५३. ऊमसदिमसेवियं

१७६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरति जेतवने ध्रनाथ-पिण्डिकस्स घारामे । तेन खो पन समयेन छड्बिग्गया भिक्ख् सत्य-पाणिस्स धम्मं देसेन्ति...गे०... उहिसेय्याथ –

१८०. "न सत्यपाणिस्स ग्रगिलानस्स धम्मं वेसेस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

१८१. सत्यं नाम एकतोधारं उभतोधारं पहरणं'।

न सत्थपाणिस्स अगिलानस्स धम्मो देसेतब्बो । यो अनादिर्य पटिच्च सत्थपाणिस्स अगिलानस्स धम्मं देसेति, आपत्ति दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च ...पे०... ग्रादिकस्मिकस्सा ति ।

६.६०. सद्विमसेखियं

१८२. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने भ्रनाथ- 10 पिण्डिकस्स म्रारामे । तेन खो पन समयेन छब्बिगया भिक्खू भ्रावुध-पाणिरस' धम्मं देसेन्ति ... पेठ ... उहिसेय्याथ -

१८३. "न ब्राबुधपाणिस्स श्रमिलानस्स धम्मं बेसेस्सामी ति सिक्खा करणीया"ति ।

१८४. **ग्रावधं** नाम चापो कोदण्डो ।

न आवुधपाणिस्स ग्रगिलानस्स धम्मो देसेतब्बो। यो श्रनादियं पटिच्च श्रावुधपाणिस्स ग्रगिलानस्स धम्मं देसेति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च ...पे०... ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

स्रुत्तरवयो छहो।

15

६ ६१. एकसहिमसिखयं

१८४. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स झारामे । तेन खो पन समयेन छुट्टिनया भिक्खू पाटुका- 20 रूब्हस्स बम्म देसेन्ति ... पेठ ... उिह्सस्याथ -

१. पहरणि - स्या , रो । २. बायुवपाणिस्स - सी । ३. पाबुकारव्हस्स - म ।

10

15

B. 265

१८६. "न पादुकारू-म्हस्स ग्रमिलानस्स घम्मं देसेस्सामी ति पिक्का करणीया" ति ।

१८७ न पादुकारूब्हस्स ग्रगिलानस्स घम्मो देसेतब्बो। यो अनादरियं पटिच्च प्रकन्तस्स वा पटिमुक्कस्स वा श्रोमुक्कस्स वा श्रीम-5 लानस्स धम्मं देसेति. ग्रापन्ति दक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च ...पे ० ... ग्रादिकस्मिकस्सा ति ।

६ ६२ हासद्विमसेखियं

१८८. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन स्रो पन समयेन छव्बिग्गया भिक्खू उपाहना-रूब्हस्स' धम्मं देसेन्ति ...पे०... उद्दियेय्याथ –

१८२. "न उपाहनारू व्हस्स प्रगिलानस्स धम्मं देसेस्सामी ति सिक्साकरणीया" ति ।

१६०. न उपाहनारूब्हस्स अगिलानस्स धम्मो देसेतब्बो । यो अना-दरियं पटिच्च अक्कन्तस्स वा पटिमुक्कस्स वा ब्रोमुक्कस्स वा ब्रगिलानस्स घम्मं देसेति, आपस्ति दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च ... पे०... ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६६३. तेसद्विमसेखियं

१६१. तेन समयेन बुढो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खी पन समयेन छव्यिगया भिनखू यानगतस्स धम्मं वेसेन्ति ...पे०... उहिसेय्याथ –

१६२. "न यानगतस्स ग्रगिलानस्स धम्मं देसेस्सामी सिक्खा २० करणीया"ति ।

> १६३. थानं नाम वर्व्ह रथो सकटं सन्दमानिका सिविका पाटक्की । न यानगतस्स अगिलानस्स धम्मो देसेतब्बों। यो अनादरियं

१. उपाहनास्व्यस्य - म**ः** ।

B 266

क्रिक्य **मस्यवदस्य प्र**गिजानस्स भन्यं देसेति, आपत्ति दुक्कटस्स । स्रनापत्ति असङ्ख्या ... पे० ... ग्राटिकस्यिकस्सा स्ति ॥

६ ६४. चतसदिमसेखियं

१९४. तेन समयेन बुढो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने <mark>घनाथ-पिण्डिकस्स घारामें</mark>। तेन खो पन समयेन छुड्विगया भिक्खू सयनगतस्स धम्मं हेमेन्ति ...पेठ ... उहिसेट्याथ –

१६५. "न सयनगतस्स ग्रगिलानस्स घम्मं वेसेस्सामी ति सिक्का

१६६. न सयनगतस्स प्रगिलानस्स धम्मो देसेतब्बो । यो प्रना-दरियं पटिच्च धन्तमसो छमायं पि निपन्नस्स सयनगतस्स प्रगिला-नस्स धम्म देसेति. प्रापत्ति दक्कटस्स ।

अनापत्ति ग्रसञ्चिच ... पे ० ... ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ६५. पञ्चसदिमसेखियं

१६७. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने झनाथ-पिण्डिकस्स झारामे । तेन स्त्रो पन समयेन छब्बग्गिया भिक्सू पल्लिख-काय निसिन्नस्स धम्मं देसेन्ति ... पे० ... उहिसेय्याथ –

१८८. "न पल्लिस्थकाय निसिन्नस्स ग्रागलानस्स घम्म देसेस्सामी 15 नि सिक्सा करणीया" ति ।

१६६. न पल्लित्थकाय निसिन्नस्स ग्रगिलानस्स धम्मी देसे-तब्बो । यो ग्रनादित्यं पटिच्च हत्थपल्लित्थकाय वा दुस्सपल्लित्थकाय वा निसिन्नस्स ग्रगिलानस्स धम्मं देसेति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

धनापत्ति ग्रसञ्चिच ... पे० ... ग्रादिकस्मिकस्सा ति ।

६ ६६. खुसद्विमसेखियं

२००. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने अनाय-पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन छन्विगया भिन्नखू बेठित-सीसस्स धम्मं देसेन्ति ... पे०... उहिसेय्याथ –

१. झनायं - म०, स्था० । २. सी०, स्था० पोत्वकेसु नत्यि । पाकितिका - ३४.

२०१. "न बेटितसीसस्स ग्रागलानस्स बम्मं बेसेस्साची ति सिक्बा करणीया" ति ।

२०२. **बेठितसीसो** नाम केसन्तं न दस्सापेस्वा बेठितो होति । न बेठितसीसस्स प्रगिलानस्स धम्मो देसेतब्बो । यो प्रनादरियं पटिच्च इ. बेठिनसीसस्स प्रगिलानस्स धम्मे देसेति, ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

भ्रनापत्ति असञ्चिच्च, भ्रस्सतिया, भ्रजानन्तस्स, गिलानस्स, केसन्तं विवरापेत्वा देसेति, भ्रापदास, उम्मत्तकस्स, श्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ६७. सत्तसद्विमसेखियं

२०३. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स ब्रारामे । तेन स्त्रो पन समयेन छुव्बग्गिया भिक्सू ब्रोगुण्टित १० सीसस्स भ्रम्म देशिन्त ... पे०... उहिसेच्याथ –

२०४. "न घोगुण्ठितसीसस्सं ग्रगिलानस्स धम्मं वेसेस्सामी ति सिक्ता करणीया" ति ।

२०५. श्रोगुण्ठितसीसो नाम ससीसं पारुतो वुच्चति ।

न ग्रोगुण्डितसीसस्स ग्रगिलानस्स धम्मो देसेतब्बो । यो ग्रनादरियं 15 पटिच्च ग्रोगुण्डितसीसस्स ग्रगिलानस्स धम्म देसेति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

श्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च, ग्रस्सतिया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, सीसं .बिबरापेत्वा देसेति, श्रापदास, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

६ ६८. ग्रदसदिमसे बियं

२०६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने धनाध-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन छव्विगया भिक्खू छमाये थ निसीदित्वा ग्रासने निसिन्नस्स धम्मं देसेन्ति... पे० ... उहिसेय्याय –

२०७. "न छमाय निसीदित्या श्रासने निसिश्वस्स ग्रगिलानस्स बझ्यं वेसेस्सामी ति सिक्सा करणीया" ति ।

२०५. न छमाय निसीदित्वा ग्रासने निसिन्नस्स ग्रिगुलानस्स

R. 203

.

R. 267

१. देसिस्सामी - सी॰ । २. खमायं - स्था॰, म॰ ।

वम्मो देसेतब्बो । यो अनादरियं पटिच्च छमाय निसीदित्वा आसमे विसिन्नस्स प्रमिलानस्स वम्मं देसेति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । अनापनि प्रमुट्चिच्च , पे०... प्राटिकस्मिकस्मा ति ।

६६६ स्वयम्बिययेखाः

२०१. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथपिण्डिकस्स भ्रारामे । तेन खो पन समयेन छुड्बिग्गया भिक्खू नीचे भ्रासने 5
निसीदित्वा उच्चे भ्रासने निसिन्नस्स धम्मं देसेन्ति । ये ते भिक्खू
श्रप्पिच्छा ...पे०... ते उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम
छुड्बिगया भिक्खू नीचे भ्रासने निसीदित्वा उच्चे भ्रासने निसिन्नस्स
धम्मं देसेस्सन्ती ति ...पे० ... सच्चं किर तुम्हे, भिक्खवे, नीचे भ्रासने
निसीदित्वा उच्चे भ्रासने निसिन्नस्स धम्मं देसेथा ति ? "सच्चं, 10
भगवा" ति । विगरिह बुढो भगवा ...पे० ... कथं हि नाम तुम्हे, मोघपुरिसा, नीचे आसने निसीदित्वा उच्चे भ्रासने निसिन्नस्स धम्मं देसेस्सय !
नेतं, मोघपुरिसा, ध्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... विगरिहत्वा धम्मं
कथं करवा भिक्ख भ्रामन्तिस –

२१०. ''भूतपुब्बं, भिक्खवं, वाराणसियं प्रज्ञातरस्स छपकस्सं 15 पजापित गिक्सिनी प्रहोसि । अय खो, भिक्खवं, सा छपकी त छपकं एतदवोच — 'गिक्सिनीम्ह, अय्यपुत्त ! इच्छामि अम्ब खादितुं ति । 'नित्य अम्बो, अकालो अम्बस्सा' ति । 'सचे न लिमस्सामि मिर-स्सामी' ति । तेन खो पन समयेन, भिक्खवं, रूज्यो अम्बो खुवकलो होति । अय खो, भिक्खवं, सो छपको येन सो अम्बो तेनुपसङ्किम; 20 उपसङ्किमत्वा त अम्ब अभिक्हिह्तां निलीनो अन्छि । अय खो, भिक्खवं, ताजा पुरोहितन बाह्मणेन सिंढ येन सो अम्बो तेनुपसङ्किम; उपसङ्किमत्वा उच्चे आसने निसीदित्वा सम्ब प्रमिम्को स्य राजा, यत्र हि नाम उच्चे आसने निसीदित्वा स्थिमिको अयं राजा, यत्र हि नाम उच्चे आसने निसीदित्वा स्थिमिको प्रस्कृति । अस्य थ वि

र. खनकस्स - स्था० । २. खनकी - स्था० । ३. खनके - स्था० । ४. धम्ब - म०, रो० । ४. सचाई - सी० ३ ६. म०, रो०, स्था० पोल्पकेस नस्थि । ७. धमिशहित्स - म०।

ın

आसने निसिन्नस्स मन्तं वाचेस्सति । अहं चिन्ह प्रघम्मिको, योहं इत्यिका कारणा रञ्जो अन्त्रं अवहरामि । सन्त्रमिदं चरिमं कतं पित तत्त्रेव परिपति ।

"उभो भ्रत्थं न जानित, उभो धम्मं न पस्सरे ।
यो चायं मन्तं वाचेति, यो चाधम्मेनभीयति ।।
"सालीनं भ्रोदनो भृतो, सुचिमंसूपसेचनो ।
तस्मा घम्मे न वत्तामि, धम्मो भ्रियोभि विण्यतो ।।
"धिरत्यु तं धनलाभं, यसलाभं च बाह्मण ।
या वृत्ति विनिपातेन, श्रथम्मचरणेन वा ।।
"परिब्बज महाब्रह्मे, पचन्तञ्चे पि पाणिनो ।
मा त्वं श्रथम्मो श्राचरितो, श्रम्मा कम्मीमवाभिदा ति ।।

"तदापि में, भिक्खवे, ग्रमनापा नीचे ग्रासने निसीदित्वा उच्चे ग्रासने निसिन्नस्स मन्तं वाचेतुं, किमङ्क्ष पन एतरिह न ग्रमनापा भवि-स्सति नीचे ग्रासने निसीदित्वा उच्चे ग्रासने निसिन्नस्स घम्मं देसेतुं। 15 नैतं, भिक्खवे, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, भिक्खवे, हमं सिक्खापदं उहिसेय्याय –

२११. "न नीचे प्राप्तने निर्सादित्वा उच्चे प्राप्तने निर्सिष्णस्स प्रणिलानस्य प्रम्मं वेसेस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

२१२. न नीचे श्रासने नितीदित्वा उच्चे श्रासने नितिसम्स्स श्र ग्रिगलानस्स धम्मो देसेतब्बो । यो ग्रनादित्यं पटिच्च नीचे श्रासने नितीदित्वा उच्चे श्रासने नितिन्नस्स ग्रिगलानस्स धम्मं देसेति, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

भनापत्ति असञ्चिच्च . . पे o ... ब्रादिकस्मिकस्सा ति ।

६ ७०. सत्ततिमसेखियं

२१३. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्थयं विहरति जेतवने ग्रनाथ-25 पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन स्त्रो पन समयेन छुट्विगया श्विस्स् टिता

१. सब्बं इरं च - रो०; सम्बानितं च - स्वा०; सम्बानियंचमरितातं - सी०। २. सी०। स्वा०, रो० पोत्यकेसु नरिय। ३. परिनतं - रो०, स्वा०; सी० पोत्यके नरिय। ४. बाबस्येन सर्विस्पति - रो०। ४. सरिवेंहि - सी०। ६. किसमूं - म०, स्वा०।

P 205

15

निसिन्नस्स धम्मं देसेन्ति ... पे० ... उहिसेय्याथ --

२१४. "व ठितो निसिक्सस प्रियलानस्स वस्मं देसेस्सामी ति सिक्का करणीया" ति ।

२१५. न ठितेन निसिन्नस्स प्रगिलानस्स घम्मो देसेतब्बो । बो धनादरियं पटिच्च ठितो निसिन्नस्स प्रगिलानस्स घम्मं देसेति, घापत्ति s दुक्कटस्स ।

म्रनापत्ति भ्रसञ्चिच ... पे ... भ्रादिकस्मिकस्सा ति ।

६ ७१. एकसत्ततिमसेखियं

२१६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने झनाथ-पिण्डिकस्स फ्रारामे । तेन खो पन समयेन छुब्बीगया भिक्खू पच्छतो गच्छन्ता पुरतो गच्छन्तस्स धम्मं देसेन्ति ... पे० ... उहिसेय्याथ —

२ १७. "न पच्छतो गच्छन्तो पुरतो गच्छन्तस्स अगिलानस्स धम्मं बेसेस्सासी नि सिक्ता करणीया" नि ।

२१८. न पच्छतो गच्छत्तेन पुरतो गच्छत्तस्स प्रगिलानस्स धम्मो देसेतब्बो । यो भ्रनादरियं पटिच्च पच्छतो गच्छत्तो पुरतो गच्छत्तस्स भ्रगिलानस्स धम्मं देसेति. भ्रापत्ति दक्कटस्स ।

> भ्रनापत्ति भ्रसञ्चिच्च ... पे॰ ... ग्रादिकम्मिकस्सा ति । ——०——

६ ७२. द्वासत्ततिमसेखियं

२१६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने घनाथ-पिण्डिकस्स घारामे । तेन खो पन समयेन छुब्बिगया भिक्कू उप्पचेन गच्छन्ता पथेन गच्छन्तस्स धम्मं देसेन्ति ... पे० ... उद्दिसेय्याथ —

२२०. "न उपयोग गण्डातो पयेन गण्डातस्य ग्रागलानस्य धम्मं 20 बेसेस्मास्त्री नि विकासः करणीया" ति ।

२२१. न उप्पयेन गच्छन्तेन पयेन गच्छन्तस्स ग्रगिलानस्स धम्मो देखेलब्बो । यो प्रनादरियं पटिच्च उप्पयेन गच्छन्तो पयेन गच्छन्तस्स क्षमिलानस्स धम्मं देसेति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

धनापत्ति ग्रसञ्चिच्च ... पे o ... ग्रादिकस्मिकस्सा ति ।

15

R. 206

६ ७३. तेमसतिममेवियं

े २२२. तेन समयेन बुढो भगवा सावत्ययं विहरति जेतवने भनाय-पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन छव्यन्गिया भिक्खू ठिता उच्चारं पि पस्साव पि करोन्ति ... पे० ... उहिसेय्याय –

२२३. "व ठिसो ध्रमिलानो उच्चारं वा पस्सावं वा करिस्सामी 5 ति सिक्बा करणीया" ति ।

२२४. न ठितेन श्रगिलानेन उच्चारो वा पस्सावो वा कातब्बो । यो श्रनादरियं पटिच्च ठितो श्रगिलानो उच्चारं वा पस्सावं वा करोति, ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च ... ये o ... ग्रादिकस्मिकस्सा ति ।

९ ७४. चतुसत्ततिमसेखियं

२२५. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स अरामे । तेन खो पन समयेन छब्बिग्गया भिक्खू हरिते उच्चारं पि पस्सावं पि खेळं पि करोन्ति ... पे० ... उहिसेय्याथ –

२२६. "न हरिते प्रणिलानो उच्चारं वा पस्सावं वा लेळं वा करिस्सानी ति सिक्ता करणीया" ति ।

२२७. न हरिते प्रगिलानेन उच्चारो वा पस्सादो वा खेळो वा कातब्बो। यो प्रनादरियं पटिच्च हरिते प्रगिलानो उच्चारं वा पस्सावं वा खेळं वा करोति, प्रापत्ति दुक्कटस्स।

प्रनापत्ति असञ्चिचन अस्सितिया, ध्रजानन्तस्स, गिलानस्स, प्रप्प हरिते कतो हरितं घोत्थरित, ग्रापदासु, उम्मत्तकस्स, ग्रादिकम्मि-अकम्मा नि ।

६ ७४. पञ्चसत्ततिससेक्षियं

२२८. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने भनाथ-पिण्डिकस्स मारामे । तेन खो पन समयेन छुम्बन्गिया भिक्कू उदके उच्चारं पि पस्साव पि खेळ पि करोन्ति । मनुस्सा उज्ज्ञायन्ति ख्रियन्ति विषा-

१ स्रोलं - सी० । २. घपहरिते - स्वा० ।

.

R 971

चिन्त - "कथं हि नाम समया सनयपुत्तिया उदके उच्चारं पि पस्सावं पि खेळं पि करिस्सन्ति, संध्यथापि गिही कामभोगिनो" ति ! अस्सोसुं खो भिक्खू तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं खिध्यन्तानं विषाचेन्तानं । ये ते भिक्खू अपिणच्छा ... पे o ... ते उज्झायन्ति खिध्यन्ति विषाचेन्ति — कथं हि नाम झब्बिगया भिक्खू उदके उच्चारं पि पस्सावं पि खेळं पि करिस्सन्ती कि ... पे o ... ते उज्झायन्ति खिध्यन्ति विषाचेन्ति — कथं हि नाम झब्बिगया भिक्खू उदके उच्चारं पि पस्सावं पि खेळं पि करोया ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरहि बुद्धो भगवा ... पे o ... कथं हि नाम तुम्हे, मोषपुरिसा, उदके उच्चारं पि पस्सावं पि खेळं पि करिस्स्य ! नेतं, मोषपुरिसा, अप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे o ... एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसंख्याय — ।

२२६. "न उदके उच्चारं वा पस्सावं वा खेळं वा करिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खूनं सिक्खापदं पञ्ञात्तं होति ।

२३०. तेन खो पन समयेन गिलाना भिक्खू उदके उच्चारं पि पस्सावं पि खेळं पि कातुं कुक्कुच्चायन्ति । भगवतो एतमत्यं ब्रारोचेसुं । ब्रय खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे घर्मिम कयं कत्वा भिक्खू ब्रामन्तेसि — "ब्रनुजानामि, भिक्खवे, गिलानेन भिक्खुना उदके उच्चारं पि पस्सावं पि खेळं पि कातुं । एवं च पन, भिक्खवे, इमं सिक्खापदं उद्दिसेय्याय —

२३१. "न उबके प्रगिलानो उच्चारं वा पस्सावं वा खेळं वा 20 करिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

२३२. न उदके ग्रिगिलानेन उच्चारी वा पस्सावो वा खेळो वा कातब्बो । यो श्रनादरियं पटिच्च उदके ग्रिगिलानो उच्चारं वा पस्सावं वा खेळं वा करोति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च, ग्रस्सितया, ग्रजानन्तस्स, गिलानस्स, थले 25 कतो उदकं ग्रोत्थरति, ग्रापदासु, उम्मत्तकस्स, खित्तचित्तस्स', वेदना-ट्टस्स', ग्रादिकम्मिकस्सा ति ।

पादकवर्गा सत्तमो ।

१ स्था॰ पीत्वके निःव । २ वेदनद्रस्त – सी०, रो०; स्था॰ पीत्वके नत्वि।

B. 272

२३३. "उद्दिद्धा खो, श्रायस्मन्तो, सेखिया धम्मा । तत्यायस्मन्ते पुण्डामि -- "कच्चित्य परिसुद्धा"? दुतियं पि पुण्डामि -- "कच्चित्य परिसुद्धा"? ततियं पि पुण्डामि -- "कच्चित्य परिसुद्धा"? परिसुद्धेत्या- परमन्तो, तस्मा तुण्ही, एवमेतं धारयामी ति ।

सेखियकण्डं निद्धितं ।

*एत्य सी० पोत्यके इमा गायायो दिस्सन्ति.---

उहानं

-:::-

"परिमण्डलं पटिच्छन्नं सुसंवतोक्खित्त चक्खना। उक्सित्तज्जिम्बिकाप्यसद्धी तयी चेव पचालना ।। सम्मधोगुष्ठिता चेव कृटिपल्लिकाय च । सक्कच्चं पत्तसञ्जी च समसुपसमतित्तिकं।। सक्कच्च पत्तसङ्जी च संपदान समसुपकः। थुपतो च पटिच्छन्न विञ्ञात्तुज्ज्ञान सञ्ज्ञिता ॥ न महन्तं मण्डल द्वार सब्बं हत्य न क्याहरे । उन्स्तेपो छेदनं गण्ड चन सित्याव कारकं।। जिह्वानिच्छारक चेव चपससुरु सुरेन च । हत्थी पत्तो च स्रोट्ठो च सामिसञ्च ससित्यक ।। छत्तपाणिस्स सद्धम न देसेन्ति तथागता !। इच्चेव दण्डपाणिस्स सत्य आयुध पाणिनं।। पादकोपाहनाचेव यानसेट्य गतस्स चं। पल्लित्थिका निसिन्नस्स बेठितो गण्ठितस्स च ।। छमा नीचासने ठानं पच्छतो उप्पर्धेन च । ठितकेन न कातब्बं हरिने उदकम्हिचा ति ॥

तैसं वग्गानं उद्दानं

परिमण्डलं उज्जीय सम्मं सक्कण्यमेव व । कवलासुव सुरू चेव पायुकेन च सत्तमा ति ॥ पञ्जाता प्रतिदेवेन गोतमेन यसस्मिता । सावके सिक्सनत्वाय पञ्चसत्तति सेविया ति ।व

८. अधिकरणसमया धम्मा

इमे स्तो पनायस्मन्तो सत्त ग्रधिकरणसमथा धम्मा उद्देस ग्रागच्छन्ति।

 उप्पश्नुप्पश्नानं प्रधिकरणानं समयाय वृपसमाय सम्मुखाविनयो दातब्बो, सितिविनयो दातब्बो, प्रमूब्हिवनयो दातब्बो, पटिञ्ञाय कारे-तब्बं, येभय्यसिका, तस्सपापियसिका', तिणवत्थारको ति ।

R. 207

२. उदिट्ठा खो, श्रायस्मन्तो, सत्त श्रीषकरणसमथा बम्मा । तत्वायस्मन्ते पुच्छामि – "कच्चित्य परिसुद्धा" ? दृतियं पि पुच्छामि – "कच्चित्य परिसुद्धा" ? "कच्चित्य परिसुद्धा" ? तितयं पि पुच्छामि – "कच्चित्य परिसुद्धा" ? परिसुद्धेत्थायस्मन्तो, तस्मा तुण्ही, एवमेतं धारयामी ति ।

ग्रधिकरणसमथा धम्मा निद्रिता ।

३. उिद्दुं खो, ग्रायस्मन्तो, निदानं; उिद्दुहा बत्तारो पाराजिका धम्मा; उिद्दुहा तेरस सङ्काविसेसा धम्मा; उिद्दुहा दे ग्रनियता धम्मा; उिद्दुहा दे ग्रनियता धम्मा; उिद्दुहा देत्र नित्ता पाचित्तिया धम्मा; उिद्दुहा देनबृति पाचित्तिया धम्मा; उिद्दुहा सेखिया धम्मा। एत्तकं तस्य भगवतो सुत्तागतं सुत्तपरियापन्नं ग्रन्बद्धमासं उद्देसं ग्रागच्छति । तत्थ सब्बेहेव समग्गेहि सम्मोदमानेहि प्रविवदमानेहि सिक्खितव्यं ति ।

भिष्युविभङ्गो 'निहितो'।

१. तस्त्रपापिय्यविका – सी०, रो० । २. महाविशक्को – म०; महाविशक्कं – रो० । १. विद्वितं – रो० । याचितिर्व-१६.

. J

.

····-

भिक्खनीविभङ्गो

१. पाराजिककण्डं

१. पठमपाराजिकं
 (परामसनसाहिते)

(१) सुन्वरीनन्वाकत्नु

१. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थ्य विहरति जेतवने भ्रनाथपिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन साब्हो मिगारनत्ता भिक्खुनीसङ्क्षस्स विहार कत्तुकामो होति । श्रय खो साब्हो मिगारनत्ता भिक्खुनीसङ्क्षस्स विहार कत्तुकामो होति । श्रय खो साब्हो मिगारनत्ता भिक्खुनीत्यो उपसङ्क्षमित्वा एतदवोच — "इच्छामहं, ग्रय्ये, भिक्खुनीसङ्क्षस्स विहार कातुं । देय मे नवकम्मिकं भिक्खुनिं" ति । तेन खो पन समयेन उ
चतस्सो भगिनियो भिक्खुनीसु पब्बिजता होन्ति — नन्दा, नन्दवती, सुन्दरीनन्दा, शुल्लनन्दा ति । तासु सुन्दरीनन्दा भिक्खुनी तरुणपब्बिजता
ग्रमिल्पा होति दस्सनीया पासादिका पण्डिता ब्यत्ता' मेधाविनी दक्खा
ग्रमलसा, तत्रुपायाय वीमसाय समन्नागता, भ्रलं कातु धलं संविधातु ।
ग्रय खो भिक्खुनीसङ्घो सुन्दरीनन्द भिक्खुनि सम्मिन्दवा साब्हस्स मिगारनत्ता नवकम्मिकं ग्रदासि । तेन खो पन समयेन सुन्दरीनन्दा भिक्खुनी
साब्हस्स मिगारनत्ता निवसनं प्रभिक्खणं गच्छिति — "वासि देय, फरस्ता देय, कुठारि देय, कुद्दाले देय, निलादन देथा" ति । साब्हो पि मिगारनत्ता
मिक्बुन्पस्सय प्रभिक्षणं गच्छिति कताकतं जानितुं । ते ग्रभिण्डतस्सनेन पिडबर्बित्ता ग्रहेसं ।

प्रथ खो सान्हो मिगारनत्ता सुन्दरीनन्दं भिक्खुनि दूसेतुं भ्रोकासं भ्रालभमानो एतदेवत्यार्यं भिक्खुनीसङ्कस्स भत्तं भ्रकासि । भ्रथ खो B. 273,

निक्कुनिसक्कस्त – म० । २. ती० पोष्पके निष्य । ३. व्यत्ता – सी० । ४. तनू-पायाय – सी० । ५. परसुं – म० ३६. कृतालं – म० । ७. निक्कुनुरस्त्य – म० । व. प्रतिक्रंबस्यनेन – री०; प्रतिक्रंबस्तनेन – स्वा० । ६. एतदेवप्रस्थाय – म०; एतदेव ग्रत्याय – स्वा० ।

B. 274 R. 212 साच्हो मिगारनत्ता मत्तम्ये भ्रासनं पञ्जापेन्तां — "एत्तका भिक्खुनियो ध्रथ्याय सुन्दरीनन्दाय बृड्डतरां" ति एकमन्तं ध्रासनं पञ्जापेसि
"एत्तका नवकतरा" ति — एकमन्तं ध्रासनं पञ्जापेसि । पटिज्छन्ने ध्रोकासे
निक्टे सुन्दरीनन्दाय भिक्खुनिया ध्रासनं पञ्जापेसि । यद्या थेरा

भिक्खुनियो जानेय्युं — "वकानं भिक्खुनीनं सन्तिके निसिन्ना" ति ।
प्रथ खो साच्हो मिगारनत्ता भिक्खुनीसङ्कुस्स कालं ध्रारोचापेसि — "कालो,
ध्रय्ये, निट्टितं भर्ता" ति । सुन्दरीनन्दा भिक्खुनी स्क्रानि । से निक्कुनी स्तिन्त्र ।

कामो । सचाहं गीमरसन्ता भिक्खुनीसङ्कुस्स भर्ता प्रकासि ; मं सो दूसेतुकामो । सचाहं गीमस्सामि विस्सरो में भविस्सती" ति, प्रन्तेवासिन्ति
भिक्खुनि प्राणापेसि — "भच्छ में पिण्डपातं नीहर । यो चे मं पुच्छिति,
गीलाना' ति पटिबेदेही" ति । "एवं, ग्रय्ये" ति खो सा भिक्खुनी
सुन्दरीनन्दाय भिक्खुनिया पच्चस्सोसि ।

तेन क्षो पन समयेन साब्हो मिगारनत्ता बहिद्वारकोट्ठके ठितो होति

गुन्दरीनन्दं भिक्क्ष्मिं पिटपुच्छन्तो — "कहं, अध्ये, अध्या सुन्दरीनन्दा ?

कहं, अध्ये, अध्या सुन्दरीनन्दा'' ति ? एवं वृत्ते सुन्दरीनन्दाय भिक्क्ष्मुं निया अन्तेवासिनी भिक्क्षुनी साब्हं मिगारनत्तारं एतदवोच — "गिलानावुसो; पिण्डपातं नीहरिस्सामी'' ति । अध्य क्षो साब्हो मिगारनत्ता — "यम्पाहं अत्थाय भिक्क्षुनीसङ्क्षस्य भत्तं अकार्षि अध्याय सुन्दरीनन्दाय

गरणा'' ति मनुस्से आणापेत्वा — "भिक्क्षुनीसङ्क्षं भत्तेन परिविस्था'' ति

वत्वा येन भिक्क्षुन्यस्था तेनुपसङ्क्षमि । तेन क्षो पन समयेन सुन्दरीनन्दा भिक्क्षुनी क्षारामकोट्ठके ठिता होति साब्ह मिगारनत्तारं पतिमानन्ती ।

अक्ष्मा' को नुन्दरीनन्दा भिक्क्षुनी साब्हं मिगारनत्तारं दूरतो व प्रागच्छन्तं ।

इक्षा' को सुन्दरीनन्दा भिक्क्षुनी साब्हं मिगारनत्तारं दूरतो व प्रागच्छन्तं ।

को साब्हो मिगारनत्ता येन सुन्दरीनन्दा भिक्क्षुनी तेनुपसङ्क्षमः; उपसङ्कः

मित्वा सुन्दरीनन्दं भिक्क्षुनि एतदवोच — "कि ते, अध्ये, अफासु, किस्स्

निपकासी'' ति ? "एवच्हेतं, आबुसो, होति या अनिच्छन्तं इच्छती' ति ।

"क्याहं तं, अध्ये, न इच्छित्सामि" ? अपि चाहं ओकासं न लगामि तं स्वते'

१. पञ्चापेनती - म० । २. एतिका - ती० । ३. बृहुबरा - ती० । ४. मरोन - ती० । १. ती० गोतके तस्य । ६. मरोबार्ति - ती०, रो० । ७. च - ती०, स्या०, रो । द. ती०, स्या० गोतकेतु तस्य । ६. वमजुरूस्सयो - म० । १०. महत् - रो० । ११. इच्छामि - ती० । १२. ती० गोजके तस्य ।

B 275

P 218

15

25

ति । ग्रवस्सतो ग्रवस्सताय सन्दरीनन्दाय भिक्खनिया कायसंसमा समापिज ।

तेन स्त्रो पन समयेन ग्रञ्जातरा भिक्सनी जरादब्बला चरण-गिलाना सन्दरीनन्दाय भिक्खनिया ग्रविदरे निपन्ना होति । ग्रहसा खो सा भिक्सानी साब्हं मिगारनत्तारं भ्रवस्ततं भ्रवस्तताय सन्दरीनन्दाय भिक्खनिया कायसंसम्म समापङ्जननं । दिस्वान उज्झायति खिरयति । विपासेति -- "कथं हि नाम ग्रय्या सन्दरीनन्दा ग्रवस्सता ग्रवस्सतस्स परिस-प्रगलस्स कायसंसर्गं सादियस्मती" ति ! ग्रथ खो सा भिक्खनी भिक्ख-नीनं एतमत्थं ग्रारोचेसि । या ता भिक्खनियो ग्रप्पिच्छा सन्तटा लिजनियो कक्कचिका सिक्बाकामा ता उज्झायन्ति विययन्ति विपा-चेन्ति - "क्यं हि नाम ग्रय्या सन्दरीनन्दा भिक्खनी" ग्रवस्सता ग्रवस्सतस्स 10 परिसपगालस्य कायसंसमां सादियस्यती" ति ! ग्रथ खो ता भिक्खनियो भिक्लानं एतमत्थं ग्रारोचेसं। येते भिक्ला ग्रप्पिच्छा सन्तदा लज्जिनो कुक्कुच्चिका सिक्खाकामा ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति -" कथं हि नाम सन्दरीनन्दा भिक्खनी ग्रवस्सता ग्रवस्सतस्स परिसप्गालस्स काय-संसम्भं साहित्रिस्सती" ति ।

श्रथ खोते भिक्ख भगवतो एतमत्थं श्रारोचेसं। श्रथ खो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे भिनखसङ्कं सन्निपातापेत्वा भिनख पटि-पुच्छ - "सच्चं किर, भिक्खवे, सुन्दरीनन्दा भिक्खनी अवस्सता अव-स्सतस्स परिसपग्गलस्स कायसंसग्गं सादियी" ति ? "सच्चं भगवा" ति । विगरिह बद्धो भगवा -- "ग्रनन्च्छविकं", भिक्खवे, सुन्दरीनन्दाय 20 भिक्खनिया ग्रननलोमिक ग्रप्पतिरूपं ग्रस्सामणकं ग्रकप्पियं ग्रकरणीयं। कथं हि नाम, भिक्खवे, सुन्दरीनन्दा भिक्खनी श्रवस्सूता श्रवस्स्तस्स परिस-पग्गलस्स कायसंसग्गं सादियिस्सति ! नेतं, भिक्खवे, श्रप्पसन्नानं वा ु पसादाय पसन्नानं वा भिय्योभावाय"। ग्रथ स्वेतं. भिक्सवे. ग्रप्यसन्नानं चेव ग्रप्पसादाय पसन्नानं च एकच्चानं ग्रञ्जयताया" ति ।

(२) पञ्जासि

भ्रथ खो भगवा सन्दरीनन्दं भिक्खानि भ्रनेकपरियायेन विगरहित्वा

१. निसिक्स - बी० । २. स्था० पोत्यके नित्य । ३. खीर्यात - सी०. स्था०, रो० ४. स्वा॰, री॰, म॰ पौत्यकेसु नत्यि । १. सावियती -स्या॰ । ६. धननञ्छवियं -सी॰, रो०। ७. अप्यटिक्यं - स्था०, रो० । इ. भीव्योभावाय - सी० । १. प्रवनादाय - रो० ।

n 976

दुब्भ रतायं दुप्पोसताय महिच्छताय असन्तुद्वितायं सङ्गणिकाय कोर्सज्ञस्स प्रवणां भासित्वा, अनेकपरियायेन सुभरताय सुप्पोसतायं अपिपच्छतायं सन्तुद्वस्सं सल्सेखस्स धृतस्सं पासादिकस्स अपचयस्स विरियारम्भस्स वण्णं भासित्वा, भिक्खूनं तदनुच्छविकं तदनुचोमिकं धन्मिं कथं

कत्वा निक्क्ष् भामन्तेसि – "तेन हि, भिक्खवे, भिक्खुनीनं सिक्खापदं
पञ्जापेस्सामि दस अत्यवसे पिटच्च – सङ्क्षपुट्युताय, सङ्क्ष्मासुताय,
दुम्मकक्नं भिक्खुनीनं निग्गहाय, पेसलानं भिक्खुनीनं फासुविहाराय,
दिद्वधन्मकानं भासवानं संदराय, सम्परायिकानं भासवानं पटिचाताय,
भप्पसन्नानं मं पसादाय, पसन्नानं वा भिज्योभावाय, सद्धम्मद्वितिया

विनयानुग्गहाय। एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं
चिह्नसन्तु –

२. "या पन भिष्युनी श्रवस्तुता श्रवस्तुतस्त पुरिसपुगानस्त श्रवस्यकं उक्शवाणुनण्डलं श्रामसनं वा परामसनं वा गहणं वा खुपनं वा पटिपोळनं' वा सावियेच्य, श्रयं पि पाराजिका होति श्रसंवासा उक्शवाणुनण्डलिका" ति ।

(३) विभङ्गो

20.214 15 इ. **या पना** ति या यादिसा यथायुक्ता यथाजच्चा यथानामा यथा-गोत्ता यथासीला यथाविहारिनी यथागोचरा थेरा वा नवा वा मज्झिमा वा, एसा वच्चित या पना ति ।

भिक्कुनी ति भिक्कान" ति भिक्कुनी; भिक्काचरियं प्रञ्जुपगता ति भिक्कुनी; भिन्नपटघरा ति भिक्कुनी; समञ्जाय भिक्कुनी;

पिटञ्जाय भिक्कुनी; एहि भिक्कुनी ति भिक्कुनी; तीहि सरणगमनेहि
जपसम्पन्ना ति भिक्कुनी; भद्रा भिक्कुनी; सारा भिक्कुनी; सेका"
भिक्कुनी; ग्रसेका" भिक्कुनी; समगोन अभतोसङ्कोन अतिचतुरयेन कम्मेन
अकुप्पेन ठानारहेन उपसम्पन्ना ति भिक्कुनी। तत्र यायं भिक्कुनी
समगोन उमतोसङ्कोन ज्ञास्वितुष्येन कम्मेन अकुप्पेन ठानारहेन उपअस्पन्ना, ग्रयं इमिस्म अस्ये अधिप्येता भिक्कुनी ति।

१. दुमरताय - सी० । २. धवलपुट्रताय - स्या०; घसनृष्टिया - सी०, रो० । ३. सुरी-वचाय - स्या०, रो०, म० । ४. प्रियण्यस्य - सी०, स्या० । ४. सनुष्ट्रिया - रो० । ६. सृतस्य -स्या०, रो० । ७. पक्रवरेस्सायि - य० । इ. ६. स्या०, रो०, य० रोस्पकेस् नस्य । १०. पांत-सीळनं - रो०; पीतर्योगतं - सी० । ११. विश्वस्था - य० । १२. सेच्या - स्या० । १३. सम्ब-स्या - स्या० ।

श्रवस्सुता नाम सारता श्रपेक्सवती पटिवद्धचिता । श्रवस्सुतो नाम सारतो श्रपेक्सवा पटिवद्धचितो ।

पुरिसपुण्यालो नाम मनुस्सपुरिसो न यक्को न पेतो न तिरच्छानगर्यो विज्ञ पटिसलो कायससम्म समापण्यितः।

व्यवस्त्रकं ति हेंद्वस्तकं । उडमजाणुमण्डलं ति उपरिजाणुमण्डलं । धामसनं नाम आमट्टमत्तं । परामसनं नाम इतोचितो च सञ्चोपनं । गहणं नाम गहितमत्तं । ध्ययनं नाम फटमत्तं'।

पिटपीळनं वा सावियेच्या ति श्रङ्कं गहेत्वा निप्पीळनं सादियति । स्रयं पी ति परिमायो उपादाय वच्चति ।

पाराणिका होती ति सेव्यथापि नाम पुरिसो सीसिच्छिनो प्रमब्बो तेन सरीरबन्धनेन जीवितुं एवमेव भिक्खुनी प्रवस्तुता प्रवस्तुतस्स पुरिस-पुग्गलस्स प्रधनसकं उब्भजाणुमण्डलं प्रामसनं वा परामसनं वा गृहणं वा .15 छुपनं वा पटिपीळनं वा सादियन्ती प्रस्तमणी होति प्रसक्यधीता । तेन वच्चित पाराणिका होती ति ।

प्रसंबासा ति संवासो नाम एककम्मं एकुदेसो समसिक्खता , एसो संवासो नाम । सो ताय सिंद्ध नित्य, तेन वृण्वति प्रसंवासा ति ।

४. उभतोध्रवस्सुते ध्रधन्त्यकं उन्भजाणुमण्डलं कायेन कायं ध्राम- 20 सति, प्रापत्ति पाराजिकस्स । कायेन कायपटिवद्धं ध्रामसति, ध्रापत्ति युल्लच्चयस्स । कायपटिबद्धेन कायं ध्रामसति, ध्रापत्ति युल्लच्चयस्स । कायपटिबद्धेन कायपटिबद्धं ध्रामसति, ध्रापत्ति दक्कटस्स ।

निस्सम्मियेन कायं आमसति, आपत्ति दुन्कटस्स । निस्सम्मियेन कायपटिबद्धं आमसति, आपत्ति दुक्कटस्स । निस्सम्मियेन निस्सम्मियं अ आमसति, आपत्ति दक्कटस्स ।

उज्भवसकं अघोजाणुमण्डलं कायेन कायं घामसति, प्रापत्ति बुल्ल-च्चयस्स । कायेन कायपटिबद्धं घामसति, धापत्ति दुक्कटस्स । कायपटि-बद्धेन कायं धामसति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । कायपटिबद्धेन कायपटिबद्धं धामसति, धापत्ति दुक्कटस्स ।

१० पुटुमर्त्त - सी० । २. सादियन्ति - सी० । ३. समसिक्साता - सी०, स्था०, रो० ।

निस्सिगियेन कार्य मामस्रति, भ्रापति दुक्कटस्स । किस्सिगियेन कायपटिबद्ध मामसित, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सिग्ययेन निस्सिगिय भ्रामसित, भ्रापति दक्कटस्स ।

निस्सिगियेन कायं आमसति, आपत्ति दुक्कटस्स । निस्सिग्यियेन कायपटिबद्धं आमसति, आपत्ति दुक्कटस्स । निस्सिग्यिये निस्सिग्ययं १० आमसति, आपत्ति दक्कटस्स ।

उञ्जवसक प्रघोजाण्मण्डलं कायेन कायं ग्रामसति, आपत्ति दुक्कटस्स । कायेन कायपटिवद्धं ग्रामसति, आपत्ति दुक्कटस्स । कायपटिवद्धं ग्रामसति, आपत्ति दुक्कटस्स । कायपटिवद्धं ग्रामसति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । कायपटिवद्धं ग्रामसति, प्रापत्ति दुक्कटस्स ।

निस्सिग्गियेन कायं श्रामसिति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सिग्गियेन कायपटिबद्धं श्रामसिति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सिग्गियेन निस्सिग्गियं श्रामसिति, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

६. उभतोभ्रवस्सुते यनखस्स वा पेतस्स वा पण्डकस्स वा तिरच्छान-गतमनुस्तविगहस्स वा अधनखकं उज्भजाणुमण्डलं कायेन कायं धामसति, अभिपत्ति बुल्लच्चयस्स । कायेन कायपटिबद्धं ग्रामसति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । कायपटिबद्धेन कायं ग्रामसति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । कायपटिबद्धेन काय-पटिबद्धं ग्रामसति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

निस्सिष्गियेन कायं श्रामसित, श्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सिष्गियेन कायपटिबद्धं श्रामसित, श्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सिष्गियेन निस्सिष्गियं 2 श्रामसित, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

उज्यक्सकं प्रघोजाणुमण्डलं कायेन कायं आमसति, प्रापत्ति दुक्क-टस्स । कायेन कायपटिबद्धं आमसति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । कायपटि-बद्धेन कायं आमसति, आपत्ति दुक्कटस्स । कायपटिबद्धेन कायपटिबद्धं आमसति, आपत्ति दुक्कटस्स ।

निस्सिगियेन कार्य श्रामसति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सिगियेन कायपटिबद्धं श्रामसति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सिगियेन निस्सिग्यं

R 970

15

ग्रामसति, ग्रापलि दक्कटस्स ।

७. एकतोध्यवस्युते प्रधक्खकं उन्यजाणुमण्डलं कायेन कायं धाम-सति, धापत्ति दुक्कटस्स । कायेन कायपटिवद्धं धामसति, धापत्ति दुक्क-टस्स । कायपटिबद्धेन कायं धामसति, धापत्ति दुक्कटस्स । कायपटिबद्धेन कायपटिबद्धं धामसति, धापत्ति दुक्कटस्स ।

निस्सम्मियेन कार्यं भ्रामसति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सम्मियेन कायपटिबद्धं भ्रामसति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सम्मियेन निस्सम्मियं भ्रामसति, भ्रापत्ति दक्कटस्स ।

उन्भन्सकं प्रघोजाणुमण्डलं कायेन कायं ग्रामसति, ग्रापत्ति दुक्क-टस्स । कायेन कायपटिबद्धं ग्रामसति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । कायपटिबद्धेन 10 कायं ग्रामसति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । कायपटिबद्धेन कायपटिबद्धं ग्रामसति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

निस्सिगियेन कायं श्रामसिति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सिगियेन कायपटिबद्धं श्रामसिति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सिगियेन निस्सिग्ययं श्रामसिति, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

द. ग्रनापत्ति ग्रसञ्ज्ञिच्च, ग्रस्सितया', ग्रजानिन्तया, ग्रसादि-यन्तिया, उम्सत्तिकाय, खित्तचित्ताय, वेदनाट्टाय^{*}, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

६ २. दुतियपाराजिकं(पाराजिका-तिप्पटिच्छावने)

(१) विजातासुन्दरीनन्दावत्यु

६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावस्थियं विहरित जेतवने अनाथ- प्रिष्डकस्स आरामे । तेन लो पन समयेन सुन्दरीनन्दा भिक्लुनी साव्हेन मिगारनत्तुना गिक्भिनी होति । याव गक्भो तरुणो अहोसि ताव छादेसि । १० परिपक्को गक्भो विक्भमित्वा विजायि । भिक्लुनियो धुल्लनन्दं भिक्लुनि एतदबीचुं — "सुन्दरीनन्दा लो, अय्ये, अचिरिक्भन्ता विजाता । किच्च नो सा भिक्लुनी येव समाना गिक्भिनी" ति ? "एवं, अय्ये" ति । "किस्स पन त्वं, अप्ये, जानं पाराजिकं धम्मं अञ्झापक्षं भिक्लुनि नेवत्तना पटि-

रै. श्रसिया - सी०, स्या०, रो० । २. वेदनहाय - सी०, स्या०, रो० । ३. ज्ञादेसि -सी०.रो० ।

n 200

R. 217

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिक्सवे, थुल्ल
ग्वा भिक्सुनी जानं पाराजिकं धम्मं ग्रज्झापन्नं भिक्सुनि नेवत्तना पटिचोदेस्सति न गणस्म ग्रारोचेस्सति ! नेतं, भिक्सवे, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय

... पे०... एवं च पन, भिक्सवे, भिक्सुनियो इम सिक्सापदं उद्दिसन्तु —

१०. "या पन भिक्खुनी जानं पाराजिकं धम्मं प्रज्ञापन्नं भिक्खुनि नेबत्तना पटिचोबेट्य न गणस्य प्रारोचेट्य, यदा च सा ठिता वा प्रस्स 20 चुता वा नासिता वा प्रदस्सटा वा, सा पच्छा एवं वबेट्य — "पुब्लेबाई, प्रद्ये, फ्रञ्जासि एतं भिक्खुनि एवरूपा च एवरूपा च सा भगिनी ति, नो च सो प्रत्नना पटिचोबेरसं न गणस्य प्रारोचेरसं ति, प्रदं पि पाराजिका होति प्रसंबासा वज्जप्यटिक्काविका ति ।

(३) विभङ्गो

११. **या पना** ति या यादिसा ... पे०... भिक्कुनी ति ... पे०... भ्रयं 25. इमस्मि श्रदेषे श्रिष्पेता भिक्कुनी ति ।

१-१. म० पोष्पके नित्य। २. पटिचोदेति - स्या०। ३. प्रारोजेती - स्या०। ४. प्रवसटा -स्या०, रो०। ५. चे०- सी०। ६. पटिचोदेयां - रो०। ७. ष्रारोजेयां - रो०। व. वज्य-पटिच्यादिका - सी०, स्या०, रो०।

वानाति नाम सामंवा जानाति, श्रञ्भेवा तस्सा भारोचेन्ति,सा बाधारोचेनि ।

पाराजिक धम्मं धक्कापमं ति श्रटुमं पाराजिकानं ग्रञ्ञतरं पारा-जिकं धज्जापत्रं ।

नेवसना वित्तनोतेस्या ति न सर्य चोतेस्य ।

न गणस्स भारोचेच्या ति न ग्रञ्जासं भिक्खुनीनं भारोचेय्य ।
यदा च सा ठिता वा भ्रस्स चुता वा ति ठिता नाम सलिङ्गे ठिता
बुच्चित । चुता नाम कालङ्कृता वुच्चित । नासिता नाम सयं वा विव्भन्ता
होति ग्रञ्जेहि वा नासिता । श्रवस्सटा नाम तित्थायतनं सङ्कन्ता
बुच्चित । सा पच्छा एवं वदेय्य — "पुब्बेवाहं, श्रय्ये, श्रञ्जासि एतं 10
श्रिक्खीनं एवरूपा च एवरूपा च सा भगिनी" ति ।

नो च को प्रत्तना पटिचोवेस्सं ति सयं वा न चोदेस्सं । न गणस्स प्रारोचेस्सं ति न प्रश्नासं भिक्खुनीनं ग्रारोचेस्सं । प्रयंगी ति पुरिमायो उपादाय वृच्चति ।

पाराजिका होती ति सेय्यथापि नाम पण्डुपलासो बन्धना पमुत्तो । । ग्रमब्बो हरितत्ताय , एवमेव भिक्खुनी जानं पाराजिकं धम्मं ग्रज्झापम्नं भिक्खुनी नेवत्तना पटिचोदेस्सामि न गणस्स ग्रारोचेस्सामी ति धूरं निक्खिन्तस्मात्ते ग्रस्समणी होति ग्रसक्यधीता । तेन बुच्चित पाराजिका होती ति ।

असंवासाति संवासो नाम एककम्मं एकुद्देसो समसिक्खता । एसो संवासो नाम । सो ताय सिंह नित्थ । तेन वच्चित असंवासाति ।

१२. अनापत्ति सङ्कस्स भण्डनं वा कलहो वा विग्गहो वा विवादो वा भविस्सती ति नारोचेति, सङ्कभेदो वा सङ्कराजि वा भविस्सती ति नारोचेति, अयं कक्खळाँ फरुसा जीवितन्तरायं वा अहाचरियन्तरायं वा किरस्सती ति नारोचेति, अञ्ज्ञा पतिरूपाँ भिक्खुनियो अपस्सन्ती नारो-चेति, नज्ञावित, नज्ञाविस्सति सकेन कम्मेना ति नारो- 25 चेति, जम्मितकाय ... पे० ... आदिकम्मिकाया ति ।

B. 281

१. कालकता – सी०, स्था०। २. पटिचोदेव्यं – रो०। ३. पटिघोदेव्यं – रो०। ४. प्रारोचेव्यं ति – रो०। १. पवृत्तो – स्था०, म०। ६ हरितत्थाय – म०। ७. समधिक्याता – सी०, स्था०। इ. कम्बला – सी०, स्था०। १. पटिकपा – स्था०।

६ ३. सतिबपाराजिकं (इक्सितकनिक्तु-बनुवतने)

(१) बुल्सनन्दा-प्ररिद्वभिक्सुवत्यु

१३. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रामाथ-पिण्डिकस्स मारामे । तेन खो पन समयेन थुल्लान्दा भिम्खुनी समयोन म् १८०० सङ्घेन उनिखत्तं ग्रिरिटुं भिम्खु गद्धबाधिपुत्वं अनुवत्तति । या ता मिम्बु-नियो ग्रापिच्छा ... पे० ... ता उज्ज्ञायन्ति खिथ्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम ग्रथ्या थुल्लान्दा भिम्बुनी समयोन सङ्घेन उनिखत्तं ग्रारिटुं भिम्बुं गद्धबाधिपुत्वं अनुवत्तिस्सती ति ... पे० .. सच्चं किर, भिम्बुं थुल्ला-नन्दा भिम्बुनी समयोन सङ्घेन उनिखत्तं ग्रारिटुं भिम्बुं भे गृद्धबाधिपुत्वं

ग्रनवत्तती ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथ हि नाम, भिक्खने, थुल्लनन्दा

ा भिक्खुनी समम्मेन सङ्कोन उक्खित प्ररिद्धं भिक्खु गद्धवाधिपुब्बं प्रमृवत्तिस्सिति ! नेतं, भिक्खने, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एव च पन,
भिक्खने, भिक्खनियो इमं सिक्खाएद उद्दिसन्त —

१४. "या पन भिक्कुनी समर्गान सङ्केन उक्कित भिक्कुं धस्मन विनयेन सत्युसासनेन ग्रनावरं ग्रप्यटिकारं ग्रक्तसहायं तमनुबत्तेय्य, सा भिक्कुनी भिक्कुनीहि एवमस्स बचनीया – 'एसी खो, ग्रय्ये, भिक्कु समर्गान सङ्केन उक्किसो धम्मेन विनयेन सत्युसासनेन ग्रनावरो ग्रप्यटिकारो ग्रकत-सहायो, माय्ये, एतं भिक्कुं धनुवती' ति । एवं च पने सा भिक्कुनी भिक्कुनीहि बुच्यमाना तवेव पगण्डेर्य, सामनुभासित्वचा तस्स पटिनिस्सग्याय । यावतियं चे समनुभासियमाना तं पटिनिस्सज्जेय्य, इच्चेतं कुसलं । नो चे पटिनिस्सज्जेय्य, इच्चेतं कुसलं ।

(३) विभङ्गो

१५. या पना ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ... पे० ... अयं इमस्मि अत्ये अधिप्येता भिक्खुनी ति ।

[्] १. वण्डवाधिपुन्तं — सी०, स्या० । २. स्या०, रो० म० पोरचकेषु नरित्र । ३. स्था० पोरचके नरित्र । ४. धप्पतिकारं – सी०; धपटिकारं – रो०। ४. स्था०, रो, म० पोरचकेषु नरित्र ।

B. 219

25

समस्तो नाम सन्हो समानसंवासको समानसीमार्गं दिलो । जिल्ला नाम भागनिया ग्रहस्मने वा भागरिकामे वा शाय-टिसिस्ससी वा जिस्तानी ।

अस्मेन विज्ञान कि मेन अस्मेन मेन विज्ञान । सत्वसासनेना ति जिनसासनेन बद्धसासनेन । ्यनाहरो नाम सक्टं वा गणं वा प्रगलं वा कम्मं वा नादियति । क्रम्मकिकारो नाम उक्तिसनो सनोग्रारितो ।

प्रकारमहायो नाम समानसंवासका भिक्ख वच्चन्ति सहाया । सो तेहि सिंह नित्थ, तेन वच्चति अकतसहायो ति ।

तमनवसेय्या ति यंदिटिको सो होति यंखन्तिको यंरुचिको. सा पि 10 B. 283 तंदिदिका होति तंखन्तिका तंरुचिका ।

सा भिक्खनी तियासा उक्खितानवत्तिका भिक्खनी।

भिक्सनीही ति ग्रञ्जाहि भिक्सनीहि । या पस्सन्ति या सुणन्ति ताहि वत्तब्बा - "एसो खो. ग्रय्ये, भिक्ख समग्गेन सङ्कोन उक्खित्तो धम्मेन विनयेन सत्थसासनेन ग्रनादरो ग्रप्पटिकारो ग्रकतसहायो । माय्ये. 15 एतं भिक्खं ग्रनवत्ती'' ति । दतियं पि वत्तब्बा । ततियं पि वत्तब्बा । सचे पटिनिस्सज्जित, इञ्चेतं कुसलं: नो चे पटिनिस्सज्जिति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । सुत्वा न वदन्ति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । सा भिक्खुनी सङ्घ-मज्झं पि ब्राकडित्वा वत्तब्बा - "एसो खो, श्रय्ये, भिक्खु समग्गेन सङ्घेन उक्खित्तो धम्मेन विनयेन सत्यसासनेन ग्रनादरो ग्रप्पटिकारो ग्रकत- 20 सहायो । माय्ये, एतं भिक्खं ग्रनवत्ती'' ति । दृतियं पि वत्तव्या । तितयं पि वत्तब्बा । सचे पटिनिस्सज्जति इच्चेतं कुसलं । नो चे पटि-निस्सज्जति, भ्रापत्ति दक्कटस्स । सा भिक्सनी समनभासितब्बा । एवं च पन, भिक्खवे, समनभासितब्बा । ब्यत्ताय भिक्खनिया पटिबलाय सको ज्ञापेतब्बो --

१६. "सुणातु मे, ग्रय्ये, सङ्को । ग्रयं इत्यन्नामा भिक्खुनी समग्गेन सङ्कोन उक्लिस भिक्लु धम्मेन विनयेन सत्यसासनेन धनादर प्रप्पटि-कारं भकतसहायं तमनवत्तति, सा तं वत्युं न पटिनिस्सज्जति । यदि सङ्घरस पत्तकल्लं, सङ्को इत्यन्नामं भिक्लानं समनभासेय्य तस्त वत्यस्स

१. समानसीमाय – सी० । २. घटस्सनेन – रो० । ३. घटाटिकसोन – रो० । ४. घटाटि-निस्समीन - रो० । ४. स्था • पोत्यके नरिय । ६. सपटिकारं - रो० : सप्यतिकारं - सी० ।

R. 284

R . 220

25

पटिनिस्सम्माय । एसा क्रांति ।

"सुणातु में, प्रय्ये, सङ्को । घ्यं इत्यक्षामा भिक्क्षुनी समयोन सङ्कोन उक्कित्तं भिक्खुं बम्मेन विनयेन सत्युसासनेन ग्रनादरं प्रप्यटि-कारं ग्रकतसहायं तमनुबत्तति । सा तं वत्युं न पटिनिस्सज्जति । सङ्को इत्यन्नामं भिक्क्षुनि समनुभासति तस्स वत्युस्स पटिनिस्सग्गाय । यस्सा ग्रय्याय समति इत्यन्नामाय भिक्क्षुनिया समनुभासना तस्स वत्युस्स पटि-निस्सग्गाय सा तण्डस्स । यस्सा नक्कमति, सा भासेथ्य ।

"दुतियं पि एतमत्थं वदामि ... पे॰ ... तितयं पि एतमत्थं वदामि ... पे॰ ... सा भासेय्य ।

''समनुभट्टा सङ्घेन इत्यन्नामा भिक्खुनी तस्स वस्युस्स पटि-निस्सग्गाय । समित सङ्घरम, तस्मा तुण्ही, एवमेतं घारयामी'' ति ।

ञत्तिया दुक्कटं, द्वीहि कम्मवाचाहि थुल्लञ्चया, कम्मवाचा परियोसाने ग्रापत्ति पाराजिकस्स ।

ग्रयं पी ति पुरिमायो उपादाय बुच्चति ।

पाराजिका होती ति सेय्यथापि नाम पुथुसिला द्वेघा भिक्षा अप्पटिसिन्धका होति, एवमेव भिक्खुनी यावतितयं समनुभासनायं न पटिनिस्सज्जन्ती अस्समणी होति असक्यधीता । तेन वुच्चित पारा-जिका होती ति ।

असंबासा ति संबासी गाम एककम्म एकुद्देसी समसिक्खता । एसी 20 संबासी नाम । सी ताय सद्धि नित्थ । तेन वच्चति असंबासा ति ।

१७. धम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जा न पटिनिस्सज्जति, आपत्ति पाराजिकस्स । धम्मकम्मे वेमतिका न पटिनिस्सज्जति, आपत्ति पारा-जिकस्स । घम्मकम्मे अधम्मकम्मसञ्जा न पटिनिस्सज्जति, आपत्ति पाराजिकस्स ।

ग्रथम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रथम्मकम्मे वेमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रथम्मकम्मे ग्रथम्मकम्मसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

१८ ग्रनापत्ति ग्रसमनुभासन्तिया, पटिनिस्सज्जन्तिया, उम्मत्ति-काय ... पे० ... ग्रादिकस्मिकाया ति ।

१. समनुशासियमाना - स्या० । २. समसिक्काता - सी०, स्या० ।

R. 285

25

६ ४. चतत्वपाराजिकं (हरव न्यहणसाहियते)

(१) छडवन्गियाभिखन्नीबस्य

१६. तेन समयेन बढ़ों भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने सनाय-विण्डिकस्स झारामे । तेन खो पन समयेन छब्बरिगया भिक्खनियो ग्रवस्सता ग्रवस्सतस्स पुरिसपुग्गलस्स हत्थग्गहणं पि सादियन्ति. सङ्घा-टिकण्णग्गहणं पि सादियन्ति, सन्तिद्रन्ति पि. सल्लपन्ति पि. सङ्केतं पि गच्छन्ति. परिसस्स पि ग्रह्मागमनं सादियन्ति. छन्नं पि ग्रनपविसन्ति ह कार्यं पि तदत्थाय उपसंहरन्ति एतस्स ग्रसद्धम्मस्स पटिसेवनत्थाय । या ना भिक्खनियो ग्रप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति -कथं हि नाम छन्बग्गिया भिक्खनियो ग्रवस्सता ग्रवस्सतस्स परिस-प्रगलस्स हत्थ्रगहणं पि सादियिस्सन्ति. सङ्घाटिकण्णग्रहणं पि सादि-विस्सन्ति, सन्तिद्रिस्सन्ति पि. सल्लिपस्सन्ति पि. सङ्केतं पि गच्छिस्सन्ति. 10 परिसस्स पि ग्रन्भागमनं सादियिस्सन्ति, छन्नं पि ग्रनपविसिस्सन्ति, कायं पि तदत्थाय उपसंहरिस्सन्ति एतस्स ग्रसद्धम्मस्स पटिसेवनत्थाया नि ... पे o ... सच्चं किर, भिक्खवे, छुब्बिगया भिक्खिनियो भ्रवस्सता ग्रवस्स-तस्स प्रिसपुरगलस्स हत्थागहणं पि सादियन्ति, सङ्काटिकण्णागहणं पि सादियन्ति, सन्तिदन्ति पि. सल्लपन्ति पि. सङ्गेतं पि गच्छन्ति, परिसस्स पि । 15 ग्रब्भागमनं सादियन्ति, छन्नं पि ग्रनपविसन्ति, काय पि तदत्थाय उपसंह-रन्ति एतस्स ग्रसद्धम्मस्स पटिसेवनत्थाया ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जति

विगरहि बद्धो भगवा ..पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, छुब्ब-गिया भिक्खनियो ग्रवस्सता ग्रवस्सतस्स पूरिसपूग्गलस्स हत्थग्गहणं पि सादियिस्सन्ति, सङ्घाटिकण्णग्गहण पि सादियिस्सन्ति, सन्तिदिस्सन्ति पि. 20 सल्लिपस्सन्ति पि, सङ्केतं पि गिच्छिस्सन्ति, पूरिसस्स पि म्रब्भागमनं सादियिस्सन्ति, छन्नं पि अनपविसिस्सन्ति, कार्यं पि तदत्थाय उपसंह-रिस्सन्ति एतस्स ग्रसद्धधम्मस्स पटिसेवनत्थाय ! नेतं. भिक्खवे. ग्रप्प-सम्मानं वा पसादाय ... पेठ ... एवं च पन, भिक्खवे. भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त -

१. हृत्यगहणं – सी०, स्था०, रो०। २. तयत्ताय – सी०। ३ गण्छस्ति – स्था०।

p 201

B. 286

२०. "या पन भिक्सुनी धवस्तुता प्रवस्तुतस्त पुरिसम्मलस्स हृत्य-ग्राहणं वा सावियेच्य, सङ्कादिकण्यागृहणं वा सावियेच्य, सन्तिद्वेच्य वा, सल्लयेच्य वा, सङ्कृतं वा गण्डेच्य, पुरिसस्स वा प्रव्यागयनं सावियेच्य, झुलं वा प्रमुपविसेच्य, कायं वा तवत्याय उपसहरेच्य एतस्स असद्ध-मस्स पिट-सेवन्त्याय, अयं पि पाराजिका होति असंवासा अद्गवत्युका" ति ।

(३) विभक्तो

२१. **या पना** ति या याविसा ... पे० ... भिक्कुनी ति ... पे० ... ध्रयं इ.सर्टिंस ग्रत्थे अधिप्येता भिक्कानी ति ।

> ग्रवस्सुता नाम सारत्ता ग्रपेक्खवती' पटिबद्धचित्ता । ग्रवस्सुतो नाम सारत्तो ग्रपेक्खवा पटिबद्धचित्तो ।

पुरिसपुग्गलो नाम मनुस्सपुरिसो, न यक्खो न पेतो न तिरच्छानगतो विज्ञ् पटिबलो कायसंसग्गं समापिज्जितुं।

हत्वगाहणं वा सावियेच्या ति हत्थों नाम कप्परं प्रपादाय याव प्रग्ग-नखा। एतस्स प्रसद्धम्मस्स पटिसेवनत्थाय उब्भक्खकं ग्रघोजाणुमण्डलं गहणं सावियति, धापत्ति बृल्लच्चयस्स।

सङ्काटिकण्णगहणं वा सावियेय्या ति एतस्स प्रसद्धम्मस्स पटिसेवन-स्थाय निवत्थं वा पारुतं वा गहणं सावियति, ग्रापत्ति थल्लच्चयस्स ।

सन्तिट्टेय्य वा ति एतस्स असद्धम्मस्स पटिसेवनत्थाय पुरिसस्स हत्थपासे तिद्वति, आपत्ति थल्लच्चयस्स ।

सल्लपेध्य वा ति एतस्स ग्रसद्धम्मस्स पटिसेवनत्थाय पुरिसस्स 20 हत्थपासे ठिता सल्लपति, ग्रापत्ति थल्लच्चयस्स ।

सङ्कृतं वा गच्छेस्या ति एतस्स ग्रसद्धम्मस्स पटिसेवनत्थाय पुरि-सेन – इत्थन्नामं भ्रोकासं भ्रागच्छा ति – वृत्ता गच्छति । पदे पदे भ्रापत्ति वुक्कटस्स । पुरिसस्स हत्थपासं भ्रोवकन्तमत्ते भ्रापत्ति शृल्लच्चयस्स ।

पुरिसस्स वा श्रवभागमनं सावियेच्या ति एतस्स श्रसद्धम्मस्स पटि-25 सेवनत्थाय पुरिसस्स श्रवभागमनं सावियति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । हत्थ-पासं श्रोककन्तमत्ते श्रापत्ति शुल्लच्चयस्स ।

खन्नं वा धनुपविसेट्या ति एतस्स ग्रसद्धम्मस्स पटिसेवनत्थाय येन केनचि पटिच्छन्नं श्लोकासं पविद्रमत्ते श्लापत्ति थल्लच्चयस्स ।

कार्यं वा तबस्थाय उपसंहरेय्या ति एतस्स ग्रसद्धम्मस्स पटि-

१. प्रदेवस्थाया - सी०, रो०। २ कप्पुरं - स्था०। ३. माणमणं - सी०।

सेवनत्थाय पुरिसस्स हत्थयासे ठिता कायं उपसंहरति, भ्रापत्ति थुल्ल-च्चयस्स ।

श्रयं पी ति पुरिमायो उपादाय वच्चति ।

पाराजिका होती ति सेय्ययापि नाम तालो मत्यकच्छिन्नो प्रमच्चो पुन विरूच्हिया एवमेव भिक्खुनी ग्रहुमं बत्युं परिपूरेन्ती ग्रस्समणी होति 5 प्रसक्यपीता । तेन वच्चति पाराजिका होती ति ।

भ्रसंवासा ति संवासो नाम एककम्मं एकुद्देसी समसिक्खता। एसी संवासी नाम । सो ताय सिंह नित्य । तेन वच्चति श्रसंवासा ति ।

२२. भनापत्ति असञ्चिच्च, अस्सतिया, अजानन्तिया, असादि-यन्तिया, उम्मत्तिकाय, सित्तचित्ताय, वेदनाट्टाय, आदिकम्मिकाया ति ।

B 287

२३. उद्दिद्वा खो, ग्रय्यायो, ग्रहु पाराजिका धम्मा । येसं भिक्खुनी ग्रय्यारो, ग्रहु पाराजिका धम्मा । येसं भिक्खुनी ग्रय्यारो, यं ग्रय्यारो वा ग्रापिजत्वा न लभित भिक्खुनीहि सिद्धं संवासं, यथा पुरे तथा पच्छा, पाराजिका होति ग्रसंवासा । तत्थाय्यायो पुच्छामि – "किच्चत्थ परिसुद्धा"? दुतियं पि पुच्छामि – "किच्चत्थ परिसुद्धा"? तत्यां पि पुच्छामि – "किच्चत्थ परिसुद्धा"? वितयं वार्यायो ति ।

पाराजिककण्डं निद्धितं ।

१. विद्यव्हिया – म०

२. सङ्घादिसेसकण्डं

६ १. पठमसङ्ख्यादिसेसो (उत्सवनादे)

इमे स्रो पनाय्यायो सत्तरस सङ्घादिसेसा धम्मा उद्देसं ग्रागच्छन्ति ।

(१) उदोसितभाजनवत्यु

B. 288, R. 223 *31.*

१. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने धनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन ग्रव्वातरो उपासको भिक्खनी-सङ्गस्सं उदोसितं दत्वा कालङ्कतो होति । तस्स द्वे पत्ता होन्ति-एको ग्रस्सद्धो ग्रप्पसन्त्रो, एको सद्धो पसन्त्रो । ते पेत्तिकं सापतेय्यं विभ-5 जिस । अथ खो सो अस्सद्धी अप्पसन्नो त सद्धं पसन्न एतदवीच - "अम्हाकं उदोसितो. तं भाजेमा ''' ति । एवं वत्ते सो सद्धो पसन्नो तं ग्रस्सद्धं ग्रप्पसम्भं एतदबोच - "माय्यो, एवं ग्रवच । ग्रम्हाकं पितना भिक्खनी-सक्कस्स दिख्नो" ति । दतियं पि खो सो ग्रस्सद्धो ग्रप्पसन्नो तं सद्धं पसन्न macaोच - "ग्रम्हाकं उदोसितो, तं भाजेमा" ति । ग्रथ खो सो सदो , पसन्नो तं ग्रस्सद्धं ग्रप्पसन्नं एतदवीच - "माय्यो, एवं ग्रवच । ग्रम्हाकं पितना भिक्खनीसङ्करस दिन्नो" ति । ततियं पि खो सो अस्सद्धो अप्पसन्नो तं सद्धं पसन्नं एतदवीच - "ग्रम्हाकं उदोसितो, त भाजेमा" ति । ग्रथ खो सो सद्धो पसन्नो - "सचे मण्हं भविस्सति, ग्रहं पि भिक्खनीसङ्कस्स दस्सामी" ति - तं अस्सद्धं अप्पसन्नं एतदवोच - "भाजेमा" ति । अथ खो सो उदोसितो तेहि भाजियमानो तस्स ग्रस्सद्धस्स ग्रप्पसन्नस्स पापणि"। ग्रय लो सो ग्रस्सद्धो ग्रप्पसन्नो भिक्खुनियो उपसङ्क्रमित्वा एतदवोच -"निक्खमथाय्ये, ग्रम्हाकं उदोसितो" ति ।

एवं बुत्ते षुल्लनन्दा भिक्खुनी तं पुरिसं एतदवोच – "माय्यो, एवं ग्रवच, तुम्हाकं पितुना भिक्खुनीसङ्घस्स दिन्नो" ति । "दिन्नो" न दिन्नो"

[.] तत रसकण्डं – स्या०। २. पनम्याती – सी०, स्या०, री०। ३. प्रश्वकृतिसङ्करस – म०। ४. उद्देशितं – सी०, स्या०, री०। १. कातकतो – सी०, स्या०। ६. भावामा – री०। ७. दुतियं पि – सी०। ६. सी० पौरपके नत्यि। १. भावीयमानो – म०। १०. पापुणांति – य०, सी०,री०। ११. सी० पौरपके नत्यि।

D 994

n 280

ति बोहारिके महामत्ते पुण्छिषु । महामत्ता एवमाहंसु — "को, झन्य, जानाति भिन्नुनीसङ्क्षस्स दिन्नो" ति ? एवं वृत्ते बुल्लनन्दा भिन्नुनीते महामत्ते एतदवोच — "प्रिपं नाय्यों नुम्हेहि दिद्वं वा सुतं वा सिन्नुनी ते महामत्ते एतदवोच — "प्रिपं नाय्यों नुम्हेहि दिद्वं वा सुतं वा सिन्नुनी ते प्राप्त वा निर्ययमानं" ति ? प्रयं को ते महामत्ता — "सञ्चं को प्रय्या प्राहा" ति तं उदोसितं मिन्नुनीसङ्क्षस्स प्रकंसु । प्रयं को सो पुरिसो पराजितो उज्ज्ञायित किय्यति विपानित — "प्रस्तमणियो इमा मृण्डा वन्यिनितयों । कथं हि नाम प्रम्हाकं उदोसितं प्रच्छिन्दापेस्सती" ति ! युल्लनन्दा मिन्नुनी महामत्तानं एतमत्यं ग्रारोचेसि । महामत्ता तं पुरिसं दण्डापेसुं । प्रयं को सो पुरिसो दण्डितो मिन्नुनुपस्सयस्स प्रविद्वरे प्राजीवकसंय्यं कारापेत्वा प्राजीवके उय्योजेसि — "एता भिन्नुनु । वि

थुल्लनन्दा भिनस्तुनी महामत्तान एतमत्यं ग्रारोचेसि । महामत्ता तं पुरिसं बन्धापेसु । मनुस्सा उज्झायन्ति स्विय्यन्ति विपाचेन्ति — "पठम" भिनस्तुनियो उदोसितं ग्रन्थिद्यापेसुं, दुतियं विपाचेन्ते ने तियं विपाचेन्ति — "पठम" भिनस्तुनियो उदोसितं ग्रन्थिद्यापेसुं, द्वाति धातापेस्सन्ती" ति ! ग्रस्सोसुं को भिनस्तुनियो तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं स्विय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिनस्तुनियो ग्रन्थिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति स्वय्यनिति विपाचेन्ति — "कथं हि नाम ग्रय्या थुल्लनन्दा उस्सयवादिका वहरित्सती" ति । श्रय को ता भिनस्तुनियो निमस्तुनियो प्रतमत्यं ग्रारोचेसु ... पे० ... सच्चं किर, भिनस्तुनं युल्लनन्दा अस्त्रस्वा वहरती ति । "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

निगरहिबुद्धो भगवा ...पे० ... कथं,हिनाम,भिक्खवे, युल्लनन्दा भिक्खुनी उस्सयवादिका विहरिस्सति ! नेतं, भिक्खवे, प्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु –

२. "या पन भिक्खुनी उस्सयवादिका विहरेय्य गहपतिना वा 25 गहपतिपुत्तेन वा दासेन वा कम्मकारेन वा अन्तमस्रो समणपरिक्खाज-

१-२. प्रिष्मध्या - स्था० । ३. बीमित - सी०, स्था०, रो० । ४. बम्बिकिनियो - सी०। १. दिख्यो - रो० । ६. पिक्युनुपस्यस्य - म०। ७. कर्ष हि नाम - रो०, पठमं हि नाम - स्था० । °एए ती०, स्था०, रो० पोर्चकेतु पीर्च हिति घषिको पाठो दिस्सति । = उद्धव्य- सादिका - स्था० । १. कमकरेत - सी०, स्था० ।

केना पि, धर्म भिक्कुनी पठमापस्तिकं बन्नं धापन्ना निस्सारणीमं सङ्का-विसेतं" ति ।

(३) विभक्तो

३. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्कुनौ ति ... पे० ... श्रयं इमस्मि अत्ये अधिप्येता भिक्कुनी ति ।

> उस्सयवादिका नाम अट्टकारिका' बृच्चति । गहपति नाम यो कोचि ग्रगारं अञ्झावसति । गहपतिपुत्तो नाम ये केचि पुत्तभातरो । बासो नाम अन्तोजातो धनक्कीतो करमरानीतो । कम्मकारो नाम अटको' ग्राहतको' ।

समणपरिक्वाजको नाम भिक्खुंच भिक्खुनि च सिक्खमार्न च सामणेरंच सामणेरि च ठपेत्वा यो कोचि परिव्वाजकसमापन्नो ।

अट्टं करिस्सामी ति दुतियं वा परियेसति गच्छति वा, आपत्ति दुक्कटस्स । एकस्स आरोचेति, आपत्ति दुक्कटस्स । दुतियस्स आरोचेति, आपत्ति शुल्लच्चयस्स । अट्टपरियोसाने आपत्ति सङ्कादिसेसस्स ।

> पठमापत्तिकं ति सह वत्युज्झाचारा भ्रापज्जित श्रसमनुभासनाय। निस्सारणीयं ति सङ्गम्हा निस्सारीयिति ।

सङ्घादिसेसं ति सङ्घो व तस्सा ग्रापित्तया मानत्तं देति मूलाय पटिकस्सिति ग्रब्भेति, न सम्बद्धला भिक्खुनियोँ, न एका भिक्खुनी। तेन बुच्चित सङ्घादिसेसो ति। तस्सेव प्रापत्तिनिकायस्स नामकम्मं ग्राध-20 वचनं। तेन पि वुच्चित सङ्घादिसेसो ति।

४. श्रनापत्ति मनुस्सेहि श्राकड्ढीयमाना गुच्छति, श्रारक्खं याचित, श्रनोदिस्स श्राचिक्खति, उम्मत्तिकाय ... पे० ... श्रादिकम्मिकाया ति ।

R.225

15

B. 290

[.] सङ्कारिका — म०। २. वो कोचि — सी०, रो०। ३. जतको — सी०। ४. साम-तको — सी; साह्यको — स्था०। ५. मिस्सारियरित — स्था०, रो०। ६. सङ्खारियसेनो — सी०, स्था०। ७ सी०, म०, रो० पोल्यकेनु नरिय। त. तस्यवेष — सी०। १. माकड्वियाना — सी०, स्था० रो०। १०. रख्यं — सी०।

p 901

R . 226

१ २. बुलियसञ्जातिसेसो (बोरि प्रवासने)

(१) चोरीलिच्छवीइत्बीवस्य

१. तेन समयेन बुद्धी भगवा सावस्थियं विहरांत जेतवने धनाथ-पिण्डकस्स धारामे। तेन खो पन समयेन वेसालियं ध्रञ्जातरस्स लिच्छ-विस्स पजापति' ग्रतिचारिनी' होति । ग्रथ खो सो लिच्छिवि तं इस्थि एतदवोच — "साधु विरमाहि, ग्रनत्थं खो ते करिस्सामी''' ति । एवं पि सा "वुच्चमाना नादियि । तेन खो पन समयेन वेसालियं लिच्छिविगणो 5 सिष्मपिततो होति केनचिदेव करणीयेन । ग्रथ खो सो लिच्छिवि ते लिच्छवयो' एतदवोच — "एकं मे, ग्रय्यो', इस्थि अनुजानाथा'' ति । "का नाम सा" ति ? "मय्हं पजापति ग्रतिचरित, तं घातेस्सामी'' ति । "जानाहीं" ति । ग्रस्सोसि खो सा इस्थी — "सामिको कर मं घातेतु-कामें" ति । वरसण्डं ग्रादाय सावस्थि गन्दवा तिस्थियं उपसङ्कमित्वा 10 पवज्जं याचि । तिस्थिया न इच्छिसु पञ्चाजेतु । भिक्खुनियो उपसङ्क-मित्वा पञ्चजं याचि । तिस्था न इच्छिसु पञ्चाजेतु । भिक्खुनियो उपसङ्क-मित्वा पञ्चजं याचि । तिस्था न इच्छिसु पञ्चाजेतु । श्रव्लनन्दं भिक्खुनि उपसङ्कमित्वा भण्डक दस्सेत्वा पञ्चजं याचि । थुल्लनन्दा भिक्खुनि उपसङ्कमित्वा पञ्चाजेसि ।

प्रथ सो सो लिच्छिवि तं इत्थि गवेसन्तो सावित्थ गन्त्वा 15 मिक्खुनि एव्बिजतं दिस्वान येन राजा पसेनदि कोसलो तेनृपसङ्कृषि ; उपसङ्कृषित्वा राजानं पसेनदि कोसलं एतदबोच — "पजापित से, देव, वरसङ्कृषित्वा सावित्थ प्रनुष्पत्ता। तं देवो प्रनुजानातू" ति। "तेन हि, सणे, विचित्तत्वा प्राचिक्खा" ति। "देवु, वेव, भिक्खुनी सुपब्ब-जिता" ति। "सचे, भणे, भिक्खुनी सुपब्ब-जिता" ति। "सचे, भणे, भिक्खुनीसु पब्बिजता, न सा लब्भा किञ्चि व्यक्तातुं। स्वाक्खातो भगवता" धम्मो, चरतु ब्रह्मादिर्याया सम्मा दुक्खस्स प्रत्नितिरयाया" ति। प्रयक्ष सो सो लिच्छिव उज्ज्ञायति स्वित्यति विपा-चेवि — "कर्ष हि नाम भिक्खुनियो चोरि पब्बाजस्तन्ति" ति। प्रस्सोसुं सो भिक्छुनियो तस्स लिच्छुविसस्त उज्ज्ञायत्तस्स विपाचेन्तस्स।

१. पवापती – ची॰, स्वा॰ २ प्रतिचरित – ची॰। ३. करिस्खामा – रो॰। ४. म॰, रो॰, सी॰ पोरवकेषु नरिव । ४. बेबालिया – सी॰, रो॰। ६. लिक्खरी – सी॰; निक्खपितो – स्वा॰, रो॰। ७. सम्बा – स्वा॰। द. पजानाही –ची॰। १. परियेक्तरो – सी॰। १०. सी॰, स्वा॰ रोलकेक नरिव ।

B 292

या ता भिक्खुनियो प्रपिष्छा ...पे०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति—
"कवं हि नाम प्रय्या युल्लनन्दा चोरिं पब्बाजेस्सती" ति ! प्रथ खो ता
भिक्खुनियो भिक्खुनं एतमत्यं घारोचेसुं ...पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे,
युल्लनन्दा भिक्खुनी चोरिं पब्बाजेसी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कयं हि नाम, भिक्खवे, धुल्लनन्दा भिक्खुनी चौरि पब्बाजेस्सति ! नेतं, भिक्खवे, ध्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

; ६. "या पन भिक्खुनी जानं चोरिं वज्झं विवितं ग्रनपत्नोकेत्वा राजानं वा सङ्घं वा गणं वा पूर्णं वा सींण' वा ग्रञ्ञात्र कप्पा बुद्वापेट्य, ग्रयं 10 पि भिक्खुनी पठमार्गात्तक धन्मं ग्रापन्ना निस्सारणीयं सङ्घाविसेसं" ति ।

(३) विभङ्गो

७. या पना ति या यादिसा ...पे०... भिक्खुनी ति ...पे०... श्रयं इमस्मि अत्थे अधिप्पेता भिक्खनी ति ।

जानाति नाम सामं वा जानाति ग्रञ्जे वा तस्सा ग्रारोचेन्ति, सा

चोरी' नाम या पञ्चमासक वा श्रतिरेकपञ्चमासक वा श्रग्धनकं श्रदिकं थेय्यसङ्खातं श्रादियति, एसा चोरी नाम ।

- . **बज्झा**नाम यंकम्मं कत्वावज्झप्पत्ताहोति। विदितानाम अञ्बेहि मनुस्सेहि ञाताहोति वज्झाएसाति। अन्यसोकेस्वाति अनापुच्छा।
- राजा नाम यत्थ राजा अनुसासित, राजा अपलोकेतब्बो । सङ्घो नाम भिक्खुनीसङ्घो बुच्चित, भिक्खुनीसङ्घो अपलोकेतब्बो । गणो नाम यत्थ गणो अनुसासित, गणो अपलोकेतब्बो । पूगो नाम यत्थ पूगो अनुसासित, पूगो अपलोकेतब्बो । स्रोण नाम यत्थ सेणि अनुसासित, सेणि अपलोकेतब्बो ।

R. 227 25 सम्ब्र**ाजन कप्पा**ति ठपेरवाकप्पं। कप्पंनाम हेकप्पानि — तिस्थि-येसुवा पश्चिजता होति स्रव्यनासुवा भिक्सुनीसुपञ्चजिता। स्रव्यनास

[,] १. बेमि – सी० । २. त्रोरो – स्या० । ३. स्या०, म०, रो० पोत्यकेसु नत्य । ४. मिनकुनि-सञ्ची – म० ।

कप्पा बृद्वापेस्सामी ति गणं वा धावर्रिन वा पत्त वा चीवर वा परियेसति, सीमं वा सम्मन्नति, आपत्ति दुक्कटस्स । ञत्तिया दुक्कट । द्वीहि कम्मवाचाहि बुल्लञ्चया । कम्मवाचापरियोसाने उपञ्झायाय आपत्ति सङ्कादिसेसस्स । गणस्स च आवरिनिया च आपत्ति दुक्कटस्स ।

> ष्मयं पी ति पुरिमं उपादाय बुच्चति । पठमापत्तिकं ति सह बत्युज्ज्ञाचारा धापज्जति असमनुभासनाय । निक्सारणीयं ति सङ्गस्य निक्सारीयति ।

सङ्घाविसेस' ति ... पे०... तेन पि बुच्चित सङ्घादिसेसो ति ।
. ६. चोरिया चोरिसञ्जा' भ्रञ्जित्र कप्पा बृद्धापेति, भ्रापत्ति सङ्घा-दिसेसस्स । चोरिया वेमतिका भ्रञ्जित कप्पा बृद्धापेति, भ्रापत्ति दक्कटस्स । 10

विसंसस्त । चारिया वमातका ग्रञ्जात्र कप्या बुट्टापात, ग्रापात्त बुक्कटस्त । चोरिया ग्रचोरिसञ्जा ग्रञ्जात्र कप्या बुट्टापित, ग्रनापत्ति । श्रचोरिया चोरिसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रचोरिया वेमतिका, ग्रापत्ति बुक्क-टस्स । ग्रचोरिया ग्रचोरिसञ्जा, ग्रनापत्ति ।

 धनापत्ति म्रजानन्ती बुट्टापेति, म्रपलोकेत्वा बुट्टापेति, कप्पकतं बुट्टापेति, उम्मत्तिकाय, म्रादिकिम्मिकाया ति ।

६ ३. ततियसङ्घाविसेसो (एका नामन्तरनमने)

(१) भद्दाकापिलानियसन्तेवासिनीवत्यु

१०. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डकस्स ब्रारामे । तेन को पन समयेन भद्दाय कापिलानिया अन्तेवासिनी' भिक्खुनी भिक्खुनीहि सिंढ भिण्डत्वा गामकं ज्ञातिकुलं अगमासि । भद्दा कापिलानी तं भिक्खुनि अपस्सन्ती भिक्खुनियो पुष्टि — "कहं इत्यन्नामा, न दिस्सती" ति ! "भिक्खुनीहि सिंढ, ग्रय्ये, भिण्डत्वा न 20 दिस्सती" ति । "अन्मा", ग्रमुकस्मि गामके एतिस्सा ज्ञातिकुलं । तत्य गन्त्वा विचिनया" ति । भिक्खुनियो तत्य गन्त्वा तं भिक्खुनि पस्सित्वा एतदवोचुं — "किस्स त्यं, ग्रय्ये, एकिका ग्रागता, किष्विस ग्रप्यंसिता"

पुरिनायो – सी॰ । २. सहबत्यकावारा – सी॰ । १. मिस्तारियति – स्था॰ ।
 ४. संवासियते – सी॰ स्था॰ । १. भौरीसक्का – स्था॰, रो॰ । १. अम्पेतासिका – सी॰, रो॰ ।
 ७. गामके – स्था॰ । ६. अम्भ – रो॰: सी॰ पोखके नरिव । १. सी॰ पोखके नतिव ।

R. 228 5

ın

B 294

ति ? "श्रप्यवंसिताम्हि, ग्रय्ये" ति । या ता भिक्बुनियो श्रप्यिच्छा
... पे o... ता उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्बुनी
एका गामन्तरं गच्छिस्सती ति ... पे o ... सच्चं किर, भिक्बवे, भिक्बुनी
एका गामन्तरं गच्छती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनी एका गामन्तरं गच्छिस्सति ! नेतं, भिक्खवे, अपसन्नानं वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु – "या पन भिक्खनी एका गामन्तरं गच्छिय्य, सर्वं पि भिक्खनी

पठमापश्चिकं धम्मं धापन्ना निस्सारणीयं सङ्कादिसेसं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खुनीनं सिक्खापदं पञ्जात्तं होति ।

(३) नवीतरणवस्य

११. तेन स्नो पन समयेन द्वे भिन्ससुनियो साकेता सार्वास्य ग्रद्धानमगगप्यिएक्षाः होन्ति । अन्तरामग्गे नदी तरितब्बा होति । अय स्नो
ता भिनसुनियो नाविके उपसङ्कमित्वा एतदबोचुं – "साधु नो, आवुसो,
तारेथा" ति । "नाय्ये, सक्का उभो साँक तारेतुं" ति । एको एकं उत्ता
रेसि । उत्तिण्णो उत्तिण्णं दूसेसि । अनुत्तिण्णो अनुतिण्णं दूसेसि । ता
पच्छा समागन्त्वा पुच्छिसु – "कच्चिस, अय्ये, अप्पधंसिता" ति ? "पधंसिताम्हि, अय्ये ! त्थं पन, अय्ये, अप्पधंसिता" ति ? "पधंसिताम्हि, अय्ये !
ति । अय स्रो ता भिनसुनियो सार्वात्य गन्त्वा भिनसुनीनं एतमत्यं आरोचेसुं । या ता भिनसुनियो अपिष्ठ्या ... पे० ... ता उज्ज्ञायन्ति ख्रिय्यन्ति '
विपाचेन्ति – "कथं हि नाम भिनसुनी एका नदीपारं गच्छिस्सती" ति ।
अस् स्रो ता भिनसुनियो भिनस्तुनी एका नदीपारं ।भिनस्तु भगवतो
एतमत्यं आरोचेसु ...पे०... सच्चं किर, भिनस्त्वं, भिनस्तुनी एका नदीपारं
गच्छती" ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

(४) प्रमुपञ्जलि

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्सबे, भिक्सुनी 25 एका नदीपारं गच्छिस्सति ! नेतं, भिक्सबे, ध्रप्पसन्नानं वा पसादाय

१- घडानमग्पटिपमा — सी॰, स्था॰, री॰। २- सीयन्ति — सी॰, स्था॰, री॰। ३- सम्बन्ती – स्था॰।

... फ़े॰ ... एवं च पन, पिक्सवे, विक्खुनियो हमं सिक्सापदं उद्दिसन्तु-

१२. "यः यम विषयुनी एका या गामन्तरं वच्छेमा, एका वा नवी-वारं गच्छेम्य, सर्व वि सिवयुनी वटमापत्तिकं वस्म आयन्ता किस्सारणीयं सङ्गावितेसं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खुनीनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(४) मन्तप्पटिपन्नाभिक्खनीवत्य

१३. तेन स्त्रो पन समयेन सम्बहुना भिक्स्तुनियो कोसलेसु जनपदेषु सार्वात्य गच्छन्ता सायं अञ्जातरं गामं उपगच्छिसु। तत्य अञ्जातरा भिक्स्तुनी अभिरूपा होति दस्सनीया पासादिका। अञ्जातरो पुरिसो तस्सा भिक्स्तुनिया सह दस्सनेन पटिबद्धिन्तो होति। अथ स्त्रो सो पुरिसो तासं भिक्स्तुनिन सेम्पं पञ्जापन्तो तस्सा भिक्स्तुनिया सेम्पं एकमन्तं 10 8.229 पञ्जापेस । अथ स्त्रो सा भिक्स्तुनिया सेम्पं एकमन्तं 10 18.229 पञ्जापेस । अय स्त्रो सा भिक्स्तुनिया सेम्पं प्रकार प्रविद्या अयं पुरिसो; सचे र्रात्त आगच्छित्सति, विस्सरो मे भिक्स्ति ति, निक्स्तुनियो अप्रापुष्टितो अयं पुरिसो हा प्रवापुष्टित सेम्पं सेम्पं सो सो पुरिसो रात्रा आगपुष्टा अञ्जातरं कुलं गन्त्वा सेम्पं कप्पंसि । अय स्त्रो सो पुरिसो रात्र आगपुष्टा अञ्जातरं कुलं गन्त्वा सेम्पं कप्पंसि । अयस स्त्रो सो पुरिसो रात्र अप्रकार्त सेम्पं प्रविद्या प्रवापित सेम्पं स्त्रा सिक्स्तुनियो प्रवाप्ति । भिक्स्तुनियो प्रवाप्ति अपस्तिन्तियो एवमाहंसु — "निस्संसयं स्त्रो सा भिक्स्तुनी 15 पुरिसोन सद्धि निक्स्तुन्तयो एवमाहंसु — "निस्संसयं स्त्रो सा भिक्स्तुनी 15 पुरिसोन सद्धि निक्स्तुन्तयो" ति ।

ग्रथ खो सा भिक्खुनित तस्सा रित्तया ग्रच्चयेन येन ता भिक्खुनियो तेनुपसङ्क्रिम । भिक्खुनियो तं भिक्क्षुनि एतदवोचु — "किस्स त्वं, ग्रय्ये, पुरिसेन सिंढ निक्खत्ता" ति ? "नाहं, ग्रय्ये, पुरिसेन सिंढ निक्खत्ता" ति । भिक्खुनियो ग्रिपच्छा 20 ... पे० ... ता उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम भिक्खुनी एका राँत विपाचेस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खुनी एका राँत विप्पवसिस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खुनी एका राँत विप्पवसी" ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(६) धनुपञ्जलि

विनरहि बुद्धो भगवा ..पे०...कथ हि नाम, भिनखने, भिनखनी एका रत्ति विप्यवसिस्सति ! नेतं, भिनखने, ग्रप्यसन्नानं वा पसादाय 25

१. जनपरे - स० १ २. गल्बा - रो० । ३. पठकापेन्तो - स० । ४. विष्यवस्ती - सी०, स्था॰, रो० ।

वाचितियं – ३१.

n 296

D 23)

... पे o ... एवं च पन, भिक्खने, भिक्खुनियो इसं सिक्खापदं उद्दिसन्तु — १४. "या पन भिक्खुनी एका वा गामन्तरं गच्छेय्य, एका वा नवी-

१४. "या पन भिक्कुना एका वा गामन्तर पच्छ्रच्य, एका वा नदा-पारं गच्छ्रेच्य, एका वा रॉत विष्यवसेच्य, झर्य पि भिक्कुनी पठमापत्तिकं चम्मं श्रापन्ना निस्सारणीयं सङ्काविसेसं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खुनीनं सिक्खापदं पञ्ञात्तं होति ।

(७) वच्चपीळिताभिक्कुनीवत्यु

१५. तेन खो पन समयेन सम्बद्धला भिक्खुनियो कोसलेसु जनपदेषु'
सावरिथ ग्रद्धानमग्गप्पटिपन्ना होन्ति । तत्य श्रञ्ञातरा भिक्खुनी बच्चेन'
पीळिता' एकिका श्रोहियित्वा' पच्छा ग्रगमासि । मनुस्सा तं भिक्खुनि
पिस्तत्वा दूसेसुं । श्रय खो सा भिक्खुनी येन ता भिक्खुनियो तेनुप। सङ्क्षीन । भिक्खुनियो तं भिक्खुनि एतदवोचुं — "किस्स त्वं, ग्रय्ये,
एकिका भोहोना', किच्चिस श्रप्पथंसिता' ति ? "पर्धसिताम्ह, श्रय्ये' ति ।
या ता भिक्खुनियो अप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कयं हि नाम भिक्खुनी एका गणम्हा श्रोहियस्सती ति ... पे० ...
सच्चं करं, निक्खवे, भिक्खुनी एका गणम्हा श्रोहियीं ।ति ? "सच्चं,
। भगवां' ति ।

(८) ब्रनपञ्जति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनी एका गणम्हा स्रोहियिस्सति ! नेतं, भिक्खवे, श्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

१६. "या पन भिक्खुनी एका वा नामन्तरं गच्छेय्य, एका वा नवी-थारं गच्छेय्य, एका वा रांत विष्पवसेय्य, एका वा गणम्हा झोहियेय्य, श्रयं पि भिक्खुनी पठमापत्तिकं घम्मं ब्रापन्ना निस्सारणीयं सङ्खाविसेसं" ति ।

(१) विभङ्गो

१७. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... **भिक्खुनी** ति. .. पे० ... ग्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रविष्पेता भिक्खनी ति ।

एका बा गामन्तरं गच्छेया ति परिक्खित्तस्स गामस्स परिक्खेपं
25 पटमं पादं प्रतिक्कामेन्तिया आपत्ति युल्लच्चयस्स, दुतियं पादं प्रतिक्कामेन्तिया आपत्ति सङ्कादिसेसस्स ।

१. जनपर – म०। १–२. बण्यपीलिता – सी०। ३. ब्रोहीयित्वा – सी०, स्या०। ४. हन्द – सी०। ५. ब्रोहीयती – स्या०।

20

в. 297

श्रंपरिक्खित्तस्स गामस्स उपचारं पठमं पादं श्रतिकामेन्तिया श्रापत्ति युल्लच्चयस्स । दुतियं पादं श्रतिकामेन्तिया श्रापत्ति सङ्कादिसेसस्स ।

एका वा नदीपारं गच्छेन्या ति नदी नाम तिमण्डलं पटिच्छादेत्वा यत्य कत्याचि उत्तरन्तिया भिक्खुनियां भन्तरवासको तेमियति । पठमं पादं उत्तरन्तियां भापत्ति धुल्लच्चयस्स । दुतियं पादं उत्तरन्तिया भापत्ति उ सञ्चादिसेसस्स ।

एका वा राँस विष्यवसंख्या ति सह श्ररुणुग्गमना दुतियिकाय भिक्कु-निया हत्थपासं विजहन्तिया श्रापत्ति थुल्लच्चयस्स । विजहिते श्रापत्ति सक्कादिसेसस्स ।

एका **या गणम्हा भ्रोहियेटया'** ति ग्रगामके ग्ररञ्जे दुर्तियिकाय 10 भिक्खुनिया दस्सनूपचार' वा सवनूपचारं वा विज्ञहन्तिया भ्रापत्ति युल्ल-च्चयस्स । विज्ञहिते भ्रापत्ति सङ्कादिसेसस्स ।

ग्रयं पी ति परिमायो उपादाय वच्चति ।

पठमापत्तिकं ति सह वत्थुज्झांचारा^५ ग्रापज्जति ग्रसमनुभा-सनाय।

निस्सारणीयं ति सङ्घम्हा निस्सारीयति ।
सञ्चादिसेसो ति ... पे०... तेन पि वृच्चति सङ्घादिसेसो ति ।
१८. अनापत्ति दुतियिका भिक्खुनी पक्कन्ता वा होति विव्यन्ता
वा कालङ्कृता वा पक्खसङ्कन्ता वा, आपेदासु, उम्मत्तिकाय, ग्रादिक-

९ ४. चतुत्यसङ्घाविसेसो (गणस्स छत्वं घोतारणे) (१) चण्डकाळीभिनसनीवत्य

१९. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने श्रनाथ-पिण्डकस्स श्रारामे । तेन खो पन समयेन चण्डकाळी भिक्खुनी भण्डनकारिका होति कलहकारिका विवादकारिका भस्सकारिका सङ्घे श्रिधकरणकारिका । श्रुल्लनन्दा भिक्खुनी तस्सा कम्मे करीयमार्ने

सी० पोरवके नित्व । २. उत्तारीतिया – सी०, स्या० । ३. झोहीयंया – सी०.
 स्था०, री० । ४. दस्तुप्वगरं – स्था०, रो० । ४. सह्वत्यश्रमावारा – सी० । ६. कालकता – सी०, स्था० । ७. वणकाली – सी०, स्था०, रो० । ८. कविरसाने – सी०, स्था० ।

m 201

15

R. 298

ते[!] पटिक्कोसति । तेन स्रो पन समयेन यल्लनन्दा भिक्सनी गामकं ग्रममासि केनचिटेव करणीवेन । ग्रथ को भिन्सनीसको - "थरूल-नन्दा भिक्सनी पक्कन्ता'' ति. चण्डकाळि भिक्सनि ग्रापत्तिया ग्रदस्सने उक्सिप । श्रहलनन्दा भिक्सनी गामके तं करणीयं तीरेल्का . पनदेव सार्वात्थ पच्चामिन्छ । चण्डकाळी भिन्छनी थल्लनन्दाय भिन्छ-तिया ग्रामच्छन्तिया नेव ग्रासनं पञ्जापेसि^र न पाटोटकं पाटकीर्र पादकठलिकं उपनिक्खिप न पच्चग्गन्त्वा पसचीवरं पटिग्गहेसि न पानीयेन प्रापुच्छि । शुल्लनन्दा भिक्खनी चण्डकाळि भिक्खनि एतद-बोच – ''किस्स त्वं, ग्रय्ये, मिय ग्रागच्छन्तिया नेव ग्रासनं पञ्च्यापेसि न पादोदकं पादपीठं पादकठलिकं उपनिक्खिप न पच्चग्यन्त्वा पत्त-चीवरं पटिग्गहेसि न पानीयेन आपूच्छी'' ति ? "एवं हेतं, अध्ये, होति यथा तं ग्रनाथाया" ति । "किस्स पन त्वं, ग्रय्ये, ग्रनाथा" ् ति ? ''इमामं. ग्रय्ये, भिक्लानियो – 'ग्रयं ग्रनाथा ग्रप्पञ्ञाता, नत्थि इमिस्सा काचि पटिवत्ता" ति. ग्रापत्तिया ग्रदस्सने उक्खिपिस" ति । थल्लनन्दा भिक्खनी - "बाला एता ग्रब्यत्ता एता. नेव" जानन्ति कम्मं वा कम्मदोस वा कम्मविपत्ति वा कम्मसम्पत्ति वा । मयं खो जानाम कम्मं पि कम्मदोसं पि कम्मदिपन्ति पि कम्मसम्पन्ति पि। मयं खो ग्रकतं वा कम्मं कारेय्याम कतं वा कम्मं कोपेय्यामा''ति. लहं लहं भिक्खनीसङ्कं सिन्नपातेत्वा चण्डकाळि भिक्खनि भोसारेसि । या ता भिक्खनियो ग्रप्पिच्छा ...पे ० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपा-चेन्ति – कथं हि नाम ग्रय्या थल्लनन्दा समग्गेन सङ्कोन उक्खित्तं भिक्खीन धम्मेन विनयेन सत्थ्सासनेन अनपलोकेत्वा कारकसङ्क्षं ग्रनञ्ञाय गणस्स छन्दं स्रोसारेस्सती ति ... पे०... सच्च किर, भिक्खवे, थल्लनन्दा

(२) पञ्चालि

ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

भिक्खनी समग्गेन सङ्कोन उक्खित्तं भिक्खनि धम्मेन विनयेन सत्थ-सासनेन अनपलोकेत्वा कारकसङ्क अनञ्जाय गणस्स छन्दं ग्रोसारेसी

विगरहि बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्सके, थुरुख-

१ स्था०, म०, री० पोत्थकेमु नरिया २ जिनस्युनिसङ्को - म० । के पञ्ज्जपेसि --म०। ४ पानियेन - रो•। ४ पतिबत्ता - सी०, स्या, रो•। ६. झब्बला - सी०। ७. नेता – सी०. स्या० ।

15

20

R 200

D 989

नन्दा भिनस्तुनी समामेन सङ्घेन उनिस्तर्रा भिनस्तुनि धन्मेन विनयेन सरपु-सासनेन भनपनीकेत्वा कारकराङ्कं अनञ्जाय पणस्स छन्दं श्रोसारेस्तित ! नेतं, भिनस्त्रने, अप्यसन्नानं वा पसादाय ...पे० ... एवं च पन, भिनस्त्रने, भिन्नस्त्रनियो इसं सिक्सापदं उद्दिसन्तु —

२०. "या पन भिनकुनी समज्जेन सङ्घेन उनिक्षत्तं भिनकुनि वस्मेन विविद्यतं भिनकुनि वस्मेन विविद्यतं भिनकुनि वस्मेन विविद्यतं भिनकुनि वस्मेन विविद्यतं भिनकुनि वस्मेन व्यवस्थातं स्विद्यतं भिनकुनि पठमापित्तं वस्मे ब्रापन्ना निस्सारणीयं सङ्घा-

(३) विमङ्गी

२१. **या पना**तियायादिसा...पे०... भिष्यवृत्तीति...पे०... ग्रयं इमस्मि ग्रत्ये ग्रविष्पेता भिष्युतीति।

समयो नाम सङ्घो समानसंवासको समानसीमायं ठितो । उक्तिसा नाम प्रापत्तिया ग्रदस्सने वा ग्रप्पटिकम्मे वा ग्रप्पटि-निस्सयो वा उक्तिसता ।

धम्मेन विनयेना ति येन घम्मेन येन विनयेन । सत्युसासनेना ति जिनसासनेन बुद्धसासनेन । अनपलोकेत्वा कारकसङ्घं ति कम्मकारकसङ्घं अनापुच्छा । अनञ्जाय गणस्स छन्वं ति गणस्स छन्दं अजानित्वा । ओसारेस्सामी ति गणं वा परियेसति. सीमं वा सम्मञ्जति

म्रोसारेस्सामी ति गणं वा परियेसति, सीमं वा सम्मन्नति, म्रापत्ति दुक्कटस्स । ञात्तिया दुक्कटं, द्वीहि कम्मवाचाहि युल्लच्चया, कम्मवाचापरियोसाने म्रापत्ति सङ्कादिसेसस्स ।

अयं पी ति पुरिमायो उपादाय वुच्चति ।

पठमापत्तिकंति सह वत्थुज्झाचारा ग्रापज्जिति ग्रसमनुभास-

नाय ।

निस्सारणीयं ति सङ्घम्हा निस्सारीयति । सङ्घाविसेसो ति ...पे०... तेन पि वुण्चति सङ्घाविसेसो ति ।

२२. धम्मकम्भे धम्मकम्मसञ्जा ब्रोसारेति, ब्रापत्ति सङ्घादि-सेसस्स । धम्मकम्मे देमतिका ग्रोसारेति त्रापत्ति सङ्घादिसेसस्स । धम्म-कम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्जा ग्रोसारेति, ग्रापत्ति सङ्कादिसेसस्स ।

१. सीमाय – सी० २. झदस्सनेन – रो०। ३. झप्पटिकम्मेन – रो०। ४. झप्पटि-निस्समेन – रो०। ४. सहरावण्याचारा – सी०।

अधम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जा, आपत्ति दुक्कटस्सः । अधम्मकम्मे वेमतिका, आपत्ति दुक्कटस्सः । अधम्मकम्मे अधम्मकम्मसञ्जा, आपत्ति दक्कटस्सः ।

२३. अनापत्ति कम्मकारकसङ्घं अपलोकेत्वा घोसारेति, गणस्य इत्यं जानित्वा घोसारेति, वत्ते वर्तान्त घोसारेति, असन्ते कम्मकारक-सङ्के घोसारेति, उम्मत्तिकाय, आदिकम्मिकाया ति ।

५. पञ्चमसङ्घादिसेसो (पुरिसहत्वतो जावनीयगहणे)

(१) सुन्दरीनन्दावस्थ

२४. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरति जेतवने अनाथपिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन सुन्दरीनन्दा भिक्खुनी श्रभिरूपा होति दस्सनीया पासादिका । मनुस्सा भत्तग्ये सुन्दरीनन्दं भिक्खुनि

10 पिस्सत्वा अवस्सुता अवस्सुताय सुन्दरीनन्दाय भिक्खुनिया अग्गमगगानि
भोजनानि देन्ति । सुन्दरीनन्दा भिक्खुनी यावदत्यं भुञ्जति; अञ्जा
पिक्खुनियो न चित्तरूपं लभन्ति । या ता भिक्खुनियो अप्पिच्छा...पे०...
ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम अथ्या सुन्दरीनन्दा अवस्सुता अवस्मुतस्स पुरिसपुग्गलस्स हत्यतो खादनीयं वा

13 भोजनीयं वा सहत्था पिटग्गहेत्वा खादस्ति भुञ्जिस्सती ति

... पे०... सच्चं किर, भिक्खने, सुन्दरीनन्दा भिक्खुनी अवस्सुता अवस्सुतस्स पुरिसपुग्गलस्स हत्यतो खादनीयं वा भोजनीयं वा सहत्था पटिग्गहत्वा खादित अञ्जती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जलि

विगरिह बुढो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्सवे, सुन्दरीगन्दा भिक्सुनी अवस्सुता अवस्सुतस्स पुरिसपुग्गलस्स हत्थतो खादनीयं
वा भोजनीयं वा सहत्था पटिग्गहेत्वा खादिस्सति भुठ्जिस्सती ति !
नेतं, भिक्सवे, अप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्सवे,
भिक्सुनियो इमं सिक्सापदं उद्दिसन्तु –

१. खादनियं - रो॰ । २. भोजनियं - रो॰ ।

B. 301

B 800

२५. "या पन भिक्तुनी झवस्तुता झवस्तुतस्य पुरिसपुग्गलस्स हत्यतो स्नावनीयं वा भोजनीयं वा सहत्या पटिग्गहेत्वा सावेय्य वा मुञ्जेय्य वा, झयं पि भिक्तुनी पठमापत्तिकं धम्म झापन्ना निस्सारणीयं सक्काविसेसं" ति ।

(३) विभक्तो

२६. **या पना** ति या यादिसा ...पे०... भिष्यकुनी ति ...पे०... ग्रयं उ इमस्मि ग्रत्थे ग्रविप्पेता भिनव्युनी ति ।

श्रवस्तुता नाम सारता श्रपेक्खवती पटिबद्धचिता। श्रवक्तितो नाम सारती श्रपेक्खवा पटिबद्धचित्तो ।

पुरिसपुग्गसो नाम मनुस्सपुरिसो, न यक्खो न पेतो न तिरच्छान-गतो, विञ्च पटिबलो सारज्जितं ।

स्नादनीयं नाम पञ्च भोजनानि – उदकदन्तपोनं^९ ठपेत्वा श्रवसेसं स्वादनीयं नाम ।

भोजनीयं नाम पञ्च भोजनानि - श्रोदनो, कुम्मासो, सत्तु, मच्छो, मंसं ।

खादिस्सामि भुञ्जिस्सामी ति पटिमग्हाति , ग्रापत्ति थुल्लच्च- $_{15}$ यस्स । ग्रज्ङोहारे भ्रज्ङोहारे भ्रापत्ति सङ्घादिसेसस्स ।

श्रयं पी ति पुरिमायो उपादाय बुच्चति ।

पठमापत्तिकं ति सह वत्थुज्झाचारा ग्रापज्जित ग्रसमनुभासनाय। निस्सारणीयं ति सङ्घम्हा निस्सारीयित।

सङ्घाविसेसो ति ... पे० ... तेन पि वुच्चति सङ्घादिसेसो ति । उदकदन्तपोनं पटिमण्हाति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । एकतोग्रवस्सुते खादिस्सामि भञ्जिस्सामी ति पटिमण्हाति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

२७. अण्झोहारे अज्झोहारे आपत्ति युल्लच्चरस । उदकदन्तपोनं पटिमगण्हाति, आपत्ति दुक्कटस्स । उभतोअवस्मुते यक्खस्स वा पेतस्स वा पण्डकस्स वा तिरच्छानगतमनुस्सविग्गहस्स वा हत्यतो खादिस्सामि भुठ्जि - 25 स्सामी ति पटिमगण्हाति, आपत्ति दुक्कटस्स । अज्झोहारे अज्झोहारे आपत्ति युल्लच्चयस्स । उदकदन्तपोनं पटिमगण्हाति, आपत्ति दुक्कटस्स । एकतोअवस्मुते खादिस्सामि भुञ्जिस्सामी ति पटिमगण्हाति, आपत्ति दुक्क-

१. **प्रपंक्सवा – सी०, रो० ।** २. उदकदन्तपोणं – स्था० । ३. पटिगण्हाति – रो०; पति-य**न्द्राति – सी० ।**

टस्स । अञ्चोहारे अञ्चोहारे आपत्ति दुक्कटस्स । उदकदन्तपोनं पटि-मण्डाति, प्रापत्ति दुक्कटस्स ।

२८. श्रनापत्ति उभतोग्रनवस्सुता होन्ति, ग्रनवस्सुतो ति जानन्ती पटिग्गण्हाति, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ६. छट्टसङ्कादिसेसो (भिनक्ती-उच्चोक्ते)

(१) सुन्दरीनन्दाबस्य

५८. तेन समयेन बुढो मगवा सावित्ययं विहरित जेतवन मनाथ-पिण्डिकस्स म्रारामे । तेन खो पन समयेन मुन्दरीनन्दा भिक्खुनी मिम्हपा होति दस्सनीया पासादिका । मनुस्सा भत्तम्ये सुन्दरीनन्दं भिक्खुनि पिस्सत्वा भवस्सुता सुन्दरीनन्दाय भिक्खुनिया ग्रम्ममगानि भोजनानि देन्ति । सुन्दरी-नन्दा भिक्खुनी कुक्कुच्चायन्ती न पिटमण्हाति । म्रान्तरिका भिक्खुनी गुन्दरीनन्दं भिक्खुनि एतदबोच – "किस्स त्वं, ग्रय्ये, न पिटमण्हासी"ति ? "म्रवस्युता, ग्रय्ये" ति । "त्वं पन, ग्रय्ये, ग्रवस्युता" ति ? "नाहं, ग्रय्ये, भवस्युता" ति । "कि ते, प्रय्ये, एसो पुरिसपुग्गलो करिस्सित भ्रवस्युतो वा मनवस्युता यतो त्वं भ्रनवस्युता । इक्कु, ग्रय्ये, यं ते एसो पुरिसपुग्गलो वेति खादनीयं वा भोजनीयं वा तं त्वं सहत्था पिटगाहेत्वा खाद वा, भूञ्ज वाँ ति ।

या ता भिनक्षुनियो अप्पिच्छा ... पे० ... ता उण्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कयं हि नाम भिनक्षुनी एवं वनक्षति – कि ते, अय्ये, एसो पुरिसपुग्गलो करिस्सिति अवस्सुतो वा अनवस्सुतो वा, यतो त्वं अनवस्सुता । इक्कु, अय्ये, यं ते एसो पुरिसपुग्गलो देति खादनीयं वा मोजनीयं वा तं त्वं 20 सहत्वा पटिग्गहेत्वा खाद वा भुङ्ज वा ति ... पे० ... सच्चं किर, भिनक्षवे, भिनक्षुनी एवं वर्दति – किंत, प्रयो, एसो पुरिसपुग्गलो करिस्सित अवस्सुतो वा अनवस्सुतो वा अनवस्सुतो वा यतो त्वं अनवस्सुतो हक्कु, अय्ये, यं ते एसो पुरिसपुग्गलो देति खादनीयं वा मोजनीयं वा तं त्वं सहत्वा पटिग्गहेत्वा खाद वा भुङ्ज वा ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

१. सवस्युतो -- सी ०, स्था ० । २. रो ० पोस्थके निर्देश ।

(२) वडकासि

विकारित बाजो भगवा ...पे o ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खनी एवं वस्त्रति - कि ते. ग्रस्ये, एसो परिसपग्गलो करिस्सित ग्रवस्सतो वा ग्रन-बस्सतो वा यतो त्वं धनबस्सता: इन्हा. अय्ये. यं ते एसो परिसपमाली देति बादनीयं वा भोजनीयं वा तं त्वं सहत्था पटिग्गहेत्वा खाद वा भञ्ज वा ति। नेतं. भिक्खवे. भ्रप्यसम्भानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन. भिक्खवे. क भिक्खनियो इसं सिक्खापदं उदिसन्त -

३०. "या पन भिक्सनी एवं बदेय्य - "कि ते, ग्रय्ये, एसी पुरिस-वृत्त्वलो करिस्सति श्रवस्सुतो वा श्रनवस्सुतो वा, यतो त्वं श्रनवस्सुता । इ.स. ब्रद्ध्ये. यं ते एसी परिसपग्गली देति खावनीयं वा भोजनीयं वा तं त्वं सहत्या पटिताहेत्वा खाद वा भञ्ज वा'ति. ग्रयं पि भिक्खती पठमापत्तिकं धरमं 10 ग्रापन्ना निस्सारणीयं सङ्गादिसेसं" ति ।

(३) विभक्तो

३१. **या पना** ति या यादिसा ...पे० ... भिक्खनी ति ...पे० ... भ्रयं दमस्मि ग्रत्थे ग्रधिप्पेता भिक्खनी ति ।

छटं वटेंग्या ति - "किं ते, ग्रय्ये, एसो पूरिसपूग्गलो करिस्सति भवस्सतो वा भनवस्सतो वा, यतो त्वं भनवस्सता । इक्क, भ्रय्ये, यं ते 🚜 एसो परिसपुग्गलो देति खादनीय वा भोजनीय वा तं त्वं सहत्था पटिग्ग-हेत्वा खाद वा भञ्ज वा" ति उय्योजेति, म्रापत्ति दुक्कटस्स । तस्सा वचनेन खादिस्सामि भञ्जिस्सामी ति पटिग्गण्हाति. ग्रापत्ति दक्कटस्स। ग्रज्झोहारे ग्रज्झोहारे भ्रापत्ति थल्लच्चयस्स । भोजनपरियोसाने भ्रापत्ति सङ्घादिसेसस्स ।

D 995

20

प्रयंपी ति परिमायो उपादाय वच्चति । पठमापत्तिकं ति सह बत्थज्झाचारा ग्रापञ्जति ग्रसमनभासनाय। निस्सारणीयं ति सङ्कम्हा निस्सारीयति । सङाविसेसो ति ... पे०... तेन पि' वृच्चति सङ्घादिसेसो ति । उदकदन्तपोनं पटिग्गण्हाति उय्योजेति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । 25 तस्सा वचनेन खादिस्सामि भञ्जिस्सामी ति पटिग्गण्हाति, ग्रापत्ति दक्क-

टस्स ।

१. स्या® पीत्थके नत्य ।

B. 303

B. 304

३२. एकतो प्रवस्युते यवस्वस्स वा पेतस्स वा पण्डकस्स वा तिरच्छानगतमनुस्सविग्गहस्स वा हत्यतो खादनीय वा भोजनीय वा खाद वा भुञ्ज वा ति उय्योजेति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । तस्सा वचनेन खादिस्सामि भुञ्जि-स्सामी ति पटिग्गण्हाति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रज्झोहारे प्रज्झोहारे प्रापत्ति 5 दुक्कटस्स । भोजनपरियोसाने प्रापत्ति थुल्लच्चयस्स । उदकदत्तपोनं पटि-गण्हाति उय्योजेति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । तस्सा वचनेन खादिस्सामि भुञ्जिस्सामी ति पटिग्गण्हाति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

३३. धनापति श्रनवस्सुतो ति जानन्ती उथ्योजेति, कुपिता न पटिमाण्हाती ति उथ्योजेति, कुलानुद्दयताय न पटिमाण्हाती ति उथ्योजेति, असमिनकायः धादिकभिमकाया ति ।

७. सत्तमसङ्घादिसेसो (कृपितवाबायं)

(१) कृपिताचण्डकाळीवत्यु

३४. तेन समयेन बुढी भगवा सावत्थ्ययं विहरति जेतवने धनायपिण्डिकस्स धारामे । तेन स्रो पन समयेन चण्डकाळी भिन्क्युनी भिन्न्क्युनीहि सिंद्ध भिण्डत्वा कुपिता ध्रनत्तमना एवं वदेति — "बुढं पच्चाचिन्न्सामि, धम्मं पच्चाचिन्न्सामि, सम्झं पच्चाचिन्न्सामि, धम्मं पच्चाचिन्न्सामि, सम्झं पच्चाचिन्न्सामि, सिन्न्सं पच्चाचिन्न्सामि। कि नुमाव ।

अस्मिणयो या समणियो सन्यधीतरो, सन्तञ्जा पि समणियो लिज्जिनियो कुन्कुच्चिका सिन्न्साकामा तासाहं सिन्तिके ब्रह्मचरियं चरिस्सामी" ति । या ता भिन्न्सुनियो अप्पिच्छा ... पे०... ता उज्झायन्ति स्थ्यम्ति विषयचित्त न् कृष्टं स्वाचिन्न्याचिन्नस्या अप्या चण्डकाळी कुपिता अनत्तमना एवं वन्न्सति — बुढं पच्चाचिन्नसामि ॥ तेज निम्ना सम्मियो या समिणयो साम्यधीत सम्बद्धोतरो, सन्तज्जा पि समिणयो सत्ति ... पे० ... सच्चं कर, भिन्न्स्वने, चण्डकाळी भिन्न्युनी कुपिता अनत्तमना एवं वदेति — बुढं पच्चाचिन्न्सामि ... पे० ... सिन्न्यं चच्चाचिन्न्सामि । कि नुमाव समिणयो या समिण्यो सन्यधीतरो, सन्तज्जा पि समिणयो लिज्जिनयो कुन्कुच्चिन्न सिन्न्सा सन्यधीतरो, सन्तज्जा पि समिणयो लिज्जिनयो कुन्कुच्चिन्न सिन्न्य सन्ति सन्ति । सन्तज्जा पि समिणयो लिज्जिनयो कुन्कुच्चिन्न सिन्न्य सन्यधीतरो, सन्तज्जा पि समिणयो लिज्जिनयो कुन्कुच्चिन्न सिन्न्य भामा, तासाहं सन्तिके ब्रह्मचिर्च वरिस्सामी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

१. चण्डकाली - सी०,स्थाव, रो०। २-२. किन्तुमाव - सी०; किन्तुमा व - स्था०।

D 236

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे ... कयं हि ताम, भिक्खवे, चण्डकाळी भिक्खुनी कुपिता धनत्तमना एवं वक्खित — बुद्धं पच्चाचिक्खामि ... पे .... सिक्खं पच्चाचिक्खामि । किं नुमाव समिणयो या समिणयो सक्यधीतरो, सन्तञ्जा पि समिणयो लिज्जिनियो कुक्कुच्चिका सिक्खाकामा, तासाहं सन्तिके ब्रह्मचरियं चरिस्सामी ति ! नेतं, भिक्खवे, प्राप्सन्नानं । वा पसादाय उ ... पे ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उहिसन्त —

३४. "या पन भिक्जुनी कुपिता मनत्तमना एवं वर्वेस्य – 'बुढं पच्चािकक्वािम, धन्मं पच्चािकक्वािम, सङ्गं पच्चािकक्वािम, धन्मं पच्चािकक्वािम, सङ्गं पच्चािकक्वािम, सिक्कं पच्चािकक्वािम, । कि नुमाव समिणियो या समिणियो सक्यधीतरो ! सन्तञ्जाि प समिणियो लिंजिनियो कुक्कुच्चिका सिक्जािमा, तासाहं सन्तिके ब्रह्मा विर्यं वरिस्साभी' ति, साभिक्जुनी भिक्जुनीहि एवमस्स वचनीया — 'माय्ये, कुपिता मनत्तमना एवं प्रवच – बुढं पच्चािकक्वािम, धन्मं पच्चािकक्वािम, सङ्गं पच्चािकक्वािम, सिक्जं पच्चािकक्वािम, शिक्जुनीवक्वािम, सिक्कं पच्चािकक्वािम, । कि नुमाव समिणियो या समिणियो सक्यथितरो ! सन्तञ्जाि प समिणियो लिंजिनियो कुक्कुच्चिका सिक्जािकामा, तासाहं सन्तिके ब्रह्मचरियं चरिस्सामी ति, म्रिमरमाय्ये, । 15 स्वाक्वातो धन्मो; चर ब्रह्मचरियं सम्मा दुक्कस्य प्रन्तिकरियायां ति । एवं च सा भिक्जुनी भिक्जुनीहि वुच्चमाना तथेव पन्गकृत्य, सा भिक्जुनी भिक्जुनीहि वुच्चमाना तथेव पन्गकृत्य, सा भिक्जुनी भिक्जुनीहि वावतितयं समनुभासितव्वा तस्स पटिनिस्सानाय । यावतितयं समनुभासितव्वा तस्स पटिनिस्सानाय । यावतितयं समनुभासितव्वा तस्स पटिनिस्सानाय । यावतितयं क्षमनुभासितव्वा तस्म प्राप्ता निस्सान्यो यावतितयकं धम्मं म्रापन्ना निस्सान्यो सङ्गा- 20 विरोतं ति ।

(३) विभक्ती

३६. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्**खुनी** ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि अत्ये अधिप्पेता भिक्खनी ति ।

कृपिता भनत्तमना ति अनिभरद्धा आहतचित्ता खिलजाता ।

पूर्व वदेस्या ति — "बृद्धं पच्चाचिक्खामि ... पे० ... सिक्खं पच्चा- 25 चिक्खामि । कि नुमाव समणियो या समणियो सक्यचीतरो ! सन्तञ्जा पि समणियो लिजितियो कुक्कुच्चिका सिक्खाकामा, तासाहं सन्तिके ब्रह्म-चिर्यं चरिस्सामी" ति ।

१. ग्रमिरमय्ये - सी ०, स्था ०, रो० । २. समनुमासियमाना - सी ०, स्था ०, रो०

R 90=

सा भिक्कुनी ति या सा एवंबादिनी भिक्क्कुनी । भिक्कुनीही ति क्षञ्ञाहि भिक्कुनीहि ।

या पस्सन्ति या सुणन्ति ताहि वत्तब्बा - "माय्ये, कृपिता ग्रनत्तमना एवं अवच - 'बद्धं पच्चाचिक्सामि ...पे०... सिक्सं पच्चाचिक्सामि । कि वमाव समिणयो या समिणयो सन्यभीतरो ! सन्तञ्ञा पि समिणयो लिख-नियो कुक्कच्चिका सिक्खाकामा, तासाहं सन्तिके ब्रह्मचरियं चरिस्सामी' ति । ग्राभिरमाय्ये स्वाक्खातो धम्मो: चर ब्रह्मचरियं सम्मा दक्खस्स भन्त-किरियाया" ति । दतियं पि वलब्बा । तित्यं पि वलब्बा । सच्चे पटिनि-स्सज्जिति इच्चेतं कुसलं, नो चे पटिनिस्सज्जित स्रापत्ति दुक्कटस्स । सुत्वा न 10 बदन्ति, भापत्ति दक्कटस्स । सा भिक्खनी सन्द्रमञ्जं पि भाकश्चित्वा वत्त्रश्वा - "माय्ये. कपिता अनत्तमना एवं अवच - 'बद्धं पच्चाचिक्सामि ...पे०... सिक्खं पच्चाचिक्छामि । कि नमाव समिणयो या समिणयो सक्यधीतरो ! सन्तक्रका पि समणियो लिजिनियो कुक्किचिका सिक्खाकामा. तासाहं सन्तिके बडाचरियं चरिस्सामी' ति । ग्रिभिरमाध्ये, स्वाक्खातो ध्रमोः चर .. ब्रह्मचरियं सम्मा दक्खस्स ग्रन्तिकरियाया'' ति । दतियं पि वत्तव्वा । त्रतियं पि बलब्बा । सन्ने पटिनिस्सज्जति इच्नेतं कुसलं, नो चे पटिनिस्स-ज्जति ग्रापत्ति दुक्कटस्स । सा भिक्खनी समनुभासितब्बा । एवं च पन, भिन्छवे. समनभासितब्बा । ब्यत्ताय भिन्छनिया पटिवलाय सङ्घो ज्ञापे-नक्ती ...

३७. 'सुणातु मे, अय्ये, सङ्घो । अयं इत्यन्नामा भिनल्तुनी कुपिता अनस्मना एवं वदेति — 'बुढं पच्चाचिन्छामि, धम्मं पच्चाचिन्छामि, सङ्घं पच्चाचिन्छामि, सङ्घं पच्चाचिन्छामि, सिन्छं पच्चाचिन्छामि, सिन्छं पच्चाचिन्छामि । िक नुमाव समणियो या समणियो सन्यचीतरो ! सन्तञ्ञा पि समणियो लिजानियो कुनकुच्चिका सिन्छानामा तासाहं सन्तिक अह्यचरियं चरिन्छामी' ित । सा तं बत्खं सुन्छान्य । यदि सङ्घन्षस्य पत्तकल्लं, सङ्घो इत्यन्नामं भिन्छानि समनुआसेय्य तस्स बत्युस्स पत्तिन्छ्याय । एसा ञात्ति ।

"सुणातु मे, अय्ये, सङ्घो । ग्रयं इत्यक्षामा भिक्कुनी कृपिता अनत्त-मना एवं वदेति – 'बुद्धं पञ्जाचिक्क्षामि ...वै०... सिक्कं पञ्चाचिक्क्षामि । किं नुमाव समणियो या समणियो सक्यक्षीतरो ! सन्तञ्जा पि समणियो ७० लिज्जिवियो कूक्कुञ्चिका सिक्काकामा, तासाहं सन्तिके ब्रह्मचित्रं

25

चरिस्सामी' ति । सा तं बस्युं न पटिनिस्सन्जति । सङ्घो इत्यन्नार्म जिक्खुनि समनुनातित तस्त बत्युस्स पटिनिस्सन्याय । यस्सा प्रस्थाय समित इत्यन्नामाय भिक्कुनिया समनुकासना तस्स वत्युस्स पटिनिस्सम्बाभ, सन्न तष्कस्य: यस्सा नक्समित सा. मासेय्य ।

"दुतियं पि एतमत्त्र्यं वदामि ...पे० .. .तितयं पि एतमत्त्र्यं वदंशीम 5 ... पे० ... सा मासेय्य ।

"समनुभट्टा सङ्घेन इत्यन्नामा भिक्खुनी तस्स वत्युस्स पटिनिस्स-ग्याय । समिति सङ्करस्त तस्मा तन्त्री एवमेतं कारयामी" ति ।

ञत्तिया दुक्कटं । द्वीहि कम्मवाचाहि बुस्तक्वया । कम्मवाचा-परियोसाने ग्रापत्ति सङ्घादिसेसस्स । राष्ट्वाप्रकेसं प्रज्ज्ञापण्जन्तिया ञत्तिया । दुक्कटं, द्वीहि कम्मवाचाहि बुल्लक्वया पटिप्पस्सम्भन्ति ।

द्ययं पी ति परिमायो उपादाय वच्चति ।

अयावतित्रवर्कं ति यावतित्रयं समनुभासनाय आपण्जति, न सह वत्यु-जमाचारा ।

निस्सारणीयं ति सङ्कम्हा निस्सारीयति¹।

सङ्कादिसेसो ति .. पे० ... तेन पि बुच्चित सङ्कादिसेसो ति ।

३८. धम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जा न पटिनिस्सज्जति, ग्राप्सल सङ्घादिसंसस्स । धम्मकम्मे बेमतिका न पटिनिस्सज्जति, ग्रापलि सङ्घादिसंसस्स । धम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्जा न पटिनिस्सज्जति, ग्रापलि सङ्घादिसंसस्स ।

ग्रधम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रधम्मकम्मे बेमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रधम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

३६. ग्रनापत्ति ग्रसमनुभासन्तिया, पटिनिस्सज्जन्तिया, उम्मत्ति-काय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

६ द. ब्रहुमस**ञ्च**ाविसेसी (क्षितवाचार्य)

(ब्रापतवाचाय)

(१) पञ्चाकताचच्छकाळीवस्यू ४०. तेन समयेन बद्धो भमवा सावस्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ- D WER

पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन चण्डकाळी भिक्खनी किस्मि-क्रिचटेब' ग्रधिकरणे पच्चाकता किपता ग्रनत्तमना एवं वटेति - "अन्द-गामिनियो च भिक्खनियो. दोसगामिनियो च भिक्खनियो. मोहगामि-नियो च भिक्खनियो, भयगामिनियो च भिक्खनियों ते। या ता भिक्ख-⁵ नियो ग्रप्पिक्या पे० ता उज्यायन्ति स्वियन्ति विपाचेन्ति – कथं दि नाम ग्रय्या चण्डकाळी भिक्सनी किस्मिञ्चिदेव ग्रधिकरणे पच्चाकता कपिता ग्रनत्तमना एवं वक्खित – छन्द्रगामिनियो च भिक्खिनियो ...पे०... भयगामिनियो च भिक्खनियो ति ...पे०... सच्चं किर. भिक्खवे. चण्ड-काली भिक्तनी किस्मिञ्चित्वेव ग्राधिकरणे पच्चाकता कपिता ग्रनत्तमना एवं 10 बदेति - छन्दगामिनियो च भिक्खनियो ... पे० ... भयगामिनियो च भिक्ख-नियो ति ? "सच्चं भगता" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बद्धो भगवा ... पे० .. कथं हि नाम, भिक्खवे, चण्डकाळी भिक्खनी किस्मिञ्चिदेव ग्रधिकरणे पच्चाकता कृपिता ग्रनत्तमना एवं वक्खति - छन्दगामिनियो च भिक्खनियो ...पे०... भयगामिनियो च भिक्ख-15 नियो ति ! नेतं. भिक्खवे. ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एव च पन, भिक्खवे, भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त -

४१. "या पन भिक्लनी किस्मिञ्चिदेव ग्रधिकरणे पंच्याकता कृपिता धनसमना एवं वरेय्य - 'छन्दगामिनियो च भिक्खनियो. दोसगामिनियो व भिक्तानयों, मोहगामिनियो च भिक्तानियो, भयगामिनियो च मिक्तु-20 नियों ति, सा भिक्खनी भिक्खनीहि एवमस्स वचनीया - 'माय्ये, किस्मि-क्रिचदेव श्रविकरणे पञ्चाकता कृपिता धनत्तमना एवं ग्रवच – छन्टगामिनियो च भिक्खनियो दोसगामिनियो च भिक्खनियो मोहगामिनियो च भिक्खनियो भयगामिनियो च भिक्खनियो ति । ग्रन्या खो छन्दा पि गच्छेन्य, दोसा पि गच्छेब्य, मोहा पि गच्छेब्य, भया पि गच्छेब्या' ति । एवं च सा भिक्सनी 25 भिक्खनीहि बच्चमाना तथेव परगण्हेय्य, सा भिक्खनी भिक्खनीहि यावतितयं समनुभासितब्बा तस्स बत्यस्से पटिनिस्सगाय । यावतितयं चे समन-

१. चण्डकाली - सोव, स्थाव, रोव । २. किस्मिविदेव - सीव । ३. पच्छाकता - स्थाव । ४. स्वा॰, म॰ पोत्यकेस् नरिय । १. स्या॰, रो०, म॰ पोरवकेस् मरिय ।

25

भारतीयमाना हं पहितिस्माउनेस्य, इन्हेंहं कसलं : तो हे पहितिस्माउनेस्य, बसं वि विक्तानी वावनिवकं घरमं प्रापक्षा निस्सारणीयं सकाविसेसं" ति ।

(३) विसङ्गे

४२. **या पना** तिया यादिसा ...पे० ... भिक्लानी ति ... पे० ... ग्रयं दमस्मि चत्थे ग्रधिप्येता भिक्खनी ति ।

किन्यक्र**वरेत ग्रधिकरणे** ति ग्रधिकरणं नाम चलारि ग्रधिकरणानि -- 5 विवादाधिकरणं, ग्रनवादाधिकरणं, ग्रापत्ताधिकरणं, किञ्चाधिकरणं। पच्चाकमा नाम पराजिता वच्चर्ति ।

कविता चननमना ति ग्रनभिरदा ग्राहतिचला खिलजाता । एवं बहेरमा ति - "छन्दगामिनियो च भिक्खनियो ... पे० ... भय-गामिनियों च भिक्खनियों" ति र्ग

> सा भिक्खमी ति या सा एवंवादिनी भिक्खनी । भिक्सनीहि ति ग्रञ्जाहि भिक्सनीहि ।

या पस्सन्ति या सुणन्ति ताहि वत्तब्बा - "माय्ये, किस्सिञ्चिदेव ग्रधिकरणे पच्चाकता कृपिता अनत्तमना एवं अवच - 'छन्दगामिनियो च भिक्किनियो ... पे० ... भयगामिनियो च भिक्किनियो' ति । भ्रय्या खो छन्दा 15 पि गच्छेय्य ... पे० ... भया पि गच्छेय्या'' ति । दतियं पि वत्तव्वा । तियं पि वत्तब्बा । सचे पटिनिस्सज्जति, इच्चेतं कसल , नो चे पटिनिस्सज्जित. श्रापत्ति दुक्कटस्स । सूत्वा न वदन्ति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । सा भिक्खनी सङ्कमज्झं पि भाकडित्वा वत्तव्वा - "माय्ये. किस्मिञ्चिदेव भ्रधिकरणे पच्चाकता कृपिता अनत्तमना एवं अवच - 'छन्दगामिनियो च भिक्खनियो 20 ... पे ... भयगामिनियो च भिक्खनियो' ति । ग्रय्या खो छन्दा पि गच्छेय्य ... पे॰ ... भया पि गच्छेय्या'' ति । दतियं पि वत्तब्बा । ततियं पि वत्तब्बा । सचे पटिनिस्सज्जति, इच्चेतं कुसलं नो चे पटिनिस्सज्जति, भ्रापत्ति दक्क-टस्स । सा भिक्खनी समनभासितब्बा । एवं च पन, भिक्खवे, समनभासि-तब्बा । ब्यत्तार्यं भिक्खनिया पटिबलाय सङ्घो जापेतब्बो -

४३. "सणात मे. ग्रय्ये. सङ्घो । ग्रयं इत्यन्नामा भिक्खनी किस्मि-क्रिचदेव ग्रधिकरणे पच्चाकता क्रुपिता ग्रनत्तमना एवं वदेति - 'छन्द-गामिनियो च भिक्खनियो ... पे० ... भयगामिनियो च भिक्खनियो' ति । सा

१. पण्डाकता – स्था० । २. व्यत्ताय – सी० ।

B 900

20

95

p. 239

तं बत्युं न पटिनिस्सज्जति'। यदि सङ्कस्स पत्तकल्लं, सङ्को इत्यकाम् सिक्कुम्बि समनभासेय्य तस्स बत्यस्स पटिनिस्सम्माय । एसा ञक्ति ।

"सुणातु में, अय्ये, सङ्को । अयं इत्यन्नामा भित्रस्तृती किस्मिञ्चित्व देव अधिकरणे पञ्चाकता कृपिता अनत्तमना एवं वदेति — 'खुन्दगामिनियो उ च भिक्सुनियो ... पे०... भयगामिनियो च भिक्सुनियो' ति । सा तं दृद्ध न पटिनिस्सज्जति । सङ्को इत्यन्नामं भिक्सुनि समनुभासित तस्स वत्युस्स पटिनिस्सगगाय । यस्सा अय्याय समित इत्यन्नामाय भिक्सुनिया समनु-भासना तस्स वत्युस्स पटिनिस्सग्गाय, सा तुण्हस्स; यस्सा नक्खमित, सा

"दुतियं पि एतमत्यं वदामि ... पे० ... तितयं पि एतमत्यं वदामि ... पे० ... सा भागेरयः ।

"समनुभट्टा सङ्घेन इत्थनामा भिनखुनी तस्स वत्थुस्स पटिनिस्स-ग्गाय । खमति सङ्घस्स, तस्मा तुण्ही, एवमेलं धारयामी" ति ।

ञात्तिया दुक्कटं । द्वीहि कम्मवाचाहि थुल्लच्चया । कम्मवाचा-परियोसाने ग्रापत्ति सङ्घादिसेसस्स । सङ्घादिसेसं ग्रज्झापञ्जन्तिया ञत्तिया दक्कटं । द्वीहि कम्मवाचाहि थल्लच्चया पटिप्पसम्भन्ति ।

भ्रयं पी ति पूरिमायो उपादाय बुच्चति ।

यावतितयकं ति यावतितयं समनुभासनाय श्रापज्जति, न सह वत्थु-जन्नाचारा ।

निस्सारणीयं ति सङ्घम्हा निस्सारीयति ।

सङ्घादिसेसो ति ... पे . तेन पि बुच्चति सङ्घादिसेसो ति ।

४४. घम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जा न पटिनिस्सञ्जति, आपत्ति सङ्का-दिसेस्स । धम्मकम्मे वेमतिका न पटिनिस्सञ्जति, आपत्ति सङ्कादिसेसस्स । धम्मकम्मे अधम्मकम्मसञ्जा न पटिनिस्सञ्जति, आपत्ति सङ्कादिसेसस्स ।

ग्रधम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रधम्मकम्मे बेमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रधम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्जा ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

४५. ग्रनापत्ति असमनुभासन्तिया, पटिनिस्सज्जन्तिया, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

१. नप्पटिनिस्सज्जति = स्या० ।

B. 310

s ह. नवमसङ्ख्याविसेसो (तचेव पन्नक्तिते)

(१) बल्लनन्याभन्तेवासिकावस्य

४६. तेन समयेन बद्धी भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने धनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन थल्लनन्दाय भिक्खनिया भन्ते-वासिका भिक्खनियो संसदा विहरन्ति पापाचारा पापसहा पापसिलोका. भिक्लनीसकस्स विदेसिका, भ्रञ्जामञ्जिनस्सा वज्जप्यदिच्छादिका । या ता भिक्खनियो ग्रप्पिच्छा ... पे॰ ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति -कथं हि नाम भिक्खनियो संसद्धा विहरिस्सन्ति पापाचारा पापसद्दा पापसि-खोका भिक्खनीसङ्गस्स विद्वेसिका भ्रञ्जामञ्जिस्सा वज्जप्पटिच्छादिका ति ... पे॰ ... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खुनियो संसद्रा विहरन्ति पापा-चारा पापसद्दा पापसिनोका भिक्खनीसङ्करस विहेसिका अञ्जामञ्जिससा वज्जप्यटिच्छादिका ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

विगरहि बढ़ो भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो संसदा विद्वरिस्सन्ति पापाचारा पापसहा पापसिलोका. भिक्सनीसळस्स विद्रेसिका, ग्रञ्जमञ्जिससा वज्जप्यटिच्छादिका ति ! नेत. भिक्सवे. ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त -

(२) पडकासि

४७. "भिक्खनियो पनेव संसद्घा विहरन्ति पापाचारा पापसद्दा पापसिलोका, भिक्कनोसङ्कस्स विहेसिका, ग्रञ्ञामञ्ज्ञिस्सा वज्जप्यटिच्छा-विका । ता भिक्खुनियो भिक्खुनीहि एवमस्सु वचनीया - भिगिनियो लो संसद्भा विहरन्ति पापाचारा पापसद्दा पापसिलोका, भिक्खुनीसङ्करस विहे-सिका ग्रञ्जासञ्ज्ञाससा बज्जप्यटिन्छाविका । विविच्चथाय्ये । विवेकञ्जेव 20 भगिनीनं सङ्घो बण्णेती' ति । एवं च ता भिक्खनियो भिक्खनीहि बच्चमाना तथेव पगण्हेय्यं, ता भिक्खनियो भिक्खनीहि यावतितयं समन्भासितव्वा तस्स बस्युस्से पटिनिस्सागाय । यावतितयं चे समनभासीयमाना तं पटि-निस्सन्त्रेम्, इन्चेतं कुसलं; नो चे पटिनिस्सन्त्रेथ्यं, इमा पि भिन्त्वनियो याबतसिवकं धम्मं प्रापका निस्सारणीयं सकाविसेसं" ति ।

१. अन्तेवासी - सी०; धन्तेवासिनियो - स्था०; धन्तेवासिभिक्खनियो - रो० । २· भिष्युनितःक्कारम - १० । ३. वण्जपिटिक्कादिका - सी०, स्था०, रो० । ४. विविच्चयस्ये - सी०, स्था , रो० । ४. स्था , म०, रो० पोल्यकेस नरिथ । पाचितियं-४१.

D 911

(३) विमङ्गो

४८. भिक्कुनियो पर्नेवा ति उपसम्पन्नायो बुच्चन्ति । संसद्घा पिक्टरन्ति ति संसद्घा नाम प्रननुलोमिकेन कायिकवाचसिकेन संसदा विदरन्ति ।

पापाचारा ति पापकेन ग्राचारेन समन्नागता । **पापसदा** ति पापकेन कित्तिसद्देन श्रब्भुग्गता ।

पापसिलोका ति पापकेन मिच्छाजीवेन जीवितं कप्पेन्ति ।

प्र.२४० ⁶ भिक्कुनीसङ्करस विहेसिका ति ग्रञ्जामञ्जिरसा कम्मे करीयमाने पिटकोसन्ति ।

श्रञ्जामञ्ज्ञास्सा वज्जापदिच्छाविका ति श्रञ्जामञ्ज्ञा^र वज्जं १० पटिच्छादेन्ति ।

ता भिक्खुनियो ति या ता संसद्घा भिक्खुनियो । भिक्खनीहो ति ग्रञ्ञाहि भिक्खनीहि ।

या पस्त्रांत या मुणित ताहि वत्तव्या — "भागिनयो स्रो संसद्वा विहर्मत पापाचारा पापसहा पापसिलोका, भिक्सुनीसङ्क्यस्स विहेसिका, अञ्जा
15 मिञ्जिस्सा वज्जप्यिटच्छादिका । विविच्चथाय्ये । विवेकञ्ज्येव भगिनीनं सङ्क्षो वण्णेती" ति । दुतियं पि वत्तव्या । ततियं पि वत्तव्या । सचे पिट
निस्सज्जन्ति, इच्चेतं कुसलं; नो चे पिटिनिस्सज्जन्ति, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

सुत्वा न वदन्ति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । ता भिक्सुनियो सङ्क्षमञ्कां पि श्राकड्वित्वा वत्तव्या — "भिगिनयो सो संसद्वा विहरन्ति पापाचारा पापसहा पापसिलोका,

20 भिक्सुनीसङ्कस्स विहेसिका, अञ्जामञ्जिज्ञानसा वज्जप्यिटच्छादिका । विवि
च्चयाय्ये । विवेकञ्जेव भगिनीनं सङ्को वण्णेती" ति । दुतियं पि वत्तव्या ।

ततियं पि वत्तव्या । सचे पटिनिस्सज्जन्ति, इच्चेतं कुसलः; नो चे पटिनि
स्मज्जन्ति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । ता भिक्सुनियो समनुभासितव्या । एवं च

पन्, भिक्सवे, समनुभासितव्या । ब्यत्तायं भिक्सुनिया पटिबलाय सङ्को

ग्रापेतब्यो —

४६. "सुणातु मे, ग्रय्ये, सङ्घो । इत्यक्षामा च इत्यक्षामा च मिनसू-नियो संसष्ट्रा विहर्गन्त पापाचारा पापसहा पापसिलोका, भिनसूनीसङ्कस्स विहेसिका, ग्रञ्ञमञ्जिलसा वज्जप्यटिच्छादिका। ता त वत्युं न पटिनिस्स-

१. कथिरमाने - सी०, स्था०; करियमान् - रो० । २. घञ्चमक्रिजस्सा - सी०.।

R. 312

ज्जन्ति । बदि सञ्चरस पत्तकल्लं, सङ्घो इत्यन्नामं च इत्यन्नामं च भिक्खुनियो समनभासेय्य तस्स वत्थस्स पटिनिस्सगाय । एसा ञत्ति ।

"सुणातु मे, प्रय्ये, सङ्घो । इत्यक्षामा च इत्यक्षामा च भिक्खुनियो संसद्घा विहरित्त पापाचारा पापसद्दा पापसिकोका, भिक्खुनीसङ्घत्स विहरितका, अञ्ज्ञामिञ्ज्ञात्सा वज्जप्यटिच्छादिका । ता तं वत्युं न पटिनिस्सज्जिति । असङ्घो इत्यक्षामं च इत्यक्षामं च भिक्खुनियो समनुभासित तत्स वत्युस्स पटि-निस्सग्गाय । यस्सा अय्याय खमित इत्यक्षामाय च इत्यक्षामाय च भिक्खुनीनं समनुभासेना तस्स वत्युस्स पटिनिस्सग्गाय, सा तुण्हस्स; यस्सा नक्खमित, सा भामुस्य ।

"दुतियं पि एतमत्यं वदामि ... पे० ... तितयं पि एतमत्यं वदामि 10 ... पे० ... सा भासेय्य ।

"समनुभट्टा सङ्घेन, इत्यन्नामा च इत्यन्नामा च भिक्खुनियो तस्स वत्युस्स पटिनिस्सग्गाय। खमति सङ्घस्स,तस्मा तुण्ही,एवमेतं घारयामी" ति ।

ञित्तया दुक्कटं, द्वीहि कम्मवाचाहि युल्लञ्चया, कम्मवाचापरियो-साने बापित्त सङ्घादिसेसस्स । सङ्घादिसेसं ब्रज्झापज्जन्तीनं ञात्त्रया दुक्कटं 15 द्वीहि कम्मवाचाहि युल्लञ्चया पटिप्पस्सम्मन्ति । द्वे तिस्सो एकतो समनु-भासितब्बा । ततुत्तरि' न समनुभासितब्बा ।

इमा पि भिक्खुनियो ति पुरिमायो उपादाय वृज्जन्ति ।

यावतितयकं ति यावतितयं समनुभासनाय ग्रापज्जन्ति, न सह वत्थु-जन्नाचारा।

> निस्सारणीयं ति सङ्घम्हा निस्सारीयति । सङ्घादिसेसो ति ... पे० ... तेन पि बुच्चति सङ्घादिसेसो ति ।

५०. धम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जा न पटिनिस्सज्जन्ति , श्रापत्ति सङ्घादिसेसस्स । धम्मकम्मे वेमतिका न पटिनिस्सज्जन्ति, श्रापत्ति सङ्घादि-सेसस्स । धम्मकम्मे श्रधम्मकम्मसञ्जा न पटिनिस्सज्जन्ति, श्रापत्ति सङ्घा- 25 विसेसस्स ।

. ग्रथम्मकम्मे थम्मकम्मसञ्जा, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रथम्मकम्मे वेमतिका , श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रथम्मकम्मे श्रथम्मकम्मसञ्जा, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

१. तत्त्वरि – स०, रो०; तद्त्वरि – स्था० ।

B 313

R. 241

प्रश. अवस्पत्ति असमनुष्ठासन्तीनं, पटिनिस्सण्यन्तीनं, उस्मत्तिकानं,

६ १०. **बसम्बद्धाविसेसो** (तथेव पश्यक्ति)

(१) बुस्लनस्वाबस्य

५२. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने धनाय-पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन खुल्लानन्दा भिनखुनीसङ्कोन सम-म् नभटा भिक्खनियो एवं बदेति - "संसद्धा व, अय्ये, तुम्हे विहरस । सा तुम्हे नाना विद्वरित्थ । सन्ति सङ्के ग्रञ्ञा पि भिक्खनियो एवाचारा एवंसहा एवंसिलोका. भिक्लनीसङ्गस्स विहेसिका, ग्रञ्जामञ्जिससा वज्जप्पटि-च्छाटिका। ता सऋो त किञ्चि ग्राह। तम्हञ्झेव सङ्घो उञ्जाय परिभवन ग्रन्खन्तिया वेभस्सिया दुब्बल्या एवमाह - भगिनियो खो संसद्भा 10 विहरन्ति पापाचारा पापसहा पापसिलोका, भिनवानीसळस्स विहेसिका. ग्रञ्जामञ्जिसमा बज्जप्यटिच्छादिका । विविच्चथास्य । विवेकञ्चेव प्रशि-नीनं सङ्को वण्णेती''' ति । या ता भिक्खनियो ग्रप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम ग्रय्या थुल्लनन्दा भिक्खुनी सङ्खेन समनुभट्टा भिक्खुनियो एवं वक्खित – संसट्टा व, ग्रय्ये, तुम्हे विहरण । 15 मा तम्हे नाना विहरित्य । सन्ति सङ्घे ग्रञ्जा पि भिक्खनियो ... पे० ... विविच्चथाय्ये। विवेकञ्जेव भगिनीनं सङ्घो वण्णेती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्लवे, थुल्लनन्दा भिक्लुनी सङ्घेन समनुभट्टा भिक्लुनियो एवं वदेति - संसद्धा व अय्ये तुम्हे विहरण । मा तुम्हे नाना विहरित्थ । सन्ति सक्के ग्रञ्ञा पि भिक्खनियो एवाचारा एवंसहा एवंसिलोका, भिक्खनीसक्करस विहेसिका, ग्रञ्जामञ्ज्ञास्सा वज्जप्यटिच्छादिका । ता सङ्को न किञ्चि ग्राह । तुम्हञ्जेव सङ्को उञ्जाय परिभवेन अक्खन्तिया वेभस्सिया दब्बल्या एव-माह - भगिनियो स्रो संसद्घा विहरन्ति पापाचारा पापसद्दा पापसिलोका. भि क्सनीसङ्करस विहेसिका, ग्रञ्ञामञ्ज्ञिस्सा वज्जप्यटिच्छादिका । विवि-च्चथाय्ये। विवेकञ्चेव भगिनीनं सङ्को वण्णेती ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

१. एव 'विस्तिवसानं, बेश्नहानं' इति पाठो क्षी०, स्या० पे'स्थकेमु विस्तिति । २. विश्वसुनी-सङ्कोन – न० । ३. विश्वपुनिसङ्कास्य – म० । ४. तुम्बेचेच – स्या० । १. वेंबस्सा – सी०, स्या० । ६. स्या०, म०, रो० पोरचकेसुनीस्प ।

(२) पञ्चलि

विवरहि बुद्धो भगवा ... पे०... कर्य हि नाम, भिवसके, चुल्सनत्या भिक्कुनी सङ्कोन समनुभट्टा भिक्कुनियो एवं वक्कित – संसद्घा व. अय्यो, तुम्हे विहरण । मा तुम्हे नाना विद्दित्य । सन्ति सङ्को अञ्ज्ञा पि भिक्कुनियो ... पे०... विविच्चपाय्ये । विवेचञ्जेव भिन्नीनं सङ्को वच्चेती ति ! नेतं, भिक्क्षवे, अप्यसन्नानं वा पसावाय ... पे०... एवं च यव भिक्क्षवे, भिक्कु- 5 नियो इमं सिक्क्षापदं उद्दिसन्तु –

५३. "या पन भिवसुनी एवं वदेव्य – 'संसद्घा व,ग्रव्ये, तुम्हे विहरस्य। भा तुम्हे नाना बिहरित्य । सन्ति सङ्गे ब्रष्टका पि भिक्सुनियो एवाचारा एवंसहा एवंसिलोका, भिक्सनीसङ्कस्स विहेसिका, ग्रम्मार्गिञ्चास्सा बन्ज-व्यटिच्ह्यादिका । ता सङ्को न किञ्चि ब्राह । तुम्हञ्जेव सङ्को उञ्जाय 10 परिभवेन ग्रक्सन्तिया बेमस्सिया इम्बस्या एवमाह - भनिनियो स्रो संसद्घा विहरन्ति पापाचारा पापसद्दा पापसिलोका, भिक्खनीसञ्चन्स विहेसिका, ग्रङ्गाम् छिङ्गास्सा वरुजप्पटिक्याविका । विविक्तवास्य । विवेक्तक्रेव भगिनीनं सङ्घो वण्णेती' ति । सा भिक्तुनी भिक्तुनीहि एवमस्स वचनीया - 'मा, ग्रय्ये, एवं ग्रवच - संसद्धा व, ग्रय्ये, तस्हे विहरेष । मा तस्हे नाना 15 विहरित्य । सन्ति सङ्घे ग्रञ्जा पि भिक्खनियो एवाचारा एवंसहा एवं-सिलोका, भिक्खनीसञ्चरस विहेसिका, भ्रञ्जामिक्जारसा वज्जापिटच्छा-विका । ता सङ्को न किञ्चि बाह । तुम्हञ्जेव सङ्को उञ्जाय परिभवेन भ्रक्लित्या वेभित्सिया दुब्बत्या एवमाह - भगिनियो स्रो संसद्रा विहरन्सि पापाचारा पापसहा पापसिलोका, भिक्सनीसञ्चरस विहेसिका, बञ्जा- 20 मञ्ज्ञिस्सा वरुवव्यदिक्छाविका । विविक्तवयाय्ये । विवेकडकेव भगिनीनं सङ्खी वन्नेती' ति । एवं च सा भिक्खुनी भिक्खुनीहि वुच्चमाना तथेव पग्ग-ण्हेरब, सा भिक्खनी भिक्खनीहि यावतितयं समनभासितस्वा तस्त पटि-निस्सन्नाय । यावतितयं चे समनभासीयमाना तं पटिनिस्सन्जेय्य, इच्चेतं कुतलं; नो चे पटिनिस्सन्जेय्य, ग्रयं पि भिक्खनी वावततियकं धरमं ग्रापन्ना 25 निस्सारणीयं सङ्गाविसेसं" ति ।

(३) विमञ्जा

५४. **या पना** तिया यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि प्रत्ये प्रषिप्पेता भिक्खुनी ति ।

एवं वरेच्या ति - "संसट्टा व, ग्रय्ये, तुम्हे विहरव । मा तुम्हे नाना

R. 514

R 315

D 249

विहरित्य । सन्ति सङ्घे प्रञ्जा वि धिक्कृतियो एवाचारा एवसहा एवंसि-लोका, भिक्कृतीकङ्कस्स विहेसिका, ग्रञ्जमञ्जिस्सा वज्जप्यिटच्छाविका । ता सङ्घो न किञ्च स्राहः' ।

तुन्हरुकेव' सन्हो उरुकाया हि श्रवञ्ञाय ।

परिभवेना ति पारिभव्यता ।

बेभस्मिया^१ ति विभस्मीकता^४ ।

रब्बल्या ति श्रपनखता ।

एबमाह — "भिगिनियो सो संसद्घा विहरिन्त पापाचारा पापसदा ।॰ पापसिसोका, भिक्सुनीसङ्क्षस्स विहेसिका, भ्रञ्जामिञ्जास्सा बज्जपपटि-च्छाविका । विभिक्त्सथास्यै । विवेकञ्चेत भगिनीन सङ्को वण्णेती" ति ।

> सा भिक्कुनी ति या सा एवंबादिनी भिक्कुनी । भिक्कुनीही वि ग्रञ्जाहि भिक्कुनीहि ।

या पस्सिन्त या ग्रुणन्ति ताहि वत्तब्बा — "माय्ये, एवं धवच — 'संसद्वा व, ध्रय्ये, तुम्हे विहृर्ष । मा तुम्हे नाना विहृरित्थ । सिन्त सङ्को ध्रञ्ञा पि भिक्खुनियो ... पे० ... विविच्चयाय्ये । विवेकञ्जेव भिगनीनं सङ्को वण्णेती'"ति । दुतियं पि वत्तब्बा । तित्यं पि वत्तब्बा । सचे पटिनिस्सज्जिति, इच्चेतं कुसलं; नो चे पटिनिस्सज्जिति, ध्रापत्ति दुक्कटस्स । सुत्वा न वदन्ति, ध्रापत्ति दुक्कटस्स । सा भिक्खुनी सङ्कामज्ज्ञं पि ध्राकङ्कित्व वत्तव्बा — "माय्ये, युव्हं विहृर्ष्य । मा तुम्हे नाना विहृरित्थ । सिन्त सङ्के ध्रञ्जा पि भिक्खुनियो ... पे० ... विविच्चयाय्ये । विवेक्तञ्जेव भिगनीनं सङ्को वण्णेती'" ति । दुतियं पि वत्तब्बा । तित्यं पि वत्तब्बा । सचे पटिनिस्सज्जिति, इच्चेतं कुसलं; नो चे पटिनिस्सज्जिति, ध्रापत्ति दुक्कटस्स । सा भिक्खुनी समनुभासितब्बा । एवं च पन, भिक्खके, ध्रापत्ति दुक्कटस्स । सा भिक्खुनी समनुभासितब्बा । एवं च पन, भिक्खके, ध्रापत्ति दुक्कटस्स । सा भिक्खुनी समनुभासितब्बा । एवं च पन, भिक्खके, ध्रापत्ति दुक्कटस्स । सा भिक्खुनी समनुभासितब्बा । एवं च पन, भिक्खके,

४४. "सुषातु से, अय्ये, सङ्घो । अयं इत्यक्तामा भिस्सुनी सङ्घेन समनुभट्टा भिक्खुनियो एवं वदेति – 'संसट्टा व, अय्ये, तुम्हे विहरख । मा तुम्हे नाना विहरित्य । सन्ति सङ्घे अञ्जा पि भिक्खुनियो एवाचारा एवं-

१. तुम्हेबेब - १४१० । २. परिमञ्चताय - सी० । ३. बेमस्सा - सी०, स्था० । ४. विजस्सिकताय - सी० ; विजस्सिकता - रो० । ४. अपन्यताय - सी० । ६. विविज्यबन्धे -सी०, स्था०, रो० । ७. व्याताय - सी० ।

सद्दा एवंसिकोका, भिक्कुनीसङ्कस्स विहेसिका, ध्राञ्जामञ्ज्ञिस्सा वज्जप्य-टिच्छादिका । ता सङ्घो न किञ्चि धाह । तुम्हञ्जेव' सङ्घो ग्रञ्जाय परिभवेन ध्रक्कितिवा वेमस्सिया दुब्बल्या एवमाह – प्रियिनयो : स्रो संसद्घा विहरित्त पापाचारा पापसद्दा पापिसलोका, भिक्कुनीसङ्कर्स विहेसिका ध्रञ्जामञ्ज्ञिस्सा वज्जप्यटिच्छादिका । विविच्चयार्यः । विवेक्ज्जेव उ भगिनीनं सङ्घो वर्णासी ति । सातं वर्षुन पटिनिस्सज्जित । यदि सङ्घस्स पत्तकत्वं, सङ्घो इत्यक्षामं भिक्कुनि समनुभासेय्य तस्स वर्षुस्स पटिनिस्स-ग्गाय । एसा जित्ति ।

"सुणातु मे, अय्ये, सङ्को । अयं इत्यक्षामा भिक्खुनी सङ्कोन समनुभट्ठा भिक्खुनियो एवं वदेति — संसद्घा व, अय्ये, तुम्हे विहरय । मा तुम्हे 10 नाना विहरित्य । सिन्त सङ्को अञ्जा पि भिक्खुनियो एवाचारा एवंसद्दा एवंसिलोका, भिक्खुनीसङ्कुस्स विहरिसका, अञ्जामञ्ज्ञित्स विज्ञाय परिप्रवेन अवक्षात्त्र वो ता सङ्को न किञ्च आह । तुम्हञ्जेव सङ्को उञ्जाय परिप्रवेन अवक्षात्त्रया वेभस्सिया दुञ्बस्या एवमाह — भिगिनयो खो संसद्घा विहरित्त पापाचारा पापसद्दा पापसिलोका, भिक्खुनीसङ्कुस्स विहेसिका, अञ्जामञ्ज्ञान १६ स्सा वर्जप्यटिच्छादिका । विविच्चयाय्ये । विवेकञ्जेव भिगनीन सङ्को वण्णेती' ति । सा तं वत्युं न पिटिनिस्सज्जित । सङ्को इत्यक्षामं भिक्खुने वण्णेती' ति । सा तं वत्युं न पटिनिस्सज्जित । सङ्को इत्यक्षामं भिक्खुने समनुआसति तस्स वत्युस्स पटिनिस्सज्ञाय । यस्सा अय्याय खमति इत्यक्षामा माय भिक्खुनिया समनुश्वासना तस्स वत्युस्स पटिनिस्सज्ञाय, सा तुण्हरसः ; यस्सा नक्कमित सा सार्वेय्य ।

"दुतियं पि एतमत्यं वदामि ... पे० ... ततियं पि एतमत्यं वदामि ... पे० ... ता भासेय्य ।

"समनुभट्टा सङ्क्षेन इत्यन्नामा भिक्खुनी तस्स वत्युस्सप टिनिस्सग्गाय । स्नमति सङ्कस्स, तस्मा नुष्ही, एवमेतं घारयामी'' ति ।

ञत्तिया दुक्कटं, द्वीहि कम्मवाचाहि युल्तज्चया, कम्मवाचापरि- 25 योसाने म्रापत्ति सङ्घादिसेसस्स । सङ्घादिसेसं म्रज्झापज्जन्तिया ञत्तिया दुक्कटं, द्वीहि कम्मवाचाहि युल्तज्वया पटिप्पस्सम्भन्ति ।

ग्रयं पी ति पुरिमायो उपादाय बुच्चति ।

१. तुन्हेंबेंब – स्था०; तुम्हरूकोब – श्री०। २. वेमस्सा – सी०, स्था०। ३. वज्मपटि-च्ह्राविका – सी०, स्था०, रो०।४. विविज्यसम्ये – सी०,स्या०, रो०। ५. विव्युनिसङ्गस्स – म० ।

यावतितयकं ति यावतितयं सममुभासनाय आपण्यति, न सह-करवृज्याचारा'।

निस्सारणीयं ति सङ्कम्हा निस्सारीयति ।

सङ्क्राविसेसो ति सङ्को व तस्सा धार्पीत्तया मानत्तं देति, मूलाय उ पटिकस्सति, श्रव्मेति, न सम्बद्धना न एका भिक्स्नुनी । तेन विचित्ति सङ्क्षादिसेसो ति । तस्सेव श्रापित्तिनिकायस्स नामकम्मं श्रधिवचनं, तेन पि वच्चित सङ्कादिसेसो ति ।

५६. धम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जा न पटिनिस्सज्जति, ग्रापत्ति सङ्घा-दिसेसस्स । धम्मकम्मे वेमतिका न पटिनिस्सज्जति, ग्रापत्ति सङ्घादिसेसस्स । 10 धम्मकम्मे अधम्मकम्मसञ्जा न पटिनिस्सज्जति, ग्रापत्ति सङ्घादिसेसस्स ।

ग्रधम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जा, आपत्ति दुक्कटस्स । अधम्मकम्मे वेमतिका, आपत्ति दुक्कटस्स । अधम्मकम्मे अधम्मकम्मसञ्जा, आपत्ति दुक्कटस्स ।

५७. श्रनापत्ति असमनुभासन्तिया, पटिनिस्सज्जन्तिया, उम्मत्ति-15 काय, श्रादिकस्मिकाया ति ।*

५८. उिंहट्टा खो, अय्यायो, सत्तरस सङ्घाबिसेसा धम्मा – नव पठमापत्तिका, अट्ट यावतितयका । येसं भिक्खुनी ग्रञ्जतरं वा ग्रञ्जतरं वा ग्रापज्जितं, ताय भिक्खुनिया उभतोसङ्घे पक्खमानत्तां चिरतब्बं । चिण्णमानत्तां भिक्खुनी यत्य सिया वीसितिगणो भिक्खुनीसङ्घो तत्य 20 सा भिक्खुनी अञ्मेतब्बा । एकाय पि चे उज्जो वीसितगणो भिक्खुनी-सङ्घो तं भिक्खुनि ग्रब्भेय्य । सा च भिक्खुनी ग्रनब्भिता, ता च भिक्खु-नियो गारय्हा, ग्रयं तत्य सामीचि ।

B. 317

संहवत्यज्ञाचारा - सी० । २. निस्सारियति - स्वा०, रो०, । ३. तेन पि - सी० ।
 ४. तस्स चेव - सी० । *. एत्य सी० पौत्यके इमं उद्दानं विस्तति -

उस्तयं चौरि गावन्तं चनिवातं खावनेन च । किन्ते कृषिता किस्मिष्टिय संसदठञ्जाय ते वसा ति ।।

१. प्रायक्रिक्ता - रो० । ६. विष्णयानसाय - बी०, स्था० । ७. विष्कुनिया - सी०, स्या० । ५. कनवीसतिवणी - रो० ।

तत्त्वाय्यायो पुण्डामि — "किन्तत्य परिसुद्धा" ? दुतियं पि पुण्डामि — "किन्तत्य परिसुद्धा" ? ततियं पि पुण्डामि — "किन्तत्य परिसुद्धा" ? परिसुद्धेत्याय्यायो, तस्मा तुण्डी, एवमेतं घारयामी ति ।

सत्तरसकं निद्वितं।

सन्दादिसेसकण्डं निद्धितं ।

१. परिसुद्धेत्पन्यायो - सी०, स्वा०, रो० । पाचितियं-४२.

३. निस्सरिगयकण्डं

६ १. पठमनिस्सग्गियं (पत्तसन्त्रिचये)

. + 1

B. 318, R. 243 इमे स्त्रो पनाय्यायो' तिस निस्सम्मिया पाचित्तिया धम्मा उद्देसं भ्रागच्छन्ति ।

(१) खब्बग्गियाभिक्खुनीवत्यु

१. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावस्थियं विहरित जेतवने भ्रताय-पिण्डिकस्स भ्रारामे । तेन खो पन समयेन छुट्धीग्या भिक्खुनियो बहू पत्ते सिन्नचयं करोन्ति । मनुस्सा विहारचारिकं भ्राहिण्डन्ता पिस्सत्वा उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – "क्यं हि नाम भिक्खुनियो बहू पत्ते मिक्चुप्ति विद्यान्ति पत्तवाणिज्जं वा भिक्खुनियो करिस्सन्ति, भ्रामत्ति-कापणं वा पसारेस्सन्ती" ति ! श्रस्सीसु खो भिक्खुनियो तेसं मनुस्सानं उज्ज्ञायन्तानं बिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्खुनियो अपिण्छा ...पे... ता उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्तिन – कथं हि नाम छुट्धीगया भिक्खुनियो पत्तसिष्ठवयं करिस्सन्ती ति ...पे.... सञ्चं कर, भिक्खवे, 10 छुट्धीग्या भिक्खनियो पत्तसिष्ठवयं करोन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जिस

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० .. कय हि नाम, भिक्खवे, छब्बस्मिया भिक्खुनियो पत्तसन्निचयं करिस्सन्ति [।] नेतं, भिक्खवे, अप्पसन्नानं वा पसा-दाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु –

२. "या पन भिक्खुनी पत्तसन्निचयं करेय्य, निस्सिग्गयं पाचि-

(३) विभक्तो

३. या पना ति या यादिसा ...पे० ... भिक्खुनी ति ...पे० ... श्रयं इमस्मि अत्ये अधिप्पेता भिक्खुनी ति ।

पत्ती नाम द्वे पत्ता - ग्रयोपत्तो, मत्तिकापत्तो । तयो पत्तस्स वण्णा -

१. पनव्यायो – सी०. स्था०, रो०। २. बहु – सी०, स्था०, रो०। ३ प्रसदिणिकां – सी०, स्था०,रो०।

D 944

B 910

उक्कद्वेष पतो, सण्झिमो मच्छे, घोसको पत्तो । उक्कट्ठो नाम्, पत्तोः झङ्गा-क्किदनं गण्हाति जनुभाकं, खादनं सदुपियं च व्यक्कजनं म मण्डियो वीम पत्तो नाळिकोदनं गण्हाति अनुभागं खादनं तदुपियं च व्यक्कानं । घोमको नाम पत्तो पत्थोदनं गण्हाति चनुभागं खादनं तदुपियं च व्यक्कजनं । ततो उक्कट्ठो धपत्तो प्रोमको प्रपत्तो ।

सम्बद्धं करेखा ति अनुधिद्वितो अविकृष्यितो ।

जिस्सिग्गयो होती ति सह श्रदेणुगगमना निस्सिग्गयो होति । निस्स-जिजतब्बो सङ्घस्स वा गणस्स वा एकभिक्खुनिया वा एषं च पम, जिक्खवे, निस्सिज्जितब्बो । ताय भिक्खुनिया सङ्घ उपसङ्किमत्वा एकंसं उत्तरासङ्ग करित्वा बुड्डानं भिक्खुनीन पादे वन्दित्वा उक्डुटिकं निसी '10 दित्वा श्रञ्जील पगहेत्वा एवमस्स वचनीयो – "श्रयं मे, श्रय्ये, पतो रसा-तिक्कन्तो निस्सिग्यो, इमाहं सङ्घस्स निस्सज्जाभी'' ति । निस्सिज्जित्वा । श्रापति देसेतब्बा । ब्यत्ताय भिक्खुनिया पटिबलाय ग्रापति पटिगाहेतब्बा ।

"सुणातु मे, श्रय्ये, सङ्घो । श्रयं पत्तो इत्यन्नामाय भिक्खुनिया े 15 निस्सगियो सङ्घस्स निस्सट्टो । यदि सङ्घस्स पत्तकल्लं, सङ्घो इमं पत्तं इत्यन्नामाय भिक्खुनिया ददेय्या" ति ।

ताय भिक्कुनिया सम्बद्धला भिक्कुनियो उपसङ्क्रमित्वा एकंसं उत्तरा-सङ्गं करित्वा बृद्धानं भिक्कुनीनं पादे वन्दित्वा उक्कुटिकं निसीदित्वा ग्रञ्जिल पग्गहेत्वा एवमस्स वचनीया — "ग्रयं मे, ग्रय्यायो, पत्तो रत्ताति- 20 क्कन्तो निस्सिगियो, इमाहं ग्रय्यानं निस्सज्जामी'' ति । निस्सज्जित्वा ग्रापत्ति देसेतब्बा । ब्यत्ताय भिक्कुनिया पटिबलाय ग्रापत्ति पटिग्गहेतब्बा । निस्सटपत्तो दातब्बो —

"सुणन्तु^५ मे भ्रष्यायो^{*}। अयं पत्तो इत्यज्ञामाय भिक्खुनिया निस्सिगियो भ्रय्यान["] निस्सद्वो । यदि भ्रय्यान["] पत्तकल्लं, भ्रय्यायो^{*} इसं ₂₅ पत्तं इत्यज्ञामाय भिक्खनिया ददेय्युं¹'' ति ।

ताय भिक्खुनिया एकं" भिक्खुनि" उपसङ्कमित्वा एकंसं उत्तरासङ्ग

१. सावनीयं - स्वा० । २. तबूरिय - स्वा०, रो० । ३. व्यव्यनं - छो० । ४. ब्यूबनं -सी० । ४. सङ्घस्स - रो० । ६. सुवातु - रो० । ७. सध्य - रो० । द. सङ्घस्य - रो० । ३. सङ्घो - रो० । १०. दरेच्या - रो० । ११. संस्वकृता - रो० । १२. भिरुत्तियो - रो० ।

करिस्ता' तक्कटिकं विकीटित्वा श्रव्यांस पराजेत्वा अवमस्स वचनीया -"सर्व में, ग्रस्ये", पत्ती रसातिककाती निस्मितिको । हमातं श्रस्याय निस्स-ज्जाबी⁹⁷ ति । सिम्बह्यिकाचा ग्रामुणि हेयेतका । तस्य विकारतिया ग्रामुणि पटिग्महेतब्बा । निस्मटचलो टातब्बी - "इसं पत्तं घट्याय दम्सी" ति ।

४. रत्तातिकातो प्रतिकातसङ्ख्याः निस्मसियां पाचित्रियं । रसी-तिक्कले बेग्रतिका विकासिकां पाचिनियं । रनाविक्कले ध्रवतिक्कल-सञ्जा, निस्सन्तियं पाचित्तियं । ग्रनधिटिते ग्रिश्वदितसञ्जा, निस्सन्तियं पाचिनियं। ग्रविकप्पिते विकप्पितसञ्जा, तिस्सिग्रियं पाचिनियं। व्यवि-स्सरिजते विस्सरिजतसञ्जा, निस्सरिगयं पाचित्तियं । ग्रनटे नटसञ्ञा ... 10 प्रवितरे वितरसञ्जा ... प्रक्रिप्ते क्रियसञ्जा ... प्रवित्रते वितत्तसञ्जा. निक्सिकां व्यक्तिनां ।

निस्सन्मियं पत्तं ग्रनिस्सण्जित्वा परिभञ्जति, ग्रापत्ति दक्कटस्स । रन्तानतिक्कान्ते ग्रातिक्कान्तसञ्जा, भ्रापत्ति दक्कटस्स । रत्तानतिक्कान्ते वेमितिकाः ग्रापत्ति दक्कटस्स । रत्तानतिक्कत्ते ग्रनतिक्कन्तसञ्जा ग्रनापत्ति ।

प्र. अनापत्ति अन्तोग्ररुणे अधिट्रेति, विकप्पेति, विस्सज्जेति, नस्सति. विनस्सति, भिज्जति, श्रन्छिन्दित्वा गण्डन्ति, विस्सासं गण्डन्ति, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकस्मिकाया ति ।

तेन खो पन समयेन छव्बिगया भिक्खिनयो निस्सटपत्तं न देन्ति । भगवतो एतमत्थं ग्रारोचेसं । न, भिक्खवे, निस्सद्भातो न दातब्बो । या 20 न ददेय्य, ग्रापत्ति दक्कटस्सा ति ।

६ २. दितयनिस्सन्गियं (चीवरभावापने)

(१) शकासचीवरवस्य

६. तेन समयेन बद्धी भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने अनाय-पिण्डिकस्स मारामे । तेन खो पन समयेन सम्बहुना भिक्खुनियो गाम-कावासे वस्सं वत्या सार्वात्य ग्रगमंस् वत्तसम्पन्ना इरियापथसम्पन्ना

B. 326

P 945

15

एरच 'बुझनं निक्क्वनीनं पादे बन्दित्वा' इति प्रविको पाठो रो० घोरयके प्रस्थि । २. प्रव्यावो--रों । ३. प्रव्यानं - रो । ४. निस्तकामी - सी । १. प्रन्तोग्रहणं - सी , स्या : शन्तो ग्रहणं-रो॰ । ६. क्ष स्था॰ पोरवके 'निक्तृतिवा' इति समिको पाठी विस्सति । ७--७. बस्तंवधा-माः ।

B 901

वक्कोळा' लखकीवरा । उपासका ता भिक्कनियो पश्चित्वा—"इया भिक्कनियो क्ससम्पन्ना इरिकायसम्बद्धाः दश्योता लक्षनीवरा, इसा जिस्कृतियो प्रान्यका मिक्सनी" ति मिक्सनीसकस्स सकालनीयरं अवंस । यहलनन्दा भिक्सनी - "ग्रम्हाकं कठिनं ग्रत्यतं कालचीनरं" ति ग्रधिटहित्वा भाजापेसि । उपासका ता भिनवतियो पस्सित्वा एतदवोचं - "ग्रपस्याहि चीवरं लडं" ति ? "न मयं ग्रावसो स्वीवरं लगाम । प्रस्या यस्तनस्या - 'ग्रम्हाकं कठिनं ग्रत्थतं कालचीवरं ति ग्रमिट्रहित्वा माजापेसी" ति । उपासका उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – "क्यं हि नाम ग्रय्या थल्लनन्दा ग्रकाल-चीवरं 'कालचीवरं' ति ग्राधिटहित्वा भाजापेस्सती'' ति ! श्रम्योसं स्ते भिक्सानियो तेसं उपासकानं उज्झायन्तानं सिय्यन्तानं विपाचेत्तानं । या ता 🚜 भिक्खनियो ग्रप्पिच्छा ...पे०... ता उज्जायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति –"कवं हि नाम ग्रम्या थल्लनन्दा ग्रकालचीवरं 'कालचीवरं' ति श्रिषटहित्वा भाजा-पेस्सती'' ति ! अथ खो ता भिनखनियो भिनखनं एतमत्थं आरोचेसं । भिनख भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसं ... पे० ... सच्चं किर. भिक्खवे शहलनन्दा भिक्खनी अकालचीवरं 'कालचीवरं' ति अधिदृहित्वा भाजापेसी ति ? 15 "सच्चं भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, युल्लनन्दा भिक्खुनी ग्रकालचीवरं 'कालचीवरं' ति ग्रिषट्टिह्त्वा भाजापेस्सति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त –

 "या पन भिक्खुनी झकालखीवरं 'कालखीवरं' ति झिष्ठद्विहत्वा भाजापेम्य, निस्सम्मियं पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

द. **या पना** ति या यादिसा ...पे०... भिक्खुनी ति ...पे०... ग्रयं इमस्मि अत्ये अधिप्येता भिक्खनी ति ।

प्रकालचीचरं नाम धनत्थले कठिने एकादसमासे उप्पन्नं, झत्थळे 25 कठिने सत्तमासे उप्पन्नं, काले पि ग्रादिस्स दिन्नं, एतं ग्रकालचीवरं नाम । ग्रकालचीवरं 'कालचीवरं' ति प्रधिदृहित्वा भाजापेति, पयोगे

१- डुज्योता -- धी०, स्वा०, रो०। २- क्यिनं -- व०। ३- नावापेती -- स्वा०। ४. सी०, स्वा०, री० पोरवकेतु नरिव।

दुनकरं । पटिलाभेन निस्तिमियं होति । निस्तिजितन्त्र्यं सङ्घल्स वा गणस्स वा एकभिक्खुनिया वा । एवं च पनं, निक्खबे, निस्तिजितन्त्रं ...पे०... इदं में, घट्ये, प्रकालचीवरं 'कालचीबरं' ति प्रचिट्टहिस्बा भाजापितं निस्तिमियं, इमाहं सङ्घल्स निस्तिज्ञामी' ति ... पे० ... ददेय्या ति ... पे० ... ददेय्युं ति

१. प्रकालचीवरे प्रकालचीवरसञ्ञा कालचीवर ति प्रधिट्ठहित्वा भाजापेति, निस्सिग्गयं पाचित्तियं । प्रकालचीवरे बेमेतिका कालचीवरे ति प्रधिट्ठहित्वा भाजापेति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रकालचीवरे कालचीवर-सञ्जा कालचीवर ति प्रधिट्ठहिस्वा भाजापेति, प्रनापत्ति । कालचीवरे 10 प्रकालचीवरसञ्जा, प्रापत्ति दुक्कटस्स । कालचीवरे वेमेतिका, ग्रापत्ति दक्कटस्स । कालचीवरे कालचीवरसञ्जा, प्रनापत्ति ।

्र०. ग्रनापत्ति ग्रकाजचीवरं कालचीवरसञ्ञा भाजापेति, काल-चीवरं कालचीवरसञ्ञा भाजापेति, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मिकाया ति ।

इ. तितयिनस्सिग्गियं (शिवरपरिवत्तने)

(१) बुल्लनन्दाभिक्खुनीवत्यु

११. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थिय विहरति जेतवने अनाथ
पिण्डिकस्स ब्रारामे । तेन सो पन समयेन युल्लनन्दा भिक्कुनी अञ्जातराय
भिक्कुनिया सिंद्ध चीवरं परिवत्तत्वा परिश्च जिल्लान्दा भिक्कुनी अञ्जातराय
भिक्कुनिया सिंद्ध चीवरं परिवत्तत्वा परिश्च जिल्लान्दा भिक्कुनी ते भिक्कुनि एतदवोच – "यं ते, अय्ये, मया सिंद्ध चीवरं परिवत्तितं, नतं ते चीवरं" ति ?

अय स्रो सा भिक्कुनी तं चीवर नीहरित्वा युल्लनन्दाय भिक्कुनिया दस्सेसि ।

युल्लनन्दा भिक्कुनी तं भिक्कुनि एतदबोच – "हन्दाय्यें, तुर्व्ह चीवरं,
श्राहर मेतं चीवरं, यं तुर्व्ह तुर्व्हमेवेतं, यं मय्हं मय्हमेवेतं, ब्राहर मेतं, सक्तं पच्चाहरा" ति अञ्चित्तव्वा । अय स्रो सा भिक्कुनी भिक्कुनीनं एतमत्वं

अगरीवेसि । या ता भिक्कुनिय अध्यच्छा ...पे०... ता उज्जायन्ति स्वय्यन्ति

в. 322

D 947

[.] विस्तानार्या – वी० । २-२ तिस्तानियः पाचित्तियं – स्था० । ३. विस्तानियः पाचित्तियः – स्था० । ४. महोत्तवीयः(उञ्जा – स्था०, रो० । ४. प्रञ्जावारिस्सा – रो० । ६. इत्रिक्ट्सा – स्था० । ७. विस्तृत्रिज – ग० । ८. सङ्ग्रित्या – स्था०, म० । १. हत्यमे – वी०, स्था०, रो०

R. 248

विभाक्षितिः — "कर्ष हिः नाम धन्या युन्तानन्ता भिनक्षुनिया सिंह चीवरं परिवत्तत्वा अध्विद्धनिदस्सति" ति ! ध्रव को ता भिनक्षुनियो भिनक्ष् एतमत्व प्रारोचेषु । भिनक् भगवतो एतमत्व प्राराचेषु ...भ कच्च किर, भिनक्षेत्रे, युन्तनन्ता भिनक्षुनिया सिंह चीवरं परिवत्तत्वा प्रक्षित्रती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, बुल्लनन्दा भिक्खुनी भिक्खुनिया सद्धि चीवरं परिवत्तेत्वा श्रन्धिन्दरसति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्यसभानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त –

१२. "या पन भिन्नकुनी भिन्नकुनिया साँछ चीवरं परिवस्तेत्वा सा 10 B. 525 पच्छा एवं ववेस्य – 'हन्दास्ये, तुम्हं चीवरं ब्राहर, मेतं चीवरं, यं तुम्हं तुम्हमेवेतं, यं मस्हमेवेतं, ब्राहरमेतं,सकं पच्चाहरा' ति ब्रच्छिन्वेस्य वा ब्रच्छिन्वोपस्य वा. निस्सिनायं पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

१३. **या पना** ति या यदिसा ...पे०... भिन्न<mark>सुनी ति ... पे० ... ग्रयं</mark> इमस्मि श्रत्ये श्रधिप्पेता भिन्नसुनी ति । भिन्नसुनिया सर्ढि ति श्रञ्जाय भिन्नसुन ₁₅ नियो सर्ढि । **चीवरं** नाम छन्नं चीवरानं श्रञ्जतरं चीवरं विकप्पनुपर्गं पच्छिमं ।

परिवसत्त्वा ति परित्तेन वा विपुलं, विपुलेन वा परित्तं । प्रक्तिकवेक्या ति सयं प्रक्तिकत्वित निस्सग्गियं पाचित्तियं ।

ष्राच्छन्वापेट्या ति ग्रञ्जा ग्राणापेति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । सिंक ग्राणत्ता बहुकं पि ग्रच्छिन्दति, निस्सिगियं होति । निस्सिज्जतब्बं सङ्क्षस्स 20 वा गणस्स वा एकभिक्खुनिया वा । एवं च पन, भिक्खवं, निस्सिज्जितब्बं ...पे०... इदं में ग्रय्यों चीवरं भिक्खुनिया सिद्धं परिवत्तेत्वा ग्रच्छिन्नं निस्स-गियं, इमाहं सङ्क्षस्स निस्सज्जामी ति ... पे०... ददेय्या ति ... पे०... ददेय्यं ति ... पे०... ग्रथ्याय दम्मी ति ।

१४. उपसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्ज्ञा चीवरं परिवत्तेत्वा मन्छिन्दति 25 वा म्रन्छिन्दापेति वा, निस्समियं पाचित्तियं । उपसम्पन्नाय वेमतिका चीवरं

१. प्रक्रियत्वती – स्था०, रो० । २. विकथ्यनूपर्ग – सी० । ३. होति – स्था०। ४. सिक्षिति त – सी०।

परिवत्तेत्वा प्राण्डस्वित वा अभिन्नस्वाति वा, जिस्सीम्पयं पाचितित्वं । उपसम्पन्नाय प्राणुरसम्पन्नसञ्ज्ञा चीवरं परिवत्तेत्वा अभिन्नस्वति वा अभिन्नस्वति वा अभिन्नस्वति वा अभिन्नस्वति

ر سمعت

ग्रञ्जं परिक्लारं परिवत्तेत्वा प्रिन्छत्वति वा प्रिष्क्रियापेकि वा, आपत्ति दुक्कटस्स । प्रनुपसम्पन्नाय सिद्धं कीवरं वा प्रञ्जं का परिक्लारं परिवत्तेत्वा प्रन्छिन्दति वा प्रन्छिन्दापेति वा, प्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रनु-पसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्जा, प्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रनुपसम्पन्नाय बेमतिका, प्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रनुपसम्पन्नाय प्रनुपसम्पन्नसञ्जा, प्रापत्ति दुक्कटस्स ।

१५. भनापत्ति सा वा देति, तस्सा वा किस्ससन्ती गण्हाति,

६ ४. चतुत्यनिस्सग्गियं

(ग्रम्भ विज्ञापेखा ग्रम्म विज्ञापने)

(१) बुल्लनन्बासप्पितेलविञ्जापनबत्स्

B. 324

१६. तेन समयेन बुढो भगवा साबस्थियं बिहरित जेतवने अनाथपिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन युल्लनन्दा भिक्खुनी गिलाना
होति । अथ खो अञ्जतरो उपासको येन युल्लनन्दा भिक्खुनी तेनुपसङ्क्राम;
उपसङ्क्रामत्वा युल्लनन्दं भिक्खुनि एतदबोच — "कि ते, अय्ये, अफासु, कि

अञ्जतरस्स आपणिकस्स घरा कहापणस्स सप्पि आहरित्वा युल्लनन्दाय
भिक्खुनिया अदासि । युल्लनन्दा भिक्खुनी एवसाहै — "न से, आबुसो,
सप्पिना अत्योः तेलेन में अत्यों" ति । अथ खो सो उपासको येन सो
आपणिको तेनुपसङ्क्राम; उपसङ्क्रीमत्वा तें आपणिकं एतदबोच — "न
देही" ति । "सवे मयं अस्यों विक्कीतं अण्डं युन आदियिस्साम, कदा
अम्हाकं अण्डं विक्कायिस्स्तिः; सप्पिस्त कयेन सप्पि हरं, तेलस्स क्यं आहर,
तेवं ह्रिरस्सीं" ति । अथ खो सो उपासको उक्कायति खिय्यति विपाचेति—
"कथं हि नाम अस्या यल्लनन्दा अञ्जं विञ्जापत्वा सञ्जं विञ्जा-

रै. विस्सार्वित्त - सी०; विस्सार्वेत्ती - स्वा०, रौ०। २. सी०, रौ० पोस्वकेषु, नीथ। ३. सी० पोस्वके शस्ति । ४. किरस्य - स्वा०; किरस्यो - रौ०, सी०। ५. सस्य - स्वा०।

R. 249

15 R 25

पेस्सती" ति ! अस्सोसुं सो भिनस्तुनियो तस्स उपासकस्स उज्ज्ञायन्तस्स स्वियन्तस्स विपाचेन्तस्स । या ता भिनस्तुनियो अप्पिच्छा ... ये० ... ता उज्ज्ञा-यन्ति स्वय्यन्ति विपाचेन्ति ... ये० ... अय सो ता भिनस्तुनियो भिनस्त्र्नं एतमत्यं आरोचेसुं । भिनस्त् भगवतो एतमत्यं आरोचेसुं ... ये० ... सच्चं किर, भिनस्त्रं सुल्लनन्दा भिनस्तुनी अञ्ज्ञा विञ्ज्ञापेती ।

(२) पञ्जति

विगरिह बुढो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्सवे, थुल्लनन्दा भिक्स्तुनी भ्रञ्ञं विञ्ञापेत्सा भ्रञ्ञं विञ्ञापेत्सति ! नेतं, भिक्सवे, भ्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्सवे, भिक्स्तुनियो इम सिक्सापदं उद्दिसन्त –

१७. 'या पन भिक्खुनी ग्रञ्जं विञ्ञापेत्वा ग्रञ्जं विञ्ञापेव्य, निस्सग्गियं पाचित्तियं'' ति ।

(३) विभक्तो

१८. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ... पे० ... भ्रयं इमस्मि ग्रत्ये ग्रिथिप्पेता भिक्खुनी ति ।

ग्रङ्गं विङ्गापेत्वा ति यं किञ्च विञ्ञापेत्वा ।

श्रठकां विकठापिस्मा ति तं ठपेत्वा श्रवकां विकठापिति, पयोगे दुवकटं। पटिलाभेन निस्सिग्यियं होति। निस्सिज्जितब्बं सङ्क्षस्स वा गणस्स वा एकभिक्खुनिया वा। एवं च पन, भिक्खवे, निस्सिज्जितब्बं ...पे०... इदं में श्रय्ये श्रव्कं विकठापित्वा श्रव्कं विकठापितं निस्सिगियं, इमाहं सङ्क्षस्स निस्सज्जामी ति ...पे०... ददंय्या ति ...पे०... ददंय्यु ति ...पे०... श्रय्याय 20 दम्मी ति ।

१६. ग्रञ्जे ग्रञ्जसञ्जा ग्रञ्जं विञ्ञापेति, निस्सगिय पाचि-त्तियं । ग्रञ्जे बेमतिका ग्रञ्जं विञ्ञापेति, निस्सगियं पाचित्तियं । ग्रञ्जे ग्रनञ्जसञ्जा ग्रञ्जं विञ्जापेति, निस्सगियं पाचित्तियं ।

धनञ्जे अञ्जसञ्जा धनञ्जां विञ्जापेति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । 25 अनञ्जे वेमतिका धनञ्जां विञ्जापेति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । धनञ्जे धनञ्जासञ्जाः धनापत्ति ।

१. विञ्जापेती – स्था० । २. निस्सजामी – सी० ।

R 950

B. 326

२०. ग्रनापत्ति तञ्जोव' विञ्जापेति, ग्रन्थां च विञ्जापेति, ग्रानिसंसं दस्सेत्वा विञ्जापेति, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

६ प्र. पञ्चमनिस्सग्गियं (धन्नां चेतापने)

(१) थुल्लनन्दातेलसप्पिचेतापनवत्यु

२१. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरित जेतवने अनाय-पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन थल्लनन्दा भिक्खनी गिलाना होति । ग्रथ खो ग्रञ्जातरो उपासको येन थल्लनन्दा भिक्खनी तेनपसङ्गम : उपसङ्क-मित्वा थ्रुलनन्दं भिक्खुनि एतदवीच - "कच्चि. ग्रय्ये. खमनीयं कच्चि यापनीयं" ति ? "न मे, भावसो, खमनीयं, न यापनीयं" ति । "भ्रमकस्स, ग्रय्ये, ग्रापणिकस्स घरे कहापणं निक्खिपस्सामि. ततो यं इच्छेय्यासि तं ग्राहरापेय्यासी" ति । थल्लनन्दा भिक्खनी ग्रञ्जतरं सिक्खमानं ग्राणा-10 पेसि - "गच्छ. सिक्खमाने. ग्रमकस्स ग्रापणिकस्स घरा कहापणस्स तेलं ग्राहरा" ति । ग्रथ खो सा सिक्खमाना तस्स ग्रापणिकस्स घरा कहा-पणस्स तेलं ग्राहरित्वा थल्लनन्दाय भिक्खनिया ग्रदासि । थल्लनन्दा भिक्खनी एवमाह - "न में, सिक्खमाने, तेलेन ग्रत्थो, सप्पना में ग्रत्थो" ति । अय खो सा सिक्खमाना येन सो आपणिको तेनपसङ्गाः उपसङ्-15 मित्वा तं भापणिकं एतदवीच - "न किर, भावसी, भ्रय्याय तेलेन भ्रत्यो, सप्पना ग्रत्थो, इन्द ते तेल. सप्पि में देही'' ति । "सचे मयं, ग्रय्ये, विक्कीलं भण्डं पून श्रादियिस्साम, कदा अन्हाकं भण्डं विक्कायिस्सति ! तेलस्स कयेन तेलं हटं. सप्पिस्स कयं भ्राहर, सप्पि हरिस्ससी "ति । अथ खो सा सिक्स-माना रोदन्ती अट्टासि । भिक्खुनियो तं सिक्खमानं एतदबोचं - "किस्स 20 त्वं सिक्खमाने, रोदसी''ति ? भ्रथ खो सा सिक्खमाना भिक्खुनीनं एतमत्थं भारोचेसि । या ता भिक्खनियो भ्रप्पिच्छा ...पे०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति - कथं हि नाम भ्रय्या थुल्लनन्दा भ्रञ्ञं चेतापेत्वा भ्रञ्ञां चेतापेस्सती ति ...पे०... सच्चं किर, भिक्खवे, थल्लनन्दा भिक्खनी ग्रञ्ञां बेतापेत्वा ग्रञ्जं चेतापेसी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

१. तरूवेव - स्था॰, रो॰ । २. सी॰, रो॰, म॰ पोत्वकेषु नस्यि । ३. हरिस्छतो -सी॰ । ४. वेतारेवी - स्था॰ ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बद्धो भगवा ...पे०... कयं हि नाम, भिक्सवे, युल्लनन्दा भिक्सनी श्रञ्जां चेतापेत्वा श्रञ्जां चेतापेस्सति ! नैतं. भिक्सवे. श्रप्प-सम्बासं वा पसादाय ...पे.... एवं च पन. भिक्खवे. भिक्खनियो इसं सिक्खापदं उद्गिसन्त -

२२. "या पन भिक्खनी ग्रञ्जं चेतापेत्वा ग्रञ्जं चेतापेय्य. . विकारिकां पाकिकां" ति ।

(३) विसङ्गे

२३. या बना ति या यादिसा ...पे०... भिक्खनी ति ...पे०... भ्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रधिप्पेता भिक्खनी ति ।

ग्रङ्गं चेतापेत्वा ति यं किञ्चि चेतापेत्वा ।

धाङकां चेतापेरवा ति तं ठपेत्वा धाङकां चेतापेति. पयोगे दक्कटं । 10 पटिलाभेन निस्मितायं होति । निस्मिज्जितद्वं सङ्कस्स वा गणस्स वा एक-भिक्खनिया वा। एवं च पन, भिक्खवे, निस्सज्जितब्बं ... पे० ... इदं मे, श्रय्ये, ग्रञ्जं चेतापेत्वा ग्रञ्जं चेतापितं निस्सग्गियं. इमाहं सङ्कस्स निस्सज्जामी ति ...पे०... ददेय्या ति ...पे० ... ददेय्यं ति ...पे०... ग्रय्याय दम्मी ति ।

२४. ग्रञ्को ग्रञ्जासञ्ज्ञा ग्रञ्जां चेतापेति, निस्सग्गियं पाचि- 15 B. 327 त्तियं । ग्रञ्जे वेमतिका ग्रञ्ञं चेतापेति, निस्सरिगयं पाचित्तियं । ग्रञ्जे ग्रनञ्जसञ्जा ग्रञ्जं चेतापेति. निस्सम्गियं पाचित्तियं ।

धनञ्जे धञ्जासञ्जा धनञ्जां चेतापेति, धापत्ति दक्कटस्स । धनञ्जे बेमतिका धनञ्ञां चेतापेति. धापत्ति दक्कटस्स । धनञ्जे धनञ्ज-सञ्जा धनापत्ति ।

२४. ग्रनापत्ति तञ्जेव' चेतापेति, ग्रञ्ञां च चेतापेति, ग्रानिसंसं दस्सेत्वा चेतापेति, उम्मत्तिकाय, भ्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ६. छट्टनिस्सग्गियं (ग्रञ्ज बेतापने)

(१)परिक्खारनिक्छिपनवस्थ

२६. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन उपासका भिक्खनीसङ्कस्स

१. तक्केब –स्या०। २.

D 251

20

चीवरत्थाय छन्दकं संहरित्वा ग्रञ्जातरस्स पावारिकस्स घरे परिक्खारं निक्खिपित्वा भिक्खुनियो उपसङ्कमित्वा एतदबोच् — "भ्रमुकस्स, प्रय्ये, पावारिकस्स घरे चीवरत्थाय परिक्खारो निक्खितो, ततो चीवरं प्राहरापेत्वा माजेवा" ति । भिक्खुनियो तेन परिक्खारेन भेसज्जं चेतापेत्वा उप्तायान्त खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कयं हि नाम भिक्खुनियो ग्रञ्जादित्यकेन परिक्खारेन ग्रञ्जुहिसिकेन सङ्किकेन ग्रञ्जा चेतापेस्सन्ती" ति ! ग्रस्सोमुं खो भिक्खुनियो तेसं उपासकानं उज्ज्ञायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्खुनियो ग्रप्पच्छा ...पे०... ता उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कयं हि नाम भिक्खुनियो ग्रञ्जादित्यकेन परिक्खारेन ग्रञ्जुहिसकेन सङ्किकेन प्रञ्जाचेतापेस्सन्ती ता ग्रञ्जादित्यकेन परिक्खारेन ग्रञ्जादित्यकेन परिक्खारेन ग्रञ्जुहिसकेन सङ्किकेन ग्रञ्जाचेतापेस्सन्ती ता ग्रञ्जुहिसकेन सङ्किकेन ग्रञ्जाचेतापेस्सन्ती ता ग्रञ्जुहिसकेन सङ्किकेन ग्रञ्जा चेतापेन्ति ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो .328 15 ग्रञ्ज्ञादियकेन परिक्खारेन ग्रञ्ज्ञाद्विसिकेन सिङ्क्किन ग्रञ्ज्ञा चेतापेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खु-नियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

> २७. "या पन भिक्कुनी ग्रञ्जावत्यिकेन परिक्कारेन ग्रञ्ज्यृद्दिसिकेन सङ्क्तिकेन ग्रञ्जा चेतापेव्य, निस्सीगर्य पाचित्तियं" ति ।

(३)विभङ्गी

२८. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... **भिक्खुनी** ति ... पे० . . अयं इमस्मि अत्ये अधिप्येता भिक्खनी ति ।

ग्रञ्जादित्यकेन परिक्खारेन ग्रञ्जुद्दिसकेना ति ग्रञ्जास्सत्थाय विजेन ।

सङ्किकेना ति सङ्कास्स, न गणस्स, न एकभिक्खुनिया ।

ष्रकर्ज चेतापेच्या ति यं ग्रत्थाय दिसं, तं ठरेत्वा ग्रन्थं चेतापेति, पयोगे दुक्कटं । पटिलाभेन निस्सग्गियं होति । निस्सज्जितब्बं सङ्क्षस्स वा गणस्स वा एकभिक्खनिया वा । एवं च पन, भिक्खवे, निस्सज्जि-

१. सङ्घरित्वा - म०, स्था० । *एत्व स्था० पोत्वके 'सर्व' इति स्रविको पाठो विस्सति । २. व अत्वाय - म०, रो० । ३. निस्सजितकां -सी० ।

10

B 300

R. 252

तब्बं ... पे o ... इदं मे, ग्रय्ये, श्रञ्जादित्यकेन परिक्खारेन ग्रञ्जादिसिकेन सिङ्क्तकेन ग्रञ्जं चेतापितं निस्सगियं, इमाहं सङ्क्रस्स निस्सज्जामी ति । ... पे o ... ददेय्या ति ... पे o ... ददेय्यं ति ... पे o ... ग्रय्याय दम्मी ति ।

२१. भ्रञ्ञदात्यिके भ्रञ्ञदात्यिकसञ्जा भ्रञ्जं बेतापेति, निस्सग्धियं पाचित्तियं । भ्रञ्ञदात्थिके वेमतिका भ्रञ्जं चेतापेति, निस्सग्धियं पाचि- उत्तियं । भ्रञ्ञदात्थिके भ्रनञ्जदात्थिकसञ्ज्ञा भ्रञ्जा चेतापेति, निस्सग्धियं पाचित्तियं । निस्सट्टं पटिलभित्वा यथादाने उपनेतब्वं ।

ग्रनञ्जादित्यके ग्रञ्जादित्यकसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनञ्जा-दित्यके वेमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनञ्जादित्यके ग्रनञ्जादित्यक-सञ्जा, ग्रनापत्ति ।

३०. श्रनापत्ति सेसकं उपनेति, सामिके श्रपलोकेत्वा उपनेति, श्राप-दास्, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मिकाया ति ।

५ ७. सत्तमनिस्सन्गियं(संगाधिकेन प्रक्रमं वेतापने)(१) परिक्लारनिक्लिपनकत्व

३१. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने धनाथपिण्डिकस्स धारामे । तेन खो पन समयेन उपासका भिन्खुनीसङ्क्षस्स
चीवरत्थाय छुन्दकं संहरित्वा धञ्ञातरस्स पावारिकस्स घरे परिक्खारं

निक्खिपित्वा भिन्खुनियो उपसङ्कमित्वा एतदवोचं — "अमुकस्स, अय्ये,
पावारिकस्स घरे चीवरत्थाय परिक्खारो निक्खित्तो, ततो चीवरं आहरापेत्वा भाजेथा' ति । भिन्धुनियो तेन च परिक्खारेन सर्य पि याचित्वा
भेसज्यं चेतापेत्वा परिभृञ्जिसु । उपासका जानित्वा उज्झायन्ति खिय्यन्ति
विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिन्छुनियो ग्रञ्जादियकैन परिक्खारेन ग्रञ्कुहिसिकेन सिङ्किकेन सयाचिकेन ग्रञ्ज चेतापेत्सन्ति ति ... पे० ... सच्चं
किर, भिन्छवं, भिन्छुनियो ग्रञ्जादित्यकैन परिक्खारेन ग्रञ्कुहिसिकेन
सिङ्किकेन संग्राचिकेन ग्रञ्ज चेतापेत्ति ति ... सच्चं

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो ग्रञ्जदित्थकेन परिक्खारेन ग्रञ्जुदिसिकेन सङ्घिकेन संयाचिकेन ग्रञ्जं 25

१. निस्सजामी -- सी० । ३. मी० घोल्यके नत्य ।

R 980

चेतापेस्सन्ति ! नेतं, भिन्त्ववे, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिन्तवर्वे. भिन्तवनियो इसं सिन्त्वापदं उद्दिसन्त -

३२. "या पन भिवखुनी ग्रञ्जावत्यिकेन परिक्लारेन ग्रञ्जुद्दिसिकेन सङ्क्रिकेन संग्राचिकेन ग्रञ्जां चेतापेय्य, निस्सन्गियं पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

३३. **या पना** तिया यादिसा ... पे० ... **भिक्खुनी** ति ... पे० ... घ्रयं डर्मास्म ग्रत्थे ग्रधिप्येता भिक्खनी ति ।

ग्रञ्जवत्यिकेन परिक्खारेन ग्रञ्जुद्सिकेना ति ग्रञ्जस्सत्याय दिन्नेन। सिक्कुकेना ति सङ्घस्स, न गणस्स, न एकिंप्रक्षुनिया।

संयाधिकेता ति सयं याचित्वा

प्रकटा चेतापेच्या ति यं अत्थाय दिश्नं तं ठपेत्वा अञ्जा चेतापेति, पयोगे दुक्कटं ! पिटलाभेन निस्सिग्गयं होति । निस्सिण्जितब्बं सङ्घस्स वा गणस्स वा एकभिक्खुनिया वा । एवं च पन, भिक्खने, निस्सिण्जितब्बं ... पे०... इदं मे, अय्ये, अञ्जादिखकेन परिक्खारेन अञ्जुद्दिसकेन सङ्घिकेन संयाचिकेन अञ्जा चेतापितं निस्सिग्गयं, इमाहं सङ्घस्स निस्सण्जामी ति ... पे० ... उद्देय्या ति ... पे० ... बद्देय्यं ति ... पे० ... अय्याय दम्मी ति ।

३४. ध्रञ्जवित्यके ध्रञ्जवित्यकसञ्जा ध्रञ्जं चेतापेति, निस्स-गिगयं पाचित्तियं । ध्रञ्जवित्यके बेमतिका ध्रञ्जं चेतापेति, निस्सगिगयं पाचित्तियं । ध्रञ्जवित्यके ध्रनञ्जवित्यकसैञ्जा ध्रञ्जं चेतापेति, निस्स-गिगयं पाचित्त्यं । निस्सट्टं पटिलिभित्वा यथादाने उपनेतुब्बं ।

ग्रनञ्जादित्यके ग्रञ्जादित्यकसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनञ्जादित्यकसञ्जा, व्यापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनञ्जादित्यके ग्रनञ्जादित्यकसञ्जा, ग्रनापत्ति ।

३५. भ्रनापत्ति सेसकं उपनेति, सामिके श्रपलोकेत्वा उपनेति, श्रापदासु, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मिकाया ति ।

> ६ द. श्रष्टुमनिस्सन्गियं (ग्रम्मार्थस्वकेन परिकारन ग्रम्मा बेतापने)

(१) यागुया परिक्लारनिक्लिपनबस्यु

३६. तेन समयेन बृद्धो भगवा सावत्थियं विहरित जेतवने भ्रनाथ-पिण्डिकस्स भ्रारामे । तेन खो पन समयेन भ्रञ्ञातरस्स पूगस्स परिवेणवासिका

R. 331

10 R. 253

20

भिक्जुनियो यागुया किलमन्ति । अथ को सो पूर्या भिक्जुनीनं यागुअत्थाय खन्दकं संहरित्वा अञ्जातरस्स आपणिकस्स घरे परिक्जारं निक्जिपत्वा भिक्जुनियो उपसङ्कमित्वा एतदबोच — "अमुकत्स, अय्ये, आपणिकस्स घरे यागुअत्थाय परिक्जारो निक्जित्तो, ततो तण्डुलं आहरापेत्वा यागुं पत्रापेत्वा परिभुञ्ज्या" ति । भिक्जुनियो तेन परिक्जारेन भेषज्जं चेतापेत्वा परिभु- क्लं हो । अये को सो यूगो जानित्वा उज्झायित खिज्यति विपाचित — कयं हि नाम भिक्जुनियो अञ्जादिकोन परिक्जारेन अञ्जुहिसिकेन महाजनिकेन अञ्जा केतापेत्वा ति ता पे० ... सच्चं किर, भिक्जुनियो अञ्जादिकोन महाजनिकेन अञ्जादिकोन परिक्जारेन अञ्जादिकोन सहाजनिकेन अञ्जादिकोन परिक्जारेन अञ्जादिकोन सहाजनिकेन अञ्जादिकोन परिक्जारेन अञ्जादिकोन सहाजनिकोन अञ्जादिकोन सहाजनिकोन अञ्जादिकोन सहाजनिकोन अञ्जादिकोनी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्चासि

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो ग्रञ्ञादित्यकेन परिक्खारेन ग्रञ्जुिहिसिकेन महाजनिकेन ग्रञ्ञं चेता-पेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्सन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे. भिक्कुनियो इमं सिक्खापदं उहिसन्त —

२७. $\tilde{u}$ या पन भिष्णुनी ग्रञ्जादस्थिकेन परिष्णारेन ग्रञ्जाहिसिकेन $_{15}$ महाजनिकेन ग्रञ्ज जेतापेट्य, निस्सन्तियं पाणिसियं $^{\prime\prime}$ ति ।

(३) विभङ्गो

३८. **या पना** तिया यादिसा ... पे० ... भि**नकुनी** ति ... प० ... श्रयं इमस्मि श्रत्ये श्रविप्पेता भिनवानी ति ।

ग्रञ्जादात्यकेन परिक्लारेन ग्रञ्जाहिसकेना ति ग्रञ्जाससत्याय विज्ञेन ।

महाजिनकेना ति गणस्स, न सङ्क्षस्स, न एकभिनखुनिया ।

ग्राज्ञाने खेलापेब्या ति यं भ्रत्थाय दिश्नं तं ठपेत्वा भ्रञ्ञां चेतापेति,
पयोगे दुक्कटं । पटिलाभेन निस्सिग्यं होति । निस्सिण्जितब्बं सङ्क्षस्स वा
गणस्स वा एकभिनखुनिया वा । एवं च पन, भिन्नखेन, निस्सिण्जितब्बं ... पे० ...
इदं में, भ्रय्ये, भ्रञ्जादियकेन परिक्खारेन भ्रञ्जुहिसिकेन महाजिनकेन 25
भ्रञ्जां चेतापितं निस्सिग्ययं इमाहं सङ्क्षस्स निस्सज्जामी ति ... पे० ...
वदेय्या ति ... पे० ... वदेय्युं ति ... पे० ... भ्रय्याय दम्मी ति ।

३६. भञ्जादित्यके भञ्जादित्यकसञ्जा भञ्जा चेतापेति, निस्स-

१. सी० पोत्यके करिय । २. सण्डुले - स्था० । ३-३. स्था० पौरमके नरिय ।

B 332

म्मियं पाचित्तियं । ग्रञ्ञादित्यके बेमतिका ग्रञ्जा चेतापेति, निस्सन्मियं पाचित्तियं । ग्रञ्जादित्यके ग्रनञ्जादियकसञ्ज्ञा ग्रञ्जा चेतापेति, निस्स-गियं पाचित्तियं । निस्सट्टं पटिलमित्वा यथादाने उपनेतब्बं ।

ग्रनञ्जदित्यके प्रञ्जादित्यकसञ्जा, प्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनञ्ज-दित्यके बेमतिका, प्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनञ्जदित्यके ग्रनञ्जदित्यक-सञ्जाः ग्रनापत्ति ।

४०. म्रनापत्ति सेसकं उपनेति, सामिके श्रपलोकेत्वा उपनेति, म्रापदास, उम्मत्तिकाय, म्रादिकम्मिकाया ति ।

§ ६. नवमनिस्सग्गियं (बञ्ज चेतापने)

(१) पूगपरिक्खारनिक्खिपनवत्यु

४१. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थ्यां विहरति जेतवने धनाय10 पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन ध्रञ्जातरस्स पूगस्स परिवेणवासिका भिक्खुनियो यागुया किलमन्ति । ध्रथ खो सो पूगो भिक्खुनीनं यागुप्रत्थाय छन्दकः संहरित्वा प्रञ्जातरस्स प्रापणिकस्स घरे परिक्खारं निक्खपित्वा भिक्खुनियो उपसङ्कमित्वा एतदवोच — "४.मुकस्स, ग्रय्यो, ग्रापणि
कस्स घरे यागुग्रत्थाय परिक्खारो निक्खितो । ततो तण्डुलं ग्राहरा15 पेत्वा यागुं पचापेत्वा परिभुञ्जया" ति । भिक्खुनियो तेन च परिक्खारेन
सयं पि याजित्वा भेसज्जं चेतापेत्वा परिभुञ्जिसु । श्रव खो सो पूगो
जानित्वा उज्ज्ञायति खिय्यति विपाचीत — कथ हि नाम भिक्खुनियो
प्रञ्जादत्थिकेन परिक्खारेन धञ्जुद्दिसिकेन महाजनिकेन संयाज्ञिक ग्रञ्जा
चेतापेरसन्ती ति ...पे ०... सञ्चं कर, भिक्खादे, भिक्खुनियो ग्रञ्जादत्थिकेन
परिक्खारेन प्रञ्जुद्दिसिकेन महाजनिकेन संयाज्ञिक ग्रञ्जा चेतापेरत्ती
ति ? "सञ्च, भगवा" ति ।

(२) पञ्जलि

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो ग्रञ्जदित्यकेन परिक्खारेन ग्रञ्जुहिसिकेन महाजनिकेन संयाचिकेन ग्रञ्ज

१. सी० पोत्यके नत्थि । २. तम्बुले - स्या०, म० । ३-३. सी०, स्या०, म० पोत्यकेसु नत्थि ।

10

चेतापेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रम्पसंभानं वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, भिक्खवे. भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उहिसन्त —

४२. "या पन भिक्कुनी झञ्जादस्थिकेन परिक्कारेन झञ्जुद्दिसिकेन महाक्रनिकेन संवाचिकेन झञ्जा बेतापेम्य, निस्सग्गियं पाचिसियं" ति ।

(३) विभक्तो

४३. **या पना** तिया यादिसा...पे०... **भिक्कुनी** ति...पे०... म्रयं ५ इ.सॉस्स म्रत्ये म्राधिप्पेता भिक्कनी ति।

ग्र**ञ्जादत्थिकेन परिक्लारेन ग्रञ्जुद्दिसकेना** ति ग्रञ्जस्सत्थाय विजेतः।

> महाजनिकेना ति गणस्स, न सङ्घस्स, न एकभिक्खुनिया । संयाधिकेना ति सयं याचित्वा ।

शञ्जं चेतापेत्या ति यं ग्रत्थाय दिश्नं तं ठपेत्वा श्रञ्जं चेतापेति, पयोगे दुक्कट । पटिलाभेन निस्सिगियं होति । निस्सिण्जितव्वं सङ्क्षस्स वा गणस्स वा एकभिक्खुनिया वा । एवं च पन, भिक्खवं, निस्सिण्जितब्वं ... पे० ... इदं मे, ग्रय्यं, ग्रञ्जादिखकेन परिक्खारेन ग्रञ्ज्युद्दिसिकेन महा-जनिकेन संयाचिकेन ग्रञ्जं चेतापित निस्सिगियं । इमाहं सङ्क्षस्स 15 निस्सज्जामी ति ... पे० ... ददेय्याति . . पे० . . ददेय्यु ति ... पे० ... ग्रथ्याय दम्मी ति ।

४४. ग्रञ्जादित्यके ग्रञ्जादित्यकसञ्ज्ञा ग्रञ्जां चेतापेति, निस्स-ग्गिय पाचित्तिय । ग्रञ्जादित्यके बेमतिका ग्रञ्जा चेतापेति, निस्सग्मियं पाचित्तियं । ग्रञ्जादित्यके ग्रनञ्जादित्यकसञ्ज्ञा ग्रञ्जा चेतापेति, निस्स- 20 ग्गियं पाचित्तिय । निस्सट्टं पटिलभित्वा यथादाने उपनेतन्त्वं ।

ग्रनञ्जदित्यके ग्रञ्जदित्यकसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रन<mark>ञ्ज</mark>-दित्यके वेमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनञ्जदित्यके ग्रनञ्जदित्यकसञ्जा ग्रनापत्ति ।

४५. ग्रनापत्ति सेसक उपनेति, सामिके ग्रपलोकेत्वा उपनेति, ग्राप- 25 दासु, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति । R. 254

R. 334

15

\$ १०. **दसमनिस्सन्गियं** (संवाचिक सम्मन्दे वेतायने)

(१) धम्मकविकायस्त्रतन्त्रावस्य

४६. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथपिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन युल्लनन्दा भिक्खुनी बहुस्सुता
होति भाणिका विसारदा पट्टा धिम्म कथं कातुं । बहु मनुस्सा युल्लनन्द
भिक्खुनि पिष्ठपासन्ति । तेन खो पन समयेन युल्लनन्दाय भिक्खुनिया
परिबेणं उन्द्रियति । मनुस्सा युल्लनन्दा भिक्खुनि एतदबोचुं – "किस्सिदं
ते, अ्रय्ये, परिबेणं उन्द्रियती" ति ? "नत्यावुसो, दायका, नित्य कारका"
ति । अय खो ते मनुस्सा युल्लनन्दाय भिक्खुनिया परिबेणत्थाय छन्दकं
संहिरिता युल्लनन्दाय भिक्खुनिया परिक्खार" अदं सु । युल्लनन्दा पिक्खुनी
तेन च परिक्खारेन सर्य पिथाचित्वा भेसेज्यं चेतापेत्वा परिमुञ्जि । मनुस्सा
जानित्वा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम अय्या युल्लनन्दा अञ्जादिखकेन परिक्खारेन अञ्जुहिसकेन पुग्गिलकेन संयाचिकेन
अञ्जादिखकेन परिक्खारेन अञ्जुहिसिकेन पुग्गिलकेन संयाचिकेन अञ्जादिखकेन परिक्खारेन अञ्जुहिसिकेन पुग्गिलकेन संयाचिकेन अञ्जादिखकेन परिक्खारेन अञ्जुहिसिकेन पुग्गिलकेन संयाचिकेन अञ्जादिकेन सेनापेनी ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

(२) पञ्जलि

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, शुस्लनन्दा भिक्खुनी भ्रञ्ज्ञदित्यकेन परिक्खारेन भ्रञ्जुहिसिकेन पुग्गलिकेन संयाचिकेन चेतापेस्सति ! नेतं, भिक्खवे, भ्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त् –

४७. "या पन भिक्खुनी झञ्जादित्यकैन परिक्खारेन झञ्जाहिसिकेन 20 पुक्तालिकेन संयाधिकेन झञ्जां चेतापेटय, निस्सिग्ग्यं पाधिसियं" ति ।

(३) विभक्को

४८. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ... पे० ... अयं इमस्मि अत्ये अधिप्पेता भिक्खनी ति ।

श्रमञ्जादित्यकेन परिकलारेन श्रमञ्जुद्दिसकेना ति श्रमञ्जादसत्थाय दिक्षेन ।

१. पहुा -स्या॰, रो॰ । २. उद्दियति - सी॰; उद्वियति - रो॰; उद्वीयति -स्या॰ । ३. को - रो॰ । ४. सी॰ पोल्यके तस्यि ।

पुग्गिकिकेना ति एकाय भिन्खुनिया, न सङ्क्ष्रस्स, न गणस्स । संग्राधिकेना ति सर्व ग्राधितवा ।

श्रम्भं चेतापेन्या ति यं श्रत्थाय दिशंतं ठपेत्वा श्रम्भं चेतापेति, पयोगे दुक्कटं । पटिलाभेन निस्सिग्गयं होति । निस्सिण्यतन्व सङ्घस्स वा गणस्स वा एकभिक्खुनिया वा । एवं च पन, भिक्खपे, निस्सिण्यतन्वं ... पे०... इंदं में, श्रय्ये, श्रम्भदादिवकेन परिक्खारेन श्रम्भुद्धिकेन पुग्गलिकेन संयाचिकेन श्रम्भं वेतापितं निस्सिग्गयं, इमाहं सङ्घस्स निस्सण्यामी ति ... पे०... ददेय्यं ति ... पे०... स्वय्याय दम्मी ति ।

४६. भ्रञ्जादात्यके भ्रञ्जादात्यकसञ्जा भ्रञ्जा चेतापेति, निस्स-गिगयं पाचित्तियं । भ्रञ्जादात्यके वेमतिका भ्रञ्जा चेतापेति, निस्सगिगयं 10 पाचित्तियं । भ्रञ्जादात्यके भ्रनञ्जादात्यकसञ्जा भ्रञ्जा चेतापेति, निस्स-गिगयं पाचित्तियं । निस्सट्टं पटिलभित्वा यथादाने उपनेतब्बं ।

ग्रनञ्जादित्यके ग्रञ्जादित्यकसञ्ज्ञा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनञ्ज-दित्यके वेमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनञ्जादित्यके ग्रनञ्जादित्यक-सञ्जा, ग्रनापत्ति ।

५०. म्रनापत्ति सेसक उपनेति, सामिके म्रपलोकेत्वा उपनेति, म्रापदासु, उम्मत्तिकाय, म्रादिकम्मिकाया ति ।

५ ११. एकादसमिनस्सिग्यं (गक्पावुरक्षेतापने)

(१) पसेनविकम्बलबत्य

५१. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवन ध्रनाथ-पिण्डिकस्स घारामे । तेन खो पन समयेन थुल्लनन्दा भिक्खुनी बहुस्सुता होति भाणिका विसारदा पट्टा धिम्मं कथं कातुं । प्रथ खो राजा पहेनदि 20 कोसलो सीतकाले महत्त्र्यं कम्बलं पारुपित्वा येन थुल्लनन्दा भिक्खुनी तेनु-पस्क्कुमि; उपसङ्क्रमित्वा थुल्लनन्दं भिक्खुनि घभिवादेत्वा एकमन्तं निसीदि । एकमन्तं निसिन्नं खो राजानं पसेनदि कोसलं थुल्लनन्दा भिक्खुनी धम्मिया कथाय सन्दरसेसि समादपेसि समुत्तेजेसि सम्पहंसेसि । ग्रथ खो राजा पसेनदि कोसलो थल्लनन्दाय भिक्खनिया धम्मिया कथाय सन्दरिसतो समादपिती 25

B.335,

388 SI

P 256

20

समत्तेजितो सम्पहंसितो धल्लनन्दं भिक्खनि एतदबोच -"वदेय्यासि. श्रय्ये. येन ग्रत्थो" ति ? "सचे में त्वं. महाराज, दातकामोसि, इमं कम्बलं देही" ति । भ्रथ खो राजा पसेनदि कोसलो थल्लनन्दाय भिक्खनिया कम्बलं दत्वा उटायासना बल्लनन्दं भिक्खनि ग्रिभिवाँदेत्वा पदिक्खणं करवा पक्कामि । मनस्या जज्जायन्ति स्वय्यन्ति विपाचेन्ति — "मदिच्छा हमा भिक्सनियो ग्रसन्तद्वा । कथं हि नाम राजानं कम्बलं विञ्ञापेस्सन्ती'' ति ! ग्रस्सोसं को भिक्खनियो तेसं मनस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्खनियो ग्रप्पिच्छा ... पे०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति -कथं हि नाम ग्रय्या थल्लनन्दा राजानं कम्बलं विञ्ञापेस्सती ति ...पे०... 10 सच्चं किर भिक्खवे थल्लनन्दा भिक्खनी राजानं कम्बलं विञ्ञापेसी ति? "सच्चं, भगवा" ति।

(२) पञ्जानि

विगरित बढ़ी भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, थुल्लनन्दा भिक्खनी राजानं कम्बलं विञ्जापेस्सति ! नेतं. भिक्खवे. ग्रप्पसन्त्रानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तू—

४२. "गरुपावरणं पन भिक्खनिया चेतापेन्तिया चतुक्कंसपरमं मेनापेनळां । तनो चे उत्तरिं चेतापेरयः तिस्तरिग्रयं पाचिनियं" ति ।

(३) विभक्तो

४३. **गरुपावरणं** नाम यं किञ्चिसीतकाले पावरणं। **ਜੇਕਾਰੇਵਿਕਸ਼** ਜਿ ਰਿਤਤਸਪੇਵਿਕਸ਼ ।

चतक्कंसपरमं चेतापेतब्बं ति सोळसकहापणग्धनकं चेतापेतब्बं । ततो चे उत्तरि चेतापेव्या ति तत्त्तरि विञ्ञापेति, पयोगे दुनकटं । पटिलाभेन निस्सग्गियं होति । निस्सिण्जितब्बं सङ्कस्स वा गणस्स वा एक-भिक्खनिया वा । एवं च पन. भिक्खवे. निस्सिज्जितब्बं ... पे०... इदं मे. श्रुक्ये, गरुपावरणं श्रुतिरेकचतुक्कंसपरमं चेतापितं निस्सिग्ग्यं, इमाहं सङ्कस्स निस्सज्जामी ति ... पे o... ददेय्या ति ... पे o... ददेय्यं ति ... पे o... श्रय्याय ₃ दस्सीति ।

५४ . अतिरेकचतुक्कंसे अतिरेकसञ्जा चेतापेति. निस्सग्गियं

१ बिञ्जापेती - स्या० । २. गरुपापुरणं - सी०, स्या० । ३ उत्तरि - म०, रो० । ४. सोळसकहापनग्यनकं - सी०। १. ततुसरि - म०, रो०; तदुसरि - स्या०। ६. निस्सिंब-ं तक्वं – सी०।

R. 337

पाचित्तियं । प्रतिरेकचतुम्कसे वेमतिका चेतापेति, निस्सग्गियं पाचित्तियं । प्रतिरेकचतुक्कसे ऊनकसञ्ञा चेतापेति, निस्सग्गियं पाचित्तियं ।

ऊनकचतुक्कंसे ग्रतिरेकसञ्ञा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । अनकचतुक्कंसे बेमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । अनकचतुक्कंसे अनकसञ्ञा', ग्रनापत्ति ।

५५. ग्रनापत्ति चतुक्कंसपरमं चेतापेति, उनकचतुक्कंसपरमं चेतापेति, उन्नातकानं, पवारितानं, ग्रञ्जस्सत्थाय, ग्रत्तनो धनेन, महग्धं चेतापेतुकामस्स ग्रप्पायं चेतापेति, उम्मत्तिकाय, ग्राहिकम्मिकाया ति ।

६ १२. बारसमनिस्सन्गियं (सङ्ग्रामुरमचेतापने)

(१) पसेनविस्रोमवस्यू

५६. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने स्नाय-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन थुल्लनन्दा भिक्खुनी बहुस्सुता होति भाणिका विसारदा पटा धिम्म कथं कात । ग्रथ खो राजा पसेनिद 10 कोसलो उण्ह्रकाले महभ्वं खोमं पारुपित्वा येन थल्लनन्दा भिक्खनी तेनपसङ्घामः उपसङ्कमित्वा थल्लनन्दं भिक्खनि ग्रभिवादेत्वा एकमन्तं निसीदि । एक-मन्त निसिन्नं खो राजान पसेनदि कोसलं यल्लनन्दा भिक्खनी घम्मिया कथाय सन्दस्सेसि समादपेसि समत्तेजेसि सम्पहंसेसि । ग्रथ खो राजा पसेनदि कोसलो थल्लनन्दाय भिक्खनिया धम्मिया कथाय सन्दर्श्सितो समाद्रपितो समत्तेजितो 15 सम्पहंसितो थुल्लनन्द भिक्खुनि एतदबोच - "वदेय्यासि, ग्रय्ये, येन ग्रत्थो" ति। "सचे मे त्व, महाराज, दातुकामोसि, इमं खोमं देही" ति। अथ खो राजा पसेनदि कोसलो थल्लनन्दाय भिक्खनिया खोमं दत्वा उद्रायासना थल्लनन्दं भिक्खनि ग्रभिवादेत्वा पदिक्खणं कत्वा पक्कामि । मनस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति - "महिच्छा इमा भिक्खुनियो ग्रसन्तुद्रा। कथं हि 20 नाम राजान खोम विञ्ञापेस्सन्ती'' ति ! श्रस्सोस् खो भिक्खनियो तेसं मनस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्खनियो ग्राप्पिच्छा ... पे० .. ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति - कथं हि नाम ग्रय्या थल्लनन्दा राजानं खोमं विञ्ञापेस्सती ति ... पे०... सच्चं

१ कनकचतुनकंससञ्ज्ञा - सी० । २ पटा - स्था०, रो० ।

In

20

ध्रतांपत्ति ।

B. 338

R. 257

किर, सिक्सवे, शल्लनन्द्रा जिक्सनी राजानं खोगं विञ्ञापेसी ति ? "सच्यं. भगवा नि"।

(२) पञ्जालि

विगरहि बद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्लवे, थल्लनन्दा भिक्खनी राजानं खोमं विञ्ञापेस्सति ! नेतं. भिक्खवे. ग्रप्पसन्नानं वा पसाs दाय ... पेo ... एवं च पन. भिक्खवे. भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त-

४७. "लहपावरणं' पन भिक्खनिया चेतापेन्तिया श्र**ड**तेय्यकंसपरमं चतापेतस्तं । ततो चे उत्तरि चेतापेरयः निस्मितायं पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

प्रमा सहयावरणं नाम यं किञ्चि उण्हकाले पावरणं। **मेनापेनिया** ति विञ्जापेनिया ।

ग्रहतेयकंसपरमं चेतापेतब्बं ति दसकहापणग्घनकं ैचेतापेतब्बं। ततो चे उत्तरि चेतापेय्या ति ततत्तरि विञ्ञापेति, पयोगे दक्कट । पटिलाभेन निस्सग्गियं होति । निस्सज्जितब्बं सङ्गस्स वा गणस्स वा एक-भिक्खनिया वा । एवं च पन, भिक्खवे, निस्सज्जितब्बं ... पे० ... इदं में, श्रम्ये. लहपावरणं श्रतिरेकश्रडतेय्यकंसपरमं चेतापितं निस्सग्गियं. इमाहं ıs स**क्ट**स्स निस्सज्जामी ति ... पे० ... ददेय्या ति ... पे० ... ददेय्या ति ... पे० ... ग्रस्याय रस्मी नि ।

४६. ग्रतिरेकग्रहतेय्यकंसे ग्रतिरेकसञ्जा चेतापेति, निस्सग्गियं पाचित्तियं । ग्रतिरेकग्रङ्गतेय्यकंसे वेमतिका चेतापेति, निस्सग्गियं पाचि-लियं । ग्रतिरेकग्रहतेय्यकंसे ऊनकसञ्जा चेतापेति, निस्सरिगयं पाचिलियं । कनकग्र**ड**तेय्यकंसे ग्रतिरेकसञ्जा, ग्रापत्ति दक्कटस्स । कनकग्रड-तेथ्यकंसे बेमतिका, श्रापत्ति दुक्कटस्स । ऊनकग्रहतेय्यकंसे ऊनकसञ्जा,

६०. ग्रनापत्ति ग्रडतेय्यकंसपरमं चेतापेति. ऊनकग्रडतेय्यकंसपरमं चेतापेति, ञातकानं, पवारितानं, ग्रञ्जास्सत्थाय, ग्रत्तनो धनेन, महत्व्यं 25 चैतापेतकामस्स ग्रप्पाघं चेतापेति, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

१. लहपापूरणं - सी०. स्या० । २. दसकहायनम्बनकं - सी० । *. एत्य सी० योत्यके इसं बहानं दिस्सति: --

पत्तं स्वकालकालकच परिवर्णेच विक्रकारे। वेतापेत्वा अञ्जावत्यि सिक्कञ्च महावर्ता । सङ्ङात्त्रिका पुरमिका चतुक्कंसब्रुतेय्य चा ति ।।

६१. उद्दिहा खो, ग्रय्यायो, तिस निस्सिगया पाचित्तया धम्मा । तत्त्वाय्यायो पुच्छामि – "कच्चित्य परिसुदा" ? दुतियं पि पुच्छामि – "कच्चित्य परिसुदा" ? तित्यं पि पुच्छामि – "कच्चित्य परिसुदा" ? परिसुदेत्याय्यायो तस्मा तण्डी, एवमेतं घारयामी ति ।

निस्सरिगयकण्डं निद्रितं ।

१. तत्वस्थायो - सी०, स्था०, रो० । २. परिकुद्धेत्वस्थायो - सी०, स्था०, रो० ।

थ. पाचित्तियकण्डं

इमे खो पनाय्यायो छसट्टिसता पाचित्तिया धम्मा उद्देसं ग्रागच्छन्ति ।

६ १. पठमपाचित्तियं (लक्षणकारने)

(१) धुल्लनन्दाभिक्खुनीवत्यु

R.258, B 339

१. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थिय विहरति जेतवने स्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन ग्रञ्जातरेन उपासकेन भिक्खनीसङो लसणेन पवारितो होति - "यासं अय्यानं लसुणेन अत्थो, अह लसुणेना" ति । खेतपालो च ग्राणतो होति – "सचे' भिक्खुनियो ग्रागच्छन्ति, एकमेकाय' 5 भिक्खनिया द्वे तयो भण्डिके देही" ति । तेन खो पन समयेन सावित्थयं जन्मको होति । यथाभतं लसण परिक्खयं ग्रगमासि । भिक्खनियो त उपा-सक उपमञ्जीमत्वा एतदबोच् - "लस्णेन, ग्रावसो, ग्रत्थो" ति । "नत्थाय्ये । यथाभतं लसणं परिक्लीणं। खेतं गच्छथा'' ति । थुल्लनन्दा भिक्लनी खेत्तं गन्त्वा न मत्तं जानित्वा बहु लसूणं हरापेसि । खेत्तपालो उज्झायात 10 खिट्यति विपाचेति – "कथं हि नाम भिक्खनियो न मत्तं जानित्वा बह लसणं हरापेस्सन्ती" ति ! ग्रस्सोस खो भिन्खनियो तस्स खेत्तपालस्स उज्ज्ञायन्तस्स खिय्यन्तस्स विपाचेन्तस्स । या ता भिक्खनियो ग्रप्पिच्छा ...पे ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथ हि नाम ग्रय्या थल्लनन्दा न मत्तं जानित्वा बहुं लसूणं हरापेस्सती ति ... पे० ... 15 सच्चं किर, भिक्लवे, थुल्लनन्दा भिक्लुनी न मत्तं जानित्वा बहं लसूणं हरापेसी ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरहि बद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, थुल्लनन्दा भिक्खुनी न मत्तं जानित्वा बहं लसुणं हरापेस्सित ! नेत, भिन्सवे, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... धर्मिम कयं कत्वा भिक्ख ग्रामन्तेसि -

१. सचे हि – सी० । २ एकेकाय –सी० । ३. नत्वच्ये –स्या०, रो०; व एल्क्य्य – सी० । ४. डी० पोरपके नस्यि । ५. ब्राहरापेसि –सी० । ६. सी०, रो० पोस्पकेषु नस्यि ।

10

25

(२) सोवज्यहंसराजवस्य

"मतपुर्वा, मिनस्त्रवे, थल्लनन्दा भिनस्त्रनी ग्रञ्जातरस्य बाह्यणस्य पुजापित ग्रहोसि । तिस्सो च धीतरो - नन्दा, नन्दवती, सन्दरीनन्दा । R 259 ध्रय खो. भिक्सवे. सो बाह्यणो कालकत्वा भ्रष्टञातरं हंसयोनि उपपित्तां । तस्स सब्बसोवण्णमया पत्ता ग्रहेसं। सो तासं एकेकं पत्तं देति। ग्रथं खो. भिक्खवे. थल्लनन्दा भिक्खनी 'ग्रयं हंसी' ग्रम्हाकं एकेकं पत्तं देती' ति तं 5 8.540 हंसराजं गहेत्वा निप्पत्तं अकासि । तस्स पून जायमाना पत्ता सेता सम्पर्णिजस । तदा पि. भिक्खवे, थल्लनन्दा भिक्खनी ग्रतिलोभेन सवण्णा परिहीना। इदानि लसणा परिहायिस्सती" ति ।

> "यं लद्धं तेन तद्रब्बं, ग्रतिलोभो हि पापको । इंसराजं गहेत्वान. सवण्णा परिहायथा''ति ।।

(३) पञ्चासि

ग्रथ खो भगवा थल्लनन्दं भिक्खनि ग्रनेकपरियायेन विगरिहवा दब्भरताय ... पे ... एवं च पन, भिनखवे, भिनखनियो इमं सिन्खापदं उद्दिसन्तू-

२. "या पन भिक्सनी लसणं साबेय्य पाचित्तियं" ति ।

(४) विभक्तो

3. **या पना** तिया यादिसा... पे०... **भिक्सनी** ति... पे०... ग्रयं 📭 इमस्मि ग्रत्थे ग्रिधिप्पेता भिक्खनी ति ।

लसणं नाम मागधकं वच्चति ।

खादिस्सामी ति पटिग्गण्हाति आपत्ति दुवकटस्स । अज्झोहारे भ्रज्झोहारे श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

४. लसुणे लसुणसञ्जा खादति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । लसुणे 20 बेमतिका खादति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । लसुणे ग्रलसुणसञ्जा खादति, म्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

भ्रतसणे लसुणसञ्जा खादति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रतसणे वेम-तिका खादति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रलसुणे भ्रलसुणसञ्जा खादति ; ग्रनापत्ति ।

१ उप्पत्रिय - सी० । २. सी० पोत्यके नरिय । ३. हंसराजानं - सी० । ४. दुभर-ताय - सी । १. मागधिकं - स्वा०; यागवं - सी । ६. पतिगक्षाति - सी : पटिगण्हाति -रो० । ७. सी०,स्वा० पोत्पकेस नत्य । पाणितियं-४४.

D 841

R. 260

 ध्रनापत्ति पलण्डुके, मञ्जनके, हरीतके, वापलसुणे', सूपसम्पाके, मंससम्पाके, तेलसम्पाके, साळवे', उत्तरिभङ्को, उम्मत्तिकाय, धादिकम्मि-काग्रा ति ।

६ २. **बुतियपाचित्तियं** (लोनसंहरापने)

(१) प्रचिरवतीनहानवत्यु

६. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डकस्स आरामे । तेन सो पन समयेन छुड्बिग्या भिक्खुनियो सम्बाधे लोमं संहरापेत्वा अचिरवित्या निदया वेसियाहि सिंढ नग्गा एकतित्थे नहायन्ति । वेसिया उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपावेन्ति — "कथं हि नाम भिक्खुनियो सम्बाधे लोगं संहरापेस्सन्ति, सैय्यथापि गिहिनियो नामभोगि-नियो"ति ! अस्सोसुं खो भिक्खुनियो तासं वेसियानं उज्झायन्तीनं बिय्यन्तीनं १० विपावेन्तीनं । या ता भिक्खुनियो अध्यिष्टछा .. पे०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपावेन्ति – कथं हि नाम छुब्बिग्या भिक्खुनियो सम्बाधे लोगं संहरापेस्सन्ती ति ...पे० ... सच्चं कर, भिक्खं, छुब्बिग्या भिक्खुनियो सम्बाधे लोगं संहरापेत्ती ति ? "सच्चं, भगवा"ति ।

(२) पञ्जित

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिक्सवे, छब्बिगया

15 भिक्खुनियो सम्बाधे लोमं संहरापेस्सन्ति ! नेतं, भिक्सवे, ग्रप्पसन्नानं
वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, भिक्सवे, भिक्खुनियो इमं सिक्स्सापदं

उद्दिसन्तु —

्र ७. "या पन भिक्खनी सम्बाधे लोमं संद्ररापेव्य. पाखिलियं" ति ।

(३) विभक्तो

स पना ति या यादिसा ...पे०... भिक्खुनी ति ...पे०... ग्रयं
 इमिस्स अत्ये अधिप्येता भिक्खुनी ति ।

सम्बाषो नाम उमो उपकच्छका, मृत्तकरणं । संहरापेय्या ति एकं पि लोमं संहरापेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१. चावलयुर्वे - सी०। २. सालवे - सी०। ३. सीयन्ति - सी०, स्था०, रो०। ४. गिट्टी - सी०।

R. 342

15

बहके पि लोमे संहरापेति. ग्रापलि पाचित्तियस्य ।

धनाविन धाढाधपच्चया उस्मत्तिकाय धाटिकदिमकाया ति ।

६ ३. मनियपासिनियं (तलबातके)

(१) प्रनभिरताभिक्सनीयत्य

१०. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन द्वे भिक्खनियो ग्रनभिरतिया पीळिता ग्रोवरकं पविसित्वा तलघातकं करोन्ति । भिक्खनियो तेन सहेन उपधा- 5 वित्वा ता भिक्खनियो एतदवोचं - "किस्स तुम्हे, ग्रय्ये परिसेन सर्धि सम्पद्रस्था " ति ? "न मयं. ग्रय्ये. परिसेन सिंद्धं सम्पद्रस्सामा" ति । भिक्खुनीनं एतमत्यं ग्रारोचेसं। या ता भिक्खुनियो ग्रप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति - कथं हि नाम भिक्खनियो तलघातकं करिस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर. भिक्खवे. भिक्खनियो तलघातकं 10 करोन्तीति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खनियो तलघातकं करिस्सन्ति ! नेतं. भिक्खवे. ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तू –

११. "तल्हातके पाचिनियं" ति ।

(३) विभक्तो

१२. तल्यातकं नाम सम्फर्सं सादियन्ती ग्रन्तमसो उप्पलपत्तेन पि मृत्तकरणे पहारं देति. ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१३. ग्रनापत्ति ग्राबाधपच्चया, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

s ४. चतुत्थपाचित्ति<mark>य</mark>ं (बत्मद्रके) (१) पुरामराजोरोधावत्यु

१४. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने अनाथ-

१. ब्राह्मध्यच्चया - सी०. स्या० । २. उपधाविता - रो० । ३. पदस्सवा - स्या० ।

R. 343

20

R 269

पिण्डकस्स झारामे । तेन स्त्रो पन समयेन अञ्जातरा 'पुराणराजोरोषा'
भिम्बुनीसु पञ्चिता' होति । अञ्जातरा भिम्बुनी अनिभरतिया पीळिता'
येन सा भिम्बुनी तेनुपस द्विम ; उपस द्विमिता तं भिम्बुनि एतदवोच-"राजा
स्त्रो, अय्ये, तुम्हे चिराचिरं गच्छिति । कथं तुम्हे धारेथा'' ति ? "जतुमट्टके केन, अय्ये'' ति । "कि एतं, अय्ये, जतुमट्टकं" ति ? अथ स्त्रो सा भिम्बुनी
तस्सा भिम्बुनिया जतुमट्टकं आचिषित्र । अथ स्त्रो सा भिम्बुनी जतुमट्टकं
आदियत्वा घोचितुं विस्सरित्वा एकमन्तं छहेसि । भिम्बुनियो मिष्वकाहि
संपरिकिण्णं पिस्सत्वा एकमाहंसु - "किस्सदं कम्मं" ति ? सा एवमाह "मिष्ट्हदं कम्मं" ति । या ता भिम्बुनियो अपिच्छा ...पे ०... ता उज्झायन्ति
ति ... पे० ... सच्चं किर, भिम्बुनी जतुमट्टकं आदियिस्सती
ति ... पे० ... सच्चं किर, भिम्बुनी जतुमट्टकं आदियी' नि ?
"सच्चं अगवा" ति ।

(२) पञ्जति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनी जनुमटुकं श्रादिधिस्सति ! नेतं, भिक्खवे, श्रप्पसन्नान वा पसादाय...पे०... 15 एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापद उद्दिसन्तु –

१५. "जतुमटुके पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

१६. **जनुसद्दकं** नाम जनुमयं कटुमयं पिटुमय मत्तिकामयं । **ग्रावियेध्या** ति सम्फस्सं सावियन्ती ग्रन्तमसो उप्पलपत्तं पि मृत्त-करणं पवेसेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१७. ग्रनापत्ति ग्राबाधपच्चया, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ५. पञ्चमपाचित्तियं (उवस्युद्धिसमादियने)

(१) महापजापतिगोतमीबस्थ

१८. तेन समयेन बुढो भगवा सक्केसु विहरित कपिलवत्युस्मि निन्नोधारामे । श्रय लो महापजापति गोतमी येन भगवा तेनपसङ्कि : उप-

१. घञ्जतरो - स्था० । २. पुरागराजोरोयो - स्था० । ३ पव्ययितो - स्था० । ४. पीनिता - सी० । ५ बादिवती - स्था० । ६. स्था० पोत्यके नस्थि । ७. महपजा-पती - सी०, स्था० ।

B 344

20

25

सङ्कामित्वा अगवन्तं प्राभिवादेत्वा अयोवाते प्रद्वासि — "दुग्गन्यो, अगवा, भाजुकामो" ति । अय को अगवा — "प्रादियन्तु को अवक्ष्मनियो उदक-सुद्विक्" ति, महापजापित गोलिम विम्मया कथाय सन्दरसेसि समावपेसि समुत्तेजेसि सम्पहसेसि । प्रथ को महापजापित गोतमी भगवता विम्मया कथाय सन्दरसेसि समावपेसि समुत्तेजेसि सम्पहसेसि । प्रथ को महापजापित गोतमी भगवता विम्मया कथाय सन्दरिसता समावपिता समुत्तेजिता सम्पहसिता भगवन्तं प्रमिवादेत्वा । प्रविक्षणं कत्वा पक्कामि । प्रथ को भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे वर्षम्म कथं कत्वा भिक्ष्यू प्रामन्तेसि — "प्रनुजानामि, भिक्ष्युनी — "भगवता उदकसुद्विकं प्रादियन्ती मृत्त-करणे वर्णे प्रकासि । प्रथ को सा भिक्ष्युनी भिक्ष्युनीनं एतमत्थं प्रारो-विसे । प्रथ को सा भिक्ष्युनी भिक्ष्युनीनं एतमत्थं प्रारो-वेसि । या ता भिक्ष्युनियो प्रिप्पच्छा ...पे०... ता उज्झाग्रन्ति विद्यत्ति विता । ते । से विस्वित्ते विता । से विस्वित । सम्ब्यं नि । स्वस्वुनी प्रतिगम्भीरं उदकसुद्विकं प्रादियस्सती ति ...पे० ... सच्चं किर, भिक्ष्युनी, प्रतिगम्भीरं उदकसुद्विकं प्रादियस्सती ति ...पे० ... सच्चं किर, भिक्ष्युने, भिक्षुनी ग्रतिगम्भीरं उदकसुद्विकं ग्रादियस्सती ति ...पे० ... सच्चं किर, भिक्ष्युने, भिक्षुनी ग्रतिगम्भीरं उदकसुद्विकं ग्रादियस्ति वित ...पे० ... सच्चं किर, भिक्ष्युने, भिक्षुनी ग्रतिगम्भीरं उदकसुद्विकं ग्रादियस्सती ति ...पे० ... सच्चं किर, भिक्ष्युने, भिक्षुनी ग्रतिगम्भीरं उदकसुद्विकं ग्रादियस्ति वित ...पे० ... सच्चं भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनी 15 प्रतिगम्भीरं उदकसुद्धिकं ग्रादियस्सति ! नेतं, भिक्खने, ग्रप्पसन्नानं वा पसा-दाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खने, भिक्खनियो डमं सिक्खापदं उद्दिसन्त —

१६. "उदकसुद्धिकं पन भिक्कुनिया ग्रादियमानाय द्वह्रगुलपब्बपरमं

(३) विमङ्गी

२०. **उदकसुद्धिकं° नाम मुत्तकरणस्स घोवना वुच्चति । <b>ब्राहियमानाया** ति घोवन्तिया ।

इङ्गुलपञ्चपरमं भ्रावातव्यं ति द्वीसु मञ्ज्युलेसु द्वे पव्वपरमा भ्रादा-त**ञ्जा**।

- तं ग्रतिककामेन्तिया ति सम्फरसं सादियन्ती ग्रन्तमसो केसग्गमत्तं पि ग्रतिककामेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।
- २१. प्रतिरेकद्वक्रगुलपब्बे ग्रतिरेकसञ्ञा ग्रादियति, ग्रापत्ति पाचि-त्तियस्स । प्रतिरेकद्वक्रगुलपब्बे वेमतिका ग्रादियति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१. वर्ष – सी० । २ मा विति – म०। ३. म्रावियस्तित – सी०; म्रावियति – स्या० । ४. उदकतुद्धिका – सी०, स्या०। ५. मादियन्तिया – सी०, रो० ।

R 945

श्रतिरेकद्वसमुलपब्बे ऊनकसञ्जा ग्रादियति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

कनकद्वक्षगुलपब्बे प्रतिरेकसञ्जा, प्रापत्ति दुक्कटस्स । कनकद्वक्षगु-लपब्बे देमतिका, प्रापत्ति दुक्कटस्स । कनकद्वक्षगुलपब्बे कनकसञ्जा, प्रमाणिक

२२. ग्रनापत्ति द्वड्गुलपब्बपरमं ग्रादियति, ऊनकद्वड्गुलपब्बपरमं ग्रादियति, श्राबाघपच्चयां, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ६. ख्रहुपाचित्तियं (भोजनुपट्टाने)

(१) महामत्तपुराणदुरियकावत्यु

२३. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावस्थियं विहरित जेतवने भनाथपिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन भारोहस्तो नाम महामत्तो
भिक्ख्सु पब्बिजितो होति । तस्स पुराणदुर्तियिका भिक्खुनीसु पब्बिजिता
होति । तेन खो पन समयेन सो भिक्खु तस्सा भिक्खुनिया सन्तिके भत्तबिस्सम्मं करोति । श्रथ खो सा भिक्खुनी तस्स भिक्खुनो भुञ्जन्तस्स पानीयेन
च विभूपनेन च उपतिद्वित्वा भ्रज्वावदित । श्रथ खो सो भिक्खु तं भिक्खुनि
भ्रपतादित – "मा, भिगित, एवरूपं भ्रकासि । नेतं कप्पती" ति । पुब्धे
मं त्यं एवं च एवं च करोसि, इदानि एत्तकं न सहसी ति – पानीयथालकं

15 मत्यके श्रामुम्भित्वा विभूपनेन पहारं ग्रदासि । याता भिक्खुनियो अप्पिच्छा
... पे० ... ता उज्जायन्ति खियम्ति विपाचिन्ति – कथं हि नाम भिक्खुनी
भिक्खस्स पहारं दस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खने, भिक्खुनी
भिक्खस्स पहारं इदासी ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खने, भिक्खुनी

(२) पञ्जलि

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्सवे, भिक्सुनी

²⁰ भिक्सुस्स पहारं दस्सति ! नेतं, भिक्सवे, भ्रप्सभानं वा पसादाय ... पे० ...

एवं च पन, भिक्सवे, भिक्सनियो इमं सिक्सापदं उद्गिसन्त —

२४. "या पन भिन्नजुनी भिन्नजुन्स भुञ्जन्तस्स पानीयेन वा विजू-पनेन वा उपसिद्धेय्य, पाजिसियं" ति ।

१. श्राहाञ्चपक्वमा - सी०, स्था॰ । २. रोहत्तो - सी० । ३. श्रपसावेसि - सी०, स्था० । ४. वेसी - स्था० ।

D 264

B. 346

(३) विश्वको

२५. <mark>या पना</mark> ति या यादिसा ...पे० ... भिष्म<mark>जुनी</mark> ति ...पे० ...इस्यं इ.सॉस्स प्रत्ये प्रष्ठिप्येता भिष्मजनी ति ।

विकास का ति जपसम्पद्धस्य ।

भुक्जन्तस्सा ति पञ्चन्नं भोजनानं ग्रञ्जातरं भोजनं भुञ्जन्तस्सं।

विश्वपनं नाम या काचि बीजनी।

उपतिटेय्या ति हत्थपासे तिट्रति. ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२६. उपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्ज्ञा पानीयेन वा विष्पूपनेन वा उप-तिट्ठति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने वेमतिका पानीयेन वा विष्पूपनेन वा उपतिट्ठति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने श्रनुपसम्पन्नसञ्ज्ञा 10 पानीयेन वा विष्पुपनेन वा उपतिट्रति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

हत्यपासं विजहित्वा उपतिद्वृति, आपत्ति बुक्कटस्स । खादनीयं खादन्तस्स उपतिद्वृति, आपत्ति बुक्कटस्स । अनुपसम्पन्नस्स उपतिद्वृति, आपत्ति बुक्कटस्स । अनुपसम्पन्नस्स उपतिद्वृति, आपत्ति बुक्कटस्स । अनुपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जा, आपत्ति बुक्कटस्स । अनुपसम्पन्ने वेमतिका, आपत्ति बुक्कटस्स । अनुपसम्पन्ने अनुपसम्पन्नसञ्जा, 15 आपत्ति बुक्कटस्स ।

२७. अनापत्ति देति, दापेति, अनुपसम्पन्नं ग्राणापेति, उम्मत्तिकाय,

७. सत्तमपाचित्तियं (बानकवञ्जाविञ्जावते)

(१) द्वारहभिक्युनीवत्य

२८. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियां विहरति जेतवने धनाथ-पिण्डिकस्स घारामे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो सस्सकाले धामकथञ्बं 20 विञ्ञापेत्वा नगरं ध्रतिहरन्ति' द्वारहा — "देवाय्ये , भागं" ति । पिल-बुद्धित्वा मूर्टिञ्चसु । ध्रथ खो ता भिक्खुनियो उपस्सयं गन्त्वा भिक्खुनीनं एतमत्वं धारोचेसुं । या ता भिक्खुनियो ध्रप्पिच्छा ...ये ०...ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम भिक्खुनियो ध्रामकथञ्जा विञ्ञा-

१. प्रतिहरन्ति – स्था॰ । २. द्वारक्षावे – स्था०, रो॰, म॰ । ३. देवव्ये – सी॰, स्था॰, रो॰ । ४. पत्रिवृत्येत्वा – म॰ ।

R 947

पेस्सन्ती ति...पे ० ... सच्चं किर, श्रिक्खवे, श्रिक्खुनियो ग्रामकथञ्ञां विञ्ञा-पेन्सी ति ? "सच्चं, भगवां" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो भ्रामकथञ्ञां विञ्जापेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय .a ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उदिसन्त –

२१. "या पन भिवसूनी झामकषञ्ज्ञां विञ्ज्ञात्वा' वा विञ्ज्ञापेत्वा' वा भिज्ञत्वा वा भज्जापत्वा वा कोट्टेत्वा' वा कोट्टापेत्वा वा पिचत्वा वा पचापेत्वा वा भञ्जोय्य', पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

२०. **या पमा** ति या यादिसा ..पे०... **भिक्खुनी** ति ..पे०... ग्रयं

भामकथञ्ञां नाम सालि वीहि यवो गोधुमो कड्मगु वरको कद्रसको।

विञ्ञात्वा ति सयं विञ्ञात्वा । विञ्ञापेत्वा ति ग्रञ्ञां विञ्ञा-पेत्वा । भिज्जत्वा ति सयं भिज्जत्वा । भज्जापेत्वा ति ग्रञ्ञां भञ्जापेत्वा ।

कोट्टेरवा ति सयं कोट्टेरवा । कोट्टापेरवा ति ग्रञ्ञं कोट्टापेरवा । पचिरवा ति सयं पचिरवा । पचापेरवा ति ग्रञ्ञं पचापेरवा ।

मुञ्जिस्सामी ति पटिमाण्हाति, ग्रापत्ति दुवकटस्स । ग्रज्झोहारे ग्रज्झोहारे ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

३१. अनापत्ति आबाधपञ्चया, ग्रपरण्णं विञ्ञापेति, उम्मत्तिकाय, २०. आदिकस्मिकाया ति ।

६ प्र. श्रहुमपाचित्तियं (तिरोड्डइबड्ने)

(१) गूचकटाहसङ्खनवत्यु

३२. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ध्रनाथपि-ण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन ध्रञ्ञतरो ब्राह्मणो निम्बिट्टराज्ञयटो*

विञ्जारेला -सी०, स्वा०; विञ्जारवा - रो० । २. विञ्जारायेला - सी०, स्वा०।
 कोहित्स - रो० । ४. परियुक्त्रेख - सी०। ४. पीयुगी - स्वा०, री०।
 एस्व सी० पोरवर्क होती ति विषको पाठो दिस्सति ।

R. 348

R. 266

तञ्जेव भटपथं याचिस्सामी ति सीसं नहायित्वा भिक्सनपरसयं निस्साय राजकलं गच्छति । ग्रञ्जातरा भिक्खनी कटाहे वच्चं कत्वा तिरोकहे झडेन्ती तस्स बाह्मणस्स मत्थके ग्रासम्भि । ग्रथ लो सो बाह्मणो उज्ज्ञायति विद्याति विपाचिति – "ग्रस्समणियो इमा मण्डा बन्धकिनियो । कथं हि नाम गथकटाहं मत्थके ग्रासम्भिस्सन्ति ! इमासं उपस्सयं झापेस्सामी" 5 ति ! उम्मकं गहेत्वा उपस्सयं पविसति । ग्रञ्ञातरो उपासको उपस्सया निक्खमन्त्रो ग्रहस तं बाह्मणं उम्मकं गहेत्वा उपस्सयं पविसन्तं । दिस्वान तं ब्राह्मणं एतदबोच - "किस्स त्वं, भो, उम्मकं गहेत्वा उपस्सयं पविससी" ति ? "इमा मं भो मण्डा बन्धिकिनियो गथकटाहं मत्थके ग्रासुम्भिस । इमासं उपस्ययं जापेस्सामी" ति । "गच्छ भो बाह्यण. मञ्जलं एतं । 10 सहस्सं लच्छिसि तं च भटपयं'' ति । अथ खो सो बाह्यणो सीसं नहायित्वा राजकलं गत्तवा सहस्सं ग्रन्तश्च तं च भटपथं । ग्रथ स्वो सो उपासको उप-स्सयं पविसित्वा भिक्खनीनं एतमत्थं ग्रारोचेत्वा परिभासि । या ता भिक्ख-नियो ग्राप्तिच्छा पे ना उज्यायनित खिथ्यनित विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्खनियों उच्चारं तिरोकुड्डे छड्डेस्सन्ती ति .. पे०... सच्चं 15 किर, भिक्खवे, भिक्खनियो उच्चारं तिरोकडे छडेन्ती ति ? "सच्चं, ਆਪਗ" ਰਿ

(२) पञ्चात्ति

विगरहि बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो उच्चारं तिरोकुङ्के खड्केस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, प्रप्यसभानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त् –

३३. "या पन भिक्कुनी उच्चारं वा पस्सावं वा सङ्कारं वा विषासं वा लिरोकुड्डे वा तिरोपाकारे वा छुड्डेय्य वा छुड्डापेय्य वा, पाचित्तयं" ति ।

(३) विभक्तो

३४. या पना ति या यादिसा ... पे०... भिक्खुनी ति ... पे०... म्रयं इमस्मि म्रत्ये म्रघिप्पेता भिक्खुनी ति ।

उच्चारो नाम गूथो वुच्चति । पस्सावो नाम मुत्तं वुच्चति । 25 सङ्कारं नाम कचवरं वच्चति ।

विधासं नाम चलकानि वा ग्रहिकानि वा उच्छिद्वोदकं वा वुच्चति ।

१. विश्वजुनस्सर्य – म० । २. तिरोक्ट्रे – म० । ३. वत्यकितियो – सी० । ४. विश्वजुनी – सी० । ४. उष्टिबट्टोवर्च – सी० । ६. सी०, रो०, म० पोरवकेसु नीत्य । वाजिसियं–४६.

तिरोकुट्टे ति कुडुस्स परतो । तिरोपाकारे ति पाकारस्स परतो । कट्टेच्या ति सयं छड्डेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

श्रुहापेय्या ति ग्रञ्जं ग्राणापेति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । सिकं ग्राणत्ता बहुकं पि छडेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

३५. ग्रनापत्ति ग्रोलोकेत्वा छड्डेति, ग्रवलञ्जे छड्डेति, उम्मत्तिकाय,

६ ह. नवमपाचित्तियं (हरिते उच्चारसङ्खे)

(१) यबखेलसामीबाह्यणवत्यु

10 इ. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने अनाथपिण्डकस्स आरामे । तेन खोपन समयेन अञ्जातरस्स ब्राह्मणस्स भिनखुन्पस्सवं निस्साय यवखेत्तं होति । भिन्खुनियो उच्चारं पि पस्सावं पि
सङ्कारं पि विधासं पि खेत्ते ' छड्डेन्ति । अय खो सो ब्राह्मणो उज्झायित खिय्यति विपाचेत — "कथं हि नाम भिन्खुनियो अम्हाकं यवखेत्तं दूर्तस्सन्ती"
15 ति ! अस्सोसुं खो भिनखुनियो तस्स ब्राह्मणस्स उज्झायन्तस्स विय्यत्तस्स विपाचेन्तस्स । या ता भिनखुनियो अप्लच्छा ...पे०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विषाचेत्त — कथं हि नाम भिन्खुनियो उच्चारं पि पस्सावं पि सङ्कारं पि विषासं पि हरिते छड्डेस्तन्ती ति ... पे०... सच्चं किर, भिन्दखंने भिन्दु-नियो उच्चारं पि पस्सावं पि सङ्कारं पि विधासं पि हरिते छड्डेन्ती ति ?
20 'सच्चं, भगवा' ति ।

(२) पञ्जति

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो उच्चारं पि पस्सावं पि सङ्कारं पि विद्यासं पि हरिते छड्डेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, श्रप्यसन्नानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इसं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

रै. शवळक्जे — म० । २. हरिते — सी०।

950

ं ३७. "या पन निष्युनी उच्चारं वा पस्सावं वा सङ्कारं वा विधासं वा हरिते बहुत्य वा बहुत्येय्य वा, पाचिसियं" ति ।

(३) विमञ्जो

३८. **या पना** ति°या यादिसा ...पे०... **भिक्खुनी** ति ...पे०... **प्रयं** इ.सॉस्स बल्बे ब्रिष्टिप्पेता भिक्खनी ति ।

उच्चारो नाम गूयो वृच्चति । परसावो नाम मुत्तं वृच्चति । सञ्चारं नाम कचवरं वृच्चति । विद्यासं नाम चलकानि वा प्रद्विकानि वा उच्छिट्टोदकं वा वृच्चति'। हरितं नाम पुठबण्णं प्रपरण्णं यं मनुस्तानं उपभोगपरिभोगं रोपिमं। छडेम्या ति सयं छडेति, प्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

खडुग्पेरया ति अञ्ञां आणापेति, आपत्ति दुक्कटस्स । सिकं आणत्ता 10 बहुकं पि छुड्डेति, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

३१. हरिते हरितसञ्ञा छड्डेति वा छड्डापेति वा, ग्रापत्ति पाचि-त्तियस्स । हरिते वेमतिका छड्डेति वा छड्डापेति वा, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ष्ट हरिते ग्रहरितसञ्जा छड्डेति वा छड्डापेति वा, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

ग्रहरिते हरितसञ्ञा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रहरिते वेमतिका, 15 ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रहरिते ग्रहरितसञ्जा, ग्रनापत्ति ।

४०. ग्रनापत्ति ग्रोलोकेत्वा अड्डेति, खेत्तमरियादे अड्डेति सामिके ग्रापुच्छित्वा अपलोकेत्वा अड्डेति, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

९ १०. दसमपाचित्तियं (नच्चगीतवादितगमने)

(१) राजगहसमज्जावत्यु

४१. तेन समयेन बुद्धो भगवा राजगहे विहरति वेळूवने कलन्दक-निवामे। तेन खो पन समयेन राजगहे गिरग्गसमज्जो होति। छव्बग्गिया 20 भिक्खुनियो गिरग्गसमज्जे दस्सनाय भ्रगमंसु। मनुस्सा उज्झायन्ति खिथ्यन्ति विपाचेन्ति – "क्यं हि नाम भिक्खुनियो नच्चं पि गीतं पि वादितं पि दस्स-

१. सीं०, म०, पो॰ पौरवकेसु नरिय । २. छड्डियलेसे - सी॰ । ३-३ सी॰ पोरवके नरिय । ४. छापुण्डा - स्या: सी॰ पोरवके नरिय । ४. वेखवने - सी॰ ।

H 951

R. 268

नाय ब्रागच्छित्सन्ति', सेय्यथापि गिहिनियो' कामभोगिनियो' ति ! अस्सीसुं स्त्रो भिक्सुनियो तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्सुनियो अपिष्छा... पे०...ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम छाज्बनिया भिक्सुनियो नच्चं पि गीतं पि व्वादितं पि दस्सनाय गण्छित्सन्ती ति ... पे०... सच्चं किर, भिक्खवे, छाज्बिगया भिक्सुनियो नच्चं पि गीतं पि वादितं पि दस्सनाय गण्छम्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जति

विगरिह बुढो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, छञ्बीगया भिक्खुनियो नच्चं पि गीतं पि वादितं पि दस्सनाय गच्छिस्सन्ति ! नेतं, 10 भिक्खवे, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय...पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

४२. "वा पन श्रिक्खुनी नच्चं वा गीतं वा वादितं वा दस्सनाय गच्छेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

४३. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ... पे० . ध्रयं ¹⁵ इमस्मि ग्रत्ये ग्रिथिप्पेता भिक्खुनी ति ।

नच्चं नाम यं किञ्चि नच्चं। गीतंनाम यं किञ्चि गीतं। वादितंनामयं किञ्चि वादितं।

४४. दस्सनाय गच्छिति, आपत्ति वुक्कटस्स । यत्थ ठिता पस्सति वा सुणाति वा, आपत्ति पाचित्तियस्स । दस्सनूपचारं विजहित्वा पुनप्पुनं पस्सिति वा सुणाति वा, आपत्ति पाचित्तियस्स । एकमेकं दस्सनाय गच्छिति, आपत्ति दुक्कटस्स । यत्थ ठिता पस्सित वा सुणाति वा, आपत्ति पाचित्ति-यस्स । दस्सनूपचारं विजहित्वा पुनप्पुनं पस्सिति वा सुणाति वा, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

४५. अनापत्ति आरामे ठिता पस्सति वा सुणाति वा, भिक्क्षुनिया 25 ठितोकासं वा निसन्नोकासं वा निपन्नोकासं वा आगन्त्वा नक्चन्ति वा गायन्ति वा वादेन्ति वा, पटिपद्यं गच्छन्ती पस्सति वा सुणाति वा, सति

१. गच्छिस्सन्ति – स्था० । २. गिही – सी० । ३. वस्सनुपचारं – स्था०, .री० ।

करणीये गन्त्वा पस्त्रति वा सुणाति वा, द्यापदासु, उम्मत्तिकाय, ग्रादि-कम्मिकाया ति ।

*लसचवन्त्रो पठमो ।

६ ११. एकावसमपाचित्तियं (रतन्वकारे तन्तिद्विते)

(१) भद्राम्यतेवासिनीवत्व

४६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने यनाथ-पिण्डिकस्स म्रारामे। तेन खो पन समयेन भद्दाय कापिलानिया अन्तेवासि-निया भिक्खुनिया ज्ञातको पुरिसो गामका सावित्य प्रगमासि केनिचदेव उ करणीयेन। श्रय खो सा भिक्खुनी तेन पुरिसेन सिंद्ध रतन्धकारे श्रप्पदीपे एकेनेका सन्तिट्ठति पि सल्लपति पि। या ता भिक्खुनियो ग्रप्पिच्छा... पे०... ता उज्झायन्ति खिथ्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्खुनी रत्तन्धकारे श्रप्पदीपे पुरिसेन सिंद्ध एकेनेका सन्तिट्ठिस्सिति पि सल्लपिस्सिति पी ति ..पे०... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खुनी रत्तन्धकारे श्रप्पदीपे पुरिसेन सिंद्ध 10 एकेनेका सन्तिट्ठति पि सल्लपति पी ति ? "सच्चं, भगवा" ति।

(२) पञ्चासि

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खने, भिक्खुनी रत्तन्धकारे ग्रप्पदीपे पुरिसेन सिद्धं एकेनेका सन्तिट्टिस्सिति पि सल्लिपिस्सिति पि ! नेतं, भिक्खने, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ...एवं च पन, भिक्खने, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त् –

४७."या पन भिक्खुनी रसन्धकारे ग्रप्पदीपे पुरिसेन सिंद एके-नेका सन्तिद्वेय्य वा सल्लपेय्य वा, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

४८. **या पना** ति या यादिसा ... पे०... भिक्खुनी ति ...पे०.. ग्रयं इमस्मि ग्रत्ये ग्रविप्येता भिक्खुनी ति ।

रत्तन्वकारे ति स्रोग्गते सुरिये'। स्रप्पदीपे ति स्रनालोके।

^{*} एत्य सी॰ पोत्यके इमं उद्दानं विस्सति:-

लसुणं संहरे लोमं तलमट्टठ्य सुद्धिकं। मुञ्जन्तामकषठ्येन हे विघासेन दस्सना ति।।

१. सूरिये - म०।

P 269

पुरिस्तो नाम मनुस्सपुरिसो न यक्खो न पेतो न तिरच्छानगतो विञ्च पटिबसो सन्तिद्वितुं सल्लपितुं ।

सर्वेद ति एकतो ।

एकेनेका ति परिसो चेव होति भिनखनी च।

सिन्तहेट्य वा ति पुरिसस्स हत्यपासे तिटुति, श्रापत्ति पाचित्त्यस्स । सत्त्लपेट्य वा ति पुरिसस्स हत्यपासे ठिता सल्लपति, श्रापत्ति पाचि-

हत्यपासं विजहित्वा सन्तिट्ठति वा सल्लपति वा, प्रापत्ति दुक्कटस्स । यक्खेन वा पेतेन वा पण्डकेन वा तिरच्छानगतमनुस्सविग्गहेन वा सद्धि सन्ति-१० द्वति वा सल्लपति वा. ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

४१. ग्रनापत्ति यो कोचि वञ्च दुतियो होति,ग्ररहोपेक्खा, ग्रञ्ञ-विहिता सन्तिदृति वा सल्लपति वा. उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

६ १२. बारसमयाचित्तियं (पटिच्यन्ने सन्तिष्ट्रिते)

(१) भद्दाम्रन्तेवासिनीवत्यु

५०. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने अनाथपिण्डिकस्स भारामे । तेन बो पन समयेन भहाय कापिलानिया अन्तेवासिनिया

उठ 15 भिक्खुनिया ज्ञातको पुरिसो गामका सावित्य अगमासि केनचिदेव करणीयेन ।

प्रथ खो सा भिक्खुनी — "भगवता पटिक्खित रत्तन्थकारे अप्पदीपे पुरिसेन

सद्धि एकेनेका सन्तिद्वितु सल्लिपतुं" ति तेनेव पुरिसेन सर्द्धि पटिज्छुक्षे ओकासे

एकेनेका सन्तिद्वितु सल्लिपतुं" ति तेनेव पुरिसेन सर्द्धि पटिज्छुक्षे ओकासे

एकेनेका सन्तिद्वित पि सल्लपति पि । या ता भिक्खुनियो अप्पिज्छा ...पे o...

ता उज्झायन्ति खिथ्यन्ति विगाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्खुनी पटिज्छुक्षे

अयोकासे पुरिसेन सर्द्धि एकेनेका सन्तिद्वस्तिति पि सल्लिपस्त्राति पी ति

...पे o... सच्चं कर, भिक्खुनी पटिज्छुक्षे ओकासे पुरिसेन सर्द्धि

एकेनेका सन्तिद्विति पि सल्लपति पी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्चाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिक्सवे, भिक्सुनी पटिच्छन्ने घ्रोकासे पुरिसेन सिद्ध एकेनेका सन्तिट्टिस्सति पि सल्लपिस्सति

१. या — स्या० । २. काचि — स्या० । ३. दुतिया — स्या० । ४. ग्रञ्जाविहिता — स्या०, रो० ।

R. 270

पि ! नेतं, भिक्सवे, घप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, भिक्सवे, भिक्सवियो इसं सिक्सापदं उद्दिसन्त.–

४१. "या पन भिक्तुनी पटिच्छन्ने घोकासे पुरिसेन सींड एकेनेका सन्तिटेट्य वा सल्लपेट्य वा, पाचित्तियं" ति ।

(३) विशको

५२. **या पना** ति या यादिसा ... पे०... **भिक्खुनी** ति ...पे०... म्रयं ६ इ.सॉस्स ग्रत्थे ग्राधिप्येना भिक्खनी ति ।

परिच्छक्को नाम ग्रोकासो कुट्टेन' वा कवाटेन वा किलञ्जेन वा साणिपाकारेन वा रुक्खेन वा थम्भेन वा कोत्यळिकाय' वा येन केनचि परिच्छको होति।

पुरिसो नाम मनुस्सपुरिसो न यक्खो न पेतो न तिरच्छानगतो 14 विञ्च पटिबलो सन्तिद्वितं सल्लपित् ।

सिंद्ध ति एकतो ।

एकनेका ति पुरिसो चेव होति भिक्खुनी च।

सन्तिहेय्य वा ति पुरिसस्स हत्थपासे तिहुति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

सल्लपेंड्य वा ति पुरिसस्स हत्थपासे ठिता सल्लपति, ग्रापत्ति पाचि- 15

हत्थपासं विजहित्वा सन्तिट्ठिति वा सल्लपित वा, श्रापित दुक्कटस्स । यक्खेन वा पेतेन वा पण्डकेन वा तिरच्छानगतमनुस्सविग्गहेन वा सद्धि सन्ति-ट्रति वा सल्लपित वा, श्रापित्त दुक्कटस्स ।

प् ३. ग्रनापत्ति यो कोचि विञ्सू दुतियो होति, ग्ररहोपेक्खा, ग्रञ्ञ- 20 B 354 विद्विता सन्तिद्वति वा सल्लपति वा. उम्मत्तिकायः, ग्रादिकस्मिकाया ति ।

> ६ १३. तेरसमपाचित्तियं (शक्कोकारे तन्तिहिते)

(१) भद्दाधन्तेषासिनीयस्यु

५४. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने ब्रनाथ-पिण्डिकस्स ब्रारामे । तेन स्त्रो पन समयेन महाय कापिलानिया ब्रन्तेवासिनिया भिक्कुनिया ज्ञातको पुरिसो गामका सावर्षित्र भगमासि केनिवरेव करणीयेन । अथ खो सा भिक्कुनी — "भगवता पटिक्खिलं पटिक्खिलं घोकासे पुरिसेन सिद्ध एकेनेका सन्तिद्वितुं सल्लिपतुं" ति तेनेव पुरिसेन सिद्ध पञ्जोकासे एकेनेका सन्तिद्वित्तं परल्पति पि । या ता भिक्खुनियो घप्पिच्छा ... पे • ... उता उज्ज्ञायन्ति खिट्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम भिक्खुनी अज्ज्ञोकासे पुरिसेन सिद्ध एकेनेका सन्तिद्वित्ति पि सल्लिपस्पति पी ति ... पे • ... सच्चं किर, भिक्खने, भिक्खुनी अज्ज्ञोकासे पुरिसेन सिद्ध एकेनेका सन्तिद्विति पि सल्लिपिस् नि ति ... पे • ... सच्चं किर, भिक्खने, भिक्खुनी अज्ज्ञोकासे पुरिसेन सिद्ध एकेनेका सन्तिद्विति पि सल्लिपिस् ति ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुढ़ो भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिक्खने, भिक्खुनी

10 श्रज्झोकासे पुरिसेन सिंढ एकेनेका सिन्तिट्ठिस्सिति पि सल्लिपिस्सिति पि !

नेतं, भिक्खने, श्रप्भसन्नानं वा पसादाय ... पे०.. एवं च पन, भिक्खने,
भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उहिसन्तु –

ू ४४. "या पन भिक्खुनी ख्रक्सोकासे पुरिसेन सिंढ एकेनेका सन्तिट्टेय्य वा सल्लपेय्य वा, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

15 ५६. या पना तिया यादिसा ... पे०... भिक्खुनी ति ... पे०... ग्रयं इमिस्म ग्रत्थे प्रक्षिप्पेता भिक्खुनी ति ।

अज्झोकासो नाम अप्पटिच्छन्नो होति कुड्डेन वा कवाटेन वा किल-ञ्जेन वा साणिपाकारेन वा रुक्खेन वा थम्भेन वा कोत्यळिकाय वा, येन केनचि अप्पटिच्छन्नो होति।

.s. sss 20 प्रितिसो नाम मनुस्सपुरिसो, न यक्क्षो न पेतो न तिरच्छानगतो, विञ्चू पटिबलो सन्तिद्वितु सल्लिपतु।

सिंद्ध ति एकतो । एकेनेका ति पुरिसो चेव होति भिक्खुनी च । सन्तिटुंड्य वा ति पुरिसस्स हत्यपासे तिट्टति, आपत्ति पाचित्तियस्स । सत्लपेड्य वा ति पुरिसस्स हत्यपासे ठिता सल्लपेत, आपत्ति ²⁵ पाचितियस्स ।

हत्थपास विजहित्वा सन्तिद्वति वा सल्लपति वा, भापत्ति दुक्कटस्स । यक्खेन वा पेतेन वा पण्डकेन वा तिरच्छागतमनुस्सविग्गहेन वा सर्द्धि सन्ति-ट्वति वा सल्लपति वा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ५७. भनापत्ति यो'कोचि' विञ्चू दुत्तियो' होति, भरहोपेक्सा, भञ्च-विद्विता' सन्तिष्टति वा सस्तपति वा, उम्मत्तिकाय, भ्रादिकम्मिकाया ति ।

१४. चतुद्दसमपाचित्तियं (रिकाबोनु तन्तिहिते)

(१) युल्लनन्वाबस्यु

५८. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन थुल्लनन्दा भिक्खुनी रिथकाय पि ब्यूदे पि सिङ्घाटके पि पुरिसेन सिंढ एकेनेका सिन्तट्टिति पि सल्लपिति पि 5 निकण्णिक पि जप्पेति दुर्तियिकं पि भिक्खुनि उय्योजेति । या ता भिक्खुन नियो अप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नास अय्या थुल्लनन्दा रिथकाय पि ब्यूहे पि सिङ्घाटके पि पुरिसेन सींढ एकेनेका सन्तिट्टिस्सिति पि सल्लपिस्सिति पि निकण्णिकं पि जप्पिस्सिति दुर्तियिकं पि भिक्खुनि उय्योजेस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खने, 10 थुल्लनन्दा भिक्खुनी रिथकाय पि ब्यूहे पि सिङ्घाटके पि पुरिसेन सींढ एकेनेका सन्तिट्टिति पि सल्लपिति पि निकण्णिकं पि जप्पेति दुर्तियिकं पि भिक्खनि उद्योजेती ति? "सच्चं अगय" ति।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, युल्ल-नन्दा भिक्खुनी रिधकाय पि ब्यूहे पि सिङ्काटके पि पुरिसेन सिद्ध एकेनेका 15 सन्तिट्ठिस्सिति पि सल्लिपस्सिति पि निकण्णिकं पि जप्पिस्सित दुर्तियिकं पि भिक्खुनि उटयोजेस्सिति ! नेतं, भिक्खने, अप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, भिक्खने, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त —

५६. "या पन भिक्कुनी रिषकाय वा ब्यूहे वा सिङ्काटके वा पुरिसेन सिँछ एकेनेका सिन्तट्रेम्य वा सल्लपेम्य वा निकण्णिकं वा जप्येम्य बुतियिकं 20 वा भिक्कुनि उम्मोजेम्य, पाचित्तियं" ति । в. 356

R. 271

१. या – स्था॰ । २. काषि – स्था॰ । ३. दुतिया – स्था॰ । ४. घटकाविहिता – स्था॰ रो॰। १. रिषयाय – स्था॰, रो॰, सी॰। १. निकलाकं – सी॰। ७. जप्पेस्सति – सी॰।

10

(३) विश्वको

६०. या पना ति या यादिसा ... पे०... भिक्कुनी ति ...पे०... अयं इ.मॉर्स्स ग्रत्ये ग्रहिप्पेता भिक्कनी ति ।

रिषका नाम रच्छा बुच्चित । ब्यूहं नाम येनेव पविसन्ति तेनेव निषकमन्ति । सिङ्काटको नाम चच्चरं बुच्चित । पुरिसो नाम मनुस्सपुरिसो न यक्खो न पेतो न तिरच्छानगतो विञ्जू पटिबलो सन्तिद्वितुं सल्लिपितुं । सिंह ति एकतो । एकेनेका ति पुरिसो चेव होति भिक्खुनी च ।

सन्तिद्वेय्य वा ति पुरिसस्स हत्थपासे तिट्ठति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । सन्त्रलेय्य वा ति पुरिसस्स हत्थपासे ठिता सल्लपति, ग्रापत्ति

निकण्णिकं वा जप्पेरया ति पुरिसस्स उपकण्णके ग्रारोचेति, ग्रापत्ति पाचित्रग्रस्स ।

दुर्तिपकं वा भिन्नकुनि उच्योजेय्या ति अनाचारं ग्राचरितुकामा दुर्तिपकं पि भिन्नकुनि उच्योजेति, आपत्ति दुक्कटस्स । दस्सनूपचारं वा सन्तूपचारं वा विजहन्तिया आपत्ति दुक्कटस्स । विजहिते आपत्ति 15 पाचित्तियस्स ।

हत्थपासं विजहित्वा सन्तिद्वृति वा सल्लपति वा ग्रापत्ति दुक्कटस्स । यक्खेन वा पेतेन वा पण्डकेन वा तिरच्छानगतमनुस्सविग्गहेन वा सद्धि सन्ति-ट्वति वा सल्लपति वा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

६१ भ्रनापत्ति यो कोचि विञ्कू दुतियो होति, अरहोपेक्खा,

अप्रज्ञिबिहत्ता सन्तिदुति वा सल्लपति वा, न भ्रनाचारं भ्राचरितुकामा, सति

करणीये दैतियिकं भिक्खिन उच्योजिति, उम्मत्तिकाय भ्रादिकम्मिकाया ति ।

६ १५. पञ्चदसमपाचित्तिय (पुरेभत्तं कुन्द्रसङ्कृतने

(१) दासिया ग्रासनपविवयनवस्य

६२. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने झनाथ-पिण्डिकस्स झारामे । तेन खो पन समयेन ग्रञ्जतरा भिक्खनी ग्रञ्जतरस्स

B. 357

१. सी०, स्या० पीत्पकेसु नत्य । २ दस्सनुपचारं - रो०, स्या० । ३ सवनुपचारं - रो०,

B .356

कुलस्स कुलूपिका' होति निज्यभत्तिका । अय खो सा भिक्खुनी पुज्यण्हसमयं निवासेत्वा पत्तचीवरं आदाय येन तं कुलं तेनुपस क्रुमि ; उपस क्रुमित्वा
आसने निसीदित्वा सामिके अनापुज्छा पक्कामि । तस्स कुलस्स वासी घरं
सम्मज्जन्ती तं आसनं भाजनन्तिरकाय पिक्सिप । मनुस्सा तं आसनं
अपस्सन्ता तं भिक्खुनि एतदवोचुं — "कहं तं, अय्ये, आसनं" ति ? "नाहं तं, ऽ
आवुसो, आसनं परसामी" ति । "देशाय्ये', तं आसनं" ति पिरभासित्वा
निज्यभत्तं पिज्छिन्दिसुं । अय खो ते मनुस्सा घरं सोभेन्ता तं आसनं
भाजनन्तिरकाय पिस्सत्वा तं भिक्खुनि समापेत्वा निज्यभत्तं पट्टपेसुं । अय
खो सा भिक्खुनी मिक्खुनीनं एतमत्वं आरोचिस । या निक्खुनियो
अप्पिज्छा ... पे ०... ता उज्झायन्ति सिथ्यन्ति विपाचीन्ति — कथं हि नाम
अप्पिज्छा ... पे ०... ता उज्झायनि सिथ्यन्ति निसीदित्वा सामिके अनापुज्छा पक्किमस्सती ति ... पे ०... सज्वं किर, भिक्खुने भिक्खुनी पुरेभत्तं
कुलानि उपसङ्किमत्वा आसने निसीदित्वा सामिके अनापुज्छा पक्कामी'
ति ? "सज्वं भगवा" ति ।

(२) पञ्जिस

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिक्खव भिक्खुनी 15 पुरेभत्तं कुलानि उपसङ्कमित्वा ग्रासने निसीदित्वा सामिके ग्रनापुच्छा पक्क-भिस्सति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त —

६३. ["]या पन भिक्कुनी पुरेभत्तं कुलानि उपसङ्कमित्वा भ्रासने निसीदित्वा सामिके भ्रनापुच्छा पक्कमेट्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

६४. **या पना** ति या यादिसा ... पे०... भिक्खुनी ति ... पे०... ग्रयं इमस्मि ग्रत्थे प्रधिप्येता भिक्खुनी ति ।

पुरेभत्तं नाम ब्रहणुग्गमनं उपादाय याव मञ्झन्तिका ।

कुलं नाम चत्तारि कुलानि – खत्तियकुलं, ब्राह्मणकुलं, वेस्सकुलं, सदृकुलं ।

उपसङ्कामित्वा ति तत्थ गन्त्वा ।

ग्रासनं नाम पल्ल क्रूस्स श्रोकासो बुच्चति ।

१. कुलुपिका - स्था०, रो० । २. सी० पोत्यके नित्य । ३. देवस्थे - रो०; देवस्थे - सी०, स्था० । ४. निष्कासिकं - रो०; तिष्वमस्तकं - सी० । ६. पत्रकासी - स्था० । ४. निष्कासिकं - रो०; तिष्वमस्तकं - सी० । ६. पत्रकासी - स्था० । ७. प्रत्यामं - रो० । द. भव्यनिकृता - म० ।

निसीवित्वा ति तस्मि निसीवित्वा।

सामिक सतापुण्का पक्कमय्या ति यो तस्मि कुले मनुस्सो विज्ञू तं सनापुण्या अनोवस्सक अतिकामेन्तिया आपत्ति पाणित्तियस्स । अञ्जोकासे उपचारं अतिकामेन्तिया आपत्ति पाणित्तियस्स ।

६५. धनापुच्छित ग्रनापुच्छितसञ्जा पनकमित, आपत्ति पाचित्ति-यस्स । अनापुच्छित वेमतिका पनकमित, आपत्ति पाचित्तियस्स । अना-पुच्छित आपुच्छितसञ्जा पनकमित, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

पत्नक्कूस्स अनोकासे भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रापुन्छिते अनापुन्छित-सञ्जा, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रापुन्छिते वेमतिका, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । १० भ्रापुन्छिते भ्रापुन्छितसञ्जा, भ्रनापत्ति ।

६६. अनापत्ति श्रापुच्छा गच्छति, असंहारिमे, गिलानाय, आपदासु, उम्मत्तिकाय, आदिकम्मिकाया ति ।

१६. सोळसमपाचित्तियं (पच्छामतं कृत्पसङ्कमने) (१) बल्लनन्वावत्यः

६७. तेन्द्रसमयेन बृद्धो भगवा !सावित्ययं विहरति जेतवने अनाथपिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन थुल्लनन्दा भिक्खुनी पच्छाभरां

कुलानि उपसङ्कमित्वा सामिके अनापुच्छा आसने प्रभिनिसीदिति पि प्रभिनिपज्जिति पि । मनुस्सा थुल्लनन्दं भिक्खुनि हिरीयमाना आसने नेव
अभिनिसीदिन्त न अभिनिपज्जित्त । मनुस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कर्ष हि नाम अय्या थुल्लनन्दा पच्छाभन्तं कुलानि उपसङ्कमित्वा
सामिके अनापुच्छा आसने अभिनिसीदिस्सिति पि अभिनिपज्जिस्सिति पी"

20 ति ! अस्सीसु को भिक्खुनियो तेस मनुस्सान उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं
विपाचेन्तानं । या ता भिक्खुनियो अपिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति
खय्यन्ति विपाचेदित — कर्ष हि नाम अय्या युल्लनन्दा पद्धाभन्तं कुलानि
उपसङ्कमित्वा सामिके अनापुच्छा आसने प्रभिनिसीदिस्सिति पि अभिनिपज्जस्सिति पी ति .. पे० ... सच्चं किर, भिक्खने, युल्लनन्दा भिक्खुनी

20 पच्छाभन्तं कुलानि उपसङ्कमित्वा सामिके अनापुच्छा आसने अभिनिसीदिति पि अभिनिपज्जित पी ति ? "सच्चं, भगवा 'ति ।

R. 273

B. 359

१ सामिको दालुं – स्था० । २. धनोवस्सिकं – स्था० । ३. धतिककमन्तिया – स्था० । ४. हिरियमाना – स्था०, रो० ।

15

R 960

R. 274

(२) पञ्चाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिक्खने, बुल्लनन्दा भिक्खुनी पच्छाभत्तं कुलानि उपसङ्कमित्वा सामिके धनापुच्छा धासने प्रभिनिसीदिस्सति पि ध्रभिनिपिज्जस्सति पि! नेतं, भिक्खने, ध्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खने, भिक्खुनियो इसं सिक्खापदं उद्दिसन्तू-

६८. "या पन भिक्कुनी पच्छाभत्तं कुलानि उपसङ्क्रमित्वा सामिके अ ब्रतापुच्छा ग्रासने ग्रभिनिसीवेय्य वा ग्रभिनिपज्जेय्य वा, पाचित्तवं" ति ।

(३) विभक्ती

६९. **या पना** ति या यादिसा ... पे०... भिक्खुनी ति ...पे०... ध्रयं इमस्मि श्रत्थे श्रविप्येता भिक्खुनी ति ।

पच्छाभतं नाम मज्झन्तिके वीतिवत्ते याव ग्रत्थङ्गते सुरिये ।

कुलं नाम चत्तारि कुलानि – सत्तियकुलं, ब्राह्मणकुलं, वेस्सकुलं, 10 सुद्दकुलं ।

उपसङ्क्षीमत्वा ति तत्थ गन्त्वा ।

सामिक भ्रानापुण्छा ति यो तिस्म कुले मनुस्सो सामिको दातुं, तं ग्रानापुण्छा ।

ग्रासनं नाम पल्लङ्कस्स म्रोकासो बुच्चति।

ग्रीभनिसीदेश्या ति तस्मि ग्रीभनिसीदति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रीभनिपञ्जेय्या ति तस्मि ग्रीभनिपञ्जति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

७०. श्रनापुन्छिते श्रनापुन्छितसञ्जा श्रासने श्रभिनिसीदित वा श्रभिनिपज्जित वा, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । श्रनापुन्छिते वेमतिका श्रासने श्रभिनिसीदित वा श्रभिनिपज्जित वा, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । श्रनापुन्छिते २० श्रापुन्छितसञ्जा श्रासने श्रभिनिसीदित वा श्रभिनिपज्जित वा, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

पल्लङ्कस्स भ्रनोकासे भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रापुच्छिते श्रनापुच्छितः सञ्जा, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रापुच्छिते बेमतिका, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रापुच्छिते भ्रापुच्छितसञ्जा, भ्रनापत्ति ।

७१. ग्रनापत्ति ग्रापुच्छा ग्रासने ग्रभिनिसीदति वा ग्रभिनिपञ्जिति वा, भुवपञ्जाते, गिलानाय, ग्रापदासु, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

१. मज्झिन्हिके – म०। २. सूरिये – म०।

B 361

६ १७. सत्तरसमपाचित्तियं (विकाले कुलूपसङ्कमने)

(१) बाह्य बकुले छोकासगहणवस्य

७२. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थिय विहरति जेतवने भनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन स्रो पन समयेन सम्बहला भिक्खिनयो कोसलेस जनपदेस' सार्वित्य गच्छन्तियो सायं मञ्जातरं गामं उपगन्त्वा मञ्जातरं बादाणकलं जपसङ्गित्वा ग्रोकासं याचिस् । ग्रथ स्रो सा बाह्मणी ता भिक्खनियो एतदवोच — "ग्रागमेथ, श्रय्ये, याव ब्राह्मणो श्रागच्छती" ति । भिक्कनियो - "याव ब्राह्मणो भ्रागच्छती" ति सेय्य सन्थरित्वा एकच्चा निसीदिस एकच्चा निपिज्जस । अथ खो सो बाह्मणो रित्त स्नागन्त्वा तं बाह्मणि एतदवोच - "का इमा" ति ? "भिक्खनियो, श्रय्या" ति । "निक्क-डय इमा मण्डा बन्धिकिनियो ''' ति, घरतो पिनकड्डापेसि । ग्रथ स्रो ता 10 भिक्खनियो सार्वात्थ गुन्त्वा भिक्खनीनं एतमत्थं आरोचेस । या ता भिक्ख-नियो ग्राप्तिच्छा ... पे०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्खनियो विकाले कुलानि उपसङ्कमित्वा सामिके अनापुच्छा सेय्यं सन्धरित्वा ग्रिभिनिसीदिस्सन्ति पि ग्रिभिनिपिजसन्ति पी ति ...पे०... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खनियो विकाले कुलानि उपसङ्कमित्वा सामिके 15 ग्रनापच्छा सेय्यं सन्थरित्वा ग्रभिनिसीदन्ति पि ग्रभिनिपज्जन्ति पी ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

(२) पञ्जत्ति

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खु-नियो विकाले कुलानि उपसङ्कमित्वा सामिके अनापुच्छा सेय्यं सन्यरित्वा अभिर्नेनसीदिस्सन्ति पि अभिनिपज्जिस्सन्ति पि ! नेतं, भिक्खवे,अप्यसभानं 20 वा पसादाय ...पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

७३. "या पन भिक्कुनी विकाले कुलानि उपसङ्कृमित्वा सामिके प्रनापुण्डा सेव्यं सन्वरित्वा वा सन्वरापेत्वा वा प्रभिनित्तीवेव्य वा प्रभिनि-पण्डोव्य वा, पाचित्तियं" ति ।

[्]रै. जनपदे – म∘। २. गच्छती – मी∘, गच्छता – स्वा०, रो०। ३. बन्यकिनियो – सी०। ४. सी० पोरपके नित्य। १ एत्य स्वा० पोरचके 'सन्यग्गेस्वा' ति प्रविको पाठो दिस्सति।

R. 275

(३) विभक्ते

७४. **या वना** तिया यादिसा ... पे०... भिक्कुबी ति ...पे०... ध्यां इमस्सि अत्ये प्रविप्येता भिक्कुनी ति ।

विकालो नाम ग्रत्थ ज्ञते सुरिये याव ग्ररुणुग्गमना ।

कुलं नाम चतारि कुलानि – खत्तियकुलं, ब्राह्मणकुलं, वेस्सकुलं सुद्दकुलं ।

उपसङ्गितवा ति तत्थ गन्तवा ।

सामिके बनापुच्छा ति यो तस्मि कुले मनुस्सो सामिको दातुं, तं श्रनापुच्छा ।

सेट्यं नाम अन्तमसो पण्णसन्थारो पि ।

सन्धरित्वा ति सयं सन्धरित्वा। सन्धरापेत्वा ति अञ्जं सन्धरापेत्वा।

श्रीभिनिसोदेय्या ति तस्मि ग्रीभिनिसीदति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

७५. अनापुण्छितं अनापुण्छितसञ्जा सेय्यं सन्यरित्वा का सन्यरा-पेत्वा वा अभिनिसीदित वा अभिनिपज्जित वा, आपत्ति पाचित्तियस्स । अनापुण्छितं वेमितका सेय्यं सन्यरित्वा वा सन्यरापेत्वा वा अभिनिसीदिति वा अभिनिपज्जित वा, आपित्त पाचित्तियस्स । अनापुण्छितं आपुण्छितसञ्जा सेय्यं सन्यरित्वा वा सन्यरापेत्वा वा अभिनिसीदित वा अभिनिपज्जित वा, आपित्त पाचित्तियस्स ।

म्रापुच्छितं मनापुच्छितसञ्जा, म्रापत्ति दुक्कटस्स । **म्रापुच्छितं** 20 वेमतिका, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । म्रापूच्छितं भ्रापूच्छितसञ्जा, मनापत्ति ।

७६ ग्रनापत्ति प्रापुच्छा सेय्यं सन्यरित्वा वा सन्यरापेत्वा वा **धाध-**निसीदति वा प्रभिनिपज्जित वा, गिलानाय, ग्रापदासु, उम्मत्तिका**य, ग्रा**दि-क्रीमकागा नि

६ १८. ग्रहारसमपाचित्तियं (परं उक्तापने)'

(१) भद्दाग्रन्तेशसिनीवत्यु

७७. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्यियं विहरति जेतवने धनाय- 25 B S62 पिण्डिकस्स धारामे । तेन खो पन समयेन भद्दाय कापिलानिया अन्तेवासिनी' भिक्खुनी भद्दं कापिलानि सक्कच्चं उपट्टेति । भद्दा कापिलानी भिक्खुनियो

१. मन्तेवासी - सी०, रो०।

R. 276

в 363

25

एतदबोच — "ग्रयं मं, ग्रय्ये, भिन्नकुनी सन्कचं उपट्ठेति, इनिस्साहं चीवरं बस्सामी" ति । मच स्त्रो सा भिन्नकुनी दुग्गहितेन दूपधारितेन परं उज्झापेसि — "ग्रहं किराय्ये, ग्रय्यं न सन्कच्चं उपट्ठेमि, न किर में ग्रय्या चीवरं दस्सती" ति । या ता भिन्नकुनियो ग्रप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति क्षय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम भिन्नकुनी दुग्गहितेन दूपधारितेन परं उज्झापेस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिन्नकुनी दुग्गहितेन दूपधारितेन परं उज्झापेस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिन्नकुनी पुग्नहितेन दूपधारितेन परं उज्झापेस्सती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिनस्वने, भिनस्वुनी दुग्गहितेन दूपवारितेन परं उज्झापेस्सति ! नेतं, भिनस्वने, भ्रप्पसन्नानं वा 10 पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिनस्वने, भिनस्वुनियो इमं सिक्स्वापरं उहिसन्तं –

७८. "या पन भिक्खुनी दुग्गहितेन दूपधारितेन परं उज्ज्ञापेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विसङ्गी

७६. **या पना** ति या पितसा ... पे० ... भिक्कुनी ति ...पे०... झ्यं 15 इमिंस्म झत्ये अधिप्पेता भिक्कुनी ति ।

> हुग्गहितेना ति ग्रञ्ञाथा गहितेन । दूषधारितेना ति ग्रञ्ञाथा उपधारितेन । परं ति उपसम्पन्नं उज्हापेति, ग्रापति पाचित्तियस्स ।

५०. उपसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्ङा उज्झापेति, ग्रापत्ति पाचि क्षियस्स । उपसम्पन्नाय वेमतिका उज्झापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।
 उपसम्पन्नाय अनुपसम्पन्नसञ्ञा उज्झापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

अनुपसम्पन्नं उज्ज्ञापेति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । अनुपसम्पन्नाय उप-सम्पन्नसञ्ञा, आपत्ति दुक्कटस्स । अनुपसम्पन्नाय वेमतिका, आपत्ति दुक्क-टस्स । अनुपसम्पन्नाय अनुपसम्पन्नसञ्ज्ञा, आपत्ति दुक्कटस्स ।

दश्यनापत्ति उम्मत्तिकाय, म्रादिकस्मिकाया ति ।

१. उज्जापेति – स्या० ।

६ १६. जनबीसतिमपाचित्तियं (बललं परंडा प्रक्रिक्ट्ये)

(१) चण्डकाळिया भण्डपुण्छनसन्ध

६२. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथपिण्डिकस्स आरामे । तेन लो पन समयेन भिन्न्लुनियो अत्तनो भण्डकं
अपस्सिन्तियो चण्डकाळि भिन्न्लुनि एतदवोचं — "अपाय्ये, अम्हाकं, भण्डकं
परसेय्यासी" ति? चण्डकाळी भिन्न्लुनि एतदवोचं — "अपाय्ये, अम्हाकं, भण्डकं
परसेय्यासी" ति? चण्डकाळी भिन्न्लुनी उज्झायित खिय्यति विपाचेति— "अहमेव नून चोरी, अहमेव नून अलिजनी, या अय्यायो अत्तनो भण्डकं अपस्सनित्यो ता मं एवमाहंसु — 'अपाय्ये, अम्हाकं भण्डकं परसेय्यासी' ति ? सचाहं,
अय्ये, तुम्हाकं भण्डकं गण्हामि, अस्समणी होमि, ब्रह्मचित्या चवामि, नित्यं
उपपज्जामि ; या पन मं अभूतेन एवमाह सा पि अस्समणी होतु, ब्रह्मचित्या
चवतु, निरयं उपपज्जत्" ति । या ता भिन्न्ल्लुनियो अपिष्ट्या — पे०...
ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम अय्या चण्डकाळी अत्तानं पि परं पि निरयेन पि ब्रह्मचरियने पि अभिसपिस्सती ति ... पे०...
सच्चं किर, भिन्न्लवं, चण्डकाळी भिन्न्लुनी अत्तानं पि परं पि निरयेन पि
बह्मचरियेन पि अभिसपिस्सती ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

(२) पञ्जात्त

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिक्खने, चण्डकाळी भिक्खुनी ग्रस्तानं पि परं पि निरयेन पि ब्रह्मचरियेन पि ग्रभिसपिस्सत्ति ! 15 नेतं, भिक्खने, ग्रप्यसभानं वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, भिक्खने, भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तू —

द ३. " या पन भिक्खुनी ग्रन्तानं वा परं वा निरयेन वा ब्रह्मचरि-येन वा ग्रभिसपेय्य, पाचित्तस्यं" ति ।

(३) विभङ्गो

८४. **या पना** ति या यादिसा ...पे०... भिक्कुनी ति ...पे०... ग्रयं 20 इमस्मि प्रत्ये प्रधिप्पेता भिक्कुनी ति ।

कत्तानं ति पञ्चतं । परं ति उपसम्पन्नं । निरयेन वा ब्रह्मचरि-येन वा ब्रभिसपति, ब्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१. चण्डकार्ति – सी०, स्या०, रो० । २. घ्रपय्ये – सी०, स्या०, रो० । ३. सी० प्रोत्सके नित्य । ४. घ्यया – सी०, स्या० । ५. उप्पञ्जामि – सी० । ६. घ्रमिसपरी – स्या०, रो०; घर्षि-सपेकी – सी०।

R. 277

R. 965

प्रसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्ज्ञा निरमेन वा अञ्चाचरियेन वा अभिसपति, ब्रापित पाचित्तियस्स । उपसम्पन्नाय वेमतिका निरमेन वा अज्ञाचरियेन वा ब्रामिसपति, ब्रापित पाचित्तियस्स । उपसम्पन्नाय ब्रनुप-सम्पन्नाय प्रनुप-सम्पन्नाय प्रनुप-सम्पन्नाय प्रनुप-सम्पन्नसञ्ज्ञा निरमेन वा ब्रह्मचरियेन वा अभिसपति, ब्रापित पाचित्तियस्य ।

तिरच्छानयोनिया वा पेत्तिविसयेन वा मनुस्सदोभम्येन वा प्रश्नि-सपित, प्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनुपसम्पष्नं ग्रभिसपित, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनुपसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनुपसम्पन्नाय वेम-तिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनुपसम्पन्नाय ग्रनुपसम्पन्नसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

८६. श्रनापत्ति ग्रत्थपुरेक्खाराय, धम्मपुरेक्खाराय, श्रनुसासनिपुरे-क्खारायौ उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

६ २०. **वीस**तिमपाचित्तियं (ब्रतानं वृधित्वा रोवने)

(१) चण्डका रिवेनवस्य

८७. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन चण्डकाळी भिक्खुनी भिक्खुनीहि सिद्ध भण्डित्वा अत्तानं विधित्वा विधित्वा रोदित । या ता भिक्खुनियो अपिण्ड्खा ...पे०... ता उज्झायिन्त खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम अय्या चण्डकाळी अत्तानं विधित्वा विधित्वा रोदिस्सती ति ... पे०... सच्चं किर, भिक्खवे, चण्डकाळी भिक्खुनी अत्तानं विधित्वा विधित्वा रोदिती ति ? "सच्चं भागवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे०... कयं हि नाम, भिक्सवे, चण्डकाळी 20 भिक्सुनी ग्रतानं विधरवा विधरवा रोदिस्सति ! नेतं, भिक्सवे, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, भिक्सवे, भिक्सुनियो इमं सिक्सापदं उद्दिसन्तु –

प्रद. " या पन भिक्कुनी श्रत्तानं विषत्वा विषत्वा रोवेच्य, पाचि-त्तिवं" ति ।

१. पितिविसयेन – स्या० । २. ग्रनुसासनीपुरेक्काराय – सी०, स्था०, रो० । ३. ग्रन्तना –

R 278

(३)विनको

द्ध **या पना** ति या यादिसा ... पे०... भिक्**युनी** ति ...पे०... अयं वर्जान्य अत्ये अधिप्येता भिक्यनी ति ।

श्रसानं ति पञ्चतं । विवित्वा' विवित्वा' रोदित , ग्रापित पाचि-त्तियस्स । वधित न रोदित, ग्रापित दुक्कटस्स । रोदित न वधित, ग्रापित दुक्कटस्स ।

१०. भ्रनापत्ति ञातिब्यसनेन वा भोगव्यसनेन वा रोगव्यसनेन वा पुक्रा रोदित न वधित, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

• भ्रन्वकारक्लो वृतियो ।

६ २१. एकवीसतिमपाचित्तियं (नन्तनहाने)

(१) बेसियाचप्पण्डनवत्यु

६१. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावस्थियं विहरित जेतवने भनाथपिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन सम्बहुला भिक्खुनियो भ्रषिरवितया निदया वेसियाहि सिद्ध नग्गा एकतित्ये नहायिन्त । वेसिया ता 10
भिक्खुनियो उप्पण्डेसुँ – "किं नु खो नाम तुम्हाकं, श्रय्ये, दहरानं ब्रह्मचिर्यः
चिण्णेन, ननु नाम कामा परिभुञ्जितव्या ! यदा जिण्णा भिवस्सय तदा
ब्रह्मचिर्यं चरिस्सय । एवं तुम्हाकं उभो अत्था परिग्गहिता भविस्सन्ती''
ति । भिक्खुनियो वेसियाहि उप्पण्डियमाना मङ्गक् श्रहेसुं । श्रय खो ता
भिक्खुनियो उपस्सयं गन्त्वा भिक्खुनीनं एतमत्यं भारोचेसुं । भिक्खुनियो 15
भिक्खुने एतमत्यं भारोचेसुं । भिक्खुनियो एतमत्यं भारोचेसुं ।

(२) पञ्जाति

भ्रथ सो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे धर्मिम कथं कत्वा भिक्सू भ्रामन्तेसि – "तेन हि, भिक्सवे, भिक्सुनीनं सिक्सापदं पञ्जा-

१. ती० पोत्यके नित्य । २. वयति – ती० । ३. ज्ञातिव्ययनेन – ती० । ४. मोगव्यय-नेन – ती० । ४. रोगव्यसनेन – ती० । ६. पुट्टा – ती० । ॰ एत्य ती० पोत्यके इमं उद्दानं विस्ति–

भन्मकारे पटिच्छक्ने श्र**ाकोकासे सिङ्घाटके** ।

हेनापुच्छा विकालो च दुग्गही निरये वेची ति ।। ७. उप्कण्डेसुं – स्या० । इ. जिल्ला – सी० । १. जल्ला – रो० ।

10 SAG

12 . 279

पेस्सामि' दस भ्रत्थवसे पटिच्च - सङ्क्षसुट्हताय ... पे०... विनयानुग्गहाय । एवं च पन, भिक्सने, भिक्सनियो इमं सिक्सापदं उद्दिसन्तु --

६२. "या पन भिक्खनी नग्गा नहायेव्य. पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्को .

६३. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ...पे०... श्रयं इ. इ.मॉरेंस श्रत्ये श्रविप्येता भिक्खनी ति ।

नवा नहायेय्या ति अनिवत्था वा अपास्ता वा नहायति, पयोगे दक्कटं। नहानपरियोसाने आपत्ति पाचित्तियस्स ।

१४. ग्रनापत्ति ग्रच्छिन्नचीवरिकाय वा नट्टचीवरिकाय वा, ग्रापदासु, जम्मत्तिकायः ग्राटिकस्मिकाया ति ।

६ २२. बाबीसतिमपाचित्तियं (उदक्ताहिककारापने)

(१) छन्मगियानं उदकसाटिकावत्यु

१८. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावस्थियं विहरित जेतवने झनाथ-पिण्डिकस्स झारामें । तेन लो पन समयेन भगवता भिक्खुनीनं उदकसाटिका झनुञ्ञाता होति । छब्बिगाया भिक्खुनियो – "भगवता उदकसाटिका झनुञ्ञाता" ति अप्पमाणिकायो उदकसाटिकायो धारेसुं । पुरतो पि पच्छतो पि आकड्डन्ता आहिण्डिन्ति । या ता भिक्खुनियो अप्पच्छा 15 ... पे०... ता उज्झायन्ति विषयचित विषाचेन्ति – कथं हि नाम छब्बिगया भिक्खुनियो अप्पमाणिकायो उदकसाटिकायो धारेस्सन्ती ति ... पे०... सच्चं किर, भिक्खवे, छब्बिग्या भिक्खुनियो अप्पमाणिकायो उदकसाटिकायो धारेन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुढो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, छब्बिग्गया

20 भिक्खुनियो अप्पमाणिकायो उदकसाटिकायो धारेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे,
अप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं
सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

६६. "उदकसाटिकं पन भिक्खुनिया कारयमानाय पुमाणिका" कारे-

१. पञ्जापेस्सामि – म० । २. कड्डन्ता – सी० । ३. ब्राहिण्डन्ता – स्पा० । ४. पामा-णिका – रो० ।

n 967

R. 368

तस्या । तत्रियं प्रमाणं – वीचसी चतस्सी चिवल्यियो. सरातविवल्यियाः तिरियं हे विवस्थियो । तं प्रतिक्कामेन्तिया खेवलकं पाकिस्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

६७ जनकसारिका नाम याग निवत्था नवागनि ।

कारकमानाया ति करोन्तिया वा कारापेन्तिया वा ।

पमाणिका कारेतब्बा। तत्रिदं पमाणं - दीघसी चतस्सी विदल्यियो. 5 सगतविद्वत्थिया: तिरियं दे विद्वत्थियो । तं भ्रतिक्कामेत्वा करोति बा कारापेति वा. पयोगे दक्कटं । पटिलाभेन छिन्दित्वा पाचित्तियं देसेतब्बं ।

८८ प्रमता विष्युकतं ग्रमता परियोगावेति भावनि पाचिनियस्स । क्रमता विष्पकतं परेहि परियोसापेति धापन्ति पाचिन्तियस्स । परेहि विष्प-कतं ग्रन्तना परियोसापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । परेहि विष्पकतं परेहि 10 परियोसापेति, ग्रापन्ति पाचित्तियस्स ।

ग्रञ्जस्सत्थाय करोति वा कारापेति वा. ग्रापत्ति दक्कटस्स । ग्रज्ञेन कर्त पटिलभित्वा परिभञ्जति, ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

हह, भ्रनापत्ति प्रमाणिकं करोति, ऊनकं करोति, भ्रञ्छेन कतं प्रमा-णातिकान्तं पटिलभित्वा छिन्दित्वा परिभञ्जति, वितानं वा भस्मत्थरणं । वा साणिपाकारं वा भिस्ति वा बिम्बोहनं वा करोति. उम्मत्तिकाय. धादि-क्रियकाया ति ।

६ २३. तेबीसतिमपाचित्ति यं (चीवरविस्काने) (१) दसिव्यतचीवरवत्थ

१००. तेन समयेन बढ़ो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन भ्रञ्जातरिस्सा भिन्खनिया महत्त्वे चीवरदस्से चीवरं दक्कटं होति दुस्सिब्बितं । थल्लनन्दा भिक्खनी तं 20 ह. 280 भिक्सानि एतदबोच - "सन्दरं खो इदं ते. ग्रय्ये, चीवरदस्सं: चीवरं च खो दक्कटं दस्सिब्बतं" ति । "विसिब्बेमि, अय्ये, सिब्बिस्ससी"" ति ? "श्रामय्ये", सिब्बिस्सामी" ति । श्रथ खो सा भिक्खुनी तं चीवरं विसि-ब्बेत्वा थरलनन्दाय भिक्खनिया ग्रदासि । युरलनन्दा भिक्खनी - "सिब्बि-

१. सी० पोत्यके नरिया २ भमत्यरणं -- म० 1 ३. बिब्बोह्रनं -- म० 1 ४. सिब्बेस्ससी --सी॰, स्था॰, रो॰। ५. मामाय्ये – म॰।

20

स्सामी सिब्बिस्सामी" ति नेव सिब्बित न सिब्बापनाय उस्सुक्कं करोति । प्रश्न को सा भिक्खुनी भिक्खुनीनं एतमत्वं धारोचेसि । या ता भिक्खुनियो प्राप्पच्छा ..पे०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कयं हि नाम प्रथ्या युल्लनन्ता भिक्खुनिया चीवरं विसिब्बापेत्वा नेव सिब्बिस्सित न सिब्बापनाय उस्सुक्कं करिस्सती ति ...पे०... सञ्चं किर, भिक्खते, युल्ल-नन्दा भिक्खुनी भिक्खुनिया चीवरं विसिब्बापेत्वा नेव सिब्बित न सिब्बा-पनाय उस्सुक्कं करोती ति ? "सञ्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जासि

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, थुल्लनन्दा भिक्खुनी भिक्खुनिया चीवरं विसिब्बापेत्वा नेव सिब्बिस्सित न सिब्बा-। पनाय उस्सुक्कं करिस्सिति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे . भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त —

१०१. "या पन भिक्कुनी भिक्कुनिया चीवरं विसिब्बेत्वा वा विसिब्बापेस्वा वा सा पच्छा झनन्तरायिकिनी नेव सिब्बेय्य न सिब्बापनाय उस्सक्कं करेब्य, झञ्जन चतन्नपञ्चाता, पाचित्तयं" ति ।

(३) विभक्तो

१०२. **या पना** ति या यादिसा ...पे०... भिक्खुनी ति ...पे०... ग्रयं इपर्सिम श्रत्ये श्रविप्येता भिक्खनी ति ।

> भिक्कुनिया ति ग्रञ्जाय भिक्कुनिया । चीवरं नाम छन्नं चीवरानं ग्रञ्जातरं चीवर ।

विसिम्बेत्वा ति सयं विसिम्बेत्वा ।

विसिब्बापेत्वा ति ग्रञ्ञां विसिद्धापेत्वा ।

सा पच्छा अनन्तराधिकनी ति असति अन्तराये ।

नेव सिब्बेय्या ति न सयं सिब्बेय्य ।

न सिब्बापनाय उस्सुक्कं करेय्या ति न ग्रञ्ञां ग्राणापेय्य ।

अञ्चात्र चतूहरञ्चाहा ति ठ्येत्वा चतूहपञ्चाहं । नेव सिब्बि-दः स्सामि न सिब्बापनाय उस्सुवकं करिस्सामी ति घुरं निक्खित्तमत्ते ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१०३. उपसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्ज्ञा चीवरं विसिब्बेत्वा वा विसिब्बापेत्वा वा सा पच्छा झनन्तरायिकिनी नेव सिब्बित न सिब्बापनाय

१. सीयन्ति - सी०, स्थाव, री० ।

उम्बन्धं करोति, प्रञ्ञात चतहपञ्चाहा, भापति पाचित्तियस्य । उपसम्प-कार बेमरिका चीवरं विसिद्धतेत्वा वा विसिद्धापेत्वा वा सा पच्छा ग्रनस्तरा-यिकिनी नेव सिब्बति न सिब्बापनाय उस्सक्कं करोति, ग्रञ्जात्र चतद्र-पञ्चाहा. भापत्ति पाचितियस्स । उपसम्पन्नाय ग्रनपसम्पन्नसञ्जा चीवरं विसिब्बेत्वा वा विसिब्बापेत्वा वा सा पच्छा ग्रनन्तरायिकिनी नेव सिब्बित 5 न सिब्बापनाय जन्मकं करोति ग्रञ्जात्र चतरपञ्चारा ग्रापनि पाचि-नियस्स ।

ग्रञ्ञं परिक्खारं विसिद्धेत्वा वा विसिद्धापेत्वा वा सा पच्छा भ्रनन्तरायिकिनी नेव सिब्बति न सिब्बापनाय उस्सक्कं करोति. भ्रञ्ञात्र चतहपञ्चाहा. ग्रापत्ति दक्कटस्स । ग्रनपसम्पन्नाय चीवरं वा ग्रञ्जं वा 10 R.281 परिक्लारं विसिद्धेत्वा वा विसिद्धापेत्वा वा सा पच्छा ग्रनन्तरायिकिनी नेव सिब्बति न सिब्बापनाय उस्सक्कं करोति. ग्रञ्जात्र चतहपञ्चाहा. ग्रापत्ति दक्कटस्स । ग्रनपसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रनपसम्पन्नाय बेमतिका. ग्रापत्ति दक्कटस्स । ग्रनपसम्पन्नाय ग्रनपसम्पन्न-सञ्जाः ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

१०४. ग्रनापत्ति सति ग्रन्तराये, परियेसित्वा न लभति, करोन्ती चतुहपञ्चाहं ग्रतिक्कामेति, गिलानाय, ग्रापदास, उम्मत्तिकाय, ग्रादि-क्रियकामा नि ।

६२४. चतुवीसतिमपाचित्तियं (सकाटिवारनिक्कमने)

(१) श्रीवरनिविक्यपनवस्य

१०५. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने धनाथ-पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन भिक्खनियो भिक्खनीन हत्ये 20 चीवरं निक्खिपित्वा सन्तहत्तरेन जनपदचारिकं पक्कमन्ति । तानि चीवरानि चिरं निक्खितानि कण्णिकतानि होन्ति । तानि भिक्खुनियो स्रोतापेन्ति । भिक्खुनियो ता भिक्खुनियो एतदवोचं - "कस्सिमानि, ग्रथ्ये, चीवरानि कण्णिकतानी" ति ? प्रथ स्त्रो ता भिक्स्युनियो भिक्स्युनीन एतमत्यं आरो-चेसुं। या ता भिक्खुनियो अप्पिच्छा ... पे o ... ता उज्झायन्ति स्विय्यन्ति 25

१. करोन्तं -- रो० ।

D 282

विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्खुनियो भिक्खुनीनं हत्ये चीवरं निक्खिपित्वा सन्तरुत्तरेत जनपदचारिकं पक्किमस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खुनियो भिक्खुनीनं हत्ये चीवरं निक्खिपित्वा सन्तरुत्तरेन जनपद-चारिकं पक्कमन्ती ति ? "सच्चं, मगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विनरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो भिक्खुनीनं हत्थे वीवरं निक्खिपित्वा सन्तरुत्तरेन जनपदचारिकं पक्किम-स्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे. भिक्खनियो इसं सिक्खापदं उद्दिसन्त —

१०६. "या पन भिखुनी पञ्चाहिकं सङ्घाटिचारं स्रतिक्कामेय्य, ¹⁰ पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

१०७. **या पना** ति या यादिसा ...पे०... **भिक्खुनी** ति ...पे० ... श्रयं इमोर्स्म श्रत्थे श्रधिप्पेता भिक्खुनी ति ।

पञ्चाहिकं सङ्घाटिचारं प्रतिकामेग्र्या ति पञ्चमं दिवसं पञ्च बीबरानि नेव निवासेति न पारुपति न ग्रोतापेति, पञ्चमं दिवसं ग्रतिका-अस्ति, ग्रापत्ति पाचित्तिग्रस्स ।

१०६. पञ्चाहातिककत्ते श्रतिककत्तसञ्ञा, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । पञ्चाहातिककत्ते बेमतिका, प्रापत्ति पाचित्तियस्स । पञ्चाहातिककत्ते अन-तिककत्तसञ्ञा, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

पञ्चाहानतिबकन्ते अतिबकन्तसञ्जा, ग्रापत्ति दुवकटस्स । पञ्चा-20 हानतिबकन्ते बेमतिका, ग्रापत्ति दुवकटस्स । पञ्चाहानतिबकन्ते ग्रनति-वकन्तसञ्जा, ग्रनापत्ति (

१०६. ग्रनापत्ति पञ्चमं दिवसं पञ्च चीवरानि निवासेति व। पारुपति वा स्रोतापेति वा, गिलानाय, श्रापदासु, उम्मक्तिकाय, श्रादिकस्मि-काया ति ।

१. सङ्घाटिबारं - स्या० ।

D 971

६ २५. पञ्चवीसतिमपाचित्तियं (चीवरसङ्गरीयवारचे)

(१) शल्लचीवरवत्थ

११०. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्थयं विहर्रात जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स आरामे । तेन को पन समयेन अञ्ञातरा भिक्खुनी पिण्डाय चरित्वा अल्लचीवरं पत्थिरित्वा विहारं पाविसि । अञ्ञातरा भिक्खुनी तं चीवरं पारुपित्वा गामं पिण्डाय पाविसि । सा निक्खुनित्यो तस्सा भिक्खुनियो पुष्छि — "अपय्ये', मय्हं चीवरं पत्सेय्याथा" ति ? भिक्खुनियो तस्सा भिक्खु - व् निया एतमत्थं आरोचेसुं । अय को सा भिक्खुनी उज्जायित खिय्यति विपा-चेति — "कणं हि नाम भिक्खुनी मय्हं चीवरं अनापुच्छा पारुपिस्सती" ति ! अप्य को सा भिक्खुनी भिक्खुनीनं एतमत्थं आरोचेसि । या ता भिक्खुनियो अप्यपच्छा ... पे० ... उज्जावित खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कणं हि नाम भिक्खुनी भिक्खुनिया चीवरं अनापुच्छा पारुपिस्सती ति ... पे० ... सच्चं 10 किर, भिक्खवे, भिक्खुनी भिक्खुनिया चीवरं अनापुच्छा पारुपी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्चाति

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिनखवे, भिनखुनी भिनखुनिया चीवरं ग्रनापुच्छा पारुपिस्सिति ! नेतं, भिनखवे, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिनखवे, भिनखुनियो इमं सिनखापदं 15 उद्दिसन्तु –

११<mark>१. "या पन्।भिक्खुनी चीवरसङ्कमनीयं घारेग्य, पाचिसियं"</mark> ति ।

(३) विभङ्गो

११२. **या पना** ति या यादिसा ... पे०... भिक्कुनी ति... पे०... श्रयं इमस्मि अत्ये श्रषिप्पेता भिक्कनी ति ।

चीवरसङ्कामनीयं नाम उपसम्पन्नाय पञ्चन्नं चीवरानं प्रञ्जातरं 20 चीवरं तस्सा वा प्रदिन्नं तं वा प्रनापुच्छा निवासीत वा पारुपति वा, प्रापत्ति पाचिनियसम्

११३. उपसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्ज्ञा चीनरसङ्कमनीयं घारेति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्नाय वेमतिका चीनरसङ्कमनीयं धारेति,

१. भपाव्ये -- म० । २. पारुपती -- स्था० । पाचित्रियं --४२.

भापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्नाय भनुपसम्पन्नसञ्ज्ञा चीवरस**ङ्कमनीयं** भारति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

R. 283

B. 372 10

प्रनुपसम्पन्नाय चीवरसङ्कमनीय धारेति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रनुप-सम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्जा, प्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रनुपसम्पन्नाय ५ वेमतिका, प्रापत्ति दुक्कटस्स । प्रनुपसम्पन्नाय प्रनुपसम्पन्नसञ्जा, प्रापत्ति दक्कटस्स ।

११४. धनापत्ति सा वा देति, तं वा आपुच्छा निवासेति वा पारुपति वा, श्रच्छिन्नचीवरिकाय, नटुचीवरिकाय, श्रापदासु, उम्मत्तिकाय,

६ २६. खुब्बीसितमपाचित्तियं (गनतामन्तरायकरणे) (१) चीवरवेय्ययनमझन्तरायवत्य

११४. तेन समयेन बुढो भगवा साविलयं विहरित जेतवने अनाथपिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन थुल्लनन्दाय भिन्क्षुनिया उपट्ठाककुलं थुल्लनन्दं भिन्क्षुनि एतदवोच — "भिन्क्षुनीसङ्क्षस्स, अध्ये, चीवर
दस्सामा" ति । थुल्लनन्दा भिन्क्षुनी— "नुम्हे बहुकिच्चा बहुकरणीया" ति
अन्तरायं अकासि । तेन खो पन समयेन तस्स कुलस्स घरं डय्हति । ते
उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कयं हि नाम अय्या थुल्लनन्दा अम्हाकदेय्ययम्मं अन्तरायं करिस्सति ! उभयेनाम्है परिवाहिरा, मोगेहि च
पुञ्जेन चा" ति । अस्सोत् । सो भिन्क्षुनियो तसं मनुस्सानं उज्ज्ञायन्तानं
खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिन्क्षुनियो अप्पिच्छा ...पे०...ता उज्ज्ञा
यन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कयं हि नाम अय्या थुल्लनन्दा गणस्स चीवरवामं अन्तराय करिस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिन्न्बने, थुल्लनन्दा
भिन्क्षुनी गणस्स चीवरलामं अन्तरायं अकासी" ति ? "सच्चं, भगवा"ति।

(२) पञ्चासि

विगरहि बुढी भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, थुल्लनन्दा भिक्खनी गणस्स चीवरलाभं भन्तरायं करिस्सति ! नेतं, भिक्खवे, भ्रष्प

१. भिक्कुनिसङ्कस्स – म० । २. उमयेनम्ह – स्या०, रो०; उमयेनम्हा – सी० । ३. परिद्वीना – सी० । ४. करोती – स्या० ।

R 284

B 979

सञ्चानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इम सिक्खा-षष्टं उडिसन्त —

११६. "या पन भिक्खुनी गणस्स चीवरलाभं झन्तरायं करेय्य, पाचिलियं" ति ।

(३) विशक्तो

११७. **या पना** ति या यादिसा ... पे०... भिक्क्युनी ति ... पे० ... ग्रयं 5 इ.मस्मि भत्वे भिक्षणेता भिक्क्यनी ति ।

गणी नाम भिक्लनीसको वच्चति ।

चीवरं नाम छन्नं चीवरानं ग्रञ्जातरं चीवरं विकप्पनुपर्गं पन्छियं।

ग्रन्तरायं करेच्या ति कयं इमे चीवरं न देव्युं ति श्रन्तरायं
करोति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रञ्जां परिक्खारं श्रन्तरायं करोति, श्रापत्ति 10
दुक्कटस्स । सम्बहुलानं भिक्खुनीनं वा एकभिक्खुनिया वा ग्रनुपसम्पन्नाय
वा चीवरं वा ग्रञ्जां वा परिक्खारं ग्रन्तरायं करोति, श्रापत्ति दक्कटस्स ।

११८. भ्रनापत्ति भ्रानिसंसं दस्सेत्वा निवारेति, उम्मत्तिकाय, भ्रादि-

६ २७. सत्तवीसतिमपाचित्तियं (चीवरविशक्तपटिबाहने)

(१) चीवरभाजनवत्यु

११६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथ- 15 पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनीसङ्क्षस अकालचीवरं उप्पन्नं होति । अप खो भिक्खुनीसङ्क्षो तं चीवरं प्राजेतुकामो सिव्यित । तेन खो पन समयेन युल्लान्दाय भिक्खुनीया अन्तेवासिनियों भिक्खुनियो पक्कत्ता होन्ति । युल्लान्दा भिक्खुनी ता भिक्खुनियो एतदवोच — "अय्ये, भिक्खु- नियो पक्कन्ता, न ताव चीवरं भाजियस्सतीं ति । "चीवरिवभङ्कां पर्ट- व्याहिं । भिक्खुनियो न ताव चीवरं भाजियस्सती ति पक्कमिमुं । युल्लान्दा भिक्खुनियो न ताव चीवरं भाजियस्सती ति पक्कमिमुं । युल्लान्दा भिक्खुनियो अप्लिच्छा ...ये ०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — या ता प्रिक्खनियो अप्लिच्छा ...ये ०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति —

विकप्पनूपर्य – सी०। २. इमं – स्वा०, रो०। ३. स्वा०, रो० पोत्वकेषु तिला। ४. प्रत्वेवासी – सी०। *. एत्व सी० पोत्यके 'विम्मक' ति प्रविको पाठो दिस्सति। १. पटिवाहित – रो०। ६. विष्यकर्कामस् – स्वा०, रो०।

R. 285

B. 374

क्यं हि नाम प्रस्था युल्लनन्दा धम्मकं चीवरिवभङ्गं पटिबाहिस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे, युल्लनन्दा भिक्खुनी धम्मिकं चीवरिवभङ्गं पटिबाही' ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्ञासि

विगरहि बुढ़ो भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिक्खने, थुल्लनन्दा

 भिक्खुनी धम्मिकं चीवरविभक्तं पटिबाहिस्सिति ! नेतं, भिक्खने, अप्य-सन्नानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खने, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उदिसन्त –

१२०. "या पन भिक्खुनी धन्मिकं चीवरविभङ्गं पटिबाहेय्य, पाचि-

(३) विभक्तो

१० १२१. या पना ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ... पे० ... ध्रयं इमस्मि ग्रत्ये अधिप्पेता भिक्खनी ति ।

विम्मको नाम चीवरविभङ्गो समग्गो भिक्खुनीसङ्घो सन्निपतित्वा भाजेति ।

• पटिबाहेस्या ति कथं इसं चीवरं न भाजेय्या ति पटिबाहति, श्रापत्ति 15 पाचित्तियस्स ।

१२२. घम्मिके घम्मिकसञ्जा पटिबाहति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । धम्मिके बेमतिका पटिबाहति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । धम्मिके ग्रधम्मिकसञ्जा पटिबाहति, ग्रनापत्ति । ग्रधम्मिके धम्मिकसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रधम्मिके वेमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रधम्मिके ग्रधम्मिकसञ्जा,

१२३. श्रनापत्ति श्रानिसंसं दस्सेत्वा पटिबाहति, उम्मत्तिकाय, श्रादि-कम्मिकाया ति ।

६२८. ग्रहुबीसतिमपाचित्तियं (समनवीवरदाने)

(१) थुल्लनन्वाय नटानं चीवरवानवत्य

१२४. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावस्थियं विहरित जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स स्रारामे । तेन खो पन समयेन थुल्लनन्दा भिक्खुनी नटानं पि

१. पटिबाह्ती – स्था० ।

B. 375

R 286

25

नटकानं पि लङ्ककानं पि सीकज्झायिकानं पि कुम्भयूणिकानं पि समणचीवरं देति —"मरहं परिसति वण्णं भासखां" ति । नटा पि नटका पि लङ्कका पि सोकज्झायिका पि कुम्भयूणिका पि खुल्लनन्दाय भिक्क्षुनिया परिसति वण्णं भासन्ति— "झय्या युल्लनन्दा बहुस्सुता भाणिका विसारदा पट्टा धिम्म कथं कार्तु; देव घय्याय, करोष झय्यायां" ति । या ता भिक्क्षुनियो झण्पिच्छा उ ... पे ०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपानित — कथं हि नाम झय्या युल्लनन्दा अगारिकस्स समणचीवरं दस्सती ति ... पे ०... सच्चं किर, भिक्क्ष्यं, युल्लनन्दा भिक्क्षुनी झगारिकस्स समणचीवरं देती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जलि

विगरहि बुद्धो भगवा ...पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, थुल्लनन्दा भिक्खुनी अगारिकस्स समणचीवरं दस्सति ! नेतं, भिक्खवे, अप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं जिन्नन्त -

्रेट्स. "या पन भिक्खुनी झगारिकस्स वा परिब्बाजकस्स वा परिब्बा-जिकाय वा समणजीवरं वदेया, पाजित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

१२६. **या पना** ति या यादिसा ... पे०... भिक्खुनी ति ... पे० ... ऋयं इमस्मि ऋत्ये ऋधिप्पेता भिक्खुनी ति ।

श्रगारिको नाम यो कोचि ग्रगारं ग्रज्झावसति ।

परिव्याजको नाम भिक्खुंच सामणेरंच ठपेत्वा यो कोचि परिब्वा-जकसमापन्नो ।

परिक्वाजिका नाम भिक्लुनि च सिक्लमानं च सामणेरि च ठपेत्वा या काचि परिक्वाजिकसमापन्ना।

समणचीवरं नाम कप्पकतं बुच्चित । देति, ब्रापत्ति पाचित्तयस्स । १२७. ब्रनापत्ति मातापितूनं देति, तावकालिकं देति, उम्मत्तिकाय, ब्रादिकम्मिकाया ति ।

१. लक्किकानं – सी०, स्या०, रो० । २. सोकसायिकानं – सी० । ३. पट्टा – स्या०, रो० । ४ मार्गारिकस्स – स्था० ।

B 376

६ २६. उन्नित्तिसतिमपाचित्तियं (चीवरकालातिकासने)

(१) चीवरपञ्चासावस्यु

१२८. तत समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनायपिण्डिकस्स प्रारामे । तेन खो पन समयेन युल्लनन्दाय भिक्खुनिया उपट्टाककुलं युल्लनन्दा भिक्खुनिय एतदवोच — "सर्च मयं, अय्ये, सक्कोम, मिक्खुनीसङ्घरस चीवरं दस्सामा" ति । तेन खो पन समयेन वस्सं वृत्या भिक्खुनियो
विवरं भाजेतुकामा सिक्षपितमु । युल्लनन्दा भिक्खुनी ता भिक्खुनियो एतदवोच — "आगमेय, अय्ये, अत्य भिक्खुनीसङ्घरस चीवरपण्चामा" ति ।
भिक्खुनियो युल्लनन्दं भिक्खुनि एतदवोचुं — "गच्छाय्ये", तं चीवरं जानाही"
ति । युल्लनन्दा भिक्खुनी येन तं कुलं तेनुपसङ्क्षमिः; उपसङ्क्षमित्वा तं मनुस्से
एतवोच — "देवावुसो, भिक्खुनीसङ्घरस चीवरं" ति । "न मयं, अय्ये,
ति सक्कोम भिक्खुनीसङ्घरस चीवरं दातुं" ति । युल्लनन्दा भिक्खुनी भिक्खुनीनं एतमत्यं आरोचेसि । या ता भिक्खुनिया अप्पिच्छा... ये ०... ता उज्जापन्चासाय चीवरकालसमयं अतिककामेस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर,
भिक्खवे, युल्लनन्दा भिक्खुनी दुब्बन्वीवरपण्चासाय चीवरकालसमयं अतिक्कामेसी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाल

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खने, थुल्लानन्दा भिक्खुनी दुब्बलचीवरपच्चासाय चीवरकालसमयं ग्रतिक्कामेरसति ! नेतं, भिक्खवे, अप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उहिसन्तु —

१२६. " या पन भिक्खुनी दुब्बलचीवरपच्चासाय चीवरकालसमयं प्रतिक्कामेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

१३०. **या पना** ति या यादिसा...पे०... भिक्खुनी ति ...पे० ... ग्रयं इमिस्म ग्रत्थे ग्रिधिप्येता भिक्खुनी ति ।

१-१. वस्तंबुट्टा -- म० । २ गच्छव्ये -- स्था०, रो० । ३ प्रतिक्कामेती -- स्था० ।

D 997

B 377

बुम्बलवीवरपञ्चासा नाम सचे मयं सक्कोम, दस्साम करिस्सामा ति वाचा भिष्ण बोति ।

चीवरकालसमयो नाम ग्रनत्थते कठिने वस्सानस्स पच्छिमो मासो, ग्रन्थते कठिने पञ्च सामा ।

चीवरकालसमयं ग्रातककामेय्या ति अनत्थते कठिने वस्सानस्स । पिछ्यमं दिवसं ग्रातककामेति, आपत्ति पाचित्तियस्स । अत्थते कठिने कठिनु- द्वारदिवसं ग्रातिककामेति, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

१३१. दुब्बलचीवरे वुब्बलचीवरसञ्ज्ञा चीवरकालसमयं प्रति-क्कामेति, प्रापत्ति पाचित्तियस्स । दुब्बलचीवरे वेमतिका चीवरकालसमयं प्रतिक्कामेति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । दुब्बलचीवरे प्रदुब्बलचीवरसञ्जा 10 चीवरकालसमयं प्रतिक्कामेति, प्रनापत्ति ।

श्रदुब्बलचीवरे दुब्बलचीवरसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रदुब्बलचीवरे व्यदुब्बलचीवरे श्रदुब्बलचीवरसञ्जा, चीवरे वेमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रदुब्बलचीवरे श्रदुब्बलचीवरसञ्जा, श्रनापत्ति ।

१३२. अनापत्ति आनिसंसं दस्सेत्वा निवारेति, उम्मत्तिकाय, आदि- 15 कम्मिकाया ति ।

३०. तिसतिमपाचित्तियं (कठिनुद्वारपिदबाहने)

(१) कठिनुद्धारवस्य

१३३. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्थय विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन अञ्जातरेन उपासकेन सङ्ख उिहस्स विहारो कारापितो होति । सो तस्स विहारस्स महे उभतोसङ्क्षस्स अकालचीवर दातुकाभो होति । तेन खो पन समयेन उभतोसङ्क्षस्स कठिनं थ अत्थतं होति । अथ खो सो उपासको सङ्खं उपसङ्कामत्वा कठिनुद्धार याचि । भगवतो एतमत्यं आरोचेसु । अथ खो भगवा एतिस्म निदाने एतिस्म पकरणे धीम्म कथं कत्वा भिक्खं आमन्तेसि – "अनुजानािम, भिक्खं ने, कठिनं उद्धरित्नं। एवं चपन भिक्खं ने कठिनं उद्धरित्वं। ब्यत्तेन भिक्खंना R 289

B 378

पटिबलेन सङ्को ञापेतब्बो -

१३४. "सुणातु मे, भन्ते, सङ्क्षो । यदि सङ्क्षस्स पत्तकल्लं, सङ्क्षो कठिनं उद्घरेय्य । एसा ञाति ।

''सुणातु मे, भन्ते, सङ्घो । सङ्घो कठिनं उद्धरति । यस्सायस्मतो ज्ञासित कठिनस्स उद्धारो, सो तण्डस्स; यस्स नक्खमति, सो भासेय्य ।

"उब्मतं सङ्घेन किनं, खमित सङ्घस्स, तस्मा तुण्ही, एवमेतं धारयामी" ति ।

१३५. अथ को सो उपासको भिक्खुनीसङ्क उपसङ्कामित्वा कठिनुद्धारं याचि । थुल्लनन्दा भिक्खुनी — "चीवरं प्रमृह्यकं भविस्सती" ति कठिनुद्धारं १० पिटबाहि । अथ को सो उपासको उज्ज्ञायित खिय्यति विपाचेति — "कयं हि नाम भिक्खुनियो अम्हाकं कठिनुद्धारं न दस्सन्ती" ति ! अस्सोसुं को भिक्खुनियो तस्स उपासकस्स उज्ज्ञायन्तस्स खिय्यन्तस्स विपाचेन्तस्स । या ता भिक्खुनियो अप्याच्छुल्लाने अञ्चायन्तस्स किय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम अय्या खुल्लान्दा अप्याचकं कियुद्धारं पटिबाहिस्सती । ति ...पेठ... सच्चं किर, भिक्खवे, थुल्लान्दा भिक्खुनी धम्मकं कठिनु द्धारं पटिबाहिस् भगवा" ति ।

(२)पञ्जस्ति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, थुल्लनन्दा भिक्खुनी धिम्मकं कठिनुद्धारं पटिबाहिस्सिति ! नेतं, भिक्खवे, अप्पसन्नान वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इसं सिक्खापदं 30 उहिसन्तु –

१३६. "या पन भिक्खुनी धम्मिक कठिनुद्धारं पटिबाहेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३)विभङ्गो

१३७. <mark>या पना</mark> ति या यादिसा...पे०...भिक्खुनी ति ...पे०... ग्रयं इमस्मि अत्ये अधिप्पेता भिक्खुनी ति ।

धम्मिको नाम कठिनुद्धारो समग्गो भिक्खुनीस**ङ्घो सन्निपतित्वा** उद्धरति ।

पटिबाहेय्या ति कथं इदं कठिनं न उद्धरेय्या ति पटिबाहति,

१ पटिबाह्ती - स्या० । २. सी०, स्या०, रो० पोत्थकेसु नस्थि ।

B. 379

ग्रापति वाचित्रियस्य ।

१३८. बस्मिके बस्मिकसञ्जा पटिबाहति, आपत्ति पाचित्तियस्स । बस्मिके बेमतिका पटिबाहति, आपत्ति दुक्कटस्स । धस्मिके अधस्मिकसञ्जा पटिबाहति, अनापत्ति । अधस्मिके धस्मिकसञ्जा, आपत्ति दुक्कटस्स । अधस्मिके बेमतिका, आपत्ति दुक्कटस्स । अधस्मिके अधस्मिकसञ्जा, ठ अगापत्ति ।

१३६. ग्रनापत्ति ग्रानिसंसं दस्सेत्वा पटिबाहति, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

*नगावगो ततियो ।

६ ३१. एकॉतसतिमपाचित्तियं (एकमम्बे तुब्हुने)

(१) एकमञ्जे तुबट्टनवस्यु

१४०. तेन समयेन बुढी भगवा साबस्थियं विहरित जेतवने अनाथपिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन लो पन समयेन भिक्लुनियो द्वे एकमञ्चे तुबट्टेन्ति । 10
मनुस्सा विहारचारिकं ग्राहिण्डत्ता पिस्सित्वा उज्झायन्ति लिय्यन्ति विपाचेन्ति – "कथं हि नाम भिक्लुनियो द्वे एकमञ्चे तुबट्टेस्सन्ति, सेय्यधापि
गिहिनियो कामभोगिनियो" ति ! ग्रस्सोसु लो भिक्लुनियो तेसं मनुस्सान
उज्झायन्तानं लिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्लुनियो प्रिप्च्छा

.पे०... ता उज्झायन्ति लिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्लुनियो 12
द्वे एकमञ्चे तुबट्टेस्तन्ती ति ... पे०... सच्चं कर, भिक्लुवे, भिक्लुनियो
द्वे एकमञ्चे तुबट्टेन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" नि ।

(२) पञ्जित

विगरिह बुढो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो ढे एकमञ्चे तुबट्टेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, श्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इसं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

नम्पोदकं विधिव्येत्वा पञ्चाह संकमानियं । गणविभक्क समर्ण हुब्बलकठिनेन चा ति ॥ १. गिही – सी० । पाचिष्टियं – ४०,

^{*} एत्व सी० पोत्मके इमं उद्दान दिस्सति -

p 289

B. 380

१४१. "या पन भिक्खुनियो हे एकमञ्चे तुब्हेय्युं, पाचितियं" ति ।

१४२. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... **भिक्कुनियो** ति उप-सम्पन्नायो वच्चन्ति ।

हे एकमञ्चे तुबहेट्युं ति एकाय निपन्नाय ग्रपरा निपञ्जति, श्रापत्ति । पाचित्तियस्स । उभो वा निपञ्जित, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । उट्ठहित्वा पुनप्पुनं निपञ्जित, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१४३. ग्रनापत्ति एकाय निपन्नाय ग्रपरा निसीदति, उभो वा निसी-दन्ति, उम्मत्तिकानं, ग्रादिकम्मिकानं ति ।

३२. द्वींत्तसितमपाचित्तियं(एकत्थरणशबुरणतुष्ट्रने)

(१) एकत्वरणपावरणावत्थ्

१४४. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने अनाथ10 पिण्डिकस्स आरामे। तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो द्वे एकत्थरणपावुरणा'
तुवट्टेन्ति। मनुस्सा विहारचारिकं आहिण्डन्ता पिस्सत्वा उज्झायन्ति
खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कथं हि नाम भिक्खुनियो द्वे एकत्थरणपावुरणा
तुबट्टेस्सन्ति, सेय्यथापि गिहिनियो कामभौगिनियों" ति ! अरसीसुं खो
भिक्खुनियो तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या
15 ता भिक्खुनियो अपिच्छा ...पे०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति —
कथं हि नाम भिक्खुनियो द्वे एकत्थरणपावुरणा तुबट्टेस्सन्ती ति ...पे०...
सच्चं किर, भिक्खुनियो द्वे एकत्थरणपावुरणा तुबट्टेन्सन्ती ति ?
"सन्चं भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो 20 डे एकत्थरणपादृरणा तुबट्टेस्सन्ति । नेतं, भिक्खवे, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इम सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

१. एकत्परणपापुरणा - सी०, स्था०।

१४४. "या पन भिक्खुनियो हे एकत्वरणपानुरणा तुन्हेम्युं, पाचि-तिर्वं" ति ।

(३)विभक्ती

१४६. **या पना** ति या यादिसा...पे०...**भिक्कुनियो** ति उपसम्पन्नायो वच्चनित ।

हे एकस्थरणपाबुरणा तुवट्टेब्युं ति तञ्जेव ग्रत्थरित्वा तञ्जेव ⁵ पारुपन्ति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१४७. एकत्थरणपाबुरणे एकत्थरणपाबुरणसञ्जा तुबट्टेन्ति, झापत्ति पाचित्तियस्स । एकत्थरणपाबुरणे वेमतिका तुबट्टेन्ति, झापत्ति पाचित्तियस्स । एकत्थरणपाबुरणे नानत्थरणपाबुरणसञ्जा तुबट्टेन्ति, झापत्ति पाचि-तियस्स ।

एकत्थरणे नानापानुरणसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । नानत्थरणे एकपानुरणसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । नानत्थरणपानुरणे एकत्थरण-पानुरणसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । नानत्थरणपानुरणे वेमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । नानत्थरणपानुरणे नानत्थरणपानुरणसञ्जा, ग्रनापत्ति ।

१४८. ग्रनापत्ति वबत्थानं दस्सेत्वा निपञ्जन्ति, उम्मत्तिकानं, भ्रादि- ¹⁵ कम्मिकानं ति ।

§ ३३. तेरिसतिमपाचित्तियं (भिक्कृतिया बकायुकरने)

(१) युस्लनन्दा-भद्दाकाविलानीवत्यु

१४६. तेन समयेन बुढो भगवा सावत्थ्यं विहरति जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन युल्लनन्दा भिक्खुनी बहुस्सुता होति भाणिका विसारदा पट्टा धिम्म कर्यं कातुं । भहा पि कापिलानी बहुस्सुता होति भाणिका विसारदा पट्टा धिम्म कर्यं कातु उळारसम्भाविता । 20 मबुस्सा – "ग्रय्या भहा कापिलानी बहुस्सुता भाणिका विसारदा पट्टा धिम्म कर्यं कातुं उळारसम्भाविता" ति भहं कापिलानि पटमं पियस्पासित्वा, पच्छा युल्लनन्दं भिक्खुनि पियस्पासित्त । युल्लनन्दा भिक्खुनी इस्सापकता

R. 290

१. पट्टा - स्था०, रो० । २-२. घम्मकथं - सी० यो० ।

R. 382

- "इमा किर ग्रप्पिच्छा सन्तदा पविवित्ता असंसदा या इमा सञ्ज्ञात्ति-बहला विञ्ञात्तिबहला विहरन्ती" ति भद्दाय कापिलानिया पुरतो चक्कमति पि तिटति पि निसीदति पि सेय्यं पि कप्पेति उहिसति पि उहिसापैति पि सज्झायं पि करोति । या ता भिक्लानियो ग्राप्पिच्छा ...पे०... ता उज्झाs यन्ति खिरयन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम ग्रय्या थल्लनन्दा ग्रय्याय भद्राय कापिलानिया सञ्चिच्च ग्रफांस करिस्सती ति ...पे०... सच्चं किर. भिक्खवे. थल्लनन्दा भिक्खनी भद्दाय कापिलानिया सञ्चिच्च अफास् करोती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाल

विगरिह बढ़ो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, थुल्लनन्दा 10 भिक्खनी भट्टाय कापिलानिया सञ्चिच्च अफास करिस्सति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे ... एवं च पन. भिक्खवे. भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त -

१५०. "या पन भिक्लनी भिक्लनिया सञ्चिच प्रकासं करेय्य. पाचित्रियं" ति ।

(३) विभक्तो

१५१. या पना ति या यादिसा ...पे०... भिक्खनी ति ...पे०... ग्रयं 15 इमस्मि ग्रत्थे ग्रधिप्पता भिक्खनी ति।

भिक्लानिया ति ग्रञ्जाय भिक्लानिया ।

सक्रिक्क त जानन्ती सञ्जानन्ती चेच्च ग्रशिवितरित्वा वीतिकसो।

ग्रफासं करेंग्या ति - "इमिना इमिस्सा श्रफास भविस्सती" ति ग्रनापुच्छा पुरतो चङ्कमति वा तिट्रति वा निसीदति वा सेथ्यं वा कप्पेति उहि-सति वा उद्दिसापेति वा सज्झायं वा करोति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१५२. उपसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्जा सञ्चिच्च ग्रकास करोति. भ्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्नाय वेमतिका सञ्चिच्च ग्रफास करोति. 8.291 25 म्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्नाय म्रनपसम्पन्नसञ्जा सञ्चिक्व ग्रफास करोति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

अनुपसम्पन्नाय सञ्चिच्च अफासु करोति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

१. स्वीयन्ति - सी०, स्या०, रो०। २. ध्रफासूं - सी०, स्था०।

प्रनुपसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्जा, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रनुपसम्पन्नाय वेमतिका, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रनुपसम्पन्नाय भ्रनुपसम्पन्नसञ्जा, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

१५३. श्रनापत्ति न श्रफासुं कत्तुकामा आपुच्छा पुरतो चङ्कमित वा तिद्वति वा निसीदति वा सेय्यं वा कप्पेति उद्दिसति वा उद्दिसापेति वा ⁵ सज्झायं वा करोति, उम्मत्तिकाय, आदिकम्मिकाया ति ।

६ ३४. चतुत्तिंसतिमपाचित्तियं (सहजोविनोद्यनुपट्टाने) (१) दुविखतासहजीविनीवत्य

१५४. तेन समयेन बुढी भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने भनाथ-पिण्डकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन युल्लनन्दा भिक्खुनी दुक्खितं सहजीविनि नेव उपट्ठीत न उपट्ठापनाय उस्सुक्कं करोति । या ता भिक्खुनियो भ्राप्यच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम 10 भ्रय्या युल्लनन्दा दुक्खितं सहजीविनि नेव उपट्ठेस्सिति न उपट्ठापनाय उस्सुक्कं करिस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खने, युल्लनन्दा भिक्खुनी दुक्खितं सहजीविनि नेव उपट्ठीत न उपट्ठापनाय उस्सुक्कं करोती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जलि

विगरिह बुद्धो मगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खले, थुल्लनन्दा 15 भिक्खुनी दुम्बिलं सहजीविनि नेव उपट्ठेस्सित न उपट्ठापनाय उस्सुक्कं करि-स्सित ! नेतं, भिक्खवे, अप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

१५५. "या पन भिक्खुनी दुक्खितं सहजीविनि नेव उपट्टेय्य न उपट्टापनाय उस्सुक्कं करेय्य, पाचितियं" ति ।

(३) विभङ्गो

१५६. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ...पे०... म्रयं इमस्मि मृत्ये मुघिप्पेता भिक्खुनी ति ।

दुम्बिता नाम गिलाना बुच्चति । सहजीविनी नाम सद्धिविहारिनी बुच्चति ।

[x. 57.575-

p. 292

नेव उपटेच्या ति न सयं उपटेच्य । न उपद्वापनाय उस्सुक्कं करेंच्या ति न ग्रञ्जं ग्राणापेय्य ।

नेव उपट्रेस्सामि न उपट्रापनाय उस्सुक्कं करिस्सामी ति घरं निक्तित्तमत्ते ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्रन्तेवासिनि वा ग्रनुपसम्पन्नं वा नेव उपद्रेति, न उपद्रापनाय उस्सुक्कं करोति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स ।

१५७ ग्रनापनि सति ग्रन्तराये. परियेसित्वा न लभति, गिलानाय. कापटास उस्मिनिकाय स्मिटिकस्मिकाया ति ।

६३५ पञ्जनिमनिमपासिसियं

(भिक्सनीतिककरने) (१) भट्टाधन्लनस्वावत्यु

१४८. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने श्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन भट्टा कापिलानी साकेते वस्सं उप-10 गता होति । सा केनचिदेव करणीयेन उब्बाब्हा थल्लनन्दाय भिक्खनिया सन्तिके दुतं पाहेसि – "सचे मे भ्रय्या थुल्लनन्दा उपस्सयं ददेय्य भ्रागच्छेथ्या-महं सावरिय'' ति । थल्लनन्दा भिक्खनी एवमाह – "ग्रागच्छत्, दस्सामी" ति । ग्रथ स्त्रो भरा कापिलानी साकेता सावत्यि ग्रगमासि । यत्लनन्दा भिक्खनी भद्दाय कापिलानिया उपस्सयं ग्रदासि । तेन खो पन समयेन 15 थल्लनन्दा भिक्लनी बहस्सता होति भाणिका विसारदा पट्टा धर्मिम कथं कालं। भट्टा पि कापिलानी बहस्सता येव' होति भाणिका विसारदा पट्टा धर्मिम कथं कातु उळारसम्भाविता । मनुस्सा - "ग्रय्या भट्टा कापि-लानी बहस्सता भाणिका विसारदा पट्टा धरिम कथं कात् उळारसम्भाविता" ति भद्दं कापिलानि पठमं पियरुपासित्वा पच्छा यल्लनन्दं भिन्नस्तिन 20 पयिकपासन्ति । थुल्लनन्दा भिनखनी इस्सापकता - "इमा किर ग्रप्पिच्छा सन्तद्रा पविवित्ता ग्रसंसद्रा या इमा सञ्ज्ञात्तिबहला विञ्ञात्तिबहला विह-रन्ती" ति कुपिता अनत्तमना भद्दं कापिलानि उपस्सया निक्कड्वि । या ता भिक्खनियों प्राप्पिच्छा .. पे .... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति - कथं हि नाम ग्रय्या थुल्लन्त्दा ग्रय्याय भहाय कापिलानिया उपस्सयं दत्वा 25 क्रिपता ग्रनत्तमना निक्किङ्किस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे,

१. अन्तेवासिं - रो० । २ स्या०, रो० पोत्यकेसु नस्यि । ३. गण्डीस्यामहं -स्या० । ४. पट्टा - स्था॰, रो॰ । ५-५. धम्मकथं - सी॰, रो॰ । ६. सी॰, स्था॰, पोत्थकेस् नित्य ।

R. 293

B. 385

थुल्लनन्दा भिक्खुनी भद्दाय कापिलानिया उपस्सयं दत्वा कुपिता मनत्तमना निक्कड्ढी ति ? "सच्चं, भगवा'' ति ।

(२) पञ्जासि

विगरहि बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, थुल्लनन्दा भिक्खुनी भद्दाय कापिलानिया उपस्सयं दत्वा कृषिता ध्रनत्तमना निक्काड्व-स्सति ! नेतं, भिक्खवे, अप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, अ भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

१५६ "'या पन भिक्खुनी भिक्खुनिया उपस्सयं बस्वा कुपिता ग्रनसमना निक्कड्डेम्य वा निक्कड्डापेय्य वा, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

१६०. **या पना** ति या यादिसा ...पे०... भिक्खुनी ति ...पे०... श्रयं इमस्मि अत्थे अधिप्पेता भिक्खुनी ति ।

भिनसुनिया ति ग्रञ्ञाय भिनसुनिया । उपस्सयो नाम कवाटबद्धो बुच्चति ।

दत्वाति सयं दत्वा।

कुपिता अनत्तमना ति अनिभरद्धा आहतचित्ता खिलजाता ।
निककड्डेच्या ति गञ्भे गहेत्वा पमुखं निककट्ठित, आपित्त पाचित्ति- 15
यस्त । पमुखे गहेत्वा बहि निक्कट्ठित, आपित्त पाचित्तियस्स । एकेन
पयोगेन बहके पि डारे अतिककामेति, आपित्त पाचित्तियस्स ।

निक्ककुषिय्या ति श्रव्या श्राणापेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । सिक श्राणत्ता बहुके पि द्वारे श्रतिकामेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१६१. उपसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्ज्ञा उपस्सयं दत्वा कृपिता भ्रनत्त- 20 मना निक्कड्वति वा निक्कड्वापेति वा, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्नाय वेमतिका उपस्सयं दत्वा कृपिता श्रनत्तमना निक्कड्वति वा निक्कड्वापेति वा, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्नाय अनुपसम्पन्नसञ्ज्ञा उपस्सयं दत्वा कृपिता श्रनत्तमना निक्कड्वति वा निक्कड्वापेति वा, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

तस्सा परिक्लारं निवकङ्गति वा निवकङ्गापित वा, श्रापत्ति दुवक- 25 टस्स । श्रकवाटबद्धा निवकङ्गति वा निवकङ्गापित वा, श्रापत्ति दुवकटस्स । तस्सा परिक्लारं निवकङ्गति वा निवकङ्गापित वा, श्रापत्ति दुवकटस्स । श्रमुपसम्पन्ने कवाटबद्धा वा श्रकवाटबद्धा वा निवकङ्गापित वा, श्रापत्ति दुवकटस्स । तस्सा परिवलारं निवकङ्गति वा निवकङ्गापित वा, श्रापत्ति दुवकटस्स । तस्सा परिवलारं निवकङ्गति वा निवकङ्गापित वा,

v--

n. 386

भापत्ति दुक्कटस्स । अनपसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्जा, ग्रापत्ति दक्कटस्स । अनपसम्पन्नाय वेमतिका, भापत्ति दुक्कटस्स । अनुपसम्पन्नाय अनुपसम्पन्न-सङ्जा. भ्रापत्ति दुक्कटस्स ।

१६२. ग्रनापत्ति ग्रलजिजनि' निक्कडति वा निक्कडापेति वा. तस्सा परिक्खारं निक्कड्रति वा निक्कड्रापेति वा, उम्मत्तिकं निक्कड्रति वा निक्क-बापेनि वा तस्सा परिक्खारं निक्कडति वा निक्कड्रापेति वा, भण्डनकारिक ... पे o ... कलहकारिकं ... विवादकारिकं ... भस्सकारिकं ... सङ्के ग्रधिकरण-कारिकं निक्कडति वा निक्कडापेति वा. तस्सा परिक्खारं निक्कडति वा निक्कडापेति वा. ग्रन्तेवासिनि वा सद्धिविहारिनि वा न सम्मा वर्त्तन्ति 10 निक्कडति वा निक्कडापेति वा. तस्सा परिक्खारं निक्कडति वा निक्कडापेति वा. उम्मत्तिकाय. ग्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ३६. छत्तिंसतिमपाचित्तियं (संसद्धविहारे)

(१) संसद्भावण्डकाळीवस्थ

१६३. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन चण्डकाळी भिक्खनी संसदा विहरति गहपतिना पि गहपतिपुत्तेन पि । या ता भिक्खुनियो ग्रप्पिच्छा us ... पेo ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम ग्रय्या चण्डकाळी संसदा विहरिस्सित गहपतिना पि गहपतिपूत्तेन पी ति ... पे०... सच्चं किर, भिक्खवे, चण्डकाळी भिक्खनी संसद्दा विहरित गहपतिना पि गहपतिपत्तेन पी ति ? "सच्चं. भगवा" ति ।

(२) पञ्जात्ति

विगरिह बद्धो भगवा ... पे०... कथ हि नाम, भिक्खवे चण्डकाळी 20 भिक्खुनी संसद्घा विहरिस्सति गहपतिना पि गहपतिपुत्तेन पि ! नेतं. भिक्खवे. भ्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवञ्च पन, भिन्खवे, भिन्खनियो इमं सिक्खापदं उहिसन्त -

१६४. "या पन भिक्खुनी संसद्वा विहरेय्य गृहपतिना वा गृहपति-पुत्तेन वा सा भिक्लुनी भिक्लुनीहि एवमस्स वचनीया - 'माध्ये, संसद्दा

१. ग्रसफ्जनि - सी० । २ चण्डकाली - सी०, स्था०, रो० । ३. गहपतिपुत्तेना - सी० ।

ın

B 387

बिहरि गहुपितना पि गहुपितपुर्तन पि । विविच्चाय्ये'; विवेकञ्जेव अधि-निया सङ्को बण्जेती'ति । एवञ्च पन सा भिरस्तुनी भिरस्तुनीहि बुण्यमाना तथेव पगण्डेय्य, सा भिरस्तुनी भिरस्तुनीहि पावतितयं समनुभासितब्बा तस्स पटिनिस्सग्गाय । यावतितयञ्जे समनुभासियमाना'तं पटिनिस्तज्जेय्य, इण्जेतं कुसलं; नो चे पटिनिस्सज्जेय्य, पाचितियं" ति ।

(३) विभक्तो

१६५. <mark>या पना</mark> ति या यादिसा ...पे०... भिष्यकुनी ति ...पे०... ग्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रथिप्पेता भिक्तुनी ति ।

संसद्घा नाम श्रननुर्वोभिकेन कायिकवाचिसकेन संसद्घा । गहपति नाम यो कोचि ग्रगारं श्रज्झावसति । गहपतिपुत्तो नाम यो कोचि पुत्तभातरो । सा भिक्खनो ति या सा संसद्घा भिक्खनी ।

भिक्कुनोहो ति अञ्जाहि भिक्कुनोहि । या पस्सन्ति या सुणन्ति ताहि वत्तव्वा — "साय्ये, संसद्वा विहरि गह्यतिना पि गह्यतिपुत्तेन पि । विविच्चाय्ये, विवेकञ्जेन भिगित्या सङ्घो वण्णेती" ति । द्वतियं पि वत्तव्वा । तियं पि वत्तव्वा । सक्चे पटिनिस्सज्जति, इच्चेतं कुसलं; नो 15 वे पटिनिस्सज्जति, आपत्ति दुक्कटस्स । सुत्वा न वदन्ति, आपत्ति दुक्कटस्स । सा भिक्कुनी सङ्घमज्ञं पि आकड्वित्वा वत्तव्वा — "साय्ये, संसद्वा विविच्चाय्ये, विवेकञ्चेत्र भिगित्तया सङ्घो वण्णेती" ति । दुतियं पि वत्तव्वा । तत्तव्यं पि वत्तव्वा । सच्चे पटिनिस्सज्जित, इच्चेतं कुसलं; नो चे पटिनिस्सज्जित, आपत्ति २० दुक्कटस्स । सा भिक्कुनी समनुभाषितव्वा । एवञ्च पन, भिक्क्वने, समनुभासितव्वा । व्यव्याप भिक्कुनी समनुभाषितव्वा । स्वः

१६६. "सुणातु मे, ब्रय्ये, सङ्घो। ब्रयं इत्यन्नामा भिक्खुनी संसद्घा विहरति गहपतिना पि गहपतिपुत्तेन पि । सा तं बत्युं न पटिनिस्सज्जति । यदि सङ्क्षस्स पत्तकत्लं, सङ्घो इत्यन्नामं भिक्खुनि समनुभासेय्य तस्स बत्युस्स 25 पटिनिस्सग्गाय । एसा ज्ञाति ।

"सुणातु मे, भ्रय्ये, सङ्खो । भ्रयं इत्यन्नामा भिक्खुनी संसट्टा विहरति गहपतिना पि गहपतिपुत्तेन पि । सा तं वत्युं न पटिनिस्सज्जति । सङ्खो

१ विविच्चया – सी०, री०; विविच्चाह्रव्ये – स्था० । २. समनुभासीयमाना – म० ६ ६–३. ये केवि – म०। पाचित्तियं – प्र१.

в. 388

इत्यन्नामं भिक्कुनि समनुभावति तस्य बत्युस्त पटिनिस्सम्याय । यस्सा श्रद्भाय समिति इत्यन्नामाय भिक्कुनिया समनुभासना तस्य बत्युस्स पटि-निस्सम्याय, सा तुन्हस्स; यस्सा नक्कमति, सा भासेय्य ।

"दुतियं पि एतमत्वं वदामि ...पे०... तितवं पि एतमत्वं वदामि

. ...पे ०... सा भासेय्य ।

"समनुभट्टा सङ्घेन इत्थन्नामा भिक्खुनी तस्स वत्थुस्स पटिनिस्स-म्माय; खमित सङ्घस्स, तस्मा तुण्ही, एवमेतं धारवामी" ति ।

R. 295 ञत्तिया दुक्कटं। द्वीहि कम्मवाचाहि दुक्कटा। कम्मवाचा-परियोसाने प्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

> १६७. धम्मकम्मे धम्मकम्मराज्ञा न पटिनिस्सज्जति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । धम्मकम्मे वेमतिका न पटिनिस्सज्जति, ग्रापत्ति पाचित्ति-यस्स । धम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्ज्ञा न पटिनिस्सज्जति, ग्रापत्ति पाचि-त्तियस्स ।

ग्रथम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जा, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रधम्मकम्मे 15 वेमतिका, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रधम्मकम्मे श्रधम्मकम्मसञ्जा, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

१६८ अनापत्ति असमनुभासन्तिया, पटिनिस्सज्जन्तिया, उम्मत्ति-कायः आदिकंम्मिकाया ति ।

६ ३७. सस्तितसितमपाचित्तियं (श्वतत्विकाचारिकाये)

(१) असत्यकाचारिकावत्यु

१६६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने अनाथ20 पिण्डिकस्स प्रारामे । तेन को पन समयेन भिक्खुनियो अन्तोरहे सासङ्कःसम्मते सप्पटिभये असित्थका चारिकं चरन्ति । युना दूसेन्ति । या ता
भिक्खुनियो अप्पिच्छा ...पे ०... ता उच्झायन्ति क्षिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं
हि नाम भिक्खुनियो अन्तोरहे सासङ्करममते सप्पटिभये असित्थका
वारिकं चरिस्सती ति ...पे ०... सच्चं किर, भिक्खेन, भिक्खुनियो अन्तोरहे
सासङ्करममते सप्पटिभये असित्थका चारिकं चरन्ती ति ? "सच्चं,
भेगवा" ति ।

१. सीयन्ति - सी०, स्था०, रो०।

विगरहि बुद्धो भगवा ...पे०... कचं हि नाम, प्रिम्बब्दे, भिन्बुनियो अन्तोरट्टे सासङ्करम्मने सप्पटिभये असरियका चारिक वरिस्वन्ति ! नेतं, निम्बद्दे, अप्रसंभानं चा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिन्बद्दे, भिक्बुनियो इमं निक्बापदं उद्दिसन्त —

१७०. "या पन भिक्कुनी झन्तोरट्टे सासक्कूसम्मते सप्पटिश्रये झस- । त्यिका चारिकं चरेव्य, पाचिसियं" ति ।

(३) विभक्ती

१७१. **या पना** ति या यदिसा ...पे०... भिक्कुनी ति ...पे०... भवं इमस्मि अंत्ये अधिप्पेता भिक्कुनी ति ।

ग्रन्तोरट्टे ति यस्स विजिते विहरति, तस्स रट्<mark>टे</mark> ।

सासङ्क नाम तिहम मन्ये चोरानं निविद्वोकासो दिस्सति, मुत्ती 10 कासो दिस्सति, ठितोकासो दिस्सति, निसिन्नोकासो दिस्सति, निपन्नोकासो विस्सति ।

सप्पटिभयं नाम तस्मि मगो चोरेहि मनुस्सा हता दिस्सन्ति, विलुत्ता दिस्सन्ति, आकोटिता दिस्सन्ति ।

ग्रसत्यिका नाम विना सत्थेन ।

चारिकं चरेंच्या ति कुक्कुटसम्पाते गाम गामन्तरे गामन्तरे यापनि पाचित्तियस्स । अगामके अरञ्जे अद्वयोजने अद्वयोजने आपत्ति पाचित्तियस्स ।

१७२ अनापत्ति सत्येन सह गच्छति, क्षेमे ग्रप्पटिभये गच्छति, ग्रापदासु, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

३ ६ . घट्टाँतसितमपाचित्तियं (प्रवात्वकावारिकायं)

(१) श्रसत्यकाचारिकाचत्यु

१७२ तेन समयेन बुद्धो भगवा साम्रत्विय विहरित जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन क्षो पन समयेन मिक्कुनियो तिरोरट्रे सासक्ट्र-

B. 789

१. कुक्कुटसम्पादे – सी० ।

सम्मते सप्पटिभये असत्यिका चारिकं चरन्ति । घत्ता दसेन्ति । या ता भिवस्तिनयो अप्पिक्का ...पे०... ता उज्ज्ञायन्ति सिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्खनियो तिरोरट्टे सासक्टसम्मते सप्पटिभये प्रसत्थिका चारिक चरिस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खनियो तिरोर्द्धे 5 सासङ्सम्मते सप्पटिभये ग्रसत्थिका चारिकं चरन्ती ति ? "स~~ण्य~~ां भ्रास्ता'' ति ।

(२) पञ्जानि

विगरहि बढ़ो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खनियो तिरोरदे सासङ्सम्मते सप्पटिभये ग्रसत्थिका चारिकं चरिस्सन्ति ! नेत. भिक्लबे. ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे०... एवञ्च पन. भिक्लवे. भिक्लनियो 10 इसं सिक्खापदं उद्दिसन्तु –

१७४. "या पन भिक्खनी तिरोरट्टे सासङ्क्सम्मते सप्पटिभये क्रमस्थिका चारिकं चरेस्य, पाचिनयं" ति ।

(३) विभक्तो

१७५. या पना ति या यादिसा ...पे०... भिक्खनी ति ... पे०... ग्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रधिप्पेता भिक्खनी ति ।

तिरोरट्टे ति यस्स विजिते विहरति, तं ठपेत्वा ग्रञ्जस्स रट्टे ।

सासङं नाम तरिंम मग्गे चोरानं निविद्योकासो दिस्सति. असी-कासो दिस्सति. ठितोकासो दिस्सति, निसिन्नोकासो दिस्सति, निपन्नोकासो दिस्सति ।

सप्पटिभयं नाम तस्मि मग्गे चोरेहि मनुस्सा हता दिस्सन्ति, विलत्ता 20 दिस्सन्ति, ग्राकोटिता दिस्सन्ति ।

श्रसस्थिका नाम विना सत्थेन ।

चारिकं चरेय्या ति कुक्कूटसम्पाते गामे गामन्तरे गामन्तरे. ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । भ्रगामके भर्ञने भ्रद्धयोजने भ्रद्धयोजने भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१७६. अनापत्ति सत्येन सह गच्छति, खेमे अप्पटिभये गच्छति. भापदास, उम्मत्तिकाय, भादिकस्मिकाया ति ।

६ ३८. **अस्य सारीसतिमयाचित्रियां** (सन्तीयस्तवारिकायं)

(१) क्रम्तीवस्तवारिकावस्य

१७७. तेन समयेण बढ़ो भगवा राजगहे विहरति वेळवने कलन्दक-निवापे । तेन स्तो पन समयेन भिक्सानियो धन्तोवस्सं चारिकं चरन्ति । मनस्सा उज्यायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – "क्यं हि नाम भिक्खनियो भन्तोवस्सं चारिकं चरिस्सन्ति हरितानि तिणानि च° सम्महन्ता°. एकि-न्द्रियं जीवं विहेठेन्ता. वह खहके पाणे सक्कातं आपादेन्ता'' ति ! अस्सोसं 5 को भिक्सनियो तेसं मनस्सानं उज्ज्ञायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्खनियो ग्रप्पिच्छा ...पे०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति --कथं हि नाम भिक्खनियो ग्रन्तोवस्सं चारिकं चरिस्सन्ती ति ...पे ०... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खनियो ग्रन्तोवस्सं चारिकं चरन्ती ति ? "सच्चं. भगवा" ति।

(२) पञ्जित

विगरिह बढ़ो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खनियो ग्रन्तोवस्यं चारिकं चरिस्सन्ति ! नेतं. भिक्खवे. ग्रप्यसन्तानं वा पसादाय ...पे .... एवं च पन, भिक्खवे भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु -

१७८. "या पन भिक्लनी प्रन्तोवस्सं चारिकं चरेय्य, पाचिलियं" ति ।

(३) विभक्तो

१७६. या पना ति या यादिसा ...पे०... भिक्सनी ति ...पे०... ग्रयं 15 R 297 इमस्मि अत्ये अधिप्येता भिक्लनी ति ।

ग्रन्तोबस्सं ति प्रिमं वा तेमासं पच्छिमं वा तेमासं श्रवसित्वा । चारिकं चरेय्या ति कुक्कृटसम्पाते गामे गामन्तरे मामन्तरे आपत्ति पाचितियस्स । अगामके अरङ्खे अद्धयोजने अद्धयोजने आपत्ति पाचिति-यस्स ।

१८०. ग्रनापत्ति सत्ताहकरणीयेन गच्छति, केनचि उब्बाब्हा गच्छति, आपदास्, उम्मत्तिकाय, आदिकम्मिकाया ति ।

10

20

१. स्या० रो०, पोल्बकेस् नस्यि । २. महन्ता – सी० ।

R. 391

६ ४०. जसारीसंसिमंपाजिसायं . (बसानगरं बन्यकाने)

(१) ब्राह्मचरिकानस्य

१८१. तेन समयेन बुद्धो भगवा राजगहे विहर्सत बेळुवने कलन्वक-निवापे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो तत्थेव राजगहे वस्सं वसन्ति, तत्य हेमन्तं, तत्य गिम्हं । मनुस्सा उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति—"आहुन्दरिका भिक्खुनीनं दिसा अन्धकारा, न इमासं दिसा पक्खायन्ती" ति । अस्सोस् असो मिक्खुनियो तेसं मनुस्सानं उज्ज्ञायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । अय खो ता भिक्खुनियो भिक्खूनं एतमत्यं ग्रारोचेसुं । भिक्खू भगवतो एतमत्यं ग्रारोचेसुं ।

(२) पञ्जाति

श्रय स्त्रो भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे धम्मि कथं करवा भिष्म् श्रामन्तेसि – "तेन हि, भिक्सवे, भिक्सुनीनं सिक्सापदं पञ्जा-10 पेस्सामि दस अत्यवसे पटिच्च – सङ्क्षसुट्डुताय ...पे०... सद्धमट्टितिया विन-यानुगाहाय। एवं च पन, भिक्सवे, भिक्सुनियो इमं सिक्सापदं उद्दिसन्तु –

१८२. "या पन भिष्कुनी बस्से बुख्यो चारिकं न पक्कमेय्य ग्रन्तमसो छप्पञ्चयोजनानि पि. पाचिलियं" ति ।

(३) विभक्तो

१८३. **या पना** ति या यादिसा ...पे०... भिक्खुनी ति ...पे०.. श्रय 15 इमस्मि ग्रत्ये प्रथिप्पेता भिक्खुनी ति ।

वस्सं बुत्था नाम पुरिमं वा तेमासं पच्छिमं वा तेमासं बुट्टा ।

"चारिकं न पक्किमिस्सामि ग्रन्तमसो छप्पञ्चयोजनानि पी' ति घरं निक्कित्तमत्ते ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१८४. मनापत्ति सति मन्तराये, परियेसित्वा दुतियिकं भिक्खुनि न 20 लभति, गिलानाय, श्रापदासु, उम्मतिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

*तुबदृबग्गो चतुत्वो ।

१. पञ्चनपेस्सामि – म०। २–२. बस्संबुट्टा – .म०। * एत्व सी० पोत्वके इमं उद्दानं विस्तरीत-–

सेम्यत्परण भकासुकं दुन्सिता उपस्सयेन च । संबद्घा दुवेरद्वा भन्दोवस्सेन चारिका ति ॥

R. 298

TO 902

15

३ ४१. एकचरारीससिमपाचित्विः (विज्ञानस्वस्त्रे)

(१) कोसलराजिस्तागारवत्य

१८५. तेन समयेन बुढी भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने मनाय-पिण्डकस्स मारामे । तेन को पन समयेन रञ्जो पसेनदिस्स' कोसलस्सं उय्याने वित्तागारे पटिमानचित्तं कतं होति । बहू मनुस्सा चित्तागारं दस्सनाय मण्डम्सा उच्छागित । छुब्बिग्या पि मिक्कुनियो चित्तागारं दस्सनाय मग्-मंसु । मनुस्सा उज्झायित्तं खिय्यत्ति विपाचेति — "कचं हि नाम भिक्कु- व्याप्तानां वित्तागारं दस्सनाय गिच्छस्तित्तं, संय्यपि गिहिनियों कामभी-गिनियों" ति ! प्रस्तोसुं को भिक्खुनियो तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं विय्यत्तानं विपाचेतानं । या ता भिक्खुनियो अपिज्छा ...पे ०... ता उज्झा-यत्ति खिय्यत्ति विपाचेत्तनं - कचं हि नाम छुब्बिगया भिक्खुनियो चित्ता-गारं दस्सनाय गच्छिस्सन्ती ति ... पे ० ... सच्चं किर, भिक्खवे, छुब्बिगया ।

(२) पञ्जति

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्सके, छध्विगया भिक्सुनियो चित्तागारं दस्सनाय गच्छिस्सन्ति ! नेतं, भिक्सके, ग्रापसन्नानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्सके, भिक्सुनियो इमं सिक्सापदं उद्दिसन्त –

्रह् स्. "या पन भिक्कुनी राजागारं वा चित्तागारं वा घ्रारामं वा उच्यानं वा पोक्करींण वा वस्सनाय गच्छेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

१८७. <mark>या पना</mark> ति या यादिसा ...पे०... भिक्कुनी ति ...पे०... श्रयं इमस्मि अत्थे अधिप्पेता भिक्कनी ति ।

> राजागारं नाम यत्थ कत्थिच रञ्जो कीळितुं रिमतुं कतं होति । जिलागारं नाम यत्थ कत्थिच मनुस्सानं कीळितुं रिमतुं कतं होति । जाराजो नाम यत्थ कत्थिच मनुस्सानं कीळितुं रिमतुं कतं होति । उज्यानं नाम यत्थ कत्थिच मनुस्सानं कीळितुं रिमतुं कतं होति । योक्सरणी नाम यत्थ कत्थिच मनुस्सानं कीळितुं रिमतुं कता होति ।

१-१. पसेनविकोसलस्स - रो० । २-२ गिही काममोगिनियो - सी०, यिहिकास-गोगिनियो - रो० ।

१८८. वस्सनाय गम्ब्रुति, ब्रापित दुक्कटस्स । यत्य ठिता पस्सित, ब्रापित पावित्तियस्स । वस्सनूपचारं विजिहत्वा पुनप्पुनं पस्सित, ब्रापित पाचित्तियस्स । एकमेकं वस्सनाय गच्छिति, ब्रापित दुक्कटस्स । यत्य ठिता पस्सित, ब्रापित पचित्तियस्स । वस्सनूपचारं विजिहत्वा पुनप्पुनं पस्सिति, ब्रापित पाचित्तियस्स ।

B. 393, R. 299 १८६. श्रनापत्ति श्रारामे ठिता पस्सति, गच्छन्ती वा श्रागच्छन्ती वा पस्सति, सति करणीये गन्त्वा पस्सति, श्रापदासु, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मि-काग्रा ति ।

६ ४२. द्वाचलारीसतिमपाचिलियं (ब्रासन्दिपरिभोगे)

(१) ब्रासन्विपत्लक्क्मोगवत्वु

१६०. तेन समयेन बुढो भगवा सावस्थियं विहरति जेतवने धनाथ
पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो आसिन्द पि पल्लच्छुं

पि परिभुञ्जन्ति । मनुस्सा विहारचारिकं आहिण्डन्ता पिस्सत्वा उज्झायन्ति

खिय्यन्ति विपाचेन्ति – "क्यं हि नाम भिक्खुनियो आसीन्द पि पल्लच्छुं

पि परिभुञ्जिस्सन्ति, सेय्यथापि गिहिनियो कामभोगिनियो" ति ! ग्रस्सोसुं

खो भिक्खुनियो तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं ।

15 या ता भिक्खुनियो अपिप्च्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपा
चेन्ति – कयं हि नाम भिक्खुनियो आसीन्द पि पल्लच्छुं पि परिभुज्जिस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खुने भिक्खुनियो आसीन्द पि पल्लच्छुं

पि परिभुञ्जन्ती ति ? "सज्बं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जति

विगरिह बुढ़ी भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो श्रासिन्द पि पल्लक्कुं पि परिभुञ्जिस्सिन्ति ! नेतं, भिक्खवे, श्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दि-सन्तु –

१. दस्सनपचारं - स्वा०. रो० ।

R. 300

१६२. "या पन मिनसुनी धार्सान्य वा पत्स्यक्षुं वा परिमुञ्जेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

१६२. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... **भिक्कुनी** ति ... पे० ... **मयं** इसस्मि अल्बे प्राविप्येता भिक्कनी ति ।

मासन्दी' नाम अतिककन्तप्पमाणा बुच्चति ।

परलक्तो नाम ग्राहरिमेहि वाळेहि कतो होति ।

परिभुङ्केय्या ति तस्मि प्रभिनिसीदति वा प्रभिनिपज्जित वा, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१६३. ग्रनापत्ति ग्रासन्दिया पादे खिन्दित्वा परिभुञ्जति, पल्ल**कूस्स** वाळे[†] भिन्दित्वा^{*} परिभुञ्जति, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ४३. तेचसारीसतिमपाचित्तियं (वृत्तकतने)

(१) ख्रुट्यन्गियाभिक्खुनीवत्यु

१६४. तेन समयेन बृद्धो भगवा सावस्थियं विहरति जेतवने भनाथ-पिण्डिकस्स आरामे। तेन खो पन समयेन छब्बिग्गया भिक्खुनियो सुत्तं कन्तन्ति। मनुस्सा बिहारबारिकं भ्राहिण्डन्ता पिस्सत्वा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "क्यं हि नाम भिक्खुनियो सुत्तं कन्तिसन्ति, सेय्यथापि गिहिनियो कामभोगिनियो" ति! अस्सोसुं खो भिक्खुनियो तेसं मनुस्सान 19 उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं। या ता भिक्खुनियो अपिच्छा ...पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति म अह हि नाम छब्बिग्या भिक्खुनियो सुत्तं कन्तिस्तत्ति ति ...पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे, छब्बिग्या भिक्खुनियो सुत्तं कन्तन्ती ति ...पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे, छब्बिग्या

(२) पड्डासि

विगरहि बुद्धो भगवा ...पे०... कयं हि नाम, भिक्सवे, छव्यगिया 20 भिक्सुनियो सुत्तं कन्तिस्सन्ति ! नेतं, भिक्सवे, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्सवे, भिक्सुनियो इमं सिक्सापदं उद्दिसन्तु —

१. घायन्य — स्वा०, रो० । २. वार्वेहि — सी०, स्या०, रो० । ३. वाले -सी०, स्या०, रो० । ४. व्हिन्दिला — सी०, रो० । पाचितिर्य — ४२.

१६५. "या यन भिक्खुनी सुसं कन्तेय्य, पाछिलियं" ति ।

(३) विभक्तो

१९६, **या पना** ति या यादिसा ...पे०... भिक्खुनी ति ...पे०... घयं इंग्रस्मि घरषे प्रधिप्पेता भिक्खुनी ति ।

सुत्तं नाम छ सुत्तानि – खोमं, कप्पासिकं, कोसेय्यं, कम्बलं, साणं, कम्बलं ।

कन्तेय्या ति सयं कन्तति, पयोगे दुक्कटं । उज्जबुज्जवे श्रापत्ति पाचिनियस्स ।

१९७. घ्रनापत्ति कन्तितसुत्तं कन्तिति, उम्मत्तिकाय, <mark>घ्रादिकम्मि-</mark> काया ति ।

६ ४४. चतुचत्तारीसतिमपाचित्तियं (गिष्ठिकेमावण्यकरणे)

(०) गिहिबेच्यावण्यवस्य

१९६०. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावस्थियं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो गिहिवेय्यावच्चं करोन्ति । या ता भिक्खुनियो अप्पिच्छा ...पे०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति खिपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्खुनियो गिहिवेय्यावच्चं करिस्सन्ती ति ...पे०... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खुनियो गिहिवेय्यावच्चं करोन्ती ति ? । भ "सच्चं. भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुढ़ो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुन निमो गिहिबेय्यावच्चं करिस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खनियो इम सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

१६६. "या पन भिक्खुनी गिहिबेय्यावच्चं करेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

२००. **या पना** ति या पादिसा ...पे०... श्रिक्खुनी ति ...पे०... श्रयं इमस्मि श्रत्ये श्रषिप्पेता भिक्खुनी ति ।

गिहिबेट्यावच्चं नाम अगारिकस्स यागुं वा भत्तं वा खावनीयं वा पचति, साटकं वा बेठन वा घोवति, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

R. 301

१. खावनियं - रो० । २. वेडनं - रो०।

B. 396

15

२०१. ग्रनापत्ति यागपाने, सक्कभत्ते, चेतियपुजाय, ग्रत्तनो बेस्याबच्चकरस्स यागं वा भत्तं वा खादनीयं वा पचित. साटकं वा बेठनं वा घोवति, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकस्मिकाया ति ।

६ ४५ वङ्खन्तारीयविद्याचित्रयं (प्रविकरणवपसमने)

(🤉) बल्लनन्वाभिक्सनीवत्थ

२०२. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थिय विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन ग्रञ्जातरा भिक्खनी थरुलनन्दं अ भिक्खनि उपसङ्मित्वा एतदवोच -"एहाय्ये", इमं ग्रधिकरणं वपसमेही"ति। थरलनन्दा भिन्छनी 'साध' ति पटिस्सणित्वा नेव वपसमेति न वपसमाय उस्सक्तं करोति । ग्रथ को सा भिक्खनी भिक्खनीन एतमत्थं ग्रारोचेसि । या ता भिक्खनियो ग्रप्पिच्छा ...पे०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति - "कथं हि नाम ग्रय्या थल्लनन्दा भिक्लनिया - 'एहाय्ये', इम ग्रुधिकरणं 10 वृपसमेही' ति वृच्चमाना - 'साध्' ति पटिस्सुणित्वा, नेव वृपसमेस्सति न वपसमाय उस्सक्त करिस्सती ति ... पे०... सच्च किर, भिक्खवे. थल्ल-नन्दा भिनवनी भिनवनिया - 'एहाय्ये, इमं ग्रधिकरणं वपसमेही' ति व चन-माना - 'साध' ति पटिस्सणित्वा, नेव वपसमेति न वपसमाय उस्सवकं करोती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जांस

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, थुल्ल-नन्दा भिक्खुनी भिक्खुनिया - 'एहाय्ये, इमं अधिकरणं व्यसमेही' ति वच्च-माना- 'साध' ति पटिस्सणित्वा, नेव वपसमेस्सति न वपसमाय उस्सक्कं करिस्सति ! नेतं. भिक्खवे. ग्रप्यसन्नानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन. भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तू -

२०३. "या पन भिक्खुनी भिक्खुनिया - 'एहाय्ये, इमं श्रधिकरणं ब्पसमेही' ति बुच्चमाना - 'साथ्' ति पटिस्सुणित्वा सा पच्छा धनन्त-रायिकिनी नेव वपसमेय्य न वपसमाय उस्सुक्कं करेय्य, पाचिसियं ति ।

१. एहच्ये-सी०,स्या०, रो० । २. पटिस्पित्वा-सी०, रो० । ३ भिक्सुनियो-क्ष्मा । ४. मनराविक्रिकी – मी ।

(३) विभक्ती

२०४. <mark>या पता</mark> ति या यादिसा ... पे०... भिक्कुनी ति ... पे०... ध्रयं इमस्मि घत्वे प्रविप्पेता भिक्कुनी ति ।

भिक्खनिया ति ग्रञ्जाय भिक्खनिया ।

ग्रधिकरणं नाम चत्तारि श्रषिकरणानि – विवादाधिकरणं, श्रनुs वादाधिकरणं ग्रापत्ताधिकरणं, किञ्चाधिकरणं ।

एहाय्ये इमं भ्रषिकरणं वृपसमेही ति एहाय्ये इमं भ्रषिकरणं विनिच्छेदि ।

सा पण्छा अनन्तरायिकिनी ति असति अन्तराये।

नेव वूपसमेच्या ति न सयं वूपसमेच्य ।

न व्यसमाय उस्सुक्कं करेथ्या ति न ग्रञ्कं ग्राणापेथ्य । नेव वूप-समेस्सामि न वूपसमाय उस्सुक्कं करिस्सामी ति धुरं निक्लित्तमत्ते, ग्रापत्ति पाचिनिग्रस्स ।

२०४. उपसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्ञा श्रीवकरणं नेव वूपसमेति न वूपसमाय उस्सुक्कं करोति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्नाय वेमतिका 15 श्रीवकरणं नेव वूपसमेति न वूपसमाय उस्सुक्कं करोति, श्रापत्ति पाचित्ति-यस्स । उपसम्पन्नाय अनुपसम्पन्नसञ्जा श्रीविकरणं नेव वूपसमेति न वूप-समाय उस्सुक्कं करोति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

अनुपसम्पन्नाय अधिकरणं नेव व्यसमेति न व्यसमाय उस्सुक्कं करोति, आपत्ति दुक्कटस्स । अनुपसम्पन्नाय उपसम्पन्नसञ्जा, आपत्ति 20 दुक्कटस्स । अनुपसम्पन्नाय वेमतिका, आपत्ति दुक्कटस्स । अनुपसम्पन्नाय अनुपसम्पन्नसञ्जा, आपत्ति दुक्कटस्स ।

२०६. श्रनापत्ति सति श्रन्तराये, परियेसित्वा न लभित, गिलानाय, श्रापदासु, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ४६. ~~ख्रवत्तारीसतिमपाचित्तियं~~ (नटाचीनं सामनीयदाने)

(१) बुस्सनन्वाभिक्युनीवस्यु

२०७. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने ग्रनाथ-²⁵ पिण्डिकस्स ब्रारामे । तेन स्रो पन समयेन थुल्लनन्दा भिक्सूनी नटानं पि नट-

в. 397

10 302

R. 303

कानं पि लक्ककानं पि सोकज्कायिकानं पि कुण्यय् जिकानं पि सहत्या खाद-नीयं मोजनीयं देति — "मय्हं परिसति' वण्णं भासवा'' ति । नटा पि नटका पि लक्कका पि सोकज्कायिका पि कुम्मय् जिका पि थुल्लनन्दाय मिक्खुनिया परिसति वण्णं भासन्ति — "ब्यय्या थुल्लनन्दा बहुस्तुता भाणिका विसारदा पट्टा" बॉम्म कयं कातुं; देथाय्याय, करोथाय्याया" ति । या ता भिक्खुनियो व् स्रप्पच्छा ...ये o... ता उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम अय्या थुल्लनन्दा अगारिकस्स सहत्या खादनीयं भोजनीयं दस्सती ति ...ये o... सच्चं किर, भिक्कवे, थुल्लनन्दा भिक्खुनी अगारिकस्स सहत्या खादनीयं भोजनीयं देत्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्चात्ति

विगरहि बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खने, युस्लनन्दा 10 भिक्खनी ग्रगारिकस्स सहत्था खादनीयं भोजनीयं दस्सति ! नेतं, भिक्खने, ग्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, भिक्खने, भिक्खनेनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

२० म. पन भिक्खुनी श्रगारिकस्स वा परिव्याजकस्स वा परिव्याजकस्स वा परिव्याजकस्य वा सहस्था खादनीयं वा भोजनीयं वा वदेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

२०१. **या पना** ति या यादिसा ... पे०... भिष्णकुनी ति ...पे०... अयं इमस्मि अत्थे अधिप्पेता भिष्णुनी ति ।

श्रगारिको नाम यो कोचि श्रगारं श्रज्झावसति ।

परिक्वाजको नाम भिक्खु च सामणेरं च ठपेत्वा यो कोचि परिक्वाजकसमापन्नो।

परिकाणिका नाम भिक्कुनि च सिक्खमानं च सामणेरि च ठपेत्वा या काचि परिकाणिकसमापचा ।

सादनीयं नाम पञ्च भोजनानि-उदकदन्तपोनं, ठपेत्वा श्रवसेसं स्रादनीयं नाम ।

भोजनीयं नाम पञ्च भोजनानि—मोदनो,कुम्मासो, सत्तु, मच्छो, मंसं। 25 बदेम्या ति कायेन वा कायपटिबद्धेन वा निस्सन्गियेन वा देति, म्रापत्ति पाचित्तियस्स । उदकदन्तपोनं देति, प्रापत्ति दककटम्स ।

१. लक्किनां – सी०, स्या० । २. सीकसायिकानं – सी० । ३. परिसर्ति – सी० । ४. पद्रा – स्या०, रो० ।

B. 399

10

२१०. श्रनापत्ति वार्षेति न देति, उपनिक्खिपित्वा देति, बाहिदाकेषं देति, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ४७. सत्तवतारीसतिमपाचितियं

(१) यस्लनम्बाभिक्सनीवत्य

२११. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावास्त्रयं विहरति जेतवने झनाथ-पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन युल्लनन्दा भिक्खुनी आवसय-चीवरं अनिस्सिण्जित्वा परिभुञ्जति । झञ्जा उतुनियो भिक्खुनियो न लभन्ति । या ता भिक्खुनियो अप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम अय्या युल्लनन्दा आवसयचीवरं अनिस्सिज्जत्वा परिभुञ्जिस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खने, युल्लनन्दा भिक्खुनी आवसयचीवरं अनिस्सिज्जत्वा परिभुञ्जती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जस्ति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, बुत्लनन्दा भिक्खुनी ग्रावसचचीवरं ग्रनिस्सज्जित्वा परिभुष्टिजस्सिनि ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इम सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

२१२. "या पन भिक्खुनी झावसयचीवरं झनिस्सज्जित्वा परिभु-15 ञ्जेय्य, पाचित्तिनं" ति ।

(३) विभङ्गी

२१३. **या पना** ति या यादिसा ...पे०... भिक्खुनी ति ...पे०... श्रयं इमस्मि अत्ये अधिप्येता भिक्खनी ति ।

ग्रावसथचीवरं नाम उतुनियो भिक्खुनियो परिभुञ्जन्तू ति दिन्नं होति ।

श्रानिस्सिज्यत्वा परिभुञ्जेय्या ति हे तिस्सो रित्तयो परिभुञ्जित्वा 'चतुत्यदिवसे वोवित्वा भिक्खुनिया वा सिक्खमानाय वा सामणेरिया' वा अनिस्सिज्जित्वा परिभुञ्जिति, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

१. बाहिरलेपं - स्या०, रो०। २. अनिस्सजित्वा - सी०। ३. सामग्रेराव -मी०।

२१४ मनिस्सिज्जिते मनिस्सिज्जितसञ्ज्ञा परिभुञ्जिति, मापत्ति पाचित्तियस्स । मनिस्सिज्जिते वेमतिका परिभुञ्जिति, मापत्ति पाचित्ति-यस्स । मनिस्सिज्जिते निस्सिज्जितसञ्जा परिभुञ्जिति, मापत्ति पाचि-नियमम् ।

निस्सज्जिते भनिस्सज्जितसञ्जा, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सज्जिते ३ बेमतिका, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सज्जिते निस्सज्जितसञ्जा भ्रनापत्ति ।

२१४. ब्रनापत्ति निस्सिण्जित्वा परिभुञ्जति, पुन परिवायेन परि-मुञ्जति, ब्रञ्जा उतुनियो भिक्खुनियो न होत्ति, ब्रच्छिक्षचीवरिकाय, नदूचीवरिकाय, ब्रापदायु, उम्मत्तिकाय, ब्रादिकस्मिकाया ति ।

६ ४८. ग्रहुचलारीसतिमपाचित्तियं (चारिकपक्कमने)

(१) बल्लनन्दाभिक्लुनीवत्थ

२१६. तेन समयेन बुढी भगंवा सावित्थय विहरित जेतवने अनाथ- 10 पिण्डकस्स आरामे । तेन लो पन समयेन थुल्लनन्दा भिक्कुनी आवंसथं अनिस्सिज्जत्वा चारिकं पक्कामि । तेन लो पन समयेन थुल्लनन्दा भिक्कुनी आवंसथं अनिस्सिज्जत्वा चारिकं पक्कामि । तेन लो पन समयेन थुल्लनन्दाय भिक्कुनिया आवसथो डय्हित । भिक्कुनियो एवमाहंसु — "हन्दाय्ये , भण्डकं नीह-रामा" ति । एकच्चा एवमाहंसु — "न मयं, अय्ये, नीहरिस्साम । यं किञ्चि नहुं सब्बं अम्हे अभियुञ्जिस्सती" ति । थुल्लनन्दा भिक्कुनी पुनदेव तं अवस्य पञ्चागत्त्वा भिक्कुनियो पुन्धि — "अपाय्ये", भण्डकं नीहरित्था" ति ? "न मयं, अय्ये, नीहरिस्हा" ति । युल्लनन्दा भिक्कुनी उज्झायित खिय्यति विपाचेति — "कर्य हि नाम भिक्कुनियो आवसथे डय्हमाने भण्डकं न नीहरिस्सन्ती" ति ! या ता भिक्कुनियो अप्यच्छा ... पे० ... ता उज्झायित्व खिय्यन्ति विपाचेत्ति — कर्य हि नाम अय्या थुल्लनन्दा आवसर्थ अनिस्सिज्जत्वा चारिकं पक्कामी ते ? "सम्बुनी अग्वा" ति ।

१. प्रतिस्विधिते – तीं । २. ती ० पोत्यके निष्य । ३. ह्ल्ब्ये – ती ०, स्वा०, रो ०। ४. प्रप्ये – तीं ०, स्वा०, रो ०। ४. प्रप्ये – तीं ०, स्वा० ; प्रय्ये – रो ० । ॰ एत्य 'क्क्य हि नाम निक्कृतियो, प्रायत्वे क्ष्मृत्ये । प्रथक्ते नीहिरस्तनी ति । या ता जिम्बुतियो प्रप्यिक्ता... ये ०... ता जक्यावित्तं वीपति विपाले क्ष्मित्तं । ५. प्रकस्तो ति – सी ०; प्रकस्ति ति – सी ०;

(२) पञ्चासि

ं विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्सबे, श्रुल्सनन्दा भिक्सुनी भ्रावसयं भनिस्सज्जित्वा चारिकं पक्किमिस्सति ! नेतं, भिक्सबे, भ्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्सबे, भिक्सुनियो इमं सिक्सापदं उद्दिसन्तु –

२१७. "या पन भिक्खुनी आवसयं अनिस्सज्खित्वा कारिकं पक्क-मेय्य, पावित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

२१८. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्कुनी ति ... पे० ... श्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रिषिप्पेता भिक्कुनी ति ।

धावसयो नाम कवाटबद्धो वरुवति ।

स्रिनस्सिज्सरबा चारिकं पक्कमेय्या ति भिक्खुनिया वा सिक्खमानाय वा सामणेरिया वा श्रनिस्सिज्जित्वा परिक्खित्तस्स आवसथस्स परिक्खेपं अतिक्कामेन्तिया आपित पाचित्तियस्स । अपरिक्खित्तस्स आवसथस्स उप-चारं अतिक्कामेन्तिया आपित पाचित्तियस्स ।

२१६. भ्रनिस्सरिजते भ्रनिस्सरिजतसञ्जा पक्कमति, भ्रापत्ति ¹⁵ पाचित्तियस्स । भ्रनिस्सरिजते वेमतिका पक्कमति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स । भ्रनिस्सरिजते निस्सरिजतसञ्जा पक्कमति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

B. 401

R.305 20

ŧn

ग्रकवाटबद्धं ग्रनिस्सज्जित्वा पक्कमति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सज्जिते ग्रनिस्सज्जितसञ्ज्ञा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सज्जिते वेम-तिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । निस्सज्जिते निस्सज्जितसञ्ज्ञा, ग्रनापत्ति ।

२२० अनापत्ति निस्सिज्जित्वा पक्कमति, सित अन्तराये, परिये-सित्वा न लभति, गिलानाय, भ्रापदास, उम्मत्तिकाय, भ्रादिकम्मिकाया ति ।

____

४६. क्लपञ्ञासमपाचित्तियं (तिरक्कानविक्तपरिवायुक्ते)

(१) खब्बिगयाभिक्सनीवस्थ

२२१. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने झनाथ-पिण्डिकस्स भारामे । तेन खो पन समयेन छुब्बीगया भिक्खनियो तिरुच्छान-

१. श्रातिषकामे नितया -- स्था० ।

B 402

R. 306

विज्जं परियापुणित्त । मनुस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेत्ति — "कथं हि नाम भिक्खुनियो तिरच्छानविज्जं परियापुणिस्सन्ति, सेय्यथापि गिहिनियो' कामभोगिनियों" ति ! ग्रस्सोसुं को भिक्खुनियो तेसं मनुस्सानं
उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्खुनियो ग्रप्पिच्छा
...पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम छुव्यगिया ।
भिक्खुनियो तिरच्छानविज्जं परियापुणिस्सन्ती ति ...पे० ... सच्चं किर,
भिक्खवं, छुव्यग्या भिक्खुनियो तिरच्छानविज्जं परियापुणन्ती ति ?
"सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खके, छञ्बस्गिया भिक्खुनियो तिरच्छानविज्जं परियापुणिस्सन्ति ! नेतं, भिक्खके ग्रप्प- 10 सन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खके, भिक्खुनियो इमं सिक्खा-पदं उद्दिसन्तु —

२२२. "या पन भिक्खुनी तिरच्छानविज्जं परियापुणेय्य, पाचि-सियं" ति ।

(३) विभक्तो

२२३. **या पना** तियायादिसा ... पे० ... भिक्**सुनी** ति ... पे० ... म्रयं ।ऽ इमस्मि अत्ये अधिप्पेता भिक्सुनी ति ।

तिरच्छानविज्जा नाम यं किञ्च बाहिरकं श्रनत्थसंहितं । परियापुणेय्या ति पदेन परियापुणाति, पदे पदे श्रापत्ति पाचित्ति-यस्स । श्रक्तराय परियापुणाति, श्रक्तरक्तराय श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२२४. बनापति लेखं परियापुणाति, घारणं परियापुणाति, गुत्तत्थाय 20 परित्तं परियापुणाति, उम्मत्तिकाय, ब्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ५०. पञ्जासमपाचित्तियं (तिरुद्धानविज्ञानाचने)

(१) छ्रव्यग्गियाभिक्सुनीवत्यु

२२४. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरति जेतवने श्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन स्त्रो पन समयेन छुट्यगिया भिक्खुनियो

१-१. गिही काममोगिनियो - सी०; गिहिकामभोगिनियो - रो० । पाचि**लियं - ५३**.

B. 403

तिरच्छानिवज्जं वाचेन्ति । मनुस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति –
"कयं हि नाम भिक्खुनियो तिरच्छानिवज्जं वाचेस्सन्ति, सेय्यथापि गिहिनियो कामभोगिनियों" ति ! ग्रस्सोसुं खो भिक्खुनियो तेसं मनुस्सानं
उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्खुनियो ग्रप्पिच्छा

. ...पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कयं हि नाम छ्रव्यग्यिया
भिक्खुनियो तिरच्छानिवज्जं वाचेस्सन्ती ति ...पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे,
छुद्धागया भिक्खुनियो तिरच्छानिवज्जं वाचेन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुढ़ी भगवा ...पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, छुब्बिगया भिक्खुनियो तिरच्छानविज्जं वाचेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, अप्पसन्नानं 10 वा पसादाय ...पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त –

२२६. "<mark>या पन भिक्खुनी तिरच्छानविज्जं वाचेय्य, पाचित्तियं"</mark> ति ।

(३) विभङ्गो

्र २२७. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ... पे० ... श्रयं इमर्रिम श्रत्ये श्रविप्पेता भिक्खुनी ति ।

तिरच्**दानविज्जा** नाम यं किञ्चि बाहिरकं ग्रनत्थसंहितं ।

बाचेय्या ति पदेन वाचेति, पदे पदे ब्रापत्ति पाचित्तियस्स । ब्रक्ख-राय वाचेति, ब्रक्खरक्खराय श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२२८. भ्रनापत्ति लेखं वाचेति, धारणं वाचेति, गुत्तत्थाय परित्तं वाचेति, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मिकाया ति ।

. *चित्तागारवग्गो पञ्चमो ।

६ ५१. एकपञ्जासमपाचित्तियं

. (सनापुण्या सारामपवेसने)

(१) भिक्खुनीवत्यु

२२६. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवन ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन सम्बहला भिक्छ गामकावासे

^{*} एस्य सी० पोत्यके इमं उहानं दिस्सति -

राजासन्ति युत्तक्रच गिही कूपसमेन च । ददे चीवरावसमं परियापुण वामणे ति ।।

10

एकचीवरा चीवरकम्मं करोन्ति । भिनन्तुनियो धनापुच्छा धारामं पवितित्वा येन ते भिनन्तु तेनुपसङ्कूमिसु । भिनन्तु उज्झायन्ति सिट्यन्ति विपाचेन्ति – कवं हि नाम भिनन्तुनियो धनापुच्छा धारामं पवितित्सन्ती ति ...पे o ... सच्चं किर, भिनन्त्वे, भिनन्तुनियो धनापुच्छा धारामं पविसन्ती ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

(२) पठमपञ्जाति

विगरिह बुढो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्सवे', भिक्सु-नियो श्रनापुच्छा श्रारामं पविसिस्सन्ति ! नेतं, भिक्सवे, श्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्सवे, भिक्सवियो इमं सिक्सापदं उद्दिसन्त्-

"या पन भिक्कुनी ग्रनापुच्छा श्रारामं पविसेय्य, पाचित्तियं" ति । एवञ्चिदं भगवता भिक्कुनीनं सिक्कापदं पञ्ञातं होति ।

(३) पठमानुपञ्जाति

२३०. तेन स्त्रो पन समयेन ते भिक्स् तम्हा आवासा पक्किमिसु ।
भिक्स् नियो — "अय्या पक्कत्ता" ति, आरामं नागमंसु । अय स्त्रो ते भिक्स्
पुनदेव तं आवासं पञ्चार्गाञ्छसु । भिक्स् तेनुपत्रङ्क्तिम्स् आगता" ति,
आपुञ्छा आरामं पविसित्वा येन ते भिक्स् तेनुपत्रङ्क्तिम्स्, उपसङ्क्तित्वा ते
अ. 307
भिक्स् प्रभिवादेत्वा एकमन्तं अट्ठंसु । एकमन्तं ठिता स्त्रो ता भिक्स् नियो ते 15
भिक्स् एतदवोच् — "किस्स तुम्हे, भिगिनियो, आरामं नेव सम्मिञ्ज्य न
पानीय' परिभोजनीय' उपद्वापत्था ति ? भगवता, प्रय्या, सिक्सापदं
पानीय' परिभोजनीय' उपद्वापत्था ति ? भगवता, प्रया, सिक्सापदं
न आगिमम्हा" ति । भगवतो एतमत्यं आरोचेसुं ... पे० ... अनुजानामि,
भिक्स्वते, सन्तं भिक्स् आपुञ्छा आरामं पविसित् । एवं च पन, भिक्स्वने, 20
В. 404
भिक्स्युनियो इमं सिक्सापदं उद्दिसन्तु —

"या पन भिक्खुनी सन्तं भिक्खुं ग्रनापुच्छा ग्रारामं पविसेय्य, पाचि-चियं" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खनीनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(४) बुतियानुपञ्जति

२३१. तेन स्त्रो पन समयेन ते भिक्खू तम्हा ग्रावासा पक्कमित्वा 25

१. स्या० पोस्यके नरिय । २. नागमियु - सी० । ३-३. प्राणियं परिजोजनियं - रो० । ४. तपद्विपिस्या - स्या० । १. सी०, स्या० पोस्यकेषु नरिय ।

R. 308

पुनदेव तं आवासं पञ्चागाँच्छसु । भिस्सुनियो — "भ्रम्या पक्कन्ता" ति भ्रमापुञ्छा भ्रारामं पविसिसु । तासं कुक्कुञ्चं भ्रहोसि — "भगवता भिक्सुनीमं सिक्खापदं पञ्ञातं — 'न सन्तं भिक्सुं भ्रमापुञ्छा भ्रारामो पविसित्स्वो'
ति । मयञ्चम्हा ' सन्तं भिक्सुं भ्रमापुञ्छा भ्रारामं पविसिम्हा । कञ्चि नु सो
भ्रम्यं पाचित्त्यं भ्रापत्तं भ्रापन्ना" ति ? भगवतो एमत्यं भ्रारोचेसुं । भ्रम्यं सो
भगवा एतस्मि निदाने एतस्मि पकरणे भ्रम्मि कथं कत्वा भिक्सू भ्रामन्तेसि
... पे ० ... एवं च पन, भिक्सवे , भिक्सविन्यो इमं सिक्सापदं उद्दिसन्तः —

२३२. "या पन भिक्खुनी जान सभिक्खुकं खारामं धनापुण्छा पवि-सेट्य, पाचित्तियं" ति ।

(४) विसङ्गी

10' २३३. या पना ति या यादिसा ... पे० ... भिनवानी ति ... पे० ... अयं इमिंस्स अत्थे अधिप्पेता भिनवानी ति ।

जानाति नाम सामंवा जानाति, ग्रञ्जे वा तस्सा श्रारोचेन्ति, ते वा ग्रारोचेन्ति ।

सभिक्खुको नाम ग्रारामो यत्थ भिक्खू रुक्खमूले पि वसन्ति ।

श्वनापुच्छा श्वारामं पविजेय्या ति भिक्खुं वा सामणेरं वा श्वारामिकं वा श्रनापुच्छा परिक्खित्तस्स श्वारामस्स परिक्खेपं श्रतिककामेन्तिया श्वापत्ति पाचित्तियस्स । श्रपरिक्खित्तस्स श्वारामस्स उपचारं श्लोकमन्तिया श्वापत्ति पाचित्तियस्स ।

> ग्रभिक्खुके सभिक्खुकसञ्ञा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रभिक्खुके वेमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रभिक्खुके ग्रभिक्खुकसञ्ञा, ग्रनापत्ति ।

२३५. श्रनापत्ति सन्तं भिक्खुं श्रापुच्छा पविसति, श्रसन्तं भिक्खुं श्रनापुच्छा पविसति, सीसानुलोकिका गच्छति, यत्य भिक्खुनियो सन्निपतिता

१. प्रारामं – सी० । २. सी०, स्था०, म० पोत्यकेषु मस्य । ३. मयञ्च – रो०, स्था० । ४. प्रतिककमत्तिया –स्था० ।

D 406

होन्ति तत्य गच्छति, प्रारामेन मग्गो होति, गिलानाय, ब्रापदासु, उम्मल्किय, प्राटिकम्मिकाया ति ।

९ ५२. द्वापञ्ञासमयाचित्तयं (शिक्तुं धक्कीतने)

(१) कप्पितक-छञ्चन्गियाकसहबस्यु

२३६. तेन समयेन बृढो भगवा वेसालियं विहरित महावने क्ट्रागारसालायं । तेन खो पन समयेन प्रायस्मतो उपालिस्स उपज्ञायो भ्रायस्मा
किप्पतको सुसाने विहरित । तेन खो पन समयेन छुब्बिगायानं भिक्खुनीनं अ
महत्तरा भिक्खुनी कालङ्कृता होति । छुब्बिगाया भिक्खुनियो तं भिक्खुनि ।
नीहरित्वा ग्रायस्मतो किप्पतकस्स विहारस्स प्रविद् रे झापेत्वा थूपं कत्वा
गत्त्वा तर्सम यूपे रोदिन्त । श्रय खो ग्रायस्मा किप्पतको तेन सहेन उब्बाब्हो तं यूपं भिन्दित्वा विप्पिकरिस । छुब्बिगाया भिक्खुनियो — "इमिना
किप्पतकन ग्रम्हाकं ग्रय्याय थूपो भिन्नो, हन्द न घातेमा" ति, मन्तेसुं । 10
ग्रञ्जातरा भिक्खुनी ग्रायस्मतो उपालिस्स एनमत्यं ग्रारोचेसि । ग्रायस्मा
किप्पतको विहारा निक्खिमत्वा निलीनो ग्रच्छि । ग्रय खो छुब्बिग्या भिक्खुनियो वेनायस्मतो किप्पतकस्स विहारं तिनुपसङ्किमुं; उपसङ्किमत्वा
ग्रायस्मतो किप्पतकस्स विहारं पासाणेहि च लेड्डूहि च ग्रोत्यरापत्वा, "मतो 15
किप्पतको" ति पक्किमसुं ।

श्रय खो श्रायस्मा कप्पितको तस्मा रित्तया श्रव्चयेन पुब्बण्हसमयं निवासेत्वा पत्तचीवरं श्रादाय वेसालि पिण्डाय पाविसि । श्रद्दसंसु खो छव्व- । विगया भिक्खुनियो श्रायस्मन्तं कप्पितकं पिण्डाय चरन्तं । दिस्वान एवमाहंसु — "श्रयं कप्पितको जीवति, को नु खो ग्रम्हाकं मन्तं संहरी" ति ? श्रस्सोसुं 20 खो छब्बिग्या भिक्खुनियो — "श्रय्येन किर उपालिना श्रम्हाकं मन्तो संहटो" ति । ता श्रायस्मन्तं उपालि श्रक्कोसिसु — कथं हि नाम श्रयं कासाचदो स्वस्वप्यन्तो निहीनजच्चो श्रम्हाकं मन्तं संहरिस्सती ति ! या ता भिक्खु-

१. महत्त्वतरा – सी० । २. कालकता – स्या०, सी० । ३. तं झापेत्वा – स्या० । ४. पिकरीत – सी०, म०, री० । ५. तं – सी० । ६. संहरती – स्या०, री० । ७ कसावटो – स्या० रो० ।

19 9/19

15

B. 407

नियो प्रप्रिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कयं हि नाम खब्बिग्गया भिक्खुनियो ग्रय्यं उपार्ति भक्कोसिस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे, खब्बिग्गया भिक्खुनियो उपार्ति भ्रक्कोसन्ती ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

(२) पञ्जात

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, छब्ब-गिगया भिक्खुनियो उपालि अक्कोसिस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, अप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

२३७. **"या पन भिक्खुनी भिक्खुं ग्रक्को**सेय्य वा परिभासेय्य वा, ¹⁰ पाचितियं" ति ।

(३) विमङ्गो

२३८. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... **भिक्खुनी** ति ... पे० ... श्रयं इमिर्स्स अत्ये अधिप्पेता भिक्खुनी ति ।

भिक्कुं तिउपसम्पन्नं । श्रक्कोसेय्य वा ति दसहि वा श्रक्कोसवत्यूहि श्रक्कोसति एतेसं वा श्रञ्जातरेन, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

परिभासेय्य वा ति भयं उपदंसेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२३१. उपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जा ब्रक्कोसति वा परिभासति वा, ब्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने बेमतिका ब्रक्कोसति वा परिभासति वा, ब्रापत्ति पाचित्तियस्स । उपसम्पन्ने ब्रनुपसम्पन्नसञ्जा' ब्रक्कोसति वा परि-भासति वा. ब्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

धनुपसम्पन्नं धक्कोसति वा परिभासति वा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । धनुपसम्पन्ने उपसम्पन्नसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । धनुपसम्पन्ने वेमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । धनुपसम्पन्ने ग्रनुपसम्पन्नसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

२४० मनापत्ति म्रत्थपुरेक्खाराय, धम्मपुरेक्खाराय, म्रनुसासनि-पुरेक्खाराय^{*}, उम्मत्तिकाय, म्रादिकम्मिकाया ति ।

१. उपसम्पन्नसञ्ज्ञा - ती०। २. धनुसासनीपुरेक्साराय - सी०, स्या०।

R. 310

६ ४३. तेपञ्जासमपाचित्तयं

(१) भण्डनकारिकाचण्डकाळीवत्व

२४१ तेन समयेन बढो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने भनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन चण्डकाळी भक्खनी भण्डन-कारिका होति कलहकारिका विवादकारिका अस्सकारिका सङ्घे ग्रधिकरण-कारिका । शत्लानन्दा भिक्लानी तस्सा कम्मे करीयमाने पटिक्कोसति । तेन खो पन समयेन थल्लनन्दा भिक्खनी गामकं ग्रगमासि केनचिदेव करणीयेन। 5 ग्रय खो भिक्खनीसङ्को - "यल्लनन्दा भिक्खनी पक्कन्ता" ति चण्डकाळि भिक्खनि ग्रापत्तिया ग्रदस्सने उक्खिप । थल्लनन्दा भिक्खनी गामके तं करणीयं तीरेत्वा पुनदेव सार्वात्य पच्चागच्छि । चण्डकाळी भिक्सनी थल्लनन्दाय भिक्खनिया ग्रागच्छन्तिया नेव ग्रासनं पञ्जापेसि न पादोदकं पादपीठं पादकश्रलिकं जपनिक्खिपः न पच्चगान्त्वा पत्तचीवरं पटिग्गहेसि 10 न पानीयेन आपिन्छ । थल्लनन्दा भिक्खनी चण्डकाळि भिक्खनि एतद-वोच – "किस्स त्वं. ग्रय्ये. सयि ग्रागच्छन्तिया नेव ग्रासनं पञ्ञापेसि न पादोदकं पादपीठं पादकश्रालकं उपनिक्खिपः न पच्चगगन्त्वा पत्तचीवरं पटिग्गहेसि न पानीयेन ग्रापच्छी" ति ? "एवं हेतं, ग्रय्ये, होति यथा तं,ग्रना-थाया" ति । "किस्स पन त्वं, ग्रय्ये, ग्रनाथा" ति ? "इमा मं, ग्रय्ये, भिक्ख- 14 नियो - "ग्रयं ग्रनाथा ग्रप्पञ्ञाता. नत्थि इमिस्सा काचि पतिवत्ता" ति. ग्रापतिया ग्रदस्सने उक्खिपंस" ति । थल्लनन्दा भिक्खुनी - "बाला एता ग्रब्यत्ता एता नेता जानन्ति कम्म वा कम्मदोसं वा कम्मविपत्ति वा कम्म-सम्पत्ति वाति. चण्डीकता गणं परिभासि । या ता भिक्खनियो ग्रप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम ग्रय्या 👊 थुल्लनन्दा चण्डीकता गणं पश्चिमासिस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर. भिक्खवे, थुल्लनन्दा भिक्खनी चण्डीकता गणं परिभासी ति ? "सच्चं. भगवा'' ति ।

(२) पञ्जिति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, थुल्लनन्दा

१. चण्डकाली - सी०, स्या० रो०, । २. करियमाने - रो०; कविरमाने - स्या०, सी० । इ. पण्चापञ्चि-सी०। ४. पञ्चापेसि - म० । ४. पादकठनिक - सी०, म० । ६. पानियेन - रो० । ७. कोचि - स्या०, रो० । ८. ब्रब्यसा - सी० । ६. नेव - रो० । १०. परिजासित - स्या० ।

D 408

p. 311

भिक्कुनी चण्डीकता गणं परिभासिस्सिति ! नेतं, भिक्क्बे, ग्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे॰ ... एवं च पन, भिक्क्बे, भिक्कुनियो इमं सिक्कापदं उद्दिसन्तु —

२४२. "या पन भिक्खुनी चण्डीकता गणं परिभासेय्य, पाचि-⁵ तियं" ति ।

(३) विभक्तो

.२४३. **या पना** ति या याविसा ...पे०... **भिक्खुनी ति** ...पे०... श्रयं इमस्मि श्रत्ये श्रविष्पेता भिक्खनी ति ।

> चण्डीकता नाम कोघना वुच्चति । गणो नाम भिक्खनीसङ्को वच्चति

परिभासेच्या ति 'बाला एता ग्रब्यत्ता एता नेता जानन्ति कम्मं वा कम्मदोसं वा कम्मविपत्ति वा कम्मसम्पत्ति वा' ति परिभासति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । सम्बद्धला भिक्खुनियो वा एकं भिक्खुनि वा ग्रनुपसम्पन्नं वा परिभासति, ग्रापत्ति इक्कटस्स ।

२४४. ग्रनापत्ति ग्रत्थपुरेक्खाराय, धम्मपुरेक्खाराय, ग्रनुसासनि-15 पुरेक्खाराय^र, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ५४. चतुपञ्जासमपाचितियं (निमन्तितवादने)

(१) बाह्मणनिमन्तनबस्य

२४४. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने अनाय-पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन अञ्ज्ञतरो ब्राह्मणो भिक्खुनियो निमन्तेत्वा भोजेसि । भिक्खुनियो भुत्तावी पवारिता ज्ञातिकुलानि गन्त्वा एकच्चा भुञ्जिसु एकच्चा पिण्डपातं ग्रादाय अगमंसु । अथ खो सो ब्राह्मणो 20 पटिविस्सके एतदवोच — "भिक्खुनियो मया अय्या सन्तप्यिता, एथ तुम्हे पि सन्तप्येस्सामी" ति । ते एवमाहंसु — "कि त्वं, अय्य', अम्हे सन्तप्ये-स्सिस ! या पि तया निमन्तिता ता पि अम्हाकं घरानि आगन्त्वा एकच्चा

१. सिक्सुनिसङ्को - म॰। २. अनुसासनीपुरेक्साराय - सी०, स्या० । ३. प्रव्ये - सी०; प्रव्यो - रो०. म०।

25

R. 409

सुङ्जिसु एकच्या पिण्डपातं आदाय ग्रगसंयू" ति । ग्रथ सो सो ब्राह्मणो उज्झायित सिव्यति विपाचेति — "कयं हि नाम भिक्सुनियो ग्रम्हाकं घरे भुञ्जित्वा ग्रञ्जात्र भुञ्जिस्सन्ति, न चाहं पटिवसो यावदत्यं दातुं" ति ! ग्रस्तोसुं सो भिक्सुनियो तस्स ब्राह्मणस्स उज्झायन्तस्स सिव्या-चेन्तस्स । या ता भिक्सुनियो ग्रप्पच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति सिव्यन्ति 5 विपाचेन्ति – कयं हि नाम भिक्सुनियो भुतावी पवारिता ग्रञ्जात्र भृञ्जि-स्तन्ति ति ... पे० ... सच्चं कर, भिक्स्बन्ते भिक्सुनियो भुतावी पवारिता ग्रञ्जित्वो ग्रन्तावी ति ... पं० ... सच्चं कर, भिक्स्बन्ते भिक्सुनियो भुतावी पवारिता ग्रज्जनस्ती ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

(२) पञ्जासि

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो मुत्तावी पवारिता ग्रञ्ञात्र भुञ्जिस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्पसन्नानं 10 वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त —

२४६. "या पन भिक्खुनी निमन्तिता वा पवारिता वा खादनीयं वा भोजनीयं वा खादेय्य वा भुङजेय्य वा, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गी

२४७. या पना ति या यादिसा ...पे०... भिक्खुनी ति ...पे०... ऋयं 15 इमस्मि श्रत्ये अधिप्पेता भिक्खुनी ति ।

निमन्तिता नाम पञ्चन्नं भोजनानं ग्रञ्ञतरेन भोजनेन निमन्तिता । पवारिता नाम ग्रसनं पञ्जायति, भोजनं पञ्जायति, हत्थपासे

पवारिता नाम ग्रसनं पञ्जायति, भोजन पञ्जायति, हत्थपार ठिता ग्रमिहरति, पटिन्खेपो पञ्जायति ।

खादनीयं नाम पञ्च भोजनानि – यागुं यामकालिकं सत्ताहकालिकं 20 यावजीविकं ठपेरवा श्रवसेसं खादनीयं नाम ।

भोजनीयं नाम पञ्च भोजनानि – ग्रोदनो, कुम्मासो, सत्तु, मच्छो, मंसं ।

खादिस्सामि भुञ्जिस्सामी ति पटिग्गण्हाति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रज्झोहारे श्रज्झोहारे ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२४८. निमन्तिते * निमन्तितसञ्जा खादनीयं वा भोजनीयं वा

पाणिसियं-४४.

१. बासनं – सी०, स्या० ।

B 410

R 411

..5

खादति वा भञ्जति वा. ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । निमन्तिते वेमतिका खाटनीयं वा भोजनीयं वा खादति वा भञ्जति वा प्रापनि पाचिनियस्य । विस्रक्ति ग्रनिमन्तितसङ्ख्या खादनीयं वा भोजनीयं वा खादनि वा भञ्जनि वा ग्रापनि गानिनगरमः ।

यामकालिकं सत्ताहकालिकं यावजीविकं ग्राहारत्थाय पटिग्गण्डाति. भापत्ति दुक्कटस्स । अज्झोहारे अज्झोहारे भ्रापत्ति दुक्कटस्स ।

२४६. ग्रनापत्ति ग्रनिमन्तिता ग्रप्पवारिता, यागं पिवति, सामिके भ्रपलोकेत्वा भञ्जति, यामकालिकं सत्ताहकालिकं यावजीविकं सति पुच्चये परिभञ्जति, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकस्मिकाया ति ।

६ ४४. पञ्चपञ्जासमयाचिनिय (कलमच्छेरे)

(१) कलमच्छरिनीवस्थ

२५०. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने भ्रनाथ-R. 312 16 पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन ग्रञ्जातरा भिक्खनी सावत्थियं ग्रञ्जातरिस्सा विसिखाय पिण्डाय चरमाना येन ग्रञ्जातर कलं तेनपसङ्गीम . उपसङ्घीत्वा पञ्जाते ग्रासने निसीदि । ग्रथ खो ते मनस्सा त भिक्खनि भोजेत्वा एतदवोच - "ग्रञ्ञा पि, ग्रय्ये, भिक्खनियो ग्रागच्छन्त" ति । ्र ग्रथ खो सा भिक्खनी कथं हि नाम भिक्खनियो नागच्छेय्य ति. भिक्खनियो उपसङ्क्षित्वा एतदवोच - "ग्रमकस्मि, ग्रय्ये, ग्रोकासे वाळा सनला चण्डो बलिबहो र चिक्खल्लो श्रोकासो । मा खो तत्य ग्रगमित्या'' ति । ग्रञ्जातरा पि भिक्खनी तस्सा विसिखाय पिण्डाय चरमाना येन तं कुलं तेनपसङ्कि: उपसङ्गित्वा पञ्जाते ग्रासने निसीदि । ग्रथ खो ते मनस्सा तं भिक्खनि 20 भोजेत्वा एतदवोच - "किस्स. ग्रय्ये. भिक्खनियो न ग्रागच्छन्ती" ति ? अथ खो सा भिक्खनी तेसं मनस्सानं एतमत्थं आरोचेसि । मनस्सा उज्झा-यन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्खनी कुलं मच्छरायिस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खनी कुलं मच्छरायती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

^{*-*. &#}x27;निमन्तिते निमन्तितस्रक्ष्मा ... पाचित्तियस्त' इति पाठो सी०, रो० पोरचकेसु नस्यि । १. निमन्तिता - म०, रो०। २. सी० पोत्यके नित्य : प्रथ्या - स्था०। ३. बाला - स्था०, रो०। ४. बलिवहो - सी०; बलीवहो - रो० ।

R. 313

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे ० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनी कुलं मच्छरायिस्सति ! नेतं, भिक्खवे, प्रप्यसभानं वा पसादाय ...पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खनियो इसं सिक्खापदं उद्दिसन्त —

२५१. "या पन भिक्खुनी कुलमच्छ्ररिनी ग्रस्स, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

२५२. **या पना** ति या यादिसा ... पे ०... भिक्कुनी ति ... पे० ... अ अयं इमस्मि अत्थे अधिप्येता भिक्कनी ति ।

कुलं नाम चत्तारि कुलानि – खत्तियकुलं, ब्राह्मणकुलं, वेस्सकुलं, सुदृकुलं ।

मच्छिरिनी ग्रस्सा ति कथं भिक्खुनियो नागच्छेट्युं ति भिक्खुनीनं सन्तिके कुलस्स ग्रवण्णं भासति, प्रापत्ति पाचित्तियस्स । कुलस्स वा सन्तिके 10 भिक्खुनीनं ग्रवण्णं भासति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

२५३. ग्रनापत्ति कुलं न मच्छरायन्ति सन्तं येव ग्रादीनवं ग्राचि-क्सति, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

९ ५६. छपञ्जासमपाचित्तियं (अभिन्तुकावाते वस्तूपगमने)

(१) सम्बहुलाभिक्सुनीवत्यु

२४४. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्य्यं विहरति जेतवने म्रनाथ-पिण्डकस्स आरामे। तेन खोपन समयेन सम्बहुला भिक्खुनियो गामकावासे । वस्सं वुत्था सावत्य प्रगमंसु। भिक्खुनियो ता भिक्खुनियो एतववोचुं — "कत्याय्यायो वस्सं बुत्था? किच्च मोबादो इद्धो म्रहोसी" ति? "नत्यय्यो, तत्य भिक्खू; कुतो स्रोबादो इद्धो भिक्सिती" ति? या ता भिक्खुनियो सप्पच्छा...पे०... ता उज्हायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम भिक्खुनियो प्रभिक्खुके माबासे वस्सं विसस्सन्ती ति...सच्चं किर, १० भिक्खुने प्रभक्षुनियो स्रभिक्खुके माबासे वस्सं वसन्ती ति? "सच्चं, भगवा" ति।

१. मणति – सी० । २-२. बस्संबुद्धा – म० । ३. नस्थाय्ये – म० ।

B. 412

(२) यङङासि

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिनस्त्रके, भिनस्तु-नियो प्रभिक्सुके प्रावासे वस्सं विसस्सन्ति ! नेतं, भिक्सवे, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ...पे० ... एवं च पन, भिक्सवे, भिक्सुनियो इमं सिक्सापदं उद्दिसन्तु —

२४४. "या पन भिक्खुनी अभिक्खुके झावासे वस्सं वसेय्य, पाचि-नियं" ति ।

(३) विभक्ती

२५६**. या पना** ति या यादिसा ... पे० ... **भिक्खुनी** ति ... पे० ... म्रयं डमस्सि म्रत्ये म्रधिप्पेता भिक्खनी ति ।

श्रभिक्खुको नाम आवासो न सक्का होति श्रोवादाय वा संवासाय 10 वा गन्तुं। वस्सं विसस्सामी ति सेनासनं पञ्ञापेति पानीयं परिभोजनीयं उपद्वापेति परिवेणं सम्मज्जति, आपत्ति दुक्कटस्स । सह श्रहणुग्गमना अग्रपति पाजिन्त्यस्स ।

२५७. ग्रनापत्ति वस्सुपगता भिक्ष् पक्कत्ता वा होन्ति विद्यम्ता वा कालङ्कृता वा पक्षसङ्कृता वा, ग्रापदासु, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मि-। काया ति ।

६ ५७. सत्तपञ्जासमपाचित्तियं (न प्वारणे)

(१) वस्संबुत्थाभिक्खुनीवस्य

२५.८. तेन समयेन बृद्धो भगवा साविषयं विहरित जेतवने प्रनाथ-पिण्डिकस्स ध्रारामे । तेन खो पन समयेन सम्बहुला भिक्खुनियो गामका-वासे वस्स बृत्या सावित्यं ध्रगमंग्रु । भिक्खुनियो ता भिक्खुनियो एतदबोचुं-"कत्थाय्यायो वस्स बृत्या ; कत्य भिक्खुसङ्खो पवारितो" ति ? "न मयं, 20 ध्रय्ये, भिक्खुसङ्खं पवारेमा" ति । या ता भिक्खुनियो ग्रप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथ हि नाम भिक्खुनियो वस्सं बृत्या भिक्खुसङ्खं न पवारेस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खुने , भिक्खुनियो

R. 314

१. पष्टकाचेति – म० । २. उपद्वयेति – स्या०, म० । ३. **बस्सू**पगता – सी० । ४. काल-कता – सी०, स्या० ।

वस्सं वृत्था भिक्खुसङ्कं न पवारेन्ती ति ? "सच्चं, मनवा" ति ।

(२) प्रवच्यात विगरहि बुद्धो भगवा ...पे०... कयं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो वस्सं बुत्या भिक्खुसङ्घं न पवारेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, श्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे. भिक्खनियो इमं सिक्खापदं

उद्दिसन्तु – २५६. "या पन भिक्खुनी वस्सं बुत्या उभतोसङ्के तीहि ठानेहि न पवारेज्य विटेन वा सतेन वा परिसङ्गय वा. पाचितियं" ति ।

(३) विसङ्गे

२६०. **या पना** तिया यादिसा...पे०... **भिक्खुनी** ति...पे०... ग्रयं डर्मास्म ग्रत्थे ग्रधिप्पेता भिक्खनी ति।

वस्सं बुत्या नाम पुरिमं ना तेमासं पिच्छमं वा तेमासं बुत्या। १० उभतोसङ्घे तीहि ठानेहि न पवारेस्सामि दिट्ठेन वा सुतेन वा परिसङ्काय वा ति धरं निम्बित्तमत्ते झापत्ति पाचित्तियस्स ।

ँ६१. श्रनापत्ति सति श्रन्तराये, परियेसित्वा न लभित, गिलानाये, श्रापदासु, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ४८. ब्रहुपङ्गासमपाचित्तिय (न बोबावगमने)

(१) छब्बग्गियभिक्खुवत्यु

२६२. तेन समयेन बुढो भगवा सक्केषु विहरित कपिलवत्थुस्मि निग्नो- 15 धारामे । तेन खो पन समयेन छ्रव्यनिगया भिक्क् भिक्कुनूपस्सय' उपसङ्क-मित्वा छ्रव्यनिगया भिक्कु-मित्वा छ्रव्यनिगया भिक्कु-मित्वा छ्रव्यनिगया भिक्कु-नियो छ्रव्यनिगया भिक्कु-नियो छ्रोवादं गमिस्सामा' ति । "यं पि मयं, प्रय्ये, गच्छुर्याम श्रोवादस्स कारणा, ग्रय्या छ्रव्यनिगया इधेव ग्रागन्त्वा' ग्रय्टे श्रोवदन्ती'' ति । या ता भिक्कुनियो ग्रप्टिच्छा ... पे०... ता उज्ज्ञायन्ति २० खिव्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम छ्रव्यगिया भिक्कुनियो ग्रोवादं न

B. 413

१. भिक्सुनुपस्सयं – म० । २. एथय्ये – सी०, स्या०, रो० । ३. सी० पोत्यके

D 315

D 414

गच्छित्सन्ती ति ... पे०... सच्चं किर, भिक्खवे, छब्बन्गिया भिक्खुनियो स्रोबादं न गच्छन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुढो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्सबे, छब्ब-गिया भिक्सुनियो ग्रोबादं न गच्छिस्सन्ति ! नेतं, भिक्सबे, ग्रप्पसन्नानं व पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्सबे, भिक्सुनियो इमं सिक्सापदं उद्दिसन्तु –

्र २६३. "या पन भिक्खुनी झोबादाय वा संबासाय वा न गच्छोय्य, पाकित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

२६४. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ... पे० ... 10 म्रयं इमस्मि म्रत्ये ग्रधिप्पेता भिक्खुनी ति ।

क्रोबादो नाम ग्रद गरुधाम्मा ।

संवासो नाम एककम्मं एकुद्देसो समिसक्खाता । घोवादाय वा संवासाय वा न गर्चछिस्सामी ति धुरं निक्खित्तमत्ते श्रापत्ति पाचित्तियस्स । २६५. ग्रनापत्ति सति प्रन्तराये, परियेसित्वा दुतियिक भिक्खीन न

15 लभित, गिलानाय, श्रापदासु, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ५६. ऊनसद्विमपाचित्तियं (उपोसवपुण्डने)

(१) भिक्खुनीवत्यु

२६६. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने ध्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो उपोसयं पि न पुच्छन्ति ग्रोवादं पि न याचिन्त । भिक्खु उज्झायिन्त खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्खुनियो उपोसयं पि न पुच्छिस्सिन्ति ग्रोवादं पि न याचि-श्रसन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खुने, भिक्खुनियो उपोसयं पि न पुच्छन्ति ग्रोवादं पि न याचन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जिस

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो

१. समसिक्सता - म० । २. याबेस्सन्ती - सी०।

उपोसवं पि न पुच्छिस्सन्ति झोवादं पि न याचिस्सन्ति ! नेतं, भिन्सवे, अप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिन्सवे, भिन्सवुनियो इसं सिन्स्वापदं उडिसन्त —

२६७. "अन्वद्धनासं भिक्कुनिया भिक्कुसङ्कतो हे धम्मा पर्व्यासि-सितम्बा'- उपोसथपुरुष्ठकं च श्रोवादूपसङ्कमनं च । तं श्रतिक्कामेन्तिया व

(३) विमङ्गी

२६८ **अन्यद्वभासं** ति अनुपोसथिकं । **उपोसथो** नाम द्वे उपोसथा – चातुद्दसिको च पन्नरसिको च । **ओवादो** नाम अट्ठ गरुधम्मा । उपोसथं पि न पुच्छिस्सामि ओवादं पि न याचिस्सामी ति घरं निक्खितमत्ते आपत्ति पाचित्तियस्स ।

२६६. अनापति सति अन्तराये, परियेसित्वा दुर्तियिकं भिक्सुनि न लभति, गिलानाय, आपदासु, उम्मत्तिकाय, आदिकम्मिकाया ति ।

६ ६०. सिंहुमपाचित्तियं (पसासमण्डभेवापन) (१) पसासमण्डवस्थ

२७०. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं बहरति जेतवने मनाथ-पिण्डकस्स मारामे । तेन खोपन समयेन अरुञ्जातरा भिक्खुनी पसाखे जातं गण्डं पुरिसेन सिंद्ध एकेनेका भेदापेसि । अप्य खो सो पुरिसो तं भिक्खुनि 15 दूसेतुं उपक्किम । सां विस्सरमकासि । भिक्खुनियो उपघावित्वा तं भिक्खुनि एतदबोचुं – "िकस्स त्वं, अय्ये, विस्सरमकासी" ति ? अय खो सा भिक्खुनी भिक्खुनीनं एतमत्यं आरोचेसि । या ता भिक्खुनियो अपिण्च्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्खनी पसाखे जातं गण्डं पुरिसेन सिंद्ध एकेनेका भेदापेस्तती ति ...पे० ... सच्चं किर, 20 मिक्खबं, भिक्खुनी पसाखे जातं गण्डं पुरिसेन सिंद्ध एकेनेका भेदापेसी ति ?

(३) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ....ॄकथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनी

R 415

P. 316

१. प्रत्यद्वमासं - स्या०। २. पञ्चासीसितब्बा - म०। ३. पण्णरसिको - सी०। ४. सा भिक्कुमी - स्वा०।

10

15

20

R. 317

पसाखे जातं गण्डं पुरिसेन सिद्धं एकेनेका भेदापेस्सति ! नेतं, भिक्खवे, म्रप्यसन्नानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त—

२७१. "या पन भिक्खनी पसाखे जालं गण्डं वा रहितं वा ग्रनप-अलोकेत्वा सङ्कं वा गणं वा पुरिसेन सींठ एकेनेका भेवापेय्य वा फालापेय्य वा भोवापेय्य वा ग्रालिम्पापेय्य वा बन्धापेय्य वा मोचापेय्य वा, पाचि-क्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

B. 416 २७२. **या पना** ति या यादिसा ...पे०... भिश्<mark>यकुनी</mark> ति ...पे० ... श्रयं इमस्मि ऋत्ये ग्रविप्पेता भिक्कुनी ति ।

पसालं नाम अघोनाभि उद्भजाणुमण्डलं। जातं ति तत्थ जातं। गण्डो नाम यो कोचि गण्डो। इहितं नाम यं किञ्चि वणो'। समयलोकेस्वा ति सनापुच्छा। सङ्को नाम भिक्लनीसङ्को वच्चति।

गणी नाम सम्बहुला भिक्खुनियो बुच्चन्ति ।

पुरिसो नाम मनुस्सपुरिसो, न यक्खो, न पेतो, न तिरच्छानगतो, विज्ञ पटिबलो दुसेतुं।

सिंद्धिति एकतो।

एकेनाति पूरिसो चेव होति भिक्खनीच।

२७३. मिन्दा ति आणापेति, आपत्ति दुनकटस्स । भिन्ने आपत्ति पाचित्तियस्स । फालेही ति आणापेति, आपत्ति दुक्कटस्स । फालिते आपत्ति पाचित्तियस्स । धोवा ति आणापेति, आपत्ति दुक्कटस्स । धोविते आपित्त पाचित्तियस्स । आलिस्पा ति आणापेति, आपत्ति दुक्कटस्स । लित्ते आपित्त पाचित्तियस्स । बन्धाही ति आणापेति, आपित्त दुक्कटस्स । बद्धे आपित्त पाचित्तियस्स । बन्धाही ति आणापेति, आपित्त दुक्कटस्स । बद्धे आपित्त पाचित्तियस्स । मोचेही ति आणापेति, आपित्त दुक्कटस्स । मृत्ते आपित्त पाचित्तियस्स ।

१. वर्षितं - म०। २. वणं - स्था०, म०। ३. वीते - स्था०, रो०। ४. बन्धा - सी०। ५. बन्धे - सी०, स्था०।

R 417

२७४. श्रनापत्ति श्रपलोकेत्वा नेदापेति वा फालापेति वा घोवापेति वा ग्रालिम्पापेति वा वन्धापेति वा गोचापेति वा, या काचि विञ्त्र दुर्तियिका होति, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मिकाया ति ।

* भारामवन्गो ~~सु~~हो ।

६ ६१. एकसद्विमपाचित्तियं (गम्भिनीबुद्वापने)

(१) गविभनीभिक्खनीवत्य

२७५. तेन समयेन बुढ़ो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो गब्भिनि बुट्टा- 5 पेन्ति । साँ पिण्डाय चरति । मनुस्सा एवमाहंसु – "देषय्याय" भिक्खं, गरुभारा अय्या" ति । मनुस्सा उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति—"क्षं हि नाम भिक्खुनियो गब्भिनि बुट्टापेस्सन्ती" ति ! अस्सोसुं को भिक्खुनियो तस मनुस्सानं उज्ज्ञायन्तानं खिय्यन्तानं विषाचेन्तानं । यात भिक्खुनियो अप्पिच्छा ...पे ०... ता उज्ज्ञायन्ति विय्यन्ति विषाचेन्ति – कथं हि नाम 10 भिक्खुनियो गब्भिन बुट्टापेस्सन्ती ति ...पे ०... सच्चं किर, भिक्खने, भिक्खु-नियो गब्भिनि बुट्टापेन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि वृद्धो भगवा ...पे० ... कथ हि नाम, भिक्खवे, भिक्खु-नियो गब्भिनि बुट्टापेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ...पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु — २७६. "या पन भिक्खनो गब्भिन बद्दापेय्य, पाचिसियं" ति ।

(३) विभङ्गो

२७७. **या पना** ति या यादिसा ...पे०... भिक्कुनी ति ...पे०... ग्रयं इमस्मि ग्रत्थे श्रीधप्पेता भिक्कुनी ति । गश्चिमनी नाम ग्रापन्नसत्ता वच्चति । वदापेय्या ति उपसम्पादेय्य ।

दुतिया — स्या०। °एत्य सी० पोत्यके इमं उड्डानं दिस्सति— भारासम्बद्धीय चण्डी च मुक्टेस्य कुलमञ्जूरी । बस्त्यस्वारणी बादा है पम्मा पद्मावेत चाति ॥ २. ता — सी० । ३. चरन्ति — सी० । ४. देवाय्याय – म० । वाचितिय-४४.

D. 318

B 418

10

बुट्टापेस्सामी ति गणं वा ब्रावरिनि वा पत्तं वा चीवरं वा परिये-सति, सीमं वा सम्मन्नति, आपत्ति दुवकटस्स । ञ्रात्तिया दुवकटं । द्वीहि कम्मवाचाहि दुवकटा । कम्मवाचापरियोसाने उपज्ञायाय ब्रापत्ति पाचि-त्तियस्स । गणस्स च ब्राचरिनिया च ब्रापत्ति दक्कटस्सं ।

२७६. ग्रिक्शनिया गब्भिनिसञ्जा बुद्वापेति, श्रापत्ति पाचित्ति-यस्स । गब्भिनिया बेमितका बुद्वापेति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । गब्भिनिया श्रगब्धिनिसञ्जा' बुद्वापेति, श्रनापत्ति । श्रगब्भिनिया गब्भिनिसञ्जा, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रगब्भिनिया बेमितिका, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रगब्भिनिया श्रगब्भिनिसञ्जा, श्रनापत्ति ।

२७६. ग्रनापत्ति गब्भिनि ग्रगब्भिनिसञ्जा बुटुापेति, ग्रगब्भिनि ग्रगब्भिनिसञ्जा बुट्टापेति, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ६२. बासद्विमपाचित्तियं (पायन्तीबृहापने)

(१) पायन्तीभिक्खुनीवत्यु

२८०. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावस्थियं विहरित जेतवने अनाथपिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो पार्यान्त बुट्टापेन्ति ।
सा पिण्डाय चरित । मनुस्सा एवमाहंसु – "देथय्याय भिक्खं, सदुित। पिका अय्या ति । मनुस्सा उज्झायिन्त खिय्यन्ति विपाचेन्ति – "कथं
हि नाम भिक्खुनियो पार्यान्त बुट्टापेस्सन्ती" ति ! अस्सोसु खो भिक्खुनियो
तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्खुनियो
अपिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम
भिक्खुनियो पार्यान्त बुट्टापेस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खने, भिक्खुविवी पार्यान्त बुट्टापेन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खने, भिक्खु-

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्ख्नियो पायस्ति बुद्धापेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, श्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ...

१. पाचित्तयस्य – सी० । २. गडिमनीसङ्ब्या – सी०,स्या०, रो० । ३ धनकिमनी-सञ्जा – सी०, स्या०, रो० । ४. सदुतिया – स्या० ।

10

R 419

एवं च पन, भिक्सवे, भिक्खुनियो इस सिक्खापद उद्दिसन्तु — २८१. "वा पन भिक्खनी पार्योन्त बटापेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभज्ञो

२८२. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ... पे० ... भ्रयं इमस्मि ग्रत्थे श्रविप्पेता भिक्खुनी ति ।

पायन्ती नाम माता वा होति' धाती' वा । बटापेट्या ति उपसम्पादेय्य ।

बुट्टापेस्सामी ति गणं वा श्राचरिर्ति वा पत्तं वा चीवरं वा परिमे-सित, सीमं वा सम्मन्नति, आपत्ति दुवकटस्स । ञत्तिया दुवकटं । द्वीहि कम्मवाचाहि दुवकटा । कम्मवाचापरियोसाने उपज्झायाय श्रापत्ति पाचित्ति-यस्स । गणस्स च श्राचरिनिया च श्रापत्ति दुवकटस्स ।

२६३. पायन्तिया पायन्तिसञ्जा बृह्यपेति, प्रापत्ति पाचित्तियस्स । पायन्तिया वेमतिका बृह्यपेति, श्रापत्ति बुक्कटस्स । पायन्तिया श्रपायन्ति-सञ्जा बृह्यपेति, श्रनापत्ति । श्रपायन्तिया पायन्तिसञ्जा, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रपायन्तिया वेमतिका, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रपायन्तिया वेमतिका, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रपायन्तिया व्रपायन्ति ।

२६४. श्रनापत्ति पायन्ति श्रपायन्तिसञ्जा बुट्टापेति, श्रपायन्ति श्रपायन्तिसञ्जा बुट्टापेति, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मिकाया ति ।

> ६ ६ ३. तेसिट्टिमपाचित्तियं (ध्रासिक्सतसिक्सावृहापने)

(१) छुधम्मसिक्खावत्यु

२८५. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो हे वस्सानि छसु धम्मेमु असिक्खितसिक्खं सिक्खमानं बुद्घापेन्ति । ता बाला होन्ति अब्यत्ता 20 न जानन्ति कप्पियं वा अकप्पियं वा । या ता भिक्खुनियो अप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्खुनियो हे वस्सानि छसु धम्मेमु असिक्खितसिक्खं सिक्खमानं बुद्घापेस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं

१-१. होतु वाति - म० । २. ग्रवायन्तीसञ्ज्ञा - स्या० ।

n 910

B 420

कर, भिक्खने, भिक्खुनियो हे वस्सानि खुसु धम्मेसु श्रीसिक्खितसिक्खं सिक्खमानं बुद्वापेन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरिह बुद्धो भगवा ...पे० ... कथं हि नाम, भिक्खने, भिक्खुनियो हे वस्सानि छसु धम्मेसु श्रीस-क्खितसिक्खं सिक्खमानं बुद्वापेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खने, ग्रप्पसभानं वा 5 पसादाय ... पे० ... विगरिहत्वा धर्मिम कथं कत्वा भिक्ख ग्रामन्तेसि —

"ग्रनुजानामि, भिक्खने, सिक्खमानाय हे वस्सानि छसु घम्मेसु सिक्खा-सम्मुति' वातुं । एवं च पन, भिक्खने, वातन्त्रा । ताय सिक्खमानाय सङ्घं उपसङ्कमित्वा एकंसं उत्तरासङ्गं करित्वा भिक्खुनीनं पादे वन्दित्वा उक्कुटिकं निसीदित्वा ग्रञ्जाल पग्गहेत्वा एवमस्स वचनीयो – 'ग्रहं, ग्रय्ये, इत्यन्नामा 10 इत्यन्नामाय ग्रय्याय सिक्खमाना । सङ्घं हे वस्सानि छसु घम्मेसु सिक्खा-सम्मुति याचामी' ति । दुतियं पि याचितव्या । ततियं पि याचितवा । व्यत्ताय भिक्खनिया पटिबलाय सङ्घो जापेतव्यो—

२८६. "सुणातु मे, ग्रय्ये, सङ्घो । श्रयं इत्यक्षामा इत्यक्षामाय ग्रय्याय सिक्खमाना सङ्घं दे वस्सानि छसु घम्मेसु सिक्खासम्मृति याचित । 15 यदि सङ्घरस पत्तकरुलं सङ्घो इत्यक्षामाय सिक्खमानाय दे वस्सानि छसु घम्मेस सिक्खासम्मृति ददेय्य । एसा ञत्ति ।

"सुणातु मे, भ्रय्ये, सङ्घो । श्रयं इत्यन्नामा इत्यन्नामाय श्रय्याय सिक्खमाना सङ्घं द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खासम्भृति याचित । सङ्घो इत्यन्नामाय सिक्खमानाय द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खासम्मृति देति । 20 यस्सा श्रय्याय खमति इत्यन्नामाय सिक्खमानाय द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खासम्मृतिया दान, सा तृष्हस्स , यस्सा नक्खमित, सा भासेय्य ।

"दिन्ना सङ्घेन इत्थन्नामाय सिक्खमानाय द्वे वस्सानि छसु वम्मेसु सिक्खासम्मृति । खमति सङ्घस्स, तस्मा तुण्ही, एवमेतं वारयामी" ति ।

२८७. सा सिक्खमाना एवं वदेही ति वस्तब्बा — "पाणातिपाता 25 वेरर्माण द्वे वस्सानि अवीतिकम्म समादानं समादियामि । अवह्वाचरिया वेरर्माण द्वे वस्सानि अवीतिककम्म समादानं समादियामि । अब्रह्मचरिया वेरर्माण द्वे वस्सानि अवीतिककम्म समादानं समादियामि । मुसाबादा वेरर्माण द्वे वस्सानि अवीतिककम्म समादानं समादियामि । सुरामेरय-मज्जप्पमादट्वाना वेरर्माण द्वे वस्सानि अवीतिककम्म समादानं समादि-

१. सिक्वासम्पर्ति – स्या० । २. धवीतिककम – सी०, स्या० । ३. सुराने स्यमञ्जयमा-बद्गाना – सी०, स्या०, रो० ।

यामि । विकासभोजना वेरमणि हे वस्सानि ध्रवीतिक्कम्म समादानं समादि-यामी'' ति ।

(२) यङ्गलि

भय सो भगवा ता भिक्खुनियो भनेकपरियायेन विगरहित्वा दुब्भर-ताय '...पे॰ ...एवं च पन, भिक्खने, भिक्खनियो इमं सिक्खापदे उद्दिशन्त –

२८८. "वा पन भिक्कुनी हे वस्सानि छसु घम्मेनु ग्रसिक्कितसिक्कं उ सिक्कमानं बट्टापेय्य, पाचिसियं" ति ।

(३) विसङ्गी

२८६**. या पना** ति या यादिसा ...पे०... **भिक्खुनी** ति ...पे०... ग्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रिष्टिप्येता भिक्खनी ति ।

दे बस्सानी ति दे संवच्छरानि ।

प्रसिक्खितसिक्खा नाम सिक्खा वा न दिन्ना होति, दिन्ना वा सिक्खा 10 R. 320 कुपिता।

बद्वापेय्या ति उपसम्पादेय्य ।

बुट्टापेस्सामी ति गणं वा ब्राचिरिन वा पत्तं वा चीवरं वा परियेसित, , सीमं वा सम्मन्नति, आपत्ति दुक्कटस्स । ञात्तिया दुक्कटं । द्वीहि कम्म-वाचाहि दुक्कटा । कम्मवाचापरियोसाने उपज्झायाय श्रापत्ति पाचित्तियस्स । 15 गणस्स च श्राचरिनिया च श्रापत्ति दक्कटस्स ।

२६०. घम्मकम्मे घम्मकम्मसञ्जा बुट्ठापेति, ग्रापत्ति पाचित्तयस्स । धम्मकम्मे वेमतिका बुट्ठापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । धम्मकम्मे श्रघम्म-कम्मसञ्जा बट्टापेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

प्रधमनकम्मे धम्मकम्मसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रधम्मकम्मे 20 वेमतिका, श्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रधम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्ज्ञा, भ्रापत्ति दक्कटस्स ।

२६१. श्रनापत्ति द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खं सिक्खमानं वट्टापेति, उम्मत्तिकाय, ब्रादिकम्मिकाया ति ।

१. दुमरताय – सी०।

६ ६४. चतुसद्विमपाचित्तयं (शसम्बदं वटायते)

(१) बुट्टानसम्मृतिबत्बु

२६२. तेन समयेन बुढी भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने भनाधपिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो हे वस्सानि छसु
खम्मेसु सिक्खितसिक्खं सिक्खमानं सङ्घेन ग्रसम्मतं बृहुापेन्ति । भिक्खुनियो
एवमाहंसु — "एष, सिक्खमाना, इमं जानाथ, इमं देय, इमं ग्राहरण, इमिना
ग्रत्थो, इमं किप्पयं करोथा" ति । ता एवमाहंसु — "न मयं, ग्रय्ये, सिक्खमाना । भिक्खुनियो मयं" ति । या ता भिक्खुनियो ग्रिप्पच्छा ... पे० ...
ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम भिक्खुनियो हे वस्सानि
छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खं निक्खमानं सङ्घेन ग्रसम्मतं वृहुपोस्सानी ति
... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खुनियो हे वस्सानि छसु धम्मेसु
विस्वतिक्खं सिक्खमानं सङ्घेन ग्रसम्मतं वृहुपोन्ती ति ? "सच्चं,
भगवा" ति । विगरिह बुढो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे,
भिक्खुनियो हे वस्सानि छसु धम्मेसु निक्खतिसिक्खं सिक्खमानं सङ्घेन
ग्रसम्मतं वृहुपोस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्पसञ्जान वा पसादाय .. पे० ...
विगरिहत्वा धर्मम कथं कत्वा भिक्खु ग्रामन्तिस —

15 "अनुजानामि, भिक्खते, हे वस्सानि छमु घम्मेमु सिक्खितसिक्खाय सिक्खमानाय बृट्टानसम्मृति दातुं। एवं च पन, भिक्खते, दातब्बा। ताय हे वस्सानि छमु घम्मेसु सिक्खितसिक्खाय सिक्खमानाय सङ्घ उपसङ्कमित्वा एकंसं उत्तरासङ्ग करित्वा भिक्खुनीनं पादे विन्दत्वा उक्कुटिकं निसीदित्वा अञ्जील पगहेत्वा एवमस्स वचनीयो – 'शहं, अय्यो, इत्थलामा इत्थलामाय अप्रथ्या हे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खा सिक्खमाना सङ्घं वृट्टानसम्मृति ' याचामी' ति। दुतियं पि याचितब्बा। तितयं पि याचितब्बा। व्यत्ताय भिक्खनिया पटिबलाय सङ्घं जापेतब्बो –

२६३. ''सुणातु मे, म्रस्ये, सङ्घो । भ्रयं इत्यन्नामा इत्यन्नामाय भ्रय्याय हे वस्सानि छसु घम्मेनु सिक्खितसिक्सा सिक्खमाना सङ्घ बुट्टान-सम्मुर्ति याचित । यदि सङ्घस्स पत्तकल्लं, सङ्घो इत्यन्नामाय हे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खाय सिक्खमानाय बुट्टानसम्मुर्ति ददेय्य । एसा ञत्ति ।

B. 422 R. 521

१. बुट्टानसम्मति – स्था० ।

15

B 425

"मुणातु मे, प्रय्ये, सङ्घो । प्रयं इत्यक्षामा इत्यक्षामाय प्रस्याय द्वे बस्सानि छत्तु धम्मेषु सिविखतसिक्खा सिवखमाना सङ्घं बृद्धानसम्मृति याचित । सङ्घो इत्यक्षामाय द्वे वस्सानि छत्तु धम्मेसु सिविखतसिक्खाय सिक्खमानाय बृद्धानसम्मृति देति । यस्सा प्रय्याय खमित इत्यक्षामाय द्वं वस्सानि छत्तु धम्मेसु सिविखतसिक्खाय सिक्खमानाय बृद्धानसम्मृतिया दानं, 5 सा तुण्हस्स ; यस्मा नक्खमित, सा मासेय्य ।

"दिन्ना सङ्घेन इत्यन्नामाय द्वे वस्सानि छतु घम्मेसु सिक्खितसिक्खाय सिक्खमानाय बृट्टानसम्मृति; खमति सङ्घस्स, तस्सा तुण्ही, एवमेतं धार-यामी" नि

(२) पञ्जाति

म्रथ सो भगवा ता भिक्खुनियो ग्रनेकपरियायेन विगरहित्वा दुब्भर- 10 ताय ...पे० ... एवं च पन. भिक्खवे. भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त --

२६४. "या पन भिक्खुनी हे वस्सानि छतु धम्मेसु सिक्खितसिर्वे सिक्खमानं सङ्घेन ब्रसम्मतं बृद्वापेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

२६५. **या पना** ति या यादिसा ...पे०... भिक्खुनी ति ...पे०... श्रयं इमस्मि श्रत्ये श्रविप्पेता भिक्खनी ति ।

द्वे वस्सानी ति द्वे संवच्छरानि ।

सिक्खितसिक्खा नाम छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खा । प्रसम्मता नाम ञ्चातिदुतियेन कम्मेन बुट्टानसम्मुति न दिन्ना होति । बद्दापेय्या ति उपसम्पादेय्य ।

बुट्टापेस्सामी ति गणं वा म्राचिरिन वा पत्तं वा चीवरं वा परियेसिति, 20 सीमं वा सम्मन्नति, म्रापित्त दुक्कटस्स । ञ्जात्तया दुक्कटं । द्वीहि कम्म-वाचाहि दुक्कटा । कम्मवाचापरियोसाने उपज्यायाय म्रापित्त पाचित्तयस्स । गणस्स च म्राचरिनिया च म्रापित्त दुक्कटस्स ।

२६६. घम्मकम्मे घम्मकम्मसञ्ज्ञा बुट्ठापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । घम्मकम्मे बेमतिका बुट्ठापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । घम्मकम्मे ग्रघम्म- 25 कम्मसञ्ज्ञा बुट्ठापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

ग्रथम्मकम्मे ध्रम्मकम्मसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रथम्मकम्मे

B. 424, 15 R. 322 वेमतिका, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रघम्मकम्मे ग्रघम्मकम्मसञ्जा, भ्रापत्ति दुक्कटस्स ।

२६७. ग्रनापत्ति द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खं सिक्खमानं सङ्क्षेत सम्मतः बृद्दापेति, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ६५. पञ्चसहिमपाचित्तियं (जनहादसवस्सवृहावने)

(१) ऊनद्वादसवस्सवस्य

२९८. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने धनाय-पिण्डकस्स धारामे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो ऊनद्वादसवस्सं गिहि-गतं बुद्वापेन्ति । ता प्रक्खमा होन्ति मीतस्स उण्हस्स जिघच्छाय पिपासाय इंसमकसवातातपिसिर्सपसम्भस्सानं दुरुतालं दुरागतानं वचनपथानं । उप्पन्नानं सारीरिकानं वेदनानं दुक्खानं तिब्बानं खरान कटुकानं असातानं । ध्रमनापानं पाणहरानं अनिधवासकजातिकां होन्ति । या ता भिक्खुनियो प्रप्यच्छा . पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विगाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्खुनियो ऊनद्वादसवस्सं गिहिगतं बुद्वापेस्सन्ती ति ...पे० ... सच्चं कर, मिक्खुने, भिक्खुनियो ऊनद्वादसवस्सं गिहिगतं बृद्वापेन्ती ति ? "सच्चं, मगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

15 विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो
ऊनद्वादसवस्सं गिहिंगतं बुट्टापेस्सन्ति ! ऊनद्वादसवस्सा भे भिक्खवे, गिहिगता अक्खमा होति सीतस्स उण्हस्स जिघच्छाय पिपासाय डंसमकसवातातर्पर्सारिसपसम्फरसानं दुरुत्तानं दुरागतानं वचनपथानं । उप्पन्नानं सारीरिकानं वेदनानं दुक्खानं तिब्बानं खरानं कटुकानं प्रसातानं प्रमनापानं पाणहरानं अनिधवासकजातिका होति । द्वादसवस्सा च खो, भिक्खवे, गिहिंगता

खमा होति सीतस्स उण्हस्स जिघच्छाय पिपासाय डंसमकसवातातपसिरसपसम्फरसानं दुरुत्तानं दुरागतानं वचनपथानं । उप्पन्नानं सारीरिकानं

१. गिहीगतं – सी० । २. बंसमक्सवातातपसरीसपसम्कस्सानं – म० । ३ तिप्पान – सी० । ४. अनिधवासिकचारिका – सी० । ४. ऊनदावसवस्मानि – सी० ।

बेदनानं दुम्खानं तिब्बानं खरानं कटुकानं ग्रसातानं ग्रमनापानं पाणहरानं ग्रिविवासकजातिका होति । नेतं, भिक्खने, ग्रप्पसन्नानं वापसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खने, भिक्खनियो इमं सिक्खापटं उद्दिसन्तु —

२६६. "या पन भिक्कुनी ऊनद्वादसवस्सं गिहिगतं बुट्टापेय्य, पाषि-सियं" ति ।

(३) विभक्तो

२००. या पना ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ...पे०... ध्रयं इमस्मि अत्ये अधिप्येता भिक्खुनी ति ।

क्रनद्वावसवस्सा नाम अप्पत्तद्वादसवस्सा । गिहिगता नाम पुरिसन्तरगता बुच्चित । बद्वापेय्या ति उपसम्पादेय्य ।

बुट्टापेस्सामी ति गणं वा भ्राचरिनि वा पत्तं वा चीवरं वा परिये-सित, सीमं वा सम्मन्नति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । ञ्रात्तया दुक्कटं । द्वीहि कम्मवाचाहि दुक्कटा । कम्मवाचापरियोसाने उपज्झायाय श्रापत्ति पाचि-त्तियस्स । गणस्स च श्राचरिनिया च श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

३०१. ऊनद्वादसवस्साय ऊनद्वादसवस्ससञ्जा वृद्वापेति, भ्रापत्ति ।ऽ पाचित्तियस्स । ऊनद्वादसवस्साय वेमतिका वृद्वापेति, भ्रापत्ति दुवकटस्स । ऊनद्वादसवस्साय परिपुण्णसञ्जा वृद्वापेति, भ्रनापत्ति ।

परिपुण्णद्वादसवस्साय ऊनद्वादसवस्ससञ्जा, श्रापत्ति दुक्कटस्स । परिपुण्णद्वादसवस्साय वेमतिका, आपत्ति दुक्कटस्स । परिपुण्णद्वादसवस्साय परिपुण्णसञ्जा, अनापत्ति ।

३०२. भ्रनापत्ति जनद्वादसवस्स परिपुण्णसञ्ज्ञा बुट्टापेति, परि-पुण्णद्वादसवस्सं परिपुण्णसञ्ज्ञा बट्टापेति, उम्मत्तिकाय, भ्रादिकम्मिकाया ति ।

____ o _____

६६६. छसट्टिमपाचित्तियं (ग्रसिक्सितस्कावृहापने)

(१) ग्रसिक्खितसिक्खावत्यु

३०३. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावस्त्रियं विहरति जेतवने प्रनाथ-पिण्डिकस्स प्रारामे । तेन स्रो पन समयेन भिक्सुनियो परिपृण्णद्वादसवस्सं गिहिगतं द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु प्रसिक्सितसिक्सं बृट्टापेन्ति । ता बाला 25

B. 426

होन्ति ग्रब्यता न जानन्ति कप्पियं वा ग्रकप्पियं वा । या ता भिक्खुनियो ग्राप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि तांम भिक्खुनियो परिपुण्णद्वादसवस्सं गिहिगतं द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु ग्रसिक्खित-सिक्खं बुद्वापेस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवं, भिक्खुनियो परिपुण्णद्वादसवस्सं गिहिगतं द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु ग्रसिक्खितसिक्खं वदापेन्सी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो परिपुण्णद्वादसवस्सं गिहिगतं द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु प्रसिक्खितसिक्खं बुट्टा-पेस्सन्ति'! नेतं, भिक्खवे, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... विगरहित्वा 8 323 10 धर्मिम कथं कत्वा भिक्खं ग्रामन्तेसि —

"अनुजानामि, भिक्खने, परिपुण्णद्वादसनस्साय गिहिगताय द्वे वस्सानि छसु घम्मेसु सिक्खासम्मृति दातुं। एवं च पन, भिक्खने, दातब्बा। ताय परिपुण्णद्वादसनस्साय गिहिगताय सङ्घं उपसङ्कमित्वा एकसं उत्तरासङ्गं करित्वा भिक्खुनोनं पादे बन्दित्वा उक्कुटिकं निसीदित्वा प्रञ्जांल पग्गहेत्वा । । एक्सस्स वक्तीयो – 'प्रहं, अध्ये, इत्यक्तामा इत्यन्नामाय अध्याय परिपुण्ण-द्वादसनस्सा गिहिगता सङ्घं द्वे बस्सानि छसु थम्मेसु सिक्खासम्मृति' याचामी' ति। दुतियं पि याचितब्बा। ततियं ति याचितब्बा। व्यत्ताय भिक्खानिया पटिबलाय सङ्घो ङ्वारतब्बा ।

३०४. ''सुणातु में, ब्रय्ये, सङ्घो । क्रयं इत्थन्नामा इत्यन्नामाय क्रयं ब्रय्याय परिपुण्णद्वादसवस्सा गिहिगता सङ्घं द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खा-सम्मुति याचित । यदि सङ्घर्स्स पत्तकल्लं सङ्घो इत्यन्नामाय परिपुण्ण-द्वादसवस्साय गिहिगताय द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खासम्मुति ददेय्य । एसा ञत्ति ।

"सुणातु में, अय्ये, सङ्को । अयं इत्यन्नामा इत्यन्नामाय अय्याय 25 परिपुण्णद्वादसवस्सा मिहिगता सङ्को द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खासम्मृति याचित । सङ्को इत्यन्नामाय परिपुण्णद्वादसवस्साय गिहिगताय द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खासम्मृति देति । यस्सा अय्याय स्नमित इत्यन्नामाय परिपुण्णद्वादसवस्साय गिहिगताय द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खासम्मृतिया दानं, सा तुष्हस्स ; यस्सा नक्खमित, सा भासेय्य ।

१. बुट्टापेन्ति – स्था० । २. सिक्खासम्मति – स्था० ।

15

"दिमा सङ्घेन इत्यमामाय परिपुण्णद्वादसवस्साय गिहिमताय द्वे वस्तानि छसु धम्मेसु सिक्खासम्मृति । खमति सङ्घस्स, तस्मा तुण्ही, एवमेतं भारतासी" ति

"सा परिपुण्णद्वादसवस्सा गिहिगता एवं वर्देही ति वत्तन्त्रा — 'पाणा-तिपाता वेरमणि द्वे वस्सानि श्रवीतिक्कम्म' समादानं समादियामि ... पे० ... 5 विकालभोजना वेरमणि द्वे वस्सानि श्रवीतिक्कम्म समादानं समादि-ग्रामी''' ति ।

(२) पञ्जाति

म्रथ सो भगवा ता भिक्सुनियो मनेकपरियायेन विगरहित्वा दुब्सर-ताय ... पे व. ... एवं च पन. भिक्सवे. भिक्सिनियो इस सिक्सापद उहिसन्स —

३०४. "या पन भिक्खुनी परिपुण्णद्वावसवस्सं गिहिगतं हे वस्सानि 10 छम्र धम्मेस झसिक्बितसिक्कं बद्दापेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

३०६. <mark>या पना</mark> ति या यादिसा ... पे० ... भि**रकुनी** ति ... पे० ... श्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रषिप्पेता भिक्खनी ति ।

परिपण्णदादसवस्सा नाम पत्तद्वादसवस्सा ।

गिहिंगता नाम परिसन्तरगता वच्चति ।

हे बस्सानी ति हे संबच्छरानि।

श्रसिक्लितसिक्ला नाम सिक्ला वा न दिला होति, दिला वा सिक्लाकपिता।

बुट्टापेय्या ति उपसम्पादेय्य ।

बुद्धापेस्सामी ति गणं वा आवर्रिन वा पत्तं वा वीवरं वा परिये- 20 1.427 सित, सीमं वा सम्मन्नति, आपत्ति दुक्कटस्स । व्यक्तिया दुक्कटं । द्वीहि कम्मवाचाहि दुक्कटा । कम्मवाचापरियोसाने उपज्ञायाय आपत्ति पाचि-त्तियस्स । गणस्स च आवर्रिनिया च आपत्ति दुक्कटस्स ।

३०७. घम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जा बृट्ठापेति, ब्रापत्ति पाचित्तियस्स । घम्मकम्मे वेमतिका बृट्ठापेति, ब्रापत्ति पाचित्तियस्स । धम्मकम्मे ब्रधम्म- 21 कम्मसञ्जा बट्टापेति, ब्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

ग्रघम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जा बुद्रापेति, ग्रापत्ति दुवकटस्स ।

१-१. मर्वातिक्कमसमादानं - सी०, स्था० । २. दुमरताय - सी० । ३. गिहीगर्त - सी० । ४ सी०, स्था० पोत्ककेसु नस्थि ।

R 428

R. 324

भ्रषम्मकस्मे वेमतिका बुटुापेति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रषम्मकम्मे श्रषम्म-कम्मसञ्ज्ञा बटुापेति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स ।

३०८. ग्रनापत्ति परिपुण्णदादसवस्सं गिहिगतं द्वे वस्सानि छसु अम्मेसु सिक्खितसक्सं वट्टापेति, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ६७. सत्तसद्विमपाचित्तियं (बसम्मतबुद्वापने)

(१) बुट्टानसम्मृतिबत्यु

इ०१. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्यमं विहरति जेतवने धनाथ-पिण्डकस्स धारामे । तेन लो पन समयेन भिक्खुनियो परिपुण्णद्वादसवस्स गिहिगतं दे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खं सङ्घेन ध्रसम्मतं बुट्ठापेन्ति । भिक्खुनियो एवमाहंसु — ''एथ सिक्खमाना, इमं जानाथ, इमं देथ, इमं ग्राहरथ, इमिना अत्थो, इमं कप्पियं करोथा'' ति । ता एवमाहंसु — ''न मयं, ग्र ग्रय्ये, सिक्खमाना, भिक्खुनियो मयं'' ति । या ता भिक्खुनियो प्रप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्जायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम भिक्खुनियो परिपुण्णद्वादसवस्सं गिहिगतं दे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खं सङ्घेन ग्रसम्मतं बुट्टापेस्सन्ती ति ... पे० .. सच्चं कर, भिक्खते, भिक्खुनियो परि-पुण्णद्वादसवस्सं गिहिगतं दे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खं सङ्घेन प्रसम्मतं बुट्टापेस्सन्ती ते वे तस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खतसिक्खं सङ्घेन प्रसम्मतं वृद्वापेन्ती ति ? ''सच्च, भगवा'' ति । विगरिह बुढ्ढो भगवा...पे... कथं हि नाम भिक्खवे भिक्खुनियो परिपुण्णद्वादसवस्सं गिहिगतं दे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खं सङ्घेन असम्मतं बुट्टापेस्सन्ति । नेतं, भिक्खवे, प्रप्पस्मेसु सिक्खतसिक्खं स्थाप्तेन्ति —

"अनुजानामि, भिन्छवं, परिपुण्णद्वादसवस्साय गिहि्गताय द्वे वस्सानि

ह्य छसु धम्मेसु सिन्छितसिन्छाय बुट्टानसम्मृति दातुं। एवं च पन, भिन्छवं,
दातब्बा। ताय परिपुण्णद्वादसवस्साय गिहिगताय द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु
सिन्छितसिन्छाय सङ्घ उपसङ्कमित्वा एकंसं उत्तरासञ्जं करित्वा भिन्छ्तुनीनं
पादे वन्दित्वा उन्कुटिकं निसीदित्वा ग्रञ्जाल पन्महेत्वा एवमस्स वचनीयो —

अहं, अय्ये, इत्यक्षामा इत्यक्तामाय अय्याय परिपुण्णद्वादसवस्सा गिहिगता

हे दे वस्सानि छसु धम्मेसु सिम्छितसिन्छा, सङ्घं बुट्टानसम्मृति याचामी' ति ।
दुतियं पि याचितब्बा। ततियं पि याचितब्बा। ब्यत्ताय भिन्छ्नुनिया पटिबनाय सङ्घो जापितब्बो।

15

25

३१०. "सुणातु मे, प्रय्ये, सङ्घो । व्ययं इत्यक्षामा इत्यक्षामाय प्रय्याय परिपुण्णद्वादस्वस्सा गिहिंगता हे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खित-सिक्खा सङ्घं बृद्धानसम्मृति याचित । यदि सङ्घस्स पत्तकस्तं, सङ्घो इत्य-न्नामाय परिपुण्णद्वादसवस्साय गिहिंगताय हे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खित-सिक्खाय बृद्धानसम्मृति ददेय्य । एसा ञत्ति ।

"सुणानु मे, श्रय्ये, सङ्घो । अयं इत्यन्नामा इत्यन्नामाय अय्याय पिरपुण्णद्वादसवस्सा गिहिगता द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खा सङ्घं बुट्टानसम्मृति याचित । सङ्घो इत्यन्नामाय पिरपुण्णद्वादसवस्साय गिहिगताय द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खाय बुट्टानसम्मृति देति । यस्सा अय्याय खमित इत्यन्नामाय पिरपुण्णद्वादसवस्साय गिहिगताय द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु 10 सिक्खितसिक्खाय बुट्टानसम्मृतिया दानं, सा तुण्हस्सः यस्सा नक्खमित, सा भाग्येय ।

"दिन्ना सङ्घेन इत्यन्नामाय परिपुण्णद्वादसवस्साय गिहिगताय द्वे वस्सानि छमु धम्मेमु सिक्खितसिक्खाय बुट्टानसम्मृति । समित सङ्घस्स, तस्मा तुण्ही, एवमेतं घारयामी" ति ।

(२) पञ्जाति

त्रथ खो भगवा ता भिक्खुनियो ग्रनेकपरियायेन विगरहित्वा दुब्भरताय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त –

३११. "या पन भिक्खुनी परिपुण्णद्वादसवस्सं गिहिगतं द्वे वस्सानि खसु धम्मेसु सिक्खितसक्सं सङ्घेन ग्रसम्मतं बृठ्ठापेय्य, पाचित्तयं" ति । 20

(३) विभक्ती

३१२. **या प**ना ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ... पे० ... स्रयं इमस्मि स्रत्ये स्रिषिप्पेता भिक्खुनी ति ।

परिपुण्णद्वादसवस्सा नाम पत्तद्वादसवस्सा ।

पिहिगता नाम पुरिसन्तरगता वृच्चित ।

दे वस्सानी ति दे संवच्छरानि ।

सिक्तिसत्तिस्था नाम छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्था ।

प्रसम्मता नाम ञात्तदुतियेन कम्मेन बुट्टानसम्मृति न दिन्ना होति ।

बुद्रापेय्या ति उपसम्पादेय्य ।

R. 430

R. 325

बुट्टापेस्सामी ति गणं वा प्राचिरिन वा पत्तं वा चीवरं वा परियेसित, सीमं वा सम्मन्नति, प्रापत्ति दुक्कटस्स । ञत्तिया दुक्कटं । द्वीहि कम्म-वाचाहि दुक्कटा । कम्मवाचापरियोसाने उपज्ज्ञायाय ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । गणस्स च ग्राचरिनिया च ग्रापत्ति दक्कटस्स ।

३१३. घम्मकम्मे धम्मकम्मजञ्जा बृद्वापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । धम्मकम्मे बेमतिका बुद्वापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । धम्मकम्मे ग्रधम्म-कम्मसञ्जा बदापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

प्रधम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रधम्मकम्मे वेमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रधम्मकम्मे श्रधम्मकम्मसञ्जा, ग्रापत्ति व्यवस्थान

३१४. म्रनापत्ति परिपुण्णद्वादसवस्सं गिहिगतं द्वे वस्सानि छसु धम्मेमु सिक्खितसिक्खं सङ्क्षेन सम्मतं बृद्घापेति, उम्मत्तिकाय, म्रादिकम्मि-काया ति ।

६ ६८. ग्रहुसिंटुमपाचित्तियं (सहजीविनोधननुम्गहे)

(१) युल्लनन्दासहजीविनीवत्यु

३१४. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने ग्रनाथ
15 पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन थुल्लनन्दा भिक्खुनी सहजीविनि
बुद्वापेत्वा द्वे वस्सानि नेव अनुगण्हाति न अनुगण्हापेति । ता बाला होन्ति
अध्यक्ता ; न जानित कप्पियं वा अकप्पियं वा । या ता भिक्खुनियो अप्पिच्छा
... पे० ... ता उजझायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम अध्या
थुल्लनन्दा सहजीविनि बुद्वापेत्वा द्वे वस्सानि नेव अनुगण्हस्सिति न अनु
20 गण्हापेस्तति ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे, थुल्लनन्दा भिक्खुनी
सहजीविनि बुद्वापेत्वा द्वे वस्सानि नेव अनुगण्हाति न अनुगण्हापेती ति ?

"सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जलि

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, थुस्लनन्दा भिक्खुनी सहजीविनि बुट्टापेत्वा हे वस्सानि नेव अनुगणिष्टस्सति न अनुग्ग-²⁵ ण्हापेस्सति ! नेतं, भिक्खवे, अप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन,

ıΩ

भिन्छवे. भिन्छनियो इसं सिन्छापदं उद्विसन्त -३१६. "बा पन भिक्सनी सहजीविनि बटापेत्वा हे बस्सानि नेव ग्रनसम्बद्धेय त ग्रनसम्बद्धायेया, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

३१७. या पना ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खनी ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रिष्पिता भिक्खनी ति ।

सहजीवनी नाम सद्धिवहारिनी वच्चति ।

वटापेत्वा ति उपसम्पादेत्वा ।

हे बद्धानी ति हे संबच्छरानि । नेव श्वनगण्डेय्या ति न सयं अनगण्डेय्य उद्देसेन परिपुच्छाय स्रोवा-

देन श्रनसासनिया ।

न अनग्गण्हापेथ्या ति न ग्रञ्जं ग्राणापेथ्य दे वस्सानि नेव ग्रनग्ग-ण्हिस्सामि न ग्रनगण्हापेस्सामी ति धरं निविखत्तमत्ते ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

३१८. ग्रनापत्ति सति ग्रन्तराये, परियेसित्वा न लभति, गिलानाय, ग्रापदास, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ६६. अनसत्ततिमपाचित्तियं

(बद्वापितपवत्तिनीधनन्बन्धने)

(१) बुट्टापितपवस्तिनीवत्य

३१६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन भिनखुनियो वुट्टापित पवित्तिन द्वे वस्सानि नानुबन्धन्ति । ता बाला होन्ति ग्रब्यत्ता; न जानन्ति कप्पियं वा ग्रकप्पियं वा । या ता भिक्खुनियो ग्रप्पिच्छा ...पे०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति - कथं हि नाम भिन्खनियो बट्टापितं पवत्तिनि हे वस्सानि नानवन्धिस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खनियो 20 बुट्टापितं पवित्तिनि हे वस्सानि नानुबन्धन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जलि

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खनियो बुट्टापितं पवत्तिनिं हे वस्सानि नानुबन्धिस्सन्ति ! नेतं, भिवखवे, ग्रप्प- R. 326

10

15

सञ्चानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खा-पदं उहिसन्त –

े २२०. "या पन भिक्खुनी बुट्टापितं पवित्तान हे वस्सानि नानुबन्धेन्य, पाचिनियं" ति ।

(३) विभक्तो

३२१. या पना ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ...पे०... अयं इसस्मि अत्थे अधिप्पेता भिक्खुनी ति ।

बुट्टापितं ति उपसम्पादितं । पवसिनी नाम उपज्झाया बुच्चति । वे वस्मानी ति वे संबच्छरानि ।

नानुबन्धेय्या ति न सयं उपटुहेय्य ।

हे वस्सानि नानुबन्धिस्सामी ति धुरं निक्खित्तमत्ते स्रापित पाचि- त्तियस्स ।

३२२. श्रनापत्ति उपज्झाया^{*} बाला वा होति श्रलज्जिनी वा, गिला-नाय, श्रापदासु, उम्मत्तिकाय, भ्रादिकस्मिकाया ति ।

९ ७०. सत्ततिमपाचित्तियं (धव्यकासे)

(१) थुल्लनन्दासहजीविनीवत्यु

३२३. तेन समयेन बुढो भगवा साबित्थयं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डिकस्स धारामे । तेन खो पन समयेन धुरुलनन्दा भिक्लुनी सहजीविनि बुद्वापेत्वा नेव बूपकासेति न बूपकासापेति । सामिको घ्रग्गहेसि । या ता भिक्लुनियो ध्रप्पिच्छा ...पे०... ता उज्झायन्ति ख्रिय्यन्ति विपाचेन्ति —

कयं हि नाम प्रय्या शृहलनन्दा सहजीविनि वृद्वापेत्वा नेव वूपका-सेस्सति न वूपकासापेस्सति, सामिको ध्रग्गहेसि! सत्रायं भिक्खुनी पक्कन्ता अस्स, न च सामिको गण्हेय्या ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे, धुल्लनन्दा भिक्खुनी सहजीविनि वृद्वापेत्वा नेव वूपकासेसि" न वूपकासापेसि", सामिको ध्रग्गहेसी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

सी॰ पौरचके नरिच । २. उपज्ञा – रो॰ । ३-३. बूपकानैसि न बूपकासापेसि – सी॰,
 री॰ । ४ – ४. बुपकासिति न बूपकासापेति – स्या॰ ।

•0

D 997

в. 433

(२) पञ्चालि

विगरहि बद्धी भगवा ... पे० ... कर्य हि नाम. मिक्खवे, युल्लनन्दा भिक्छनी सहजीविनि बटापेत्वा नेव वपकासेस्सति न वपकासापेस्सति, मामिको प्रकारेसि ! नेतं. भिक्सके. प्रप्यस्त्रानं वा पसादाय ... पे० ... एवं व पन. भिक्खवे. भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त -

३२४. "या पन भिक्सनी सहजीविनि बटापेत्वा नेस वपकासंस्य 5 न वपकासापेय्य ग्रन्तमसो खप्यञ्चयोजनानि पि. पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

३२४. या पना ति या यादिसा ... पे० ... भिक्सनी ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रधिप्पेता भिक्खनी ति ।

सहजीविनी नाम सद्धिविद्यारिनी वच्चति ।

बटापेत्वा ति उपसम्पादेत्वा ।

नेव वपकासेय्या ति न सयं वपकासेय्य ।

न वयकासापेय्या ति न ग्रञ्जं ग्राणापेय्य ?

नेव वपकासेस्सामि न वपकासापेस्सामि' ग्रन्तमसो छप्पञ्चयोजनानि की ति धरं निक्खितमत्ते ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

३२६. श्रनापत्ति सति अन्तराये, परियेसित्वा दृतियिकं भिक्खुर्नि न_{ाऽ} लभति, मिलानाय, आपदास, उम्मत्तिकाय, आदिकम्मिकाया ति ।

गर्क्सिनवस्तो सन्मो * ।

५ ७१. एकसस्र तिमपाचि सियं (कमारिमताबद्वापने)

(१) जनवीसतिवस्सकमारीवस्य

३२७. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स बारामे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो ऊनबीसितवस्सं कुमारिभृतं वट्टापेन्ति । ता अक्खमा होन्ति सीतस्स उण्हस्स जिघच्छाय

१. सी० पोत्यके नित्य । २. गब्सिनीवम्यो - सी०, स्या०, रो० । * एत्य सी० पोत्यके इसं उद्दानं दिस्सति-गर्डिम पायन्ति छ धम्मे श्रसम्मतनद्वादस ।

परिपुणक्य सङ्घेन सहबुद्रा खपक्य य ।। ३. कुमारीभृतं – स्या०।

परिवरिषयं--५७.

20

पिपासाय इंसमकसवातातपसिरिसपसम्परसानं दुरुतानं दुरागतानं वचन-प्रवानं । उप्पन्नानं सारीरिकानं वेदनानं दुक्खानं तिब्बानं खरानं कटुकान असातानं अमनापानं पाणहरानं अनिधवासकजातिका होन्ति । या ता भिक्खु-नियो अप्पिक्छा ... पे० ... ता उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कयं हि नाम 5 भिक्खुनियो जनवीसतिवस्सं कुमारिभूतं बृद्वापेस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं कर, भिक्खते, भिक्खुनियो जनवीसतिवस्सं कुमारिभूतं बृद्वापेन्ती ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुढो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खिनेयो कनवीसितिबस्सा कुमारिभूतं बुट्टापेस्सन्ति ! कनवीसितिबस्सा, भिक्खवे, 10 कुमारिभूता अक्खमा होति सीतस्स उण्हस्स ... पे० ... पाणहरानं अनिधवा- सकजातिका होति । वीसितवस्सा च खो, भिक्खवे, कुमारिभूता खमा होति सीतस्स उण्हस्स ...पे० ... पाणहरानं अधिवासकजातिका होति । नेतं, भिक्खवे, अप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एव च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

३२८. "या पन भिनखुनी ऊनवीसतिवस्तं कुमारिभूतं बृट्टापेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

३२९ **या पना** तिया यादिसा ... पे० . . **भिक्खुनी** ति .. पे० ... च्रयं इमस्मि अत्थे अधिप्येता भिक्खनी ति ।

ऊनवीसतिवस्सा नाम ग्रप्पत्तवीसतिवस्सा ।

कुमारिभूता नाम सामणेरी वुच्चति ।

बुट्टापेय्या ति उपसम्पादेय्य ।

वुट्टापेस्सामी ति गणं वा आचरिनि वा पत्तं वा चीवरं वा परिये-सित, सीमं वा सम्मश्नति, आपत्ति दुक्कटस्स । ञत्तिया दुक्कटं । द्वीहि कम्मवाचाहि दुक्कटा । कम्मवाचापरियोसाने उपज्झायाय आपत्ति पाचि-25 त्तियस्स । गणस्स च आचरिनिया च आपत्ति दुक्कटस्स ।

३२०. ऊनवीसतिवस्साय ऊनवीसतिवस्सयञ्जा बुट्टापेति, भ्रापित्त पाचित्तियस्स । ऊनवीसतिवस्साय वेमतिका बुट्टापेति, श्रापित्त दुक्कटस्स । ऊनवीसतिवस्साय परिपुण्णसञ्जा बुट्टापेति, भ्रानापत्ति । परिपुण्णवीसति-

१. तिप्पानं - सी० । २. सामणेश - सी०।

D 494

D 328

बस्साय ऊनंबीसितवस्ससञ्जा, घापत्ति दुक्कटस्स । परिपुण्णवीसितवस्साय बेमितका, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । परिपुण्णवीसितवस्साय परिपुण्णसञ्जा,

३३१. श्रनापत्ति ऊनवीसतिवस्सं परिपुण्णसञ्ञा बुट्टापेति, परिपुण्ण-वीसतिवस्सं परिपुण्णसञ्जा बुट्टापेति, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मिकाया ति । ंऽ

६ ७२. द्वासत्ततिमपाचित्तियं (कुनारिभूतावुड्डापने)

(१) छसिक्सासम्मृतिवस्यु

३२२. तेन समयेन बृद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जतवने अनाथपिण्डिकस्स ब्रारामे । तेन स्रो पन समयेन भिक्खुनियो परिपुण्णवीसितवस्सं
कुमारिभृतं द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु प्रसिक्खितसिक्ख वृद्घापेन्ति । ता
वाला होन्ति अव्यक्ता; न जानन्ति कप्पियं वा अकप्पियं वा । या ता
भिक्खुनियो प्रपिण्च्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिर्यान्त विपाचेन्ति – कथं 10
हि नाम भिक्खुनियो परिपुण्णवीसितवस्सं कुमारिभूतं द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु
असिक्खतिसक्ख वृद्घापेस्सन्ती ति ... पे ० ... सच्चं किर, भिक्खने, भिक्खुनियो परिपुण्णवीसितवस्सं कुमारिभूतं द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु असिक्खितसिक्खं वृद्घापेन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरिह बृद्धो भगवा
...पे० ... कथं हि नाम, भिक्खने, भिक्खुनियो परिपुण्णवीसितवस्सं कुमारिभूतं द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु असिक्खितसिक्खं वृद्घापेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खने,
प्राप्तसानं वा पसादाय ...पे० ... विगरिहत्वा धिम्म कथं कत्वा भिक्ख्

"श्रनुजानामि, भिक्खने, श्रट्ठारसवस्साय क्रुमारिभूताय द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खासम्मृति वातुं । एवं च पन भिक्खने दातब्वा । ताय २० श्रद्धारसवस्साय क्रुमारिभूताय सङ्घं उपसङ्कामित्वा एकंसं उत्तरासङ्गं करित्वा भिक्खुनीनं पादे वन्वित्वा उक्कुटिकं निसीदित्वा श्रव्याय श्रट्ठारसवस्सा सुमारि-वचनीयो – 'श्रद्धं, श्रय्ये, इत्थन्नामा इत्यन्नामाय श्रय्याय श्रद्धारसवस्सा कुमारि-भृता सङ्घं द्वे वस्सानि छसु वम्मेसु सिक्खासम्मृति याचामी' ति । दुतियं

१. सिक्बासम्मति – स्या० ।

D 49E

25

पि याचितब्बा । ततियं पि याचितब्बा । ब्यक्ताय भिक्खुनिया पटिबसाय सक्को ञाषेतब्बो —

३३३. "सुणातु मे, प्रय्ये, सङ्घो । प्रयं इत्यन्नामा इत्यन्नामाय प्रय्याय प्रद्वारसवस्सा कुमारिभूता सङ्घं हे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खासम्मृति उ यार्चित । यदि सङ्घस्स पत्तकत्वं, सङ्घो इत्यन्नामाय प्रद्वारसवस्साय कुमा-रिभृताय हे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खासम्मृति द्वेय्य । एसा ञ्रास्ति ।

"सुणातु मे, प्रय्ये, सङ्घो । प्रयं इत्यन्नामा इत्यन्नामाय प्रय्याय ग्रह्यारसवस्ता कुमारिभृता सङ्घं हे वस्सानि छसु धम्मेसु तिक्खासम्मृति याचित । सङ्घो इत्यन्नामाय ग्रह्यारसवस्ताय कुमारिभृताय हे वस्सानि छसु ।

10 धम्मेसु निक्खासम्मृति देति । यस्सा ग्रय्याय खमित इत्यन्नामाय ग्रह्यारस-वस्साय कुमारिभृताय हे वस्सानि छसु धम्मेसु तिक्खासम्मृतिया दानं, सा तण्डत्सः यस्सा वक्खमित, सा भाषेय्य ।

"दिन्ना सङ्घेन इत्थन्नामाय अट्ठारसवस्साय कुमारिभूताय हे वस्सानि छसु घम्मेसु सिक्बासम्मृति । खमित सङ्घस्स, तस्मा तुण्ही, एथमेतं धार-। यामी" ति ।

"सा श्रद्वारसवस्सा कुमारिभूता एवं वदेही ति वत्तच्या-'पाणातिपाता वेरमणि ह्वे वस्सानि श्रवीतिककम्म' समादानं समादियामि .. पे०.. विकाल-भोजना वेरमणि ह्वे वस्सानि श्रवीतिककम्म समादानं समादियामी'' ति ।

(२) पञ्जासि

ग्रथ को भगवा ता भिक्कुनियो ग्रनेकपरियायेन विगरहित्वा दुक्भ-20 रताय ... पे०... एवं च पन, भिक्कु ने भिक्कुनियो इसं सिक्कापदं उद्दिसन्तु-३३४. "या पन भिक्कुनी परिपुण्णवीसतिबस्सं कुमारिभूतं हे वस्सानि क्रम क्षम्मेन ग्रामिक्कनसिक्कं बटापेय्य. पाजिस्त्यं" ति ।

(३) विभक्तो

३३५. **या पना** ति या यादिसा ... पे०... भिक्कुनी ति ... पे० ... श्रयं इर्मास्म अत्ये अघिप्पेता भिक्कुनी ति ।

परिपुण्णवीसितवस्सा नाम पत्तवीसितवस्सा । कुमारिभूता नाम सामणेरी बुच्चति । हे बस्सानी ति हे संवच्छरानि ।

१-१. भवीतिककमसमादानं -सी०, स्या०। २. दुशरताय -सी०।

ın

प्रसिक्तितस्थिक्ता नाम सिक्ला वा न दिन्ना होति, दिन्नाबा सिक्लाकपिता।

वहापेच्या ति उपसम्पादेय्य ।

बुदुगपेस्सामी ति गणं वा म्राचिरिनि वा पत्तं वा चीवरं वा परि-यसित, सीमं वा सम्मन्नति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । व्यक्तिया दुक्कटं । द्वीहि उ कम्मवाचाहि दुक्कटा । कम्मवाचापरियोसाने उपज्ञायाय भ्रापत्ति पाचि-त्तियस्स । गणस्स च भ्राचरिनिया च भ्रापत्ति दुक्कटस्स ।

३३६. घम्मकम्मे घम्मकम्मसञ्जा बृट्ठापेति, श्रापत्ति' पाचित्त-यस्स । घम्मकम्मे वेमतिका बृट्ठापेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । घम्मकम्मे श्रघम्मकम्मसञ्जा बट्टापेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

श्रधम्मकम्मे वम्मकम्मसञ्जा, आपत्ति दुक्कटस्स । श्रधम्मकम्मे वमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रधम्मकम्मे श्रथम्मकम्मसञ्जा, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

३३७. ग्रनापत्ति परिपुण्णवीसतिवस्सं कुमारिभूतं हे वस्सानि छसु घम्मेसु सिक्खितसिक्खं बृट्टापेति, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

९ ७३. **तेसत्त**तिमपाचित्तियं (भसम्मता**बु**द्वापने)

(१) बुट्टानसम्मृतिबल्यु

३३ त. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने धनाथ-पिण्डकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन भिन्द्युनियो परिपुण्णवीसितवस्सं कुमारिभूतं द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खं सङ्घेन असम्मतं बुट्टा-पेन्ति । भिक्खुनियो एवमाहंसु — "एव सिक्खमाना, इमं जानाथ, इमं देष, इमं आहर्ष, इमिना अत्यो, इमं किप्पयं करीथा" ति । ता एवमाहंसु — 20 "न मयं, अय्ये, सिक्खमाना; भिक्खुनियो मयं" ति । या ता भिक्खुनियो अप्पिन्छा ...पे०... ता उज्झायन्ति खिथ्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम विक्खुनियो परिपुण्णवीसितवस्सं कुमारिभूतं हे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खि-तिसिक्खं सङ्घोन असम्मतं बुट्टापेस्सन्ती ति ...पे०... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खुनियो परिपुण्णवीसितवस्सं कुमारिभृतं हे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खि-

१. स्था०, पोत्पके मरिव ।

B. 437

15

20

30

तसिक्खं सङ्क्षेत ग्रसम्मतं बट्टापेन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरिह बुढ़ो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खनियो परिपुण्णवीसर्ति-वस्सं कुमारिभतं द्वे वस्सानि छस् धम्मेस् सिविखतसिक्खं सङ्क्षेन असम्मतं वटापेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे. ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे०... विगरहित्वा 5 घरिंम कथं कत्वा भिक्ल ग्रामन्तेसि —

"ग्रनजानामि, भिक्खवे. परिपृण्णवीसतिवस्साय कुमारिभृताय हे वस्सानि छस् धम्मेस् सिक्सितसिक्खाय बद्रानसम्मति दात । एवं च पन. भिक्खवे, दातब्बा । ताय परिपण्णवीसतिवस्साय कमारिभताय द्वे वस्सानि छस् धम्मेस् सिक्सितसिक्साय सङ्घं उपसङ्गित्वा एकसं उत्तरासङ्गं करित्वा 10 भिन्छनीन पादे वन्दित्वा उनकृटिक निसीदित्वा ग्रञ्जलि पगाहेत्वा एवमस्स वचनीयो - 'ग्रहं, ग्रय्ये, इत्यन्नामा इत्यन्नामाय ग्रथ्याय परिपृष्णवीसति-वस्सा कुमारिभता हे वस्सानि छस् धम्मेस सिक्खितसिक्खा सङ्कं वटानसम्मति याचामी' ति । दतियं पि याचितब्बा । ततियं पि याचितब्बा । ब्यत्ताय भिक्खुनिया पटिबलाय सङ्घो जापेतब्बो -

३३६. "सुणात मे, अय्ये, सङ्घो । अयं इत्यन्नामा इत्यन्नामाय ग्रय्याय परिपुण्णवीसतिवस्सा कुमारिभता द्वे वस्सानि छस् धम्मेस सिक्खित-सिक्खा सङ्कं बुट्टानसम्मति याचित । यदि सङ्कस्स पत्तकल्लं सङ्को इत्यन्नामाय परिपूण्णवीसतिवस्साय कुमारिभूताय द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्लितसिक्लाय बद्रानसम्मृति ददेय्य । एसा ञत्ति ।

"सणात् में, अय्ये, सङ्घो । अयं इत्थन्नामा इत्थन्नामाय अय्याय परिपुण्णवीसतिवस्सा कुमारिभृता द्वे वस्सानि छस् धम्मेस् सिक्खितसिक्खा सङ्घं बुट्टानसम्मृति याचित । सङ्घो इत्थन्नामाय परिपुण्णवीसतिवस्साय कुमारिभुताय द्वे वस्सानि छम् धम्मेस् सिक्खितसिक्खाय वृद्वानसम्मृति देति । यस्सा ग्रय्याय खमित इत्यन्नामाय परिपुण्णवीसितवस्साय कुमारिभूताय हे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खाय बुद्रानसम्मृतिया दानं, सा तुण्हस्स; यस्सा नक्खमति, सा भासेय्य ।

''दिन्ना सङ्घेन इत्यन्नामाय परिपुण्णवीसतिवस्साय कुमारिभूताय ह्रे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खाय बुट्टानसम्मुति । खमित सङ्घस्स, तस्मा तुण्ही, एवमेतं धारयामी'' ति ।

(२) पञ्जासि

श्रथ लो भगवा ता भिक्खनियो श्रनेकपरियायेन विगरहित्वा दुब्भर-

ı۸

25

B 438

ताय ...पे ० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु –

३४०. "या पन भिक्कुनी परिपुण्णवीसतिबस्सं कुमारिभूतं हे बस्तानि छसु घम्मेसु सिक्कितसिक्सं सङ्घेन श्रसम्मतं बृह्वापेय्य, पाचित्तवं" ति ।

(३) विमङ्गी

३४१. **या पना** ति या यादिसा ... पे०... भिक्खुनी ति ...पे०... झयं 5 ह. १९४७ इमस्मि झरचे अधिप्येता भिक्खनी ति ।

परिपृष्णवीसतिवस्सा नाम पत्तवीसतिवस्सा ।

कुमारिभृता नाम सामणेरी वुच्चति ।

ते वस्सानी ति दे संवच्छरानि ।

सिविखतसिक्खा नाम छस धम्मेस सिविखतसिक्छा ।

श्रसम्मता नाम अत्तिदुतियेन कम्मेन बुट्टानसम्मुति न दिन्ना होति । बटापेय्या ति उपसम्पादेय्य ।

बुंद्वापेस्सामी ति गणं वा भ्राचरिनि वा पत्तं वा चीवरं वा परियेसित, सीमं वा सम्मन्नति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । ञत्तिया दुक्कटं । द्वीहि कम्म-वाचाहि दुक्कटा । कम्मवाचापरियोसाने उपज्झायाय भ्रापत्ति पाचित्ति- 15 यस्स । गणस्स च भ्राचरिनिया च श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

३४२. धम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्ज्ञा बृद्घोपेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । धम्मकम्मे वेमतिका बृद्घापेति, 'श्रापत्ति पाचित्तियस्स । धम्मकम्मे श्रधम्मकम्मसञ्ज्ञा बृद्घापेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

ग्रधम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रधम्मकम्मे 20 वेमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रधम्मकम्मे ग्रधम्मकम्मसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

३४३. अनापत्ति परिपुण्णवीसितवस्सं कुमारिभूतं हे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खं सङ्क्षेन सम्मतं बृद्वापेति, उम्मत्तिकाय, आदि-कम्मिकाया ति ।

____

D 490

15

६ ७४. चतुसत्ततिमपाचित्तियं (क्रमहावसवस्तानुद्वापने)

(१) जनहाबसबस्सावस्य

३४४. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरति जेतवने धनाध-पिण्डिकस्स ध्रारामे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो ऊनद्वादसवस्सा बुट्टा-पेन्ति । ता बाला होन्ति धव्यता न जानन्ति कप्पियं वा धकप्पियं वा । सिद्ध-विहारिनियो पि बाला होन्ति ध्रव्यत्ता; न जानन्ति कप्पियं वा प्रकप्पियं 3 वा । या ता भिक्खुनियो धप्पिच्छा ...पे०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपा-बेन्ति – कथं हिनाम भिक्खुनियो ऊनद्वादसवस्सा बुट्टापेस्सन्ती ति ... पे०.. सच्चं किर, भिक्खबे, भिक्खुनियो ऊनद्वादसवस्सा बुट्टापेस्ति ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो 10 कनद्वादसवस्सा बुट्टापेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, श्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

३४४. "या पन भिक्खनी ऊनद्वादसवस्सा बट्टापेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

३४६. **या पना** ति या यादिसा ... पे०... भिक्खुनी ति .. पे०... श्रयं इमस्मि ग्रत्ये ग्रधिप्पेता भिक्खुनी ति ।

ऊनहादसवस्सा नाम ग्रप्पत्तद्वादसवस्सा ।

बुट्टापेय्या ति उपसम्पादेय्य ।

बुद्वापेस्सामी ति गणं वा आचरिनि वा पत्तं वा चीवरं वा परियेसति, सीमं वा सम्मन्नति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । ञ्रात्तिया दुक्कटं । द्वीहि कम्म-वाचाहि दुक्कटा । कम्मवाचापरियोसाने उपज्ज्ञायाय आपत्ति पाचित्तयस्स । 20 गणस्स च श्राचरिनिया च श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

३४७. अनापत्ति परिपुण्णद्वादसवस्सा वृट्ठापेति, उम्मत्तिकाय, भ्रादि-कम्मिकाया ति ।

D 220

६ ७५. पञ्चसत्ततिमपाचित्तियं (ससम्मताबुद्वापने)

(१) बुद्वायनसम्मृतिवत्यु

३४८. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरित जेतवने धनाथ-पिण्डिकस्स धारामे । तेन खो पन समयेन भिन्नखुनियो परिपुण्णद्वादसवस्सा सङ्केन प्रसम्मता बुट्टापेन्ति । ता बाला होन्ति प्रव्यसा; न जानन्ति कप्पियं वा धकप्पियं वा । सिद्धिविहारिनियो पि बाला होन्ति प्रव्यसा, न जानन्ति कप्पियं वा धकप्पियं वा । या ता भिन्नखुनियो प्रप्पिष्ट्या ... पे०... ता उज्झा- 5 यन्ति खिन्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम भिन्नखुनियो परिपुण्णद्वादसवस्सा सङ्केन असम्मता बुट्टापेस्सन्ती ति ...पं०... सच्चं किर, भिन्नखने, भिन्नख-नियो परिपुण्णद्वादसवस्सा सङ्केन प्रसम्मता बुट्टापेन्सी ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरहि बुद्धो भगवा ...पं०... कथं हि नाम, भिन्नखने, भिन्नख-नियो परिपुण्णद्वादसवस्सा सङ्केन प्रसम्मता बुट्टापेस्सन्ति ! नेतं, भिन्नखने, 10 प्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पं०... विगरहित्वा धर्मम कथं कत्वा भिन्नख्

"प्रनृजानामि, भिक्खने, परिपुण्णद्वावसवस्साय भिक्खुनिया बृद्धा-पनसम्मृति वातुं। एवं च पन, भिक्खने, वातब्बा। ताय परिपुण्णद्वावस-वस्साय भिक्खुनिया सङ्घं उपसङ्कमित्वा एकंसं उत्तरासङ्गं करित्वा बृद्धानं 15 भिक्खुनीनं पादे वन्दित्वा उक्कुटिकं निसीदित्वा धञ्जलि पगहेत्वा एवमस्स वचनीयो – 'ग्रहं, ग्रय्ये, इत्यन्नामा परिपुण्णद्वावसवस्सा भिक्खुनी सङ्घं बृद्धा-पनसम्मृति याचामो ति। दृतियं पि याचितब्बा। तितयं पि याचितब्बा। सा भिक्खुनी सङ्घेन परिच्छिन्दितब्बा – "ब्यायायं भिक्खुनी लिज्जनी'' ति। सचे बाला च होति अलिज्जनी च, न दातब्बा। सचे बाला होति 20 लज्जनी, न दातब्बा। सचे ब्यत्ता होति प्रलज्जिनी, न वातब्बा। सचे ब्यत्ता च होति लिज्जनी च, दातब्बा। एवं च पन, भिक्खने, दातब्बा। व्यत्ताय भिक्खुनिया पटिवलाय सङ्घो ज्ञापेतब्बा –

३४९. "मुणातु मे, अय्ये, सङ्घो । अयं इत्यन्नामा परिपुण्ण-द्वादसवस्सा भिक्खुनी सङ्खं बुट्टापनसम्मुति याचित । यदि सङ्घस्स पत्तकत्सं, 25

१. बुद्धापनसम्मति – स्था०। २. बुद्धानं – सी०। ३. परिण्यितस्या – रो०। ४. व्यक्तासि – सी०। व्यक्तिस्व-४.व.

R. 331

सङ्को इत्थन्नामाय परिपुण्णद्वादसवस्साय भिक्खुनिया बुट्टापनसम्मुति ददेय्य । एसा जन्ति ।

"सुणातु मे, ग्रय्ये, सङ्घो । श्रयं इत्यन्नामा परिपुण्णद्वादसवस्सा भिन्नकुनी सङ्घं बृद्धापनसम्मृति याचित । सङ्घो इत्यन्नामाय परिपुण्णद्वादसवस्साय भिन्नकुनिया बृद्धापनसम्मृति देति । यस्सा ग्रय्याय समित इत्यन्नामाय परिपुण्णद्वादसवस्साय भिन्नकुनिया बृद्धापनसम्मृतिया दानं, सा तुष्हस्स; यस्सा नन्नसमित, सा भासेय्य ।

"दिन्ना सङ्घेन इत्यन्नामाय परिपुण्णद्वादसवस्साय भिक्खुनिया बृद्धा-पनसम्मृति । स्नमति सङ्घस्स, तस्मा तुण्ही, एवमेत घारयामी" ति ।

(२)पञ्जाति

B. 641 10 प्रथ स्त्रो भगवा ता भिक्स्तुनियो ग्रनिकपरियायेन विगरिहस्वा दुब्भरताय'...पं० ... एवं च पन, भिक्स्तवे, भिक्स्तुनियो इमं सिक्स्तापदं उद्दिसन्त् —

> ३५० "या पन भिक्कुनी परिपुण्णद्वादसवस्सा सङ्कन ग्रसम्मता बद्वापेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

३५१. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ... पे० ... श्रयं इमस्मि अत्ये श्रिष्ठिप्येता भिक्खनी ति ।

परिपण्णदादसंवस्सा नाम पत्तद्वादसवस्सा ।

श्रसम्मता नाम ञात्तिदुत्तियेन कम्मेन बुट्टापनसम्मुति न दिन्ना होति । बद्दापेय्या ति उपसम्पादेय्य ।

बुद्धापेस्सामी ति गणं वा ब्राचिरींन वा पत्तं वा चीवरं वा परियेसित, सीमं वा सम्मन्नति, ज्ञापत्ति दुक्कटस्स । ञ्रात्तिया दुक्कटं । द्वीहि कम्म-वाचाहि दुक्कटा । कम्मवाचापरियोसाने उपज्ज्ञायाय आपत्ति पाचित्तियस्स । गणस्स च श्राचरिनिया च श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

३५२. घम्मकम्मे धम्मकम्मसँञ्जा बृह्यपेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । 25 घम्मकम्मे वेमतिका बृह्यपेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । धम्मकम्मे श्रघम्म-कम्मसञ्जा बृह्यपेति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

श्रवम्मकम्मे धम्मकम्मसञ्जा, श्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रधम्मकम्मे

१. दुमरताय -- सी० ।

R. 442

बेमतिका, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । भ्रधम्मकम्मे भ्रथम्मकम्मसङ्जा, श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

३५३. अनापत्ति परिपुण्णदादसवस्सा सङ्कोन सम्मत्ता बृद्वापेति, वम्मत्तिकायः आदिकम्मिकाया ति ।

६ ७६. छसत्ततिमपाचित्तियं (बीयनवन्नापण्यने)

(१) चण्ड काळीवुट्टापनसम्मृतिवस्य

३५४. तेन समयेन बुढी भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथ- 5 पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन चण्डकाळी' भिक्खुनी भिक्खुनी- सङ्खें उपसङ्कमित्वा बृह्यापनसम्मृति याचित । ग्रथ खो भिक्खुनीसङ्खो चण्डकाळ भिक्खुनि परिच्छिन्दित्वा' — "ग्रलं ताव ते, ग्रय्ये, बृह्यापितेना" ति, बुद्धापनसम्मृति न भ्रवास । चण्डकाळ भिक्खुनीन मुद्धापनसम्मृति वि पिटस्सुणि । तेन खो पन समयेन भिक्खुनीसङ्खो ग्रञ्जायि विव्यवित वृद्धापनसम्मृति वि वित्यवित — "ग्रह्मेव नून मक्खुनीन बृह्या-पनसम्मृति वित । चण्डकाळी भिक्खुनी उज्ज्वायित विव्यवित विव्यवित विश्ववित — "ग्रह्मेव नून माल, ग्रह्मेव नून में प्राविच्छा अञ्चायित विद्यवित विप्यवित में प्राविच्छा ... पेठ ... ता उज्ज्ञायित विव्यवित विपाचेति — कथं हि नाम ग्रय्या चण्डकाळी — 'ग्रलं ताव ते, ग्रय्ये, बुद्धापितेना' ति बुच्चमाना 'साप् ते ति ... पेठ ... सच्चं किर, भिक्खुने स्थानकाळी भिक्खुनी ग्रलं ताव ते ग्रय्ये बुद्धापितेना' ति वुच्चमाना 'साप् ते पिटस्सुणित्वा पच्छा खिय्यनमम्मं ग्रापिज्जस्ति ति ... पेठ ... सच्चं किर, भिक्खुने स्थानकाळी भिक्खुनी ग्रलं ताव ते ग्रय्ये बुद्धापितेना' ति वुच्चमाना 'साप् ते पिटस्सुणित्वा' पच्छा खिय्यनमम्मं ग्रापज्जी ति ? 'सच्छं, भग्वा'' ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, चण्डकाळी 20 भिक्खुनी – 'प्रलं ताव ते, प्रय्ये, बुट्टापितेना' ति बुच्चमाना 'साधू' ति पटि-स्सुणित्वा पच्छा खिय्यनघम्मं ग्रापिजस्सिति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्यसन्नानं

१. थण्डकाली – सी०, स्या०, रो०। २. प्रियक्तिसङ्घं – म०। ३. परिच्छित्वा – रो०। ४. जीवति – सी०, स्या०, रो०। ४. स्या० पोत्पके नत्या । ६. जीववम्मं – ो०। ७. पटिक्षणित्वा – सी०।

वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त –

े ३४४. "या पन भिक्कुनी – 'झलं ताव ते, झम्मे, बुद्वापितेना' ति बुच्चमाना 'साधू' ति पटिस्सुणित्वा पच्छा सिम्मनधम्मे झापण्डोस्म, १ पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

३५६. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... **भिक्खुनी** ति ... पे० ... अयं इमस्मि ग्रत्थे प्रधिप्पेता भिक्खनी ति ।

श्रलं ताव ते अव्ये बुद्धापितेना ति अलं ताव ते, अय्ये, उपसम्पा-वितेन । 'साधू' ति पटिस्सुणित्वा पच्छा खिय्यनधम्मं आपज्जति, आपत्ति १० पाचित्तियस्स ।

३५७. धनापत्ति पकतिया छुन्दा दोसा मोहा भया करोन्तं खिय्यति, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

§ ७७. सत्तसत्ततिमपाचित्तियं (बनुहापने)

(१) शुल्लनन्दाय उपसम्पदायाचनवत्यु

H. 148, R. 332 ३५८. तेन समयेन बुद्धो अगवा सावित्ययं विहरति जेतवने ब्रनाथपिण्डिकस्स ब्रारामे । तेन लो पन समयेन ब्रञ्जातरा सिक्लमाना युल्स
15 नन्दं भिक्लुनि उपसङ्क्षमित्वा उपसम्पदं याचि । युल्सनन्दा भिक्लुनी तं
सिक्लमानं — "सचे मे त्वं, ग्रय्ये, चीवरं दस्सिस एवाहं तं बृट्ठापेस्सामी" ति
वत्वा, नेव बृट्ठापेति न बृट्ठापनाय उस्सुक्कं करोति । ग्रय लो सा सिक्लमाना
भिक्लुनीनं एतमत्यं ब्रारोचेसि । या ता भिक्लुनियो प्रप्पिष्ट्छा ... पे० ...
ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेतित — कयं हि नाम ग्रय्या युल्सनन्दा
20 सिक्लमानं — 'सचे मे त्वं, ग्रय्ये, चीवरं दस्सिस एवाहं तं बृट्ठापेस्सामी'
ति वत्वा, नेव बृट्ठापेस्सिति न बृट्ठापनाय उस्सुक्कं करिस्सती ति ... पे० ...
सच्चं किर, भिक्ल्बने, युल्सनन्दा भिक्लुनी सिक्ल्यमानं — 'सचे मे त्वं, ग्रय्ये,
चीवरं दस्सिस एवाहं तं बृट्ठापेस्सामी' ति वत्वा, नेव बृट्ठापेति न बृट्ठापाय
उस्सुक्कं करोसी ति ? "सच्चं, म्मवा" ति ।

१. सीमधमां - रो० ।

15

20

R. 333

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खने, युल्लनन्दा भिक्खुनी सिक्खमानं — 'सचे मे त्वं, अय्ये, चीवरं दस्ससि एवाहं तं बृद्धा-पेस्सामी' ति बत्वा, नेव बृद्धापेस्सति न बृद्धापनाय उस्सुक्कं करिस्सति ! नेतं, भिक्खने, प्रप्यसन्नानं चा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खने, भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त्—

३५६. "या पन भिक्कुनी सिक्कमानं – 'सचे मे त्वं, अय्ये, चीवरं दस्त्रति एवाहं तं बुटुापेस्सामी' ति वत्वा, सा पच्छा अनन्तराधिकनी नेव बट्टापेय्य न बट्टापनाय उस्सुक्तं करेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

३६०. **या पना** ति या यदिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ... पे० ... श्चयं डर्मास्म ग्रत्ये ग्रविप्येता भिक्खनी ति ।

सिक्खमाना नाम हे वस्सानि छस् धम्मेस् सिक्खितसिक्खा ।

सचे मे त्वं श्रम्ये चीवरं वस्ससि एवाहं तं बुट्टापेस्सामी ति एवाहं तं उपसम्पादेस्सामि ।

सा पच्छा अनन्तरायिकिनी ति असति अन्तराये।

नेव बुद्रापेय्या ति न सय बुद्रापेय्य ।

न बुट्टापनाय उस्सुक्कं करेय्या ति न ग्रञ्जं आणापेय्य । नेव बुट्टा-पेस्सामि न बुट्टापनाय उस्सुक्कं करिस्सामी ति धुरं निक्खित्तमत्ते आपत्ति पाचित्तियस्स ।

३६१. श्रनापत्ति सति श्रन्तराये, परियेसित्वा न लभित, गिलानाय, श्रापदासु, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मिकाया ति ।

९ ७८. श्रद्धसत्ततिमपाचित्तियं (श्रृद्धापने)

(१) बुल्सनन्दाय उपसम्पदायाधनवत्यु

३६२. तेन समयेन बुद्धो भगवा साबत्थियं विहरति जेतवने धनाथ-पिण्डिकस्स धारामे । तेन खो पन समयेन घ्रञ्ञातरा सिक्खमाना थृल्लनन्दं भिक्खुनि उपसङ्कमित्वा उपसम्पदं याचि । थुल्लनन्दा भिक्खुनी तं सिक्खमानं एतदबोच – "सचे मं त्वं, ग्रय्ये, द्वे वस्सानि धनुबन्धिस्ससि एवाहं तं बुट्टा-

R. 445

25

पेस्सामी'' ति वत्वा, नेव बृद्वापेति न बृद्वापनाय उस्सुक्कं करोति । अथ खो सा सिक्खमाना भिक्खुनीनं एतमत्यं आरोचेसि । या ता भिक्खुनियो अप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम अय्या युल्तनन्दा रिक्खमानं — सचे मं त्वं, अय्ये, हे वस्सानि अनुविचस्सिस । एवाहं तं बृद्वापेस्सामी ति वत्वा, नेव बृद्वापेस्सित न बृद्वापाय उस्सुक्कं करिस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खने, थुल्लनन्दा भिक्खुनी सिक्खमानं — सचे मं त्वं बद्वापेति न बृद्वापनाय उस्सुक्कं करिस्सती ति वत्वा, नेव बद्वापेति न बृद्वापनाय उस्सुक्कं करोती ति ? "सच्च, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, थुल्लनन्दा भिक्खुनी सिक्खमानं – सचे मं त्वं, घ्रय्ये, द्वे वस्सानि घनुबन्धिस्ससि एवाहं तं बुद्वापेस्सामी ति वत्वा, नेव बृद्धापेस्सति न बृद्धापनाय उस्सुक्कं करिस्स्तति ! नेतं, भिक्खवे, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खु-नियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु–

३६३. "या पन भिक्कुनी सिक्कमानं – 'सचे मं त्वं घ्रय्ये हे वस्सानि प्रनुबन्धिस्सिस एवाहं तं बुट्टापेस्सामी' ति वत्वा, सा पच्छा ग्रनन्तराधि-किनी नेव बुट्टापेय्य न बुट्टापनाय उस्सुक्कं करेय्य, पाचित्त्वयं" ति ।

(३) विभक्तो

३६४. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ... पे० ... भ्रयं इमर्सिम अत्ये ग्रिधिप्येता भिक्खनी ति ।

20 सिक्खमाना नाम द्वे वस्सानि छसु घम्मेसु सिक्खितसिक्का । सचे मं त्वं ग्रस्ये द्वे वस्सानि ग्रन्बन्धिस्ससी ति द्वे संवच्छरानि उपदृहिस्सिस ।

> एवाहं तं बृद्वापेस्सामी ति एवाहं तं उपसम्पादेस्सामि । सा पच्छा धनन्तराविकिनी ति ग्रसति श्रन्तराये । नेव बृद्वापेय्या ति न सयं बृद्वापेय्य ।

न बृद्वापनाय उस्सुक्कं करेय्या ति न घञ्चं श्राणापेय्य। नेव बृद्वापेस्सामि न बृद्वापनाय उस्सुक्कं करिस्सामी ति घुरं निक्कित्तमत्ते श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

20

B. 446

R. 334

३६५. धनापत्ति सति प्रन्तराये, परियेसित्वा न लग्नति, गिलानाय, ग्रापदास, उम्मलिकाय, ग्राटिकम्मिकाया नि ।

६ ७६ . उतामीनियपाचिनियं (परिसर्शनदाबदायने)

(१) चण्डकाळीवदापनवत्य

३६६. तेन समयेन बढ़ी भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन थ्ल्लनन्दा भिक्खनी पुरिससंसद्वे कमारकसंसटं चण्डि सोकावासं चण्डकाळि सिक्खमानं बट्टांपेति । या ता 5 हि नाम भ्रय्या थुल्लनन्दा पूरिससंसद्वं कुमारकसंसद्वं चण्डि सोकावासं चण्डकाळि सिक्लमानं बटापस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर. भिक्लवे. थल्ल-नन्दा भिक्खनी पुरिससंसद्धे कुमारकसंसद्धे चण्डि सोकावासं चण्डकाळि सिक्ख-मानं बदापेसी 'ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जलि

विगरहि बद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खव, थल्लनन्दा भिक्खुनी पुरिसससट्टं कुमारकसंसद्धं चण्डि सोकावासं चण्डकाळि सिक्खमानं बदापेस्सति ! नेतं, भिक्खवे, भ्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे. भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त -

३६७. "या पन भिक्खनी पुरिससंसहं कुमारकसंसहं चण्डि सोका- 15 बासं सिक्खमानं बटापेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

३६८. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खनी ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि अत्ये अधिप्पेता भिक्खनी ति ।

पुरिसो नाम पत्तवीसतिवस्सो । कमारको नाम ग्रप्पत्तवीसतिवस्सो ।

संसद्घा नाम ग्रननुलोमिकेन कायिकवाचिसकेन संसद्घा । चण्डी नाम कोधना बुच्चति ।

१. सोकबस्सं - सी०; सोकावस्सं - स्था० । २. सी० पोत्थके नरिय । ३. बुट्रापेती --स्या ० १

सोकाबासा नाम परेसं दुक्खं जप्पादेति, सोकं माविसति । सिक्खमाना नाम द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खा । बटापेटबा ति उपसम्पादेय्य ।

बुद्वापेस्सामी ति गणं वा आचिरिनि वा पत्तं वा चीवरं वा पिरयेसित, इसीमं वा सम्मन्नति, आपत्ति दुक्कटस्स । अत्तिया दुक्कटं । द्वीहि कम्म-वाचाहि दुक्कटा । कम्मवाचापिरयोसाने उपज्झायाय आपत्ति पाचित्तियस्स; गणस्स च ब्राचरिनिया च श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

३६१. अनापत्ति अजानन्ती वृद्घापेति, उम्मत्तिकाय, आदिकम्मि-काया ति ।

९ ८०. श्रसीतिमपाचित्तियं (अमनुष्टमाताबुद्वापने)

(१) युल्लनन्दाभिक्खुनीवत्यु

३७०. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्थयं विहरति जेतवने अनाथपिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन थुल्लनन्दा भिक्खुनी मातापित्हि पि
सामिकेन पि अननुञ्जातं सिक्खमानं बुट्ठापेति । मातापित्रो पि सामिको पि
उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – "क्यं हि नाम अय्या थुल्लनन्दा
अम्हेहि अननुञ्जातं सिक्खमान बुट्ठापेस्सती" ति ! अस्सोसु खो भिक्खुनियो

अम्तापितृनं पि सामिकस्स पि उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तान । या ता
भिक्खुनियो अप्पिच्छा . पे०... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं
हि नाम अथ्या थुल्लनन्दा मातापितृहि पि सामिकेन पि प्रननुञ्जातं सिक्खमानं
बुट्ठापेस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे, थुल्लनन्दा भिक्खुनी,
मातापितृहि पि सामिकेन पि ग्रननुञ्जातं सिक्खमानं बुट्ठापेती ति ? "सच्चं,
 ४ भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिवखवे, युल्लनन्दा भिक्खुनी मातापित्हि पि सामिकेन पि ध्रननृञ्ञातं सिक्खमानं बृट्टापेस्सति ! नेतं, भिक्खवे, ध्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खु-नियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

३७१. "या पन भिक्खुनी मातापितृहि वा सामिकेन वा म्रननु-

447

ञ्जातं सिक्समानं बुट्टापेय्य, पाचितियं" ति ।

(३) विभक्तो

३७२. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... शि**म्खुनी** ति ... प० ... धर्य इमस्मि श्रत्ये प्रधिप्पेता भिन्खुनी ति ।

मातापितरो नाम जनका वुच्चन्ति । सामिको नाम येन परिगाहिता होति ।

ग्रननुञ्जाता ति ग्रनापुच्छा ।

सिक्खमाना नाम द्वे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खा ।

बुट्टापेय्या ति उपसम्पादेय्य ।

वुद्वापेस्सामी ति गणं वा घ्राचिरिन वा पत्तं वा चीवरं वा परियेसित, सीमं वा सम्मन्नति, ष्रापत्ति दुक्कटस्स । ञत्तिया दुक्कटं । द्वीहि कम्म- 10 वाचाहि दुक्कटा । कम्मवाचापरियोसाने उपज्झायाय घ्रापत्ति पाचित्तियस्स । गणस्स च घ्राचरिनिया च ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

३७३. श्रनापत्ति श्रजानन्ती बुट्टापेति, श्रपलोकेत्वा बुट्टापेति, उम्म-त्तिकाय, श्रादिकम्मिकाया ति ।

६ द १. एकासीतिमपाचित्तियं (पारिवासिकछन्ववानेन बुट्टापने)

(१) युल्लनन्दाय देवदत्तपक्लगमनवत्यु

३७४. तेन समयेन बुद्धो भगवा राजगहे विहरित बेळुवने कलन्दकनिवापे। तेन खो पन समयेन थुल्लनन्दा भिक्खुनी — 'सिक्खमानं बुद्धापेस्सामी'' ति थेरं भिक्खु सिन्नपातेत्वा पहूतं खादनीयं भोजनीयं पिस्सत्वा —
''न तावाहं, ग्रय्या, सिक्खमानं बुद्धापेस्सामी' ति थेरे भिक्खु उय्योजेत्वा
देवदत्तं कोकालिकं कटमोदकतिस्सकं खण्डदेविया पुत्तं समुद्दत्तं सिन्नपातेत्वा
सिक्खमानं बुद्धापेसि । या ता भिक्खुनियो ग्राप्पच्छा ... पे० ... ता उज्हा *
यिन्त खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम ग्रय्या थुल्लनन्दा पारिवासिकछन्ददानेन सिक्खमानं बुद्धापेस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे,

१. कटमोरकतिस्सकं - सी०, स्था०, रो० । २. बुट्टापेति – स्था० । ३. पारिवासिकच्छ-न्यदानेन – स्था० । पा**र्वासुर्व**-४१.

R. 336

युल्लनन्दा भिनसूनी पारिवासिकस्रन्ददानेन सिक्समान बुट्टापेसी' ति ? "सच्च, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुढो भगवा ... पे० ... क्यं हि नाम, भिक्खवे, युल्लनन्दा भिक्खुनी पारिवासिकछन्ददानेन सिक्खमानं बृद्वापेस्सति ! नेतं, भिक्खवे, अप्रसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त —

३७४. "या पन भिक्खुनी पारिवासिकछन्वदानेन सिक्खमानं वृद्धा-पेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

३७६. **या पना** ति या यादिसा ... पे०... **भिक्खुनी** ति ... पे० ... 10 ग्रयं इमस्मि ग्रत्ये प्रथिप्पेता भिक्खनी ति ।

> पारिवासिकछन्ददानेना ति वृद्विताय परिसाय । सिक्कमाना नाम द्वे वस्सानि छस धम्मेस सिक्कितसिक्खा ।

बुद्वापेक्या ति उपसम्पावेय्य । बुद्वापेस्सामी ति गणं वा म्राचरिनि वा पत्त वा चीवरं वा परियेसति, 15 सीमं वा सम्मलति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । ञत्तिया दुक्कटं । द्वीहि कम्म-वाचाहि दुक्कटा । कम्मवाचापरियोसाने उपञ्जायाय भ्रापत्ति पाचित्तियस्स । गणस्स च भ्राचरिनिया च भ्रापत्ति दक्कटस्स ।

३७७. झनापत्ति अबुद्धिताय परिसाय बुद्धापेति, उम्मत्तिकाय, आदिकम्मिकाया नि ।

६ ८२. द्वासीतिमपाचित्तियं (बनुबस्सं बुद्वापने)

(१) ग्रनुबस्सं बट्टापनबस्यु

३७८. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथ-पिण्डकस्स मारामे । तेन स्त्री पन समयेन भिक्खुनियो अनुवस्सं बुट्टापेन्ति, उपस्सयो न सम्मति । मनुस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कयं हि नाम भिक्खुनियो अनुवस्सं बुट्टापेस्सन्ति, उपस्सयो न सम्मती" ति ! १. ब्रुट्येकि – स्या॰ । ग्रस्सोसं को भिक्खनियो तेसं मनस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता जिक्कानियो प्रपिष्का ... पे० ... ता उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति -क्यां हि नाम भिक्खनियो ग्रानवस्सं वटापेस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे भिक्खनियो ग्रनवस्सं वटापेन्ती ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

(२) वङ्गालि

विगरहि बद्धो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खनियो अ श्चनुबस्सं बुद्दापेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, श्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त -

३७६. "या पन भिक्सनी ग्रनवस्सं बडापेय्य, पाचिसियं" ति ।

(३) विभक्ती

3 द o. **या पना** ति या यादिसा ... पे o ... भिक्खुनी ति ... पे o ... ग्रय इमस्मि ग्रत्थे ग्रिथिपोता शिक्खनी ति ।

ग्रनवस्सं ति ग्रनुसंवच्छरं ।

बटापेय्या ति उपसम्पादेय्य ।

बडापेस्सामी ति गणं वा भ्राचरिनि वा पत्तं वा चीवरं वा परियेसति, सीमं वा सम्मन्नति, भापत्ति दुक्कटस्स । ञात्तिया दुक्कटं । द्वीहि कम्म-वाचाहि दक्कटा । कम्मवाचापरियोसाने उपज्झायाय ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । 15 गणस्स च ग्राचरिनिया च ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

3 द श. श्रनापत्ति एकन्तरिक बट्टापेति, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मि-काग्राति।

६ ६३. तयासीतिमपाचित्तियं

(हे बहायने)

(१) भिक्खुनीवत्य

३८२. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो एक वस्स हे बुट्टा- 20 पेन्ति । उपस्सयो तथेव न सम्मति । मनुस्सा तथेव उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति - "कथं हि नाम भिक्खुनियो एकं वस्सं द्वे बुट्टापेस्सन्ति ! उपस्सयो तथेव न सम्मती " ति ! ग्रस्सोस् खो भिक्खनियो तसं मनस्सानं

B. 450 R. 337

एस्य सी॰ पोल्यके 'विद्वारचारिक' ब्राहिच्छन्ता पस्सित्वा' ति श्रविको पाठो दिस्सित ।

उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्खुनियो ग्राप्पच्छा ... पे o ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कर्य हि नाम भिक्खुनियो एकं वस्सं हे बुटुापेस्सन्ती ति ... पे o ... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खुनियो एकं वस्सं हे बुटुापेन्सन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जिस

विगरहि वृद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो एकं वस्सं द्वे बृद्धापेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु –

३८३. "या पन भिक्लुनी एकं बस्सं हे बुट्टापेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(ঃ) বিণক্তী

३८४. **बा पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ... पे० ...। 10 श्रयं इमस्मि श्रदेषे श्रिष्णेता भिक्खनी ति ।

एकं वस्सं ति एकं संवच्छरं।

हे बदापेया ति हे उपसम्पादेय्य ।

द्वे बुट्टापेस्सामी ति गणं वा श्राचरिर्ग वा पत्तं वा चीवरं वा परि-येसति, सीमं वा सम्मन्नति, श्रापत्ति दुक्कटस्स । ञात्तिया दुक्कटं । द्वीहि 15 कम्मवाचाहि दुक्कटा । कम्मवाचापरियोसाने उपज्झायाय श्रापत्ति पाचि-त्तियस्स । गणस्स च श्राचरिनिया च श्रापत्ति दुक्कटस्स ।

३८५. अनापत्ति एकन्तरिकं एकं बुद्वापेति, उम्मत्तिकाय, आदि-कम्मिकया ति ।

*कुमारिभ्तवग्गो स्रद्धमो ।

६४. चतुरासीतिमपाचित्तियं (क्ष्तुगहनवारने)

(१) छम्बन्धियाभिक्ख्नीवत्थ्

३८६. तन समयेन बुद्धो भगवा सावस्थिय विहरति जेतवने झनाध-20 पिण्डिकस्स भ्रारामे । तेन खो पन समयेन छुट्बिग्गिया भिक्खुनियो छुत्तु-

^{*} एश्य सी॰ पोत्यके इमं उद्दानं दिस्सति -

कुमारी द्वे च सङ्घेन द्वादसा सम्मतेन च । प्रलं चीवर द्वे वस्संसंसद्घा सामिकेन च । परिवासिकानुबस्तं बुद्दे बुद्दापनेन चाति ।।

90

25

R. 451

पाहनं घारेन्ति । मनुस्सा उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कथं हि नाम िमन्जुनियो छत्पाहनं घारेस्सन्ति, सेय्यथापि गिहिनियो काम-भोगिनियो" ति ! प्रस्तीसुं खो भिन्नजुनियो तेसं मनुस्सानं उज्ज्ञायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिन्नजुनियो प्रण्पिच्छा ...पे० ... ता उज्ज्ञायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम छुड्विनिया भिन्नजुनियो अप्तान्ति क्रिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम छुड्विनिया भिन्नजुनियो अत्पाहनं घारेस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिन्नबं, छुड्विनिया भिन्नजुनियो छत्तुपाहनं घारेस्ति ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पठमपञ्जात्ति

विगरिह बुढो भगवा ... पे० ... कयं हि नाम, भिक्खवे, छुब्बिग्गया भिक्खुनियो छत्तुपाहनं धारेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उहिसन्तु –

"या पन भिक्खुनी छत्तुपाहनं धारेय्य, पाचित्तियं" ति । एवञ्चिदं भगवता भिक्खनीनं सिक्खापदं पञ्जतं होति ।

(३) ग्रनुपञ्जत्ति – गिलाने

३८७. तेन खो पन समयेन श्रठञातरा भिक्खुनी गिलाना होति । तस्सा विना छत्तुपाहनं न फासु होति । भगवतो एतमत्थं ग्रारोचेसुं ... पे० ... श्रनुजानामि, भिक्खवे, गिलानाय भिक्खुनिया छत्तुपाहनं । एवं 15 च पन, भिक्खवे, भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

३८८. "या पन भिक्खुनी ग्रगिलाना छुत्तुपाहनं धारेय्य, पाचि-त्तियं" ति ।

(४) विभङ्गो

३८९. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ... पे० ... ग्रयं इमस्मि अत्थे प्रधिप्पेता भिक्खुनी ति ।

> ग्रगिलाना नाम यस्सा विना छत्तुपाहनं कासु होति । गिलाना नाम यस्सा विना छत्तुपाहनं न कासु होति ।

ख्तं नाम तीणि खत्तानि - सेतन्छतं , किलञ्जन्छतं, पण्णन्छतं मण्डलबर्द्धं सलाकवर्दः ।

बारेच्या ति सकि पि घारेति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

१. खतुपहानं - सी०। २. खतुपाहना - सी०। ३. सेतछतं - रो०। ४. मण्डलबन्धं - स्वा०, रो०। ५. स्या० पोष्पके नित्य।

३६०. ग्रगिलाना ग्रगिलानसञ्जा छत्तुपाहनं घारेति, ग्रापित पाचित्तयस्स । ग्रगिलाना वेमतिका छत्तुपाहनं घारेति, ग्रापित पाचित्ति-यस्स । ग्रगिलाना गिलानसञ्जा छत्तपाहनं घारेति, ग्रापित पाचित्तयस्स ।

छत्तं बारेति न उपाहनं भारति ५ न छत्तं, भापत्ति दुक्कटस्स । गिलाना भ्रगिलानसञ्जा, भापत्ति दुक्कटस्स । गिलाना बेमतिका, भापत्ति दक्कटस्स । गिलाना गिलानसञ्जा, भ्रगापति ।

३९१. ग्रनापत्ति गिलानाय, ग्रारामे ग्रारामूपचारे घारेति, ग्राप-दास. उम्मत्तिकाय. ग्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ८५. पञ्चासीतिमपाचितियं (यानगमने)

(१) खब्बिगियाभिक्खुनीवत्यु

३६२. तेन समयेन बुढो भगवा साबित्थयं विहरित जेतवने अनाथ10 पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन छुब्बिग्या भिक्खुनियो यानेन यायिन्त । मनुस्सा उज्झायिन्त विय्यन्ति विपाचेन्ति — "क्यं हि नाम भिक्खुनियो यानेन यायित्सान्ति, सेय्यथापि गिहिनियो कामभोगिनियो" ति ! अस्सोसुं खो भिक्खुनियो तसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं विय्यन्तानं वियाचेन्तानं । या ता भिक्खुनियो अपिच्छा...पे० ... ता उज्झायन्ति । इत्ययन्ति विपाचेन्तानं । या ता भिक्खुनियो अपिच्छा ...पे० ... ता उज्झायन्ति । अव्ययन्ति विपाचेन्त - कथं हि नाम छुब्बिग्या भिक्खुनियो यानेन यायित्सन्ती ति ... पे० ... सच्च किर, भिक्खवे, छुब्बिग्या भिक्खुनियो यानेन यायन्ती ति ? "सच्चं भगवा" ति ।

(२) पठमपञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खने, छध्विग्गया भिक्खुनियो यानेन यायिस्सन्ति ! नेतं, भिक्खने, श्रप्पसन्नानं वा पसादाय 20 ... पे० ... एवं च पन, भिक्खने, भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

> "या पन भिक्खुनी यानेन याबेय्य, पाचित्तियं" ति । एवञ्चिदं भगवता भिक्खुनीनं सिक्खापदं पञ्जत्तं होति ।

(३) प्रमुपञ्जाल – गिलाने

३६३. तेन खो पन समयेन भ्रञ्ञातरा भिक्खुनी गिलाना होति,

१. बारामुपचारे – स्या॰, रो॰।

B. 452

R 339

न सक्कोति पदसा गन्तुं । मनवतो एतमत्यं ग्रारोचेसुं ... पे० ... ग्रनुजानामि, भिक्तावे, मिलानाय भिक्त्नुनियो यानं । एवं च पन, भिक्त्ववे, भिक्त्नुनियो इमं सिक्तापदं उद्दिसन्त् —

३६४. "या पन भिक्लनी ग्रगिलाना यानेन यायेय्य, पाचिलियं" ति ।

(४) विभक्तो

३९५. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... **भिक्कुनी** ति ... पे० ... ५ त्रयं इमस्मि ग्रत्ये ग्राधिणेता भिक्कानी ति ।

> भ्रागिलाना नाम सनकोति पदसा गन्तुं । गिलाना नाम न सनकोति पदसा गन्तं ।

यानं नाम वय्हं रथो सकटं सन्दमानिका सिविका पाटक्की ।

यायेय्या ति सर्कि पि यानेन' यायति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स । ३६६. श्रीगलाना श्रीगलानसञ्जा यानेन यायति, श्रापत्ति पाचि-

३६६. आगलाना आगलानसञ्जा यानन यायात, आपात्त पाच-त्तियस्स । अगिलाना वेमतिका यानेन यायति, आपत्ति पाचित्तियस्स । अगिलाना गिलानसञ्जा यानेन यायति, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

गिलाना ग्रगिलानसञ्जा, श्रापत्ति दुक्कटस्स । गिलाना वेमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । गिलाना गिलानसञ्जा, श्रनापत्ति ।

३६७. श्रनापत्ति गिलानाय, श्रापदासु, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मि-काया नि ।

६ ८६. ज्ञासीतिमपाचित्तियं (सङ्कानीवारमे)

(१) सङ्खाणीवत्यु

३६८. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाय-पिण्डिकस्स ब्रारामे । तेन खो पन समयेन अञ्ञातरा भिनखुनी अञ्जातिरस्ता इत्यिया कुलूपिका होति । अथ खो सा इत्यी तं भिनखुनि एतदबोच – 20 "हत्दाव्य", इमं सङ्घाणि अमुकाय नाम इत्थिया देही" ति । अथ खो सा भिनखुनी – "सचाहं पत्तेन आदाय गच्छामि विस्सरो मे भविस्सती" ति पटिमुञ्चित्वा अगमासि । तस्सा रिषकाय" सुत्तके छिन्ने विप्पिकरियिसु ।

१. स्वा॰, पै॰ पोस्पकेसु नरिय । २. इस्थि – रो॰ । ३. हन्दय्ये – सी॰, स्या॰, रो॰ । ४. रचियाय – सी॰, स्था॰, रो॰ ।

D 484

D 940

10

मनुस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "क्यं हि नाम भिन्नजुनियो सङ्घाणि वारेस्सन्ति, संय्ययापि गिहिनियो कामभोगिनियो" ति ! अस्सोसुं खो भिन्नजुनियो तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिन्नजुनियो प्रप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – क्यं हि नाम भिन्नजुनी सङ्घाणि धारेस्सती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिन्नजं, भिन्नजुनी सङ्घाणि धारेसी" ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनी सङ्क्वाणि घारेस्सति ! नेतं, भिक्खवे, अप्पसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु –

३९६. "या पन भिक्लनी सङ्घाणि धारेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

४००. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... **भिक्खुनी** ति ... पे० ... ब्रयं डर्मोस्म ब्रत्ये प्रधिप्पेता भिक्खनी ति ।

स्म ग्रत्थ ग्राघप्पता । भक्खुना । तः । स**ङ्गणि** नाम या काचि कटपगा ।

भारेया ति सर्कि पि धारेति. ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

४०१. भ्रनापत्ति म्राबाधपच्चया कटिसुत्तकं धारेति, उम्मत्तिकाय, स्माटिकम्मिकाया ति ।

६ ८७. सत्तासीतिमपाचित्तियं (बल्ड्यारवारवे)

(१) छञ्जिमायाभिक्सनीवत्य

४०२. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने म्रताथ-पिण्डिकस्स मारामे । तेन लो पन समयेन छुट्ट्यिग्या भिक्लुनियो इत्था-लङ्कारं घारेन्ति । मनुस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — "क्यं हि नाम भिक्लुनियो इत्थालङ्कारं घारेस्सन्ति, सेय्यथापि गिहिनियो कामभोगि-नियो" ति ! अस्सोसुं लो भिक्लुनियो तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं खिय्य-न्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्लुनियो अप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति

१-१. गिही कामजोगितियो - सी०; गिहिकामजोगितियो - रो०। २. घारेती - ह्या०।
३. झावाषणच्या - सी०, स्या०, म०।

िक्कस्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम छुट्यिन्या भिक्खुनियो इत्यालङ्कारं धारेस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खवे, छुट्यिनया भिक्खुनियो इत्याल**ङ्का**रं धारेन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरिह बुढो भगवा ...पे० ... कथं हि नाम, भिक्खने, खुब्ब-गिगया भिक्खुनियो इत्यालङ्कारं घारेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खने, श्रप्पसन्नानं ३ ॥ ४५० वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खने, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्विसन्त —

४०३. "या पन भिक्खुनी इत्यालङ्कारं घारेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

४०४. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... **भिक्खुनी** ति ... पे० ... श्रयं इमस्मि श्रत्थे श्रविप्पेता भिक्खनी ति ।

> इत्यालङ्कारो नाम सीसूपगो गीवूपगो हत्यूपगो पादूपगो कटूपगो । थारेय्या ति सींक पि धारेति, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

४०५. श्रनापत्ति भ्रावाधपच्चया, उम्मत्तिकाय, श्रादिकम्मि-काया ति ।

९ ८८. श्रद्वासीतिमपाचितियं (गम्बरणकनहाने)

(१) खुब्बग्गियाभिष्कुनीवत्यु

४०६. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावत्थयं विहरति जेतवने अनाथ- 15 R.SM पिण्डिकस्स भारामे । तेन लो पन समयेन छुट्यिगाया भिक्लुनियो गन्थ- वण्णकेन नहायन्ति । मनुस्सा उज्झायन्ति लिय्यन्ति विपाचेन्ति — "कथं हि नाम भिक्लुनियो गन्थवण्णकेन नहायिस्सन्ति, सेय्यथापि गिहिनियो काम-भोगिनियो" ति ! अस्सोसुं लो भिक्लुनियो तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं लिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्लुनियो अप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्झा- 20 यन्ति लिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम छुट्यिग्या भिक्लुनियो गन्ध- वण्णकेन नहायिस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं कर, भिक्लुने अुट्यिग्या भिक्लुनियो मृष्यवण्णकेन नहायन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

पाचितियं - ६०.

(२) पञ्जति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कयं हि नाम, भिक्खने, छड़्ब्सिगया भिक्खुनियो गन्धवण्णकेन नहायिस्सन्ति ! नेतं, भिक्खने, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खने, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दि-सन्त्व —

४०७. "या पन भिक्खुनी गन्धवण्णकेन नहायेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

४०८. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्कुनी ति ... पे० ... श्रयं इमस्मि श्रत्थे श्रविप्पेता भिक्कुनी ति ।

> गन्धो नाम यो कोचि गन्धो । क्रमणकं नाम संकिञ्च वण्णकं।

नहायेय्या ति नहायति । पयोगे दुक्कटं, नहानपरियोसाने भ्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

४०१. म्रनापत्ति म्राबाधपच्चया, उम्मत्तिकाय, म्रादिकम्मि-काया ति ।

६ ८६. ऊननबुतिमपाचित्तियं(वासितकपिञ्जकनहाने)

(१) छ्रब्बन्गियाभिक्सुनीवस्थ्

४१०. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने अनाथ15 पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन छुब्बिगिया भिक्खुनियो वासितकेन पिञ्ञाकेन नहायन्ति । मनुस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति —
"कथं हि नाम भिक्खुनियो वासितकेन पिञ्ञाकेन नहायिस्सन्ति, सेय्यथापि
गिहिनियो कामभोगिनियो" ति ! ग्रस्सोसुं खो भिक्खुनियो तेसं मनुस्सानं
उज्झायन्तानं किय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्खुनियो ग्राप्पिच्छा
20 ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कथं हि नाम छुब्बिगया
भिक्खुनियो वासितकेन पिञ्ञाकेन नहायिस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर,
भिक्खनं, छुब्बिगया भिक्खुनियो वासितकेन पिञ्ञाकेन नहायन्ती ति ?
"सच्चं, भगवा" ति ।

(२) यञ्जलि

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्सबे, खुव्बिगया

R. 456

10

D 949

श्रिक्खुनियो बासितकेन पिञ्जाकेन नहायिस्सन्ति ! नेतं, भिक्खके, प्रप्य-सन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एषं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इसं सिक्खा-पदं उद्दिसन्तु —

४११. "या यन भिक्कुनी वासितकेन पिञ्ञाकेन नहायेष्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

४१२. **या पना** ति या यादिसा ... पे०... भिक्खुनी ति ... पे०... श्रयं इमस्मि ग्रत्ये श्रविष्पेता भिक्खुनी ति ।

वासितकं नाम यं किञ्चि गन्धवासितकं।

विकक्ताकं नाम निलिपटं वच्चति ।

नहास्येया ति नहायति । पयोगे दुक्कटं, नहानपरियोसाने भ्रापत्ति 10 पाचित्तियस्स ।

४१३. ग्रनापत्ति ग्राबाघप्पच्चया, पकतिपिञ्ञाकेन नहायित, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

६ ६०. नबुतिसपाचित्तियं (परिमहापने)

(१) भिक्खुनीवत्यु

४१४. तेन समयेन बुढो भगवा सावत्थ्यं विहरति जेतवने धनाथपिण्डिकस्स धारामे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनिया भिक्खुनिया उम्महा- 15
पेन्ति पि परिमहापेन्ति पि । मनुस्सा विहारचारिकं ग्राहिण्डन्ता परिसत्वा
उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – "कथं हि नाम भिक्खुनिया भिक्खुनिया
उम्महापेस्सन्ति पि परिमहापेस्सन्ति पि संय्यथापि गिहिनियो कामभोगिनियो"
ति ! श्रस्सोसुं खो भिक्खुनियो तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्खुनियो अपिज्ङा...पंठ...ता उज्झायन्ति १०
विषयन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम भिक्खुनियो भिक्खुनिया उम्महापेस्सन्ति
पि परिमहापेस्सन्ति पी ति ...पंठ... सच्चं कर, भिक्खुनियो उम्बखुनियो
भिक्खुनिया उम्महापेन्ति पि परिमहापेन्ति पी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्सवे, भिक्सु-

R. 458

R. 343

नियो' भिक्खानिया उम्महापेस्सन्ति पि परिमहापेस्सन्ति पि ! नेतं. भिक्खवे प्रापसम्बातं वा प्रसादाय पेत । । तं च पन विकलते विकलियो दयं सिक्खापढं उदिसन्त —

४१५. "या पन भिक्तनी भिक्तनिया उत्महापेक्य का परिसहापेक्य s **वा. पाचित्तियं**" ति ।

(३) विभक्तो

४१६. या पना तिया यादिसा ... पे० ... भिक्सनी ति ... पे० ... भ्रयं इमस्मि ग्रत्थे ग्रधिप्येता भिक्खनी ति ।

भिक्सनिया ति ग्रञ्जाय भिक्सनिया ।

उम्महापेय्य वा ति उम्महापेति^र, भ्रापत्ति पाचित्तियस्स । परिमहापेद्य वा ति सम्बाहापेति. ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

४१७. ग्रनापत्ति गिलानाय, ग्रापदास, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकस्मि-कायानि ।

६ ६१ - ६३. पाचित्तियानि . (जम्बदापने परिमदापने)

(१) परिमद्वापनबस्य

४१८. तेन समयेन बद्धो भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स भ्रारामे । तेन खो पन समयेन भिक्खनियो सिक्खमानाय 15 जम्महापेन्ति पि परिमहापेन्ति पि ... पे o ... सामणेरिया जम्महापेन्ति पि परिमहापेन्ति पि ... पे० ... गिहिनिया उम्महापेन्ति पि परिमहापेन्ति पि । मनस्सा विद्वारचारिकं ग्राहिण्डन्ता पश्सित्वा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपा-चेन्ति - "क्यं हि नाम भिक्खनियो गिहिनिया उम्मद्दापेस्सन्ति पि परि-महापेस्सन्ति पि. सेय्यथापि गिहिनियो कामभोगिनियो " ति ! अस्सीसं 20 स्त्रो भिक्सानियो तेसं मनस्सानं उज्ज्ञायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्खनियो भ्रप्पिच्छा ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति -कथं हि नाम भिक्खनियो गिहिनिया उम्महापेस्सन्ति पि परिमहापेस्सन्ति पी ति ... पे 0 ... सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खनियो गिहिनिया उम्महापेन्ति पि परिमहापेन्ति पी ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

सी० पौत्यके नित्य । २. उब्बद्धापेति – सी० । ३-३. गिहिकामभोगिनियो – रो०; निही कामभोगिनियो -- सी० ।

(२) पञ्जति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो गिहिनिया उम्मद्दापेस्सन्ति पि परिमद्दापेस्सन्ति पि ! नेतं, भिक्खवे, धप्प-सम्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खा-पदं उहिसन्त —

४१६. "या पन भिक्खुनी सिक्खमानाय' ... ये० ... सामणेरिया क ...ये०'... गिहिनिया उम्महापेय्य वा परिमहापेय्य वा, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

४२०. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... **भिक्खुनी** ति ... पे० ...**.घ**यं इमस्मि ग्रत्ये ग्रिधिप्येता भिक्खुनी ति ।

सिक्खमाना नाम हे वस्सानि छसु धम्मेसु सिक्खितसिक्खा । सामणेरी नाम दससिक्खापदिका । गिहिनो नाम अगारिनी बुच्चित । उम्महापेय्य का ति उम्महापेति , ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । परिमहापेय्य का ति सम्बाहापेति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ४२१. अनापत्ति गिलानाय, आपदासुँ, उम्मत्तिकाय, आदिकम्मि-काया ति ।

15

10

R 459

६ १४. चतुनवृतिमपाचित्तियं (सनापुण्यानिसीदने)

(१) भिक्सुनीवत्यु

४२२. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्थयं विहरित जतवन अनाथ- पिण्डिकस्स आरामे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो भिक्खुस्स पुरतो अनापुच्छा आसने निसीदिन्त । भिक्खु उज्ज्ञायिन्त खिय्यन्ति विपाचेन्ति — कयं हि नाम भिक्खुनियो भिक्खुस्स पुरतो अनापुच्छा आसने निसीदिस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्खने, भिक्खुनियो भिक्खुस्स पुरतो अनापुच्छा 20 आसने निसीदन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

१-१. सी॰, स्वा॰ पोखकेसु नित्य; सामणेरिया गिहिनिया - रो॰ । २. सामणेरा -सी॰ । ३. जब्बद्वापेति - सी॰ । ४. मावामपण्यया - स्वा॰; मावामपण्यया - रो॰ ।

(२) वञ्चाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कथं हि नाम, भिक्खवे, भिक्खुनियो भिक्खुस्स पुरतो भ्रनापुच्छा भासने निसीदिस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, भ्रष्य-सन्नानं वा पसादाय ... पे० ... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खा-पदं उद्दिसन्त —

४२३. "या पन भिक्कुनी भिक्कुस्स पुरतो धनापुच्छा धासने निसीवेय्य, पाचित्तियं" ति ।

(३) विभक्तो

४२४. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्कुनी ति ... पे० ... भ्रयं इमस्मि अत्थे अधिप्येता भिक्कुनी ति ।

भिक्खुस्स पुरतो ति उपसम्पन्नस्स पुरतो ।

ग्रनापुच्छा ति ग्रनपलोकेत्वा।

द्यासने निसीबेच्या ति श्रन्तमसो छमाय['] पि निसीदति, श्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

४२५. अनापुच्छितं अनापुच्छितसञ्जा भ्रासने निसीदति, भ्रापत्ति B. 460 पाचित्तियस्स । अनापुच्छिते बेमितका श्रासने निसीदिति, श्रापत्ति पाचित्ति-R. 344 15 यस्स । श्रनापुच्छिते श्रापुच्छितसञ्ज्ञा श्रासने निसीदिति, श्रापत्ति पाचि-त्तियस्स ।

ग्रापुच्छिते ग्रनापुच्छितसञ्जा, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रापुच्छिते बेमतिका, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । ग्रापुच्छिते ग्रापुच्छितसञ्जा, ग्रनापत्ति ।

४२६. ग्रनापत्ति ग्रापुच्छा श्रासने निसीदति, गिलानाय, ग्रापदासु,

अ उम्मत्तिकाय, ग्रादिकस्मिकाया ति ।

६ ६५. पञ्चनवृतिमपाचित्तियं

(झनोकासकतपञ्हपुञ्चने)

(१) भिविश्वनीवस्य

४२७. तेन समयेन बुढो भगवा सावत्यियं बिहरति जेतवने झनाथ-पिण्डिकस्स झारामे । तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो झनोकासकतं भिक्खुं पञ्हं पुज्छन्ति । भिक्खु उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – कथं हि नाम

१. समायं – स्वा० ।

1A

15

भिक्कुनियो धनोकासकतं भिक्कुं पञ्हं पुच्छिस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर, भिक्क्षवे, भिक्कुनियो धनोकासकतं भिक्कुं पञ्हं पुच्छन्ती ति ? "सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ...पे० .. कथं हि नाम, भिक्सबे, भिक्सुनियो अनोकासकतं भिक्सुं पञ्हं पुच्छिस्सन्ति ! नेतं, भिक्सबे, अप्पसन्नानं वा ^ड पसादाय ...पे०... एवं च पन. भिक्सबे, भिक्सुनियो इमं सिक्सापदं उद्दिसन्त-

४२८. "या पन भिक्सुनी अनोकासकतं भिक्**सुं पञ्हं पुण्डीय्य**,

(३) विभक्तो

४२**६. वा पना** ति या यादिसा ... पे० ... **भिवलुनी** ति ... पे० ... ग्रयं इ.स.स्मि ग्रत्थे श्रविष्पेता भिवलनी ति ।

अनोकासकतं ति अनापुच्छा । भिक्लं ति उपसम्पन्नं ।

पञ्चं पुच्छेस्या ति सुत्तन्ते ओकासं कारापेत्वा विनयं वा ग्राभधम्मं वा पुच्छति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । विनये ओकासं कारापेत्वा सुत्तन्तं वा ग्राभधम्मं वा पुच्छति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स । ग्राभधम्मे ग्रोकासं कारापेत्वा सुत्तन्तं वा विनयं वा पुच्छति, ग्रापत्ति पाचित्तियस्स ।

४३०. झनापुच्छिते अनापुच्छितसञ्ञा पञ्हं पुच्छिति, आपत्ति पाचित्त्रयस्स । अनापुच्छिते वेमतिका पञ्हं पुच्छिति, आपत्ति पाचित्त्रयस्स । अनापुच्छिते आपुच्छितसञ्जा पञ्हं पुच्छिति, आपत्ति पाचित्तियस्स ।

प्रापुच्छिते ब्रनापुच्छितसञ्जा, ब्रापत्ति दुक्कटस्स । धापुच्छिते वेमतिका, ब्रापत्ति दुक्कटस्स । ब्रापुच्छिते ब्रापुच्छितसञ्जा, ब्रनापत्ति ।

४३१. अनापत्ति भ्रोकासं कारापेत्वा पुच्छति, अनोदिस्स भ्रोकासं कारापेत्वा यत्थ कत्थचि पुच्छति, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

६ १६. छनबुतिमपाचित्तियं (बसङ्कृष्टिकागानपविसने)

(१) बातमण्डलिकाबत्बु

४३२. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरति जेतवने ग्रनाथ-पिण्डिकस्स ग्रारामे । तेन खो पन समयेन ग्रञ्जातरा भिक्खनी ग्रसङ्क-

B. 462

िष्ठका' गामं पिण्डाय पाविसि । तस्सा रिषकाय वातमण्डलिका सङ्कादियो उनिर्वापस्य । मनुस्सा उन्कृद्धि प्रकंसु — "सुन्दरा प्रस्याय धनुदरा" ।
ति । सा भिक्खुनी तेहि मनुस्सेहि उप्पण्डियमाना मङ्कु प्रहोसि । प्रव खो सा भिक्खुनी उपस्सयं गत्त्वा भिक्खुनीनं एतमत्यं प्रारोचेति । या ता

भिक्खुनियो प्रप्पच्छा ... पे० ... ता उज्झायित्त खिय्यन्ति विपाचेत्ति —
कयं हि नाम भिक्खुनी असङ्कुच्छिका गामं पविसिस्सतौ ति ... पे० ...
सच्चं किर, भिक्खुने भिक्खुनी असङ्कुच्छिका गामं पाविसी ति ?

"सच्चं कर, भिक्खने, भिक्खुनी इसङ्कुच्छिका गामं पाविसी ति ?

(२) पञ्जाति

विगरहि बुद्धो भगवा ... पे० ... कयं हि नाम, भिक्खने, भिक्खुनी

प्रसङ्कव्छिका गामं पविसिस्सति ! नेतं, भिक्खने, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय

... पे० ... एवं च पन, भिक्खने, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु –

४३३. "या पन भिक्खुनी ग्रसङ्कृष्टिक्का गामं पविसेय्य, पाचि-त्तियं" ति ।

(३) विभङ्गो

४३४. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... **भिक्शुनी** ति ... पे० .. म्रयं ¹⁵ इमस्मि ग्रत्थे ग्रंथिपोता भिक्खनी ति ।

भसक्क चिछका ति विना सक्क चिछकं ।

सङ्क्षाच्छकं नाम प्रधवस्वकं उद्भगनाभि, तस्स पटिच्छादनस्थाय । गामे पविसेय्या ति परिनिखत्तस्स गामस्स परिवल्तेपं ब्रतिककामेन्तियाँ आपत्ति पाचित्तियस्स । अपरिनिखतस्स गामस्स उपचारं ब्रोवकमन्तिया थ्यायत्ति पाचित्तियस्य ।

४३५. ग्रनापत्ति ग्रन्छिन्नचीवरिकाय", नहुचीवरिकाय, गिलानाय, श्रस्सतिया^{",} ग्रजानन्तिया, ग्रापदासु", उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

छत्तुपाहनवग्गो[।] नवमो ।

१. प्रतंकच्छिका - रो०, धराक्कच्छिका - सी०; धराकच्छिका - मरा २. रिवयाय - सी० स्वा०, रो०। ३. सुन्दरों - सी०, स्वा०, रो०। ४. बगुदरों - सी०, स्वा०, तगुतरों - रो०। ४. स्वा०, रो० पोलाकेषु नीषा १ ५. उच्छोख्यभागा - स्वा०। ७. प्रतिक्षसर्वी - सी०। त. प्रविश्ती -स्वा०। ६. संकच्छिकं - रो०; संकच्छिक - ती०, म०। १०. धरिककमत्त्रिया - स्वा०। १२. धर्मिकन्त्रेविरोक्ताय - सी०। १२. धरिवया - सी०, स्वा०, रो०। १३. सी०. पोल्बकं नीखा १४. खर्मकमों - रो०; खतुबहानवाणों - सी०।

४३६. "जिंद्द्वा को, प्रय्यायो, खतिदुसता पाचितिया वम्मा । तत्था-य्यायो पुन्छामि — "किन्तत्थ परिसुदा" ? दुतिय पि पुन्छामि — "किन्तत्थ परिसुदा" ? ततियं पि पुन्छामि — "किन्तत्थ परिसुदा" ? परिसुद्धेत्था-य्यायो, तस्मा तुम्ही, एकमेत वारयामी ति ।

> खुद्दकं समत्तं'। पाचित्तियकण्डं निदितं ।

*. एत्थ सी० पोत्यके इसं जहानं दिस्सति ...

खतं यानञ्च सङ्घाणी लङ्कारागन्थ पिञ्ञाना । मिनसुनी सिक्समाना च सामणेरा गिष्टीनिया । प्रमापुच्छा प्रनोकासा प्रसङ्ख्याच्याय तेरसा ति ।।

-: o :----

बन्गुहानं

लसुण धन्वकारञ्च नग्गा तुवहुकेन च। चिलाराम गडिमनी चकुमारी छतुपाहना ति।।

🗓 एस्थ कञ्चावितरणियं झयं वण्णना बहुस्था-

इतो पर मुसाबादवस्मादिसु सत्तसु वस्मेसु भिक्खुपातिमोक्खवण्णनाय वृत्तनयेनेव विनिष्छयो वेदितच्चो ति ।

सोलसक्ता

उद्दिहा को श्रय्यायो श्रवद्विसता पाचित्तिया धम्माति भिक्कू धारक्य पठ्ठाता साधारणा सत्तति श्रसाधारणा श्रवद्ती ति । एव श्रसद्विधता सेस सब्बत्य ब्लानयेवा ति ।

तत्रायं राङ्क्रेयतो झसाभारणसिक्कापवेसु समुद्वानिबिन्छ्यो थिरपःसमञ्जा वितायार सिक्काप्य महाणी इत्यासङ्करोर गन्यवणको सासिसिध्यःजाको भिक्क्युणी आवीहि उम्मदूनपरिमद्वानि स्मानि स्मानिक स्म

१. तत्वस्यायो – सी०, स्या०, रो० । २. खुड्कं निद्वितं – सी०, रो०, पाकिसिया निद्विता – स्या० ।

पाकितियं – ६१.

५. पाटिदेसनीयकण्डं

इमे स्रो पनाय्यायो' ग्रहु पाटिदेसनीया श्रम्मा उद्देसं ग्रागच्छन्ति ।

१ एठमपाटिवेसनीयं (सम्पिवक्रमापने)

(१) खब्बग्गियाभिक्जुनीवत्यु

3 463, 3 346 १. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने मनाथपिण्डिकस्स म्रारामे । तेन खो पन समयेन छुब्बीगया भिक्खुनियो सिप्प
विज्ञापेत्वा भुञ्जित्ति । मनुस्सा उज्झायिन्ति खिर्यान्ति विपाचीन्त —"कथं
हि नाम भिक्खुनियो सींप्प विज्ञापेत्वा भुञ्जिस्सन्ति ! कस्स सम्पन्नं न
मनापं, कस्स सादुं न रुच्चती" ति ! ग्रस्सोसुं खो भिक्खुनियो तेसं मनुस्सानं
उज्झायन्तानं विद्यमन्तानं विपाचन्तानं । या ता भिक्खुनियो क्रप्पिच्छा
... पे०... ता उज्झायन्ति खिर्यान्ति विपाचीन्ति — कथं हि नाम छुब्बीगया
भिक्खुनियो सर्पि विञ्ञापेत्वा भुञ्जिस्सन्ती ति ... पे० ... सच्चं किर,
भिक्खवे, छुब्बीगया, भिक्खुनियो सर्पि विञ्ञापेत्वा भुञ्जन्ती ति ?

"सच्चं, भगवा" ति ।

(२) पठमपञ्जाति

विगरहि बुढो भगवा ...पे०... कथं हि नाम, भिक्खवे, छस्बिग्या भिक्खुनियो सींप्प विञ्ञापेरवा भुञ्जिस्सिन्ति ! नेतं, भिक्खवे, ग्रप्पसन्नानं वा पसादाय ...पे०. एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

"या पन भिक्कुनी साँच्य विञ्ञागेत्वा भुञ्जेय्य, पटिबेसेतम्बं ताय भिक्कुनिया – 'गारव्हं, ग्रय्ये, शम्मं ग्रापॉन्ज श्रसप्पायं पाटिबेसनीयं, तं पटिबेसेमी'' ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खुनीनं सिक्खापदं पञ्जातं होति ।

(३) धनुपञ्जस्ति

२. तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो गिलाना होन्ति । गिलानपुच्छिका

१. पनव्यायो सी०, स्या०, रो० । २. स्था० पोत्यके नत्थ ।

D 464

D 947

15

भिक्कुनियो गिलाना भिक्कुनियो एतदबोचुं — "कच्चि, प्रय्ये, समनीयं, कच्चि यापनीयं" ति ? "पुब्बे मयं, प्रय्ये, सॉप्प विञ्ञापेत्वा भुञ्जाम, तेन नो फासु होति; इदानि पन भगवता पटिनिखत्तं ति कुक्कुञ्चायन्ता न विञ्ञापेम, तेन नो न फासु होतीं" ति । भगवतो एतमत्वं प्रारोचेसुं ... पे o ... प्रनुजानामि, भिक्खने, गिलानाय भिक्कुनिया सीप्प विञ्ञापेत्वा अभिज्ञतं । एकं च पन, भिक्खने, भिक्कितियो इसं सिक्खापदं उहिसन्त —

३. ''या पन भिनक्षुनी प्रशिकाना सर्प्यि विञ्ञारिका भुञ्जेय्य, पटिदेसेतब्बं ताय भिनक्षुनिया – 'गारखं, ग्रय्ये, वस्मं ग्रापिंज ग्रसप्पायं गाविनेयनीरं नं पनिनेतेनी''

(४) विभक्तो

४. **या पना** ति या यादिसा ... पे० ... भिक्खुनी ति ... पे० ... श्रयं ¹⁰ इमस्सि अरथे अधिप्येता भिक्खुनी ति ।

श्रागिलाना नाम यस्सा विना सप्पिना फासु होति । गिलाना नाम यस्सा विना सप्पिना न फासु होति ।

सिप्प नाम गोसिप्प वा श्रजिकासिप्प वा महिंससिप्प'वा'। येसं मंसंकप्पति तेसंसिप्प ।

श्रगिलाना अत्तनो अत्याय विञ्ञापिति, पयोगे दुक्कटं । पटिलाभेन भुञ्जिस्सामी ति पटिग्गण्हाति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रज्झोहारे श्रज्झोहारे ग्रापत्ति पाटिद्रेसनीग्रस्स ।

५. ग्रगिलाना ग्रगिलानसञ्ज्ञा सॉप्प विञ्ञापेत्वा भुञ्जति, आपत्ति पाटिदेसनीयस्स । ग्रगिलाना वेमतिका सॉप्प विञ्ञापेत्वा भुञ्जति, आपत्ति 20 पाटिदेसनीयस्स । ग्रगिलाना गिलानसञ्ज्ञा सॉप्प विञ्ञापेत्वा भुञ्जति, आपत्ति पाटिदेसनीयस्स ।

गिलाना श्रगिलानसञ्जा, श्रापत्ति दुक्कटस्स । गिलाना वेमतिका, श्रापत्ति दुक्कटस्स । गिलाना गिलानसञ्जा, श्रनापत्ति ।

६. ग्रनापत्ति गिलानाय, गिलाना हृत्वा विञ्ञापेत्वा ग्रगिलाना 25 B. 465 भुञ्जति, गिलानाय सेसकं भुञ्जति, ञातकानं पवारितानं, ग्रञ्जस्सत्थाय, भ्रत्तनो धनेन, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

१-१. महिससप्पि वा -स्या०: शाहिसं वा सप्पि -सी०, रो०।

20

B. 467

२. बुतियाविषाटिवेसनीयानि (तेलाविष्यम्मापने)

(१) छन्मनियाभिक्कुनीक्र्यु

७. तेन समयेन बुढो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने म्रनाथि
एडकस्स म्रारामे। तेन खो पन समयेन छुब्बिग्या भिन्नकुनियो तेलं विञ्ञा
पेत्वा भुञ्जित्त ...पे०... मधुं विञ्ञापेत्वा भुञ्जिन्त ...पे०... फाणितं विञ्ञा
पेत्वा भुञ्जित्त ...पे०... मच्छं विञ्ञापेत्वा भुञ्जिन्त ...पे०... मसं विञ्ञा
पेत्वा भुञ्जित्त ...पे०... खीरं विञ्ञापेत्वा भुञ्जिन्त ...पे०... दिष्ठ विञ्ञापेत्वा भुञ्जित्त ...पे०... दिष्ठ विञ्ञापेत्वा भुञ्जिन्त ...पे०... दिष्ठ विञ्ञापेत्वा भुञ्जित्त ! कस्स सम्पण्णं न

गम भिन्नकुनियो दिष्ठ विञ्ञापेत्वा भुञ्जिस्तित ! कस्स सम्पणं न

मनापं, कस्स सालुं न रुच्वती' ति ! मस्सीसुं खो भिन्नकुनियो तेसं मनुस्सानं

प्रभावन्तानं खिर्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिन्नकुनियो मिन्यन्दा

गः ...पे०... ता उज्झायन्ति खिर्यन्ति विपाचेतिन – कर्षं हि नाम छुब्बिग्या

भिन्नकुनियो दिष्ठि विञ्ञापेत्व भुञ्जिस्सन्ती ति ...पे०... सन्धं किर,

भिन्नकुने छुब्बिग्या भिन्नकुनियो दिष्ठ विञ्ञापेत्वा भुञ्जन्ती ति ?

"सच्यं, भगवा" ति ।

(२) पठमपञ्जाति

विगरिह बुढ़ी भगवा ... पे० .. कयं हि नाम, भिक्स्वे, छ्रध्यभिपा । भिक्खुनियो दिध अिञ्जापेत्वा भुञ्जिस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, प्रप्यसन्नानं वा पसादाय ... पे० ;... एवं च पन भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु —

"या पन भिन्नकुनी र्वोध विञ्जापरेवा भुज्जेय्य, पटिवेसेतन्त्रं ताय भिन्नकुनिया – 'गारवहं, ग्रय्ये, धम्मं श्रापिंज्ज ग्रसप्पायं पाटिवेसनीयं, तं पटिवेसेमी" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खुनीनं सिक्खापदं पञ्जत्तं होति ।

(३) बनुपञ्जलि

द.तेन खो पन समयेन भिक्खुनियो गिलाना होन्ति । गिलानपुच्छिका भिक्खुनियो गिलाना भिक्खुनियो एतदबोचुं – "कच्चि, अय्यो, खमनीयं, कच्चि यापनीयं" ति ? "पुब्बे मयं, अय्यो, दिंध विञ्ञापेत्वा भुञ्जिमहां, तेन नो फासु होति, इदानि पन भगवता पटिक्खित्तं ति कुक्कुच्वायन्ता न

१. भुक्जाम – सी । स्था ।

10

15

विञ्ञाचेम, तेन नो न फासु होती" ति । भनवती एतमत्यं प्रारोचेसुं ...पेo... धनुवानामि, भिनस्वे, पिलानाय भिनसुनिया द्याँच विञ्ञापेता भञ्जितं । एवं च पन, भिनस्वे भिनस्वनियो इमं सिक्सापदं उद्दितन्त --

ह. "या पन भिक्कुनी अणिलाना तेलं ... पेठ... मधुं ... पेठ... फाणितं /...पेठ... मच्छं ... पेठ ... मंसं ... पेठ ... सीरं ... पेठ ... वींघ विठञ्जापेत्वा 5 मुञ्जेय्य, पटिवेसेतब्बं ताय भिक्कुनिया — 'गारव्हं, झय्ये, धम्मं झापिंज झसप्पायं पाटिवेसनीयं, तं पटिवेसेमी'" ति ।

(४) विभक्तो

१०. **या पना** ति या यादिसा ...पे०... भिक्**खुनी** ति ...पे०...ग्रयं इमस्मि ग्रत्ये ग्राविप्येता भिक्खनी ति ।

> श्रीपालाना नाम यस्सा विना दिधना फासु होति । शिलाना नाम यस्सा विना दिधना न फासु होति । तेलं नाम तिलतेलं सासपतेलं मधुकतेलं एरण्डकतेलं वसातेलं । सधु नाम मिक्ककामधु । फाणितं नाम उच्छुम्हा निब्बतं । सच्छो नाम श्रोदको वच्चति ।

मंसं नाम येसं मंसं कप्पति तेसं मंसं ।

खीरं नाम गोखीरं वा श्रजिकाखीरं वा महिंसखीरं[‡] वा[‡] येसं मंसं कप्पति तेसं खीरं ।

दिध नाम तेसञ्जेव दिध ।

श्रगिलाना श्रत्तनो श्रत्थाय विञ्ञापेति, पयोगे दुक्कटं । पटिलाभेन 20 भुञ्जिस्सामी ति पटिग्गण्हाति, भ्रापत्ति दुक्कटस्स । श्रज्झोहारे श्रज्झोहारे भ्रापत्ति पाटिदेसनीयस्स ।

११. श्रमिलाना श्रमिलानसञ्जा दिधि विञ्ञापेत्वा मुञ्जति, श्रापित्त पाटिदेसनीयस्स । श्रमिलाना वेमतिका दिधि विञ्ञापेत्वा भुञ्जति, श्रापित्त पाटिदेसनीयस्स । श्रमिलाना गिलानसञ्जा दिधि विञ्ञापेत्वा भुञ्जति, 25 श्रापित्त पाटिदेसनीयस्स ।

गिलाना श्रगिलानसञ्जा, श्रापत्ति दुक्कटस्स । गिलाना वेमतिका, B. 46 श्रापत्ति दुक्कटस्स । गिलाना गिलानसञ्जा ग्रनापत्ति ।

१-१. सी०, स्वा० पोत्पकेषु गरिव । २. एरण्डतेषं - स्वा०, सी० । ३-३. माहिसं वा बीरं -सी०,रो०: महिसक्वीरं वा-स्या० ।

१२. मनापति गिलानाय, गिलाना हुत्वा विञ्ञापेत्वा प्रणिलाना मुञ्जति, गिलानाय सेसकं भुञ्जति, ञातकानं पवारितानं, प्रश्लास्सत्वाय, मत्तनो धनेन, उम्मत्तिकाय, म्रादिकम्मिकाया ति ।

उद्दिष्टा खो, भ्रय्यायो, श्रद्ध पाटिदेसनीया धम्मा । तत्थाय्यायो पुच्छामि – "कच्चित्थ परिसुद्धा" ? दुतियं पि पुच्छामि – "कच्चित्थ परि-सुद्धा" ? ततियं पि पुच्छामि – "कच्चित्थ परिसुद्धा" ? परिसुद्धेत्था-य्यायो, तस्मा तुण्ही, एवमेतं धारयामी ति ।

-: 0 :---

पाटिदेसनीयकण्डं निदितं ।

६. सेखियकण्डं

इमे स्तो पनाय्यायो सेखिया धम्मा उद्देसं म्रागच्छन्ति ।

६ १. पठमसेक्षियं

१. तेन समयेन बुद्धो भगवा सावित्ययं विहरित जेतवने म्नाथ-पिण्डकस्स म्रारामे । तेन खो पन समयेन छुट्यिग्या भिक्खुनियो पुरतो पि पच्छतो पि म्रोलम्बेन्ती निवासेन्ति । मनुस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – "क्यं हि नाम भिक्खुनियो पुरतो पि पच्छतो पि म्रोलस्बेन्ती निवासेस्सन्ति, सय्यथापि गिहिनियो कामभोगिनियो" ति ! म्रस्सोसुं खो 5 भिक्खुनियो तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं । या ता भिक्खुनियो प्रपिच्छा ...पै० ... ता उज्झायनित खिय्यन्ति विगाचेन्ति – कथं हि नाम छुट्यिग्य भिक्खुनियो पुरतो पि पच्छतो पि म्रोलम्बन्ति निवा-सेस्सन्ती ति ... पै० ... सच्चं किर, भिक्खने, छुट्यांगया भिक्खुनियो पुरतो पि पच्छतो पि भ्रोलम्बन्ती निवास्तेनी ति ? "सच्चं समावा" ति ।

(२) पञ्जति

विगरिह बुद्धो भगवा ... पे०... कथं हि नाम, भिक्खपे, छव्यगिया भिक्खुनियो पुरतो पि पच्छतो पि म्रोलम्बेन्ती निवासेस्सन्ति ! नेतं, भिक्खवे, म्रप्यसञ्जानं वा पसादाय ... पे०... एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्त —

२. "परिमण्डलं निवासेस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

 परिमण्डलं निवासेतब्बं नाभिमण्डलं जाणमण्डलं पटिच्छा-देन्तिया। या ग्रनादिरयं पटिच्च पुरतो वा पच्छतो वा ग्रोलम्बेन्ती निवासेति, ग्रापत्ति दुक्कटस्स ।

ग्रनापत्ति ग्रसञ्चिच्च, ग्रस्सतिया, ग्रजानन्तिया, गिलानाय, ग्राप-

R. 349,

15

१. पनव्यायो – सी०, स्या०, रो०। २. घोलम्बन्ता – स्या०; घोलस्वेन्ता – सी०, रो०। ३. तिहिकामभोगिनियो – रो०; मिही कामभोगिनियो – सी०। ४–४. रो० पोस्यके नित्य । १. तिवासेस्तन्ती – सी०।

B 460

a۸

दासु, उम्मत्तिकाय, ग्रादिकम्मिकाया ति ।

iπ.∗ .

६ १९५, पञ्चसत्तिससेक्रियं

२२ स. तेन समयेन बुढो भगवा सायित्थयं विहरित जेतवने अनाथपिण्डिकस्स भ्रारामे । तेन स्तो पन समयेन खुब्बिग्गया भिन्नसुनियो उदकं
उच्चारं पिपस्सावं पि खेळं पि करोन्ति । मनुस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपा
के चिन्न — "कथं हि नाम भिन्नसुनियो उदके उच्चारं पि पस्सावं पि खेळं पि
करिस्सन्ति, सेथ्यथापि गिहिनियो कामभोगिनियो" ति ! अस्सोसुं खो भिन्नसुनियो तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्ति विपाचेन्तानं । या ता भिन्नसुनियो अपिन्द्या ... पे० ... ता उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्तानं — "कथं हि
नाम छब्बिग्गया भिन्नसुनियो उदके उच्चारं पि पस्सावं पि खेळं पि करिस्सन्ती" ति ! अय खो भिन्नसुनियो भिन्नसुनं एतमत्वं ग्रारोचेसुं । भिन्नसु
भगवतो एतमत्वं आरोचेसुं । श्रय खो भगवा ...पे०... भिन्नसु पिटपुन्त्यि —
"सच्चं किर, भिन्नखं छब्बिग्या भिन्नसुनियो उदके उच्चारं पि पस्सावं पि
खेळं पि करोन्ती" ति ? "सच्चं, भगवा" ति । विगरिह बुढो भगवा . पे०...
कथं हि नाम, भिन्नखंने, छब्बिग्या भिन्नसुनियो उदके उच्चारं पि पस्सावं

पि खेळं पि करोस्सन्ति ! नेतं, भिन्नखंने, अप्पत्नशानं वा पसादाय ...पे०...
एवं च पन, भिन्नखंने, शिन्नसुनियो इमं सिन्नसाप्तं उद्दितन्त —

२२६. "न उदके उच्चारं वा पस्सावं वा खेळं वा करिस्सामी ति सिक्खा करणीया" ति ।

एवञ्चिदं भगवता भिक्खुनीनं सिक्खापदं पञ्जतं होति ।

२३०. तेन खो पन समयेन गिलाना भिक्खुनियो उदके उच्चारं पि पस्सावं पि खेळं पि कातुं कुक्कुच्चायन्ति । भगवतो एतमत्यं म्रारोचेसुं ...पे० ... भ्रनुजानामि, भिक्खवे, गिलानाय भिक्खुनिया उदके उच्चारं पि पस्सावं पि खेळं पि कातु । एवं च पन, भिक्खवे, भिक्खुनियो इमं सिक्खापदं उद्दिसन्तु –

्रे३१. "न उदके ग्रीगलाना उच्चारं वा पस्सावं वा खेळं वा करि-स्सानी ति सिक्सा करणीया" ति ।

१. श्रस्तिया - सी०, स्था०, रो०। * सेव्यानि सङ्गहितानि ।

D 470

२३२. न उदके भ्रगिलानाय उच्चारो वा पस्सावो वा खेळो वा कातब्बो । या भ्रनादरियं पटिच्च उदके भ्रगिलाना उच्चारं वा पस्सावं वा खेळ वा करोति. भ्रापत्ति दक्कटस्स ।

म्रनापत्ति मसञ्चिच्च, अस्सितिया, धजानितया, गिलानाय, थले कतो उदकं म्रोत्थरति, म्रापदासु, उम्मत्तिकाय, खित्तचित्ताय, वेदनाट्टाय', ऽ म्राटिकम्मिकाया ति ।

पादुकवन्गो सत्तमो।

२३३- उदिट्ठा खो, अय्यायो, सेखिया धम्मा । तत्थाय्यायो पुच्छामि — "कच्चित्थ परिसुद्धा" ? दुतियं पि पुच्छामि — "कच्चित्थ परिसुद्धा" ? ततिय पि पुच्छामि — "कच्चित्य परिसुद्धा" ? परिसुद्धेत्थाय्यायो , तस्मा तुम्ही, एवमेतं धारयामी ति ।

सेखियकण्डं निद्रितं ।

रै. बेदनहाय –स्था०, रो० २ तत्वय्यायो – स्था०, रो० । ३. परिसुद्धेत्वय्यायो – स्था०. रो० ।

७. अधिकरणसमया धम्मा

इमे को पनाय्यायो सत्त अधिकरणसमया धम्मा उद्देसं ग्रागच्छन्ति ।

कम्मा उद्देश शागच्छान्त । ८. इत्यन्नुप्पन्नानं अधिकरणानं समयाय वृपसमाय सम्मुखाविनयो

बातब्बो, सतिविनयो दातब्बो, ग्रमुन्हविनयो दातब्बो, पटिञ्ञाय कारेतब्बं, येभुव्यसिका, तस्सपापियसिका, तिणवत्थारको ति ।

२. उद्दिट्टा खो, अय्यायो, सत्त ग्रीधकरणसमया घम्मा । तत्थाय्यायो ऽ पुच्छामि — "कच्चित्थ परिसुद्धा"? दुतियं पि पुच्छामि — "कच्चित्थ परिसुद्धा"? तितयं पि पुच्छामि — "कच्चित्थ परिसुद्धा"? परिसुद्धेत्थाय्यायो, तस्मा तण्डी, एवमेतं घारयामी ति ।

ग्रधिकरणसमथा निद्विता।

3. उद्दिट्टं खो, अय्यायो, निदानं । उद्दिट्टा श्रद्ध पाराजिका धम्मा । उद्दिट्टा स्तरस सङ्घादिसेसा धम्मा । उद्दिट्टा तिस निस्सिगया पाचित्तिया धम्मा । उद्दिट्टा श्रद्ध प्राटेदेसनीया धम्मा । उद्दिट्टा श्रद्ध पाटिदेसनीया धम्मा । उद्दिट्टा श्रद्ध पाटिदेसनीया धम्मा । उद्दिट्टा संख्या धम्मा । उद्दिट्टा संख्या धम्मा । उद्दिट्टा सत्त श्रिषकरणसमया धम्मा । एत्तकं तस्स भगवतो सुत्तागतं सुत्तपरियापन्नं अन्वद्धमासं उद्देसं आगच्छति । तत्य सब्बाहेव समग्गाहि सम्मोदमानाहि श्रविवदमानाहि सिक्खितब्बं ति ।

भिक्बुनीविशङ्गो निहितो'।

पाचित्तियपालि निद्विता ।

-: 0:----

१. उपन्नूप्पमानं - री० । २. अम्बङ्गमासं - स्था० । ३. भिषक्ती विभक्तं निद्धितं -रो० : एत्व रो० पोल्पके 'उमतो विभक्तं निद्धितं' पि स्रत्य ।

विसेसपदार्ग

विसेसपदार्ग					
ग्रनुक्कमणिका					
म	ग्रञ्जादत्विकेन, परिक्खारेन ३४२, ३४३, ३४ <u>६,</u>				
शकटानुषम्मेन, शिक्खुना १८४	घञ्जामञ्ज्ञास्सा वज्जप्यटिच्छादिका ३२१, ३२७				
श्रकतकप्पं, नर्व नाम १६४	मञ्जानायकक्षमामक्खेबत्यु पूर्				
धकतकस्मा १७४	मञ्जाबादक, विहसक				
धकतसहायो २६३	भक्तामक्ष्या मारसावरंगहर्म १७				
श्रकप्रियकतं ११६	भञ्जातका दद, २३४				
शकप्पर्य २८४	decilidad (6)				
मकालचीवरवत्यु ३३२	411/11/4-61				
म्रकालचीवरसञ्जा, म्रकालचीवरे ३३४	मञ्चातिमा ५५, १३६				
धकालवीवरं ३३३,३८७	अ-जुद्धातमान, नारम्लारन २०५, २०२, २०३				
धनकोसा, द्वे १२, २३	1 10 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11				
भक्खन्तिया ३२६					
मगारिको ३८६, ४१३	1				
धगिलानसञ्जी १२४					
ध्रगिलाना यानेन यायेथ्य ४७१					
द्यगिलानो १०२, १५८, २४०, २४३					
४६६, ४८५					
भ्रग्गवीजं नाम					
घरगळट्टपनाय ७२					
ब्रग्गाळवे, वेतिये २०, ५२, ५४, ७३					
बन्यागारं १४६	श्रद्वतेय्यकंसपरम, चेतापेतब्बं ३५०				
बङ्गारकासू पमा, कामा १८६	ब्रह्वतेय्यमासा १६२				
ग्रङ ्गुलिपतीदको १४२	बहुा व्हकोदनं गण्हाति ३३१				
श्रङ्गलिमुहिकाबत्यु २१६	श्रति ~~श~~ ्कन्तसञ्ज्ञा २३२				
द्धिचरवतिया, नदिया २१४, ३५४, ३७६	ध्रतिस्कामेय्य ३६०				
 - उदके कीळिन्ति १५३ 	प्रतिरित्तं ११७				
धवेलकस्स १२०	ध्रतिलोमो, पापको ३५३				
श्रच्यायिका, करणीया २२१					
स्रजाता, पषवी ५:	1				
मञ्जून ५१	·				
मज्ज्ञारामो २१७, २४					
मज्जानसभी २१	1				
भ्रज्होकासनीहटसेनासनवत्यु ६	१∫ श्रविमं १२६				

बदानगमनसमयो	१०४, १६१, १६२	धनिक्सन्तराजके	78\$
प्रविका	36	ग्रनिग्गतरतनके	283
मधक्ल कं	7= E -7= E	भनिमन्तितो	58.
प्रथम्मकम्मसञ्जी, थस्मकस्मे	₹***	धनिमित्त, विमोक्स	85,88
भ्रषस्मकस्मे	56.8 40.5	– समार्षि	88,88
– धम्मकम्मसञ्जी	२०४	भ्रनियता, हे	7=8
स्रविकरण उक्कोटने	१७०	ग्रनिस्सज्जित्वा परिभूञ्जेय्य	
मधिकरणकारिका	०७ <i>३</i> ७० <i>६</i>	ग्रनिहतं	101
भविकरणवूपसमने -	866 500	ग्र नीकदस्सन	१४७, १४८
श्रविकरणसमया धम्मा, सत्त	* { { 7 = {	धनु ~~च्~~ वारितकतं	399
श्रविकरणान, उप्पन्नुप्पन्नानं सम		ग्रनुपखञ्ज सेय्यकप्पने	99
श्रविकरणं नाम, चत्तारि श्रवि		ग्रनुपदं	२७
धिकरणं वृपसमेहि	*55	, अनुपसम्पन्नो	२७, ३०, ६६
भिषिद्विता होति		धनुरुद्धो, घट्यो	85
मापाठता हात्त स्रवोजाणुमण्डलं	१०८ २८८, २८६	– श्रायस्मा	₹2-₹₹
यथोनाभि -	२२= २२=	ग्रनुवस्सं	¥ 5 0
बनातान बनतिरित्तेन, भोजनेन	**** **=	– बुट्टापनवत्थु	866
भनतिरित्तं नाम	११६, ११६	धनुवादाधिकरणे	१७ १
ब्रनत्यते, कठिने	93F	धनोकासकत भिक्खुं, पञ्ह	
ग्रनविवासकजातिका	461 880, 840	ग्रन्तमयो, हसापेक्सो	१६७
धननुञ्जाता भननु ञ् ञाता	४६५	ग्रन्तरघरे, सुप्पटिच्छक्रो	. 586
प्रननुलोमिकं प्रननुलोमिकं	₹ - ¥		. 786
*	= 2, 888, 882, 868	ग्रन्तर धरं	79 <i>8</i>
धनपलोकेत्वा	¥35		१८०-१८३, १८६-१८८
मनभिरद्धा	335		\$=6
ग्रनवस्सुतो वा भवस्सुतो	168	चीवरलाभं	३८७
धनसिता	730		२८४, ३७४
मनागामिफलस्स सच्छिकिरिया	88	ग्रन्तोर ट्टे	803
धनागमिकलं	35		x o x
श्चनाथपिण्डिकस्स धारामे, जेतव		ग्रन्तोवस्स, वारिकं चरन्ति	XoX.
	इति पदस्स हेट्टा दट्टब्बं)	ग्रन्वक्खरं	. २७
र्धनाथपिण्डिकस्स गहपतिस्स क	म्मन्तगामो २१६	ग्रन्व द्ध मासं	. १६५, ४३१
धनादरिये, पाचित्तियं	. 644	भ्रपचयस्स	2=€
धनादरो	२६३	ग्रपनिषेय्य	१६७
ग्रना पत्ति	१३१	श्रपमारिको	१४, १८, २४
धनाप ~~ुण्~~ छा	80=	ब्रपरण्णं	X4, 343
- श्रारामं पविसेय्य	४१६	श्रप्पच्चुद्वारणसञ्जी	~4, 444 १६ ६
– निसीदने	800	भणञ्जाता	, 44 , 44
पनकमेय्य	३७१, ३७२	ब्रप्पटिगहितकतं	. 883
ध नालोके	विद्र	अप्यटिसं वि दितसादनीयपटिस	

0.000			
भप्यदिसंविवितो, पुत्र्वे	२१३	प्रत्लचीवरवत्थु	₹≒¥
सप्प टिसंविदितं	२४१, २४३	श वकण्णको	११, १२, १७, २३
धप्पणिहितं, विमोक्सं	85, 88	ग्रवगण्डकारक, न भुं जिस्सा	मि २६४
म्रप्यणिहित, समाघि	४२, ४४	भवञ् नाय	३२६
ब्रप्पदीये	३६६	घवरुद्धा, साकियदासका	5,8,6
भ्रप्यमत्तकविस्सज्जकस्स	२०७	भवस्सटा	76.
घप्पमाणिकायो, उदकसाटिकायो	३८०	श्रवस्सुता, श्रवस्सुतस्स	२८६, २८७, २८६, ३११
भ्रप्यसङ्घो, भन्तरबरे गमिस्सामि	२५०	ग्रवस्सुतो, ग्रवस्सुताय	7=₹
भ्रप्यस्सादा, कामा	१८१, १८६	- वा, ग्रनवस्सुतो	वा ३१३
ब्रफासु करेय्य	784	भविञ्ञात	X
भ्र व्यक् शानं	१८२, १८६	भविदूरे	339
म्रब्सायमन	२६४, २६६	भ्रवुद् <mark>द</mark> ापने	४६०, ४६१
ग्रन्भुतं	3	ग्रवूपकासे	४४६
द्मब्मेति	३२८	ग्रसक्यघीता	२८७
ग्र <mark>म</mark> ्यता	४४६	ग्रसङ्कच्छिका	४८०
भ्रम ह्मचारिनियो	= 2	गामपविसने	308
ग्रभिक्खुकावासे	४२७	ग्र सत्थिका	807, 808, 808
धभिण्हदस्सनेन, पटिबद्धचित्ता	२८३	चारिकायं	४०२, ४०३
ग्रभिहट्ठु, पवारेय्य	११८, ११६	ग्रसम्पजाना	२८
श्रमातुगामसञ्ज <u>ी</u>	३७	ग्रसम्मता	RáE
श्रम्त	×	– बुट्ठापने	४४४, ४४३, ४५७
श्रम् लकानु द्ध सने	335	ग्र सम्मतो	৬=
ग्रमूलकेन, सङ्कादिसेसेन ग्रनुद्धंसेन्ति	339	ग्रसम्मत बुट्ठापने	۶≱⊂
भ्रमूव्हिवनयो, दातब्बो	२८१	म्रसि ~~विपा~~ तसिक्ला	883
ग्रम्बतित्थिकेन, नागेन	१५०	– बुट्ठापने	४३४, ४४१
भ्रम्बतित्यं	888	श्रसिसूनूपमा, कामा	१=१
ब योपत्तो	३३०	ग्रसेखो, भिक्खु	३३, ४१
श्र य्यवोसाटितकानि	१२४	श्रसवासा	२८६, २८७, २६०, २६१
ग्रम्या, यु ल्लनन्दा	3=€	अस्सत्थो	XX
– भद्दा	¥8¥	ग्रस्समणियो	२६६
ध्रय्यो, उदायी	3.7	ग्रस्समणी	२८७, ३६७
प्ररहत्तफलस्स सन्बिकिरिया	88	ग्रस्सा	5 88
भरहा	३∊	श स्सामणकं	२⊏४
धरहोपेक्ला	३७०	ग्रस्सावो	२२६
प्र रिद्धभिनस् वृ वत्यु	१८०	ग्रस्सुतं	X.
श्ररिट्ठेन भिक्खुना, श्रकटानुषम्मेन	१८४	ध्रस्सो, तिपुरिसो	१४४
व्यरिष्ट्रो, भिक्स, गढवाधिपुट्यो	१८०, २६२	श्रहत्यपासे कतं	११६
धल ्र तप्पटियसा	३१, २१४	प्र हिदद्वभिक्खुवत्यु	२२०
मन क् रारघारणे	४७२	प्रहिरिकायो	6.0
		,	

द्या	1	भालोपं, परिमण्डलं	747
बाजीवकसे य्यं	२६६	धावसवचीवरपरिभोगे	X \$X
प्राजीवको	१०६, १२८	श्रावसयपिण्डमोजने	१००
भा वियेम्या	व्यद	शावसंच पिण्डो	१०१, १०२
ब्रादीनवा, राजन्तेपुरप्पवेसने	२११	प्रावस वसम्पत्तसारिपुत्तवस्यु	१०१
बादीनवो	१८१, १८६	भावसवागारं	38
ब्रानन्दस्स उपञ्जायो	१२१	धावसर्थ, प्रनिस्सज्जिस्बा	886
ब्रानन्दो, प्रय्यो	25	घानुषपाणिस्स, घगिलानस्स, न धम्मं देसे	स्सामि २७१
श्चानन्दो, श्रायस्मा १११, ११६,	, १२७, १७५, २११	भा सनं	३७१
द्यापणिकस्स घरे	383	भासन्दिपरिभोगे	You
भापणिको	३२६	आसन्दि	805, 80E
प्रा पत्ताधिकरणं	१७१	धासादना पे ~~ग्स्~~ रो	११=, ११६
धा पत्ति, युल्लच्चयस्स	३०७, ३११	भ्राहण्यपादको, मञ्चो	६२, ७१
म्रापत्ति, दूक्कटस्स ३०, ३७, ४२,	६१, ६६, ७६	द्याह ~~ण्य~~ पादकं, पीठं	90
	१०७, ११७, १२३,	भाहतवित्ता	335
	१४५-१४६, १४४,	भाहारो	१२६
	-१७०, १७६, १६१,	बाहारं, मुखद्वारं	१२६
	२०४, २१४, २२१,	म्राहुन्दरिका वत्यु	४० ६
	२५०, २५७, २६८-	घाळवका, भिक्खु	४२, ४४, ७३
	२१४, ३०३, ३१०,	भाळवियं २८,२	६, ५२, ५४, ७३
	388, 388, 385,	.	
	, ३८६, ४००, ४१२,	इट्रकाकुड्डो	347
820, 803	४५३,४६५ -४६⊏,	इंद्रकापाकारो	362
	४७८, ४८५	इत्यागारं	288
– परियन्ता	* 4	इत्यातकारं	४७२, ४७३
– पाचित्तियस्स	१३०, १३१	इदिपादा, चत्तारो	88,83
– पाटिदेसनीयस्स	२४०	इन्दबीलो	२१३, २१४
म्रापत्ति, दुद्ठुल्लं	१७२, १७३	इन्दलीलं, प्रतिक्कामेय्य	588
बा पत्तियो	१२	इरियापथसम्पन्ना	३३ २
माबाधा	7.5	इसिमासितो	२७, २७०
श्रामकषञ्जाविञ्जापने	376	उ	,
भागसमञ्ज	३५६, ३६०	उक्कट्रा, जाति	१०
भा मसनं	२८७	उक्कट्रो नाम, पत्तो	198
भामिससम्भोगो	१८४, १८६	-प्रकासी	**\ *\
भागिसहेतु	5 X	उक्कट्रं नाम, कम्मं	.
धारञ्ञकाति, सेनासनानि	२४१, २४२	– गोत्तं	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
भारा मूप वारं	5.8.3	– नःमं	**
ब्रा रामं	You	लिफ्न	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
बारोहन्तो नाम, महामत्तो	३४८	– सिप्पं	१ २
मालोकसन्धिपरिकम्माय	७२	उक्कुटिकाय, न बन्तरघरे गमिस्सामि	244

Can de model is below on and

The same of the same and the same of the s

	•	•		
~~चंद्र~~ ीटेय्य	१७१	स्पनन्दो, घय्यो		१३४
उषिखत्तकमिनस्यु धनुवर्त्तम	२६२	– भायस्मा	५०, १२३, १	२६, १३३, १३४,
उक्सिसम्भोगे .	१८४		१३६, १	६४, १६४, १७२
उक्किसानुवस्तिका	२६२	- सक्यपुत्ती	५०, १२३, १	76-233, 234,
उक्सितो २६२, २६	₹, ₹0€		१३६, १	६४, १६४, १७२
उक्सिलं, भिक्तुनि	30€	उपरिपासादवरगतो		१५३
उत्तवहेट्य	२१७	उपरिवेहासकुटियावत्यु		90
च ण्या रितकतं	११७	उपस्सयो		\$66, Reo
उच्चारो	३६१	उपस्सुतिट्ठाने		२०१
उच्चासहो	११६	उपालि, घट्यो		٤٤
उच्छ	XX.	– भायस्मा		४२१
उच्छुम्हा निब्बत्तं	१२४	उपालिदारको		१७४
उज्जिग्बिकाय न बन्तरघरे गमिस्सामि	२४६	उपासको		२१०
उज्जवनिकाय	£χ	उपाहनारूळहस्स ध्रगिल	नस्स	
उजप्तानसञ्जी	२६१	न घम्मं देसेस्र	ग्रमि	२७२
उज्ज्ञापनकं	48	उपोसथपुच्छने		0 £ 8
उण्णभिसि	६२	उपोस्रयं		४३०
उण्हसमयो १६०	-१६२	उप्पण्डियमाना, वेसिया	हे	30€
उत्तरत्यरणं .	६३, ६४	उब्भक्षकं		२८८, २८६
उत्तरिखपञ्चवाचाहि	३७	उब्भजाणुमण्डलं	4	२६, २८६- २८६
उत्तरिदिरत्ततिरत्तं	₹0	उभतोभवस्सुते		२८८
उत्तरिमनुस्सधम्मस्स वण्णो	३⊏	उभतोषार		२७१
उदकदन्तपोना १२	६, १२७	उम्मद्दापने, परिमद्दापने		४७६
उदकसाटिककारापने	३८०	उम्मारे		१२५
उदकसुद्धिकमादियने	३४६	उय्यानपालो		२१०
उदके हसघम्मो १५	३, १५४	उय्याने		800
उदकं, सप्पाणकं १६	६, १७०	उय्युत्तसेनादस्स <u>न</u> े		188
उदायिकाकविज्ञानवत्यु	१६८	उब्युत्ता नाम, सेना		१४४
उदायिभिक्खुवत्थु र	४, ⊏€	उय्योधिकगमने		१४७
उदायी, ग्रय्यो	34	उमीरमय		ĘĘ
– बायस्मा ३४, ३५, ८६, ६६, १६	=, २२६	उसीरं		xx
→ पुराणदुतियिकावत्थु	33	उस्सयवादिका		339
उदुम्बरो	**	उस्सवो, सावत्थियं		२३८
उदोसितभाजनवत्यु	२१८	उळारसम्भाविता		X3F
उद्दालनकं	२२४		क	
	¥-86x	ऊनकवीसतिवस्सो, पुग्ग	ली	१७४, २००
उप िकाखायितसेनासनवत्यु	48	ऊनद्वादसबस्सा बुट्टापने	_	४४०, ४५६
~~ड~~ पनन्द- ~~ड्युव~~ निगमभण्डनवत्यु	X۰	ऊनवीसतिवस्स-उ पसम्प	ादने	१७४
उ यनन्दभिक्खुबत्यु १२	६, १३१	ऊनवीसतिवस्सो		१७६, ४४६
ख यनन्यसम्बयपुरस ब त्यु	\$ 6.8	कनबीसतिवस्सं कुमारी	मूतं बुद्घापेय्य	880

in a confidence property

---

the state of the same of the same of

	Ų		किन्नत्य परिसुद्धा	२३२
एकचीवरा	•	388	कच्छको	**
एकतोभवस्सुते		२८	कटनारकातस्त्रक	Rex
एकतोषारं		746	कटुकरोहिणी	યમ
एकत्यरणपा वुरण तुव	ाट ने	3 £ &	कटूपगा	४७२
एकद्यानमर्ग		१७७	कट्टमयं	३४६
एकमञ्चे, तुबट्टने		F3F	कठिनस्स, उद्धारी	३ ६२
एका, गणम्हा स्रोहि	येग्य	906	काठनुद्धारपाटबाहन	335
- गामन्तरं ग		३०४, ३०६	- वत्यु	935
– नदीपां गर		७०६	कठिनुद्धारं, धम्मिकं	३६२
– रत्ति विप्पव		७०६	कठिनं, घत्थतं	३३३, ३६१
एकिन्द्रियं, जीवं		४२, ४४	कण्टकसमणुद्देसवत्यु	१ ≈ €
- विहेठेन्त	r	You	कण्टको, समणुद्देसो	१८७
एकेनेका, भेदापेसि		४३१	कण्डु	२२८
	पि सल्लपति पि	338	कण्डुप्पटिच्छादि नाम	२२७, २२=
एको, एकाय		33		ş≂ş
एतदेव पच्चयं करि	ला सनङ्गं	६७	कण्हसप्पो	१४७
एरण्डतेलं		१२४	कराकम्मा	१६७
एहि, भिक्खु		₹ ₹, ४°	कथाय, धम्मिया	२११
•	द्यो		कहमी	\$ £ &
मोक्खित्तचक्खु, ग्रन		२४३	कन्तेय्य	860
भ्रानिकत्तपनिकृत्भः भ्रोगुण्ठितसीसम्स ६		1.4	कपित्थनो	χ×
	म्मं देसेस्सामि	२७४	कपिलवत्युस्मि, निग्रोधारामे	=३,१४०, २२१,
भोगुण्ठितो न भन्त		74 8		२४१, ३४६, ४२६
धोजवनिकाय •		, , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	काञ्चारम, स	३०२
भोट्टनिल्लेहकं, न भ	र्क्जिस्साम <u>ि</u>	२६७	काप्पतकछ्वाग्गयाकलहवत्यु	868
पो ट्टो	g	74	काप्पतका, आयरमा	856
धोदनो	११७, ११६, १३	११, १२२, १२६,	काप्ययकत	११७
		११, ४१ ३, ४ २५	कबळावच्छदक ग मुाञ्जस्सााम	568
धोमको		338	कस्थल, दाह	₹¥¤
बोमसबादे पाचित्ति	ायं	٤, ٩٥	– महन्ध	\$40
भोरेनद्धमासं नहाये	य्य	१६०, १६१	कम्मकारा, दालद्दा	१०व, १०६
भोवदेय्य		95	कम्मदास	३०८, ४२३
<u>घोषादूपसक्टुमनं</u>		838	कम्मप्पटिबाहने	₹•₹
भोवाद <u>ी</u>		¥\$0	400144101	३०८, ४२३
	क		कम्मसमयो	148, 148
कड्यु	•	340	कम्मसम्पत्ति	३०८, ४२३
कच्चानगोलं		112	41.4.60	<i>७७१</i> <i>७६</i> ५
		87, 2 3		रश्ज

– ग्रपलोकनकस्मं, वस्नि	मर्क २०४	कासीस्, जनपदेस्	284
उक्कट्टं, हीनं	88	काळसामं	१६४
कम्मं, नाम हे कम्मानि	88	किच्चाधिकरण	१७१
करणीया, प्रक्यायिका	228	किच्छलाभो, मातुगामो	244
कलन्दकनिवापे, बेळ्वने	प्रह, हद, १०३, १३६,	किरपतिको	१०=
•	१४६, १७४, २३४, ३६३,	किलञ्जञ्जलं	700
	४०४, ४०६, ४६४	किलञ्जेन	9 इ. ७
कलहकारिका	३०७, ४२३	किलासिको	१४, १८, २४
कलहजातानं, भण्डनजातानं		किलेसप्पहानं	**
कल्याणाधिप्याचा	१७४	किलेसा	१ २
कवाटबढी	335	कुक्कुच्चउपदहने	200
कसि	99	कुक्कुटसम्पाते, गामे	१७७, १७६
कस्सको	१४, १८, २४, १४६	कुट्टिको	१४, १८, २४
कहापणस्स, तेलं	३३५	कुड्डा, तयो	३६२
काकच्छमाना	२८	कुड्डो नाम	३६२
काकोरवसद्दो	११६	कुद्दाल	२६३
काचि, वीजनी	3×5	कुद्रुसको	३६०
काणमाता, उपासिका	११२, ११३	कुपितवाचार्य	३१७
काणा	११२, ११३	कुपिताचण्डकाळीवत्यु	\$68
कापिलानी, भद्दा ३०३	३, ३६४, ३६६, ३७४, ३६४	कुपितो, धनत्तमनो	989
कापोतिका	१५०	कुमारको	४६३
कामभोगिनो, गिही	२२४, २४५, २६=	कुमारिभूताबुट्टापने	४४१
कामा, ग्रङ्गारकासूपमा	१८१	कुम्भकारसिप्पं	११
– श्रद्धिक न्द्व लूपमा	१८१, १८७	कुम्भकारो	१४, १८, २४
– ग्रप्पस्सादा	१८१, १८६	कुम्भथूणिकानं	३८६, ४१३
– श्रसिसूनूपमा	१८१	कुम्मासो	११७, ११६, १२१, १२२, १२६,
तिणुक्कूपमा	१=१		२४०, २४३, ३११, ४१३, ४१५
– मंसपेसूपमा	१८१	कुलपरियन्ता	* *
याचितकूपमा	१८१	कुलमच्छेरे	४२६
– चक्लफलूपमा	१८१	कुलवहुको	११, १२, १७, २३
~~– सत्तिसूलू~~ पमा	१८१	कुलानि, चत्तारि	१३६, ३७१
– सप्पतिरूपमा	१८१, १८७	- सेक्खसम्मता	नि २३६–२४०
सुपिनकूपमा	१=१	कुलीरपादको, मञ्ची	६२, २२४
कायपटिवद्धं	२८८, २८६	कुलीरपादकं, पीठ	६२, २२४
कायप्पचालकं न ग्रन्तरवरे	गमिस्सामि २५१	कुलूपको	३४, २३६
कायबन्धन	१६७	कुलूपिका	६६, ३७१
कायसंसम्मं	२८४		ानि १३१,४२७
कारकसङ्ख	3∘€	क्टवादेन, पापेसि	ŧ•
कारका	३४६	क्टागारसालाय, बहाव	ाने ३८, ३६, १०८, १२४, १२७,
कालकीवरं	385		868
पाचितियं — ६३.			

कोकालिको, घरमो	23	गणभोजने, पाचित्तिर्य	१०३
कोण्ड	६२, ६३	गणलाभन्तरायकरणे	१८६
कोट्ठकम्मं	**	गणी	Rás
कोट्टको	१६, २३	गण्डिको	१४, १८, २४
कोत्यळिकाय	350	गण्डी	835
कोसम्बिका, उपासका	१५०	गढवाचिपुच्यो, धरिद्वो	१८०, १८१, २६२
को सम्बयं	४६, ७१, १४४, १६०, २६६	गद्रभी	१२, १८, २३, २४
कोसम्बी 	२६, १५०	गन्धगन्धिनी	48
कोसलिस्थियावसथागारव		गम्बवण्णकनहाने	¥03
कौसलेसु, जनपदेसु	३१, १०१, १७८, २१६,	गविमनीबुद्वापने	¥\$\$
	\$0 K, \$0 E, \$68	गरुषम्मा, श्रह	७८, ८१, ४३१, ४३३
कोसलो, पसेनदि	२१० २११, ३०१,	गरुपाबुरणचेतापने नाम	₹ ४ ७
	3A2-5AE	1	2,8c
कोसियगोत्तं ->Cो	99	गहणं गहपतिस्स कम्मन्तगामो, ।	२८७ प्रनाथपिण्डिकस्स २१६
कोसियो	१३, २३	गहुरायस्य कम्मन्तगामा, र गामकावासे	भनायापाण्डकस्स ५८६ ४२७
कंसनीलं	<i>\$48</i>	गामे, कुक्कुटसम्पाते	१७६
	ब	गामो	१३०
सण्जभाजकस्स	२०७	गिरग्गसम ज्जो	१२°
श्रव्हदेविया पुत्तो, भ्रय्यो	£ €, ¥ € ¥	गिलानपुच्छका	१२४, १५७, १६०
सतियकुलं	१३६, ३७१	गिलानभिक् लुक्त्य	848 (10, 170, 140
ख र्त्तियो	89	गिलानसमयो	१०५, १११, १६१, १६२
स्रत्थवीजं	××	गिलानातिरित्तभोजनवत्यु	1989
खम्भकती, न ग्रन्तरघरे र		गिलानामहापजापतिगोत म	
	१७, ११६-१२२, १२६, २३४,	गिलानो	१०२, २४३, ४६६, ४८५
	२३७, २४०–२४३, ४२५	गिहिंगता	888, 888, 888
बिय्यनघ म्मं	RXE	गिहिनिया	800
खिलजाता	33#	गिहिवेय्यावज्वकरणे	४१०
स्रीयनषम्मापज्जने	348	गिहिसमारम्भो	£9, £5
स्रोयनषम्भं	२०३, २०६	गिही, कामभोगिनो	728
स्रीरं	१२४, ४८४	गीतं	३६३, ३६४
बुद्दानुबुद्दके हि सिक्खापदे	हि १६३	गूथकटाइछड्डनवत्यु	950
सेळं	३७१	गोणो	१२, १७, १८, २३, २४
स्रोमं, महर्ग्यं	3,8,6	गौतमगोर्त	23
		गोतमी, महापजापति	३४६, ३४७
	ग	गोतमो	१३, २३
गणको	१४, १८, २४	गोत्त नाम, हे गोत्तानि	11
गणना	9.5	बोधुमी	340
गणनं, सिक्सेच्य	808	गोपालका	949
गणपरिभासने	253		११, १४, १८, २४

	1	चौंबरपटिबीसी	59
	ष	बीवरपरिवत्तने	118
बोसिता रामे	44, 68, 844, 880, 244	चीवरमाजनबस्यु	350
4	1	बीवरलामं, धन्तरायं	3=0
	₹ .	चीव रविकप्पने	848
नक्दर	300	चीव रविभक्कपटिबाहुने	३८७
	३०७, ३०८, ३१४, ३१८, ३७७	चीवरविभक्तं, धस्मिक	3==
जन्द्रमाळा, । सम्बुना	३७८, ४००, ४२३, ४५६	– पटिबाहि	३८७
चण्डालं	१२, २४	चीवरविसिब्बने	3=2
चण्डी	863	चीवरस कू मनीयं	३८४
चम्डीकता	४२३, ४२४	चीवरं	१६४ – १६७, २०७
चण्डो		– सुगतचीवरप्पमाणं	₹₹•
चतुक्कंसपरमं, चेतापतक	। ३४६	चूळपन्यकइद्धिपाटिहारियवत्यु	द१
चतुमासप्यच्ययपवारणा		चूळपन्थको, ग्रस्यो	58
चतुमासं	880	- ग्रायस्मा	59
चतुरङ्गुलको	२३०	चेतापेतब्बं, म्रह्नुतेय्यकसपरम	३५०
चत्तारि च पाराजिकानि	FUS	चतुक्कंसपरमं	३४८
चपुचपुकारकं न भुञ्जिस	_	वेतापेय्य	<i>\$</i> 8.5
वम्मकारसिप्पं	9.9	चेतिये, ग्रम्गाळवे	२८, ४२, ४४, ७३
वम्भकारो	१४, १८, २४	चोरविलुत्तपरिन्वाजकमिन्खुवत्यु	१६३
चम्मलण्डो	६३, ६४	बोरा	१७७
चातुइसिको च पन्नरसि	को,द्वे उपोसथा ४३१	चोरी	₹०२
वापलसुणे	žXR	चोरीलिच्छवीइत्यीवत्यु	३०१
चारिकपक्कमने	४१४	चोळभिसि	६ २
चारिकं चरेय्य	४०३	_	ı
धन्तोवस्सं	KoX	e q	
— प ~~वक~~ मेय्य	४१६	छत्तपाणिस्स धगिलानस्स, न धम्मं	देसेस्सामि २७०
चिक्खल्ली, श्रोकासी	४२६	छत्तपाणिस्स गिलानस्स न धम्म दे	सेस्सामि २६८
चित्तागा रदस्सने	४०७	छत्तानि, नीणि	700
चिमिलिकं	६३, ६४	छत्तुपाह् नधारणे	४६८
चीवरद्यपनिषाने	१६६	खनम्मिनसावत्यु	XźX
चीवरकम्म <u>ं</u>	२०३, २०४	छन्दक	३४१, ३४६
चीव रकारसमयो	१०४, ११०, १११, १३६, १४०	संहरित्वा	źAŚ
चीवरकारो	१०४, १३८	छन्दगामिनियो, भिक्खुनियो	३१⊏, ३२०
चीवरकालसमयं, प्रतिव		खन्दं	3∘€
	त्वीवरपच्यासाय ३६०	– ग्रदत्वा उट्ठायासना पक्कमे	ध्य २०५
चीवरत्थाय, परिक्सार		खन्नभिक्सु वत्थु	१५४, १६०
चीव रदानसमयो	१०४, १०४, १०६, १११, १३६	– विहारवत्यु	७१
वीवरदाने	१०६, १३८	ज्ञा, ग्रायस्मा	प्रह, ७१, १४४, १६०
चीवरदुस्ते, महण्ये	3=8	– भिक्सु	१७, १८

खपकस्य पत्रापति गर्डिम	नी २७४	जेनवने, ग्रनाथपिण्डिकस्स ।	प्रारामे ३, ६, २१, २६,
खुपकी	२७४	₹₹,	3¥, ¥0, €2, €¥, €€,
ख्रुव्यगियभिष्य् बस्य्	e, २१, २६, ६६, ७x,	Ę19, 1	so, ७४, ५१, ६४, ′६७,
	=3, =4, 22, 24, 200,	≂ε, ε	2, 28, 28, 200, 227,
	१२३, १६४, २१८, २२४	224, 2	१७, १२१, १२३, १२६, १३१,
खब्बन्यिया, भिक्खनियो	es, 46x, 330, 337, 3xx,	१३३, १	Q X, 888, 886, 880, 887,
• •	363, 350, 800, 808,	१४३, १३	(६, १६३, १६४, १६६, १६६-
	४१६, ४१७, ४२१, ४२६,	१७८, १०	:o, १८४, १८६, १७२, १७६,
	४७२, ४७३, ४८२, ४८४	१६२, १६	४, १६६, १६७, १६६-२०४,
∽ भिक्स् €,	२१, २६, ३६, ५०, ६६,	२०=, २१	१०, २१८, २२४, २२४, २२७,
•	६७, ७४, ७७, द३, द४,	२२६, २३	٠, २३३, २३७, २४ <u>४, २४६</u> –
	६१, ६४, १०१, १२०, १२३,	२७३, २५	१९, २७७, २७६, २८३, २८१,
	१४१, १४४, १४६, १४७, १४०,	२६२, २६	६४, २६८, ३०३, ३०७, ३१२,
	१४२, १४६, १६६, १६६, १७०,	388, 31	७, ३२१, ३२४, ३३०, ३३२,
	१८४, १८८, १६३, १६४, १६६,	338, 31	<i>(६, ३३=, ३३६, ३४१, ३४२,</i>
	१६७, २००, २०१, २०३, २०४,	३४४, ३१	८६, ३४७, ३४६, ३५२, ३५४,
,	२०६, २०८, २१८, २२४, २२६,	३४४, ३३	(६, ३६०, ३६२, ३६४, ३७०,
1	२२६, २३४, २४४, २४६, २४७,	३७२, ३७	४, ३७४, ३७७, ३७६, ३८०,
;	२५०, २५२–२६१, २६७, २६६,	३८१, ३०	· ₹, ₹¤¥, ३¤६, ₹¤७, ₹¤¤,
	२७१, २७४, २७४, २७७	₹€0, ₹	६३, ३६४, ३६७,४००, ४०३,
ख ळभिञ्जो	३८	800-8	१२, ४१४–४१८, ४२३, ४२४,
	१०२, १२६, २३३, २३६, २४२	856-R	२८, ४३०, ४३१, ४३३, ४३४,
खिमिका	69	888'80	८४, ४४६, ४५१, ४५७, ४६६,
खुपर्न	२८७		१४,४७६,४६२,४६४,४६७
छेदनकं, पाचित्तियं	२२३, २२६, २२६, ३⊏१	जोतिविसिञ्चने	१५७
	ল		स
जतुमद्रके	722	द्यानं	88
ज तुमयं	३४६		a
जनपदेसु, कामीसु	२१६	ञत्ति, एसा	ું.
~~– की~~ मलेसु	२१६	ञतिकमां	208
जरादुव्यला	२≒४	ञ्जत्तिचतुरथेन कम्मेन	19,88
जवकण्णको	११, १२, १७, २३	ङात्तिदृतियं कम्मं	२०४, २३७
जाता नाम, पठवी	χş	ञासिया दुक्कटं	१८४, ३१७, ३२७, ४४६
जाति नाम, द्वे जानियो	१०, २२	ञ्चाणदस्स नं	*8
षातं	४३२	मातिक <u>ा</u>	दद, २३४
जारो	₹ ४, १ २७		5
जिन्हानिच्छारकं न मुडि		1	•
जीविता बोरोपेय्य	338	ठिता होन्ति बोसासन्तियो	
जीवं, एकिन्द्रियं	४२, ४१	ि तीकासो	न्द्रम

'स	1	धुत्त्वच्वयस्स, म्रापत्ति ३०७, ३११
4.1		युत्तच्यवा ३१७, ३२७
सक्कसिलायं	٤	बुल्लच्चयं, ग्रज्ज्ञापश्लोसि १६
तद्भिषं, सेव्यं ६३		युस्तानन्दा, ग्रय्या २'६०, ३८६, ४६४
तिमवं, पमाणं	३८१	- भिक्युनी ६६, २६२, २६८, ३०१, ३०२,
तमोदे, राजगहे	१५६	300, 328, 338, 386,
तनपातकं	3 % %	३७२, ३८६, ३६०, ४११,
तलसत्तिकउग्गिरणे	680	853' 886' 860' 866
तलसत्तिकं	१६७	थुल्सनन्दाभिक्खुनीवत्थु ६६,३३४,३७२
तस्सपापियसिका	२६१	थुल्लनन्दा भिक्खुनिया, उपट्ठाककुलं ३८६
ताबकालिक	58	युल्लनन्दासप्पितेलविञ्ञापनवत्यु ३३६
तिणभिसि .	€ ₹	थेय्यसत्यसञ्जी १७व
तिणवत्यारको	₹5१	थेय्यसत्थेन मगापटिपज्जने १७६
तिणसन्यारकं	388	- सिंद्र १७७
तिणसन्थारो	٤ų	थेय्यसत्थो १७७, १७८
तिगुक्कूपमा, कामा	१८१	
तिरि थयसञ् जी	358	a
तिर ~~च्~~ छानकथं	२१८	दण्डपाणिस्स ग्रगिलानस्स न धम्मं देसेस्स।मि २७०
तिरच्छानगतो १२,१७,१८,२३,२४,		वण्डो, चतुहत्यो २७०
तिरंच्छानविज्जा	४१८	दिष १२४, ४६५
तिरच्छानविज्ञापरियापुणने	886	दर्षि विञ्ञ्ञापेत्वा भुञ्जन्ति ४६४
– वाचने	४१७	दन्तकारपवारणावत्थु २२१
तिरोक्कडुल्रडुने	340	दन्तकारो २२१
तिरोकुहे	358	दन्तपीनस्रादने १२५
तिरोर द्वे	४०४	दन्तमयं २२२
तिलते ल	858	बब्बो, ग्रायस्मा ५६, २०६
तीहि, सरणगमनेहि, उपसम्पन्नो भिक्क् ३३	٧٥,	- मल्लपुत्तो ५६, ६०, २०६
तूलानि, तीणि	२२४	दलिह्कम्मकारवत्थु १०८
 तुलोनद्वमञ्च्यपीठकारापने	२२४	दलिद्दो, कम्मकारो १०८, १०६
तेजोधात् समापञ्जित्वा	१५०	दवा भणति =
तेलसम्पाके	318	दस्सनूपचारं १३०
तेलादिविञ्ञापने	४५४	दातु, सेक्ससम्मुति २३७
तेलेन ग्रत्थो ३३६	, ३३८	दायका ३४६
तेलं, कहापणस्स	335	दारका सहायका, सत्तरसवग्गिया १७४
- विञ्ञापेत्वा भुञ्जन्ति	858	दारकुट्डो ३६२
तेविज्जो	3=	दाल्पाकारो ३६२
•		विद्विगतं ८१, १ ८७
•		विद्वं प्र
थंविका	588	दिम्रो, भिक्खुनीसङ्करस २६६
र्षेतिक, पञ्चसतानं	२१४	दुक्कटस्स, ग्रापत्ति
~~र्युत्सक च्~~ रु	२२=	('ग्रापत्ति दुक्कटस्सा' ति पदस्स हेट्टा बट्टब्बं)

			` •		
बुक्कटं, श्रज्ञापषोसि		8 €	चम्पिकं, कठिनुदारं		187
पयोगे	२२६,	388	– कम्मं घपलोकनकम्म ं		२०४
पयोगे		१२४	बीवरविभक्तं		Şes
दुनिखता, सहबीविनीवत्यु		9.8€	थन्मिया, कथाय		288
हुमान्धो मातुगामो		३४७	घरिम कथं कातु, पट्टा	₹¥€,	
बुद्ठुल्लाबुद्ठुल्लं घाजानितुं		१७६	थम्मी	₹७, ₹७,	**
दुट्ठुल्ला, नाम ग्रापत्ति बत्ताः	र च पाराजिकानि		स्वाक्खातो		३१४
तेरस च सङ्घादिसेसा	4 2,	१७३	धारे य्य		8€€
बुट् कुल्लापत्तिपदि च्छादने		१७२	धुतत्थाय		१६२
सम्बी	¥ ? ,	१७३	धुत्तिका		٤o
दुषिहितं		१७१	चुवफलो, भम्बो		२७४
दुव्य न मृते		१६०	न		
दुब्बण्णकरणं	१६३,	<i>\$</i> £ &	नगरं		१३०
दुब्बलचीवरपच्चासा		935	नग्गनहाने		305
दुव्यलचीवरो		२०६	नग्गा		75
दुब्बल्या		३२६	- एकतित्थे नहायन्ति		348
दुव्मासितं झज्ज्ञापन्नो		१६	नच्चगीतवादितगमने		363
दुव्सिक्सा, वज्जी		₹≒	नच्चं	343,	
देवताभासितो	२७,	२७०	नटका	₹=€,	
देवता, रुक्खे ग्रधिवत्या		XR	नटपुब्बका, भिक्खु		744
देवदत्तवत्यु		१०३	नटा	३८६,	
देवदसो	€७,	४६५	नटादीनं खादनीयदाने		४१२
परिहीनलामस ~~क्~~ कारो		१०३	नदीतरणबत्यु		₹08
देविया, वस्लिकाय	१४३,	२११	नदीपारं		30₹
वेसेय्य		३७	मन्दवती		२८३
दोसगामिनियो, भिक्खुनिया		३१८	मन्दा		२८३
दक्ष ्गुलपब्बपरमं		३५७	नन्दिवसालबलिवदृकथा		٤
ह्यारद्वभिक्खुनीवत्यु		3 % €	नन्दिविसालो, बलिवहो	€,	१०
द्वे उपोसया, चातुद्दिको च पर	≀रसिको च	836	नन्दो, ग्रायस्मा		२३०
द्वे एकमञ्चे तुबहेय्यु		\$ E &	न पवारणे		४२=
ঘ			नवकतरा		२८४
धनिट्ठको	११, १२, १७,	२३	नवकम्भकारकभिक्खुवत्थु	५ २,	७३
बस्मकस्मसञ्जा	२६४, ३२०, ३२३,	३२८	नवकम्मं	ሂՉ ,ሂሄ,	१६१
बस्मकस्मसम्जी स्रवस्मकस्मे		२०४	नवनीतं		१२४
– धम्मकम्मे	२०४, २०५,	२०७	नवं	१६४,	२२३
धम्म रिखतो		२३	नवं नाम, अकतकप्पं		śέR
धम्मसम्भोगो _	१=४,	१८६	– करणं उपादाय		२२ ३
धम्मस ब नागतभि नस्		₹≒	न सिब्बापनाय उत्सुक्तं करेय्य		३६२
वम्मा, बन्तरायिका	१८०-१८३, १८६		नहाने		१५६
थम्मानादरि यं		१५५	नहापितसिप्पं		15

			-		
नहापिवो	ξ¥, ξ<,	२४	नव नूपसमेय्य		865
नळकारसिप्पं		88	नेव सिब्बेय्य		३८२
नळकारी	१४, १≈,	२४	नेसादो	१ २,	२४
नळो		XΧ	_		
नागेन भ्रम्बतित्येन		१५०	प		
नागो पटिसेवति		έ λ ε	पच्चत्थरणं		ĘX
नातिमहन्तं कदळं		२६१	पच्चयपवारणासादियने		680
नावाभिरहनसमयो		१०५	पच्चाकता		386
नाबाय कीळन्ति		દ્દસ	पञ्छा सीयनषम्मं ग्रापञ्जेय्य		२०७
नासित्तकसामणे रसम्भोगे		१८६	पच्छाभत्त	१३८, १३६,	
नाळिकोदनं गण्हति		३३१	पजापति		308
निकण्णिकं पि जप्पेति		348	पञ्चसतानं, थविकं	***	468
निखादनं		२८३	पश्चित्रयानि	٧٤,	A3
निगमो		१३०	पञ्हं पुच्छेय्य, झनोकासकतं भिक्खं	• (,	
नियोघारामे, कपिलवत्थुस्मि	¤₹, १४ 0,	२२१,	पञ्ह पुण्डब्य, अनाकासकत । अक्खु पटिग्गहितकतं		806
-	२४१, ३५६,	४२६	पटिच्छक्रो		११७
निग्रोघो		¥X	पटिच्छादेय्य		३६७
निच्चभत्तिका	و ۾,	३७१	पटिक्काय, कारेतब्बं		\$03
निदानं		२≡१	पटिबद्धवित्ता प्रभिष्हदस्सनेन		२५१
निपन्नोकासो		585	पटिबली		२८३
निब्बिट्टराजमटो		३६०	पटिबाहेय्य	₹∘€,	344
निमन्तितखादने		४२४	पटिमानिक्तं	_	३८५
निमन्तितो सभत्तो	१३६, २४०,	४२५	पटियालोकं राजगहा	جو,	800
निरयेन वा ब्रह्मचरियेन वा व		<i>७७</i>	पटिलातं उक्सिपति		१७६
निविट्रोकासो, चोरानं		585	पाटलात जान्सपात पटिसंविदितं		१४६
निसिन्नोकासो		२४२			5 8 \$
निसीदनकारापने		२२४	पड्डो		#£
निमीदनं	६४, १६७, २२	e.c.v	पठमापत्तिका, नव		३२८
निस्सन्गिया, तिस	12) (10)	₹=१	पठमापत्तिकं घम्मं	305-306	
निस्सम्मिया, निस्सम्मियं		१४२	पणीतभोजनविञ्ञापने		१ २३
निस्सम्मियं, पाचित्तियं		330	पणीतभोजनानि		१२४
निस्सज्जं कप्पेब्य		800	पण्डकी	२५८	386
		•	पण्णच्छत्तं, मण्डलबद्धं सलाकबद्धं		२७०
निस्सारणीयं	₹00, ₹0₹, ₹0४-		पण्णभिसि		€₽
	₹११, ₹१३, ₹१४,		पण्णसन्थारो		٤×
निहताधिकरणं	३२०, ३२१, ३२ ४		पतिवत्ता		85\$
ानहता। घकरण नीलं नाम, द्वे नीलानि		१७१ १६४	पत्तनिस्त्रेहकं, न मुञ्जिस्सामि		२६७
			पत्तसमिषयं		330
नेरियको	१७, १८, २३		पत्ता, सञ्चसीवण्णमया		313
नेव बुट्ठापेय्य		868	पत्ति, सरहत्या		\$ &#</td></tr></tbody></table>

परबोदनं गण्हाति ३३१	पल्लित्यकाय निसिन्नस्स श्रीयलानस्स
प्यविसञ्जी ५३	न धम्मं देसेस्सामि २७३
पथवीस्त्रजने १२	पवित्तिनि ४४६
पश्रवी, नाम हे पथ्रवियो ५३	पवारितो ११६, ११६, ४२६
पद्माविनो १४६	पसासगण्डभेवापने ४३१
पदसो धम्मवाचने २६	पसास्त्रगण्डवत्यु ४३१
पमाणं ३०१	पसाखे जात, गण्डं ४३१, ४३२
पयोमे, दुवकटं २२६, ३३६	पसाखं ४३२
पयोगे पयोगे, दुक्कटं १२५	पसुपालका १४६
पयोपानं २६६	पसेनदिकम्बलवत्यु ३४७
परम्परभोजने, पावित्तिय १०८	षसेनदिकोसलग्रब्भुय्यानवत्यु १४४
परम्मुखाविकप्पना १६५, १६६	वसेनदि, कोसलो २१०, २११, ३०१,
परामसनसादिते २८३	३४७–३४६, ४०७
परामसन २८७	षसेनदिखोमवत्यु ३४६
परिक्सारनिक्खिपनवत्थु - ३४१	पस्सावो २७१, ३६१
परिक्लारेन ग्रञ्जदित्यकेन ३४२-३४६	पहरणं २७१
परिक्सारेन, ग्रञ्जुद्सिकेन ३४२–३४६	
परिक्लारो, चीवरत्थाय ३४१	पहारसमुच्चिता १६७
परिणत २०६	पाकारा, तयो ३६२
	पाचित्तियस्स, ग्रापत्ति १३०, १४३
परिपुष्णद्वादसवस्सा ४४३, ४४४	
परिपुण्णवीसतिवस्सो ४५१, ४५२	पाचित्तिय प्रजन्नापन्नो १६
परिज्वाजको १२८,१२६,३८६,४१३	
परिव्याजिका १२६,३८६,४१३	
परिभवेन ३२६	
परिमण्डल, भ्रालोप २६२	पाटिदेसनीयस्स, म्रापत्ति २४०
− निवासेस्सामि २४५, ४८७	पाटिदेसनीया, बत्तारो २८१, २४४
परिमद्दापने ४७५	पाटिदेसनीयं, अञ्झापन्नो १६
परियायो ५१	पाणो नाम, तिरच्छानगतपाणो १६०
परिवास ५०, १७२	
परिवेणवासिका, भिक्खुनियों ३४२, ३४४	
परिवेणं सम्मज्जित्वा ७८	पादकठलिक ३००
परिसुद्धा कच्चित्व २३२	पादपीठं ३०१
परिहीनलाभसनकारो, देवदत्तो १०३	पादपुञ्खर्गि ६:
परिळाहसमयो १६०-१६२	
पलण्डुके . ३५४	पादोवकं ३०।
पलासनील १६४	
पलिनुद्धित्वा . ३५९	
पल्लक् ४०६, ४०६	
पस्लित्यकाय, न अन्तरवरे निसीविस्सामि २५५	पापसिलीका ३२१, ३२२, ३२४-३२।

वायाबारा ३२१, ३२२, ३२४-३२७	
पामाणिका २२६	पोटकितूलं २२५
पायन्तीबुद्वापने ४३४	पंसुक्लिकभिक्सुवत्यु १२४
पाराजिका, चतारो २०१	দ্ধ
पाराजिकानि, चत्तारि १७३	
पाराजिकापत्तिप्पटिच्छादने २८६	l .
पाराजिकं भ्रज्झापक्षी १६, १८	
पारिवत्तकचीवरवत्यु ८८	फलभाजकस्स २०७
पारिवासिकण्झन्ददानेन बुहुापने ४६४, ४६६	फलसच्छिकिरिया ४१
पासाविकताय १६२	फळुबीजं ४४
पासाविकस्स २८६	फाणितं १२४, ४८५
पिट्टमयं ३५६	व
पिण्डुक्खेपकं, न भुञ्जिस्सामि २६३	बदरिकारामे २६
पिलक्खो ५५	बन्धिकनियो २६६, ३७४
पीठानि, बत्तारि ६२, २२४	बब्बजमयं ६३
पीळका २२८	बलमा १४७, १४६
पुक्कुसौ १२, २४	बलानि, पञ्च ३१, ४३
पुग्गलानावरियं १२५	बलिबहो ४२६
पुग्गलो, कनकवीसतिवस्सो १७५	– नन्दिविसालो १, १०
- ऊनवीसतिवस्सो २००	बहारामकोट्टके २८४
पुष्णपत्तं २१४	बहुदुक्खा १८४
पुनकम्माय १७१	- कण्टको १६६
पुष्फखडूककम्मं ११	बहू लुद्दके पाणे, सङ्घातं ग्रापादेन्ता ४०५
पुट्यण्णं ५६, ३६३	बहूपायासा १८१, १८६
पुराणदुतियिका ३५८	बाराणसियं २७५
पुराणराजोरोधा ३५६	बाला ४४६
पुराणासिकोट्ठो २२६	बाहुप्पवालकं, न अन्तरघरे गमिस्सामि २५२
पुरिसपुग्गलो २८७, २६६, ३११, ३१३	विम्बिसारतपोदानहानवत्यु १५६
पुरिसो ४३२, ४६१	बिम्बिसारो, सेनियो १०६, १५६, १६०
पुरेमतं १३७-१३६, ३७१	बिम्बोहनं २२७, २२८, २३१
कुलूपस न्हु मने ३७०	बीजजातानि, पञ्च ५५
पूनो ३०२	बीजबीजं ५५
पूब-मन्बपटिग्गहणे ११२	बुद्धप्पमुक्षस्स,भिक्बुसङ्कस्स १०८
पूर्व, दापेसि ११३	बुद्धभासितो २७, २७०
पेतस्स २८८	
वेती, न ३३, १७६	
पेसकारसिप्पं ११	
वेसकारो १४, १८, २४	
पेसला, भिन्स् २०१	बेलहुसीसो, भायस्मा १२२
पेसुङकां २१, २२	बोज्ज्ञङ्गा, सत्त ४१, ४३
पाचितियं – ६४.	

~~ब~~ ्यू हं	३७०	भिक्खुनोवादकस्य सम	रुवि ६७
ब्राह्मणकुलं	१३६, ३७१	भिक्खुनोवादकं सम्मवि	ার্লু ৬ খ
बाह्यगस्य पजापति	FXF	भिक्लुपेसुञ्जे	99
ब्राह्मणो	१२	भिनस्ं धनकोसने	¥21
		मिक्खू उज्ज्ञापने	χe
भ		– भिक्खु, खब्बस्यि	
भगवतो, मातुच्छापुत्तो	२३०		इन्बन्गिया'ति पदस्स हेट्टा दट्टन्बं)
भग्गेसु	१४७, २६७, २६=	- सत्तरसवग्गिया	Eu
भञ्जनके	₹¥¥	भिन्नपटघरो	33, Yo
मण्डनकारिका	३०७, ४२३	भिसि	६२, ६४, २२७
भण्डनजातानं, भिक्खूनं	२०२	भिसापने	8x6
भत्तपच्चासा	१०६, १११	भुत्ताविना कतं	880
भत्तपटिपाटि	१०५	भूताबी	११६, ११६
भत्तुद्देसकस्स	२०७	भूत्तोकासो	585
भत्तं	970	भूम्मत्थरणं	६३, ६४, २२७, २२८, २३१
भद्गूत्तकं	**	भूतगामपातब्यताय	XX.
भट्दिना	१४६, १५०	भूतगामो	นุ้น
भद्दाग्रन्तेवासिनीवत्यु	३६६, ३७४		सुसुमारगिरे १७५, २६७, २६ ०
भद्दा, घट्या	¥8¥	भसकळावन ।नगदाय, भेसज्जं	वृद्धनारागर १७२, १६७, १६५ १४०
म हाकापिलानियग्रन्तेवासिनीवत्यु	३०३	- चेतापेत्वा परि	•
सद्दा, कापिलानी ३०३,३६।	८, ३६६, ३७४, ३६४	1	
भद्रो, भिक्खु	\$\$, ४ १	भोजनानि, पठन्व	११७, ११६, १२१, १२२, १२६,
भयगामिनियो	३१८, ३२०	->	280, 283, 388, 883, 824
भस्सकारिका	३०७, ४२३	भोजनीयं	(तत्यंव)
भाणिका	३४६	भोजनुपट्ठाने	३४६
भारद्वाजगोत्तं	88		#
भारद्वाजो	१३ २३		71
भिक्खुना, प्रकटानुधम्मेन	१८४	मक्खिकामधु	658
भिक्खुनिक्कब्रुने	६७	मग्गप्पटिपन्ना	\$0¥
भिक्खुनिया, ग्रञ्ञातिकाय	रङ्गर	भिक्खुनी	बस्यु ३०५
– झफासुकरणे	7 84	मरगभावना	X8, X3
– उपस्सयं दत्वा	33#	मस्गो, बहुङ्गिको	¥8, ¥\$
भिक्खुनीपरिपाचितं पिण्डपातं	8=	मच्छरिनी, श्रस्स	४२७
भिक्खुनीवत्यु	840	मण्डो ११७	, ११६, १२१, १२२, १२४, १२६
भिनवुनीसङ्घस्स, दिश्रो	788		, २४३, ३११, ४१३, ४२४, ४८४
– विहेसिका	₹२१-३२७	मण्डितमो	326
भिक्खुनुपस्सयुपस कु मने	. 53	मञ्चपीठकारापने	२२३
भिक्खुनुपस्सयं	८३, ३६१	मञ्चा, चलारी	६२, २२४
भिक्खुनीवादकथे रानुषंसने	4 4 1		440.434
•	.,		111

	- ·	
नशिकामयं	3×4)	मातुच्छापुत्तो, भगवतो २३०
मणु	१२४,४८५	मातुलो, सेनाय गिलानो १४५
मधुकतेलं	१२४	मानर्त्त ३२८
मधुमेहिको	१४, २४	माससूप २५६
मधुमेहो	88	मिगदाये, श्रेसकळावने, सुसुमारगिरे १४७, २६७, २६८
मधुं विञ्जापेत्वा भुञ्जन्ति	YEY	मिगारनत्ता, साळहो २८३, २८४, २८६
मनुस्सर्मसं	174	विशारमाता, विसाखा २१५
मनुस्सित्बी	१७६	मिच्छादिद्वियं १८०
मल्लपुत्तो, बम्बो	४१, ६०, २०६	मुलद्वारं, ब्राहारं १२६
बल्लिकाय, देविया	१५३, २११	मुग्गसूपो २४८
मसारको	६२, २२४	मुञ्जमय ६३
महग्षे, चीवरदुस्से	३≂१	मुद्रस्सती २न
महल्लकं	१३२	मुण्डगहपतिकस्स १२=
सहाकच्चानी, घ्रय्यी	६६	मुण्डा २६६
बहाकप्पिनो, ग्रस्यो	६६	मुतं ५
महाकोद्वितो, घय्यो	8.8	मुत्ति १६५
महाचुन्दो, ग्रय्यो	€ €	मुद्दा ११
महाजनिकेन, ग्रञ्जुद्दिसिके	न ३४३,३४५	मुहिको १४, १८, २४
म हानामभेसज्जपवारणवत्य्	१४०	मुद्धावसिसो २१३
श्र हानामो, स ~~क्~~ को	१४०	मुसावादे ३
महापजापति, गौतमी	⊏४, ३४६, ३४७	मूलवीजं ५५
महामत्ते, वोहारिके	335	मूलाय, पटिकस्सति ३२६
महामसो, भारोहन्तो		मेण्डो १२, १७, १८, २३, २५ केल्याकसम्बद्धसम्बद्धम
श्रहामोग्गलानो, ग्रय्यो	£ 4	Althadana and an and
महावने, कूटागारसालायं	३८, ३६, १०८	मेत्तियभुम्भजकभिक्सुवत्यु ५६
	१२४, १२७,४२१	मेत्तियभुम्मजका, भिक्षू ५६, ६० कोरणस्थानगोलं ११
महाविह।रं	ĘU	मागल्यागात
महासदो	११६	- Hinterial
महासमयो	१०५	मोधपुरिसा ४४, ६०, ६४, ६३, ६६, ६४, १२३,
महेसी	२१२	१४६, १४८, १८८, १६६, २००, २२२ कोक्याधिनियो सिक्सनियो ३१८
मागधकं	₹X₹	albanianan caratra
मागघो, राजा सेनियो	१५६, १६०	AIG.I.
मातापितरो	४६४	agailian.
मातु शामस ञ्जी	₹¥, <i>₹७</i>	। भूसतन्त्रायः
मातुगामस्स, धम्मदस्सने	źR	मंस ११७, ११६, १२१, १२२, १२४, १२६,
– धम्मं देसेय्य	₹X	२४०, २४३, ३११, ४१३, ४२४, ४८४
मातुगामेन, सहसेम्यं	## 4018 VEG 4.55	य
मातुशमी	38, 30, 238, 23X, 20E	3
किञ्चलाभी	243	यक्खस्स यक्खिनी ३३
– हुग्गन्धो	₹ <i>X</i> ७	diagni

	L.	(-)	
यक्ती	१७६	राजन्तेपुरप्यवेसने	₹₹•
यवामिसता	२०७	- भादीनवा	211
बदा सन्युतं	700	राजन्तेपुरं	283
गयासन्बिट्टता	२०७	राजमटा, सावत्थिया	143
यवासमानाचरियकता	२०७	राजागारं	800
यबासमानुपञ्जायकता	२०७	राजानं वा थेय्यं गच्छन्ति	<i>१७७</i>
यबासम्भत्तता	२०७	राजा, पसेनदि कोसलो	१४४, १४३, २१०, २११,
यवक्षेतं	352		30 <i>8, 380-38</i> 6
यवी	३६०	राजा, मागघो	१४६, १६०
यागुमाजकस्स	२०७	राहुलो, भ्रम्यो	84
यार्गु	१३०, ४२५	– भ्रायस्मा	₹€
याचितकूपमा, कामा	१८१	~~दक्त~~ मूलं	२२४
यानगतस्स, श्रगिलानस्स न घम्मं देसेस्सामि	२७२	रुक्खदेवताबत्यु	५४
यानगमने	800	रक्लफल्पमा, कामा	१८१
यार्न	२७२	र क्ल मूले	१२४
यामकालिकं ११७, ११६, १२१, १२२,	२३४, २४३,	रुहित	४३२
	२४४,४२५	रूपं, सिक्खेय्य	१७४
यावजीवकं	(तत्येव)	रेवतो, भ्रय्यो	و۶
यावततियका, बहु	३२८	R	1
	, ३२०, ३२८	. लक्क्क	, ,
घम्मं	३१४, ३१६	सतातूलं	* ? ? X
याबततियं समनुभासितब्बा	३१५	लसुणखाद ने	*** ***
यावद्वारकोसा	७२	सस्पेन, पवारितो होति	3×2
येभुर्यासका	२ ८१	लहुपावुरणचेतापने	3,46
₹		सहुपावुरणं	३४०
रतनउम्महणे	568	लिङ्ग नाम, दे लिङ्गानि	
रतनसम्मत	२१५-२१७	लि च्छ वि	३०१
रतनं	२१५-२१७	लिच्छविस्स पजापति	308
रत्तातिक्कन्ते वेमतिका	३३२	लेखको	१४, १८, २४
रयकारो	१२, २५	लेखा	* * * * * * * * * * * * * * * * * * * *
रिवका	३७०, ४६१	लेख, सिक्खेय्य	१७४
रिवकादिसु सन्तिद्विते	₹₹€	लोकक्खायिकं	₹१=
रथो, चतुपुरिसो	१४५, २७२	लोमसंहरापने	₹¥¥
रवा भगति	5		•
रहो	१००	ł.	•
राजगहसमज्जावत्यु	343	वम्गुमुदातीरियभिक्खुवत्थु	₹=
राजगहा, पटियानोकं पञ्चजितो	१७६	वस्मुमुदाय नदिया	. ३<
	<i>و</i> ,3	वचर्य	××.
राजगहे ५६, ६६, १०३, १२०, १३६,		वर्ष	યથ
२०६, २३४, २६३, ४०४	, 804, 844	वस्पकुाट	₹€

[46]						
क वज्यापदिन्छादिका	980	विनयवरं	१६०, १ ६२			
वण्गी, दुव्यिक्ता	३व	विनयानुगाहाय	२६, ११४, १२८, २८६			
वज्ञा	३०२	विनिच्छयकथाय	२०५			
बठरो	१२४	विनीवरणता, चित्तस्स	A6			
विणिज्ञा	8.8	विमोक्खो	Χέ			
वत्युस्स पटिनिस्सग्गाय	३१७	विमोक्खं, ग्रनिमित्त	87,88			
वरको	३६०	– भ्रप्पणिहितं	85,88			
वसातेल <u>ं</u>	१२४	सुञ्ञतं	85,88			
वस्ससतूपसम्पन्नाय	৬<	विरियारम्भस्स	२ ०६			
वस्तानस्स पच्छिमो मासो	₹€१:	विवादकारिका, भिक्खुनियो	३०७, ४२३			
वस्सिकसाटिककारापने	२२६	विवादाधिकरणं	१७१			
वस्सिकसाटिका	२२६	विवादापन्नान	२०२			
वस्सं, वसेय्य	४२=	विसालाम्राभरणभण्डिकवत्यु	२१४			
बुरधा	४०६	विसाखा, मिगारमाता	२१४			
- भिक्खुनीवत्थु	४२८	विसाणमय	२२२			
वाकभिसि	६२	विसिव्यनापेक्खो	१४७, १४८			
नाकम यं	ĘĘ	विसिब्बेत्वा	३≂२			
वाणिजा	१८	विस्सरो	१८४, ३०४, ४७१			
वातमण्डलिका	820	विहारचारिक	805			
वातवृद्धिसमयो	१ ६२	विहारपालस्स	१३१			
वादिक्खतो	ą	विहारो	७२			
वादितं	३६३, ३६४	विहेठेन्ता, एकिन्द्रिय जीवं	४०५			
वासिट्टगोत्तं	११	विहेसके, ग्रञ्जावादके	પ્રશ			
वासिट्ठो	१३, ८३	विहेसको	४६			
वासितकपिञ्ञाकनहाने	४७४	वोहि	340			
बाळा	४२६	बुट्टानसम्मुति	XXX			
विकप्पना, द्वे	१६५	बुट्टापितपवत्तिनीग्रननुबन्धने	886			
विकालगामप्पविसने	२१=	बुद्धापितं	884			
विकालसञ्जी	१२१	बुट्टापेय्य	४६४			
विकाले, गामं पविसेय्य	२१६	बुद्धतरा	रूप			
विक्जमाना	२६	वेठितसीसस्म, ग्रगिलानस्स न				
विधासादनं, पूर्वं देहि	१२७	वेणा	२४			
विधासं	३६१	वेनं	१ २			
विज्जा, तिस्सी	AA.	वेभस्मिया	1 75			
विञ्जा तिबहु ला	724		, १२४, १२७, ३०१, ४२१			
विक्रकातं	ĸ	वेसियाउपण्डनवत्थु	30₹			
विरुष्	३६६	वेसियाहि, सर्वि	8 <i>X\$</i>			
वितानं	२२७, २२८, २३१	वेस्सकुलं	१३६, ३७१			
विदिता	३०२	वेहासकुटि	90			
विष्पूपनं	3×E	वेळु	५५			

ι •	. 1
बेळुवने कलन्दकनिवापे ५६, ६६, १०३, १२०, १३६,	सिक्किन, संगाविकेन ३४२
१४६, १७४, २०६, २३४,	सिक्किकं ६२,६४, ६६, २०७, २०=
२६३, ४०४, ४०६, ४६४	सङ्ख्रे अधिकरणकारका ४२३
बोसासन्तियो, ठिता होन्ति २३५	सङ्खेविनिच्छयकया २०५
वोसासमानरूपा २३६	सङ्ख्रो ४३२
वोहारिके, महामत्ते २६६	सङ्खं पच्चाचिक्सामि ३१४, ३१५
	सचीवरमत्तं, सङ्कृत्स २०८
स	सक्रिवच्य १६९, २००
सकटं २७२	सञ्चेतनिकं, सुक्कविस्सर्द्धि १७२
सकदागामिफलस्स सिन्छिकिरिया ४१	सञ्जातिबहुला ३६६
सकदागामिफलं ४३	सतिपट्टाना, बत्तारो ४१, ४३
सकदागामी ३८	सतिविनयो दातन्त्रो २०१
सक्केसु ==३,१४०,२२१,२४१,३४६,४२६	सत्तरसवग्गियभिक्खुवत्यु १२०
सनको, भहानामो १४०	- खब्बरिगयभिक्खुकलहवत्यु ६७
सक्यधीतरो ३१४ - ३१६	सत्तरसवग्गिया, दारका सहायका १७४
सक्यपुत्तिया, समणा ५२, ५५, १०१, १०३, १४६,	- भिक्खु६४,६७,१२०,१५३,१५६,१६६
१४७, १७४, २२२, २२४,	सत्तरस, सङ्घादिसेसा २६८
२३७, २६८	सत्ताहकालिक ११६, २३४, २४१, २४३,
सुस्रसीला १७४	२४४, ४२५
सक्चपुत्तो, उपनन्दो १२, २६, ४०, १३०-१३६,	सत्तिसूलूपमा, कामा १८१
१६४, १६४, १७२, २२३	सत्त् ४, १३, ११७, ११६, १२१
– हत्वको	१२२, १२६, २४०, २४४,
स क्कु च्छिकं ४८०	२४४, ३११
स न्धा रं ३६१	सत्यगमनीयो १२, १३
सङ्घकासुताय २६, ११४, २२८, २८६	सत्यपाणिस्स ग्रगिलानस्स, न धम्म देसेस्सामि २७१
स ञ्च मेदो १७३, २०४	सत्यं २७१
सङ्घरक्लितो १३, २३	सद्धम्मद्वितिया २१, १२८, २८६
सङ्खराजि १७३, २०४	सर्वि ४३२
सञ्चसुद्दृताय २६, ११४, १२८, २८६	सन्तिट्टेय्य ३७०
सङ्घाटिकण्णग्गहणं २६४, २६६	सन्दर्मानिका २७२
सङ्खाटिवारनिक्कमने ३८३	सम्निषिकारकसञ्जी १२२
सङ्घाणीधारणे ४७१	सन्निषिकारकं १२२
सङ्खातं झापादेन्ता, बहू खुद्के पाणे ४०५	
सञ्चादिसेसा, तेरस ४१, २८१	1
- बम्मा सत्तरस ३०७, ३२८	सप्पसिरूपमा, कामा १८१, १८७
सङ्घादिसेसेन धनुद्धंसेन्ति धमूलकेन १६६	सप्पाणकउदकपाने १६६
सङ्गादिसेसं बज्जापको १६	सम्प १२३
निस्सारणीयं ३०२	सप्पिना, घत्यो १३८
सङ्किकलाभपरिणामने २०६	सच्चिबञ्जापने ४८२
सिक्किन, सब्सुद्सिकेन ३४२	सप्पिं ब्राहरित्या, कहापणस्स १३६

		1 1	, 1	
सींप्य विञ्ञापेत्वा, भुञ्जेया		853	सवनूपचारं	१ ३०
सम्बपासपिण्डकभत्तं		१०६	सविद्वको	११-१३, २३
सञ्बरंसुकूलिको		१२४	सस्सकाले	37.5
सञ्बसोवण्णमया, पत्ता		३ १३	सहजीविनीग्रनुग्गहे	YY Ę
समत्तो, निमन्तितो	-€ ₹ 9	359-	सहजीविनीघनुपट्टाने	€3.5
सभिक्खुकं भारामं, भनापुच्छा पविसेय्य		४२०	सहजीविनि बुट्ठापेत्वा, नेव बूपका	सेय्य ४४६
समंग्गी	२०७,	२६३	सहत्यासादनीयपटिग्गहणे	२३७
समञ्जाय	₹₹,	80	सहधम्मिकं	१६१
समणवीवरदाने		३८८	सहसेय्य	२६, ३०
समणपरिच्याजको		300	मातुगामेन	3.3
समणभत्तसमयो		१०६	सहा	źR
समणा, सक्यपुत्तिया		२६८	साकियदासकवत्थु	२४१
समणियो	३१४,	388	साकियदासका, श्रवरुद्धा	588
समणुद्देसी	१८७,	१८८	साकियानियो	२४१
समनुभट्टा	३१७,	\$ 28	साकेता, सावत्यि ग्रहानमग्गप्प	टेप्पना ६२, ६४
समनुभासना		३१७	सागतो, भायस्मा	१५०, १५१
समन्धकारा		= १	साणिपाकारं २	२७, २२८, २३१, ३६७
समसूपकं, पिण्डपातं भुव्जिस्सामि		२४६	सादु कस्स न रुच्चति	808
समाधि		88	सा पच्छा भनन्तरायिकिनी	३⊏२
समाधि, ग्रनिमित्तं	४२,	88		६४, २३४, २३७, ४७७
– भ्रप्पणिहितं	४२,	88	सामणेरो	१६४
– सुञ्ञात	४२,	88	सामिके बनापुच्छा	४७३, ३७४
समानच्छन्दा		१७४	सामिको	४६५
समानसीमायं	२०७,	२६३	सामिसेन हत्थेन	२६=
समापत्ति		४१	सामं	१६४
समुद्दस्तायिकं		२१८	सारिपुत्तो, भ्रय्यो	eş
समुद्दत्तो, ग्रय्यो		६६	– भ्रायस्मा	१०१
सम्पजानमुसाबादो		×	सारो, भिक्खु	३३, ४१
सम्पन्नं		१२३	सालि	३६०
– कस्स न मनापं		803	सावकभासितो	२७, २७०
सम्बाघे लोम संहरापेय्य, पाचित्तिय		₹ X &	सावत्थिउस्सववत्थु	२३=
सम्मोगो	የሩሂ,	3=8	सावत्थिया राजभटा	१६३
सम्मद्दन्ता, हरितानि तिणानि		४०४	सावस्थियं	
सम्मप्पषाना, चत्तारो		88	1 .	इति पदस्स हेट्ठा वट्ठब्बं)
सम्मुखाविकप्पना	१६५,	१६६	– उस्सवी	२१४, २३≈, ३४२
सम्मुखाविनयो, दातब्बो		२५१	सावरिय, साकेता ग्रद्धानमग्गप्प	
सयनगतस्स प्रगिलानस्स न घम्मं देसेस्स	ामि	२७३		३०४, ३०६
	१, ृ१३२,		– गच्छन्ता	२०१, ३०४
सल्लपेय्य		३७०	सासङ्कुसम्मतानि, सप्पटिभयानि	
सल्लेखो	१६२	, २व६	सासञ्जसम्मतानि, सेनासनानि	२४१, २४२

सास न्द्रं	£₹, २४२,	१४३	सुनसा	444
सासपतेलं		858	सुन्दरीनन्दा ग्रय्या	२६४
साळवे		**	सुन्दरीनन्दा, भिक्सुनी	२८३, २८४, २६०, ३१०,
सळहो, निगारनत्ता	२८३, २८४,	२८६		३१२, ३४३
सि ~~क्स~~ माना	१६४, २३४, २३७, ३३८,	४६०,	सुन्दरीनन्दावत्यु	२=३, ३१०, ३१२
	४६१, ४६४, ४६४,	४७७	सुपिनकूपमा, कामा	१=१
सि ~~ब्~~ समानेन		१६२	सुप्पटिच्छन्नो, श्रन्तरघरे	२ ४६
सिक्समानं बुट्टापेय्य		४३७	सूप्पोसताय	२८६
सिक्ला, करणीया		२४४	सुभरताय	२=६
सि क्सा पदविवण्णके	१६२,	₹3\$	सुरापाने	8x6
सिक्खापदेहि, खुद्दानुख्	इके हि	£39	सुरामेरयपाने पाचित्तिय	848
सि ~~न्खा~~ सम्मुति	४२६,	४५२	सुरुसुरुकारकं, स्तीर पिवन्ति	744
सिन्खितसिक्खा, छसु		४ ४४	– न भुव्जिस्सारि	
सिक्खं, पच्चाचिक्खा	में ३१४-	-3 ? &	सुसाने	१ २×
सिङ्गिवेर		ХX	सुनिरकट्रजोतिवत्यु	१५७
सिक्काटको		०७६	सुमबुतो, ग्रन्तरघरे	२४७
सिस्थावकारकंन भुञि	जस्सा मि	२६५	स्ंसुमारगिरे भेसकळावने	१४७, २६७, २६=
सिप्पं नाम, द्वे सिप्पानि	7	88	सुचिधरकारापने	720, 740, 741
सिलाकुट्टो		३६२	सुनिधर	
सिलापाकारो		3 ६ २	सूप्तम्पाके सूपसम्पाके	१६७, २२१, २२२
सिविका		२७२		\$4.8
सीतिकतो		२६६	सूया, हे	२४६
सीसच्छिन्नो		२८७	सूर्प	२६०
सीसप्यवालकं, न घन्त	रघरे गमिस्सामि	२५३	सेक्ससम्मतकुलवत्यु	२३७
सुक्कविस्सर्द्धि, सञ्चेत	नि कं	१७२	सेक्ससम्मतः।नि, कुलानि	२२८, २३६, २४०
सुक्खकुरं,		१ २२	सेक्लसम्मुति	२३७, २३८
सुलसीला, सक्यपुत्तिय	π	१७४	सेखिया, घम्मा	२८१
स्गतऋगुलेन		२२४	सेखो, भिक्खु	३३, ४१
सुगतचीवग्प्पमाणची		२३०	सेणि	३०२
सुगतविदत्त्विया	२२६, २२६, २३०,		सेतच्छतं	२७∙
सुक्टुं वा परिहरन्ति	((0)((0)((-)	१७७	सेना	ERX
सुचिमंसूपसेचनो सुचिमंसूपसेचनो		२७६	सैनाब्यूहं	१४७, १४८
सुङ्खात विमो ~~क्~~ स	82,		सेनाय गिलानो, मातुलो	\$ 88
- समाधि	¥ ? ,		सेनासननुद्धरणे	48
सुञ्जागारे प्रभिरति		88	सेनासनपञ्जापकस्स	२०७
सुतं		Y.	सेनासनानि, सासक्कसम्मतानि	r २४१, २४२
युः सुत्तकन्तने		308	सेनियो बिन्बिसारो मागधो	१०६, १५६, १६०
युत्तगर्वा सुत्तवरियाप न्नं		₹= १	सेनं दस्सनाय गच्छेय्य, उय्युक्त	
युत्तगरपा गः सृत्तागती		26X	सेव्यथापि गिहिनियो काममी	,
सुद ्ह लं	256	१०१	प्रस्तात साहायमा कार्यना	भागमा ५८२, १८२, २४० ४० ५
2120	146,	401		•••

सेव्यवापि नाम तानी मत्मकच्छन्न	ì	संसट्टविहारे	You
श्रमक्यो पून विकल्हिया एवमेव	r	संसद्घा	Y00, YE3
भिक्लुनी धट्टमं वत्युं परिपूरेन्त	fr	ससट्टाचण्डकाळीवस्य	You
श्रस्तमणी होति श्रसम्बर्धाता	२१७	ससट्टा विहरन्ति	३२२, ३२३
सेय्यवापि नाम पण्डुपलासी बन्दना		संहरापेय्य	žXR
पमुत्तो प्रश्नवो हरितत्ताय	788	स्वाक्खातो धम्मो	₹ १ ४
सेय्या नरम	şγ	_	
सेय्यं कप्येय्य	३०, ३४, ६७	₹	
सेम्पं उत्तरस्थरणं	ÉR	हत्यको, सक्चपुत्तो	7
– चम्मखण्डो	٤×	हत्यग्गहणसादियने	२६४
- चिमलिका	48	हत्यागहण	२६४, २६६
तट्टिका	48	हत्यनिद्धुनकं न मुञ्जिस्सामि	ら ぞみ
- तिणसन्यारो	६४	हत्यनित्लेहकं न मुक्त्जिस्सामि	२६६
– निसोदिनं	4 ¥	हत्यपासे कतं	११७
पच्चत्यरणं	ĘX		\$&X
पण्णसन्यारी	4 X	हत्थी, द्वादसपुरिसो	5.R.K
– भिसि	ÉR	हरितानि, तिणानि सम्मद्दन्ता	KoX
– भुम्मत्यरण	έA	हरीतके	źχ¥
सोकज्ञायिका	३८६, ४१३	हिलिह्	ሂሂ
सोकावासा	४६४	हस षम्मो	१४३, १४४
सोतापत्तिकलस्स सच्छिकिरिया	४१	हसापे ~~व~~ खो	१६७
सोतापत्तिफलं	ΥĄ	हिरिवेरं	યક્
सोतापत्तिसमापत्ति, उक्कट्ठा	१२	हीना, जाति	१०
सोतापन्नो	१६, १५, २५, ३५	हीनो, भक्कोसो	१२
सोवण्णहंसराजवत्यु	₹⋞₹	हीनं, कम्मं	११
सोसिको	१४, १८, २४	–गोत्तं, नामं, लिङ्कं, सिप्प	**
संवासाय	8.90	हेद्विमाय, घटनिया	२२३, २२४
संविषाय	१७७, १७६	हंसयोनि उपपन्जि	FXF
		:0:	

सुद्धिपण्णं

			-				
पिट्ठे	वन्तियं	~~प्रमुद्धपा~~ ठी	सुद्धपाठी	पिट्ठे	पन्तियं	वसुद्धपाठी	सुद्धपाठी
ą	(सिरो)	दुतियोभागो	दुतियो भागो	48	२२	भिक्स	भिक्लु
88		वस्भतुकामो	वस्भेतुकामो	XX	१७	फळवीजं	फळुबीजं
39	Ę	दुक्कट्टस्स	दुक्कटस्स	×ω	Ę	व्यत्तन	व्यत्तेन
٦१	१५	जेतवन	जेतवने	Ę ?	१४	मत्तुकामो	कत्तुकामो
२४	8	उपसहरति	उपसंहरति	७२	×	सन्निपातापत्वा	सक्षिपातापेत्वा
२७	88	घवससो	धवसेसो	७३	१६	चतिय	चेतिये
₹ 4	¥	उपसम्पन्न	उपसम्पन्ने	Fe	१८	त	ते

स्रा	पिट्टे	वरितर्थ	वसुद्धपाठी	सुद्धपाठी	षिट्टे	पन्तियं	वसुक्रपाको :	सुखपाठी '
सा	৬৪	ર	শি ৰ্জু	भिक् लू	२४६	(सिरो)	सेखिय	सेंखियं
सा	50	90	समग्ग	समग्मं	२१४	(सिरो)	० मि <i>स्</i> ननीषस्यू	० भिक्खुनीवत्व
सा	50	₹.	भिन्धुनीस क्	मिक् स् नीस क्	308	39	भिक्खुनी	भिक्लुनीस्
सि	= {	(सिरो)	श्रोवादाने	यो वाददाने	308	18	सुपञ्चजिता	पंच्यजिता
<u>-</u>	41	7	पसम्पन्नाय	उपसम्पन्नाय	370	₹ ₹	बत्युस्सप	वरबुस्स
ि€	٤c	२५	मपरापाचिते	भ्रपरिपाचिते	370	23	टिनिस्सग्गाय	पटिनिस्सम्माव
सि	१००	8	वञ्जुस्स	चक्खुस्स	338	१७	सहरित्वा	मंह रित्वा
सि सि	\$0¥	2	वस्मिकथ	वस्मि कर्ष	ЯХХ	¥	महा जिनकेन	महाजनिकेन
ास स्थि	१०५	71	यन	येम	3 X F	(सिरो)	द्वारद्वभिक्खुनीवत्य	द्वारद्वभिक्तुनीवत्यु
सि	१११	8	प्रासन	धा सने				पटिच्छन्ने सन्तिद्विते
सि	658	₹ \$	पणीतभोजानि	पणीतभोजनानि	308	, ,	भिक्लव	भिक्सवे.
सि	658	२०	वसातने	वसातेलं			कुलपस ङ्क मने	ानन्त्रप, कुलूपस क्ट्र मने
fer	\$58	44	निब्बस	निब्बत	, 380	8	तन	हेन्। तेन
fe	658	२५	यसं	येस '	338		निक्क हुडी -	निक्क ड् ढी
fŧ	658		म सं	मंमं			o चारिकाये	• चारिकाय
स्त्रि	638	१५	पासादाय	पसादाय	४१८	₹•	जेतवन	जेतवने
स्	5.R.X		सनाय बमतिको	सेनाय वैमतिको	४२२	83	तिउपसम्पन्न	ति उपसम्पन्न
चि	१४६ १४७	११ १७	वभातकः भिक्स	वमातका भिक्ख्	838	(मिरो)	पसाखगण्डभेदापन	पसाखगण्डभेदापने
सि	१८१ १८१	38	पटिवसेतो	। मन्स् पटिसेवतो	83=	3	ग्रनम्भत	ग्रसम्भत
सी		(इ.स.) (इ.स.)	पटिकक्क्षलपमा स्टिकक्क्षलपमा	पाटनवता बहिक ङ्खन् पमा	836	۶ ۲	अवस्मत इ	असम्मत द्वे
सी			भारतमाय घतत्ताय	ष्तत्ताय -			-	-
सी	121	83	विसलाय	विलेखाय	225	(ग्सरा)	प्रसाक्खतासक्खा-	प्रसिविखतसिवसा-
đ.	238	શુ	ापतितो	(पितित)			बुट्टाप	बुद्धापने
सुः	280	•	ग्रय	भ्रय	. ४४⊏	83	सङ्ख्रम	सङ्खेन
सुः	२४६	į	तन	तेन	868	38	माता पितूहि	मातापितूहि
सुर	288	, २४७, ३	₹¥0,		808	(सिरो)	० पिञ्ञाकनहाने	० पिञ्जाकनहाने
सुः	241	. २५६, ३	१६२,		४७७	१६	जेतवन	वेतवने
सुः	२७१	(सिरो)	स िखयं	सेखिय	। ४७५	(सिरो)	भिक्सिनीवस्य	भिक्खुनीवस्थु
सुर						. ,	• •	
सु								
सुः								

प्रकाशक : निस्नु जनवीश काश्यप, मन्त्री, पालि प्रकाशन सम्बल, विहार, नालन्या (यदना)

सु

मुद्रक : भी कृष्णचन्द्र बेरी, विद्यामन्दिर प्रेस प्राह्नवेट लिनिटेड,

बी० १५१२४, मानमन्दिर, बादावसी-१.